Gjörwell, Carl Christoffer

Brev från och till medlemmar av familjen Gjörwell, växlade ...

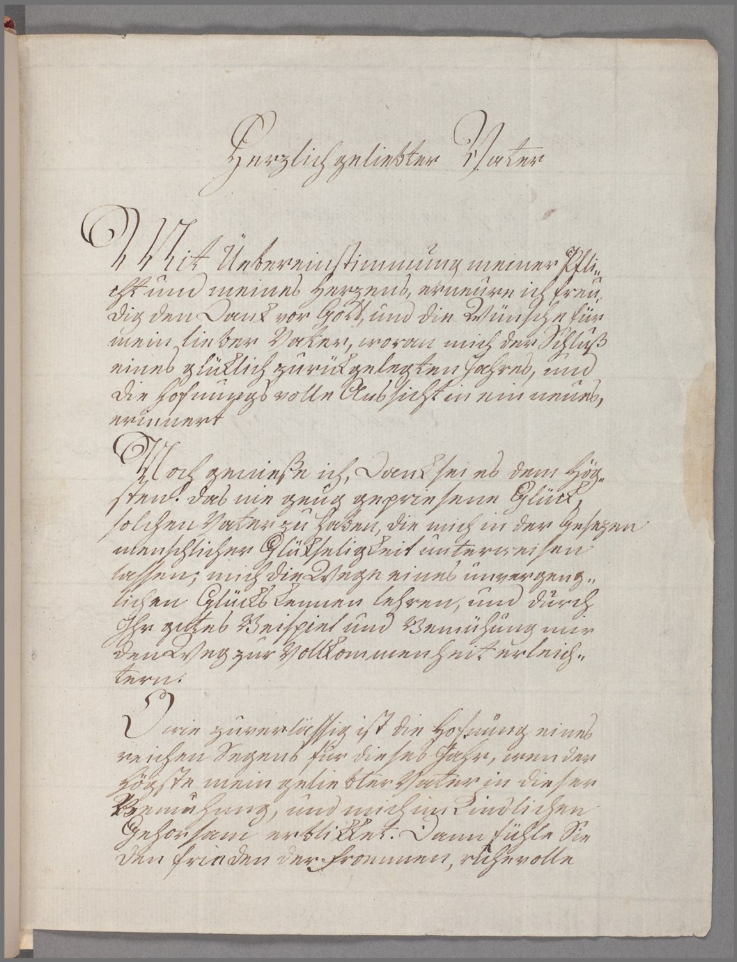

Handskrift Ep. G 12:1

Tillkomstår 1780-1811

Digitaliserad år 2015

National Library of Sweden

Herzlich geliebter Vater

Mit Uebereinstimmung meiner Pflicht und meines Herzens, erneuern ich heut, dich den Dank vor Gott, und die Wünsche für mein lieben Vater, woran mich der Schluß eines glücklich zurückgelegten Jahres, und die hoffnungs volle Aussicht in ein neues, erinnert

Noch genieße ich, Dank sei es dem Höchsten. das nie genug gepriesenen Glück, solchen Vater zu haben, die mich in der besseren menschlichen Glückseligkeit unterweisen lassen; mich die Wege eines unvergänglichen Glücks kennen lehren, und durch Ihr gutes Beispiel und Bemühung mir den Weg zur Vollkommenheit erleichtern.

Wie zuverlässig ist die Hoffnung eines reichen Segens für dieses Jahr, wenn der Höchste mein geliebter Vater in dieser Bemühung, und mich im kindlichen Gehorsam erblickt. Dann fühle Sie den Frieden der Frommen, ruhevolle

Segen, Gedeihen in Ihren Unternehmung-
en und Freuden der Unsterblichkeit.

Dis ist mein treuer Wunsch, so
wie es meine ernstlicher Vorsatz ist,
mich durch Gehorsam und Fleiß zu
verdienen, als meines herzlich gelieb-
ten Vaters

Gehorsamster Sohn
Carl Christoffer Gjörwell

Stockholm den 1 Januari 1782.

93 f10a

Fredagen, d. 25 Jun. 1790.

Efter gifvet Löfte skrifver jag några rader til Min Lilla Stafva; och hoppas, at Du ännu(?) [illegible] fram til din vackra Landsbygd, fast än det regnade nöjsamt, och hälsat oroade oss alla, som nu så nöj[illegible] ut för den unga Flickan, som för Din gamla och [illegible] Mormor, denna så respectabla och af oss alla hjerteligen respecterade Fru. Låt oss fördenskull snart få veta, at alle må väl.

Nästa hvad Min Stafva gjör och på hvad sätt hon delar sina

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]. Annars alla var [illegible] på [illegible] de kära [illegible], at [illegible] själf rätt nöjsamt ifrån Din tillgifne ~~[illegible]~~ Pappa Gjörwell

upvaktningar emellan Mormor och Moster.
För oss var ingen hela Midsommars-
afton hemma, ty vi lade oss ute för
at på bästa sätt emottaga sjelfva
Midsommarsdagen. Den syntes dock
om morgonen icke särdeles nådig,
utan hotade Strandholmsboerne
med en oblida Nöjen på Djur-
gården, men Vädergudarne voro
allas önskningar til hjelp,
och pustade Molnen ifrån hvar-
andra, så at Solen gaf Dagen
sin vederbörliga Glans och
upfriskade alla

båda. Oförlikliga af Saltmagiska Prelater. Ske
Min hade dom de Motgångar, at inga kostal, inga
Majstärs umat pigde der Dagen vårt Torp; dörinnt Lua
Elle Littida från Haga, at Ske Mu gni på ned
på vår lilla Gjäsäng af planade Vingesmir-
nista, samt delte den ut ibland oss.
Mot middagen komme Maja Winblads vagnar;
Då Hälsningar utur deras af vide Fatter;
undelitor, ma någa Eftermiddags-visite,
Brude-Lampe til Herr Sinnes lätnad, besynnes.

Drottningen for ~~teda~~ d. 5 Julii uti all sin
granne Stat, at hälsa Kron-Prinsen i [norrige] [illegible]
Gud välsigne dem! Lade Gubben på [illegible]
[illegible], kunna [illegible] rätt begrädligt på vår
Gode Konung, som nu ligger i Fiende-
Land, omgifven af Död och Fara, medan
vi här förlusta oss tyckge och glada. Med
Graduerne voro Baron Rosenbane, Secr. Jen-
nings, Doctor Clatteau, Commiss. Almquist,
Secr. Bjurtengren och Kamer. Hedholm.
Jennings, Clatteau och Almquist voro qvar
til aftonen, och nu i midd. åter Almq. hos oss,
och beder [illegible] begge Damerne til Stage.
I morse var Calle hos Ang. Hallman [illegible]
Drottningholms-Brun och fick enden [illegible]-
gaste Innfödron, at han äfde alldeles inga
Lungsot, [illegible] et [illegible] Recept för [illegible]
men. – Lilla Henrik tilbragte [illegible]
på Carlberg, men [illegible] fick Tiden at of-
[illegible] Gessners Landqvädén [illegible]
ges. Man ändrar, at ingen Vändel är
til [illegible], men [illegible] Krog [illegible]
där ofögelige [illegible] bort. Den [illegible]
[illegible] bort [illegible], jämte [illegible]
hit til lilla Mamma, [illegible]; da om
de [illegible] ifrå [illegible] [illegible]. Jag [illegible]
[illegible] detta rader i [illegible], men –

à Bellevue du Parc, le 1 Fevrier, 1789.

à Madame Gjoerwell

Quel doux contentement vient donc remplir mon coeur?
Sans doute un jour heureux s'est levé sur ma tête!
Mais pourrois-je un moment ignorer mon bonheur:
De l'aimable BRIGITTE aujourd'hui c'est la Fête.

* * *

O précieux objet de mon attachement!
Vous voyez d'un ami la sincère allegresse,
Suivant avec Transport la voix du sentiment:
il vous offre les voeux, qu'au ciel il adresse.

* * *

Enfans, gâges chéris d'une heureuse union,
À partager sa joie un Père vous invite.
D'une Mère si tendre, ah! vous aimez le Nom!
Venez donc, suivez-moi dans les bras de BRIGITTE!

Charles Christophle Gjoerwell

BREF: ifrån Kongl. Bibliothecarien C. C. Gjörwell, til Jungfru-Dotern, Gustava Eleonora Gjörwell *); dat. Captens-udden, Fredagen, d. 25 Jun. 1790.

Innehåll:

1) Bara Gladtigheter och Midsommars-Nyheter.
2) Dito Billet-doux från äldre Systern Brite-Louise med Farr-Gubbens Postscriptum.

Collectio Gjörwelliana.

Efter gifvet Löfte skrifver jag några rader til min Lilla Stafva; och hoppas; at Du kommit lyckligen fram til din vackra Landsbygd, fastän det regnade mycket, och hvilket oroade oss alla, dock icke så mycket för den unga Flickan, som för din gamla och sjukliga Mormor, denna så respectabla och af oss alla hjerteligen respecterade Fru. Låt oss fördenskull snart få veta, at alla må väl.

Vidare hvad min Stafva gjör och på hvad sätt hon delar sina uppvaktningar emellan Mormor och Moster.

Hos oss var ingen hela Midsommars-afton hema; ty vi sade oss ute, för at på bästa sätt emottaga sjelfva Midsommars-dagen. Den syntes dock om morgonen icke särdeles nådig, utan hotade Stockholms-boerne med oblida Nöjen på Djurgården; men Väder-Guden kom allas Önskningar til hjelp, och pustade molnen ifrån hvarandra, så at Solen gaf Dagen sin vederbörliga Glans, och lifvade alla både oskyldiga och skalkagtiga Föresattser. Söta Mor hade dock den motgången, at ingen Löfsal, ingen Majstång kunnat pryda den Dagen vårt Torp; däremot kom Calle bittida från Haga, och Söta Mor gick så ned på vår lilla Sjöäng och plockade Vergessmeinnichter, samt delte dem ut ibland oss. Mot Middagen kommo Major Winblads Vagnar, då Hälsningar utur deras och våra Fönster ej underlätos; men någon Eftermiddags-visite, Brite-Louise til stor Sinnes-Lätnad, blef icke af.

Drotningen for kl. 5 förbi uti al sin granna Stat, och hade Kron-Prinsen hos sig i Vagnen. Gud välsigne Dem!

*) Hon agerade på 14 dagar en liten Skärgårds-Flicka hos Mormor, Fru Brite Sophie Arrhenia, hade född Georgii, på Humelmora, och hos Morbror, Major Herman Müllern på Edo: Landgårdar på Wärmdö belägne.

sade Gubben på Torpet inom sig, tänkte ock rätt beskedligt på vår Gode Konung, som nu ligger i Fiende-land, omgifven af Död och Faror, medan vi här förlyste oss trygge och glade. Medskådare voro Baron Rosenhane, Kongl. Secreter. Jennings, Pastor Catteau, Commiss. Almquist, Secreter. Björkegren och Kamer. Fredholm. Jennings, Catteau och Almquist voro qvar til afton, och nu i middag åter Almquist hos oss, och sedan följas begge Vännerne til Haga. I morse var Calle hos Archiat. Hallman vid Djurgårds-Brunn, och fick en den kraftigaste försäkran, at han ägde alsingen Lungsot, hvilket var et härligt Recept för Söta Mor. — Lilla Henrik tilbragte Gårdagen på Carlberg; men hans första försök at öfversätta af Gessners Landqväden bilägges. Man ser deraf, at ingen Herde är til troendes; men för omaket flög också den oskyldige Fogeln bort. Den ena Boken har han bedt mig, jämte sin underdånighet til Lilla Mamma, sända ut; den andra kommer ifrån Farsgubben sjelf. Jag sitter och skrifver dessa rader i Boklådan; men helsar likafullt ifrån Söta Mor, Syster och Bror. Anmäl alles vår vördnad på begge de kära Ställena, och helsa Dig sjelf rätt mycket ifrån Din Tilgifne Pappa,

Gjörwell.

Min bästa Stafva.

Trött af en faslig lång Promenade i det fasligaste Hällrägn, sitter jag nu här för at berätta Dig, huru jag har roat mig sedan Du reste. Jag har verkligen haft rätt roligt. Samma qväll som Du reste, och nyss Herrskapet gått bort, kom P. Catteau och Lilla Martin: det var rätt embarrassant för mig; Du vet at Catteau är intet den bästa at tala med. – I går, som det var Midsomardagen, vill jag berätta Dig, var ej så enslig som vi trodde. Det var vackert väder; Calle kom bittida och sade, at Fröknarne komma intet. Eftermiddagen var det grande Cour: P. Catteau, Jennings, Baron Rosenhane, Commissarien; och sedan vi druckit Thé, gingo vi ut at promenera, hvarest jag fick se Fröknarne superbt: jag stod dem helt nära, ty de kände mig icke; det är visst, de äro rätt vackra; Jennings viste oss dem. I dag, Fredag, har varit förbålt roligt: strax i morse kom Commissarien, och vi gingo til Djurgården, satte oss under et Träd, Secreter. Björkegren läste, och jag kan ej säga huru roligt det var, endast Du varit med. Sedan gingo alla til Staden, men komo til middagen igen tillika med Catteau; sedan gingo åter Commissarien och Calle bort, men Catteau, Söta Mor och jag ha gjort den fasliga Promenaden i rägnet, som jag har redan sagt. Du bör kunna se på Stylen huru bråttom jag har: Catteau skal äta här til qvällen, och jag springer så jag kan bli tokig. Du lärer ha rätt roligt, hvilket jag af hjertat unnar Dig. Bästa Stafva! hälsa tu~~sent~~

tusen

tusen gånger til Moster, Morbror och små Barnen! bed dem ej glömma mig; fastän jag ej har den lyckan at vara där, är jag dem oändeligen tilgifven. Hälsa äfven Morfar och Mormor: Gud gifve jag kant säga huru mycket jag håller af dem! Gjör det Du på mina vägnar; jag vet at däruti är Du mästarinna. Men alla ropa: jag måste sluta skrifva; men aldrig at vara

Din bästa vän,
Louise.

<u>Lögerdags morgon</u>, d. 26 Junii

Se nu, Lilla Stafva, bombarderas Du både med Bref och Böcker. Mit långa och lika få oläsbara Bref, som detta, skref jag i Boklådan; och i går aftons, efter den härliga Promenaden, skref Brite Louise desse rader.

Du skal på det högsta och ömaste hälsa både Morbror och Moster Müllern ifrån oss alla, samt mycket mycket hålla af deras söta Barn.

Clary var den Bok, som vår lilla än Trägårdsgosse, än Sockerbagare, än Öfversättare af Herdeqväden, skickade Louise, som nu läst den igenom och skickar ut den til Lilla Mamma. Men Du skal noga agta alla utsända Böcker. Alla hälsa vi Dig rätt hjerteligen.

Söndagen, den 4 Julii.

Tack, Min Lilla Stafva, för Dit första Bref, som Du dock skrifvit innan Du fåt våra til Dig affände både Bref och Böcker; således få vi vänta oss nya och utförliga Svar på dem.

Vi läse Dina Bref gärna, ty Du skrifver rätt artigt, och målar Dina Berättelser med en Pittoresque Penna. Beklagad bara, at denne gång så mycket Regn råkat falla uti Dina Färgor; hvaraf jag märker, at Midsommars-dagen ej varit så långt när så Nådig ute på Dit Land, som här på vår Landsbygd, hvarom alt jag skrifvit uti mit sista. Brite Louise skrifver väl om de öfrige Händelserne på Captens-udden, såsom at en ny Ko arriverat = = at begge de svarta katt-ungarne nu mera kommit til de Krafter, at de i morse spaserade Trappan utföre och äro nu således uti Stora Verlden, mina öron til icke ringa lisa = = at Söta Mor spinner fint Lingarn, och Brite Louise superfin Bomull, alt kan Du väl tänka til nya Väfvar, så långa, at de kunna räcka härifrån til Edo = = at Brite Louise syr uti begge Bröders Namn en Natt-Diademe för Calle, som nu endera dagen får sit eget lilla Slott på Haga färdigt = = at Stackars Anna ännu frös igår, men har nu fallit uti en Kärings händer ifrån Capellans-huset i Storkyrkan, så at ej nu vidare får trifslas på den så envisa Frossans drifvande på Porten = = at Tråden lofva oss äplen för hela Vintern, men Plommon blott at smaka på = = at Söta Mor och Syster såto i förgårs uti Rågåkern och vredo Blomster-qvastar åt Fars-Gubben, som dermed prydde Bibliotheket = = at här nu läses starkt uti Mille & une Nuits, och så vidare.

Dock tyst! jag har ännu en liten Bagatelle at omtala, nämligen at häromdagen kom en 50 Riksdalers Sedel nedflygandes ifrån Himmelen uti min Hand, som jag strast delte emellan Söta Mor och begge Flickorna, då Beslutet ock genast togs, at både Du och

Brite Louise skulle få hvar sin svarta Sidentygs-Klädning med alt sit Tilbehör; men derföre icke Bomulls-Fabriken nedlagd, som nu kommer at flyttas uti Cometens Kammare, och hvarvid Herr Bergmans så makalösa Bomull skal gjöra en den skönaste Effect. Garn ifrån Arbetshuset blifver ocksa för Flickornas räkning endera dagen inköpt.

Nu til en annan och den förnämsta Riksens angelägenhet, näml. at Archiater Hallman budit Söta Mor på et Glas Vatten vid Djurgårds-brunn alla dagar uti en hel Månad: hvilket var mig så kärt at höra, som et det hälsosamaste Språk utur Bibeln; ty Läkaren sade, at detta Glas Vatten skulle fördrifva alla Spasmer, Coliker och Maskar, samt stärka Nerverne, hvilket af alt här i verlden är det förnämsta.

Nå, så har jag icke ändå glömt en annan Sak af högsta vigt, ehuru af lägsta angelägenhet. Du vet, at Söta Mor fat den Vanan at gå med Hennes Kongl. Maj:ts Drottningens Skor; men såsom en Olycks-Stjerna nyl. upgåt öfver Madame Engmans Skoport, så at inga vidare Skoplagg där stå i underdånighet at afhämta; så har nu Söta Mor vändt sina fötter til sjelfva Drottningens Skomakare, som bor alt ut vid Fråskporten, och dit har Söta Mor uti egen Person vandrat, samt uti en så lycklig stund gjort denna förnäma Connoissance, at et par gråa Tygsskor äro redan uti tilverkning. — Men bevars! jag skal väl ocksa berätta något om mina Resor, dock icke om de dageliga til Boktryckeri och Boklåda, utan om en fast behagligare Utvandring igår med lilla Trägårds-gossen Henrik alt til Fiskar-torpet. Där gjorde vi oss en glad Dag, och tilbragte den vackraste Delen af densama på detta så vackra Ställe. Jag förlustte mig just uti alla des hela känslan upfyllande Vuer på alla sidor, särdeles uti den sköna ängen Norr-ut, där Cousin Adolf

för 2:ne år sedan ledde Dig under armen och stupade sedan Ensam Kullerbytta i gräset; där hvilades under en stor Ek, och där skådades, där åtnjöts Naturen. På Bron til denna äng var vuen dock skönast, och borde aftecknas för den härliga och så rika utsigten alt långs ut i vester. Vi hade med oss en af Gessners pittoresque Almanachor med Vuerne i Sweitz uti, som också där på stället var vår Hjelte, ja aldeles vår Afgud, jag menar vår lille Skogsgud; äfven lästes et stycke utur Bitaubés pastorale Hjeltedigt Joseph. Uti Hemvägen plockade vår Beskedlige Henrik en liten Bouquet åt sin lilla Mamma, af hvilken en Bloma bilägges; men, ehuru nögd han sjelf var, så förmärktes dock emellanåt et litet hjerteligt Bekymmer, på hvilket Sår jag åter til vidare lade et anständigt Tålamods-plåster. — Dock jag må väl skicka Min Stafva sjelf en tilräckelig Dosis af Tålamod, för at härda ut med detta långa långa Bref = = hvadan tillägger och förnyar nu til slut endast alla de uti mit sista anmälta Vördnads- och Vänskaps-betygelser på Hummelmora och Edö ifrån

Din

gamle gode Pappa

Gjörwell

BREF: ifrån Kongl. Bibliothecarien C. C. Gjörwell, til Jungfru-Dotern, Gustava Eleonora Gjörwell; dat. Captens-udden, Söndagen, d. 4 Julii 1790.

Collectio Gjörwelliana.

Innehåll:

Idel Nyheter ifrån Torpet, men i den Pastorale Stylen, så vida de Sextio åren förmå.

Tack, Min Lilla Stafva, för Dit första Bref, som Du dock skrifvit innan Du fått våra til Dig afsände både Bref och Böcker; således få vi vänta oss nya och utförliga Svar på dem.

Vi läse Dina Bref gärna; ty Du skrifver rätt artigt, och målar Dina Berättelser med en Pittoresque Penna. Beklagas bara, at denne gång så mycket Regn råkat falla uti Dina Sånger; hvaraf jag märker, at Midsommars-Dagen ej varit på långt när så Nådig ute på Dit Land, som här på vårt ~~[illegible]~~ Torp; hvarom alt jag skrifvit uti mit sista. Brite Louise skrifver väl om de öfrige Händelserne på Captens-udden, såsom at en ny Ko arriverat -- at begge de svarta kattungarne nu mera kommit til de Krafter, at de i morse spaserade Trappan utföre, och äro nu således uti stora verlden, mina öron til icke ringa lisa -- at Söta Mor spinner fint Lingarn, och Brite Louise superfin Bomull, alt kan Du väl tänka til nya Väfvar, så långa, at de kunna räcka härifrån til Edö -- at Brite Louise syr uti begge Bribris Namn en Natt-Diademe för Calle, som nu endera dagen får sit eget lilla Slott på Haga färdigt -- at stackars Anna ännu frös igår, men har nu fallit uti en Kärings händer ifrån Capellans-huset i Storkyrkan, så at ej nu vidare får twiflas på den så ewisa Frossans drifvande på

Porten --

Porten -- at Gråden lofva oss äplen för hela Vintern, men Plommon blott at smaka på -- at Söta Mor och Syster såto i förgårs uti Rågåkern och vredo Blomsterqvastar åt Fars-Gubben, som dermed prydde Bibliotheket -- at här nu läses starkt uti Mille & une Nuits, och så vidare —.

Dock tyst! jag har ännu en liten Bagatelle at omtala, nämligen at häromdagen kom en 50 Riksdalers Sedel nedflygandes ifrån Himmelen uti min Hand, som jag straxt delte emellan Söta Mor och begge Flickorna, då Beslutet och genast togs, at både Du och Brite Louise skulle få hvar sin ~~[illegible]~~ röd Sidentygs-klädning med alt sit Tilbehör*; men derföre icke Bomulls-Fabriken nedlagd, som nu kommer at flyttas uti Cornetens Kammare, och hvarvid Herr Bergmans så makalösa Bomull skal gjöra en den skönaste Effect. Garn ifrån Arbetshuset blifver också för Flickornas räkning endera dagen inköpt.

Nu til en annan och den förnämsta Riksens angelägenhet, nämligen at Archiater Hallman budit Söta Mor på et Glas Vatten vid Djurgårds-Brunn alla dagar uti en hel Månad: hvilket var mig så kärt at höra, som et det hälsosamaste Språk utur Bibeln; ty Läkaren sade, at detta Glas Vatten skulle fördrifva alla Spasmer, Coliker och Maskar, samt stärka Neverne, hvilket af alt här i verlden är det förnämsta.

Nå, så har jag icke ändå glömt en annan Sak af högsta vigt, ehuru af lägsta angelägenhet. Du vet, at Söta Mor fåt den Vanan, at gå med Hennes Kongl. Maj:ts Drotningens Skor; men såsom en Olycks-Stjerna nyl. upgåt öfver Madame Engmans Skoport, så at inga vidare Skoplagg där stå i underdånighet at afhämta; så har nu Söta Mor vändt sina Fötter til Sjelfva Drotningens Skomakare, som bor alt ut vid Träskporten, och dit har Söta Mor uti egen Person vandrat, samt uti en så lycklig stund gjort denna förnäma Connoissance, at et par gråa Tygskor äro redan uti Tilverkning. — Men bevars! jag skal väl också berätta något om mina Resor, dock icke om de dageliga

*) Detta var första Sidentygs-klädningen, som Torparen, alt sit Träl oagtat, til mägtat gifva sina begge Döttrar. Gud vare lof! de hafva icke blifvit upfödda i flärd; och när Olyckan öfvergick i Oct. 1787 min Handel, så var Garderoben, likasom Visthuset, blott med det aldranödtorftigaste försedt. Men för omaket har Gubben en glad, en samvetsglad ålderdom.

til Boktryckeri och Boklåda, utan om en fast behagligare Utvandring i går med lilla Trägårds-gossen Henrik*) alt til Fiskare-torpet. Där gjorde vi oss en glad Dag, och tilbragte den vackraste delen af den samma på detta så vackra ställe. Jag förtjuste mig just uti alla der hela känslan upfyllande Vuer på alla sidor, särdeles uti den sköna Ängen Norr-ut, där Cousin Adolf för 2:ne år sedan ledde Dig under armen och stupade sedan En sam kullerbytta uti grafset; där hvilades under en stor Ek, och där skådades, där åtnjöts Naturen. På Broen til denna äng var Vuen dock skönast, och borde aftecknas för den härliga och så rika utsigten alt längs ut i Vester. Vi hade med oss en af Gessners pittoresque Almanachor med Vuerne i Sweitz uti, som också där på stället var vår Hjelte; ja aldeles vår Afgud, jag menar vår lille Skogsgud; äfven lästes et Stycke utur Bitaubés pastorale Hjeltedigt Joseph. Uti Hemvägen plockade vår Beskedlige Henric en liten Bouquet åt sin lilla Mamma, af hvilken en Bloma bilägges; men, ehuru nögd han eljest var, så förmärktes dock emellanåt et litet hjertligt Bekymmer, på hvilket sår jag åter tils vidare lade et anständigt Tålamods-plåster. – Dock jag må väl skicka min Stafva sielf en tilräckelig Dosis af Tålamod, för at härda ut med detta långa Bref – – hvadan tillägger och förnyar nu til slut endast alla de uti mit sista anmälde Vördnads- och Vänskaps-betygelser på Humelmora och Edö ifrån

Din gamle gode Pappa

Gjörwell xx).

*) Henric Nordström, en ung Typograph, vacker, beskedlig och vitter, samt suckade så gerna för min äldre Doter, kallande däremot den yngre, el. Stafva, för Sin lilla Mamma.

xx) Dessa oskyldiga och glada Bref afskrefvos efter återkomsten ifrån Landet.

6.

Captens-udden, d. 25 Mart. 1791.

Hvad vil Du, Min alrabästa Lindahl, at jag skal svara på Dit Bref af d. 21, som jag i gaår mottog, at se Min k. Syster, samt Din k. Gustava, med alle våra Fruntimmer, samt under alla våra Tårar upplästa. Vid det nya Lifvets gryning talar Du om Din Död, en Skilsmässa af en ny stor Välgerning efter ett lån ... Din ofrånvarelige Bortgång — — Herre Gud! befrie oss på alla sidor ifrån det svåra, — — och låt oss bära i Minne och Hjerta snarare det senare, som et vedermäle utan like, och et det mest fröjdelade och ömma Tårackatt.

[illegible] ... Gjörwell

Jag ber, [illegible] befaller [illegible] at Herren allestädes är Dig [illegible] mine [illegible]: [illegible] vi alle här? [illegible] nöjsamt lyckligt, tåligare. Men [illegible] Dele Dina [illegible] med oss!

Du, som lefvat med oss på den förtroligaste fota, har ansedt det mitt sätt, att umgås med Dig och de Mina. Ditt Anbud åskådade jag i dess början mera än jag det sade, ty jag trodde icke uti dessa tider mera på det Nymare(?), att en rik, dorsäte(?) ung Friare skulle bjuda Handen åt en fattig Flicka; hur detta åskådande sedan förvandlade sig alltmera uti känsla, huru Du ökat den inom mitt Faderliga Hjerta till högaktning och Ermånska(?), alt detta är en naturlig mande(?) af våra tankar och känslor; men att finna Dig för mitt Hus beständigt(?) öfvervinna de starkaste Lovale(?) och Familie-binder, att äfven utan Ditt Skoff(?) vela räcka en Hand för åt mitt yngsta Barn: sådant, Min Egen allrabäste, öfvergår väl våra Inbildningars vanliga(?) uti Dörrar(?), men at dens förvandell(?), jag under en Sorkö(?)-ord Lefnad hunnit ärna. Må en Gud välsigna de Ädlaste Tänkesätt(?) och härer(?) alla våra brogra(?) Dörrar(?), så bevarar Du med lif och Hälsa uti många år, sedan min Dotter-Saraa(?)

at mit Stoft (bätt.) blifwit hedradt (af fuktadt) af Dina tårar.
Detta är mit Hopp; men när deremindre om-
famnar at tacka jag Dig af hela min ro-
andsjäl för allt hvad Du förmått för godt
at -- pröfat Han delte -- frända. Min
Broder-Hora at Du skufva fod säker det
öfriga.

Enligt Din Begäran lyres oaktat,
et Guds Namn, nesta Söndag el. i öf-
vermorgon uti Bånderyds Sockenkyrka,
½ mil Norr utom Staden, på hvars
Sockens Grund wagga Captensvilla
ligger, så at här iagttages således
både det legale Forum och det nö-
diga Incognito. Kyrkoherde är
Östgöthe och heter Wallensten.

At Din (sielf) Fatter dör är en nå-
Godhet af Din Hand, ... jag
icke heller med ... noggrant
ser

Jag war at Castra stunden drof. L. med mina bref til at fraz ...
alla lefa, en ... i dag afgått et ... Prof. Georgii i Upsala

erindra, hälsa våra lilla, att förlåta
tidens knaphet, och någonting annat upp-
fylla emot Dig och Din[a]. För, hvad vi
äro Eder i detta fall skyldige. För det
nödvändigaste, i anseende till den [illegible]
och [illegible] Stafvas dagar, skall den
sörjas. Gud hulle med sin välsignande
Hand öfver Eder Begge!!

Den ~~Mej~~ anordnad och van [illegible] fullständig Hal-
ning till din kärste Fader [illegible] för
oss alla. Jag hoppas, att både han
och alla dina öfriga Anhöriga i orten
skola blifva nöjda med oss, när
vi af dem blifva anmodade. Annars,
menar jag, att Din Casar justifiera
oss alla uti deras ögon: ty hade Du
framvisat oss vänlige Din vänskaps-
tjenst annat [illegible] at behöfva. Du intet [illegible]
[illegible] — så hade Du nu icke heller lidit
spadnat Din Hand och Ditt hjerta åt namna
Begges vår Stafva. Jag [illegible] Dig at

BREF: ifrån Kongl. Bibliothecarien C. C. Gjörwell, til Dotern, Fru Gustava Eleonora Lindahl; dat. Captens-udden, Fredagsmorgonen, den 27 Maji, Kl. ½ til 7, 1791 morgonen.

Collectio Gjoerwelliana.

Innehåll:

Trogna välsignelser, faderliga Förmaningar, glada utsigter, ömma Hälsningar.

Min Egen Aldrakänaste Stafva.

Min första Tanka, när jag upvaknade, var, jämte en välsignande Suck, ställd på Dig; och huru kunde det vara annorlunda, då både Vi och Du hafva så stor orsak, at tacka Gud för Din så lyckliga Förbindelse med en så god och älskvärd Man, som så hjertinnerligen håller af Dig, som sätter Din framtid utom alt Bekymmer, som fredar Dit Sinne och Hela din Lilla Person ifrån den omtankan och de Mödor, hvarmed Du set Dina Föräldrar så ofta besvärade och trykte. Denna Förbindelse har Du gjort vid unga år: en ny Välgjerning af den milda Försynens Hand. Du kommer väl, åtminstone för någon Tid, at vistas på en främande Ort; men Orten är glad och vacker; dock, hvad af alt förnämst är: Du finner där en af Din gamle Fars äldste och bäste Vänner, jag menar Herr Professor Lidén, som säkerligen emottager Dig med största ömhet, och hvilken Du vid alla tilfällen skal bemöta med största Vördnad tilbaka, samt utbe Dig den äran, at få kalla honom för Din Farbror. Hör och lyd hans Råd uti alt.

Din gamle vördnadvärde Svärfader, en Man af det redeliga och christeliga Väsende, som utmärkte våra Förfäder, bör Du med al Doterlig Vördnad och Lydnad upvakta; och när Du bara uti alla de Ting, som inom Huset förekomma, begär Din Lindahls Råd, så blir Du ock set nytt medel, at inom detta hederliga Hus dels bibehålla, dels utbreda Lugn och Sälhet.

Huru Du med både din och Min Lindahl skal lefva, behöfver jag visst icke säga Dig. Dit Hjerta säger Dig alt detta ojämint.

Gud

Gud välsigne Eder och låte Eder länge lefva tilhopa! Dagligen upsändas våra trogna Förböner til Gud för Edert gemensama Väl; och om alt går efter vår önskan och snart fogade anstalter, skal det intet dröja länge, förrän Söta Mor och jag komma ner och sluta Er begge uti våra öma armar.

Til Herr Grosshandlaren Kuhlman skal Du förmäla alles vår ödmjuka Helsning; samt i synnerhet utbedja Dig hans hedervärda Frus ~~förtrogna~~ råd och beständiga omgänge.

Här har Du, min Söta Stafva, hela min Instruction. Följ den, så blir Du mig en dubbelt kär Doter.

Det gladde oss intet litet, at Du fick et så skönt Väder til Din Resa - och uti hvilken årstid gjör Du icke nu denna Resa? - uti Din Egen, den vackra, den alt lifgifvande Maji månad; och nu i dag hafve vi äfven en skön Dag. Hela Naturen ler nu således åt Dig på alla sidor och helsar Dig: var Säll, var Lycklig! njut lifvets Glädje, njut Dygdens och Ömhetens, njut Vänskapens Lön!

Kl. 9 sätta Söta Mor och Brite-Louise sig med mig i båten, för at köpa sig et nytt Tot-Equipage i Skeppsholmen; sedan den trolöse Mästaren vid Träsket så skamlöst bedragit alla mina Damers Hopp; vandra härupå tröstligen til den gode Martin, råka där lilla Bror Carl, gå så til Mamsell Arends, komma sedan alla hem, dela där med oss vår både saknad och glädje - - ack! aldrig glömma vi vår lilla söta beskedliga Stafva. Om de begge kära Gossarne från Haga kunna komma med är ovist. De skildes vid oss på Adolf Fredrics Torg. De hålla mycket mycket af Dig, och - -

Jag menar, at Du får några rader i eftermiddag ifrån mina begge Bribris. Adieu, sötaste Stafva! Altid är jag

Din

trogne och ömhetsfulle Fader
Gjörwell.

P. S. Lilla Stafva är så god och visar detta Bref för Herr Professor Lidén, såsom et Creditif ifrån mig til denne min gamle trofaste Bundsförvant; men då et välbestäldt Creditif icke kan vara utan sit insegel, så består detta uti en Kyss, som Du ber få trycka på Farbror Lidéns mun.

Den 27 Maji, Fredags-morgonen, Kl. ½ til 7.

Min Egen Aldrakäraste Stafva.

Min första Tanka, när jag upvaknade, var, jämte en välsignande Suck, ställd på Dig; och huru kunde det vara annorlunda, då både Vi och Du hafva så stor orsak, at tacka Gud för Din så lyckliga Förbindelse med en så god och älskvärd Man, som så hjertinnerligen håller af Dig, som sätter Din framtid utom alt Bekymmer; som fredar Dit sinne och Hela Din Lilla Person ifrån den Omtankan och de Mödor, hvarmed Du set Dina Föräldrar så ofta besvärade och tryckte. Denna förbindelse har Du gjort vid unga år: en ny välgjerning af den milda Försynens Hand. Du kommer väl, åtminstone för någon tid, at vistas på en främande ort; men orten är glad och vacker; dock, hwad af alt förnämst är: Du finner där en af din gamle Fars äldste och bäste Vänner, jag menar Herr Professor Lidén, som säkerligen emottager Dig med största ömhet, och hwilken Du vid alla tilfällen skal bemöta med största vördnad tilbaka, samt utbe Dig den äran, at få kalla honom för Din Farbror. Hör och lyd hans Råd uti alt.

Din gamle vördnadsvärde Svärfader, en Man af det redeliga och christeliga väsende, som utmärkte våra Förfäder; bör Du med al Doterlig vördnad och Lydnad upvakta; och när Du

bara

bara uti alla de Ting, som inom Huset förekomma, begär Din Lindahls råd, så blir Du et nytt medel, at inom detta hederliga Hus dels bibehålla, dels utbreda Lugn och Sälhet.

Huru Du med både Din och min Lindahl skal lefva behöfver jag visst icke säga Dig. Dit Hjerta säger Dig alt detta opåmint. Gud välsigne Eder och låte Eder länge lefva tilhopa! Dagligen upsändas ~~för Eder~~ våra trogna förböner til Gud för Edert gemensama Väl; och om alt går efter vår önskan och snart fogade anstalter skal det intet dröja länge, förr än Söta Mamma och jag komma ner och sluta Er Begge uti våra öma armar.

Til Herr Grosshandlaren Kuhlman skal Du förmäla alles vår ödmjuka Helsning; samt i synnerhet utbedja Dig hans hederwärda Frus förtrogna råd och beständiga Omgänge.

Här har Du, min Söta Stafva, hela min instruction. Följ den, så blir Du mig en dubbelt kär Doter.

Det gladde oss intet litet, at Du fick et så skönt väder til Din Resa — och uti hwilken årstid gjör du icke nu denna Resa? uti din Egen, den vackra, den alt lifgifvande Maji —

Maji månad; och nu i dag hafve vi åfven en skön Dag. Hela Naturen ler nu således åt Dig på alla sidor och hälsar Dig: var Säll, var Lycklig! njut Lifvets Glädje, njut Vänskapens Lön!

Kl. 9 sätta Söta Mor och Brite Louise sig med mig i Båten, för at köpa sig et nytt Fot-Equipage i Skoporten, sedan den trolöse Mästaren vid Träsket så skamlöst bedragit alla mina Damers Hopp, vandra häruppå tröstligen ~~af~~ til den gode Martin, råka där lilla Bror Carl, gå så til Mamsell Arends, komma sedan alla hem, dela där med oss vår både Saknad och Glädje, -- ack! aldrig glömma vi vår lilla söta beskedliga Stafva. Om de begge kära Gossarne från Haga kuna komma med är ovisst. De skildes vid oss på Adolf Fredrics Torg. De hålla mycket mycket af Dig, och --

Jag menar at Du får några rader i eftermiddag ifrån mina begge Bribris. Adieu, sötaste Stafva! Altid är jag

Din

trogne och ömhetsfulle Fader

Gjörwell

Tournér s.v.p.

P. S. Lilla Stafva är så god och visar detta Bref för Herr Professor Lidén, såsom et Creditif ifrån mig til denne min gamle trofaste Bundsförvant; men då et välbestält Creditif icke kan vara utan sit insegel, så består detta uti en kyss, som Du ber få trycka på Farbror Lidéns Mun.

Söta Mor och Brita-Lovisa kunna så hotta hem, at de ej fått skrifva något; Du vet utomdes hur det skulle gå om en eftermid. at på en gång hafva Främmande och skrifva bref. De helsa emedlertid alrahjertaligast både Dig och din Lindahl. När Söta Mor var hem, som hade fint, hade hon plockat et ris denne lille blomma, som jag nu bifogar och skickar Dig ifrån Fosdegge.

Tisdagen, d. 31 Maj 1791.

Min Egen Lilla Stafva

kan intet föreställa sig min oro, innan jag får höra, at Du lyckligt framkommit til Norrköping, och at Du där lefver lyckligt med Hr Lindahl och Han med Dig. Hoppas, at jag i morgon får emottaga Bref ifrån Eder Begge: hvilken Glädje för det Eder Begge så ömt älskande Fadershjertat!

Mit sista Bref innehöll några allmänna Lefnadsregler uppå den för Dig helt främmande orten. Tillåt mig denna gången at gifva Dig et helt särskildt Råd, och hvilket åter rörer närmast Din Förbindelse med allas vän Hr K. Lindahl. För honom bör hela Dit Hjerta altid vara öpet, han bör läsa uti dit innersta, han bör uti Dit Förtroende skörda Lönen för det ädelmodiga, fria och glada Anbud han

gjordt Dig både af sit Hjerta och sin Hand. Du
har, som Flicka, varit här omgifven af åtskilliga
Ungdoms vänner, varit mer och mindre med dem
förbunden, de flesta hafva fjäsat mycket för Dig,
Du har svarat på deras Granlåter med det
granna Språket tilbaka. Så länge Lilla
Stafva var ädeles fri kunde detta Vänskapens
och Ömhetens kransar vridas med Oskuldens
händer, gifvas och tagas utan hinder; men
nu sedan et heligare, et oupplösligt Band
fäst Dit Hjerta, blifver ock Förhållandet helt
annorlunda. Den Ungdoms vän, som Du dock
bör gifva Företrädet framför alla andra, blir
efter min tanka yngre Hr. Secreteraren
Linnerhielm, som på så många sätt, för sit
Snille, sit Hjerta, sin öma Vänskap förtjä-
nar all vår Förbindelse och Tilgifvenhet.
Hans Tänkesätt, hans snara Förbindelse
med et vittert och dygdigt Fruntimmer fodrar
beständigt Dit Förtroende til Honom, samt

lämnar därjämte rum för Din Lindahl at deltaga uti denna så vackra Förbindelse. Denna Din lilla Bror Carl loferat redan hafva skrifit Eder Begge til.

Men däremot å en annan sida, om Min lilla Staffan vil nijutet hålla af sin Gamle Far, så när Du nu stökar igenom Dina små gjömmor, vid nya Städningen uti lilla vackra Rumet, hvar ögat har utsikten åt den ogiltiga handbijggden, så samlar Du ihop alla små Granlåts=papper ifrån d. til Cousin Adolf, Bolaget Bergman och Spolander, lille Trädgårdsgossen Henrik, eller hvad de hulkande Herdarne vidare heta, först de onödiga ibland dem, men det quar bedalna af detta sant! Pastorale Bagateller. Åt Din lille Man, rupdragas honom det Mannar omelsan så ypperliga Förtroendes=ämbetet af Geheim=Archivarius. För allt detta skal jag hålla Min Staffan fullgod Räkning uti vår fögvilda Conto=Bok. Förlåt! jag begjär redan at bruka Handels=Stijlen med lille Handels=Finna. Var Du emedlertid så söt, at gjör Din Far uti allt til viljes, så tackar Du mig rysslt därföre åfven så väl, som jag skal tacka Dig därföre.

Dessa raden sitter jag i Bonbodan och skrifva, hinner således ej denna gång at tilsäga Nyheterne ifrån Torpett, men de skola nog gå med nattbref;

ma[n]ga lefvande Helsningar ifrå oss alla, til Dig jag til Bror Lindahl, hvilken Du på mina vägnar skal anfamna och ägtta. Aldrig får Du glömma bort, at ~~en~~ framföra eller vår a ödmjuka Helsninga til Din vördnadsvärde Svärfar.

Gud välsigne Eder alla!

Jag lefver och dör Din

Helhjertadt tilgifne
Pappa G.

BREF: ifrån Fru Brigitta Eleonora Gjörwell, til sin Doter, Fru Gustava Eleonora Lindahl; dat. Captens-udden, den 3 Junii 1791.

<u>Innehåll:</u>

Moderliga Känslor, Förmaningar och Förtroligheter upfylla hela detta i alla affeenden så vackra Bref.

Collectio Gjörwelliana.

Min kära Gustava! i onsdags hvilken lycklig Dag! Kl. 2 kom din ömma, din vördade Fader efter sin gamla vana hem från den tröttsamma Staden; men hans ansigte såg så förnöjdt, så lycksaligt ut. Han skänkte Brite-Louise och mig, som såto tilsamman i min Sång-kammare och arbetade, hvar sin liten Blomma, som han sade sig hafva plockat straxt utanföre. Derpå satte han sig i min Sopha, pustade litet ut, tog up sin Taskbok — då fick han en så innerlig glad Mine och lofvade oss bättre Blomor. Vi gissade straxt, at det var Bref från Dig, hvilket vi med icke mindre längtan, glädje och upmärksamhet ville afhöra. Vid den berättelsen i dit Bref, där den vördnadsvärda åldriga mannen kom Dig så långt til mötes — en sådan attention — vid hans år — så mycken Godhet redan för Dig — — charmante Gubbe — måtte jag snart få trycka Dig inom mina armar och välsigna Dig! Hvilken känsla för Dig, Stafva, då du kastade Dig i hans armar! — — vi hafve grätit som barn vid berättelsen. Ack! hvad dit unga Hjerta då måste varit upfyldt af känslor! Ack! bibehåll och förvara städse dessa dyrbara intryck i din Själ som det yppersta Medel at bevara din Lycksalighet! Lyckliga Stafva! ack mer än lyckliga Flicka! Hvad Försynen har varit mild emot Dig, som skänkt Dig en Maka, en liten Man, som redan visat Dig så hundratals prof af sin ömhet! —

En

En Svärfader, som med så myken godhet sluter dig inom sina armar, utan at känna Dig, och at få Vänner dem Du aldrig set, som med så mycket ädelmod, så myken ynnest omfamna Dig. Ack! utbed Dig af Försynen förstånd och förmåga at städse i deras Hjertan bibehålla mot Dig sãma ömhet, sãma godhet – och om möjligt vore i framtiden förtjena det, som Du hittils icke kan räkna annorledes, än som en Skänk mot Dig af den välgjörande Försynen.

Nu längtar jag få höra af Dig hvad Du tycker om den vackra Staden Norrköping – hvilken Kyrka det var, där Du offrade dina första suckar til Gud, at på en främande ort taga Dig i sit nådiga Beskydd. Huru finner Du Professor Lidén? Kunna dina ögon se honom utan tårar, utan förundran? Se där et rättskaffens Prof af en sanskyldig och oskrymtad Gudsfruktan – et Tålamod utan like – en styrka i själen – en djuphet i förståndet, en så ovanlig Människa, som kanske aldrig träffar sin like. Anse honom för det han visst är, din söta Fars gamla, trogna och yppersta vän, til hvilken Du kan bära hela dit förtroende; pussa hans hand och utbed Dig den lyckan at få äga hans förtroende tilbaka. Hans goda Hjerta nekar Dig det visst icke.

Huru är det nu med dina små vackra rum? äro de snart i ordning städade och nätta som et litet Dockskåp, för at taga emot mig? – – Ja ja, haf bara snart alting i ordning; innan Ni veta af det är jag hos Er, som en Tjuf om natten skal jag stjäla mig på Eder och sluta mig inom edra armar. Hälsa din Lindahl och säg honom, at Gjörwell och jag ofördröjeligen komma – – men intet krus, inga Complimenter, ingen granlåt i matlagning vil jag blifva mottagen med. Du bevars! sådant tål jag icke, utan öpna armar, glada ansigten, snygga rum, intet främande, med et ord: all Simplicitet är det som Ni skola lofva mig; så skal mit Hjerta flöda af glädje och vällust under de få ögonblick

jag

jag får helsa eder närvaro. Hvilken säll tanka, at gjöra en Resa til så goda Vänner i en årstid, då Naturen är i sin första fägring! Ack! hvad Djurgården nu är vacker! Huru den är skön! Gräset har en friskhet, en grönska, som är oförliknelig. Viken är lugn som en Spegel, ängen och falten skifta af färger; på Blomster är här en rikedom, at jag visst kunde skicka Er hvar sin lilla Blomma. Men däremot är Eken icke lummog ännu, Träden äro icke alla utsprickna, de små vackra Bladen börja nu först titta fram ur sina bruna knoppar. Sålunda är min målning på Naturen icke så vacker som din — ~~[illegible]~~ —

i Söndags åto Linnerhjelm och lilla Martin hos mig både til middag och qvåll. På eftermiddagen gingo vi ut och spaserade åt Djurgården, det förstår sig. Vi följde icke den vackra Stranden efter vår vane, nej, vi skulle bese Engelske Ministerns Byggnad; på vägen råkade vi l'Abbé d'Espagne, som förförde oss at gå ända til Manilla. Där besågo vi alt: Papegojor, rum, Trägårdar och så mycket, at jag blef både trött och yr i hufvudet. På hemvägen blefvo vi ordentligt ~~in~~ inviterade til Engelske Ministern af en Betjent, som stod oss i förväg, med ordres at dricka Thé. Det var som det kunde för Fru Brita-Nora; men hon tog sit parti och fann sig slutligen helt och hållet charmerad i Monsieur Liston: det är en förbålt aimabel och qvick Karl — men inga inga utläggningar, min lilla sjelfs-vålliga Lindahl — mannen var ganska gammal, och hade dessutom et Fruntimmer hos sig, med hvilket man skulle tala i lur. Gud tröste mina Synder! det är visst icke något at skratta åt, en sådan olycka — men hvar gång jag ville sätta munnen til den förtreteliga Machinen, så fick jag aldrig et ord fram — jag tyckte det borde vara

litet

litet mera sublimt i de meningar, som borde gå igenom dessa Krökelser til örat, än det man annars naturligen säger som det faller sig. Tacke lappri! är det skäligt? nu har jag plåttrat hela arket fullt utan at hinna säga alt hwad jag welat. De fruntimren, tacka Pratmakerskor! men jag har också samlat hela åtta dagar, och nu vil alting fram. och wisst icke til förglömandes, at säga din goda, din ömma din respectabla Swärfar al möjelig Godhet å mina vägnar. Din lilla Lindahl håller jag så mycke, så mycke utaf som dig sjelf. Den lilla skalken tror wisst, at det är för det han är gosse; ja ja, Tan se. Adieu, adieu, mina Vänner!

B. E. Gjörwell.

Korr! hur här är trångt om rum! Jag ville at Du å mina vägnar skal otroligt helsa den gode Herr Kuhlman och des aimabla Fru. utbed mig, ehuru okänd, en liten del i henes vänskap!

d. 3 Jun. 91.

Mina Bästa John och Stafva

fått i dag ej något Bref ifrån Jacob-
ben på Torpet, efter bästa Mor sjelf
skrifvit;

men nästa gång blir det min
tur, at göra både Hjertat och Munn för Eder.

Gud välsigne Eder begge emed-
lertid för de kära, de sanna Bref-
ven vi fingo med sista Post.

Många många sådane --- och
jag skal då säkert lefva så länge,
at jag äfven får taga uti min
famn Eder Barnbarn. Älskar
altid Eder tillgifnaste

Pappa.

Captensudden, Tisdagen, den 21 Junii 1791.

Tack, Min lilla aldrabästa Stafva, för Dit första och så sköna Bref från Norrköping — flera, flera sådana efter. Söta Mor besvarade det med sista Post, och underskrifver jag alt hwad däruti stod, rörande vår Glädje öfver Din så stora Lycksalighet, vår kärlek emot Dig, och våra trogna Råd samt hjerteliga Förmaningar.

Således börjar jag nu strax med min lilla Krönika här ifrån Torpet. Förstadagen efter Din afresa, eller Fredagen, gjorde jag redo uti mit första Bref. Om Lögerdagen sattes alt åter uti sin gamla Ordning, och så hvilade Söta Mor litet ut efter fulla två Månaders dageliga möda för Din lilla Person. Om Söndagen åto Lilla Bror Carl och Hof-Gravcuren hos oss til middagen — ty de kommo intet om Fredagen — voro efter vanligheten glade och gode. Om Eftermiddagen gingo de med Söta Mor och Brite-Louise til Djurgården, ty vädret var ganska vackert, råkade där Abbé d'Espagne, och en avançant både Spanske och Engelske Ministrarne, som gjorde dem alla de största Höfligheter, och bödo dem komma in uti sina Bellevuer, ifrån hvilka alla högtförnäma invitationer Söta Mor dock drog sig på sit lätta och glada maner; imedlertid befarar jag nya Relationer emellan Eremiten på Torpet och le Corps Diplomatique au Parc — Visiter — visiter.

Ibland de käraste Besöken för mig blifver dock hädanefter le Seigneur Charles Gustave Almquist, icke för det, at han är le Trésorier à Haga, utan för det at han visat Carlle så stor Vänskap och vil hela vårt Hus så väl. Som oftast kommer han ock hit til Torpet, än åkandes, än ridandes. Begge Gossarne hafva nu en större Landresa för sig, och säkerligen hafva de något i Sinnet, som jag ännu intet så noga kan veta.

Härom aftonen helsade jag på Tegeludden, för at höra mig på stället före om den Stackars Adolf. Jag gick hela vägen, men den gången dock med lättare fot hem än vanligt, ty nu hade han åter varit beskedlig och flitig. Detta försäkrade mig ocksa den så hederlige Lieutenant Martin, en rar ung Officer nu för tiden. Du mins väl hans vackra och röda ansigte. Så ren och vacker är ocksa hans Conduite. Hvad som brister honom uti Medel, ersätter han genom flit och Seder. Han har därjämte ovanliga Insigter, så at han kan, under Capit. Raabs Sjuklighet, förestå underviningen. Ack! om han ändå hette Ad. Fredr. Alf! Hvilken Glädje skulle icke sådant medföra för Föräldrarne, mig och oss alla, som så mycket hållit af den Gossen! Jag var imedlertid så nögd med honom denne gången, at jag tog honom och Martin med mig til gamle Sjögrens, och åto vi där tilhopa en skön färsk Aborre, samt lät jag ocksa Gossarne dricka Din Skål. Detta Boställe hafve vi alle dagar sedt för våra ögon, men ej ännu vetat des Namn: det heter Viksberg, efter det ligger så högt utmed Viken. Midt emot såg jag den nya Bygnaden på Rosendal resa sig alt vidare up i högden.

Följande Måndagen var unge Baron Silfwerhjelm hos oss. Såsom han skal blifva alting, så har han nu ock blifvit Poët, och skrifver på en Drame öfver en Svensk Sujet, eller Engelbrekt, som var för flere 100 år sedan en stor Härhöfvidsman, det vil

säga

neml. den såkallade Erik ifrån Pommern,

saga General, emot en odugelig Konung, och våldsame Herrar. Du bör förstå mig, at han försvarade Folket emot dem begge. En Drotning Philippa, den Tidens Dygde-mönster; en Konung Carl Knutsson, storsint och verksam för sit Rike, men altid hindrad af sine Herrar, Christer Nilsson, en ilparig Statsman, en tres-intriguante Hofmästarinna, en aimable Hof-Fröken+ - af alt detta och flera behagliga ingredientier skal nu denna nya Riks-Tapet kopväfvas. Blir den til salu, skal Du visserligen få en med til at ornera Dit lilla Cabinet. Dock!

+ och Jungfru som de då hette, såmedel. anses vara,

Om Tisdagen var D. Lüdeke med Fru och Svägerska hos oss, för at gjöra Contra-Visiten och gratulera. Til min både förundran och glädje såg Fru Doctorinnan både fet och glad ut. Vi nämnde ej med en enda Bokstaf om lilla Mamsell Binken - ack! ack! vi sörje ännu alla den söta Flickan.

Tänk, Bästa Du! at vi få i Sommar den kära Pastor Hachenburg til vår Granne. Nå nå, hvad det blir roligt! De komma at bo på förra stället.

Lögerdags-Eftermiddagen var grande Cour på Torpet. Baron Albedyhl, kommen ifrån Nyköping, drack Thé hos Söta Mor och satt så länge med mig uti Bibliotheket; hvilket ej är underligt, ty han är en af våre vittraste Herrar. Capit. Norberg, nyligen hemkommen ifrån Ryssland, vet jag knapt om Du mera minnes; han omgicks hos oss då vi bodde i Forsbergs Hus; en stor och fet Karl med frisk färg, liknar något Ryttmast. Tersmeden. Han är en stor Mechanicus, förstår sig i synnerhet på Vatten-verk, jag menar de stora vid Grufvor och Qvarnar, samt har varit flera år å rad i Ryssland, och har gjort där många nyttiga inrättningar. Under hela Kriget var han i Siberien, begärde få komma hem, men fick intet, utan brukades där vid de Ryska Bergverken. Han tärer nu snart resa dit igen. Ledsamt, at Svenskar skola nödgas söka sit Bröd hos denna Granne och gjöra honom ännu mägtigare, så mycket farligare för oss. Baron Silfwerhjelm kom åkandes uti sit Equipage, med sina begge Adonisar bakpå: ty bevars! at unge Herren skulle i så vackert väder komma, likasom andre, gåendes. Du vet, at han skal möta sin Engelska Fästemö uti Italien, - jag må icke tro för at låta viga sig af Påfven - - men i vägen besöker han Konungen i Syra. Alt detta låter rätt både besynnerligt och stort. Nous verrons! Abbé d'Espagne och Pastor Catteau completterade ce Cercle agréable. Sistnämnde Abbé uti sin verldsliga Cavaliers-dragt bor nu öfver Sommaren på Landet, och var inkommen blott för at följande Dagen fatiguera sig med Fjerndels-Harenguen uti Reformerta Kyrkan, efter hvilket svåra Dagsverke han reser åter ut igen - hvart? - Gissa! - alt til Förlofvade Landet, ja til Canaan. Så aldeles heter Stället. Det är en liten vacker Landgård här på sidan om Drotningholm, som Hr de Ron äger, och hvar hans Pastor tilbringar de sköna Veckorna. Men hans Hälsa är ockå icke den bästa, och behöfver altid Sinnet hos honom mycken förfriskning, om annars hans vittra Språksamhet icke skal lida något men. - Nu til Söndagen.

Bittida var Söta Far uppe och klädd, satt i sit städade rum och läste uti sina goda Söndags-Böcker, då lilla Bror Carl står för mina ögon kl. 8. ack! hvad jag blef glad! tänkte: nu blir han hos oss hela dagen - - ! nej! det var intet så väl. Lilla Martin stod där nedre med et par Bondhästar och spände för deras Phaëton, för

at

+ Tyst! tyst! med hela denna Skedes hemlighet; ock så kostar sig Dig den blott af den afsikt, at få förmärka ung i Dig uti den uti Din nya stora werld så nödiga Discretionen.

at fara til Skurö. Således blott några små söta ord på alla händer, och så Adieu til i afton, då de skulle komma igen. Häruppå gingo Söta Mor, jag och Brite-Louise til Djurgården uti et det aldraskönaste Väder, för at njuta årets Sälhet och Härlighet: det gjorde vi ock. Herre Gud! hwilken lycksalig Förmiddag! Vi gingo utmed Stranden, hwars bölja var lugn och klar, hwars yta blott krusades af de til Gärdet och Brunnen framflytande Båtarne. När vi kommo förbi Kumlanders, sågo vi en Ekstock under Kruthuset, som där i viken drog Not, och midt däremot hade en karl stält sig up uti en af de stora mot Vatnet sig nedkrökande Alarne, så at han stod betäckt å alla sidor med Löf, men kunde dock ses af alla de förbigående. Men hwad kan det betyda, sade vi hwar åt annan, at den karlen så stält sig up i Trädet? Det kunde vi ej begripa, och jag sade: Han vil agera Guden Pan, för at vi skole nu vara så mycket lycksaligare uti hans Rike. Alla de himmelshöga och nyss gröna Träden vid Vaktmästarens (hwad de) af oss beskådades! Vi gingo vidare utmed Bergsfoten, kommo til Stiernborg, och vandrade för första gången på den nya breda Vägen, som Debesche låtit upbygga tvärt igenom Skogen til Rosendal. Där besågo vi en detail hans nya Byggning, som blir bara en våning ~~hög~~, men på hög fot, står långs efter Vatnet och blir omgifwen med en Engelsk Trädgård. Caracters-bygningen, som var i Stenbergs tid, är redan nedrifwen; de andra Husen följa efter, alt förändras, alt utvidgas, alt förskönas. Vår gamle Mäster Damström regerar nu där öfwer Trädgården och Arbetsfolket. Uti en Stuga satt detta, bestående af Dalkarlar, och söng i Psalmboken, som lät ganska godt. Vi trötte satte oss nedanföre i ängen, och Brite-Louise började obarmhertigt härja ibland Floras ännu späda och så vackra Barn, eller, i oförblommerad Styl taladt, hon plockade hela sit kläde fullt med de aldraskönaste Blomster. Således vände vi om, gingo öfwer den så härliga Rosendals-ängen, mötte Skarar af Stockholms-boar; månge en Famille med sina matknyten, sågo i Retouren på Backen vid Stiernberg hela det vida Lägret, gingo sedan i sagta mak hem; hade dock satt litet altför täckt äfwentyr. När vi kommo förbi Vaktmästarens, satt en liten Flicka utmed vägen och vaktade den under Ekarne och emellan Hasselbuskarne betande Boskapen. Hon var nio år, klädd i randig Kjortel och förkläde, röd Tröja, hwitt Hwikle, och utur detta framtittade et skäligen vackert ansigte med et par goda och glada ögon; vi stadnade och talte med henne. Hennes Far var Bergsprängare, han var mycket fattig, hon hade än intet fått lära läsa i Bok. Då jag tog i Börsäcken, slog hon ner sina ögon, och då jag räckte henne et Ottastyfwers-stycke, så for hon up utur Gräset med en Glädje i ögonen och Tacksamhet uti hela ansigtet, kyste allas våra Händer med en känsla, som rörde oss alla på det högsta. Herre Gud! tänkte jag: så stor Sälhet kunde en så ringa Gåfwa föda uti detta Barns unga Hjerta, och Du, och vi, som upwäxt utan alla behof, som liksom flyttat oss utur det ena Nöjet i det andra, vi skulle intet altid räcka de unga och mindre bemedlade Barnen vår Hand! Kort sagt: denna ömsesides både Tanka och känsla, hennes Glädje och

Väl

å ena ... å den andra sidan

Välsignelsen, vår Tacksamhet emot Försynen och Tilfredsställelse: alt detta var en slags Gudstjenst. Denna lilla Flicka lärer ofta tänka på denna Händelse; och, då vi pekade för henne på vårt Hus, lofvade hon komma med Bär til oss i Sommar. Upfylde af alla dessa Känslor nalkades vi vårt Fulla Hem. Där mötte oss dock en både glad och ledsam Tidning. Lilla Commissarien hade kort efter vår utgång kommit ridandes, steg dock up och satte den skönaste Bouquet med Tulipaner och Närcisser uti Brite-Louises Fönster. Hennes Rum förtjenar ocksa nu på sit sätt at kallas vackert. Största ordentlighet uti alt, och på samma sätt, som hennes egenhändiga Bas-reliefs pryda hela öfra Listen, så sågs nu ocksa en rad af friska Blomster rundt omkring väggfoten. Härlig både Syn och Lukt. Commissarien Almquist hade häruppå ridit efter för at söka up oss på Djurgården; men som han tog stora vägen til Manilla, så kunde han ej råka oss; utan kom efter til middagen. Men än et ord om Brite-Louises Kammare. Abbé d'Espagne har skänkt henne en liten Bild af ljusbrun Fayance, som föreställer en ung Bondgosse, klädd på Spanska, lutande sig på en Spade, liksom trött efter arbetet; men tyfven å! man ser nog på hans glada och skalkagtiga Blick utåt fältet, af hans leende ögon och mysande mun, at han ser efter en vacker Flicka. Denne lille Skalk står på Brita-Louises Kakelugn. Nu til middagen. Utom lille Commissarien, som kom af sig sjelf, men utan Calle, som var befald af Baron Ruuth at äta på Ulfsunda, hade jag budit Baron Silfwerhjelm och Lieutenant Aef. Om Eftermiddagen gjorde Damer och Cavalierer en Tour til det brillante Gärdet, medan Gubben vandrade af til Salen och ~~njöt~~ smakade där af den ljufva Stilhet, som ibland det Goda sig där församlande Folket njutes. Nu är ocksa där sjelfva Naturen uti al sin Fägring: Kongs-Trägården, Bergs-Rådinnan Hjärnes och Fru Cedermarks Trägårdar omgifva detta Hus. När jag kom hem, fann jag före mig Baron Rosenhane, för at taga afsked, ty han reser hem öfver Pingst. Hans Far, som är Kammarherre, bor i Södermanland. Sluteligen måste ingalunda förgätas ännu en Glädje-Händelse, at jag på denne Dag bar första gången de vackra och af Söta Mamma med grönt Silke utsydda ljusa Klippings-handskar; således gick jag på Djurgården med Blomster på och uti Händer. Hvad kan väl mera begäras?

för mit Hjerta så kraftigt Vigtigt

Se nu, min Lilla Bästa Stafva, lärer jag hafva gjort fullkomlig räkenskap för hela vår Lefnad sedan mit sista Bref. Hälsa mycket mycket Svärfar och Din Lilla John. Gud gifve Er alt det Goda, som så innerligen önskas af

Eder

tilgifnaste Pappa.

Collectio Gjörwelliana.

BREF: ifrån Kongl. Bibliothecarien C. C. Gjörwell, til Dotern, Fru Gustava Eleonora Lindahl; dat. Caÿtens-udden, Tisdagen, d. 7 Junii 1791.

Innehåll:

Torpets Krönika, från den 27 Maji til den 6 Junii 1791.

Tack, Min lilla Aldrabästa Stafva, för dit första och så sköna Bref ~~[illegible]~~ ifrån Norrköping — — flera flera sådana efter. Söta Mor besvarade det med sista Post, och underskrifver jag alt hwad däruti stod rörande vår Glädje öfver Din så stora lycksalighet, vår Kärlek emot Dig, och våra trogna Råd samt hjerteliga Förmaningar.

Således börjar jag nu strax med min lilla Krönika här ifrån Torpet. Första Dagen efter Din afresa, eller Fredagen, gjorde jag ~~redo~~ före uti mit första Bref. Om Lögerdagen sattes alt åter uti sin gamla ordning, och så hvilade Söta Mor litet ut efter fulla twå Månaders dageliga möda för Din lilla Person. Om Söndagen åto Lilla Bror Carl och Hof-Graveuren hos oss til middagen — ty de kommo intet om Fredagen — — voro efter vanligheten glade och goda. Om Eftermiddagen gingo de med Söta Mor och Brite-Louise til Djurgården, ty vädret var ganska vackert, råkade där Abbé d'Espagne, och en avançant både Spanske och Engelske Ministrarne, som gjorde dem alla de största Höfligheter, och bodo dem komma in uti sina Bellevuer, ifrån hvilka alla högtförnäma invitationer Söta Mor dock drog sig på sit lätta och glada maner: imedlertid befarar jag nya Relationer emellan Eremiten på Torpet och le Corps diplomatique au Parc — — Visiter — — Visiter — —

Ibland de käraste Besöken för mig blifver dock hädanefter le Seigneur Charles Gustave Almquist, icke för det, at han är le Trésorier à Haga, utan för det, at han visat Calle så stor Vänskap och vil hela vårt Hus så väl. Som oftast kommer han ock hit til Torpet, än åkandes, än ridandes. Begge Gossarne hafva nu en större Landresa för sig, och säkerligen hafva de något i sinnet, som jag ännu intet så noga kan veta.

Härom aftonen hälsade jag på Segeludden, för at höra mig på stället före om den Stackars Adolf. Jag gick hela vägen, men den gången dock med lättare föt hem än vanligt, ty nu hade han åter varit beskedlig och flitig. Detta försäkrade mig också den så hederlige Lieutenant Martin, en rar ung Officier nu för tiden. Du mins väl hans rena och vackra Ansigte: så ren och vacker är också hans Conduite. Hvad som brister honom uti Medel, ersätter han genom flit och Seder. Han har därjämte ovanliga Insigter, så at han kan, under Capit. Raabs Sjuklighet, förestå Undervisningen. Ack! om han ändå hette Ad. Fredr. Ulf! Hvilken Glädje skulle icke sådant medföra för Föräldrarne, mig och oss alla, som så mycket hållit af den Gossen. Jag var imedlertid så nögd med honom denne gång, at jag tog honom och Martin med mig til gamle Sjögrens, och åto vi där tilhopa en skön färsk Aborre, samt lät jag också Gossarne dricka Din Skål. Detta Boställe hafve vi alle dagar sedt för våra ögon, men ej ännu vetat des Namn: det heter Viksberg, efter det ligger så högt utmed Viken. Midt emot såg jag den nya Bygnaden på Rosendal resa sig alt vidare up i högden.

Följande

Följande Måndagen var unge Baron Silfwerhjelm hos oss. Såsom han skal blifva alting, så har han nu ock blifvit Poët, och skrifver på en drame öfver en Svensk Sujet, eller Engelbrekt, som var för flere 100 år sedan en stor Härhöfdidsman, det vil säga General, emot en odugelig Konung, näml. den så kallade Erik ifrån Pommern, och väl äfsamme Herrar. Du bör förstå mig, at han försvarade Folket emot dem begge. En Drotning Philippa, den Tidens Dygdemönster, en Konung Carl Knutsson, storsint och verksam för sit Rike, men altid hindrad af sine Herrar, Christer Nilsson, en ilparig Statsman, en tres-intriguante Hofmästarinna, en aimable Hof-Fröken eller Jungfru, som de då hette, förmodeligen ocksa vore. – af alt detta och flera behageliga Ingredientier skal nu denne nye Riks-Tapet hopväfvas. Blir den til salu, skal Du visserligen få en med til at ornera Dit lilla Cabinet. Dock tyst, tyst! med hela denna Stats hemlighet; ocksa förtror jag Dig den blott af den orsak, at så oförmärkt vänja Dig vid den uti Din nya stora verld så nödiga Discretionen.

Om Tisdagen var D. Lüdeke med Fru och Svägerska hos oss, för at gjöra Contra-visiten och gratulera. Til min både förundran och Glädje såg Fru Doctorinnan både fet och glad ut. Vi nämnde ej med en enda Bokstaf om lilla Mamsell Binken – – ack! ack! vi sörje ännu alla den söta Flickan.

Tänk, Bästa Du! at vi få i Sommar den kära Pastor Hathenburg til vår Granne. Nå nå, hvad det blir roligt! De komma at bo på förra Stället.

Lögerdags-Eftermiddagen var grande Cour på Torpet. Baron Albedyhl, kommen ifrån Nyköping, drack Thé hos Söta Mor, och satt sedan länge med mig uti Bibliotheket; hvilket ej är underligt, ty han är en af våre vittraste Herrar. Capit. Norberg, nyligen hemkomen ifrån Ryssland, vet jag knapt om Du mera minnes; han omgicks hos oss då vi bodde i Tersilbergs Hus, en stor och fet Karl med frisk färg, liknar något Ryttmäst. Persmeden. Han är en stor Mechanicus, förstår sig i synnerhet på Vattenverk, jag menar de stora vid Grufvor och Qvarnar, samt har varit flera år å rad i Ryssland, och har gjort där många nyttiga inrättningar. Under hela Kriget var han i Siberien, begärde få koma hem, men fick intet, utan brukades där vid de Ryska Bergverken. Han lärer nu snart resa dit igen. Ledsamt, at Svenskar skola nödgas söka sit Bröd hos denne Granne och gjöra honom ännu mägtigare, så mycket farligare för oss. Baron Silfwerhjelm kom åkandes uti sit Equipage med sina begge Adonisar bakpå: ty bevars! at unge Herren skulle i så vackert väder komma, liksom andre, gåendes. Du vet, at han skal möta sin Engelska Päsmo uti Italien, – jag må icke tro för at låta viga sig af Påfven – – men i vägen besöker han Konungen i Spa. Alt detta låter rätt både besynnerligt och stort. Nous verrons! Abbé d'Espagne och Pastor Catteau completterade ce Cercle agréable. Sistnämnde Abbé uti sin verldsliga Cavaliers-drägt bor nu öfver Sommaren på Landet, och var inkomen blott för at följande dagen fatiguera sig med Tjenstdels-Haranguen uti Reformerta Kyrkan, efter hvilket svåra Dagsverke han reser åter ut igen – hvart? – Jösa! – alt til Förlofvade Landet, ja til Canaan. Så aldeles heter Stället. Det är en liten vacker Landgård här på sidan om Drotningholm, som Hr de Ron äger, och hvar hans Pastor tilbringar de sköna vetkorna. Men hans Hälsa är ocksa icke den bästa, och behöfver altid Sinnet hos honom mycken förfriskning, om annars hans vittra Språksamhet icke skal lida något mehn. – Nu til Söndagen.

Bittida

Bittida var Söta Far uppe och klädd, satt i sit städade Rum och läste uti sina goda Söndags-Böcker, då Lilla Bror Carl står för mina ögon kl. 8. Ack! hwad jag blef glad! tänkte: nu blir han hos oss hela dagen -- nej! det var intet så väl. Lilla Martin ~~stod~~ var där nedre med et par Bondhästar och spände för deras Phaëton, för at fara til Skuru. Således blott några små söta ord på alla händer, och så adieu til i afton, då de skulle komma igen. Häruppå gingo Söta Mor, jag och Brite-Louise til Djurgården uti et det aldraskönaste Väder, för at njuta årets Sälhet och Härlighet: det gjorde vi ock. Herre Gud! hwilken lyksalig Förmiddag! Vi gingo utmed Stranden, hwars bölja var lugn och klar, hwars yta blott krusades af de til Gärdet och Brunnen framflytande Båtarne. När vi kommo förbi Kumlanders, sågo vi en Ekstock under Kruthuset, som där i Viken drog Not, och midt däremot hade en Karl stält sig up uti en af de stora mot vatnet sig nedkrökande Alarne, så at han stod betäckt å alla sidor med löf, men kunde dock ses af alla de förbigående. Men hwad kan det betyda, sade vi hwar åt annan, at den Karlen så stält sig up i Trädet? Det kunde vi ej begripa, och jag sade: Han vil agera Guden Pan, för at vi skole nu vara så mycket lyksaligare uti hans Rike. Alla de himmelshöga och nyss gröna Träden vid Vaktmästarens hwad de häruppå af oss beskådades! Vi gingo vidare utmed Bergsfoten, kommo til Stjernborg och vandrade för första gången på den nya breda vägen, som Debesche låtit uphugga tvärt igenom Skogen til Rosendal. Där besågo vi en detail hans nya Byggning, som blir bara en våning, men på hög fot, står långs efter vatnet och blir omgifven med en Engelsk Trädgård. Caracters-Byggningen, som var i Stenbergs tid, är redan nedrifven; de andra Husen följa efter, alt förändras, alt utvidgas, alt förskönas. Vår gamle Mäster Damström regerar nu där öfver Trädgården och Arbets-folket. Uti en Stuga satt detta, bestående af Dalkarlar, och sjöng i Psalmboken, som lät ganska godt. Vi trötte satte oss nedanföre i ängen, och Brite-Louise började obarmhertigt härja ibland Floras ännu späda och så vackra Barn; eller, i oförblomerad Styl taladt, hon plockade sit kläde fullt med de aldraskönaste Blomster. Således vände vi om, gingo öfver den så härliga Rosendals-ängen, mötte Skarar af Stockholms-boer, månge en Famille med sina matknyten, sågo i Retouren på Backen vid Stjernborg hela det vida Lägret, gingo sedan i sagta mak hem; hade dock et litet altför täckt äfventyr. När vi kommo förbi Vaktmästarens, satt en liten Flicka utmed vägen och vaktade den under Ekarne och emellan Haselbuskarne betande Boskapen. Hon var nio år, klädd i randig Kjortel och Förkläde, röd Tröja, hwitt Huckle, och utur detta framtittade et skäligen vackert ansigte med et par goda och glada ögon; vi stadnade och talte med henne. Hennes Far var Bergsprängare, han var mycket fattig; hon hade än intet fåt lära läsa i Bok. Då jag tog i Båsäcken, slog hon ned sina ögon, och då jag räckte henne et ottastyfvers-stycke, så for hon up utur gräset med en glädje i ögonen och Tacksamhet uti hela ansigtet, kysste allas våra Händer med en känsla, som rörde oss alla på det högsta. Herre Gud! tänkte jag: så stor Sälhet kunde en så ringa Gåfva föda uti detta Barns unga Hjerta, och Du, och Vi, som upvuxit utan alla Behof, som likssom flyttat oss utur det ena Nöjet i det andra, vi skulle intet altid räcka de unga och mindre bemedlade Barnen vår Hand! Kort sagt: denna ömsesides både Tanka och Känsla, hennes Glädje och Välsignelser å ena, vår Tacksamhet emot Försynen och Tilfredsställelse

å

å den andra sidan: alt detta var en slags Gudstjenst. Denna lilla Flicka lärer ofta tänka på denna Händelse; och, då vi pekade för henne på vårt Hus, lofvad hon komma med Bär til oss i Sommar. Uppfylde af alla dessa Känslor nalkades vi vårt sälla Hem. Där mötte oss dock en både glad och ledsam Tidning. Lille Commissarien hade kort efter vår utgång kommit ridandes, steg dock upp och satte den skönaste Bouquet med Tulipaner och Narcisser uti Brite-Louises Fönster. Hennes Rum förtjenar också nu på sit sätt at kallas vackert. Största ordentlighet uti alt, och på samma sätt, som hennes egenhändiga Bas-reliefs pryda hela öfra Listen, så sägs nu också en rad af friska Blomster rundt omkring Vägg-foten. Härlig både Syn och Lukt! Commissarien Almquist hade häruppå ridit efter för at söka upp oss på Djurgården; men som han tog stora vägen til Manilla, så kunde han ej råka oss, utan kom efter til middagen. Men än et ord om Brite-Louises Kamare. Abbé d'Espagne har skänkt henne en liten Bild af ljusbrun Fayance, som föreställer en ung Bondgosse, klädd på Spanska, lutande sig på en Spade, liksom trött efter arbetet; men typen å! man ser nog på hans glada och skalkagtiga Blick utåt fältet, af hans leende ögon och mysande mun, at han ser efter en vacker Flicka. Denne lille Skalk står på Brite-Louises Kakelugn. Nu til middagen. Utom lille Commissarien, som kom af sig sjelf, men utan Calle, som var befald af Baron Ruuth at äta på Ulfsunda, hade jag budit Baron Silfwerhjelm och Lieutenant Alf. Om Eftermiddagen gjorde Damer och Cavalierer en Tour til det brillanta Gärdet, medan Gubben vandrade af til Salen, och smakade där af den ljufva Stilhet, som ibland det Goda sig där församlande Folket njutes. Nu är också där sjelfva Naturen uti al sin fägring: Kongs-Trägården, Bergs-Rådinnan Hjärnes och Fru Cedermarks Trägårdar omgifva detta Hus. När jag kom hem, fann jag före mig Baron Rosenhane, för at taga afsked, ty han reser hem öfver Pingst. Hans Far, som är Kammarherre, bor i Södermanland. Slutligen måste ingalunda förgätas ännu en Glädje-Händelse, at jag på denne för mit Hjerta så store Högtidsdag bar första gången de vackra och af Söta Mamma [or] med grönt Silke utsydda ljusa Klippings-handskarne: således gick jag på Djurgården med Blomster på och uti Handen. Hvad kan väl mera begäras?

Se nu, min Lilla Bästa Stafva, lärer jag hafva gjort fullkomlig räkenskap för hela vår Lefnad sedan mit sista Bref. Helsa mycket mycket Svärfar och Din Lilla John. Gud gifve Er alt det Goda, som så innerligen önskas af

Eder

tilgifnaste Pappa.

d. 7 Jun. 91.

Min Egen Aldraälskvärdaste John.

Tillåter Du, at jag hädanefter får at mina Bref så kalla Dig, dels för det Du bär det vackra Namnet, dels för det rappellerar oss Minnet af en min Ungdoms-Vän af dit Stånd, med dit Hjerta och Snille, men som för många åhr sedan afled i Batavia.

Jag har at tilagde Bref til din Sister utgjutit hela min känsla för Eder Begge; samt väntar jag ifrån Begges

mig

för K. Hand hvars fortsättning vi
detaillerade Bref.

Bilagde Skepparbetyg hvaremot ett litet Paquet, som innehåller de af andra Stadet tecknade ...stende Tomer af Alm. Tidningar, på fint Papper. Var nu Sjelf god at se efter, om icke hela din Suite är complette. Af alle mina [illegible] Tidningar skal altid ett Exemplar afläggas för din Bibliothek.

Undersöksfull Helsning till din K. Fru. Af hela Hjertat är jag

Din tillgifvne
Gjörwell.

uti Paketet finnas:

alm. Tidningarne, året 1787, Del. 3.

——, 1790, D. 1–4.

——, 1791.

Stats=Skrifterne —— Summa 7 Band.

Sände et Paket med adresse til Direkt. Löfström: en förtreffelig Typograph, både på Konstens och Lefnadens vägnar betraktad. Wisa honom Höflighet. Han blir vår Man engång, när Du skal lägga Handels-Lexicon under Trycket.

Likt andra (jag på Dig), som ej
skrifvit ett enda ord af en minnafsen
MSS? ofstadda afledarnande
hordorfs. Lidén, at han ha
den upptagit. Vil hoppas med
Glädje. Men han har nu
heller skrifvit ett enda ord ur
den. Retten ungefär jag blif-
var orolig för dessa Djäfvar-
liten. Derför ville resta den
löst in uti vagnslåda, men
enkelt förvarade jag henne, att
lägga den in uti ena Kofferten:
Med spädde ut lite mer af
min närvaro.

d. 11 Juni.

Min ljufva hjertelige älskade John och Stefan! Gud gifve Er allt godt.

Minna vill nu tacka för allade K. Brefven med helsedoft ifrån Stefan, på hvar blott Bute-Louise denna gång svarar. Stackars Min har äta haft af hin farliga Colik, att måste hon nödvändigt dricka något vatten. Jag var i går hos Widegren att mitta vid Morfar af vatnet, som sinner utur ena benet, men dar osö ingen krafter, inga Matlust, och oändeligt gifvent.

antligen antligen Min lilla Stefan gjör rättigt för det dig

anbefalde Gröfset af begge Da-
neterne til Prof. Lidén.

Ömmaste Helsningar ifrån oss alla.

G.

Ömast älskade och Sälla Par

John och Stafva Lindahl.

Emottagen en den Värdigaste Vän af Eder och Hela mit Hus, af en den älskvärdaste, den vittraste, känslofullaste ibland Vänner, af Herr Kongl. Secreteraren

Jonas Carl Linnerhielm,

som medelst detta Fri-Bref förskaffas till Edra båda armar och Hjertan ifrån alla våra:

hvilket betygas ifrån Glada Torpets Cancellie på Claptenrudden, d. 16 Jun. 1791, af

Gjörwell.

À Monsieur & Madame

John & Gustave Lindahl

à

Norrköping

en mains propres.

Bilaga.

Til det unga äkta Paret,
JOHN och STAFVA LINDAHL,
sändas dessa Afskrifter.

Til min Hustru *).

Skön var den älskade Corinna,
Skön var Lisette; men ej som Du!
Skön är en dyrkad älskarinna;
Men skönast är en älskad Fru.
Jag kände förr mit Hjerta brinna;
Men aldrig som det brinner nu.

Du vet hur eldad och betagen
I mig en älskare Du fann;
Du vet, af hvilka känslor slagen,
Som älskling jag ditt Hjerta vann;
Men Friden, Sällheten, Behagen,
Alt öfverströmar mig som Man.

Jag ville Verldens Thron försaka
Emot et löje då Du ler.
Din Glädje, Himlens Gudar smaka,
Af ingen ting kan liknas mer,
Än af de kyssar, som Du ger
Och åter skänkas Dig tilbaka.

Vid mina tysta suckars Röst
Förtjusas Gudar i det Höga,
När öm, försmägtad vid Ditt bröst,
Jag läser Själen i Ditt öga.

Fly, yngling, fly de galna band,
Hvari Du fängslas vil så gerna!
Skön är en Maka, skön dess Brand,
Skön som den första Morgonstjerna,
Som dansade ur Skaparns Hand.

I unga, lätt förförda Sköna,
Behagens Döttrar! Er jag lär:
Det Nöje, man hos Er vil röna,
Blott Draggen utaf Nöjet är.

Er

*) Af dess Man, Kongl. Secreteraren Carl Gust. Leopoldt, gift nyligen el. 1790 med Mamsell Fehman.

Et tomt Frögd kan ej belöna
Den yre Dyrkarens Begär,
Och ångrens Törnen skola kröna
Den Vällust, som man njuter där.

Det är en Tröst i Lifvets smärta,
At älskas af en dygdig Vän,
Det är en Himmel för et Hjerta,
At veta sig förtjena den.

i Känslan af de glade Dagar
Och rena Nöjen, som jag vann,
Jag prisar desse Samhälls dagar,
Som gjöra älskaren til Man:
Ej af en andlig Fördoms villa
Jag tror man helga kan och gilla
Hvad Hjertat aldrig gilla kan.
Nej, denna Kraft, som Hjertan drifver,
Af Hjertan endast helgad blifver:
Man känner det som öm och vis.
i Ägtenskapets Paradis
Ej någon Frukt förbuden blifver;
Och vet, til dessa Frukters pris,
At ingen enda Ledsnad gifver.

Mot detta Hjerta, som Du väckt
Din Hand, til Kärleks-pant för åren,
Af Glädje darrande Du sträckt:
Så darrar Blomman, när om våren
Hon kysses af en Vestan-fläckt.

Jag tog Dig, ljufva, sköna Roja,
Och Dig med helig Vällust bär:
En Makas Hjerta och en Koja
Blir altid nog för mit Begär.

Til min Man *)

I stillhet gömd för ödets nycker,
Jag lefver afundsvärda Dar.
Jag ingen Oväns hat förfar
Och ingen Mägtig mig förtrycker.
Jag hvilar altid när jag tycker
Och dricker gärna när jag har.

Mig ingen hemlig åtrå bränner
At se min ära vida spord.
Min Boning är för Nöjet gjord,
Som vägen noga til mig känner.
Et muntert Skämt och glada vänner
Är yppigheten vid mit Bord.

Alt hvad den Visas önskan äger
Af Himlen mig förunnadt är.
Jag inom mig et vitne bär,
Som alla Skatter öfverväger.
Min Sång är Fridens ljufva Läger
Och kärleken mit Sällskap är.

Så sält och nöjdt min tid försvinner,
Bekymret mig ej nalkas tör.
Jag Mänskjors fel med ömkan hör,
Med glädje deras Dygder finner,
Och äntlig til det målet hinner,
Som Lasten blott förfärad gjör.

---

*) Secreteraren Carl Pet. Lengren, Notarie i Kongl. Commercie-Collegio, gift för flere år sedan med Mamsell Malmstedt, Doter af Professor Malmstedt i Upsala.

Ömast älskade och Sälla Par,
JOHN och GUSTAFVA LINDAHL!

Emottagen en den Värdigaste Vän af Eder och Hela mit Hus, en den älskvärdaste, vittraste, känslofullaste ibland Vänner, Herr Kongl. Secreteraren JONAS CARL LINNERHIELM, som medelst detta Fri-Bref förpassas til Edre både Armar och Hjertan ifrån alla våra:

hvilket betygas utur glada Torpets Cancellie på Capteni-udden den 16 Junii 1791, af

C. C. Gjörwell.

Til Herr och Fru Lindahl,
uti Norrköping.

Captensudden, den 21 Jun 1791.

17.

Mina Elaka Barn!

Som låta flere Postdagar gå förbi utan Bref; men til Straff skolen I ock få et nytt långt Bref ifrån Gubben på Torpet om Torpets Händelser.

Både Söta Mor och Brite-Louise hafva varit sjuka, men äro nu, Gudi lof! åter friska igen. En Förkylning på Sjön ådrog Söta Mor den faseliga och oss alla så ofta förskräckande Coliken, hwilken och lämnade flere Dagars mattighet efter sig. Brite-Louise dansade up för den våta eller nyss skurade Trappan i bara Strumporna — — har man hört på maken af en 20 års flicka! — — men för omaket fick hon hela Pingsthelgen hålla Quarantaine på sin Kammare och i sällskap med sina in- och utgående Droguer. Nu är hon frisk och förwerdadig har lofvat at aldrig mera vara så; hwilket och högl. gläder mig, ty du vet at om hon är en stark och tilltagsen flicka, håller hon ock lika skickt sin Parole.

Men hvad det nu är ödsligt på Torpet! Lilla Tafvan och allas vår beskedligaste John äro långesedan sin kos; Talle och Commissarien reste sjelfva Pingst-morgonen til Upsala och Tierp, och flacka sedan på alla Herregårdar och Bruck däromkring. Lilla Bror Carl reste i går med allom från oss til Ebbetorp, hwar han nu kommer at residera såsom både Herre och Man. Han har varit alla dagar hos oss, söt, god och öm. Brite-Louise har han skänkt en stor colorerad Tafla, som föreställer Fredrichshof. Utur sit fönster hade hon, som Du vet, afcopierat denna vackra Belägenhet, som hon bad sin Lilla Bror corrigera och hjelpa uti Perspectiven, det han ock gjort med sin mästerliga Hand, men i stort, samt belagt med Färger. Under har han tilskrifvit: Tecknadt efter Naturen af Brite-Louise Gjörwell; uppritadt af J. Carl Linnerhielm 1791. Nu först är det et det aldraskönaste Stycke. Ocksså sändes det infattadt i Glas med bred förgyld Ram, och utgjör nu största Prydnaden uti Systers Rum. Om Lögerdags morgonen, en skön, varm och vacker Dag, kom denne vår Vän til Torpet, gick med begge Bribris för sista gången til Rosendal, tog ömt afsked af de sälla Parker hwar han så många lycksaliga Stunder njutit, åt där med dem en Filbunke och en Pankaka i Gröngräset och vandrade sedan, full af sina pastorale känslor, sin och vår Saknad, til Staden tilbaka. At där vid Rosendal ofta taltes om Lilla Stafva, at han skulle nu snart få se Dig uti Dit nya sälla Hem, at han altid skulle förblifva vår Vän, altid brefväxla med oss: alt detta kan Du väl säga Dig sjelf; men det kännes dock i mit Hjerta så ljufligt, at ändå få säga Dig det. Et Bref til Eder Begge, en slags

För.

Förpassning ifrån Torpets Cancellie til Staden Norrköpings Stora Torg-
ack nej! ifrån våra til edra armar, begärde och fick han af mig. Dock
han är förr hos Eder, än dessa Rader framkomma. Värdigare Vän af begge
våra Hus kan knapt träda inom eder Tröskel. Nog sagt!

Men i stället för denne lille Bror Carl hafve vi nu fåt i vårt Hus
en ändå mindre liten Bror Carl, en aldrakäraste god och beskedlig
Gosse, som utgjör allas vår Glädje och Fägnad — gissa! — lilla Carl
Herman ifrån Edö. Han var inkommen med sin Informator för at
helsa på Mormor; jag går ensam på Gärdet, i anledning af et
nödvändigt besök på Tegel-udden; som jag går i rätt djupa Tankar
på hemvägen, klappade någon mig på armen, jag ser mig om,
och i detsamma står det söta Barnet mig i famnen, och räckte
mig sin mun med et par de gladaste ögon. Sannerligen behöfde
jag ock den gången sådan Lätnad för mit sinne — — eller (at få se en Son,
så kär, så dygdig, så qvick, så sin Faders och alles vår Glädje. Jag
tog det älskade Barnet med mig hem, och behållo vi honom här oss,
så at han blir här öfver Midsommaren. Han är ocksa en född Sjöman,
men därjämte med de vackraste Nöjelser. Han är nu långa Gossen,
hält lik sin Mor; men Herre Gud! låt honom lefva längre än hon;
dock jag fruktar, at sluta af hans Stälning, at han ocksa ärft hennes
svaga Bröst. Idkeligen bygger han Skepp, talar Navigation, ritar, läser
och skrifver. Alt vil han hafva reda på, alt begriper han, alt vil han
verkställa. Härtil kommer en Städelighet i hans Saker, en särdeles Snygghet
til sin lilla Person, och et Förnuft i Tal och Svar, som jag hos et otta års Barn
än aldrig set; ja han är så begriplig och förstående, at jag just är orolig
öfver denna hans Förtidighet. Med mig var han sedan på Comedien,
hvilket Ögonens Bedrägeri han ännu aldrig hade sedt; såledès kan Du
tänka, huru detta Spel förlustade Sinnet, hälst som det var en Operette,
eller Henrik och Skogvaktaren, hvilken senare fick genom från sin Konungs
rätvisa Nåd behålla sin sköna Landtflicka. När jag rer öfver til Staden,
styrer han altid Båten; dock, hwad vil sådant Befäl säga mot det, at han,
ännu blott otta års Gosse, står vid Styret på sin Fars Jagter under hela
6 milen. Han har under dessa våra Sjöresor undervisat mig om Skilnaden
af Byggnads-sättet på de för våra ögon liggande Amphion, Svarta Örn,
Galererne och Canon-Slupparne, huru djupt de gå, huru fort de segla, alt
uti vetenskapens eget Språk, af Märs, Rå, Vant &c. För Kron-Prinsen
och

och Hertig Carl har han redan haft den nåden, at ~~få~~ bocka sig; och kan Du lätt tänka, hwilket intryck jag gaf lille Sjömannen, då jag, i anledning häraf, kom at förtälja om vår Stor Amirals Hjeltedater til sjös. Men vår lille Sjöman är dock ingen Guds ängel; nej, han är ock en syndig Människja: ty til Själen är han litet envis, och til Kroppen litet fasthängande vid et Bord eller en Stol; då jag däremot vil at et Barn skall strax lyda, och en ung Gosse stå rak och fri på begge sina egna fötter. Du minns at han för någon tid sedan föll af en Häst och bröt ena armpipan. Deraf har han ännu något mehn; men icke desto mindre är han så vig som en katt, och så stark för sina år, at han stöter up Stora Porten för sig som ingen ting. På gården håller han en sådan ordning med Stångselen, at ej Korna skola komma up och gjöra minsta olägenhet; så at han nu agerar här både vår Sjö Capitaine och vår Gårdsfogde. Du ser väl, at jag håller bält mycket af honom, efter jag aldrig uphörer at skrifva om honom. Men hwad lärer Du af hela denna långa Prädikan? Jo, at när lilla Stafva tägger sig til en liten Don Juan, Don Pedro eller Don Carlos, skal han blifva äfven så söt som lille Carl Herman, och då skal jag äfven så mycket -- ja mycket mera -- hålla af honom.

Bevars! hwad Ni har gjort för et buller och bång i Norrköping med et Hemkomöl, så at det hörts ända hit ut på Torpet; och det ~~har~~ Ni ändå tänkt gjöra så incognito, at lilla Stafva ej ännu skrifvit et enda ord derom. Fy! skäm ut sig! Sätt sig derföre prompt ned och componera en fullständig inrikes Tidning härom, liksom Du ser at jag gjör Dig redo för smått och stort här uti Torpdömet.

Endera dagen har Du Calle hos Dig, och då får Du veta mycket Nytt af honom; ty han reser nu hela Svea och Götha Rikets igenom.

Alle hälse vi hjertligast. Jag är

Begges tilgifnaste
Pappa.

P. S. Stafva måste antligen visa Professor Lidén Söta Mor så sköna bref til Dig. Jag har redan lagt det uti min samling, så vackert är det! Härjämte följer en den aldraskönaste Hus-Tafla af Kyrko-Läraren Leopoldt och Systern Lengren.

BREF: ifrån Kongl. Bibliothecarien C. C. Gjörwell, til Herre och Fru Joh. Nil. och Gustava Eleonora Lindahl; dat. Captensudden, Tisdagen, den 21 Jun. 1791.

Collectio Gjörwelliana.

Innehåll:

Torpets vidare Krönika *).
Bilaga. Förnyafning.

Mina Elaka Barn!

Som låta flere Postdagar gå förbi utan Bref; men til Straff skolen J ock få et nytt långt Bref ifrån Gubben på Torpet om Torpets Händelser.

Både Söta Mor och Brite-Louise hafva varit sjuka, men äro nu, Gudi lof! åter friska igen. En förkylning på Sjön ådrog Söta Mor den faseliga och oss alla så ofta förskräckande Coliken, hvilken ock lämnade flere Dagars mattighet efter sig. Brite-Louise dansade up för den våta eller nyss skurade Trappan i bara Strumporna -- har man hört på maken af en 20 års Flicka! -- men för omaket fick hon hela Pingsthelgen hålla Quarantaine på sin kammare och i sällskap med sina in- och utgående Droguer. Nu är hon frisk och har lofvat at aldrig mera vara så öfverdådig: hvilket ock högligen gläder mig; ty Du vet, at, om hon är en stark och tiltagsen Flicka, håller hon ock lika käckt sin Parole.

Men hvad det nu är ödsligt på Torpet! Lilla Tafvan och alles vår Beskedligaste John äro längesedan sin kos; Talla och Commissarien reste sjelfva Pingst-morgonen til Upsala och Tierp, och flacka sedan på alla Herregårdar och Bruk rundt däromkring; lilla Bror Carl reste i går med Aftonen från oss til Ebbetorp, hvar han nu kommer at residera såsom både Herre och Man. Han har varit alla dagar hos oss: söt, god och öm. Brite-Louise har han skänkt en stor colorerad Tafla, som föreställer Fredrichshof. Utur sit Fönster hade hon, som Du vet, afcopierat denna vackra Belägenhet, som hon bad sin lilla Bror corrigera och hjelpa uti Perspectiven, det han ock gjort med sin mästerliga Hand, men i stort, samt belagt med Färger. Under har han tilskrifvit: Tecknadt efter Naturen af Brite-Louise Gjörwell; upritadt af J. Carl Linnerhielm 1791. Nu först är det et det aldraskönaste Stycke. Ocksså sändes det infattadt i Glas med bred förgyld Ram, och utgjör nu största Prydnaden uti Systers Rum. -

*) Se det näst föregående uti långa Brefvet af den 7 Junii. Om

Om Lögerdags-morgonen, en skön, varm och vacker Dag, kom denne vår Vän til Torpet, gick med begge Bribris för sista gången til Rosendal, tog ömt afsked af de sälla Parker, hvar han så många lyksaliga Stunder njutit, åt där med dem en Filbunke och en Pankaka i Gröngräset, och vandrade sedan, full af sina pastorale Känslor, sin och vår Saknad, til Staden tilbaka. At där vid Rosendal ofta taltes om Lilla Stafva, at han skulle nu snart få se Dig uti Dit nya sälla Hem, at han altid skulle förblifva vår Vän, altid brefväxla med oss, alt detta kan Du väl säga Dig sjelf; men det känns dock i mit Hjerta så ljufligt, at ändå få säga Dig det. Et Bref til Eder Begge, en slags Förpassning ifrån Torpets Cancellie til Staden Norrköpings stora Torg — ack nej! ifrån våre til edre armar, begärde och fick han af mig. Dock han är förr hos Eder, än desse rader framkomma. Värdigare Vän af begge våra Hus kan knapt träda inom Eder Tröskel. Nog sagt!

Men i stället för denne Lille Bror Carl hafve vi nu fåt i vårt Hus en ändå mindre liten Bror Carl, en aldrakäraste god och beskedlig Persse, som utgjör alles vår Glädje och Fägnad — gissa! — lilla Carl Herman Muller ifrån Edö. Han var inkommen med sin informator för at helsa på Mormor; jag går ensam på Gärdet, i anledning af et nödvändigt Besök på Tegeludden; som jag går i rätt djupa tankar på hemvägen, klappade någon mig på armen, jag ser mig om, och i detsamma står det söta Barnet mig i famnen, och räckte mig sin mun med et par de gladaste ögon. Sannerligen behöfde jag ock den gången sådan Lätnad för mit Sinne — eller at få se en Son, så kär, så dygdig, så qvick, så sin Faders och alles vår glädje. Jag tog det älskade Barnet med mig hem, och behöllo vi honom hos oss, så at han blir här öfver Midsommaren. Han är ocksa en född Sjöman, men därjämte med de vackraste Böjelser. Han är nu långe Gossen, bält lik sin Mor; men Herre Gud! lät honom lefva längre än hon; dock jag fruktar, at sluta af hans Ställning, at han ocksa ärft hennes svaga Bröst. Ideligen bygger han Skepp, talar Navigation, ritar, läser och skrifver. Alt vil han hafva reda på, alt begriper han, alt vil han verkställa. Härtil kommer en Städelighet i hans Saker, en särdeles Snygghet til sin lilla Person, och et Förnuft i Tal och Svar, som jag hos et otta års Barn än aldrig set; ja han är så begriplig och förståndig, at jag just är orolig öfver denna hans Förtidighet. Med mig var han sedan på Comedien, hvilket ögonens Bedrägeri han än aldrig hade sedt; således kan Du tänka, huru detta Spel

förö

förlustade Sinnet, hälst som det var en Operette, eller Henrik och Skog-
vaktaren, hwilken senare fick genom fwen. sin Konungs rätwisa Nåd behålla
sin sköna Landtflicka. När jag ror öfver til Staden, styrer han altid
Båten; dock hwad vil sådant Befäl säga mot det, at han, ännu blott
otta års Gosse, står vid Styret på sin Fars Jakter under hela 6 milen?
Han har under dessa våra Sjöresor underwisat mig om Skilnaden af
Byggnads-sättet på de för våra ögon liggande Amphion, Swarta Örn,
Galererne och Canon-Sluparne, huru djupt de gå, huru fort de segla;
alt uti Vetenskapens eget Språk, af Mars, Rå, Vant &c. För Kron-
Prinsen och Hertig Carl har han sedan haft den nåden at bocka sig;
och kan Du lätt tänka, hwilket intryck jag gaf lille Sjömannen, då jag,
i anledning häraf, kom at förtälja om vår Ster Amirals Hjeltedater
til Sjös. Men vår lille Sjöman är dock ingen Guds ängel; nej, han är
ock en syndig Människja: ty til Själen är han litet enwis, och til
Kroppen litet fasthängande vid et Bord eller en Stol; då jag deremot
vil, at et Barn skal straxt lyda, och en ung Gosse stå rak och fri på
begge sina egna fötter. Du mins at han för någon tid sedan föll af
en Häst och bröt ena armpipan. Deraf har han ännu något mehn;
men icke dess mindre är han så vig som en Katt, och så stark för
sina år, at han stöter up stora Porten för sig som ingen ting.
På Gården håller han en sådan ordning med Stängseln, at ej
Korna skola komma up och göra minsta oläger het; så at han
nu agerar här både vår Sjö Capitaine och vår Gårdsfogde.
Du ser väl, at jag håller bält mycket af honom, efter jag aldrig
uphörer at skrifwa om honom. Men hwad lärer Du af hela denna
långa Prädikan? Jo, at när lilla Stafwa lägger sig til en liten
Don Juan, Don Pedro eller Don Carlos, skal han blifwa äfven så
söt som lille Carl Herman, och då skal jag äfven så mycket-
ja mycket mera — hålla af honom.

Bevars! hwad Ni har gjort för et buller och bång i Norrköping
med et Slemkomöl, så at det hörts ända hit ut på Torpet, och det
har Ni ändå tänkt göra så incognito, at lilla Stafwa ej ännu
skrifvit et enda ord derom. Fy! skam ut sig! Sätt sig derföre prompt
ned och componera en fullständig Inrikes Tidning härom, liksom Du
ser at jag gjör Dig redo för smått och stort här uti Torpdömet.

Endera dagen har Du Calle hos Dig, och då får Du veta mycket
Nytt af honom; ty han reser nu hela Svea och Götha Rike igenom.

Alle hälse er hjertligast. Jag är

Begges tilgifnaste
Pappa.

P. S.

P. S. Stafva måste ändteligen visa Professor Lidén Söta Mors så sköna Bref til Dig. Jag har redan lagt det uti min Samling, så vackert är det!

Härjämte följer en den aldrasköonaste Hus-Tafla af Kyrko Lärarem Leopoldt och Systern Lengren.

Midsommars=Dagen 1791,
Skickas min JOHN och STAFVA i Norrköping,
ifrån Torpet vid Stockholm, följande Bouquet,
plockad uti Sturms Gesangbuch für
Gartenfreunde und Liebhaber der Natur.

Schaut froh umher! Denn überall
ist Gottes Erde schön:
Hat Freuden ohne Maas und Zahl
in Thälern und auf Höhn.
O lernet, lernet dankbar seyn
und euch der Güte Gottes freun!

Seht, uns zu Liebe schmücken ja
Sich Wiese, Berg und Wald,
Und Vögel singen fern und nah,
Dass alles wiederhallt.
Bey arbeit singt die Lerch' uns zu,
Die Nachtigall bey süsser Ruh.

Und wenn die goldne Sonn' aufgeht,
Und golden wird die Welt,
Und alles in der Blüthe steht,
Und Aehren trägt das Feld:
Dann sprechet: alle diese Pracht
Hat Gott zu meiner Lust gemacht.

Dann preist mit Freuden euren Gott,
und fühlets mit Anmuth,
Und denkt: es ist ein lieber Gott,
Er meints mit Menschen gut.
Drum will ich immer dankbar seyn
und mich der Güte Gottes freun.

Tack, ditte söta barn, för Edra K. Rader med posten dess.

Endera dagen kommer Calle til Eder, at ber jag mi alla stafor gjemma lilla Bref, såsom et af sina vackra ögon, at sedan läsa kunna det uti egna stä-der. Jag besvärat, at vardera af afgifva samma bref, gifver jag ~~[illegible]~~ härmedelst min fulla fullmagt, at lösa det medan kijsa ut hvad mera, huru helst annor sin stafva.

G.

d. 27 Jun. 91.

Söta Mor at jag hafva funnit nådigt, at skicka Dig en Skriftefader tillhanda; den der får ingen alteration! Han är alles vår gode Vän, Pastor Sjöberger i Gammelstorp uti Blekingen, som och en [illegible] [illegible], Prostinnan Arsenia i Skåne, bästa hvars gamla Bekant den Tid du hälle skrifva denne var blott till uti vår Orgnan. Han reser nu ner, at vil äfven gjöra Din Bekantskap en passant. Hos oss har denne Hedersman ofta varit. Helsa Din Egen Lindade at älska dess gjänta altid

Din egen Pappa.

Tit.

Fru Gustava Lindahl

i

Norrköping.

juli 1801 21.

Tisdagen.

Godmorgon, käraste Norrköpingsboer! Huru mår lilla Fru Stafsen? Få vi den glädjen, at se Er begge till middagen? Återsände tacksamt 4 Numra af Journalen London und Paris, af det ratt [illegible] Document ifrån vårt underjordiska Rike. Anteckningarne uti Höijers literatur Helt äro icke af Lagerbring. Härmed. [illegible] Rosenstein som på Eder Fråga. En mycken Brefskrifning med Dagens Post gör jag icke hafva den glädjen at följa med till [illegible] [illegible]. Men väl! Kommer snart hem till Er — Gl.

22

Sth. d. 5 Jul. 91.

Allrarariste och ömmaste
älskade Barn.

Blott et par rader i dag,
blott de hjärteligaste tacksägelser
och [illegible] för alla de stora
och många glädje- och [illegible]-
[illegible] under Bessie [illegible]
[illegible] [illegible] genom [illegible].
De äro nu efter i våra Armar,
och kunna icke nog beskrifva
allt detta. Hälsa alla våra
hjärtan [illegible] för allt detta.

at Dvel. ligge et Saaet til
tilstrade at faa altfavarde Jos
fra indeholder det i ad uttam.
Hjemstandet af Ricardo Ha
bring den Handling, ofrettet a
Skattet af Dansk. Gadebusch i Su
wall, et Sorat dand i fra
Det andet el. Senere Sand
vær for i høst. Du bedragen
sætte dette ~~Dansk~~ Verk el. Dit Arbl
Over, hvor ubrandes til iblan
tilføjelse til Dit Handels
Lexicon.

Margaretha skall du gifva
tillstånd för sitt [illegible]
att så [illegible] med
Kalle i de fina, [illegible], glada
dessa ofrånkomliga [illegible] [illegible]
är den [illegible], [illegible]
Gossarne dem [illegible],
[illegible] dem [illegible]
att glömma dem.
Du är så fri [illegible],
med hälsan [illegible].
att hälsa de [illegible]
Din A. [illegible]

Ladugubben, hans trovärdighet af Gammeldags-tid, hans hem-helsning med glädje, hans morgonhjärtan af Sinnesrörlig-het —— ack! at Min Fader måtte i all vår ålder hans ungdom, måtte för-gäfve hans välsignande väl-signelse öfver Er och Sina Barn!

Jag trycker Eder begge inom mina armar.

G.

d. 8 Jul. 91.

Min allrawördaste Jöns af Stefen.

Hjertelige Tacksägelser [illegible] för all den godhet och wälighet, hvarmed [illegible] oförtjent Min Calle ock, hvilken jag hoppas [illegible] [illegible] – Min Gustaf: de minne när vi [illegible] en [illegible] mot et glädji ofta Edert hela Hus.

Min [illegible] Stefen [illegible] jag de ömmaste Tacksägelser för det [illegible] Bref och alla de Amicale och [illegible] [illegible], i [illegible] Gossarne, och [illegible] Dom Almquist med [illegible].

Lilla Bror Carl har redan ifrå Linköping
skrifvit Söta Mor et det granneliga Fragment
af en Voyage pittoresque, uti hvar Du, med
Din söta Man et respectable Sällskap, din
Bruk, dine Rum, dine utsigter, din
Lifsfred, dine Nöjen, dine mångfaldiga
ömma attentioner för honom, efvardi
på alltförvarda Lindahls så mångahal
så vänskapsfulla höfligheter emot
honom, uro med hvar denna tecknade
ja lifligen afbildade. Nog sagt!

Tilsidst, at jeg og i Dag modtager mere jeg
nødvendig attraaede Bøger, for at deraf
angaae [illegible] min Leilighed, [illegible]
Sag.

Gud velsigne Eder alle Tre!
jeg minder Farvel [illegible] Barnet.

Hilsen [illegible] alle Venner!

Grundtvig.

Amis très-aimés &

très-aimables Enfans

à

Norrköping.

24.

d. 12 Jul. 91.

Mine älskade Johan Stefen.

Det bestrafade slägtet har drabbat oss. Menskan

icke mång lefvande ibland, har lefver ni i en annan el bättre

verld. Ingen har sal. Du lemnar både fullständig at uppbyggelig underrättelse

at ej dess till dess Glory, för dess Hidén lemnade till Samlingar

at dito till f Antiqviteter, fullt Stefen berättelser hos sig

med fullständigt, jämte eget dess, afskrifvna medledes på

Calmar el Ebbertorp. För at icke repetera berättelsen, har jeg tagit

denne utväg. Hälsa Gubben, hvars Lag varit det ofta varit,

at göra tiden för Edra förgäfves alt detta.. Dr. Lidegren

gjöra gerna hedd Degret i anledning, så som jag i

utför något bruk den dagen; men i nästa vecka mera ansenligt

Gud välsigne Eder begge i lif och död!

Grävell.

Ja det är all detta går så ofta
under Brukslidelsens Elemente;
men har Jan har rättighet att
dagl. lyssa att vara kära,
med ännu gerna lyssa att vara
Bruk.

Nu nyss kom Calle till oss ensamt
tj hafva gick till Dig till igår,
och det har ännu intet vist
af Morfars Död, tj han var
hela fardagen hos Underståth.
Ahlman på Nastunda.

Til Fru Stafva Nora Lindahl
i Norrköping.

Captensudden, den 24 Jul. 1791.

I stället för at gå up uti Vitterhets-Academien på denne des stora Dag, och hvartil jag erhållit en högtidlig Invitations-Billet af Din Biskops Bror, Kongl. Sekreter. Lindblom, så sitter jag mycket häldre uti mit stilla Lugn, och skrifver til min lilla Söta Stafva. Men aldrabästa Du! Dit sista Bref har mycket oroat mig, ty Du har varit sjuk, ja illa sjuk; dock, Gudi lof! nu är Du åter bättre. Du får intet bli sjuk på det maneret mera; utan hämta nu vackert alla Dina Krafter tilhopa, i fall en rigtig och loflig Sjukdom skulle framdeles taga sig den friheten och incommodera Dig litet. Helsa imedlertid Din lilla söta Lindahl, och tacka honom på allas våra vägnar, för det at, i fall Sjukdomar icke kunna uti denna vår mänskliga Svaghet aldeles undvikas, han varit så god och skaffat Dig en egen Lif-Medicus; hvars til och med helsosamma Valspråk: improvide nil jag nyl. tryckt uti mit Svenska Archivo. Också i al Sanning kommer til hans öfriga förträffeliga och af Dig så väl målade Egenskaper också den af en verkligen Lärd Läkare, som med uppmärksamhet utforskar, tänker, förbinder uti sin vetenskap, som således får med Tiden Namnkunnighet för mer än för det, at vara en lycklig Practicus. Anmäl vid tilfälle min Högagtning och Erkänsla mot den Hedersmannen.

Här på Torpet hafve vi, Gudi lof! så skäligen haft Helsan, när jag undantager Söta Mor fri från Coliker, och at Brite-Louise dragits hela tiden med Hufvudvärk och en Rodnad i yttre Huden, hvaremot hon nu dricker en Tisan och låtit sig för första gången åder. Hon gick hurtigt åstad til denna Operation, ehuru det var första gången, som hon skulle se sit unga Blod rinna; men til slut måste dock den käcka Flickan dåna. Nu är hon åter rätt rask igen, och får väl sjelf skrifva mera härom.

Hvad sal. Morfars Begrafning angår, så skedde den med al Heder,+ samt bekostades af Bror Widegren. Söta Mor och Brite-Louise sutu i Flanel och Snibbhufva, och Calle gick med i Lik-Processen. Gubben, som ej orkar utstoffera sina Sextio år, hvarken i purt Svart, eller uti Svart och Rödt, blef hema. Först gick lilla Fredric Widegren, såsom rätta Dotterson, midt uti, och å ömse sidor vår Calle och Carl Herman ifrån Edö; sedan Bror Müllern och Bror Widegren; Bror Carl Axel var

från

+ Fredagen d. 15. (

frånvarande på sina Krutbruks-Visitationer. Stats Secreteraren Schröderheim, Canellie-Rådet Ferner, Commerce-Rådet Kling och många utur Cancelliet gingo med i Procession. Secreterarne Gartz och Euren voro Marskalkar: Du torde känna dem begge: den förre följde med den Herr Lindahl, som förde unga Chinesen til oss, då de med en hel Suite af Norrköpings-boer besökte Arsenalen; den senare förde Öfver-Auditeuren Nordforss uti vårt Hus, är ock vitter, men modeste, utan Pretentioner, utan farande Qvickheter. När Processen, som för Närheten til Kyrkan gick til fots, kom til Kyrkodörren, stod den bisatta Likkistan där dem til mötes, då den bars, under Sorg-musik, fram i Choret, hwar Doctor Petrejus kastade jord på densama, och gick alt très-devotement til. Liket skulle sedan föras ifrån Maria til Kongsholmen, hwar min Sal. Svärfar har et Graffställe; kanske det är ock redan ditfördt och dymedelst slutligen jordfäst. Där hvilar han nu sött, och vi alle minnas honom med kärlek. Processen trakterades sedan med diverse Viner och skönaste Confect. Uti Sorgen sutto af Damer Mormor, Svägerskan Widegren, rätt Doter af Sal. ~~Presidenten~~ Arrhenius, hvilken ock gråt myket, sedan Söta Mor, Brite Louise och Hedde-Sophie. Utomdess voro där Fru Kling, Fru Ljung och den andra Fru Widegren; Frun på Kronan var icke närvarande, icke heller var min Svägerska från Edö inkommen. Til aftonen var ingen måltid, som rätt var det och hade ändock förorsakat dubbel Embarras uti de små Rumen. Gamle Kongl. Secreteraren Sernskjöld var ock med på Begrafningen, en mångårig vän och Ämbets-kamrat med Sal. Arrhenius. Han är af skälig ålder och skälig Rikedom; hwadan ock Söta Mor vil, at Mormor skal gifta sig med honom; således stode han då för tredje gången Brud här i verlden; men hvilken Förbindelse synes mig stöta på de Swedenborgska eller så kallade oskyldiga Giftermålen, ounsedt Brudgumen är än ungkarl. Jesus! Men efter vi nu äre stadde uti Famille-Ärender, så vil jag förkunna Dig en ny Syn af en Slägting, som kommer långt ifrån. Du har väl ~~mig~~ hört talas om Pehr Cogel, Eleve af den store Pastel-målaren Lundberg, och som reste til Frankrike innan jag ännu såg Din Mor. Där har han gjort en stor Lycka, och varit i många år Stadens målare i Lyon, eller med Lön på Stat.

Han

Han är för ingen del lik sin Respective Bror, Fredric Cogel, utan är liten til växten, har et fint ansigte och är mycket grantaga, därjämte litet mjältsjuk och sensible; fördrager således icke Fransosernes nu nyl antagna Beleftenhet, at sans façon hänga och plundra, utan remitterar han nu sina värdar hit öfver, och ärnar komma sjelf efter. Hvad det skal komma honom roligt för, at finna här före sig sin Systers Barn-barn, ja om Du och Lindahl så för godt finna, får han väl ock så part taga i sin famn och kyssa Barnbarns Barn; äfven som det också lärer komma mig rätt särdeles före, at kalla min gamle mångåriga Lek- och Murare-Broder för min Högtärade Herr Morbroder. Fru Kling är en förträffelig Fru, och ganska väl gift, såsom Commerce-Rådet Kling är sjelfva Hommeteteten, som också lyser utur hans ögon och hela väsende. Både han och hon taga den ömaste och gladaste del uti Din stora Lycka. Fru Ljung är ännu mycket sjuklig; begge hennes egne Söner, af hvilka den ena är Officer och den andre Civil, voro också med på Begrafningen. Fredrica Georgii kunde icke komma, men lät rigtigt fordra hem til sig sin Strut med Confect. Denna Skönhet är nu på sitt sätt en rik Flicka; ty hon ärfde nu åter efter Medailleuren Nils Georgii. Calle var mycket rörd på Begrafningen och kunde, när han kysste Mormors Hand, ej säga et ord för tårar; deruti bestod också hela mit Tal, då jag första gången såg denna respectabla Enke-Fru, som ~~också~~ vid Begrafningen presenterade med al värdighet och en förunderlig Sinnes-styrka. Det är nog om denna triste Scene.

Ifrån de dödas Rike kommer jag åter up i de Lefvandes Land, och där möter mig först ibland nykomne Gäster uti mit Hus min egen Lilla Stafva -- ack! jag <u>menar blott</u> Dit Portrait. Det kom med sin sköna Ram hem i Söndags, eller i dag otta dagar sedan. Det sitter nu i Söta Mors Förmak, på andra sidan om Parterre-Fönstret, gjör således en Pendant til Spegelen öfver Söta Mors Bureau: det vil säga, at vi hafve nu Tvine Speglar uti detta så vackra rum. Hvilken menar Du väl at jag hälst ser mig uti? Jo, det går Gubben hälst och ser sig uti den nya Spegelen, och blir det aldeles Spegelens eget fel, om Spegel-Fabriqueuren tycker om sit arbete. Men för at nu åter tala om bara Portraitet, så fällas om detsamma många omdömen, men alla til Din fördel. Du är icke på Konstnärens Duk så ung och vacker, som Du är kommen utur Naturens Hand; din fina, glada och litet skalkagtiga mine saknas aldeles; man kan väl känna igen alla

Partierne

Partierne uti Dit lilla täcka anfigte, men det behagliga Sjycket finnes där intet; kort sagt: det Egentaliga, som utgjör Lilla Stafva, är för de skarpsyntaste Domare där intet til finnandes. I går eftermiddag må Du tro at Du, nej Dit Portrait, undergick en sträng Dom: ty Profeffor Martin, nyligen hemkommen ifrån England, kom med Hof-Graveuren til oss, och höll en hel academisk Förelärning öfver detta Portrait, hvilken Brodren vidare utförde. Än en god Kännare, eller Abbé de Francis, är hitkommen, lassandes sig uti ~~sit~~ Fädernestandts Stormar och skyndandes efter til vårt Lugn. Han, som är sjelf Målare til oljemålnga och har, som David, sin fästa Delicatesse i Tal, Känslar och Teckning, kunde intet fördraga det breda och gamla, det icke talande uti detta anfigte. Blotte Amateurer, såsom Baron Silfverhjelm och flere, känna sig ocksså scandaliserade däröfver, at et mycket fint och wackert anfigte, eller af la plus belle Bergere du Canton, ~~kommat~~ i sådan Stast förvandlas til en trés-gärbar Physionomie af en tung Roturière. Nå Bästa Stafva, ~~Bästa Stafva~~, det skulle taga ingen ända, om jag ville upprepa alla detta Portraits eller Prof. Krafts Personalier; men jag förblifver dock altid vid min Blindhet, och påstår Portraitet vara Dig ganska likt; åtminstone står jag ofta och har min Conversation med detsamma. Elsjest, efter jag har den äran at vara Historicus, det är at uti alt blifva vid Sanningen, så är det ock visst, at en yngre ~~Målare~~ hade ofelbart gifvit Dig ~~–~~ mera ~~[illegible]~~ aisance, sökt mer at developpera de unga, glada och fina dragen uti Dit anfigte, än en 60 års man kan åstadkomma; ocksså såg jag, at den långvariga och besvärliga Sittningen var nog mycket tecknad på Dit egit anfigte, under det at Kraften målade Dig; således afbildade han väl det Sanna; men när man tillika kan kläda Sanningen ~~[illegible]~~ uti sina tillbörliga Blomsterflätor, så har man på ingendera sidan felat; och hvad kan väl vara mer intagande, förtjusande, tildragande, än Oskulden i förbindelse med Ungdomen och Behagen? Kyssa tusenfalt Din Söta Lindahl, gif honom et ömt och tacksamt famntag för det, at, då han tog sjelfva Bilden ifrån mig, han dock lämnade mig Skuggan qvar; och efter Du är min Dotter, och efter jag är så gammal, så tillåt mig slutteligen säga: at Lilla Stafva är mig nu dubbelt kär, ty Du har sjelf gjort Din lycka, Du gjör Din så älskande John lycklig, Du kan altid lycksaliga hans Hjerta; och när I ären Begge så lyckliga, hvad är jag då? Den lyckligaste af alle Fäder.

Nu borde jag väl ocksså skrifva om något annat, såsom om en skön Trait af vår Drotnings välgjörande Hjerta, om den olyckliga Fru Wadström i England, om vår nu så mycket beskedlige Adolf, om alles vår så älskade Almquist, om den käre Prästen i Blekingen, om ängsliga Flyttnings förslager ifrån Captens udden, om ..., om ... men om jag ock hade tid, ville jag dock ej blanda bort mina Känslor, som nu hos mig blifvit lifvade, i anledning af Dit vackra, så uti mina ögon altid vackra Portrait. Jag tager och håller Dig ~~gerna~~ såsom Du vore uti min Famn, lefver och dör wilkorligen

Din egen trogne, käre Pappa.

P. S. Tack, Söta Stafva, för det Du uti Dit sista Bref försäkrat mig om Dina förtrogna Relationer med Fru Kuhlman och Farbror Lidén. Om Du håller af Dina vänner här på Torpet, så går Du gerna uti Kuhlmanska Huset, och sitter där ofta hos Din Fars gamla, förtrogne, redliga och glade Vänner och Sanningen at säga, så vet jag ingen uti hela Norrköpings Stad, utom Din Lindahl, som jag hällre unnar den Glädjen, at omgås med Originalet, sedan jag nu icke mer äger än Copian af Lilla Stafva.

Collectio Gjörwelliana.

BREF: ifrån Kongl. Bibliothecarien C. C. Gjörwell, til Fru Gustava Eleonora Lindahl i Norrköping; dat. Captens-udden, den 24 Jul. 1791.

innehåll:

1) Förmodad Sjukdom och skicklig Läkare. 2) Kgl. Secreter. Jac. L. Arrhenii Begrafning. 3) Målaren Pehr Cogels Hemkomst. 4) Fru Lindahls Portrait, som vid Expositionen undergår Konstnärers och Amateurers omdömen. 5) Hvarjehanda.

I stället för at gå up uti Vitterhets-Academien på denna des stora Dag, och hvartil jag erhållit en högtidlig Invitations-Billet af Din Biskops Bror, Kongl. Secreter. Lindblom, så sitter jag myket häldre uti mit stilla Lugn, och skrifver til min Lilla Söta Stafva. Men aldra-bästa Du! Dit sista Bref har myket oroat mig, ty Du har varit sjuk, ja illa sjuk; dock, Gudi lof! nu är Du åter bättre. Du får intet bli sjuk på det maneret mera, utan hämta nu vackert alla dina krafter tilhopa, i fall en rigtig och loflig Sjukdom skulle framdeles taga sig den friheten och incommodera Dig litet. Helsa imedlertid Din Lilla Söta Lindahl, och tacka honom på alla vära vägnar för det at, i fall Sjukdomar icke kunna uti denna vår mänskliga Svaghet aldeles undvikas, han varit så god och skaffat Dig en egen Lif-Medicus, hvars til och med helsosama Valspråk: *improvide nil* jag nyl. tryckt uti mit Svenska Archivo. Ocksâ i alsanning kommer til hans öfrige förträffelige och af Dig så väl målade Egenskaper ocksâ den af en verkligen Lärd Läkare, som med upmärksamhet forskar, tänker, förbinder uti sin Vetenskap, som således får med tiden Namnkunnighet för mer än för det, at vara en lyklig Practicus. Anmäl vid tilfälle min Högagtning och Erkänsla mot den Hedersmannen.

Här på Torpet hafve vi, Gudi lof! så skäligen haft Helsan, när jag undantager Söta Mors små Coliker, och at Brite-Louise dragits hela tiden med Hufvudvärk och en Rodnad i ytte-Huden, hvaremot hon nu dricker en Tisan och låtit sig för första gången åder. Hon gick hurtigt åstad til denna Operation, ehuru det var första gången, som hon skulle se sit unga Blod rinna; men til slut måste dock den käcka Flickan dåna. Nu är hon åter rätt rask igen, och får väl sjelf skrifva mera härom.

Hvad Sal. Morfars Begrafning angår, så skedde den med al Heder Fredagen, den 15, samt bekostades af Bror Widegren. Söta Mor och Brite-Louise suto i Flanel och Snibbhufva, och Calle gick med i Lik-Processen. Gubben, som ej orkar utstoffera sina Sextio år, hvarken i puret Svart, eller uti Svart och Rödt, blef hema. Först gick lilla Fredric Widegren, såsom rätt Dotterson, midt uti och å ömse sidor vår Calle och Carl Herman ifrån Edö; sedan Bror Müllern och Bror Widegren; Bror Carl Axel var frånvarande på sina Krutbruks-Visitationer. Stats-Secreteraren Schröderheim, Cancellie-Rådet Ferner, Commerce-Rådet Kling och månge utur Canellict gingo med i Processen.

Secre-

Secreterarne Gartz och Éurén voro Marskalkar. Du torde känna dem begge: den förre följde med den Hr Lindahl, som förde unge Chinesen til oss, då de med en hel Suite af Norrköpings-bor besökte Arsenalen; den senare förde Öfver-Auditeuren Nordforss uti vårt Hus, är ock vitter, men modest, utan Pretentioner, utan sårande Qvickheter. När Processen, som för Nårheten til Kyrkan gick til fots, kom til Kyrko-dörren, stod den bisatta Likkistan dem där til möters, då den bars, under Sorg-Musik, fram i Choret, hvar Doctor Petrejus kastade jord på densama, och gick alt tres-decemment til. Liket skulle sedan föras ifrån Maria til Kongsholmen, hvar min Sal. Svärfar har et Grafställe; kanske det är ock redan ditfördt och dymedelst slutligen jordfäst. Där hvilar han nu sött, och vi alle minnas honom med kärlek. Processen tracterades sedan med diverse Viner och skönaste Confect. Uti Processen sutto af Damer Mormor, Svägerskan Widegren, rätt Doter af Sal. Arrhenius, hvilken ock gråt mycket, sedan Söta Mor, sa Brite-Louise och Hedde-Sophie. Utomdess voro där Fru Kling, Fru Ljung och den andra Fru Widegren; Frun på Kronan var icke närvarande, icke heller var min Svägerska från Edö inkommen. Til aftonen var ingen måltid, som rätt var det, och hade endast förorsakat dubbel Embarras uti de små Rumen. Gamle Kongl. Secreteraren Stjernsköld var ock med på Begrafningen, en mångårig Vän och Ämbets-Kamrat med Sal. Arrhenius. Han är af skälig ålder och skälig Rikedom; hvadan ock Söta Mor vil, at Mormor skal gifta sig med honom; således stode hon då för tredje gången Brud här i verlden; men hvilken Förbindelse synes mig stöta på de Swedenborgska eller så kallade oskyldiga Giftermålen, oansedt Brudgummen är än ungkarl. Så se. Men efter vi nu äre stadde uti Famille-ärender, så vil jag förkunna Dig en ny Syn af en Slägting, som kommer långt ifrån. Du har väl hört talas om Pehr Vogel, Elève af den store Pastel-Målaren Lundberg, och som reste til Frankrike innan jag ännu såg Din Mor. Där har han gjort en slags Lycka och varit i många år Stadens Målare i Lyon, eller med Lön på Stat. Han är för ingen del lik sin Respective Bror, Fredric Vogel, utan är liten til växten, har et fint ansigte och är mycket granlaga, därjämte litet mjältsjuk och sensible; fördrager således icke Fransosernes nu nyl. antagna Delefrenhet, at sans façon hänga och plundra, utan remitterar han nu sine Växlar hit öfver, och ärnar komma sjelf efter. Hvad det skal komma honom roligt för, at finna här för sig sin Systers Barnbarn; ja, om Du och Lindahl så för godt finna, får han

väl

väl ocksâ snart taga i sin famn och kyssa des Barnbarns barn;
äfven som det ocksâ lärer komma mig rätt särdeles före, at kalla
min gamle minderårige Lek- och Murare-Broder för min Högt-
ärade Herr Morbroder. Fru Kling är en förträffelig Fru, och ganska
väl gift, såsom Commerce-Rådet Kling är sjelfva Honnêteteten,
som ocksâ lyser utur hans ögon och hela väsende. Både han
och hon taga den ömaste och gladaste del uti Din stora Lycka.
Fru Ljung är ännu mycket sjuklig; begge hennes egne Söner, af hvilka
den ene är Officer och den andre Civil, voro ocksâ med på Begrafningen.
Fredrica Georgii kunde icke komma, men lät rigtigt fordra hem til
sig sin Strut med Confect. Denna Skönhet är nu på sit sätt en
rik Flicka; ty hon ärfde nu åter efter Medailleuren Nils Georgii.
Calle var mycket rörd på Begrafningen och kunde, när han kysste
Mormors Hand, ej säga et ord för tårar; deruti bestod ocksâ hela
mit tal, då jag första gången såg denna respectable Fru, som
vid Begrafningen presenterade med al värdighet och en
förunderlig Sinnes-styrka. Nog om denna triste Scene.

Ifrån de Dödas Rike kommer jag åter up i de Lefvandes Land;
och där möter mig först ibland nykomne Gäster uti mit Hus
min Egen Lilla Stafva — ack! jag menar blott Dit Portrait.
Det kom med sin sköna Ram hem i Söndags, eller i dag otta
dagar sedan. Det sitter nu i Söta Mors Förmak, på andra sidan
om Parterre-fönstret, gjör således en Pendant til Spegelen öfver
Söta Mors Bureau: det vil säga, at vi hafve nu 2:ne Speglar uti
detta så vackra Rum. Hvilken menar Du väl at jag häldst ser
mig uti? Jo, alt går Gubben häldst och ser sig uti den nya Spegelen,
och blir det aldeles Spegelens eget fel, om Spegel-Fabriqueuren
tycker om sit arbete. Men för at nu åter tala om bara Portraitet,
så fällas om detsamma många omdömen, men alla til Din fördel.
Du är icke på Konstnärens Duk så ung och vacker, som Du är
kommen utur Naturens Hand; Din fina, glada och litet skalk-
agtiga mine saknas aldeles; man kan väl känna igen alla
Partierne uti Dit lilla täcka Ansigte, men det behagliga tyckes finnes
där intet; kort sagt: det Egenteliga, som utgjör Lilla Stafva, är för de
skarpsyntaste Domare där intet til finnandes. I går eftermiddag
må Du tro at Du, nej Dit Portrait, undergick en sträng Dom: ty Professor
Martin, nyl. hemkomen ifrån England, kom med Hof-Graveuren til oss,
och höll en hel academisk Föreläsning öfver detta Portrait, hvilken Brodren
vidare utförde. Än en god Kännare, eller Abbé de France, är hitkommen,
hastandes sig utur sit Fäderneslands olyckliga Stormar och skyndandes
åter til vårt Lugn. Han, som är sjelf Målare och har, som Du vet,

en

en så stor Delicatesse i Tal, Känslor och Teckning, kunde intet fördraga det breda och gamla, det icke talande uti detta Ansigte. Blotte Amateurer, såsom Baron Silfverhjelm och flere, kunna sig också scandaliserade deröfver, at et mycket fint och vackert Ansigte, eller af la plus belle Bergère du Canton, kunnat i sådan hast förwandlad til en tred-årbar Physionomie af en tung Roturière. Nå, Båsta Stafva, det skulle taga ingen ända, om jag ville upräpa alla detta Portraits eller Prof: Krafts Personalier; men jag förblifver dock altid vid min Blindhet, och påstår Portraitet vara Dig ganska likt; åtminstone står jag ofta och har min Conversation med detsamma. Elljest, efter jag har den äran at vara Historicus, det är at uti alt blifva vid Sanningen, så är det ock visst, at en yngre Målare hade ofelbart gifvit Dig mera aisance, sökt mer at deve-loppera de unga, glada och fina dragen uti Dit Ansigte, än en 60 års Man kan åstadkomma; ocksa såg jag, at den långvariga och beswärliga Sitningen var nog mycket tecknad på Dit eget Ansigte, under det at Kraften målade Dig: således afbildade han väl det Sanna; men när man tillika kan kläda Sanningen uti sina tilbörliga Blomster-flätor, så har man på ingendera sidan felat; och hvad kan väl vara mer intagande, förtjusande, tildragande, än Oskulden i förbindelse med Ungdomen och Behagen? Helsa tusenfalt Din Söta Lindahl, gif honom et ömt och tacksamt Famntag för det at, då han tog sjelfva Bilden ifrån mig, han dock lämnade mig Skuggan qvar; ehuru Du är min Doter, och efter jag är så gamal, så tillåt mig slutligen säga: at Lilla Stafva är mig nu dubbelt kär; ty Du har sjelf gjort Din Lycka, Du gjör din så älskvärde John lycklig, Du kan altid lycksaliga hans Hjerta; och när I ären begge så lycklige, hwad är jag då? den lyckligaste af alla Fäder.

Nu borde jag väl ocksa skrifva om något annat, såsom om en skön Trait af vår Drotnings välgjörande Hjerta, om den olyckliga Fru Wadström uti England, om vår nu så mycket beskedliga Adolf, om alles vår så älskade Almquist, om den kära Prästen i Blekingen, om ängsliga Flyttnings Förslager ifrån Captens udden, om ---, om: --. Men om jag ock hade tid, ville jag dock ej blanda bort mina Känslor, som nu hos mig blifvit lifvade, i anledning af Dit vackra, ja uti mina ögon altid vackra Portrait. Jag tager och håller Dig således qvar uti min Famn, lefver och dör wilkorl:

Din egen trogne kära Papa.

P. S. Tack, Söta Stafva, för det Du uti Dit sista Bref försäkrat mig om Dina förtrogna Relationer med Fru Kuhlman och Farbror Lidén. Om du håller af Dina Vänner här på Torpet, så går du gerna uti Kuhlmanska Huset och sitter där ofta hos Din Fars gamle, förtrogne, redlige och glade Vän; och Sanningen at säga, så vet jag ingen uti hela Norrköpings Stad, utom Din Lindahl, som jag hellre unnar den Glädjen, at omgås med Originalet, sedan jag nu icke mer äger än Copian af Lilla Stafva.

Stockh. d. 9 Aug. 1891.

Ack! min älskade och högt älskvärde Broder Johan — Du måste förlåta mig, att jag skrifver endast i dag blott några rader, för att förklara Dig min ursprungliga [illegible] [illegible]. Jag hade väl egentligen, att anskrifva, men [illegible] till ledig timme, till min [illegible] — [illegible].

— [illegible] Jag skickar [illegible] [illegible] sista dagar.

Helsa ~~min~~ vår lilla Stefan med
de allravarmaste Helsningar och
lilla Lenne bifogar alldeles färska
at Din fullkomligaste Glädje!
Antligen måste han et Dig
med angående dolt uppfyttas oss
om en Sak. Under för detta
arbetat med Sorg~~…~~kläderne
efter min Svärfar — fått
begge mina Bröder o skölle
med egen Hand bära Flanell-
klädningar til Begrafnings-
dagen

fordigt, arbetsgrade s. sjömedelst en vanlig
utrikt af minst 8 a 9 Rl — tingo deg
tid, at skrifva ti vår kinnadrielen på
Ebbetorp, utan sänd jag i stället ett bref
som jag sänder ti Stefan, för att låta honom
skrifva någre rader på samma bref, eller
/. med samma bref, och sedan expediera det på
dörren ti Calma. Vi alt sedan hafve vi

g'hvidt et ende ad i af denne vän
van: hvit nöjmed ovan öfr. litt
6 för dengamle vete en dette Dref
afgaden at en Stifts Sparb. rejst
med hemme doft: efterdags(?)

Alle flängen nu emellan Stegs
och [illegible], blir nästan begrafen
i Ridningen, hvilka der grafven en
Fredag: han för Sumer uisst [illegible] till fin
alldra Stiftes Commissioner. Han
är ofvändig usel tillstånd nu i hemmet.

Detta Dr! är åter slikt lika
jag lyckas fullständig Inteckning på
alla mine Imprese, at saknad [illegible]
att complettera för Dr, så inte någon
möjlighet är. Deraf det minsta verden-
mele af mi lärarenskap. Och
hora i sin tid.

Och en gång: hjertelige Helsningar
till [illegible], Alle, alle hvilka ni skickar
Brygge. Dessa [illegible] att vara lemnas at

d. 16 Aug. 1741.

Hjerteligen älskade Barn.

Guds välsignelse at mig kallar hiter alla dagar, uti mit hjertas innerligaste önskningar, öfwer Eder Begge.

En mägta stor depeche både til Holland och Linköping, förutan den nu så behagelige Lieut. Alf, af hwilken i dag afgår, har uptagit all min Tid uti 2ne dagar,

man nu hegnar detta sporke skrifwerit på några verser, i stället ännu och min läd-ninge til Eder, min älskade dotter, med et så länge hägnadt som önskandes Bref.

någe, Gud lof! alle Hälsan. Lotta, Carl
[illegible] lilla Stad–
splen at [illegible] Lantbruken; be alle compli–
mente. Gud [illegible] kan [illegible] Bref, at
hotar med en lång vers tilbaka.

Fra? Linnerich hafva vi alldrig
fått ett Bref. Ännu mötte denne adle at
Svedenborgianska grubbel med de lärda Magi–
straten i Calmar: sådant är intet perso–
nalt, icke heller fördelaktigt för en tjenstande
uti början af ett ägtenskap.

Min ödmjuka helsning till Pappa
Lind. Förgät aldrig! Gud vare hos
Eder alle Ie!

G.

29.

Till Hr Grosshandlaren Jos. Niclas och Fru Gustava Eleonora Lindahl uti Norrköping.

Söndags förmiddagen kl. 11, ~~[illegible]~~ d. 21 Aug. 1791.

Älskade och älskvärda Barn!

Ursäkten, förlåten, at jag på så lång tid ej helsat på Eder med et så kalladt anständigt Bref, jag menar, som detaillerade något om Torpets ärender, om min enskylda Lefnad, om mina Känslor — ack! dessa äro fulla af Lif, Glädje, Tacksamhet, så ofta jag tänker på min John och min Stafva, och hvilket ofta om dagen, ja uti timen sker.

Aldraförst får jag berätta Er, at vi flytta i höst. Häröfver lider jag väl något, men dock icke så mycket, som I torden förmoda. Dagliga Affairer i Staden, som af Sextio-åra Gubben böra bestridas, gå icke ihop hvarken med Ur eller Taskbok; när härtil kommer en Värd, som gnider på en Reparation af en Plåtsedels Valuta; när mina Söta Barn icke mera bo med mig under detta Tak — så förlorar ju Stället alt för mycket af sin agrément — och hvad hindrar mig, at om Sommaren ~~[illegible]~~ flyta hit ut i en Båt, njuta Sälheten af det vackra Läget och den sköna årstiden, i förbindelse med Stadens Beqvämlighet och lättare skötte affairer? Hvart flytta vi då? Til vår gode Vän, Hr Hof-Graveuren Martin, och uti hans öfversta våning, den han sjelf ännu bebor, kommande begge, rättare alle tre Bröderne (ty Bokbindaren får sina rum uti nya ~~Huset~~ Byggningen in på gården) at bebo det öfriga Huset. De vela gjöra alt för at få oss til sit Hyresfolk, och när mit öga vinterdag längtar efter vackra Landskaper, så går jag bara ner til Professorn eller Hof-Graveuren, så förtjusas det af deras så många och sköna Taflor just uti denne väg. Söta Mor får sina rum åt Gatan, jag mina åt Gården, 2:ne sköna och lugna rum, af hvilka det ~~[illegible]~~ innersta blir min sälla Retraite, beståendes, efter ordens strängaste bemärkelse, dans un vrai Cabinet des Livres, och uti hvilket skola finnas alla mina egna Manuscripter, samt et urval af bara goda och nyttiga Böcker, utom dem, hvilka jag sjelf utgifvit eller förlagt, ibland hvilka dock, ty värr! mycket Conjunctur-godt och någon Industrie-vara också måste hållas, icke min Smak, utan min Tid til godo. Med Registret på hela

denna

denna Literate och illiterate Bråte skal jag emot årets Slut regalera mina vänner och våre Bibliographiske Amateurer. — Bevars! frågen I, hvar tager då Stora Bibliotheket, denne Söta Farr andre afgud, vägen? Det går til sin Herre, Commerce-Rådet Baron Alströmer, tilbaka; Herre Björkegren och Fredholm lära i nästa vecka gjöra en upbyggelig Början med Nedtagning och Inpackning. Visserligen lider jag ock så öfver denna förlust, och visserligen skadar den mina Höglärda Entrepriser: ty at skrifva Böcker, merendels om Böcker, utan Böcker, är en litet besvärlig ting; men hvad jag lider mäst öfver, bestar däruti, at hittils ej Konung, Kron-Prins eller Akademier, ja ej en gång sjelfva Upfostrings-Sälskapet velat eller mägtat lösa til sig blott den andelen af förenämnde Bibliothek, som angår Svenska Historien. At dock Warmholtzske Skatten ej skal marchera samma för- - och Nationen vanhederlige väg, som den Linnéanske, blir mit yttersta Bemödande. För öfrigt har jag, mina Sextio år fylda, lagt en ny Plan för min öfriga Lifs-tid, och om jag annars skal kunna upfylla Bror Johns både Önskan och Prophetia, at ännu lefva Fyratio år eller upnå Fontenelles ålder, så ärnar jag nu ock hädanefter så mycket pastoralisera mine Dagar, som utom Samlefnaden avec une jeune & tendre Bergère låter sig gjöra. <u>Lagom arbete, mycken Glädje!</u> blir det nya Valspråket, sedan: <u>mycket arbete och ingen Tack</u> tryckt sin ärbara Stämpel på de fyratio framlidna Tjenste-åren. Men för at blifva sågamal, så måste jag likafullt <u>tjena Nationen och älska Konungen</u>: i dag, det är sant, skördar min känsla Tilfredsställelse häröfver, i morgon min aska vederbörandes munväder — men det får intet hjelpa. Ja, med Gudi hjelp, skal jag bevisa, at utan Bellevue och utan Bibliothek kan en gamal, dygdig och nyttig man vara lycklig — och hvarföre skulle man ej vara lycklig, då man icke begär någon ting häldre än et godt Tänkesätt, en okonstlad Dygd, en stilla Lefnad, då man uti sit eget Hjerta ärnar för sig sjelf en källa för ständig Lycksalighet. Således hoppas jag med visshet, d. ä. jag tror, at denne min novissimus & ultimus ordo rerum, at denna min Ålderdom skal tillika blifva den lyckligaste Delen af mit Lif. —

Och

och hvad säger jag? – jag skulle ej vara lycklig med sådana Barn, som Gud gifvit mig, med så vackra och väl försörjda Barn! de utgjöra min Välsignelse, de löna mit Tänkesätt vid de 30 åren med idel Sälheter på detta mit 60:de. Dock om denna Vedergälnings-rätten annan gång och uti särskildt Bref.

Orsaken, hvarföre jag icke förr medhunnit at skrifva Er, älskade Barn, ordenteligen til, kan ingen bättre säga än vår gode Professor Lidén, genom hvars hand nu uti en hel månad stora nästan postdagliga Depecher gått til Linköping och vidare, rörande vår Adolf. Denne Yngling har nu uti tre runda år sysselsatt mig på det sätt, I veten förut; men får nu fägna Er dermed, at han alt sedan Pingst lika så alfvarligen angripit och besegrat den inneboende Fienden, som då han slog Ryssen i Swenskhund, det vil säga, han är en flitig och reglerad Officerare, som dagligen berättigar sig til återvinnandet af en Vänskap, som hos mig var nästan aldeles förlorad. Hvad detta Omvändelse-verk kostat mig för möda, lämnas därhän; men det är Sanning, at det är jag, som ensam talat med honom, ensam handlat för honom: så at Namn och Person nu blifvit återförde på synbar väg. Obegripeligare Gosse, tror jag, gifves icke; ty med et ord sagt: han är af alla öfvertygelser och af alla Känslor. At nu bringa alt detta i Harmonie och til Bestånd, därtil fordras både Konst och Tid. Dock med detta Mästerprof vil Ex-Directeuren af Resp. Uppfostrings-Sälskapet icke falla Er, mina Söta och Beskedliga Barn, vidare til Last; alt nog: min Adolf är min Adolf å nyo, och jag må ej tro, at han någonsin skulle kunna gå ifrån sina 22 år tilbaka til de nu senast belefvade. Vi se honom näst alle dagar, och altid med lika, om ej ökadt nöje. Mina Sommar-besök på Stenborgs Operetter delar han altid med mig, äfven så mina Promenader på Djur-gården. Den 27 Jul. njöto vi där en den lycksaligaste Dag, så lycksalig, at jag väl ville beskrifva densamma; men får nu ej tid; utan i stället vil jag med få ord berätta, huruledes jag åtnjöt den 19 Aug. eller förgår-dagen för mit Hjerta och för mit öga alla de Sälheter, som en Swensk Landbo på denne Dag känna bör: ty efter slutadt arbete i Staden och slutad Post på Torpet, satte jag mig i Båt vid min Brygga, flöt

viken

vidken fram til Sjögrens ~~[illegible]~~, gick öfver Gärdet til Fogeludden, talte med Capit. Raab om affairer, fann sedan min Adolf i Trägården, tog honom vid armen, gick med sagta steg och under många goda och glada samtal til Sjögrens tilbaka, hörde där några Duetter spelas, åt en Kallskål, tog afsked af Adolf, som beledsagade mig i Båten, rodde sedan hem tilbaka, alt under et det skönaste väder, och hvarvid jag idkeligen sjöng den muntra arien af: Gustafs Skål! den bästa Kung som Norden äger. — På denne Dag för Nitton år sedan hvilken Glädje lyste utur allas ögon, hvilka Glädjeskri hördes utur allas munnar — — men nu i dag hälsade mig ingen med et: Gud vare lof! intet Fröjdeljud skallade där min fot framgick. Jag upplyfte icke dess mindre mit Hjerta til Gud, tackandes för alle vår Rädning utur Mång- och Grann-väldet. med min Adolf slöt jag på sjelfva det fält, hvar Gustafs Lif-Garder nyl. haft Läger och Öfningar, et Förbund, at hans Hjerta för all tid skal höra Konungen til; och skal han få en Ring af mig med begge våra Namn och denne Dags datum uti: til en ~~[illegible]~~ så mycket högtidligare åminnelse af detta vårt Förbund.

I dag, den 21 Aug., en annan icke mindre stor Högtidsdag, begår jag åter likaledes på mit enfaldiga sätt, medan Konsten uppbjuder alla sina Krafter til at i afton fira denna Storadagen uti Rikssens Krönika, hvarom antingen i senare Delen af detta Epistolariska verk eller ock uti nästa Bref. Låten mig, Bästa Barn, än en gång få njuta den sälla Morgonen jag i dag njutit! Vaknandes beslöt jag, at vara ypperligen, d. ä. i oskyldigaste måtto glad. Skön var ock så denne Dag, full Sommar, lugnt väder. Bittida klädd, gick jag ensam kl. 8 til Djurgården, medan Söta Mor ännu sof, och Almquist nyss var uppstigen — — det var nu första gången, som denne Husets nye vän tilbragte en Natt här på Torpet. Svalkan, som ännu rådde i Luften, ökade Sälheten af min varelse. Långsamt gick min fot, men Hjertat flödade af Glädje, af söta känslor, ty Naturen syntes mig dubbelt skön. Jag hälsade den stilla stranden och de mig öfverskyggande Träden med en Vällust! med en Tacksamhet, som hade jag vandrat ibland Arcadiens Herdar och Skogsgudar; jag skådade alt, jag njöt alt, jag njöt ostörd; ty ingen Stadsbo hade ännu så tidigt kommit så långt ut, eller rättare hade tid, för Beredelserne til Masqueraden, at tänka på Landets oskyldiga Nöjen.

Ofta

Ofta under detta Gående tänkte jag på min Stafva, som vandrat här så många nöjda Fjät; ofta hade jag Dig liksom vid min sida; dock, när jag åter tänkte på Din lyksaliga Flyttning til Norrköping, så saknade jag Dig icke mera: jag tackade Gud, ~~at~~ och en allt vidare fortsatt lycksalighet förde mig til ~~nya~~ Rosendal. Sedan jag där besedt anläggningen af den nya Engelska Trägården neder åt Vatnet, och fåt höra af Mäster Damgren, at Trägården skal flyttas ut på ängen Söder om Ekarne, för at där bara äga Middags-Solen, och icke skadas af Nordan- och Ost-Vindarne, satte jag mig på en af de Bänkarne, som Kammarjunkaren Debesche ädelmodigt utställt under de närmaste Ekarne, til Hvila för Vandraren uti denna glada Park. Ack! huru säll, så helig Stund tilbragte jag icke där! Kl. var vid pass 9. Hela Naturen syntes mig vara uti et Leende; alt var idel Välgärning för mit Hjerta. Minnet af Dagen, Minnet af mina Barn, Minnet af öfvervundna Olyckor och motgångar, Mötet af en lättad, af en glad Ålderdom, känslan ännu lika stark, men mera förädlad, för Naturen, för Vänskapen, alt detta rådde uti mit Bröst; och huru skulle dessa Känslor kunna lifva mit Hjerta, utan at därvid höja Ögat til Himelen, utan at välsigna den milda Försynen, som gaf mig et Hjerta öpet för de inflytelser, som Himilens Barn äro lofvade på andra sidan om Grafven, som gaf mig et Hjerta, at njuta så mycket Godt på denna sidan om Förvandlings-stället! Under dessa Betraktelser och Känslor tog jag up en Bok utur Fickan, och det var: Estelle, Roman Pastoral par Mr de Florian, Paris, 1789, 12º. Författaren är Officerare, Hofman och Snille, en af Frankrikes skönaste Pennor. Han har uti denna lilla och aldrakäraste Bok klädt Herde-kvädet uti Romanens drägt, och det på et sätt, at det ~~leder~~ stringet hans Läsare til Förtjusning för Naturen, til Dyrkan för Dygden. Denna Bok måste min John änteligen skaffa sin Stafva. Vore Boken min, tror jag at den följde med detta Bref per Posto, så vacker är den; men nu måsten I hålla til godo med några korta utdrager. Uti Företalet raisonerar Hr de F. ~~han~~ öfver Egenskaperne och ~~[illegible]~~ rätta Bruket af Herdeqväden, beskrifver för oss alle Herde-sångare, alt ifrån Theocritus til Gessner, men gifver den senare företrädet, då han säger sid. 9: "Plusieurs autres Poëtes plus modernes ont su tirer de la flûte champêtre des sons touchans & harmonieux. M. Gessner sur-tout l'emporte, à mon avis, sur les anciens même. M. Gessner n'a peut-être pas cette Poësie enchanteresse, qui ennoblit dans Virgile les détails les plus communs; il ne charme pas toujours l'oreille comme le Poëte romain, mais il parle aussi bien au

cœur,

coeur, et lui inſpire des ſentimens plus purs. On forme ſon goût en liſant Virgile; on nourrit ſon ame en liſant M. Geſsner. L'un fait aimer & plaindre Mélibée & Gallus; l'autre fait reſpecter & chérir l'innocence & la vertu". För at komma sit föremål med Pastoralen närmare, eller at förbinda Dygden med Naturen, ſkrifver han åter ſid. 26 ſåledes: "D'ailleurs, il n'eſt pas néceſſaire qu'il n'y eſt que des bergers dans le Roman paſtoral. Je penſe, au contraire, qu'il eſt bien fait de mêler avec eux des perſonnages d'un autre état, d'une condition même très-élevée, pourvu qu'ils n'y tombent pas des nues, et qu'ils aient un rapport bien marqué avec les bergers. Indépendament de la variété que cela jette dans l'ouvrage, il eſt conſolant de voir des Héros, des Princes, ſe rapprocher de ſimples Paſteurs, devenir leurs amis, ſe croire leurs frères, par ce qu'ils ont les mêmes goûts, par ce que les coeurs bien nés aiment tous les mêmes choſes, la nature & la vertu. C'eſt par ce moyen principalement, c'eſt en peignant des êtres vertueux et ſenſibles, qui ſavent immoler au devoir la paſſion la plus ardente, et trouvent enſuite la récompenſe de leur ſacrifice dans leur devoir même; c'eſt en préſentant la vertu ſous ſon aſpect le plus aimable, en l'environnant de tout ce qui peut en relever l'éclat, en prouvant qu'elle eſt également néceſſaire au berger, au prince, pour être heureux, que je crois poſſible de donner à la Paſtorale un degré d'utilité. Les bergers d'à-préſent ne liſent guère; mais les maîtres de leurs troupeaux liſent; et ſi des auteurs plus habiles que moi, d'après les principes que je viens d'indiquer, faiſoient des ouvrages où ſe réuniroient, à l'intérêt d'un ſujet bien choiſi, le tableau touchant des moeurs de la campagne, les déſcriptions toujours agréables des beautés de la nature, l'heureux mélange de la proſe & des vers, et ſurtout des leçons d'une morale pure & douce; de tels livres ne ſeroient, je crois, ni ennuyeux, ni futiles; et les pauvres des villages s'appercevroient ſi leur Seigneur les lit ſouvent". — Ack! talande om Herdars Dygd, huru kunde då Vänſkapen glömas! Läſen fördenſkull, huru denne Himla-ſkänk åt de Dödlige afmålas, då Hr de Florian börjar ſin femte Sång eller Bok ſid. 158 ſåledes: "Tendre amitié, délice des bons coeurs, c'eſt dans le ciel que tu pris naiſſance, tu deſcendis ſur la terre aux premiers chagrins des mortels. Tu vins les ſoutenir, les conſoler, leur faire ſupporter la vie: le Créateur, toujours attentif à ſoulager par un bienfait chacun des malheurs de la nature, t'oppoſa ſeule à toutes les peines des humains. Toi ſeule donnée à l'homme, rendis la meſure de ſes biens plus grande que celle de ſes maux. Sans toi, jouets éternels du Sort, nous paſſerions dans les pleurs les longs inſtans de cette courte vie. Sans toi, frêles vaiſſeaux,

privés

privés de gouvernail & de pilotes, toujours battus par des vents contraires, portés à leur gré çà & là sur une mer semée d'écueils, nous péririons sans être plaints, ou nous échapperions pour souffrir encore. Tu deviens le port tranquille où l'on se refugie pendant l'orage, où l'on se félicite après le danger. Par toi, les malheureux oublient leurs peines, les heureux doublent leurs plaisirs. Bienfaitrice de tous les hommes, tu leurs donnes des jouissances que le remords & la crainte ne viennent point empoisonner". — Sedan denne ädle både Man och Skald hembärit Landet och Dygden så många sköna Offer, vänder han sig til slut til sit Fädernesland i Languedoc, til Stamhuset Florian, och tager afsked af detsamma på följande sätt sid. 229: "Heureuse Patrie, d'où la fortune m'a exilé, et qui n'en es pas moins chère à mon coeur, je t'aurai du moins célébrée; je t'aurai consacré les derniers accens de ma flûte champêtre! Oui, j'en jure ton nom chéri, je dis un éternel adieu à la muse pastorale. Je ne veux point que d'autres airs profanent le chalumeau sur lequel j'ai chanté mon pays. Eh! quel sujet pourroit me plaire à présent que j'ai dépeint les campagnes riantes, où les beautés de la nature m'ont ému pour la première fois? Beaux vallons, fortunés rivages, où, jeune encore, j'allois cueillir des fleurs! beaux arbres que mon aïeul planta, et dont la tête touchoit les nues, lorsque, courbé sur son bâton, il me les faisoit admirer! ruisseaux limpides, qui arrosez les prairies de Florian, et que je franchissois dans mon enfance avec tant de peine et tant de plaisir, je ne vous verrai plus! Je vieillirai tristement éloigné du lieu de ma naissance, du lieu où reposent mes pères; et si je parviens à un âge avancé, le beau soleil de mon pays ne ranimera pas ma foiblesse. Ah! que ne puis-je au moins espérer que ma dépouille mortelle sera portée dans le vallon, où, enfant, j'allois voir bondir nos agneaux! Que ne puis-je être certain de reposer sous le grand alizier, où les bergères du village se rassemblent pour danser! Je voudrois que leurs mains pieuses vinssent arroser le gazon qui couvriroit mon tombeau; que l'amant & la maîtresse le choisissent toujours pour siège; que les enfans, après leurs jeux, y jettassent leurs bouquets effeuillés; je voudrois enfin que les bergers de la contrée fussent quelquefois attendris, en y lisant cette inscription:

Dans cette demeure tranquille
Repose notre bon ami:
Il vécut toujours à la ville,
Mais son coeur fut toujours ici.

Vid

Vid dessa sista orden ~~kunde~~ var mit ömma Hjerta ej i stånd at hindra de ~~strömm~~ i sanning sköna tårar, då jag såg mig omkring uti denna härliga Park, hvar jag ensam satt, njöt alt det endast både för Tankan och Hjertat, komandes härvid ihog årstidens annalkande Slut; min Flyttning til Staden, min kärlek för denna så sälla ~~Boningen~~ Öjgd; mit Löfte gjordt fördenskull + ~~[illegible]~~, at ofta helsa på detta liksom heliga Rum, ofta där dyrka Naturen och Vänskapen, altid vara lycklig, åtminstone altid nögd. Nu lade jag Boken tilhopa, kyste den, tryckte den mot mit Hjerta, satt ännu en stund tyst och hänryckt; full af dessa Betraktelser ‡ steg jag änteligen up och vandrade långsamt, långsamt hem, råkade Mor och Barn glada och goda, Calle var imedlertid utkommen ifrån Haga -- sysselsatt med afton-Bjäffet; jag kastade et nästan medlidsamt öga på hela tilrustningen, gick up i mit glada rum, at nu först min Frukost och satte mig at skrifva detta Bref.

+ så mycket fastare,

‡ och känslor

Mera han jag ej färdigt til Middagen. Det öfriga Hjertesprålet upskjutes fördenskull til en annan glad och god stund == dock så högtidelig, som den i dag var, vågar jag knapt hoppas. Lefven, älskade mina Barn! sälle uti eder art, njuten Lifvet, njuten Dygden, at [illegible] ökas då mina Dagar flere el. färre framskrida altid mina önske välsignelser från ofvan Eder; altid lefver jag Eder

Eder trofaste och tillgifnaste

Pappa.

BREF: ifrån Fadren, C. C. Gjörwell til sina Barn i Norrköping, Grosshandlaren Johan Niclas och Gustava Eleonora Lindahl; dat. Captensudden, Söndags-förmiddagen, den 21 Aug. 1791.

Innehåll:

1) Förestående Flyttning ifrån Captensudden til Regerings-gatan. 2) Skilsmässa äfven vid Bibliotheket. 3) Min Glädje blir dock hvar dag större och renare; ty jag är lycklig uti mina Barn och medelst mit Tänkesätt. 4) Lieut. Älfs moraliska Förvandling. 5) Förbund med honom på Martis Fält d. 19 Aug. at altid älska Konungen. 6) Det just pastorale Firandet af d. 21 Aug. 7) Estelle, Roman pastoral af Hr de Florian, med flera Citationer utur denna högst vackra Bok. 8) Välsignelser öfver mina Barn.

Älskade och älskvärda Barn!!

Ursäkten, förlåten, at jag på så lång tid ej helsat på Eder med et så kalladt anständigt Bref, jag menar, som detaillerade något om Torpets ärender, om min enskylda Lefnad, om mina Känslor: — ack! dessa äro fulla af Lif, Glädje, Tacksamhet, så ofta jag tänker på min John och min Stafva, och hvilket ofta om dagen, ja uti timen sker.

Aldraförst får jag berätta Er, at vi flytta i Höst. Häröfver lider jag väl något, men dock icke så mycket, som I torden förmoda. Dagliga affairer i Staden, som af Sextio-åra Gubben böra bestridas, gå icke ihop hvarken med år eller Taskbok; när härtil kommer en Värd, som gnider på en Reparation af en Plåtsedels valuta; när mina söta Barn icke mera bo med mig under detta Tak — så förlorar ju Stället alt för mycket af sin agrément — och hvad hindrar mig at om Somaren flyta hit ut i en Båt, njuta Sälheten af det vackra Läget och den sköna årstiden, i förbindelse med Stadens Beqvämlighet och lättare skötte affairer? Hvart flytta vi då? Til vår gode vän, Hr Hofgraveuren Martin, och uti hans öfversta Våning, den han sjelf ännu bebor, kommande begge, rättare alle tre Bröderne (ty Bokbindaren får sina rum uti nya Byggningen ~~Huset~~ in på Gården) at bebo det öfriga Huset. De vela gjöra alt för at få oss til sit Hyresfolk, och när mit öga vinterdag längtar efter vackra Landskaper, så går jag bara ner til Professorn eller Hof-Graveuren, så förtjusas det af deras så många och sköna Tafler just uti denne väg. Söta Mor får sina rum åt Gatan, jag mina åt Gården, d: ne sköna och lugna rum, af hvilka det innersta blir min sälla Retraite, bestående, efter ordens strängaste bemärkelse, dans un vrai Cabinet de Livres, och uti hvilket skola finnas alla mina egna Manuskripter, samt et urval af bara goda och nyttiga Böcker, utom dem, hvilka jag sjelf utgifvit eller förlagt, ibland hvilka dock, ty värr! mycket Conjunturs-

gods

Collectio Gjörwelliana.

gods och någon industrie-vara ockſå måſte hållas; icke min ſmak, utan min Tid, til godo. Med Regiſtret på hela denna Literatt och Illiterate Bråte ſkal jag emot Årets Slut regalera mina Vänner och våre Bibliographiſke Amateurer. – Bevars! frågen J, hwart tager då Stora Bibliotheket, denne Söta Fars andre Afgud, vägen? Det går til ſin Herre, Commerce-Rådet Baron Alſtrömer, tilbaka; Hrne Björkegren och Fredholm lära i näſta vecka gjöra en upbyggelig Början med Nedtagning och Inpackning. Viſſerligen lider jag ockſå öfver denna förluſt, och viſſerl. ſkadar den mina Höglärda Entrepriſer: ty at ſkrifva Böcker, merendels om Böcker, utan Böcker, är en litet beſvärlig ting; men hvad jag lider mäſt öfver beſtår däruti, at hittils ej Konung, Kron-Prins eller Academier, ja ej en gång ſjelfva Upfoſtrings-Sällſkapet velat eller mägtat löſa til ſig blott den andelen af förenämnde Bibliothek, ſom angår Svenſka Hiſtorien. At dock Warmholtzſke Skatten ej ſkal marchera ſamma för- och Nationen vanhederliga väg, ſom den Linnéanſke, blir mit ytterſta Bemödande. För öfrigt har jag, mina Sextio år fylda, lagt en ny Plan för min öfriga Lifstid, och om jag annars ſkal kunna upfylla Bror Johns både Önſkan och Prophetia, at ännu lefva fyratio år eller upnå Fontenelles ålder, ſå ärnar jag nu och hädanefter ſå myket paſtoraliſera mine Dagar, ſom utom Samlefnaden avec une jeune & tendre Bergère låter ſig gjöra. Lagom arbete, myken Glädje! blir det nya Valſpråket, ſedan: myket arbete och ingen tack trykt ſin ärbara Stämpel på de fyratio framlidna Tjenſt-åren. Men för at blifva ſå gamal, ſå måſte jag likafullt tjena Nationen och älſka Konungen: i dag, det är ſant, ſkördar min känſla Tilfredsſtällelſe häröfver, i morgon min aſka Vederbörandes Munväder. – men det får intet hjelpa. Ja, med Guds hjelp ſkal jag beviſa, at utan Bellevue och utan Bibliothek kan en gamal, dygdig och nyttig Man vara lycklig – och hvarföre ſkulle man ej vara lycklig, då man icke begär någon ting hældre än et godt Tänkeſätt, en okonſtlad Dygd, en ſtilla Lefnad, då man uti ſit eget Hjerta öpnar för ſig ſjelf en källa för ſtändig Lyckſalighet? Således hoppas jag med viſshet, d. ä. jag tror, at denne min noviſſimus & ultimus ordo rerum, at denne min ålderdom ſkal tillika blifva den lyckligaſte Delen af mit Lif – Och hvad ſäger jag? Jag ſkulle ej vara lycklig med ſådana Barn, ſom Gud gifvit mig, med ſå vackra och väl förſörgda Barn! De utgjöra min Välſignelſe, de löna mit Tänkeſätt vid de 30 åren med idel Sälheter på detta mit 60:de. Dock om denna Vedergälnings-rätt en annan gång och uti et ſärſkildt Bref.

Orſaken,

Orsaken, hwarföre jag icke förr medhunnit at skrifva Er, älskade Barn, ordenteligen til, kan ingen bättre säga än wår gode Professor Lidén, genom hwurs hand nu uti en hel månad stora nästan postdagliga Depescher gått til Linköping och vidare, rörande wår Adolf. Denne Yngling har nu uti tre runda år sysselsatt mig på det sätt, J veten förut; men får nu fägna Er dermed, at han alt sedan Pingst lika så alfvarligen angripit och besegrat den inneboende Fienden, som då han slog Ryssen i Swenskasund, det vil säga, han är en flitig och reglerad Officerare, som dagligen berättigar sig til återvinnandet af en Vänskap, som hos mig var nästan aldeles förlorad. Hvad detta omvändelse-verk kostat mig för möda, lämnas därhän; men det är Sanning, at det är jag, som ensam talat med honom, ensam handlat för honom: så at Namn och Person nu blifvit återförde på synbar Väg. Obegripligare Gosse, tror jag, gifves icke; ty med et ord sagt: han är af alla Öfvertygelser och af alla Känslor. At nu bringa alt detta i Harmonie och til Bestånd, därtil fordras både Konst och Tid. Dock med detta Mästerprof vil Ex-Directeuren af Ressp. Upfostrings-Sällskapet icke fatta Er, mina Söta och Beskedliga Barn, vidare til last; alt nog: min Adolf är min Adolf å nyo, och jag må ej tro, at han någonsin skulle kunna gå ifrån sina 22 år tilbaka til de nu senast belefvade. Vi se honom näst alla dagar, och altid med lika, om ej ökadt nöje. Mina Sommar-besök på Stenborgs Operetter delar han altid med mig, äfven så mina Promenader på Djurgården. Den 27 Jul. njöto vi där en den lyksaligaste Dag, så lyksalig, at jag väl ville beskrifva densamma; men får nu ej tid; utan i stället vil jag med få ord bemäla, huruledes jag åtnjöt den 19 Aug. eller Förgårdagen för mit Hjerta och för mit öga alla de Sälheter, som en Svensk Landsbo på denne Dag känna bör: ty efter slutadt Arbete i Staden och slutad Post på Torget satte jag mig i Båt vid min Brygga, flöt viken fram til Sjögrens, gick öfver Gärdet til Tegeludden, talte med Capit. Raab om Affairer, fann sedan min Adolf i Trägården, tog honom vid armen, gick med sakta steg och under många goda och glada Samtal til Sjögrens tilbaka, hörde där några Duetter spelas,

at

åt en Kallskål, tog afsked af Adolf, som beledsagade mig i Båten, rodde sedan hem tilbaka, alt under et det skönaste Väder, och hwarid jag idkeligen söng den muntra Airen af: Gustafs Skål! den bäste Kung som Norden äger — — På denne Dag för Nitton år sedan hwilken Glädje lyste utur allas ögon, hwilka Glädjeskri hördes utur allas munnar! — — men nu i dag hälsade mig ingen med et: Gud vare lof! intet Fröjde-Gud skallade där min fot framgick. Jag uplyfte icke desto mindre mit Hjerta til Gud, tackandes för alles vår Rädning utur Mang- och Grann-wäldet. Med min Adolf slöt jag på sjelfva det Fält, hwar Gustafs Lif-Gardet nyl. haft Läger och Öfningar, et Förbund, at hans Hjerta för all tid skal höra Konungen til; och skal han få en Ring af mig med begge wåra Namn och denne Dags Datum uti: til en så mycket högtideligare Åminnelse af detta vårt Förbund.

I dag, den 21 Augusti, en annan icke mindre stor Högtidsdag, begår jag åter likaledes på mit enfaldiga sätt, medan Konsten upbådar alla sina krafter til at i afton fira denne Stordagen uti Riksens Krönika; hwarom antingen i senare Delen af detta Epistolariska verk eller ock uti nästa Bref. Låten mig, Bästa Barn, än en gång få njuta den sälla Morgonen jag i dag njutit! Vaknandes beslöt jag at vara ypperligen, d. ä. i oskyldigaste måtto glad. Skön var ocksa denne Dag, full Sommar, lugnt Väder. Bittida klädd, gick jag ensam Kl. 8 til Djurgården, medan Söta Mor ännu sof, och Almquist nyss var upstigen — — det var nu första gången, som denne Husets nye Vän tilbragte en Natt här på Torpet. Svalkan, som ännu rådde i Luften, ökade Sälheten af min Varelse. Långsamt gick min fot, men Hjertat flödade af Glädje, af Söta känslor; ty Naturen syntes mig dubbelt skön. Jag hälsade den stilla Stranden och de mig öfverskyggande Träden+ med en Tacksamhet, som hade jag vandrat ibland Arcadiens Herdar och Skogsgudar; jag skådade alt, jag njöt alt, jag njöt ostörd; ty ingen Stadsbo hade ännu så tidigt kommit så långt ut, eller rättare hade tid, för Beredelserne til Masqueraden, at tänka på Landets oskyldiga Nöjen. Ofta under detta Gående tänkte jag på min Stafva, som vandrat här så många nöjda steg; ofta hade jag Dig liksom vid min sida; dock, när jag åter tänkte på Din lyksaliga Flyttning til Norrköping,

+ med en Vällust,

så

så saknade jag Dig icke mera: jag tackade Gud, och en alt vidare
fortsatt Lycksalighet förde mig til Rosendal. Sedan jag där
besedt Anläggningen af den nya Engelska Trägården neder åt
Vatnet, och fåt höra af Mäster Dumgren, at Trägården skal
flyttas ut på ängen söder om Ekarne, för at där bära äga
Middags-Solen, och icke skadas af Nordan- och Ost-vindarne,
satte jag mig på en af de Bänkarne, som Kammarjunkaren
Debesche ädelmodigt utställt under de närmaste Ekarne, til Hvila
för Vandraren uti denna glada Park. Ack! huru säll, ja helig
Stund tilbragte jag icke där! Kl. var vid pass 9. Hela Naturen
syntes mig vara uti et Leende; alt var idel Välgärning för mit
Hjerta. Minnet af Dagen, Minnet af mina Barn, Minnet af
öfvervundna Olyckor och motgångar, Mötet af en lättad, af
en glad ålderdom, Känslan ännu lika stark, men mera för-
ädlad, för Naturen, för Vänskapen, alt detta rådde uti mit
bröst; och huru skulle dessa Känsler kunna lifva mit Hjerta,
utan at därvid höja Ögat til Himmelen, utan at välsigna den
milda Försynen, som gaf mig et Hjerta öpet för de Inflytelser,
som Himlens Barn äro lofvade på andra sidan om Grafven,
som gaf mig et Hjerta at njuta så mycket Godt på denna
sidan om Förvandlings-stället! Under dessa Betraktelser och
Känslor tog jag up en Bok utur fickan, och det var: Estelle,
Roman pastoral par Mr de Florian, Paris, 1789, 12:o Författaren
är Officerare, Hofman och Snille, en af Frankrikes skönaste
Pennor. Han har uti denna lilla och aldrakäraste Bok klädt
Herde-kvädet uti Romanens Drägt, och det på et sätt, at det
otvunget leder hans Läsare til Förtjusning för Naturen, til
Dyrkan för Dygden. Denna Bok måste min John änteligen
skaffa sin Stafva (Vore Boken min, tror jag at den följde
med detta Bref per Posto, så vacker är den; men nu
måsten I hålla til godo med några korta Utdrager.
Uti Företalet raisonnerar Hr de Florian öfver Egenskaperne och rätta
Bruket af Herdeqväden, beskrifver för oss alle Herde-Sångare,
alt ifrån Theocritus til Gessner, men gifver den senare företrädet,
då han säger sid. 9: "Plusieurs autres Poëtes plus modernes ont
su tirer de la flute champêtre des sons touchans & harmonieux.
Mr Gessner sur-tout l'emporte, à mon avis, sur les anciens même.
Mr Gessner n'a peutêtre pas cette Poësie enchanteresse, qui ennoblit
dans Virgile les détails les plus communs; il ne charme pas toujours
l'oreille

l'oreille comme le Poëte Romain; mais il parle aussi bien au coeur, et lui inspire des sentimens plus purs. On forme son goût en lisant Virgile; on nourrit son ame en lisant Mr Gessner. L'un fait aimer & plaindre Mélibée & Gallus; l'autre fait respecter & chérir l'innocence & la vertu". För at komma sit Föremål med Pastoralen närmare, eller at förbinda Dygden med Naturen, skrifver han åter sid. 26 således: "D'ailleurs, il n'est pas nécessaire qu'il n'y ait que des bergers dans le roman pastoral. Je pense au contraire, qu'il est bien fait de mêler avec eux des personnages d'un autre état, d'une condition même très élevée, pourvu qu'ils n'y tombent pas des nues, et qu'ils aient un rapport bien marqué avec les bergers. Indépendamment de la variété que cela jette dans l'ouvrage, il est consolant de voir des Héros, des Princes, se rapprocher de simples Pasteurs, devenir leurs amis, se croire leurs frères, par ce qu'ils ont les mêmes goûts, par ce que les coeurs bien nés aiment tous les mêmes choses: la nature & la vertu. C'est par ce moyen principalement, c'est en peignant des êtres vertueux et sensibles, qui savent immoler au devoir la passion la plus ardente, et trouvent ensuite la récompense de leur sacrifice dans leur devoir même; c'est en présentant la vertu sous son aspect le plus aimable, en l'environnant de tout ce qui peut en relever l'éclat, en prouvant qu'elle est également nécessaire au berger, au prince, pour être heureux, que je crois possible de donner à la Pastorale un degré d'utilité. Les bergers d'à-présent ne lisent guère; mais les maîtres de leurs troupeaux lisent; et si des auteurs plus habiles que moi, d'après les principes que je viens d'indiquer, faisoient des ouvrages où se réuniroient, à l'intérêt d'un sujet bien choisi, le tableau touchant des moeurs de la campagne, les descriptions toujours agréables des beautés de la nature, l'heureux mélange de la prose & des vers, et surtout des leçons d'une morale pure & douce; de tels livres ne seroient, je crois, ni ennuyeux, ni futiles; et les pauvres des villages s'appercevroient si leur Seigneur les lit souvent". – Ack! talande, om Herdars Dygd, huru kunde då Vänskapen glömmas! Läsen fördenskull, huru denne Himla-skänk åt de Dödlige afmålad, då Hr de Florian
p. 158 | börjar sin femte Sång eller Bok+ således: "Tendre amitié, délice des bons coeurs, c'est dans le ciel que tu pris naissance; tu descendis sur la terre aux premiers chagrins des mortels. Tu vins les soutenir, les consoler, leur faire supporter la vie. Le Créateur, toujours attentif à soulager par un bienfait chacun des malheurs de la nature, t'opposa

t'opposa seule à toutes les peines des humains. Toi seule donnée à l'home, rendis la mésure de ses biens plus grande que celle de ses maux. Sans toi, jouets éternels du Sort, nous passerions dans les pleurs les longs instans de cette courte vie. Sans toi, frêles vaisseaux, privés de gouvernail & de pilotes, toujours battus par des vents contraires, portés à leur gré ça & là sur une mer semée d'écueils, nous péririons sans être plaints, ou nous échapperions pour souffrir encore. Tu deviens le port tranquille où l'on se réfugie pendant l'orage, où l'on se félicite après le danger. Par toi, les malheureux oublient leurs peines, les heureux doublent leurs plaisirs. Bienfaitrice de tous les hommes, tu leur donnes des jouissances que le remords & la crainte ne viennent point d'empoisonner". – Sedan denne ädle både Man och Skald hemburit Landet och Dygden så många sköna Offer, vänder han sig til slut til sitt Födernesland i Languedoc, til Stamhuset Florian, och tager affsked af detsamma på följande sätt sid. 229: " Heureuse Patrie, d'où la fortune m'a exilé, et qui n'en est pas moins chère à mon coeur, je t'aurai du moins célébrée; je t'aurai consacré les derniers accens de ma flûte champêtre! Oui, j'en jure ton nom chéri, je dis un éternel adieu à la muse pastorale. Je ne veux point que d'autres airs profanent le chalumeau, sur lequel j'ai chanté mon pays. Eh! quel sujet pourroit me plaire à présent que j'ai depeint les campagnes riantes, où les beautés de la nature m'ont ému pour la première fois! Beaux vallons, fortunés rivages, où jeune encore, j'allois cueillir des fleurs! beaux arbres que mon aïeul planta, et dont la tête touchoit les nues, lorsque, courbé sur son baton, il me les faisoit admirer! ruisseaux limpides, qui arrosez les prairies de Florian, et que je franchissois dans mon enfance avec tant de peine et tant de plaisir, je ne vous verrai plus! Je vieillirai tristement éloigné du lieu de ma naissance, du lieu où reposent mes pères, et si je parviens à un âge avancé, le beau soleil de mon pays ne ranimera pas ma foiblesse. Ah! que ne puis-je au moins espérer que ma dépouille mortelle sera portée dans le vallon, où, enfant, j'allois voir bondir nos agneaux! Que ne puis-je être certain de reposer sous le grand alizier, où les bergères du village se rassemblent pour danser! Je voudrois que leurs mains pieuses vinssent arroser le gazon, qui couvriroit mon tombeau; que l'amant & la maîtresse le choisissent toujours pour siège; que les enfans, après

leurs

leurs jeux, y jettassent leurs bouquets effeuillés; je voudrois enfin que les bergers de la contrée fussent quelquefois attendris, en y lisant cette inscription:

Dans cette demeure tranquille
Repose notre bon ami:
il vécut toujours à la ville,
Mais son coeur fut toujours ici.

Vid dessa sista orden var mit rörda Hjerta ej i stånd at hindra de i sanning sköna tårar, då jag såg mig omkring uti denna härliga Park, hvar jag ensam satt, njöt alt och endast både för Tankan och Hjertat, kommandes härvid ihog årstiders annalkande Slut, min Flyttning til Staden, min Kärlek för denna så sälla Bygd; mit Löfte gjordes fördenskull så mycket fastare, at ofta hälsa på detta liksom heliga Rum, ofta där dyrka Naturen och Vänskapen, altid vara lycklig, åtminstone altid nögd. Nu lade jag Boken tilhopa, kysste den, tryckte den mot mit Hjerta, satt ännu en stund tyst och hänryckt. Full af dessa Betraktelser och Känslor, steg jag änteligen up och vandrade långsamt, långsamt hem; råkade Mor och Barn glada och goda, Calle var imedlertid utkommen ifrån Haga -- sysselsatt med afton-Sjäffet; jag kastade et nästan medlidsamt öga på hela Tilrustningen, gick up i mit glada rum, åt nu först min Frukost och satte mig at skrifva detta Bref.

Mera kann jag ej färdigt til middagen. Det öfriga Hjerte-språket upskjutes fördenskull til en annan glad och god stund -- dock så högtidelig, som den i dag varit, vågar jag knapt hoppas lefven, Bästa mina Barn! sälla uti Eder ort, njuten Lifvet, njuten Dygden, och visserligen ökas då mine Dagar. Flere eller färre framskrida altid mina under Välsignelser för och öfver Eder, altid lefver jag

Eder

trofaste och tilgifnaste

Pappa.

d. 26 Aug. 1791.

Min Egen äldrakäraste Jöns.

Tack, Bäste Du, för dit sista bref och Catalogen på Stafsås Bibliothek. Om detta skal en annan gång skrifvas, så ber jag, at få behålla Catalogen, för at bequämligen kopia den igen. Du är [illegible] wara så god, som efter at [illegible] [illegible] för vår Stafsås [illegible]. Tillåter Du det, så [illegible] jag några [illegible] [illegible] de qvarblifvande i vår Rang[illegible]. När jag kommer i min [illegible] på Narweden, så will jag visst [illegible] dela med Dig i dit Bibliothecariat, at

gifva Dig underrättelse, för viadallen tidmar-
gifvande saker, med hvilka mitt Hertigl.
Mathematiskt var jämnfört, i Cabinet
Ensemble, så at deraf måtte upkomma
en vacker Bibliothèque Lindahliane: den
märkvärdigaste i sin tid.

Min Lotta dansar med för ingen del
tro, at Gubben på Torpet blir mindre
älskvärd för det han ger mer så ofta
såder la de sina Vänner, gjelta
mer ämnade till at det talrikaste
utsökta Bibliotheket.
Ack nej! när jag blir

Anna, när jag [illegible] af vidbrände
nätter med trägt arbete, skulle jag då mera arbeta
öfver mina krafter, skulle jag få bättre kunde
för att bli glad äldre? Då jag arbetar,
hvilket jag [illegible] därför, hoppas jag snart
[illegible] att [illegible] Sverige, att
man behöfver mig; kort sagdt min [illegible]
blifver med Guds hjelp utan ringa hvarken [illegible]
[illegible].

Var lycklig, min lilla Anna! Lefver
länge och glad Eder gamle trogne Fader
G

[illegible], mitt barn! att jag helst skrifver med ett
nytt [illegible] Conversations-[illegible].

[illegible]

nu sitter [illegible]
[illegible], dock bl[illegible]
[illegible] har jag [illegible]
[illegible] regnigt [illegible]
[illegible] slöt jag [illegible]
[illegible]! alla [illegible]
[illegible], Brite-[illegible]
[illegible] i bästa [illegible]
[illegible]sunda, [illegible]
[illegible], som stå[illegible]
[illegible] på flera [illegible]
[illegible], samt [illegible]
[illegible] som hon [illegible]
[illegible] kunna [illegible]
[illegible] själf [illegible]
[illegible]ermedelst [illegible]
[illegible] henne [illegible]
[illegible] och År, [illegible]
[illegible] vandrade [illegible]
[illegible] kl. 7 [illegible]
[illegible] Physiono[illegible]
[illegible]garten [illegible]
[illegible]. Detta [illegible]
[illegible], sjelfva [illegible]
[illegible] mig [illegible]
[illegible], önska[illegible]
[illegible] på van[illegible]
[illegible] Kungs-[illegible]
[illegible] utan Sk[illegible]
[illegible]ligen in[illegible]

Torpet, Söndagen d. 28 Aug. 1791.

Älskade, älskvärde Barn!

Se nu sitter jag åter uti mit sälla dygn, och får skrifva Er några rader til; dock blir mit Bref icke på långt när så vidlöftigt som sist; ty i dag har jag ej anträdt någon Resa til Rosendal, icke heller har vädret, regnigt och kulet, sådant tillåtit.

Sist slöt jag med vår Middags måltid. Den var obetydlig och afbruten; ty bevars! alla tankar och händer voro sysselsatte med Masqueraden. Söta Mor, Brita-Louise, Calle, Charles och Adolf spökade hela eftermiddagen til sig i bästa måtto och til dem kom slutligen en Mamsell Stubbe ifrån Trosunda, Systerdoter af Fru Wijnbladh och ganska beskedlig Flicka, som står Hushållet före; men å en annan sida så olycklig, at hon på flera år saknar sin Far, hvars öde utomlands ännu är obekant, samt har en fattig Mor med flera Syskon; det var första gången som hon var hos oss, och hade Calle henne med sig i Chaisen, för at kunna anföras af Söta Mor på Masqueraden, såsom Fru Wijnbladh sjelf var med de äldsta Fröknarne bortrest på landet, och hvarmedelst vi ej litet obligerade Öfverste-Lieutenanten. Jag såg henne som hastigast: hon är vid min Brita-Louises längd och år, Blondine, och ser godt ut. Sedan jag sofvit middag, vandrade jag i sakta mak til Salen; men fann vid utgången kl. 7 lilla Trägårdsgatan emot vanan aldeles upfyld af verldsliga och bara lustiga Physionomier, hvilka ej litet contrasterade med de utur Brüdergarten modestement emanerande och saintement façonerade Ansigten. Detta var ock det enda af hela Masqueraden, som jag såg; ty sjelfva mina Torpare-dockor såg jag ej en gång: ty jag lät gifva mig litet grönt, som jag satt och åt solo uti min stora gröna Stol, önskade alla en god Natt och mycket Nöje, samt gick til sängs på vanlig Tid: hvarefter det syndiga väsendet tog sin början uti Kongs-Trägården af icke mindre än 6000 Personer, dels med, dels utan Skråpukar, såsom det alt vidare utaf Dag-paperen upbyggeligen inhämtas kan. Högligen gladdes jag imedlertid

öfver

öfver det mer än vackra Vädret; ty skönare Natt i slutet af Augusti Månad kunde icke hela Vetenskaps-Academien hafva utwerkat, än den, som de okunnige Borgersmännen hade beställt sig. Alt gick ock härliga och öfverflödeliga til. Konungen betygade sit Högsta Nådiga Välbehag, och Fêten räckte långt in på Ljusadagen; kort sagt, Skådespelet: Alla voro nögde upfördes där i sjelfva verket. Nästan ångrade jag min stora Resignation, ty jag hade så gerna hört den sköna Janitscharen-Musiken, som marcherade alléerne up och ner, samt de Chorer af Harmonie-Musik, som åter residerade i Bosquéerne; men jag får upskjuta dessa och flera lyksaligheter til dess jag sjelf nu snart kommer at residera i Staden. Jag hade utom dess med godt samvete kunnat deltaga uti detta Patriotiska ~~[illegible]~~ öfverdåd; ty begge våra Abbéer, Abbé de France omasquerad och Abbé d'Espagne masquerad, fördrefvo sin Natt uti denna artificiele Dag. Synen af Blomster-Rabatterne, éclairerade af äfven så många rader af Lampor, har varit icke mindre skön för ögat, än musiken för örat: Enfin, det är förbi, och jag vil icke mera bedröfva mig öfver denna min stora dumhet.

Jag vil häldre förnöja mig och Er, Bästa Barn, med vår lilla oskyldiga och pastorale fête den 25, eller i Torsdags, som var Brita Louises Namnsdag. Den kan dock lilla Stafva beskrifva för sin John utan min tilhjelp: ty om förmiddagen komo begge Gossarne, de resp. Svågrarne, från Haga med stora stora Bouquetter; i förmaket hade man framsat et rundt Bord, öfveralt siradt och belagdt med Blomster utur vår Parterre; midt uti rundeln syntes et stort L; där negs och bockades och famntogs, där vätnades et par vackra blåa ögon, där åts frukost, där taltes ömma saker. Middagen var tarflig och glad, til hvilken jag hade budit vår lille Occasions-Poët ifrån Tegeludden, som också ej var sen at komma: vi drucko Veder, hörandes in loco Skålar; sedan deras i Tierp, Norrköping och Linköping. Sköna Versen af vår Adolf finnen I ibland Bilagorna. Men ibland dessa Bilager finnen I, Söta Barn, främst et Bref ifrån den respectable D. Almquist, som I säkert icke utan största

bröde

både rörelse och glädje läsen. i sanning är jag icke helt upfyld af
förundran öfver Guds besynnerligen Nådiga Omsorg för mit ringa
och fattiga Hus, som inom några Månader tilskyndat mig 2:ne
Mågar, sådane som man icke bättre kunnat önska sig. Jag behöfver
icke mycket orda härom, ty Händelsen är för sin Sällsynthet och
ädelmodighet landkunnig, och jag skrifver til en af dessa mine
aldrakäraste Mågar. Vår Charles reder nu alt i ordning, alt, smått
och stort, på sin egen bekostnad, äfven som alt aftalas med Svärmor
och Fästmön, som [bekvå?] ~~sitter~~ sitta ofta uppe til Kl. 1 och 2, uti idel Conferences
d'Amitié, de Tendresse & d'Economie. Lilla Louise sitter hela Dagen
i sin vackre Kammare, syr och broderar. På denne Sällhets-dag
för mit Hus och mit Hjerta skref jag några underdåniga rader
til Hans Maj:t, hvilka i dag aflämnas på Drotningholm. Bifaller
Gustaf denne sin urgamle Trotjenares, som det mig synes, icke
obilliga Bön; så blir han visserligen lycklig på det enda sätt ifrån
sin Konungs sida, som han åstundar; kan det åter icke beviljas,
~~hvilket~~ hvaru jag dagligen spörjer at sådant ~~s~~ icke afslås de unge Män, så rinner
väl der~~före~~ öfver i londom en tår, men derföre skal dock ingen synas
uti mina Paper, eller under någon annan min Tjenstgjöring
hos det K. Almänna. Jag vil imedlertid alt i stillhet afbida, och
I skolen af alt i sinom tid få del.

Min lilla Stafva tackar jag aldraömast för 2:ne ting: först och
främst för det, at Du ofta och gerna är hos Farbror Lidén, til bevis at
Du vördar och älskar honom; således äger jag nu min Ambassadrice ~~Ex~~ ordinaire
hos denne min uråldrige Bundsförvant; och sedan för det, at Du, likson jag,
kan vara nögd och lycklig, ja ganska nögd och lycklig uti Din Enslighet,
med ögat än åt det oskyldiga Landet, än uti den vackra Boken.
Jag kysser Dig, Sötaste Stafva, just af Hjertat, för de sköna, detta Dit
Tänkesätt uttryckande Verser, som Du med egen Hand skrifvit uti
den Catalog på Böcker, hvilka Din käre John skänkt Dig, och som nu
ligger til Genomseende på mit Bord, hvilka Verser jag gjör mig en
Nåleyt at här afskrifva:

Corsairer

Conserver dans l'obscurité
Ses Loisirs à l'Étude, à l'Amitié sa vie:
Voilà des jours dignes d'envie;
Être chéri vaut mieux qu'être vanté.

samt vidare: Je suis le cours (-- de cette vie) avec tranquillité;
L'oeil attaché sur un charmant rivage,
Où la Nature étale à mon passage
Son abondance & sa variété.

Och härmedelst omfamnar jag både Dig och Din söta ~~[illegible]~~ John. Guds välsignelse hvile öfver Eder! så visst, som I utgjören min sälhet, min Glädje, så visst som jag är och förblifver

Eder

trogne, tilgifnaste

Pappa.

BREF: ifrån Fadren C.C. Gjörwell, til Grosshandlaren Johan Niclas och Fru Gustava Eleonora Lindahl i Norrköping; dat. Captensudden, Söndagen, d. 28 Aug. 1791.

Collectio Gjörwelliana)

Innehåll:

1) Beredelse til Masqueraden, som Borgerskapet gaf för Konungens återkomst med Halfan. 2) Sjelfva Masqueraden.
3) Firandet af Louisas Dag på Torpet. 4) Mågar utan Like.
5) Ansökning hos Konungen om Afsked med Accord.
6) Min Döters vackra och lyckeliga Tänkesätt.
Bilagor: 1. Bref ifrån Prof. Almquist. 2. Lyckönskan af Lieut. Def. 3. Dennes Billet.

Älskade, älskvärde Barn!

Se nu sitter jag åter uti mit stilla lugn, och får skrifva Er några rader til; dock blir mit Bref icke på långt när så vidlöftigt som sist: ty i dag har jag ej anträdt någon Resa til Rosendal; icke heller har vädret, regnigt och kulet, sådant tillåtit. Sist slöt jag med vår Middags-måltid. Den var obetydlig och afbruten: ty bevars! alla tankar och händer voro sysselsatte med Masqueraden. Söta Mor, Brite-Louise, Calle, Charles och Adolf spökade hela eftermiddagen til sig i bästa måtto, och til dem kom slutéligen en Mamsell Stubbe ifrån Frösunda, Syster-doter af Fru Wijnbladh och ganska beskedlig Flicka, som står Hushållet före; men å en annan sida så olycklig at hon på flera år saknar sin Far, hvars Öde utomlands ännu är obekant, samt har en fattig Mor med flera Syskon. Det var första gången som hon var hos oss, och hade Calle hemma med sig i Chaisen, för at kunna anföras af Söta Mor på Masqueraden, såsom Fru Wijnbladh sjelf var bortrest med de äldsta Fröknarne på Landet, och hvar, medelst vi ej litet obligerade Öfverste-Lieutenanten. Jag såg henne som hastigast: hon är vid min Brite-Louises längd och år, Blondine, och ser godt ut. Sedan jag sofvit middag, vandrade jag i sakta mak til Salen; men fann vid utgången kl. 7 lilla Trägårds-gatan emot vanan aldeles upfyld af

verlds

verldsliga och bara lustiga Physionomier, hwilka ej litet contrasterade
med de uter Brüdergarten modestement emanerande och saintement
façonerade Ansigten. Detta var ock det enda af hela Masqueraden,
som jag såg; ty sjelfva mina Torpare-dockor såg jag ej en gång:
ty jag lät gifva mig litet Grönt, som jag satt och åt solo uti
min stora gröna Stol, önskade alla en god Natt och mycket Nöje,
samt gick til Sängs på vanlig tid: hvarefter det syndiga Väsendet
tog sin början uti Kongs-Trägården af icke mindre än 6000 Personer,
dels med, dels utan Skråpukar, såsom det alt vidare utaf Dag-papperen
uppbyggeligen inhämtas kan. Högligen gladdes jag imedlertid öfver
det mer än vackra Vädret; ty skönare Natt i slutet af Augusti månad
kunde icke hela Vetenskaps-Academien hafva utverkat, än den, som
de okunnige Borgermän nu hade beställt sig. Alt gick härliga
och öfverflödeliga til. Konungen betygade sit Högsta Nådiga Väl-
behag, och Fêten räckte långt in på ljusa dagen; kort sagt, Skåde-
spelet: Alla voro nöjde uppfördes där i sjelfva verket. Nästan
ångrade jag min stora Resignation; ty jag hade så gerna
hört den sköna Janitschar-Musiken, som marcherade Alléerne
up och ner, samt de Chorer af Harmonie-Musik, som åter
residerade i Bosqueerne; men jag får uppskjuta dessa och flera
Lyksaligheter tildess jag sjelf nu snart kommer at residera
i Staden. Jag hade utomdess med godt Samvete kunnat deltaga
uti detta Patriotiska Öfverdåd; ty begge våre Abbéer, Abbé de France
omasquerad och Abbé d'Espagne masquerad, fördrefvo sin Natt
uti denne artificiele Dag. Synen af Blomster-Rabatterne, eclaire-
rade af äfven så många rader af Lampor, har varit icke
mindre skön för ögat, än Musiken för örat: Enfin, det är förbi,
och jag vil icke mera bedröfva mig öfver denna min stora Dumhet.

Jag vil häldre förnöja mig och Er, Bästa Barn, med vår
lilla oskyldiga och pastorale Fête den 25, eller i Torsdags,
som var Brite-Louises Namnsdag. Den kan dock lilla
Stafva beskrifva för sin John utan min tilhjelp: ty om
förmiddagen kommo begge Gossarne, de resp. Svågrarne,
från Haga med stora Bouquetter, i förmaket hade man

fram.

framsat et rundt Bord, öfverallt siradt och belagdt med Blomster
utur vår Parterre; midt uti rundelen syntes et stort Ly, där nigs
och bugades och famntogs, där vattnades et par vackra blåa ögon,
där åts Frikost, där taltes ömma saker. Middagen var tarflig och
glad, til hvilken jag hade budit vår lille Occasions-Poët ifrån
Tegeludden, som också ej var sen at komma: vi drucko Eder,
bärandes in loco Skålar, sedan Eders i Tierp, Norrköping och
Linköping. Sköna Versen af vår Adolf finnes ibland Bilagorna.
Men ibland dessa Bilagor finnen I, Söta Barn, främst et Bref
ifrån den respectable D. Almquist, som I säkert icke utan
största både rörelse och glädje läsen. I sanning är jag icke
helt uppfyld af förundran öfver Guds besynnerligen Nådiga
Omsorg för mit ringa och fattiga Hus; som inom några
Månader tilskyndat mig 2:ne Mågar, sådane som man
icke bättre kunnat önska sig. Jag behöfver icke mycket
orda härom, ty Händelsen är för sin Sällsynthet och Ädel-
modighet landkunnig, och jag skrifver til en af dessa mine
aldrakäraste Mågar. Vår Charles reder nu alt i ordning,
alt, smått och stort, på sin egen bekostnad; äfven som alt
aftalas med Svärmor och Fästmön, som också sitta ofta uppe långt inpå nätterne
uti idel Conferences d'Amitié, de Tendresse & d'Economie.
Lilla Louise sitter hela Dagen i sin vackre kammare, syr
och broderar. På denne Sällhets-dag för mit Hus och mit
Hjerta skref jag några underdåniga rader til Hans Maj:t,
hvilka i dag aflämnas på Drotningholm. Bifaller Gustaf
denne sin urgamle Trotjenares, som det mig synes, icke
obilliga Bön; så blir han visserligen lycklig på det enda
Sätt ifrån sin Konungs sida, som han åstundar; kan det
åter icke beviljas, ehuru jag dagligen spörjer at sådant
icke afslås de unga Män, så rinner väl deröfver i London
en tår, men derföre skal dock ingen synas uti mina Paper,
eller under någon annan min Tjenstgjöring hos det K.
Almänna. Jag vil imedlertid i stillhet alt afbida, och I
skolen af alt i sinom tid få del.

Min

Min lilla Stafva tackar jag aldramäst för 2:ne ting: först och främst för det, at Du ofta och gerna är hos Farbror Lidén, til bevis at Du vördar och älskar honom; således äger jag nu min Ambassadrice tres ordinaire hos denne min uråldrige Bunds-förvant; och sedan för det, at Du, liksom jag, kan vara nögd och lycklig, ja ganska nögd och lycklig uti Din Enslighet, med ögat än åt det oskyldiga Landet, än uti den vackra Boken. Jag kysser Dig, sötaste Stafva, just af Hjertat, för de sköna, detta Dit Tankesätt uttryckande Verser, som Du med egen Hand skrifvit uti den Catalog på Böcker, hvilka Din kära John skänkt Dig, och som nu ligger til genomseende på mit Bord, hvilka Verser jag gjör mig en Vällust at här afskrifva:

Consacrer dans l'obscurité
des Loisirs à l'Étude, à l'Amitié sa vie:
Voilà des jours dignes d'envie:
Être chéri vaut mieux qu'être vanté.

samt vidare: Je suis le cours (de cette vie) avec tranquillité;
L'oeil attaché sur un charmant rivage,
Où la Nature étale à mon passage
Son abondance & sa variété.

Och härmedelst omfamnar jag både Dig och Din söte John. Guds Välsignelse hvile öfver Eder! så visst som I utgjören min Sällhet, min Glädje, så visst som jag är och förblifver

Eder trogne, tilgifnaste

Pappa

Bilagor.

1. Bref ifrån Hr. D. Eric J. Almquist, Theologiæ Professor i Upsala, Kyrkoherde i Tierp och Led. af Kgl. Nordstjerne-Orden, til Kongl. Bibliothecarien C. C. Gjörwell; dat. Tierp, d. 18 Aug. 1791.

Högädle Herr Assessor.

Omkring 30 år äro nu förflutne, sedan med Herr Assessorn jag hade den äran, at börja Skriftväxling, såsom dess Correspondent ifrån Gefle Gymnasio: ingendera af oss kunde då förutse det behageliga ämne, som Försynen nu lämnat, at förnya Correspondencen oss emellan: Min Son, Commissarien vid Kgl. Lif-Drabante-Corpsen, Carl G. Almquist, har för mig öpnat sina tankar, at träda uti en närmare Alliance med Herr Assessorns Högtärade Hus igenom ägta Förbund med en dess älskade Dotter: han har fägnat mig dermed, at han redan erhållit Herr Assessorns samtycke, och har jag äfven dertil lämnat mitt bifall. Det förökar den goda tanka, jag altid haft orsak at hysa om denne min Son, at han kunnat vinna så nära Vänskap och förtroende hos Herr Assessorn, hwars goda urskillning, i anseende til ungdom, allmänt är känd, af den möda Herr Assessorn användt at befrämja dess lyckeliga tilväxt och upfostran. Den stadga, min Son uti sina unga år ådagalagt, uti Gjöromål, som fordra stadighet och mognad, gifver mig hopp, at han äfven uti sitt påtänkta nya Stånd skal visa sig äldre och mognare til upförande, än han är til åren, och derigenom svara mot vårt gemensama förtroende.

Vi instämme och fördenskull gemensamt at, af faderliga Hjertan, önska våra Barn den Högstes Nåd och Välsignelse, uti detta vigtiga företagande, som skal grundlägga deras framtida jordiska Sällhet!

Uti sådana hjerteliga Önskningar, jämte vördsama och kärliga Helsningar til Herr Assessorn, Dess Fru och vår tilkommande älskade Sonehustru, instämmer min kära Hustru med mig, som med fullkommeligaste högagtning och tilgifvenhet städse framhärdar

Högädle Herr Assessorns
ödmjuke Tjenare
Eric J. Almquist

2. Lyckönskan på Mamsell Brite Louise Gjörwells Namnsdag, d. 25 Aug. 1791, af Hr Lieutenanten Adolf Fredric Löf.

På LOVISAS Dag,
d. 25 Aug. 1791.

Hvad denna glada Dag mig om förtjusning bådar!
Jag hänryckt blir då nu jag vid des ankomst skådar
Hur stolt han tågar fram och i sit Skjöte bär
Et NAMN, som Dagens helgd och täcka prydnad är.

I glada Nöjens Tropp! församlen Eder skara;
Det tilhör Er idag at muntra Vitnen vara
Til den Högtidlighet, som man bereda lär
Åt ungdom, Dygd, Behag, som Namnets Stämpel är.

Och Du! som åt mitt Lif så mycken Sällhet skänkt,
Du, i hvars Sällskap jag fått Nöjets oskuld smaka,
Jag skulle ej i dag, i Glädjens skjöte sänkt,
Et rågadt Välgångs-mått Dig önska få tilbaka?

Jo! Vördnadsvärda Vän! njut altid sälla Dar!
Förlåt en täcksam Vän, som vördnadsfullt förklarar:
at ingen Sällhet gifs, som icke föga svarar
Mot den, som med Din Dygd Du sjelf förtjänat har.

Gå! til at Lifvet i sin högsta vällust njuta!
Njut Himlen uti alt som är Din känsla värdt!
Gå hänryckt! at en Vän i Dina armar sluta,
Som genom Dygd och Vett Dit Hjerta vinna lärt!

Lef, älskansvärda Par! mit Hjerta kan ej mer
Än sucka för Ert Väl, och Er de Offer gifva;
Som skola Dygden sjelf i renhet lika blifva
Och värdige en Vän, som tacksamt älskar Er.

Adolf Fredric Löf.

3. Billet ifrån Fostersonen, buden til en oskyldig Glädje-Måltid på Torpet, någon behaglig Granlåts vers därvid ingalunda förgätandes.

Segeludden, Lördags förmiddagen.

Min Högt och öfver alt vördade Fosterfader.

Just då jag nu som bäst sitter och observerar Solens Culmination får jag den lyckan emottaga min vördade Fosterfaders Billet-doux, för hvilken jag aldraödmjukast tackar.

Hvilken lycksalighet för mig, at se, det för min Bildnings kraft aldelis förlorade Lugnet där nedre vara på en god väg at återställas! Hvilken upmuntran för mig, at hädanefter med yttersta krafter bemöda mig, genom en fortfarande hederlig Conduite, at detsamma öka och bibehålla! Detta altsamans är ju min vördade Fosterfaders Verk. – Måtte derföre min Högtvördade Farbror aldrig sakna den Belöning, som det så Ädelmodiga Hjertat endast och så billigt af mig kräfver!

Sakna derföre aldrig uti mig en lydig och dygdig Fosterson. Hvilken Vällust skal det icke blifva för mitt Hjerta, och huru ljuf skal icke den känslan hos mig blifva, at veta med mig det jag förtjenar at vara min vördade Farbrors egen Adolf!

Nu fick jag det andra Vedermälet af min N. Farbrors Godhet: Sjelf skal jag hafva den äran komma; men Gud vet, om icke min lille Rimsnidare får lof at blifva qvar på Segeludden. Hjertat skal likväl altid vara oskiljagtigt, då jag går til det Glada Bellevue.

Med djupaste vördnad framhärdar

Min Nådige Farbrors

Lydigste
Adolf.

BREF: ifrån Kongl. Bibliothecarien C. C. Gjörwell, til Herr Doctor Eric J. Almquist, Theol. Professor i Upsala; dat. Stockholm och Captensudden, den 1 Sept. 1791.

Innehåll:

Rörande våra Barns, Carl Gustaf Almqvists och Brite-Louise Gjörwells Förlofning, med åtskilliga tilhörande Glädje-betygelser och reciproque Känslor häröfver.

Högvördige Herr Doctor, Professor och Ledamot af Kongl. Nordstjerne-Orden.

Jag kan icke med orden uttrycka den känsla af vördnad och Tilgifvenhet, hwarmed mit Hjerta upfyldes, då jag fann mig hedrad och förekommen med et Bref ifrån så respettable Hand, och uti et så ömt, mig sjelf så högt interesserande ämne, eller min äldre Doters, Brite-Louises Engagement med Herr Doctorns k. Son, Herr Commissarien Carl Gustaf Almquist.

At på denne väg förnya Bekantskapen med en af vår Kyrkas vördnadsvärdaste Lärare, med en af den grundeliga Lärdomens Hufvudstöder i vårt Land, hade redan ensamt så mycket smickrande och förbindande uti sig, at känna mig til stora Förbindelser skyldig; men då nu härmed — samt til följe af Guds besynnerligen nådiga Skickelse, hvilken så nyss förut til, skyndat min yngre Doter et också redan fullbordadt Engagement i Norrköping — äfven en icke mindre hedrande och både mig och min k. Hustru högst behagelig äkta förening emellan begge våra här förenämnde Barn fogas; så låter jag Faders-Hjertat hos Herr Doctorn sjelf blifva den bäste Tolk af min motsvarande både Glädje och Erkänsla.

Min Doter medförer inga Rikedomar; men för hennes Dygder och Tänkesätt samt Hushålls-flit svara hennes både Mor och Far. Vi äge 3:ne Barn, för hvilka alla vi hafve den största orsak at tacka Gud — de utgjöra visserligen i hög Grad vår Glädje och Tröst —

Vi

Collectio Gjörwelliana.

Vi älske dem således alla tre; men skulle någon af dem hos oss äga företrädet, så vore det ofelbart vår kära Louise. När nu härtil kommer, at hon får gifva sin Hand och sit Hjerta åt en Man, som ifrån första Bekantskapen tilvunnit sig uti vårt Hus allas Högagtning och Vänskap, som ju mera man lärer känna hans Egenskaper, både såsom Vän och såsom Ämbetsman, vinner uti Tilgifvenheten; så lärer icke mera behöfva sägas til förutseendet af en den lyckaligaste Förbindelse, som Människjor emellan stiftas kan; en Förbindelse, som utomdes gjort sig sjelf, som deras Hjertan gjort, icke någon slags annan afsigt, än den, at lefva för hvarandras Lycka. Få sådana Förbindelser slutas nu för tiden, hälst här uti den yppiga och äfven uti denne väg så föga granlaga Hufvudstaden. Vi Föräldrar hafve derföre, å från vår sida, med billigaste Saksamhet emot Försynens ledande Hand och med Glädje lämnat vårt Bifall til en så beskaffad Förbindelse; och då min Doter äfven hugnas af sina kära Svärföräldrars både Samtycke och Välsignelse, så finner jag ingen ting vidare återstå för dessa våra Barn at blifva til fullo lyckliga, än om Gud behagar låta en så vacker, en på så ädla och christeliga grunder träffad Förbindelse gå uti sin snara Fullbordan.

Både min Hustru och jag recommendera imedlertid vår kära Doter uti sina värdade Svärföräldrars gunstiga åtanka och öma Bemötande, samt lärer hon sjelf hafva den äran, at med sin ödmjuka Skrifvelse upvakta; äfven som vi be om vår ödmjuka och förbindna Helsning til hela det värdade och älskade Huset i Tierp.

Såsom förestående Förbindelse fogar til Vänskapens Band äfven det af Slägtskap; så utbeder jag mig ock den äran, at få hädan, efter hedras med Brors-Namn; äfven som jag räknar mig det altid til utmärktaste både Heder, Glädje och Skyldighet, at med vördnadsfull Återvänskap och Tilgifvenhet få förblifva

Min Värdade Herr Broders

ödmjukaste Tjenare

Gjörwell.

P. S.

P.S. Jag utber mig den äran, at få upvakta Min Gunstige Herr Broder med et Paket af Nova Litteraria, ibland hvilka äfven finnas några novissima Gryphiswaldensia ifrån vår General-Superintendent uti Konungens Tyske Stater. Nota på hela innehållet finnes särskild bilagd; men sjelfva Paketet har jag bedt min k. Svärson vara så god och vidare befordra. Om mig tillåtes, fortfar jag med dessa, ehuru obetydliga, Lecturer vid lediga Stunder.

Den 25 Aug. firades, på mycket oskyldigt, men ganska gladt, sätt vår älskade Louises Namnsdag; och såsom en min Eleve, Lieut. Alf vid Arméens Flotta, Son af den vittre Dom-Prosten i Linköping, var närvarande, så fägnade han och min Doter med i afskrift bilagde verser. Denne min nu mera bland de lefvande äldste Väns Son har liksom upvänt med mina Barn, och älskar dem såsom sina Syskon; hvarifrån och de känslofulla uttrycken i hans pastorale Qväde sig härleda.

35.

D. 16 Sept. 91.

Min Egen [illegible] [illegible].

Tack för Dina Rader med [illegible]
[illegible] alltsamman prompt, att jag
naturligtvis ingen tid att [illegible]
[illegible] el. med Tjänningen af [illegible]-
[illegible]. [illegible] var en [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]-
[illegible] [illegible], att jag transporterade
[illegible] på [illegible]. [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] i den Tiden. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] jag.

Hade den [illegible] så behag-
lige [illegible] råd, så skulle
jag gerna [illegible] med [illegible]
om mina Resebeskrifvare. Det

[illegible] från ~~[illegible]~~ bättre i [illegible],
[illegible] nogsamt bevis af de [illegible]
[illegible] dessa, som [illegible] och sam-
mandragas af [illegible], samt [illegible]
begärligt [illegible] af [illegible] af
~~[illegible]~~ Edman. De bör ~~[illegible]~~
af [illegible] [illegible]. [illegible]
det angår Din Lilla [illegible]. Det
återgår, [illegible] det med [illegible]-
[illegible] [illegible] af Eder [illegible] [illegible]. Min
Dame [illegible] redan [illegible] [illegible], [illegible] denna
[illegible] [illegible] ädla [illegible].

[illegible] Din [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] lilla Mamma. Ack! [illegible]
lilla [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] denna, [illegible] det at [illegible] post-
dagen [illegible]. [illegible] [illegible] skal [illegible]
[illegible] tid et [illegible] på Eder [illegible]. [illegible]
[illegible] denna [illegible] med et [illegible]
på vår Calle [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

Herr och Fru Lindahl
i Norrköping.

Captensudden, Söndagen, den 18 Sept. 1791.

Mina Aldrabästa Barn.

Under nu varande Revolutions-veckor få mina Söta Barn i Norrköping förlåta Gubben på Torpet, om han ej medhinner täta och långa Bref; men men -- när alt kommer i ordning för Söta Far (och Mor på Regerings-gatan, och sedan strax efter för lilla Louise och Charles på Drottninggatan -- då då sätter sig den gamle Brefställaren ofta ner, och språkar länge med sin lilla Stafva och sin lilla John.

Nu vele vi aldrafÖrst och just af hjertat tacka Gud, som låtit mig nu å nyo öfverlefva den 9 Sept. (då netto Tio år sedan, efter när jag föll utur vagnen vid Kumbla, slog sönder Hufvudet, bröt vänstra Knäet ur led och sårade ena armen, då jag kom hem mera död än lefvande, men underbarligen genom Guds Nåd återvann både Lifvet och Hälsan; hvartil alt, så det ena, som det andra, min lilla Stafva sielf var et åsyna-vitne. Alt sedan har jag år ifrån år blifvit liksom yngre til Kroppen och muntrare til Sinnet; och denna Nåd visar Gud mig än i denna stund. Til denna stora Välgärning hörer ock ofelbart det, at jag har så söta, vackra och beskedliga, för mit Hjerta så kära Barn, så väl uti mina egna, som uti de mig genom samma Försyns så nådiga Hand til-skickade Barn uti John och Charles, samt äfven (uti numera ock Fostersonen Adolf. Skulle jag således ej vara af hjertat glad med Eder, och vi alle tacksame emot Gud? Jo visserligen. Alla år, på den 9 Sept. jämte mit förödmjukande inför den både Alsmägtige och Nådefulle Guden, går jag ock ut, om vädret annars det tillåter, på marken, och söker mig en Bouquet af Höstens sista Blomster; det giorde jag nu ocksä i år, och det så mycket hällre, som det är den sista Hösten, som jag bor här ute på Torpet. Dessa oskyldiga Blomster skickar jag, jämte en Kyss, til min lilla Stafvas Herbarium. Ack! hvad den Botaniken är för et härligt och älskvärdt Studium, då man med Naturens dyrkan förbinder Vänskapen och Kärleken!

+ nu heter han And. Würgatts, och widen
en parentsere lagt at han än både hel-honnete Homme & hel-Loyal Fr

Med denne så solenne Helgedag uti min Famille-Almanach
fogar sig ock än en annan, eller Salens Invignings-Fest, som
alla år infaller på den 12 Sept. Då är den här styrande Brodren,+ ==
altid så god och bjuder mig på denne så kallade Glädje-~~Fest~~ Dag med
sin Kärleks-måltid. Salen, belägen midt uti en Trägård, städad
och snygg, upfyld af Folk, och ~~denna~~ vars ~~betagenhet~~ Andagt beledsagad af en
vacker både Vocal- och Instrumental-Musik, denna åter bestridd af bara Syskon —
det är ju ock något rätt vackert uti sit slag! Med denne oskyldige
Kyrko-dits begående förbinder jag då altid åtanken af min Räddnings-
dag, den 9 Sept. Således sitter jag ibland det goda Folket ingalunda
orörd; och hvarföre skulle icke en Gudi helgad Tår få rinna uti
förbindelse med så många respectable Människjors förenade och
upplysta Känslor til Gud, och ibland hvilka jag altid sitter den o-
värdigaste: ty min Enfaldighet emot de flestas ibland dem är,
jämförelse-vis, ingen. Imedlertid tackar jag Gud, på mit sätt,
för den andel mig blifvit beskärd, at kunna hålla mig fast vid de
Trones Hemligheter, som en annan Guds Hushållning får sätta
för mig uti en begripeligare Dag. Alt nog: jag röres, jag förbättras.
Det gick mig genom hela Själen, då jag satt på min vanlige Bänk
bredvid Cabinets-dörren på Brödra-sidan, och fick se Fabriqueuren Halling
inträda, skrida fram såsom et Lik, i anseende til en långvarig nyss
öfvervunnen Sjukdom, men se så högst lycksalig ut, som hade han
nu stigit in uti sjelfva Gudi Rike. Ocksä voro vi då måst alle samlade,
och den stilla ljufva Musiken fylde allas både öron och Känslor. —
Denne Halling är en Bondeson ifrån Westergöthland, var före min
ankomst til Stockholm 1751, uti Läran på en Silkesstrump-fabrik, då redan, såsom
Yngling, uti förbindelse med Bröderne, och har alt sedan förblifvit
uti densamma, såsom ledig Broder, såsom gift Man och nu såsom
Enkling. Han var en därjämte til utseendet mycket vacker Yngling,
altid af et mildt och gladt väsende, har altid hållit af mig, och
omfamnar mig ännu med välsignande både Ord och Ögon. Vi äro utom
dess nu för tiden begge de äldste Bekante på hela Salen af
Stockholms-Förbindelsen; men så finnes där dock en ändå äldre,

eller

eller Hof-Junkaren Conow, med hvilken jag gjorde Bekantskap uti Skåne, före min utresa til Holland och Frankrike, eller innan jag kom för andra gången til Stockholm. Nu har han flyttat hit up ifrån Kulla-Gunnarstorp, en ypperligt väl belägen Sätesgård vid Helsingborg, ur hvars fönster man kan se hela Sundet, och som nu ägas af en rik Grefve Sparre från Götheborg, blott Possessionat, en Herre af insigter och mycken smak. Förenämnde Hofjunkare hade en mycket gudfruktig Moder uti en Fru Cronström, har af ålder stått i förtroende med Bröderne, och gjorde 1753 en Fundation af Hospital och Fattig-Skola uti Malmö, innan han lämnade Skåne för at bo här i Stockholm; hvar han nu är Senior ibland Bröderne. Han är nu snart 80 år, men går ännu skäligen raskt och är aldrig sjuk; ligger dock ibland på Sängen, och när man frågar honom om han mår illa, svarar han: nej, jag är bara litet trött. Hvilken stilla äfven physisk Död — en blott Uplösning — lärer icke förestå honom! När jag på Högtidsdagar ser hela denna Skara församlad, röres jag altid til en slags bedröfvelse öfver de begge första Bänkarne å ömse sidor, fullsatte med Barn ifrån 5 til 15 år: ty jag har belefvat deras först tvång, sedan Förströelse, så mångas Skingring aldeles ifrån Religionen, så många olyckliga Föräldrar just af Välmening för sina Barn; men jag bör och törs icke öpna min mun häröfver, jag lider blott. Huru jag upfödt mina Barn, det vet min lilla Stafva bäst; och om I icke ären så Klostermässige, så respecteren I dock altid Religionen, och finnen icke vägen stängd til denna Källa för vår högsta Lycksalighet. Den vackraste af våre ledige Bröder, en ung Student vid namn Frölich, fick sista Terminen i Upsala Koppor af så elak art, at han ser nästan defigurerad ut: se det är ocksa en frukt af Föräldrars Välmening, at icke vilja låta ympa Kopporna på sina Barn, och dymedelst förekomma, som de säga, vår Herres fria Disposition äfven med våre fattige Kroppar. Mamsell Åkerblad, denna så genom dygdiga och snälla samt tillika bemedlade flicka, fick i förl. sommar en Friare, med hvilken jag i min Blindhet trodde hon skulle hafva blifvit lycklig; men bevars! i Rådkammaren befanns Friaren icke nog broderlig: således lärer denna Syster få gå ledig til Dödsdagen. Du känner henne: hon håller mycket af Söta Mor och lilla Louise; men får äfven så litet gå til oss som Fröken Palmstruck, ehuru denna senare bor så nära i vårt Grannskap. Fröken Flora Brinkman ligger nu illa sjuk

af

af sin Blodspottning; häromdagen såg jag första gången hennes Syster; hon är åter blonde, men ock så mer enfaldig, således mera tåld hos Grefvinnan Leyonstedt, medan Fröken Flora trifves bättre hos Baronessan Gripenstierna. Brodren sitter nu alle Dagar på Drotningholm i Konungens Cabinet och dechiffrerar alles vårt politiska öde samt de Medel, hvarigenom Fransosernes Konung åter måtte kunna förhjelpas til Konung i Frankrike.

Se således kom jag åter ut i stora Werlden. Gifve Gud! at Konungen i Sverige ville hafva Nåd för sit eget Folk, och skona det för alt deltagande uti de Fransyska inbördes Oroligheterne! men här talas mångahanda ting, och man börjar redan läsa hotande Declarationer. Vi skole i medlertid troget bedja Gud för Konungens eget Lif och Regemente. Dock för at döma om sakerne såsom Bonde eller Torpare, så tror jag tils vidare, at Konungen blir hema och bygger på sit eget Hus i fred och ro; ty här i Viken försäkras, at Hans Majt är sinnad at anlägga, alt ifrån Rosendal hit til Captens udden en Voliere, eller en artificiel Fogelbur, som skal härma den stora, som vår Herre bygde kort före Adams tid och är ännu så skäligen i godt stånd; och til den ändan skola begge Kruthusen, med flere åbyggnader, dels rifvas, dels ändras. Om alle desse Pastorale Planer verkställas, så koma våra Barn en gång at vandra på bara Elyseiska Fält, alt ifrån Roson, öfver Carlberg, Haga, Fiskartorpet ~~[illegible]~~ hit ut til Waldemars ön, förbi + Freskati och Albano. Ja min sann kan ike en sådan afgudadyrkare, af det vackra och naturliga, som jag är, bli ond på mig sjelf at vara redan så gammal, at jag bara skal få skåda alla dessa så kallade Gudomligheter ~~[illegible]~~ liksom uti en Dröm.

+ Tivoli,

Imedlertid njuter jag de vackre Dagarne, sådane som denne är. Sistl. Söndag voro Mormor och Widegrens hos oss; de hade med sig den glade och talsame Morbror Funk, som nu bor hos sin Måg på Edö. Om eftermiddagen måste vi mangrant promenera åt Djurgården, för at bese de Engelska och Spanska Lustslotten. Jag, som gamal eller äldst, gick med Mormor. Ack! hvad den Gumman är charmante, munter och glad, blir liksom ung på nytt, sedan hon lefver hos sina Barn utan altsköns bekymmer. När vi hade besedt Engelske Ministerns Bygnad, strax hitom Alsnäs, var jag skäligen trött -- ty väl förstående jag hade om förmiddagen gjort en tour på Djurgården med min Adolf -- så at jag förbehöll mig få stiga in til Directeuren Küsell och hvila litet; men si! han satt utanföre på sin Bänk med sit Främande. Jag gick dit, och fick sitta emellan begge de Ostindiske ~~[illegible]~~ Majestäterne, Directeur Grill och Küsell, med

2)

med hvilka ~~hon~~ talte om Climatet på ~~Sumatra~~ Sicilien, om Mortalitets=Listorna i Preussen,
om Tyskland, det nu så härliga Tyskland, likhet med vårt Lapland uti Augusti tid;
och flera sådana lärde Spörsmål; men mina Damer ville aldrig komma tilbaka
från Manilla, hvar sjelfve Hr de Coral tog emot min Hustru med al möjelig
Höflighet, förande henne sjelf genom alla ~~Huset~~ Rum och Plantager, samt ville
presentera henne och hela Sällskapet Thé, som dock alt undanbads; men gjorde
icke litet stora ögon på våre Södermalms-boer, som intet förstå sig på dessa
Torparmors så förnäma Bekantskaper — så at jag steg up och tog afsked,
men var så slak och ~~tog~~ gick en annan väg hem i mit Land igen; ty jag var
den dagen litet mjältsjuk; men vet Du, min lilla Stafva, jag skal säga
Dig i förtroende, at jag hade just en sälle afton. Lugna Sjön, Solen nyss neder-
gången, Vestern klar och ännu lysande, medan Fullmånen steg up i öster. Midt
uti denne blandade Dag, under Lugn och Stilhet uti hela Naturen, omgifven af
densamma på alla sidor, och hvart jag vände mig, föllo Trädens toppar mig
i ögat mot den klara Himlen; och hvar menar Du at jag då gick? midt på Rosendals-
ängen: dom til mina Känslor, och med huru långsamma stjät jag vandrade
öfver dessamma förbi Ekar och Alar til vägen utmed vår Vik, och så den sköna
vägen fram til Blå-Porten, där mig mötte Charles i Chaise, för at söka up
sin Louise. Kom således hem en god stund förut, steg glad up i mit rum, lade
mig på min Sopha, och i detsamma kom min Adolf, som straxt efter middagen
hade gått til en sin Kamrat, Lieut. Grawell, och spelat med honom et Duo
på Flöjt: vi talte många goda saker, at til des Huset dånade af de många Röster,
derpå gick man ner, och aftonen tilbragtes på det vanliga sättet. Svåger Widegrens
Barn växa alla dagar til sig, och jag kan ej utsäga hvad den lille Fredric är
och blir vacker: just en Adonis, Vällusten målad i hela hans ansigte. Då om
aftonen presenterade Söta Mor vår Charles, för Mormor och Syskonen Widegren,
såsom Louises Fästman; så at det också i detta affseende var en Jour de Fête
på Torpet.

i Fredags var en mycket glad Dag både för mig och Bror Adolf: ty jag fick et
~~mycket~~ särdeles hugnande Bref för hans räkning ifrån Holland; vi skickade begge de gladaste
Tidningar til den altes vår Vördnad så värdige Fadren i Linköping; om aftonen sågo vi
Alexis eller Deserteuren, ~~hos Stenborgen~~, då Stenborg sjelf spelade Alexis Role — ack! hvad han
söng och spelade alt til förtjusning! — också kände min Adolf detta — och så gingo vi hem
uti et det aldraskönaste Månsken, hvarvid alt blef vackrare och vackrare, som vi nalkades
Fredrikshof och Djurgården: mycket säll Dag!

Se huru lyckelig Din Far är! ack! Bästa Stafva, öka nu denna min Lycksalighet med
Din egen: ty mina Barn de äro min glädje. Varen begge altid sälle, högst sälle! önskar

Eder

trognaste Pappa

Gjörwell

P.S. Uti et Paket, som väntar på Bud, ligger et par Böcker, den ena för Br. Lindahls, den andra för Lilla Stafvas Bibliothek

BREF: ifrån Kongl. Bibliothecarien C. C. Gjörwell, til Grosshandlaren Hr Johan Niclas och Fru Gustava Eleonora Lindahl i Norrköping; dat. Capitenrudden, Söndagen, den 18 Sept. 1791.

Collectio Gjörwelliana.

Innehåll:

1) Min Räddnings-Fest. 2) Brödra-Salens Fest. 3) Hvarjehanda Remarquer rörande härvarande Bröder. 4) Önskningar för Fredens bibehållande. 5) Voliere på Djurgården. 6) Enke-Fru Arrhenias Besök på Torpet. 7) Promenade på Djurgården i förbindelse med min Solitude. 8) Brite-Louises Förlofning éclaterad. 9) Glad Dag med Adolf. 10) Min Lycksalighet.

Mina Aldrabästa Barn.

Under nu varande Revolutions-veckor få mina söta Barn i Norrköping förlåta Gubben på Torpet, om han ej medhinner täta och långa Bref; men men -- när alt kommer i ordning för Söta Far och Mor på Regerings-gatan, och sedan straxt efter för lilla Louise och Charles på Drottninggatan -- då då sätter sig den gamle Brefställaren ofta ner, och språkar länge med sin lilla Stafva och sin lilla John.

Nu vele vi aldraförst och just af hjertat tacka Gud, som låtit mig nu å nyo öfverlefva den 9 Sept. eller då netto Tio år sedan, när jag föll utur vagnen vid Kumbla, slog sönder Hufvudet, bröt vänstra Knäet ur led och sårade ena armen, då jag kom hem mera död än lefvande; men underbarligen genom Guds Nåd återvann både Lifvet och Hälsan; hvartil alt, så det ena som det andra, min lilla Stafva sjelf var et åsyna-vitne. Alt sedan har jag år ifrån år blifvit liksom yngre til Kroppen och muntrare til Sinnet; och denna Nåd visar Gud mig än i denna stund. Til denna stora Välgärning hörer ock ofelbart det, at jag har så söta, vackra och beskedliga, för mit Hjerta så kära Barn, så väl uti mina egna, som uti de mig genom samma Försynens så nådiga Hand tilskickade Barn uti John och Charles, samt äfven nu mera också uti Fostersonen Adolf.

Adolf. Skulle jag således ej vara af hjertat glad med Eder, och vi alle tacksame emot Gud? Jo visserligen. Alla år på den 9 Sept., jämte mit föröd-mjukande infor den både almägtige och nådefulle Guden, går jag ock ut, om vädret annars det tillåter, på marken, och söker mig en Bouquet af Höstens sista Blomster; det gjorde jag nu ocksa i år, och det så mycket häldre, som det är den sista Hösten, som jag bor här ute på Torpet. Dessa oskyldiga blomster skickar jag, jämte en kyss, til min lilla Stafvas Herbarium. Ack! hvad den Botaniken är för et härligt och älskvärdt Studium, då man med Naturens dyrkan förbinder Vänskapen och Kärleken!

Med denne så solenne Helgdag uti min Famille-Almanach fogar sig ock än en annan, eller Salens Invignings-Fest, som alla år infaller på <u>den 12 Sept.</u> Då är den här styrande Brodren — nu heter han And. Würgatsch, och vidare en parenthèse sagt är han en både très-honnête Homme & très-loyal Frère — altid så god och bjuder mig på denne så kallade Glädje-Dag med sin Kärleks-måltid. Salen, belägen midt uti en Trägård, städad och snygg, upfyld af Folk, och deras Andagt beledsagad af en vacker både Vocal- och Instrumental-Musik, denna åter bestridd af bara Syskon — det är ju ock något rätt vackert uti sit slag? Med denne oskyldige Kyrko-Acts begående förbinder jag då altid Tanken af min Räddnings-dag, den 9 Sept. Således sitter jag ibland det goda Folket ingalunda ovärd; och hvarföre skulle icke en Gudi helgad tår få rinna uti förbindelse med så många respectable Människjors förenade och uplyftade Känslor til Gud, och ibland hvilka jag altid sitter den ovärdigaste: ty min Enfaldighet emot de flestas ibland dem är, jämförelse-vis ingen. Imedlertid tackar jag Gud, på mit sätt, för den andel mig blifvit beskärd, at kunna hålla mig fast vid de Trones Hemligheter, som en annan Guds Hushållning får sätta för mig uti begripeligare Dag. Alt nog: jag röres, jag förbättras. Det gick mig genom hela Själen, då jag satt på min vanlige Bänk bredvid Cabinets-dören på Brödra-sidan, och fick se Fabriqueuren Halling inträda, skrida fram såsom et Lik, i anseende til en långvarig nyss öfvervunnen Sjukdom, men se så högst lycksalig ut, som hade han nu stigit in uti sjelfva Guds Rike. Också vore vi då näst alle samlade, och den

stilla

stilla ljufva Musiken fylde allas både öron och kånslor. Denne
Halling är en Bonde son ifrån Westergöthland, var före min Ankomst
til Stockholm, 1751, uti Läran på en Silkesstrump-fabrik, då redan,
såsom yngling, uti förbindelse med Bröderne, och har altsedan för-
blifvit uti densamma, såsom ledig Broder, såsom gift Man och nu
såsom Enkling. Han var en därjämte til utseendet mycket vacker
yngling, altid af et mildt och gladt Väsende, har altid hållit
af mig, och omfamnar mig ännu med välsignande både ord
och ögon. Vi äre utomdess nu förtiden begge de äldste Bekante
på hela Salen af Stockholms-förbindelsen; men så finnes där
dock en ändå äldre, eller Hof-Junkaren Conow, med hvilken
jag gjorde Bekantskap uti Skåne, före min utresa til
Holland och Frankrike, eller innan jag kom för andra gången
til Stockholm. Nu har han flyttat hit up ifrån Kulla-Gunnarstorp,
en ypperligt väl belägen Sätergård vid Helsingborg, ur hvars
fönster man kan se hela Sundet, och som nu ägos af en rik
Grefve Sparre från Götheborg, blott Possessionat, en Herre af Insigter
och mycken Smak. Förenämnde Hof-Junkare hade en mycket gudfruktig
Moder uti en Fru Cronström, har af ålder stått i förbindelse med Bröderne,
och gjorde 1753 en Fundation af Hospital och Fattig-Skola uti Malmö,
innan han lämnade Skåne för at bo här i Stockholm, hvar han
nu är Senior ibland Bröderne. Han är nu snart 80 år, men
går ännu skäligen raskt och är aldrig sjuk; ligger dock ibland
på Sängen, och när man frågar honom om han mår illa,
svarar han: nej, jag är bara litet trött. Hvilken stilla åsyn
physisk Död - en blott upläsning - lärer icke förstå honom!
När jag på Högtidsdagar ser hela denna Skara församlad,
röres jag altid til en slags bedröfvelse öfver de begge första
Bänkarne å ömse sidor, fullsatt med Barn ifrån 5 til 15
år: ty jag har beskådat deras sjelfs Tvång, sedan förströelse,
så mångas Skingring aldeles ifrån Religionen, så många
olyckliga Föräldrar just af Välmening för sina Barn; men
jag bör och tör icke öpna min mun häröfver, jag lider blott.
Huru jag upfödt mina Barn, det vet min lilla Stafva bäst; och
om I icke ären så klostermässige, så respecteren I dock altid
Religionen, och finnen icke vägen stängd til denna källa för

vår

vår högsta Lycksalighet. Den vackraste af våre ledige Bröder, en ung Student vid namn Frölich, fick sista Terminen i Upsala Koppor af så elak art, at han ser nästan defigurerad ut: se det är ocksa en Frukt af Föräldrars välmening, at icke vilja låta ympa Kopporna på sina Barn, och dymedelst förekomma, såsom de säga, vår Herres fria disposition äfven med våre fattiga Kroppar. Mamsell Åkerblad, denna så genom dygdiga och snälla samt tillika bemedlade Flicka, fick i förl. Sommar en Friare, med hwilken jag i min Blindhet trodde han skulle hafva blifvit lyckelig; men bevars! i Rådkamaren befans Friaren icke nog broderlig: således lärer denna Syster så gå ledig til Dödsdagen. Du känner henne: hon håller mycket af Söta Mor och lilla Louise; men får äfven så litet gå til oss som Fröken Palmstruck, ehuru denna senare bor så nära i vårt Grannskap. Fröken Flora Brinkman ligger nu illa sjuk af sin Blodspottning; häromdagen såg jag första gången hennes Syster; hon är åter blonde, men ocksa mer enfaldig, således mera tåld hos Grefwinnan Leyonstedt, medan Fröken Flora trifves bättre hos Baronessan Gripenstierna. Brodren sitter nu alle dagar på Drotningholm i Konungens Cabinet och dechiffrerar alles vårt politiska öde samt de Medel, hwarigenom Fransosernes Konung åter måtte kunna förhjelpas til Konung i Frankrike.

Se således kom jag åter ut i stora Werlden. Gifve Gud! at Konungen i Sverige ville hafva Nåd för sit eget Folk; och skona det för alt deltagande uti de Fransyska inbördes Oroligheterne! Men här talas mångahanda ting, och man börjar redan läsa hotande Declarationer. Vi skole imedlertid troget bedja Gud för Konungens eget Lif och Regemente. Dock för at döma om Sakerne såsom Bonde eller Torpare, så tror jag tils vidare, at Konungen blir hema och bygger på sit eget Hus i fred och ro: ty här i Viken försäkras, at Hans Maj:t är sinnad at anlägga, alt ifrån Rosendal ända hit til Captensudden en Volière, eller en artificiel Fogelbur, som skal härma den stora, som vår Herre bygde kort före Adams tid och är ännu så skäligen i godt stånd; och til den ändan skola begge Hnuthusen, med flere åbyggnader, dels rifvas, dels ändras. Om alle desse Pastorale Planer verkställas, så komma våra Barn en gång at vandra på bara Elyseiska Fält, alt ifrån Lofön, öfver Carlberg, Haga, Fiskartorpet,

hit

hit ut til Waldemars-ön, förbi Tivoli, Frescati och Albano. Ja min sann kan icke en sådan afgudadyrkare af det vackra och naturliga som jag är, bli ond på mig sjelf, at vara redan så gamal, at jag bara skal få skåda alla dessa så kallade Gudomligheter likssom uti en dröm.

Imedlertid njuter jag de vackre Dagarne, sådane som denne är. Sistl. Söndag voro Mormor och Widegrens hos oss; de hade med sig den glada och talsama Mostror Funck, som nu bor hos sin Måg på Edö. Om eftermiddagen måste vi mangrant promenera åt Djurgården, för at bese de Engelska och Spanska Lustslotten. Jag, såsom gamal eller äldst, gick med Mormor. Ack! hvad den Gumman är charmante, munter och glad, blir likssom ung på nytt, sedan hon lefver hos sina Barn utan altsköns bekymer. När vi hade besedt Engelske Ministerns Byggnad, straxt hitom Alnäs, var jag skäligen trött. - ty välförstående jag hade om formiddagen gjort en Tour på Djurgården med min Adolf - så at jag förbehöll mig få stiga in til Directeuren Küsell och hvila litet; men si! han satt utanföre på sin Bänk med sit främande. Jag gick dit, och fick sitta emellan begge de Ostindiska Majestäterne, Directeurerne Grill och Küsell, med hvilka taltes om Climatet på Sicilien, om Mortalitets-Listorna i Preussen, om Tyskland, det nu så härliga Tysklands likhet med vårt Lapland uti Kejsar Augusti tid, och flera sådana höglärda Spörsmål; men mina Damer ville aldrig koma tilbaka från Manilla, hvar Sjelfve Hr de Coral tog emot min Hustru med all möjelig Hoflighet, förandes henne sjelf genom alla Rum och Plantager, samt ville presentera henne och hela Sälskapet Thé, som dock alt undanbads, men gjorde icke litet stora ögon på våre Södermalms-boer, hvilka intet förstå sig på dessa Torparmors så förnäma Bekantskaper - så at jag steg up och tog afsked; men var så clak och gick en annan väg hem i mit Land igen; ty jag var den dagen litet mjältsjuk; men vet Du, min lilla Stafva, jag skal säga Dig i förtroende, at jag hade just en såll afton. Lugna Sjön, Solen nyss nedergången, Vestern klar och ännu lysande, medan

Fulle-

Full-månen steg up i öster. Midt uti denne blandade Dag, under ~~~~ ~~~~ Stillhet uti hela Naturen, omgifven af densamma på alla sidor; och hwart jag vände mig, föllo Trädens toppar mig i ögat mot den klara Himelen; och hwar menar Du at jag då gick? — midt på Rosendals-ängen: döm til mina Känslor, och med huru långsama steg jag vandrade öfver densamma förbi Ekar och Alar til vägen utmed vår Vik, och så den sköna vägen fram til Blå-Porten, där mig mötte Charles i Chaise, för at söka up sin Louise. Kom således hem en god stund förut, steg glad up i mit rum, lade mig på min sopha, och i detsamma kom min Adolf, som straxt eftermiddagen hade gåt til en sin Kamrat, Lieuten. Grawell, och spelat med honom et Duo på flöjt: vi talte många goda saker alt til dess Huset dånade af de många Röster; derpå gick man ner, och aftonen tilbragtes på det vanliga sättet. (Bråger Widegrens Barn växa alla dagar til sig, och jag kan ej utsäga hwad den lille Fredric är och blir vacker: just en Adonis, Vällusten målad i hela hans ansigte. Då om aftonen presenterade söta Mor vår Charles, för Mormor och Syskonen Widegren, såsom Louises Fästman; så at det ocksså i detta affeende var en Jour de Fête på Torpet.)

I Fredags var en mycket glad Dag både för mig och Bror Adolf: ty jag fick et särdeles hugnande Bref för hans räkning ifrån Holland; vi skickade begge de gladaste Tidningar til den alles vår Vördnad så värdige Fadren i Linköping; om aftonen sågo vi Alexis eller Deserteuren, då Stenborg sjelf spelade Alexis Role — ack! hwad han sång och spelade alt til förtjusning. ocksså kunde min Adolf detta — — och så gingo vi hem uti et det aldrasköneste Månsken, hwarvid alt blef vackrare och vackrare, som vi nalkades Fredrikshof och Djurgården. mycket säll Dag!

Se huru lycklig Din Far är! Bästa Stafva, öka nu denna min Lycksalighet med Din egen: ty mina Barn de äro min Glädje. Varen Begge altid sälle, högst sälle! önskar

Eder trognaste Pappa,

Gjörwell.

Sista Söndagen på Serpet, den 25 Sept. 1791.

Min Egen Söta Stafva!

Får nu härmedelst de sista raderne af min Hand ifrån et Ställe, hvar vi alla, Du, Louise och jag i synnerhet, njutit så stora lyksaligheter. Innan jag nu aldeles sliter mig lös därifrån, måste jag först helsa på min Lilla Stafva med et par ord: ty tiden är mig ocksŝ idag knapp, emedan jag rättnu måste åter ner i Bibliotheket -- dik! detta vackra, ljusa och så stadade, af Portraiter och Taflor så lysande Rum ser nu ut, såsom hade Fienden graserat därinne, såsom hade de för et par somrar sedan mig hotade Prinsens af Nassau Vikingar huserat därinne -- och vidare rifva ner, skrifva up och packa in. Klockan är nu 10, Solen lyser uti rumet, och jag tänker på min Stafva, på hennes lycka -- Gud vare lof! låtom oss begge vidare vara så lyckliga, som vi nu äre -- och hvarföre skulle vi eljest lefva, om icke för at njuta sälla och glada Känslor?

När min lilla Louise blir gift, och Söta Mor och jag återkommit uti vår likssom ~~sista~~ första enstaka Sammanlefnad, skal jag ock gjöra mig alt mera fri från denna Verldens bekymmer, åtminstone från alla Stats-bekymmer. Jag har nog länge burit Riket på mina axlar, och nu, sedan alla äro så nögde med min Förvaltning, synes mig ock rätta tiden vara inne, då jag blott kan vara åskådare. -- Herre Gud! låte alla de Scenerne blifva lyckliga, som komma skola!

Efter jag råkat nämna Scener, så måste jag fägna Dig med en stor Nyhet för oss Serpsaie-folket här ute. Hans Nåd Grefven på Haga, går där ofta solo med Ritmästaren; och då han häromdagen frågade sin ringa tjenare, om han nyligen varit på Dramatiska Spectaclet och där sedt Penelope, svarades i underdånighet: Nej! -- Hvarföre icke? -- Det var så svårt at få Billet. -- Det vet jag råd före. Hvar Auctor til en Piece, som blifvit spelad 3 gånger, äger sedan fri Entrée.

se

Se här har Ni min Fri-Billet. Visa den, så har Ni altid en Place. – Grand Dieu! hwilken Place för min Son! men til at lycka äga ej våre Dramatiske Auctorer en Loge en commun: ty eljest skulle aldrig Calle våga sig at sätta sig ihop med så många af våra Cordons-bleus en fait d'esprit théatral.

Lilla Bror Charles reder alt widare ~~in~~ sit Hôtel på Drotninggatan, och ornerar sina rum med så många Arabesquer, hwilka sirligheter äro nu på högsta modet eller uti mesta smaken, fast jag gamle Torpare-gubbe ej förstår mig på det sublime uti dessa kringel-ringel-figurer. At min lilla Louise blir lycklig uti dessa rum, derpå twiflar jag aldeles intet. Se här, Söta Stafva, hwilket skönt afskeds-bref ifrån Laptensudden hon har skrifwit til lilla Bror Carl. Det är et af de charmantaste Bref jag ~~nyligen~~ någonsin läsit. Jag har fogat til detsamma en icke mindre skön Fransysk Vers. Det ena tolkade/t det vackraste Hjerta, den andre en vacker Flicka. Begge har jag ~~åfwan~~ lämnat til min Charles at äga, behålla och njuta.

Söta Mor skref också et mycket vackert Bref til Ebbetorp; men det var ganska långt, så at jag ej hann före Post timmen at copiera det. Hon slöt det med den så oändligen täcka Strophen, at hon skickade honom en Strut, upfyld af sådana Blad och Blomor, hwarmed Mor och ~~Döt~~ Söstrar sirade det Vänskapens Tempel, hwar Ni sedan serverade Altaret, vid ~~hwilkens~~ wårs Söta det sköna Bandet Er fyra emellan knöts, och hwilken pastorale Scene vår lilla Martin så likt aftecknade samt nu sitter i Söta Mors Sängkamare. Af detta Naturens offer, hemburet åt Vänskapen, delade nu Söta Mor åt Brite-Louise, och bad sin lilla Bror Carl åter af det nedsända dela med Dig, hwilket således lärer koma Dig per Posto från Calmar tilhanda. Hwilken skön attention för Er Begge! Härmed kysser, omfamnar och välsignar jag Dig. Kyss och omfamna Di John på mina vägnar. Jag är altid

Eder

hognaste Pappa.

Se här diverse Bilagor.

B. R. E. F: ifrån Kongl. Bibliothecarien C. C. Gjörwell, eller Fadren, til sin Doter, Fru Gustava Eleonora Lindahl i Norrköping; dat. Capten-udden, den 25 Sept. 1791.

Collectio Gjörwelliana.

Innehåll:

1) Afsked ifrån det så vackra Torpet. 2) Min förestående i synnerhet Sinnets Lätnad. 3) Min Don Carlos beklädd med et slags Jus Majestaticum. 4) Doters och Mors öma Afskeder ifrån Kongl. Secreter. J. C. Linnerhielm. Bilagor: 1. Bref ifrån Theol. Professoren D. E. J. Almquist til mig. 2. Mit Svar. 3. Min Doters Bref til Kongl. Secreter. Jon. Carl Linnerhielm, med bifogadt Portrait de Mlle Masson. 4. Min Doters Bref til Fru Doctorinnan Almquist, född Bergman.

Min Egen Söta Stafva —

får nu härmedelst de sista raderne af min Hand ifrån et Ställe, hvar vi alla, Du, Louise och jag i synnerhet, njutit så stora lycksaligheter. Innan jag nu aldeles sliter mig lös därifrån, måste jag först helsa på min Lilla Stafva med et par ord: ty tiden är mig ocksa i dag knapp, emedan jag rättnu måste åter ner i Bibliotheket —— ack! detta vackra, ljusa och så städade, af Portraiter och Taflor så lysande Rum ser nu ut, såsom hade Fienden grasserat därinne, såsom hade de för et par Somrar sedan mig hotade Prinsens af Nassau Vikingar huserat därinne —— och vidare rifva ner, skrufva up och packa in. Klockan är nu 10, Solen lyser uti Rumet, och jag tänker på min Stafva, på hennes Lycka — Gud vare lof! låtom oss begge vidare vara så lyckliga, som vi nu äre — och hvarföre skulle vi eljest lefva, om icke för at njuta sälla och glada känslor?

När min lilla Louise blir gift, och Söta Mor och jag återkommit uti vår liksom första enstaka Sammanlefnad, skal jag ock gjöra mig allt mera fri från denna verldens bekymmer, åtminstone från alla Stats-bekymmer. Jag har nog länge burit Riket på mina axlar, och nu, sedan alla äro så nögde med min Förvaltning, synes mig ock rätta tiden vara inne, då jag blott kan vara åskådare. — Herre Gud! läte alla de Scenerne blifva lyckliga, som komma skola!

Efter jag råkat nämna Scener, så måste jag fägna Dig med en stor Nyhet för oss, Torpare-folket härute. Hans Nåd, Grefven på Haga, går där ofta solo med Ritmästaren; och då han häromdagen frågade sin ringa tjenare, om han nyligen varit på Dramatiska Spectaclet och där sedt Penelope, svarades i underdånighet: Nej. — Hvarföre icke? — Det var så svårt at få Billet. — Det vet jag väl före. Hvar Auctor til en Piece, som blifvit spelad 3 gånger, äger sedan fri Entrée.

Se

2.

Se här har Ni min Fri-Billet; visa den, så har Ni altid en Place*). — Grand Dieu! hvilken Place för min Son! men til al lycka äga ej våre Dramatiske Auctorer en doge en commun: ty eljest skulle aldrig Calle våga sätta sig ihop med så många af våra Cordons-bleus en fait d'esprit théatral.

Lilla Bror Charles reder alt vidare in sit Hôtel på Drotninggatan, och ornerar sina rum med så många Arabesquer, hvilka Sirligheter äro nu på högsta Modet eller uti mästa Smaken, fast jag gamle Sorpare-Gubbe ej förstår mig på det Sublime uti dessa Kringel-ringel-figurer. At min lilla Louise blir lycklig uti dessa rum, derpå tviflar jag aldeles intet. Se här, Söta Stafva, hvilket skönt Affskeds-bref ifrån Capitenudden hon har skrifvit til lilla Bror Carl. Det är et af de charmantaste Bref jag någonsin läsit. Jag har fogat til detsama en icke mindre skön Fransyskt Vers. Det ena tolkade et det vackraste Hjerta, den andre en vacker Flicka. Begge har jag lämnat til min Charles at äga, behålla och njuta.

Söta Mor skref ock så et mycket vackert Bref til Ebbetorp; men det var ganska långt, så at jag ej hann före Post-timmen copiera det. Hon slöt det med den så oändligen täcka Strophen, at hon skickade honom en Strut, upfyld af sådana Blad och Blomor, hvarmed Mor och Döttrar sirade det Vänskapens Tempel, hvar Ni sedan serverade Altaret, vid hvars Fot det sköna Bandet Er Fyra emellan knöts, och hvilken pastorale Scene vår lilla Martin så likt aftecknade samt nu sitter i Söta Mors Sängkamare. Af detta Naturens Offer, hemburet åt Vänskapen, delade nu Söta Mor åt Brite-Louise, och bad sin Lilla Bror Carl åter af det nedsända dela med Dig, hvilket således lärer komma Dig per Posto från Calmar tilhanda. Hvilken skön attention för Er Begge! Härmed kysser, omfamnar och välsignar jag Dig. Kyss och omfamna Din John på mina vägnar. Jag är altid Eder

trognaste Pappa.

Se här diverse Bilagor.

*) Denne Billet lyser af en Vase med omskrift: Svenska Dramatiska Theatern, som äro graverade, och inunder läses skrifvet: Fri Entrée för En person antingen på Amphitheatren eller på Parterren. Nederst står vidare skrifvet: Autoren til Siri Brahe och Natalia Nariskin. Til dessa begge Piecer på Dramatiska Spectaclet är således Hans Maj:t känd såsom Författare; +

+ och, såsom en Autor äger för hvar Piece fri Entrée under 3 år, så synes följa, at Don Carlos, par la Grace de ces deux Dames, Suedoise & Russe, får uti 6 år jouera af denna dyrbara Permission.

Til Fru Doctorinnan Almquist. d. 26 Sept. 1791.

Min lilla öma och älskvärda Svärmor.

Huru svag är icke min penna, at kunna tolka de glada och lyckliga Känslor vid genomläsandet af min Söta Svärmors vackra och vänskaps-fulla Bref, där hvarje rad var så rådande af Ömhet och Godhet för mig — Ack! aldrig kan jag nog tacka, nog visa min erkänsla derföre —

De öma Suckar och Välsignelser, som härflyta ifrån min så högt vördade och Estimabla Svärmors Hjerta, kunna visst ej annat än af en så god och välgjörande Försyn blifva upfyllda — och huru lycklig blir jag icke då! Ack! måtte samma välgjörande Försyn gjöra mig nog värdig så mycken lycka! Hvarföre kan jag ej kasta til min lilla Söta Svärmors fötter, taga den Hand och kyssa, som med så mycken Godhet skrifvit mig til! Mina ögon, upfyllda af tacksamhets-tårar, skulle då säga hvad jag här omöjeligen förstår beskrifva.

Til min vördade Herr Svärfar beder jag om min djupa vördnad och Respect, samt tusende öma Hälsningar til mina så af hjertat älskade Syskon.

Min Söta Mor tackar oändeligen för den Gracieusa hälsning, hvarmed hon blifvit hedrad, och beder hon sig ständigt få vara innesluten i min Söta Svärmors åtanka och Vänskap.

Nu får jag be tusen gånger om förlåtelse för et så fasligt illa skrifvet bref — men efter jag såsom sjuk förer pennan, täckes min lilla bästa Svärmor förlåta det. Jag lefver med at barnslig vördnad och undergifvenhet

Min Söta Svärmors

lydigaste och ödmjukaste lilla Svärdotter

Brite Louise Gjörwell.

P. S. Jag har rigtigt uträttat min Söta Svärmors Commission, och gifvit min lilla Charles sit Bref.

Denna Bref-Depêche afgår d. 27. Sept. 1791.

Ifrån Hr Professoren D. Almquist.

Högädle Herr Assessor,

Gunstige Herr Broder.

Den gunstiga Skrifvelsen af den 1 sidstledne innehåller så många behageliga ämnen, at jag knapt kan förlåta mig sjelf, at hittils hafva dröjt med dess besvarande. Känner mig nog sjelf, at icke erkänna huru litet jag bör taga til mig af det beröm, som min Bror behagat tillägga mig. Kan dock icke neka, at det smickrar mig, at hafva blifvit berömd af en så Berömdlig Man: Maxima Laus est a laudato viro laudari. Hufvud-ämnet i Min Bros Bref är så vigtigt och angenämt, at det mera sysselsätter Hjertat än Penan: det förra upfyldt af ömaste Känslor och önskningar för våra k. Barn; den sednare instämmer fördenskull uti alt, som min Bror derom täckes skrifva: det är utgånget af Herranom, derföre kunne vi ej annat än derom tänka, hoppas och säga alt Godt. Ännu et ämne, som sätter mig sjelf i besynnerligaste förbindelse: jag menar de öfver-sända interessanta Nova Litteraria. Jag har nyligen erhållit Paquetet, hvaruti de voro inlagda, och väntan derpå har förorsakat dröjsmålet i denna min tacksägelse, hvilket min Bror benäget täckes ursägta. De många vedermälen, som äfven deruti finnas af Min Bros outtröttеliga flit, arbetsamhet och allmänt kända urskilning, styrka den tanka jag altid hyst, at min Bror sjelf bäst förtjenar det Namnet, som han tillagt afl. Hof-Rådet Warmholtz, at vara en af våre största Svenske Litteratorer: jag må icke allenast säga den största, utan en tid nästan den endaste; en mera tacksam efterverld, än til äfventyrs den närvarande, skal erkänna, at

min

Min Bror varit den förste och börjat Epoque härutinnan. Det är fördenskull högst angenämt, at både med Slägt- och vänskaps-band blifva närmare förent med en Man, som är så välförtjent af det Allmänna. Ingen ting skal fördenskull vara mig angelägnare, än at vid alla tilfällen ådagalägga den fullkommeliga högagtning och tilgifvenhet, hvarmed städse framhärdar

Min Wärdaste Broders

ödmjukaste Tjenare

Tierp d. 12 Sept. 1791.

E. J. Almquist.

Svaret.

Min Hjerteligen Wärdade Broders

Mer än gunstiga Bref har jag rigtigt inhändigat, jämte det icke mindre gracieusa ifrån Fru Syster til min Doter, för hvilka dubbla vedermälen af Godhet emot mit Hus jag aflägger härmedelst min ödmjukaste och förbundnaste Tacksägelse.

Uti alt hwad på mig och min K. Hustru ankomma kan skal visserligen och med glädje gjöras, för at bidraga til Bror Carl Gustafs Lycksalighet uti sin förestående förbindelse med vår K. Doter. Nu stå vi sjelfve uti full flyttning, och komme at bo på Regerings-gatan, således uti dessa våra älskade Barns granskap.

Denna Rubbning, både af Bibliotheck och Hushåll, gjör at vi hafve alla dagar händerna fulla med gjöromål, och at jag äfven som hastigast skrifver dessa rader.

och!

Ack! vördade Broder! sätt mig icke så högt up, i anseende til mina ringa och välmenta tjenster emot vår Literatur. De äro utomdes uti et dagligt aftagande, samt hvarvid ingen ting förloras: ty många unge och vittre Män skåda nu både längre och säkrare än jag kunnat gjöra; hvilket icke heller är underligt: ty jag började skåda omkring mig, då Horizonten var trängre, Ljuset mindre. Jag söker nu utomdes komma alt mer i Lugnet, städa ibland mina Paper, utgifva eller berga något undan förödelsen, och söka Förvarings-ställe åt det öfriga.

Af de Nyheter, jag ännu låter i det Almänna utgå, gjör jag mig visserl. en Heder och Skyldighet af at efterhand upwakta med.

Min Hustru ber om sin ödmjukaste Helsning til Min Käraste Broders hela Hus;

äfven som jag anhåller om min ödmjukaste Vördnads förmälan til Fru Syster och vänskapsfullaste Helsning til alla de k. Cousinerne;

framhärdandes med Respect och hjertelig Tilgifvenhet

Min Vördade Broders

Stockholm, d. 26 Sept. 1791.

ödmjukaste tjenare,

Gjörwell.

42

4

Til Kongl. Secreteraren, Herr Jonas Carl Linnerhielm, på Ebbetorp vid Calmar; dat. Captensudden, d. 20 Sept. 1791.

Min Egen Lilla Oma och Beskedliga Bror Carl!

Det behöfs, at Du är så mycket min vän, som Du är, för at kunna förlåta mig, som ej på så lång tid har skrifvit och svarat Dig på Dina så charmanta och vänskapsfulla Bref — men jag försäkrar Dig, at i denna försumelse äger mit Hjerta ingen del: ty jag är nu så omgifven och öfverhopad af både glada, serieusa och ängsliga Saker, at jag knappast nu några minuter före Postens afgång får det nöjet, at upfylla en så kär Skyldighet — men hvarföre sade jag: upfylla? Bästa Lilla Bror Carl!

d,

Ack! vördade Broder! sätt mig icke så högt up, i anseende til mina ringa och välmenta tjenster emot vår Literatur. De äro utomdes uti et dagligt aftagande, samt hvarvid ingen ting förloras: ty många unge och vittre Män skåda nu både längre och säkrare än jag kunnat gjöra; hvilket icke heller är underligt: ty jag började skåda omkring mig, då Horizonten var trängre, Ljuset mindre. Jag söker nu utomdes komma allt mer i lugnet, städa ibland mina Paper, utgifva eller berga något undan förödelsen, och söka Förvarings-ställe åt det öfriga.

Af de Nyheter, jag ännu låter i det almänna utgå, gjör jag mig visserl. en Heder och Skyldighet af at efterhand upvakta med.

Min Hustru ber om sin ödmjukaste Helsning til Min Käraste Broders hela Hus;

äfven som jag anhåller om min ödmjukaste Vördnads förmälan til Fru Syster och vänskapsfullaste Helsning til alla de k. Cousinerne;

framhärdandes med Respect och hjertelig Tilgifvenhet

Min Vördade Broders

Stockholm, d. 26 Sept. 1791.

ödmjukaste tjenare

Gjörwell.

42

4

Til Kongl. Secreteraren, Herr Jonas Carl Linnerhielm, på Ebbetorp vid Calmar; dat. Captensrudden, d. 20 Sept. 1791.

Min Egen Lilla Söta och Beskedliga Bror Carl!

Det behöfs, at Du är så mycket min vän, som Du är, för at kunna förlåta mig, som ej på så lång tid har skrifvit och svarat Dig på Dina så charmanta och vänskapsfulla Bref — men jag försäkrar Dig, at i denna försumelse äger mit Hjerta ingen del: ty jag är nu så omgifven och öfverhopad af både glada, seriösa och ängsliga Saker, at jag knappast nu några minuter före Postens afgång får det nöjet, at upfylla en så kär Skyldighet — men hvarföre sade jag: upfylla? Bästa Lilla Bror Carl!

då,

åtankan af Dit sista intagande Bref gjör at jag ej vet, om jag vågar skicka af dessa rader — anse ej detta såsom Svar — jag kan ej gifva Dig något skrifftligt — och Hvem kan gjöra det?

Nu, Lilla Bästa Vän, komme vi snart at flytta til Martins, och jag sedan til mit lyckliga Hem. Ack! jag blir mera lycklig än jag det förtjenar — men tror Du ändå, Lilla Bror Carl, at jag intet kan quittera denna sälla Boning utan en smärtande Känsla — och kan jag nu, då jag skrifver, ej hindra mig ifrån en mängd af tårar.

Under detta Tak, inom dessa Murar, som ännu hysa Din lilla uprigtiga Vän, här, älskade Bror Carl, har vår rena Vänskap begynt — här hafve vi njutit glada och oskyldiga Nöjen tilsamans — huru skulle jag då kunna skiljas härifrån utan saknad, utan oro! — ack nej! detta Ställe förenar för mycket ljuft för mit Hjerta; för at af mig kunna lämnas utan rörda Känslor. Aldrig har jag kastat up mina ögon utan ny förtjusning och utan ännu lifligare åtanka af så många sälla och lyckliga dagar, som jag med Dig, lilla aimable Vän, här passerat. — Ack! öma och känslofulla Bror Carl! af Dig har jag först lärt at känna och sätta värde på den sköna Naturens hänryckande fägring — och af Dig, Bästa af Vänner, har mit Hjerta först blifvit ömadt för Vänskapens Heliga och intagande Känslor. — Hvad Du derigenom gjort mig lycklig och säll! — ack! lär mig åtsen nu på hvad sätt jag skal kunna visa Dig min erkänsla och tacksamhet — så blir Din lilla Syster Brite-Louise den lyckligaste.

Jag slutar med det jag bordt begynna, at lyckönska Dig nu som Gift Man. Gud bevar! min sann inspirerar icke detta Namn mycket mycket Respect. Säg mig, huru Du nu finner Dig, sedan Du fåt en liten charmante Fru at lefva med. Gud vet at ingen Lycka gifves, som icke af Själ och Hjerta önskar Dig så njuta

Louise Gjörwell.

Til detta Bref, som målar sjelfva det Tankesätt, hvilket råder hos det Fruntimer, hvars Hand här fört Pennan, fogar jag et Portrait af en ung och vacker Flicka, helt nyligen tecknadt i Paris af en vitter Fransysk Skald:

Je

Ifrån Herr Professoren D. Almquist.

Högädle Herr Assessor,
Gunstige Herr Broder.

Den gunstiga Skrifvelsen af den 1 sidstledne innehåller så många behageliga ämnen, at jag knapt kan förlåta mig sielf, at hittils hafva dröjt med dess besvarande. Känner mig nog sielf, at icke erkänna huru litet jag bör taga til mig af det beröm, som Min Bror behagat tillägga mig. Kan dock icke neka, at det smickrar mig, at hafva blifvit berömd af en så berömlig Man: Maxima laus est a laudato viro laudari. Hufvud-ämnet i Min Brors Bref är så vigtigt och angenämt, at det mera sysselsätter Hjertet än Pennan: det förra upfyldt af ömaste känslor och önskningar för våra K. Barn; den sednare instämmer fördenskull uti alt, som Min Bror derom täckes skrifva: det är utgånget af Herranom, derföre kunne vi ej annat, än derom tänka, hoppas och säga alt Godt. Ännu et ämne, som sätter mig sielf i besynnerligaste förbindelse; jag menar de öfversända interessanta Nova litteraria. Jag har nyligen erhållit Paquetet, hvaruti de voro inlagda, och väntan derpå har förorsakat dröjsmålet i denna min tacksägelse, hvilket min Bror benäget täckes ursägta. De många vedermälen, som äfven deruti finnas af Min Brors outtröttteliga flit, arbetsamhet och allmänt kända urskilning, styrka den tanka jag altid hyst, at Min Bror sielf bäst förtjenar det Namnet, som han tillagt afl. Hof-Rådet Warmholtz, at vara en af våre störste Svenske litteratorer: jag må icke allenast säga den störste, utan en tid nästan den endaste; en mera tacksam efterverld, än tiläfventyrs den närvarande, skal erkänna, at Min Bror varit den förste och börjat Epoque härutinnan. Det är fördenskull högst angenämt, at både med Slägt- och vänskaps band blifva närmare förent med en Man, som är så välförtjent af det Allmänna. ingen ting skal fördenskull vara mig angelägnare, än at vid alla tilfällen ådagalägga den fullkommeliga högagtning och tilgifvenhet, hvarmed ständse framhärdar

Min Vårdaste Broders

Tierp, d. 12 Sept. 1791.

ödmjukaste tjenare
E. J. Almquist.

Svaret.

Min Hjerteligen vördade Broders

mer än gunstiga Bref har jag rigtigt inhändigat, jämte det icke mindre gracieusa ifrån Fru Syster til min Doter, för hvilka dubbla Vedermälen af Godhet emot mit Hus jag aflägger härmedelst min ödmjukaste och förbundnaste Taksägelse.

Uti alt hvad på mig och min K. Hustru ankomma kan skal visserligen och med glädje gjöras, för at bidraga til Brr Carl Gustafs lycksalighet uti sin förestående förbindelse med vår K. Doter. Nu stå vi sjelfve uti full flyttning, och komme at bo på Regerings-gatan, således uti dessa våra älskade Barns granskap.

Denna Rubbning, både af Bibliothek och Hushåll, gjör at vi hafve alla dagar händerna fulla med gjöromål, och at jag äfven som hastigast skrifver dessa rader.

Ack! vördade Broder! sätt mig icke så högt up, i anseende til mina ringa och välmenta tjenster emot vår Literatur. De äro utomdes uti et dagligt aftagande, samt hvarvid ingen ting förloras: ty många unge och vitre Män skåda nu både längre och säkrare än jag kunnat gjöra; hvilket icke heller är underligt: ty jag började skåda omkring mig, då Horizonten var trängre, djupet mindre. Jag söker nu utomdes komma alt mer i dugnet, städa ibland mina Paper, utgifva eller berga något undan förödelsen, och söka förvarings-ställe åt det öfriga.

Af de Nyheter jag ännu låter i det Allmänna utgå, gjör jag mig visserligen en heder och skyldighet af at efterhand upvakta med.

Min Hustru ber om sin ödmjukaste Hälsning til Min käraste Broders hela Hus;

äfven som jag anhåller om min ödmjukaste Vördnads-förmälan til Fru Syster och vänskapsfullaste Hälsning til alla de K. Cousinerne;

framhärdandes med Respect och hjertelig Tilgifvenhet

Min Vördade Broders

ödmjukaste Tjenare

Stockholm, d. 26 Sept. 1791.

Gjörwell.

Til Kongl. Secreteraren, Herr Jonas Carl Linnerhielm, på Ebbetorp vid Calmar; dat. Captens-udden, d. 20 Sept. 1791.

Min Egen lilla öma och Beskedliga Bror Carl!

Det behöfs, at Du är så mycket min Vän, som Du är, för at kunna förlåta mig, som ej på så lång tid har skrifvit och svarat Dig på Dina så charmanta och vänskapsfulla Bref — men jag försäkrar Dig, at i denna Försumelse äger mit Hjerta ingen del: ty jag är nu så omgifven och öfverhopad af både glada, serieusa och ängsliga Saker, at jag knappast nu några minuter före Postens afgång får det nöjet, at uppfylla en så kär Skyldighet — men hvarföre sade jag: uppfylla? — Bästa lilla Bror Carl! Åtankan af Dit sista intagande Bref gjör at jag ej vet, om jag vågar at skicka af dessa rader — anse ej detta såsom Svar — jag kan ej gifva Dig något Skriftligt — och Hvem kan gjöra det?

Nu, Lilla Bästa Vän, komme vi snart at flytta til Martins, och jag sedan til mit lyckliga Hem. Ack! jag blir mera lycklig än jag det förtjenar — men tror Du ändå, Lilla Bror Carl, at jag intet kan quittera denna sälla Boning utan en smärtande Känsla — och kan jag nu, då jag skrifver, ej hindra mig ifrån en mängd af tårar.

Under detta Tak, inom desse murar, som ännu hysa Din lilla uprigtiga Vän, här, älskade Bror Carl, har vår rena Vänskap begynt — här hafve vi njutit glada och oskyldiga Nöjen tilsamans — huru skulle jag då kunna skiljas härifrån utan saknad, utan oro! — Ack nej! detta Ställe förenar för mycket ljuft för mit Hjerta, för at af mig kunna lämnas utan rörda Känslor. Aldrig har jag kastat up mina ögon utan ny förtjusning och utan ännu lifligare åtanka af så många sälla och lyckliga dagar, som jag med Dig, lilla aimable Vän, har passerat — Ack! öma och känslofulla Bror Carl! af Dig har jag först lärt at känna och sätta värde på den sköna Naturens hänryckande fägring — och af Dig, Bäste af Vänner, har mit Hjerta först blifvit öpnadt för Vänskapens Heliga och intagande Känslor. — Hvad Du derigenom gjort mig lycklig och säll! — ack! lär mig äfven nu på hvad sätt jag skal kunna visa Dig min erkänsla och tacksamhet — så blir Din lilla Syster Brite-Louise den lyckligaste.

Jag slutar med det jag bordt begynna, at lyckönska Dig nu som Gift Man. Gud bevars! min sann inspirerar icke detta Namn mycket mycket Respect. Säg mig, huru Du nu finner Dig, sedan Du fåt en liten charmante Fru at lefva med. Gud vet at ingen Lycka gifves, som icke af Själ och Hjerta önskar Dig så njuta

Louise Gjörwell.

Til detta Bref, som målar sielfva det Sinnesätt, hvilket råder hos det Fruntimer, hwars Hand här fört Pennan, fogar jag et Portrait af en ung och vacker Flicka, helt nyligen tecknadt i Paris af en vitter Fransyskt Skald x).

Je vais peindre traits pour traits
La Bergère que j'adore.
Elle est simple, sans apprêts,
Et fraîche comme l'Aurore. — Brita=Louise.

Qui pourroit la peindre mieux,
Cette Bergère chérie?
Je puise dans ses beaux yeux
Et le bonheur & la vie. — Sälla Par! Almquist!

Le lis, qui couvre son sein,
Peint la candeur de son ame,
Et la rose de son teint
Est la pudeur qui s'enflame.

Sur son front brille des cieux
La sérénité touchante,
Et du plaisir, dans ses yeux,
La grace est plus séduisante.

Quand sa bouche veut s'ouvrir,
La douceur de son haleine
Est le souffle de Zéphyr,
Quand il parfume la plaine.

Je voulois cacher son nom
Sous le voile du mystère;
L'Amour a nommé Masson:
Ce Dieu ne sauroit se taire.

Par Mr D— —r.

Til

x) Finnes tryckt uti: Correspondance Secrete de Paris, An. 1791, № 36.

Afskrift

Haga, den 13 October 1791. kl. 5 e. m.

Högädle Herr Assessor!
Vördade Fader til min älskade Louise!

Hinder af olika slag hafva til denna stunden betagit mig all lägenhet at betyga min tacksamhet för sednaste ärade af den 24 sistl. (Sept.) — och jag skulle vara otröstlig deröfver, om jag icke visste at det vore emot en upplyst God, som jag felat, mindre af sjelfvållande, än tilfälligheter och således mindre af brottslighet i den Granskande Rättvises ögon, än annars:

Emedlertid är det visst, at jag sjelf lidit häröfver — hvart och et, ehuru blidt, ögnakast ifrån den jag förolämpat, har trängt in i mitt hjerta och efterlämnat smärtande Känslor, hvilka dageligen igenom utdrägten tiltagit.

Dock nu, då jag fattat pennan, för at afbörda mig denna Skyldighet, känner jag väl detta qvalet försvinna, men jag är likafullt icke mera tilfredsställd — Min oskickelighet härtil, — och min ovärdighet til alla de ömma godhets-prof, som mig dageligen vederfarits; samt i synnerhet de verkeliga förbindelser jag är skyldig den, som gifvit lifvet til min Louise, som danat hennes ädla Själ och som änteligen öfverlämnar Henne i mina armar, — alt i detta affseende uppväcker nya Plågor i mitt bröst. — Jag ville kunna uttrycka hvad jag känner, och jag ville förtjena den Sällhet, som väntar mig; men huru gjöra det? — Om mina begrep voro större och om dessa då voro ännu mera utvecklade, kanske kunde jag ock då med nog värdig liflighet tolka Själens Tilstånd, och med öfvertygelse visa, at jag värderar den ömt sinnade Lärde så för des hjerta som kunskaper, och at jag önskade vara annan än jag är, för at gjöra min Louise mera säll, och at vara des vördade Fader et värdigare och nöjsamare Sällskap. — men nu — då intet kan förändras häraf — hvad skal jag gjöra? — Jo, utelämna alla ordrika försäkringar och med stillatigande afbida framtida Tilfällen, för at öfvertyga mina älskade Svärföräldrar om min vördnadsfulla högagtning för dem och om min rena ömhet för deras lilla beskedeliga Dotter, och nu undertiden utbedja mig, at mina fel måtte med godhet varda öfversedde. —

Detta

Detta gjör jag af hjertat – och jag antager ock med glädje de tilbudna mera förtroliga Samtalen, då Stillheten och Lugnet åter hos oss i allmänhet hunnit utbredas, samt önskar uprigtigt lycka och trefnad uti den nya boningen, och har äran lefva och dö

En lydig Son och ödmjukaste Tjenare
C. G. Almqvist.

Söndagen, den 16 Oct. 1791.

Min af hela Hjertat älskade Charles.

Huru ville Du väl, at jag skulle kunna besvara Dit så myket vackra, mig så högligen förbindande Bref, och som jag emottog i förgår af Din Louises Hand, annorlunda än med de ömaste Tacksägelsers och Välsignelsers utgjutande öfver Dig, ädle och fällsynte Vän? Ack, Bäste Du! lägg bort alt det främande uti uttryck och Samlefnad: ty, fastän våra år så myket skilja oss åt, så flyta dock våra Tänkesätt, våra Hjertan så myket närmare tilhopa. Dock, som du sjelf begär, när min genom Dig så sälla Louise flyttat under Dit Tak, och jag där ofta får sitta och njuta en Vällust af helt ny art, den mäst rena af alla, den nästan himmelska Vällust, då en Far ser sina Barn lyckeliga, lyckeliga uti en ålder, då ingen ting för Bildnings-gåfvan, för Hjertat, för Känslan kan saknas -- då vil jag ofta komma til Eder, då skal jag så gerna gina för Eder alla de Vänskapens och Ömhetens tilgångar, som finnas uti mit Hjerta; jag vil då utgjuta hela min själ uti de förtrognaste Samtal, och hvad jag icke med orden kan uttrycka, det skolen I läsa uti mina vårde blickar, uti de anletsdragen, som tolka den slags lycksalighet, hvilken kan kännas, icke beskrifvas.

Visserligen har Gud visat min Louise en synnerlig Nåd, som uti Din Person tilfört henne en så utvald, en så önskansvärd Make; men Du har också för egen del al orsak, at prisa den högre Handen, den så välgjörande Försynen, hvilken låtit Dig födas med så många goda både Egenskaper och Böjelser, som lämnat Dig de Tilfällen i verlden, hvarmedelst Du hunnit, at så tidigt utvecklas, at fästa en Caractere vid de år, då andre ännu merendels utsväfva, at leda Dig til de Gjöromål och Förbindelser, som varit så enliga med Dit Sinne och Din Skicklighet, som därjämte blifvit Dig så förmånliga -- alt detta sammanlagdt har gjort Dig så lycklig, och då nu härtil fogas en Hand och et Hjerta, som vet värdera Din Person, som njuter ingen sällhet öfver den, at löna Din Vänskap och Ömhet med motsvarande känslor -- så tillåt mig, älskade Charles, at lyckönska Dig til

en

ty så hafva tänkt och lefvat som Du
en Framtid, som så torde kunna dela med Dig; at för alla tider
omfamna Dig, både såsom en högagtningsvärd Vän och såsom
en hjerteligen älskad Son. Således är Du icke allena lycksalig;
nej, Du lycksaligar därjämte en gammal Man, en Fader til den
Louise, som bäst kan säga Dig, huru myket jag älskat och
älskar henne. Jag slutar Er nu Begge i min Famn och up=
hörer aldrig at vara

Din.

aldratilgifnaste
Gjörwell.

Söndagen, den 16 Oct. 1791.

Se nu, Mina aldrakäraste Barn, får jag hälsa på Eder ifrån mit nya Ställe, som vi nu bebo sedan fulla otta dagar.

Aldraförst får jag tacka min John och min Stafva för deras så kära, så förbindande Bref, äfven för den oss skänkte Honungen. Calle och Herr Ankar hafva ock redan fåt sine andelar. Hvad mig i synnerhet angår, ärnar jag då och då sätta mig til Bords med Sal. Doctor Luther, och smaka på det stundom förgrofva Salt, hvarmed han kryddade sine Måltids-Diskurser. Tack imedlertid, Bäste John, för Lånet af detta så rara Opus.

Söta Mor deltager uti alla dessa Tacksägelser, och ber mig hjertel. hälsa lilla Stafva och tacka henne för det vackra Bref, Du i synnerhet skickade henne, och hvars Innehåll upbygde oss alla. Sälla Stafva! som lefver i förbindelse med Personer, hvilka med sina Tankar och Förtroenden kunna nalkas Gud, som kunna dela sin Dyrkan emellan både Naturens och Religionens Herre — ack! en och samma upkomst-källa til al vår Lycksalighet, jordisk eller himmelsk, timlig eller evig — alt en och samma Kädja af Lycksaligheter, af blotta fortsatta Lycksaligheter! Gud välsigne Dit Hjerta med alla de motsvarande Känslor!

Nu vil säkert lilla Stafva veta huru vi bo? I almänhet sagt: väl; men icke medhinner jag beskrifva alt denne gång. Jag är på min sida redan i ordning: ty Du vet, at Söta Mor är altid så god, och först rangerar mina Rum och deras begvämligheter, innan hon tänker på sig sjelf. Hon vil at Gubben skal må väl och vara glad; det är han ock så. Men egenteliga Beskaffenheten och ordonnancen af mina tre Rum får Du en annan gång läsa uti et af mina Bref til Fatbror Lidén: ty Du begriper lätt, at utan Böcker och Manuscripter i mina Rum kunde jag ej trifvas, och således hörer detta til mina respective Lärda Brefväxlingar. Söta Mors Säng-kamare och Förmak hade Hof-Graveuren och Calle i Samråd låtit, henne ovetande, ommåla med mera douce och samman flytande Färger samt motsvarande Arabesquer, så at l'ensemble är altför täckt, alt svarande mot Söta Mors Säng och Meubler. I Fonden af Sängkamaren har Söta Mor

sit

sit Bokskåp; men utanföre Glasdörarne hänger nu en ny grön Sidentygs-gardin, som skyler de så mycket olika och genom amateurers händer så maltraiterade Banden. Öfver Sophan sitta de aldraskönaste Landskaps-Styken: öfverst Prof. Martins vue af Captensudden med sina förtjusande Environs, tagen ifrån Djurgårds-Berget; därunder Brite-Louises vue af Fredrieshof, med de begge af Lilla Bror Carl af Djurgårds-viken, hvaräfter vårt nu lämnade Bellevue äfven syres. På sidorna sitta le Pêcheur amoureux & l'agréable Solitude: jag menar at den kära Fiskaren ej hatar Ensligheten; således kan emot Ordonnancen ingen ting vara at påminna. Midt emot öfver Bureaun sitter den stora och sköna Estampen: la Source abondante, dedicerad til Konungen, och därunder den lilla aldrakäraste Tekningen af Abbé de Pregne, som han gaf Brite-Louise och föreställer l'Offrande à l'Amitié. Emellan Bokskåpet och Kakelugnen sitter Taflan, som vår nu så beskedlige Vän gjorde, på hvilken han afbildade det uti vår Trägård på sälla Torpet resta Vänskapens Tempel och Offer-eldens skötande af de tre Prestinnor, då Bröderne Carl och Gustaf intogos uti Vänskapens orden, och därunder Din och Brite-Louises Silhouetter uti Guldram, alt af Lilla Bror Carls oss allom så kära Hand. Mindre Stycken går jag förbi. Uti Förmaket sitta öfver Sophan eller i Fonden de stora Estamperne, som föreställa Vatnfallet och Dagens fyra Tider; omkring Spegelen öfver Bureaun sitta ock några, men af de mindre vackra Estamperne; däremot sitter midt emot öfver Spelbordet Min Stafvas Portrait, infattadt af de begge för mina rum och på min begäran lämnade, mig altid för den på dem uttrykta så rika och sälla Naturen så stort Nöje gjörande Estamperne: les vues de Beauvais. Du får ej taga mig och Söta Mor det illa, at vi sökt placera det ena vackra ihop med det andra. Däremot behöll Gubben uti sit Cabinet den så täcka men skalkagtiga Estampen: le Devot Hermite; dock mera för Naturen, som råder uti denna Eremitage, än för Devotionen, hvilken störes af de oskyldiga Flickorna, då de satte sin fot uti Vatnet. Brite-Louise har intet något sänskildt rum mera, utan ligger på Förmaks-Sophan, til dess Charles flyttar henne uti sin egen Säng. Af Estamperne har Bror Adolf, som bor just under mina rum, fåt, enligt sit Stånd, Sjöguden Neptunus, då han förklarar sin kärlek för Amphitrite. Denne min Fosterson är nu ock så charmant, at jag väl önskade, at han vore min verkelige Son; det vil således säga alt. Då jag nu sitter och skrifver detta Bref, hörer jag honom variera de ljufligaste, de det lyksaliga och glada Hjertat hos honom tolkande Toner på sin Fleute. Säkerligen

skal

Til Bror Lindahl.

Promemoria.

Sedan jag med sista Post insände sjelfve Catalogen på Commerce-Rådets Baron Patrik Alströmers Bibliothek, af hvilket både han och jag i synnerhet önskade blott kunna frälsa den egenteliga Warmholtzska Samlingen ifrån Klubban, och jag har ordres at söka sådane Köpare, så vänder jag mig billigtvis aldraförst til Dig.

Du gjör årligen ansenliga uphandlingar af in- och utländska Böcker, samt formerar således och efterhand et af de största Bibliotheker i hela Riket; fördenskull synes Du mig gjöra en öfvermåttan god Gärning emot Fäderneslandet och des Historia, om Du köper denna särskilda andel af fören. Bibliothek. Densama har och behåller för alla tider sit säkra Värde, samt förbinder Dit Namn med det Warmholtzska, så länge Lärdoms-Historien är til.

Vilkoren och Betalnings-Sättet, begge förmånliga, finnas uti bilagde Bref från Baron Alströmer, som retourneras.

Men hvad jag uttryckeligen mig härvid förbehåller är det, at, om Du af ädelmodig Patriotisme köper den Warmholtzska Samlingen, sådant sker endast och allenast af egen öfverläggning och Böjelse, samt utan allsköns afseende på mig eller vår lilla Stapva. Du har, medelst din förbindelse med mit Hus, bevisat mig en större Tjenst, än jag någonsin kan aftjena; således vil jag för ingen del belasta Dig med nya utgifter. Skulle Du ocksa blifva ägare af den Warmholtzske Lärdoms-Skatten, så skulle jag blott begära til mit oumgängligaste Bruk för Svenska Archivum circa 50 tryckta Böcker och circa 10 Manuscripter, samt mot vanlig Låne-Sedel.

Hvad nu Din utländske Bokhandel beträffar, så bör jag ock meddela mina Tankar om densama. Hr Holmén är en Man, som drifver ingen utländsk Bokhandel, och har mot sin vilja

fåt

fåt Commissionen af Esprit des Journaux; är väl redelig, men en stor Frogberg: således afråder jag al vidare Relation med honom. Hr Cleve är åter så mycket eldfängdare, stor Raisonneur, kan skaffa alt, men söker ock vinna det mästa han kan. Hvad hindrar Dig fördenskull, at icke låta komma Dina Requisitioner directe från Hamburg öfver Lübeck eller Wismar, då ju hela den närvarande Bokhandels vinsten faller bort på våran, och hvilket, då Du requirerar stora Partier, måste gjöra objet? Jag, som för min proprie Räkning låter komma knapt 1/10 mot hvad Du nu requirerar, förskrifver mina Fransyska Böcker directe från Hr Fauche i Hamburg, och mina Tyska från Hr Donatius i Lübeck, hvilka Bok-Paketer sedan sändas til mit Hus i Wismar, som dem vidare expedierar hit öfver. Bilägger Hr Fauche's sista catalog! Sådant är åtminstone mit välmenta Råd.

Stockholm, den 22 Nov. 1791.

Gjörwell

P. d. 29 Nov. 1791.

Min Egen Älskade John.

~~Richtigt Ordentligt~~ Dit sista Bref af d. 24 lämnade jag genast de insände 50 Rd til Mr Cleve, enligt de tilagde Quittence. Ärke gerna ville han återtaga Ephemeriden der Menschheit, men tvifvade dock likväl gjöra det, samt at därå skrifva Hälf. Låt mig veta hvad han svarar; ty ej ett skall jag väl hella hör fast. Jag trottade honom därmed: at sedan denna Journal prädikar för Människans medfödda Rättigheter, så finge han ofelbart uppsätta denna samma.

Dei [illegible]

Jag undrar alldeles ej på det, at
Du vill, helst så länge Du får lefva,
unnde sorgfällt dig med Warmholtz-
ska Samlingen, men tro intet, at den
skattas högt för 400 Rd. Nej, k. Du,
sådane Barbarer hafve vi ännu in-
tet blifvit, ehuru vi äro på en skälig
god väg stadde. Mitt argument står ändå
fast: at har Du råd och ändamål,
at samla et så stort Bibliothek ut di-
verse Branscher, så förtjenar en sådan
Samling, som den Warmholtzska, par
preference at sparas. Detta Ditt
argument om Fäderneslandet har
jag likväl intet at påminna vid. Gud
vare lof! vi ägde Dela har medvet
Vänskaps at [illegible].

Gerna hade jag önskat, at Du per posten Ut-
ländska Cataloger med de Summarier til Circulation har
[illegible].

Lit hat: Hvad bjuder Du för Musical Visan?
Hvadde vetat Herr Alströmer för Dina Cataloger,
Den ogudaktiga Journalen: Alg. Deutsche Bibliothek,
hvar af 1 häfte nu är et Ups. Sällskaps Bibliothek:
kan Du väl tänka, [illegible] oc mig
mig med gode Vän. Vi lefva nu i H. Wöllner nomine
in utri Ministeria, sant i bra Guldgalne. Hallet för Sin afslagda
Embetsmage, vågar väl heller inte H. Nicolai så hitta at
anfäkta Mess les Reverends.

Elements Bibliotheque ou Catalogue de Linnaeus 9 vol. i 4, står uti mit eget bibliothek. Detta med de dyrbara verk de skrifvit nu [illegible] det skal nog med andra utgifvas [illegible] med dyrbart godt, men mit alstrade i sinom tid [illegible]. Skaffa mig bara en liten [illegible] amanuens, som, när jag blir 80 år gammal, kan taga vid archivariatet, så skal han nog få skrivandet, at bevara alt ideka.

At lilla Lovisa gjorde wäl, tviflar jag så mycket mindre på, som min kraftiga skaffrädd var för [illegible] Lovise hört alla [illegible] i Norrköping nad [illegible].

Gud wälsigne Er alla! [illegible] alla Tyska, den k. Fadren, [illegible] altid med inbesätt[illegible], tjänare [illegible] godt [illegible] uti alt ogjort.

Många helsar tu [illegible] Lundi [illegible]

Sth. d. 13 Dec. 1791.

Förlåten, Mine allranådigste Jöns och Stapha, at jag ej förr skrifvit, samt at jag nu skrifver så kort: tij Dagarnas så verkar at jag har så mycket at gjöra til årets slut, för at sedan njuta något mera ledighet.

Tusende Taksägelser, lilla Stafva, hvarföre ni;

Lilla Mor, ~~och~~ Louise och jag!

Dig har den glada Frans. Kon-
ferensen der bördes osv, och
[illegible] skall [illegible] Brit-
[illegible], samt ett hektar
Eder Degger skall skall
åter, under de ömmaste
både rörelser och välönsk-
ningar. Bröllopsdagen
är ännu icke utsatt,
men i nästa dag, så
skall jag [illegible] er Dagen,
far jag —

den Glädjen, at numera nämna den med sällskapet.
allt går i största incognito, at vår slägt
skulle märka något förr än en hjelpte
efter mig. Ingen af slägten gick, utan sist
til Andagtsstund, den Mamma at Lidegrens
eller hos oss. Mera med nästa Post.

Uti ett Samtal med Doct. Lidéns
adjunkt, berättade att vår [illegible] i Bok-
lador, finns för din Räkning, en ligt

Requisitioner:

Beniowskis Resa —— 32 s

Thorilds Critik, D. 1.2 —— 24

Sjöbergs [illegible] —— 4

Summa — 1 Rd 12 s.

Hr Holmén har lefft sitt bud i Bok-
lådan, och lagt till, at han tar ei
afledsnit der för för 1791, och
ej lämna mot Subscription
med 2 Rd på hela årg. de nedan
inkomne Jan. — Aug. incl. De
förra: väntas i våhr.

Stackars lilla Hjelpstefor
skrifvit. Alla älska vi Eder
hjertligen, och gå i tjänarens
lefven med önskan at ständigt
hålla Eder alltid tillgifneste

Gjörwell

51.

Skrug. d. 20 Dec. 1791.

Min Egen aldranaraste Jodn.

Hjerteliga Tacksägelser hembär jag Dig för dina Bref och Sänd-ningar, i synnerhet för det Gamla Vin de l'Ermitage, hvarmed den regallerat Gubben, som hvar dag blir mera ~~sm~~ Lustning för denna verlden, dem han i det längsta skal hålla Sinnet uppe, såsom en glad Gubbe. alle skole vi dricka Din el lilla Stafvas Skål at detta vin skålsa Julafton, tyi der

ja visst där står lille Louise bredi,
men at et lä alldeles sitt Incognito,
härvarande ? at Slägtingar ignorera det. Juldagen
far jag til Mamma på Sader, annor-
vegar at bringa henne at Sidogångs
jämte några flere Mig til Andagten, hvarefter vår
lille Charles leda gjör Hemkomst
vi hos sig. Men alla dessa stora
Solenniteter skal et anständigt
sätt fram på Nyåret framställa,
och nyaste Charles tar bi lille
Louise med sig at utbe honom til
sina Föräldrar i Lifs. Uti
alt detta taga mina söta
Dam i Nannöje [illegible] om
at lifs Del, hvar Julaften
[illegible] samt Skål drickas,

Jan i Tierp, då Doct: [illegible] afgick igår.

De till Brite Nora särskilda Böcker har jag alla utur Bokladarne utgallrat, at skall han få den på Nyåret, sedan han fått gjöra alt detta Skrifjet ifrån sig at vinnit mera tid för Lectura; men at Du fogat till dem [illegible] at flere dylika Lectura för en så gammal at ärbar Matron, som rättan Namn Brite Nora en dera dagar blir, därom [illegible] jag ställa Dig till rätta efter Swätta Granberger.

Commissionen med Bokförsäljnin-
gen skal jag laga i bästa måtto, eller
efter vårt [illegible] Locale, [illegible]
Men detta folk war lite dar på, at
jag afsalt hjärta gerna gjör för Dig
alt hwad hos dig står; men med
sjelfva saken får jag be hafva an-
stånd til stora efter [illegible]dagarne
ord skal jag om en detail alt skrifva.
I går af Mr Lidström har jag fått 25
Wadströms [illegible], [illegible]
[illegible] för Manuscriptet, men
hade afsett at få blott et par
Ex. på fint papper, för at gifva
Mr Edmann. [illegible] skicka
af den opp.
Gud välsignelse öfver Dig, Dig
sjelf och Dina [illegible] ut
deras [illegible] alla de mina.
[illegible] skicka er deras [illegible]
[illegible]. alltid allestädes lefver jag Din
allratillgifnaste Bellman.

Schön; Bästa Lindahl! at Du ej
tit vår lilla Stefva, med hvars
Innehåll jag hoppas Du är tillfullo
nöjd. Jag känner väl Swärfvarg i
något farligt till tit; ehuru när
jag skall sätta at Swärfva så ordent-
ent, som jag i dag måste gifva
til lilla Stafvan, så medtagen
Sedan dubbel Tid: må följder
Dygge gör jag allt at så gerna

S.

BREF: ifrån Kongl. Bibliothecarien C. C. Gjörwell, til Hr Grosshandlaren Joh. Nicl. Lindahl; dat. Stockholm, den 20 Dec. 1791.

Innehåll:

1) Vin de l'Érémitage 2) Skal drickas på Louises Bröllops-dag. 3) Ärbar Lecture anstår bäst den i Antågande varande Mormodren. 4) Commissioner och Önskningar. 5) Postscriptum om den Ringastes i Landet Medaillon.

Collectio Gjörwelliana.

Efter Originalet

Min Egen Aldrakäraste John.

Hjerteliga Tacksägelser hembär jag Dig för Dina Bref och Sändningar, i synnerhet för det sköna Vin de l'Érémitage, hvarmed Du regalerat Gubben, som hvar dag blir mer Enstörig för denna Verlden, ehuru han i det längsta skal hålla Sinnet uppe, såsom en glad Gubbe. Alle skole vi dricka Din och Lilla Stafvas Skål uti detta Vin sjelfva Jul-afton; ty då, ja just då, står Lilla Louise Brud*), men uti et så aldeles stort incognito, at härvarande Slägtingar ignorera det. Juldagen far jag til Mormor på Söder, annoncerar och bjuder Gumman och Widegrens Hus, jemte några flere, til Andagen**); hvarefter vår Lilla Charles sedan gjör Hemkoms-öl hos sig. Om alla dessa stora Solenniteter skal et omständeligt Bref fram på Ny-året förmäla, då ocksa Charles tar sin lilla Louise med sig och reser hem til sina Föräldrar i Tierp†). Uti alt detta taga mina söta Barn i Norrköping visserl. en öm och liflig Del, hvarest Jul-afton således samma Skål drickes, som i Tierp, dit Bref om Bröllopet afgick i går.

De til Brita-Nora skickade Böcker har jag alla utur Boklärarne utgalrat, och skal hon få dem på Ny-året, sedan hon fåt gjöra alt detta Stojet ifrån sig och vunnit mera tid för Lecturen; men at Du fogat til dem la Pucelle och flera dylika Lecturer för en så gamal och ärbar Hustru, som rättnu Mormor Brita-Nora endera Dagen blir, derom ärnar jag ställa Dig til rätta inför Prosten Grönberger††).

*) med Commissarien vid Kgl. Lifdrabante-Corpsen, Hr Carl Gust: Almquist.

**) Detta lilla Kalas skedde Tredje-dagen: hvilken Villfarelse för den chronologiska Sanningens skull i så högvigtig sak ingalunda får af Scholiasten lämnas obestraffad.

†) Sokn i Upland, hvar Fadren, Theol. Professor i Upsala, D: Almquist bor emellan Terminerne: ty Konungens Nåd har förunnat honom at behålla detta stora Pastorat såsom Prebende til sin Professien.

††) Hr A. N. Grönberger är Prost i Norrköping och min därvarande Mågs Skriftfader.

Com,

Commissionen med Bok-försäljningen skal jag söka i bästa måtto, eller efter vårt härvarande Locale, at uträtta. Min Bäste John kan lita derpå, at jag af alt hjerta gerna gjör för Dig alt hwad hos mig står; men med sjelfva Saken får jag ock hafva anstånd til strax efter Tretonde-dagen: då skal jag ock en detail alt skrifva.

Ifrån Hr Lotström har jag fåt 25 Wadströms Slafhandel*), som är aldeles tilräckeligt för Manuscriptet; men hade önskat at få blott et par Exemplar på fint Papper, för at gifva Hr Ödmann. Bed honom skicka mig dem up.

Guds välsignelse öfver Dig, Din Stafva och Din k. Far önskas uti denna Helg af mig och alla de mina! Begge Bribris skicka Er de ömaste famntag. Altid och allestädes lefver jag

Din

aldratilgifnaste
Gjörwell.

*) En liten Skrift, tryckt i Norrköping 1791, 8:o Författaren är Öfver-Directeuren, Hr Carl Bernh. Wadström, och Öfversättaren Theol. Adjuncten i Upsala, Hr Sam. Ödmann.

4

Postscriptum.

Gud tröste mig för detta Postscriptum, hvarmed jag så länge förhalat, men tors icke uppskjutat til nästa år.

Se, aldraömast älskade John! hvad Du har för Din så oförskylda Godhet emot en gamal Svärfar, en den ringaste man i landet, och som visserl. icke fiker efter någon slags Distinction.

Hvarföre skulle Du anmoda Prof. Sergell om förfärdigandet af min Medaillon? Alt sedan et halft år har han påmint derom, och när jag nu i Höst flyttade til Martinerne, hafva både de och han samfält yrkat härpå. Alt har jag i höfligaste måtto afledt ifrån mig, ja icke en gång besökt honom hema, samt stundom vikit honom undan på gatan; men i förmiddags, då jag gick til Staden, åker han i sin Släda förbi mig, håller expres stilla, nödgar mig komma til Slädan, och liksom ber mig komma strax på Ny-året, för at gjöra min Medaillon ifrån sig, innan han tager vid Hjeltens i Swenskund Minnesstod, ty sedan får han icke tid. Aldrabäste Du! hvad annat kunde jag svara, än at lofva koma; men det är aldeles en mathematisk Sanning, at jag blyges först presentera min obetydeliga Physionomie för en sådan Mästare, och sedan, at detta hans arbete skal kosta Dig en så stor Summa Penningar, som utomdes visat mig så stora, så väsenteliga, så permanente tjenster. Gud gjöre Dig så lycklig med min lilla Stafva, och gifve Dig med henne så söta barn, som det af hjertat önskar

Eder

tilgifnaste Pappa.

Reviderades d. 28 Dec. 1791.

Gjörwell

D. 23 Dec. 91.

Tack, aldrabästa Bror, för
Dina a. Rader i Couvertet
med sista Post.

Men, Brud och Brudgumme
helsa af hela Det glada och
lefwande Hjertat Dig å alla
Stufwe, samt tacka för
Edra Deggers Välsignin-
gar öfwer den nyä Sakhe-
ten, som i morgon inträffar
uti mitt Hus.

d. 23 Dec. 91

Gud vet bäst, huru nära
mina Löfte Ord i Monarchi-
ien ligga mit Hjerta,
ehuru jag skal jag uppenbara
at älskade[?], som både Far
och Vän.

När jag tänker på det
den Nåd Gud lått mig
vederfara uti detta år,
Jag går

sådant icke allenast öfver al min Vänskap,
utan ock öfver alt mit Deqvep. Hvarne
Menskor at sådane Menskor deras
utblifvit och en den mest välgörande
Tröstjin tihon i Landet. Jag nämniger
ty mera lugn, jag lefver i all tystnad
i min Faders, gifvande välsignan B.r
G.

De sista Raderne från den och Lovise
til sin Stefan — Begge mina ljuf. kjära
Barn.

Af största hast lilla söta Stefan
skrifver jag dig några rader för
at på det ömmaste tacka dig och
din lilla söta Lindahl för de hälsningar jag igenom min så högt
älskade söta Far har bekommit,
tack änna en gång söta du. —
nå hvad du nu lärer bra bottom
emedan du aldeles bortglömt din
tillgifna Louise, förlåt at jag litet
bannar men jag tycker mig det til
något efter jag sist skref dig till
din lilla styggo unge — ack nu kan
ner jag intet mer än innesluta mig
i din Vänskap och önska dig en rolig
och glad Jul — ifrån min Charles
får jag framföra många många ömma
hälsningar åt din åt dina bästa lilla Stefan

d 23 december 1791.

Min lilla aldra bästa söta Mor! 54.

förlåt att jag vågar komma med litet lappri — som ej äger annat värde än — at det gifves af ett ömt och välmenande hjerta; — och jag önskar att söta Mor förlåter det är så litet Men Lindahl fick det som present ifrån en Vän i Frankrike — och som jag vet det min lilla söta Mor gjärna äter sytt sakar gjör jag mig en dubbel glädje at att få gifva ~~en~~ det ~~[illegible]~~ och jag skulle önska att söta Mor vore god och lägga opp en liten achet — som gjenom söta Mors goda smak kommer att pryda bröllopps bordet — ack vore jag nog lyckelig att ändå vara närvarande vid et så kärt tillfälle, — — — Men så skall jag ömt glädjas i mitt hjerta — samma hjerta som aldrig upphör att välsigna Louis — och huru skulle jag ock kunna glömma att välsigna och skänka dem uppricktiga suckar som danat et ömt upphof till båda våras lif — — ack var derföre nöjd med det enda offer jag kan gifva ett tacksamt hjerta och en tår! och det skall ej upphöra förrän med min död — jag förbliver evigt en liten lydig döter G E Lindahl

Hvilka aldrakäraste Barn äger icke

Gjörwell.

Gud vare lof!

En sådan Cadeau med lika så hjerteliga Välönskningar hade lilla Stafva smickat Calle. Öfver allt detta hafva mina Glädje=tårar runnit.

à Ma petite chere Maman!

BREF: ifrån Fru Gustava Eleonora Lindahl til Kgl. Bibliothecarien C.C. Gjörwell; dat. Norrköping den 26 Dec. 1791. 55.

Collectio Gjörwelliana.

Innehåll:

Glädje-betygelser öfver Systrens Bröllop, och andra Förtroligheter.

Min aldra bästa Söta Far.

Jag tackar af ömaste hjerta för alla de vackra Brefven, min Söta Far varit så gracieux och skrifvit min lilla Lindahl och mig til. — Men var ej aldeles ond på mig, som ej besvarat så mycken öm Godhet. — Tro aldrig at det är af försumelse, af et mindre varmt hjerta; ack nej — tusen pressanta Occupationer ha vägrat mig et så kärt före-tagande, som både min Skyldighet, och äfven för mit hjerta varit mig det gladaste.

Jag önskar nu med lika ömt hjerta mina bästa Föräldrar den fällaste Julhelg! och Gud vet at denna önskan gjutes° ifrån det mäst välmenande hjerta. — Ja, måtte mina goda Föräldrar fira många många Jular med hälsa, med lugn och med all sälhet! Jag skal då förnöjas, at höra mina välsignelsers° suckar vara bönhörde af den Allmagt, som visst skal beströ en åldrig Faders gråa Hufvud med Blomster. —

Ack min lilla Söta Far! Denna Jul-afton är visst dyrbar, då denne Dag förenat de dygdigaste, de bästa Hjertan. — Jag önskar at min lilla Söta Syster Louise, tillika med sin älskansvärde Charles°, skulle hört alla de öma välsignelser, som med darrande läppar och tårefulla ögon af oss alla önskades lycka. — Jag röres ännu, då jag påminner mig, huru min gamle Estimable Svärfar torkade välsignelsens tår ur sina ögon — han darrade och tog vinglaset och sade: Gud välsigne dem! — Sedan väl-signade vi mina Söta Föräldrar samt min lilla Charles i en ny Skål; i mit hjerta gjör jag det så länge jag lefver.

Vågar jag supplicera om en öm anhållan, om samma Bön jag i det lilla sista P.S. bad ödmjukast om? — Ack! det är at få Söta Fars och Mors Silhouetter — neka ej en begäran, som är så billig — Jag kan ej vara rätt glad förr — Ack efter Helgen, då alt blir stilla och mera lugnt, vågar jag då få hoppas at min

Söta

Söta Far tänker på en liten Stafva? — Då jag ej är så lycklig, at se sjelfva de söta Originalerne, är jag då ej värd at se deras Skuggor? Nog vet jag at Söta Fars godhet ger mig et gladt bifall men lilla Söta Mor huru går det! Dock jag litar på min Söta Fars goda persuasions-gofva; jag vil hoppas och vara nöjd. —
Lilla Louise tänker jag också komma på som Paulus på de Corinther: ty det skal oändeligen förnöja mig, at se mig äga en Groupyre af de bästa Vänner jag äger. Vet min lilla Söta Far, at jag varit så lycklig, at få et charmant och vackert Bref af Domprosten Älf tillika med en Vers, som Cousin Adolf skref på min Namnsdag i Somras; så länge har samma Vers varit i Linköping.
Jag skal äfven berätta, at jag varit på Spectacle här i Norrköping; men Gud näs för Decorationerne! de bestodo uti Tobaks-stänger, och Theatern var en Tork-Lada, som jag har at tacka för at jag nu äger en terrible Rhume.
Til nu ingående nya år får jag med barnslig undergifvenhet önska mina bästa Föräldrar all välsignelse, som af et ömt hjerta kan önskas! Ja, gifve Gud, at mina söta Föräldrar måtte öfverlefva många år med all möjlig glädje!
Ack Söta Far! ej är jag fallen at melera mig med Politik; men hvad skall man tänka? Hur talas öfveralt om Riksdag: hvad månne det vel betyda? — Jag fruktar — —
Jag får nu innesluta mig i mina ömma Föräldrars gracieusa åtanka, samt framhärdar til döden.

en liten tacksam och lydig
Stava Eleonora Lindahl

P. S. Min lilla Man ber mig oändeligen hälsa. Han ber om sin vördnad til Söta Far och Mor.

Bilager.

Bilagor:

1. Billet från Fru Lindahl til Sin Söta Mor, Fru Brita Eleonora Gjörwell; dat. Norrköping d. 13 Dec. 1791.

Min Lilla aldrabästa Söta Mor:

Förlåt at jag vågar komma med litet Lappri, som ej äger annat värde, än at det gifves af et ömt och välmenande hjerta; och jag önskar at Söta Mor förlåter. det är så litet! Men Lindahl fick det som Present ifrån en Vän i Frankrike; och som jag vet det min lilla Söta Mor gärna äter Syltsaker, gjör jag mig en dubbel glädje af at få gifva; och jag skulle önska, at Söta Mor vore god och lägger up en liten assiette, som genom Söta Mors goda smak kommer at fira Bröllops-bordet — Ack! vore jag nog lycklig at då vara närvarande vid et så kärt tilfälle! — men så skall jag ömt glädjas i mitt hjerta — samma hjerta, som aldrig uphör at välsigna Louise — och huru skulle jag då kunna glömma at välsigna och skänka dem uprigtiga suckar, som varit et ömt uphof til båda våras Lif! — Ack! var derföre nöjd med det enda offer jag kan gifva: et tacksamt hjerta och en tår! och det skal ej uphöra förrän med min död. — Jag förblifver evigt

en liten lydig Doter,
G. E. Lindahl.

2. Billet ifrån Fru och Hr Almquist til sin Söta Mor och Svärmor, nyssnämnda Fru Gjörwell, skrifven Jul-morgonen, den första morgonen sedan de stått Brudfolk aftonen förut.

Min lilla aldrabästa Mamma! God morgon, God morgon! Hur mår Söta Mor? — Jag för min del kan ej beskrifva huru väl jag mår; men jag hinner ej omtala alt. Jag längtar med snaraste få omfamna mina små så älskans värda Föräldrar. Lilla Söta Mor! var så söt och skicka med Johan min negligé, som ligger i min ask i Söta Mors Skåp. Nu hinner jag ej mer, utan innesluter mig i min Söta Mors beständiga ömhet.

Louise.

Lilla

Lilla Nådiga Svärmor supplicieras at vara obligeante och dricka Thé hos sina 3:ne Barn i Kungsbacken i afton, och om Bägge Vännerne, Björkegren och Alf, vilja medfölja, äro de af hjertat välkomne. — Vår gode Far töre vi ej våga bedja hit på en liten stund; men kunde det ske, voro vi alla charmerade.

Almquist.

Julmorgon 1791. 56

min lilla aldra bästa Mamma Gumorgon
gumorgon hur mår Söta mor — Söta jag för min
del kan ej beskrifva hur väl jag mår men jag
hinner ej omtala alt jag längtar med snaraste
få omfamna mina små så älskanwärda Föräldrar,
lilla Söta mor vär så söt och skicka med
Johan min neglige som ligger i min ask i Söta
mors skåp nu hinner jag ej mer utan inne,
sluter mig i min Söta mors beständiga ömhet

Louise

Lilla nådiga frökenar supliceras att vara
obligeant och ancien Skri hos sina Sys-
kara i Kungs Backen i afton, och om
Fröknarna Wannera Björnstegrarna och Ahl-
villja medfölja, äro de af hjertat
välkomna — — Vår goda Fas-
tare vi ej våga bedja hit på
en liten stund; men kunde det
ske voro vi alla Charmerade —

Almquist [illegible]

Kan väl en lyckeligare Fader gifvas
än Gjörwell

Ack E. F. ifrån Fru Gustava Eleonora Lindahl til sina Begge Syskon i Stockholm, Bror Carl Christoffer Gjörwell och Syster Brite Louise Almqvist; dat. Norrköping, d. 26 Dec. 1791.

Innehåll:
Aldrakäraste Vänskaps-glam emellan så söta Barn af hvilket dock det förnämsta rörer Brite-Louises Bröllop Jul-afton 1791.

Collectio Gjörwelliana

Til Brodren.

Lilla aldrabästa Charles!

Jag tackar Dig med tusende öma kyssar för alla Dina söta Bref, som Du måste förlåta at jag ej förr besvarat. Undra ej! ty i sanning om jag ägt en moment à moi-même: så hafva alla Stunder varit occuperade. Jag skrifver derföre i dag med dubbelt nöje, då jag nu får af ömaste hjerta önska Dig alt Godt, alt Lyckligt för Ditt hjerta! – Ack ja! min Charles! Lef Du evigt säll! ack! njut vällusten af et lif, som visst gjör Dig lycklig!

Med öm glädje har jag firat denna Jul-afton. Mine Tankar hafva ingen enda moment varit skilde från Dig, och ifrån alla mina älskade anhörige i Stockholm. Den glada fest, som nu förenat de bästa Hjertan, har med rörde tårar blifvit välsignad af oss alla. Min lilla Man var den förste, som vid vårt lilla simpla Bord drack min Skål, då han lyckönskade mig til en så älskansvärd Slägting – och vi sade då båda två denna glada nyhet för min Svärfar. Jag rördes, då jag såg denne gamle Man, darrande af ömhet, dricka Louises Skål – då han sade med et tårfullt öga: Gud välsigne dem! Sedan drucko vi din Skål, öme Charles, och Söta Fars och Mors Skål med sama Glädje.

Jag tackar Dig, min lilla aldrabästa Vän, för alt Ditt besvär med Penduln. ack! hvad den lärer blifva vacker! Jag gläds då jag tänker derpå. – Nu må Du tro, at jag hör Bjällror från morgon til qväll: de åka som de voro galna – Jag tycker huru Du lär kuska mellan Staden och det charmanta Haga. Men Gud låte bara din lilla Putte

vara

vara beskedlig och sedig! – Söta Du, för all ting akta Dig. –
Din lilla Bond-flicka vet jag ej huru hon mår: jag har ej
sedt henne sedan hon var hos mig i Somras; jag supponerar
dock ganska väl, ty hennes Husbonde var en honnête Man. –
Nå, men jag måste tala om en för narraktig sak, ja
som är för narraktig. – imaginera Dig, min Charles, jag har
varit på Spectacle – ami, je t'assure que cela est vrai –
i dag 8 dagar sedan såg jag Zaïre, men Du kan väl tänka –
Theater-Huset består af en Tobaks-Lada, där alla Stängerne
sitta qvar sedan sista torkningen, och breda springor öfver-
alt, at klackar och skor fastna hvar man går, och et drag
så terribelt, at de enda fattiga Talg-ljusen frukta hvar moment
at totaliter blifva utsläckte, så pustar det – flamman på
Ljuset kan tjena til Compass at underrätta hela Sjö-Societeten
hvad för vind, och Pojkarne och Peublen utanföre se également
lika mycket som Spectateurerne inom Tobaks-Ladan;
oaktat alt deras igenstoppande och klistrande, kunna
ändå aldrig alla springor och hål igen pluggas – och jag
skrattade intet så litet, då sjelfva Zaïre talade och uphöjde sina
ögon i detta prägtiga Slott som hon ofta repeterade. Jag fann
detta bra comikt; ty Slottet var oförlikneligt – oförlikneligt –
sade altid Salig Medailleuren Georgii. – Paradiset, som var
öfver mit hufvud, var fullsatt med Matroser – & Dieu sait
tous – at jag hvar moment tänkte mig mista hufvudet af
deras faseliga applaudissements, som gjordes af deras fötter;
jag tror de voro af bly, ty maken til stoj jag aldrig hört –
men nog af med detta. – Jag vill komma til et mycket
gladare ämne. Jag får nu med tusende öma välsignelser
önska Dig alt Godt i det nu ingående nya år! – ack ja,
min aldrabäste vän! måtte Du lefva många – många år
med glädje och Helsa! Det önskas för evigt af Din öma
Syster – som ej förrän då en kall Död slutar igen mina ögon
uphör med denna önskan; och jag lefver lika ömt

Din lilla aldratilgifnaste
Gustave Eleonore Lindahl.

oui, toute ma vie je t'aime; adieu, adieu!

[illegible] Lindahl ber mig förmäla sin hälsning.

Til Syftren.

Älskade Louise!

Ack! hvad nu at begynna med för frögderop! – Aldrabästa Vän, som jag nu får gratulera til at vara en liten söt Fru och Hustru! – Ack min charmanta Vän! hvad nöje lär Du nu njuta, at äga en liten så älskansvärd Man! – Jag lyckönskar Dig af ömaste hjerta i verlden! – Helsa obeskrifveligen Din charmante Charles, och på mina vägnar lyckönska honom at i Dig fått en liten söt Hustru! – Jag får äfven önska Dig en god Julhelg, som nu mäst är förbi – men jag försäkrar Dig uprigtigt, at mit hjerta var få moments skildt ifrån Dig Jul-afton – Ack! visste Du hvad välsignelser – hvad öma tårar gjötos öfver Din lycka, Du skulle då visst röras, at se en åldrig gråhårig Svärfader med darrande hand taga vinglaset til munnen, under det hans goda ögon fuktades af tårar, som han uplyfte til Himelen, och sade: "Gud välsigne Henne"! Du skulle då visst med mig älska en sådan god och venerable Svärfader. På andra sidan om mig satt en 74 år gammal Tante, som sade: "Ack! gifter den Mamsellen sig i afton"! – Ack! får hon den vackra Herrn som var här i Somras! Kors! hvad hon blir lycklig! – Och vi klingade alla med Glasen och gläddes i våra hjertan för Dit Väl.

Söta lilla Louise! jag tackar Dig tusen gånger för Dit vackra Bref; det var mig kärt utan like – men aldrig kan jag tro, du var den sista som förut skrifvit; ty jag tänkte mig litet bannas på Dig och komma med samma öma förebråelse, som Du, Din lilla stygga Sötunge – !

Nå, Bästa Du! Nu kommer jag och ber Dig om en Ting – men jag vill först med säkerhet veta, om Du skänker Din lilla altid öma Vän

vän et gladt Bifall eller ej — Jag säger ej mera i dag — Jag skal åter komma til Din lilla söta Man och bedja om samma Bönhörelse — men ingendera får afstå mig denna sak — Då blir jag tå ond, tå ond, at jag fräser — ja just som lilla gamla Pimsan — ack! hvar är hennes Residence nu för tiden? — Du skal veta, at jag också ibland får heta lilla Pimsan, Nota-bene då det är myket väl. — Nå jag, min lilla Soka! huru jag sitter och jollrar! det är just som vi ännu vore en vacker ungdom, Dygdädla Jungfrur — nej, nej, min sann! vi är nu et par gifta Gummor, som intet annat skole säga än: Nå, kära Syster, hvad kostar Smöret? hvad gäller Salgen? — Kors! tänken liten pjällra jag är! Gud låte mig blifva bättre nästa år! får Du sätta i Litanian.

Men Min aldrabästa Vän! Jag vil nu åter blifva studig och alfvarsam, som jag altid varit — Jag vil låta ömare Känslor få plaice i detta hjerta; och huru kan ömare ämne gifvas, än så välsigna Dig och Din Lilla Man til et nu snart ingående godt nytt år! Ack min Bästa Louise! af dit Kön äger jag ingen så god Vän — Här äger jag ingen jag kan communicera hjertat med — Men jag kommer til mit förra ämne: det är kärt för mina Känslor. Gud skänke Dig så många glada och lugna dagar ihop med din estimable Charles, som Din Vän, Lilla Stafva, det önskar! Försynen gifve Dig alt Godt! Han ser Dit goda och öma hjerta, och han glömer aldrig at belöna Dygden: Du ser det redan.

Men farväl nu, Bästa Louise! Jag trycker Dig ömt i min famn och slutar med: Gud välsigne Dig och alt Dit! — Glöm aldrig den som gjör denna Bön med tårar. Jag lefver til min Död

Din öma vän,

Gustava Eleonora Lindahl.

P. S. Kom bara ihog Du ej får neka hvad jag ber Dig om! hör lilla Sun de — — Min lilla Lindahl ber tusen och tusen gånger hälsa. ~~[illegible]~~

Reviderades, d. 5 Jan. 1792.

Gjörwell

D. 27 Dec. 1791.

Mine Ädlaste, mine ö-
mest älskade Jordiska Skapare.

Nu får jag fägna Edra hjer-
tan med Julhandandet och det
andra kjänslighets-bandet
inom mit Hus at inom et År:
alt detta hafva Herren gjort
eller är mit Hjerta så myc-
ket gladare.

Det hette Swartheliga
vädermålet och mina hå-
varande
Inte Gubben tänker på sina Lotterian,

Barns hälsa, deras hitte

Bulletin hälsan Julaftonsmid-

dagen, kalagger, Smedens

Eftergaf. Dig blir jag nästan

stundeligen tänkande att välsig-

na jag alla mina Barn,

samt både Svärsöner och Svär-

na 6 vara dig

Kjärälskeligaste Fader.

Gjörwell

d.d. uti mit Cabinett hvarjag ser
än för mina ögon Min lå
hjertel at gråta, men i
alla afftnader skal jag ho-
vande Johan och Lisette,
hvilka med hvart ledamot
at infattad i frigjöt
vom. Min Carl har
mera lofvat och hi. Des-
se begge och skal Himmelen
tillgjindade både dem
at Vännen skola alltid skifsas
ifrån mit hjerta.

Min Glädje är dem desse
otta Dagarne utspädd med
de Oeconomie=Methodical
visiter, som mig hvar har
min hvarken pekuniale el.
amicale Lefned. I dag har
Stallman Mutalbore Despre med
egentelige Morgonmåltiden hemma
medan jag sitter i Morklädans
Lugn el. skrifver detta under,
sedan måste man taga på Han-
demötet hos Almquist och på
Rådmötet hos Widegren: dess
så blir allt för honom lätt.

BREF: ifrån Fru Brite Louise Almquist och Herr Commissarien Carl Gustaf Almquist, til Fru Gustava Eleonora Lindahl i Norrköping; dat. Stockholm, den 29 Dec. 1791.

Collectio Gjörwelliana

Innehåll:

Det aldrakäraste Notificationsbref ifrån den äldre Systren om sit Bröllop til den yngre, jämte några lycksaliga Rader ifrån den så älskvärde Svågren.

Min lilla aldrabästa Stafva!

Jag kan intet nog tacka Dig, nog exprimera Dig min öma tacksamhet för Dit lilla sista charmanta Bref — Nu skrifver jag Dig til för första gången ifrån mit lilla sälla Hem — — — Gud! hvilka känslor förena sig inom detta hjerta, som aldrig skal uphöra at tacka Dig för Dina öma välsignelser! ack! tacka äfven Din lilla söta Lindahl och Din så högt Estimable Herr Svärfar — jag försäkrar Dig, at jag ej kunnat hålla tilbaka några heta tacksamhets-tårar — ack! Bästa Du! måtte de säga Dig det, som min penna är för svag at tolka! jag vet at Du förlåter det, efter detta fel ej härrör af mitt hjerta.

Nu, bästa lilla Stafva, vil jag litet detaillera för Dig Jul-afton samt mina öden derefter — ingen människa visste af at jag skulle stå Brud, utan alt var ganska hemligt ända tils jag var klädd (hvilket var mycket en negligé); då ropade söta Mor pigorna, för at säga dem at jag i qväll skulle vigas; och sedan, för at visa lilla besynnerliga Martin en attention, bad hon honom äfven komma up och se mig — Du kan aldrig tro hwad han blef bestört; men efter en liten moment tog han begge mina händer och kysste och med sin interessanta goda upsyn önskade mig lycka — Jag tilstår at då kunde jag inte längre hålla mig för gråta; men så repade jag mig snart, och sedan undvek jag alla möjliga andra touchante tilfällen. — Så kom den venerable Pastor Lithander; detta var ej heller utan intryck —

men

men min lilla Charles lät litet vänta på sig, hvilket var min lycka – änteligen kom han – Stafva! jag lämnar med hvad glädje, ångslan och förvirring, jag såg honom inkomma – – ack! hvilken liten söt och hygglig Människa – jag vill ej, jag kan ej beskrifva Dig honom – – Allt gick ganska lyckligt – – och vid Bordet åt jag Din Skål i de delicieuse Syltsakerne. Sedan drucko vi alla alla Din och Din lilla Mans Skål med de ömaste och varmaste Känslor i det Din Din lilla Lindahl skickat Söta Far; det är det bästa Vin som ges, säger den som förstår sig derpå. – ack! min sann har jag glömt at säga Dig, at vår uprigtige Vän, Björkegren, samt Älfven äfven hedrade mig på denna glada Dag och voro med. När vi hade ätit, foro vi hem (til mig, nota bene!) i två vagnar: Söta Far, jag, Älfven och Stichau såto i en vagn; Söta Mor, Lilla Charles, Björkegren och Calle i den andra – Men nu kan jag ej längre beskrifva Dig; det går öfver min förmåga: endast vil säga Dig, at min Söta och Charmante Charles uptänkt alla möjeliga attentioner för at gjöra mig lycklig, likssom hade han fruktat, at jag ej med hans dygdiga och beskedliga hjerta ensamt kunnat blifva fullkomligt lycklig. Detta är ocksså den enda oförrätt den lilla Styggen har gjort mig, och derigenom har han äfven betagit mig alla möjeliga moyens at på minsta sätt kunna reciproquera – ja, jag försäkrar Dig, lilla Söta Stafva, at jag ej kan vända mig eller kasta mina ögon någon stans, utan at ständigt blifva varse något nytt af hans Godhet. Det är visst, at han väcker all min förundran, at vid så unga år förena så myken godhet och förstånd tillika med et så interessant hyggligt utseende. Ack! bästa Vän, det är mer än Din lilla ofullkomliga Louise förtjenar och kan gjöra sig värdig af.

I Tisdags eller Tredje-dagen hade Söta Mor Hemkomöl, på hvilket alla de ^när^ mesta Slägtingar voro tillika med Hallman och begge Martinerne. Du må tro, at jag har haft många visiter, och några har jag äfven sjelf gjort. Med det snaraste tänker jag nu afbörda mig mina Skyldigheter, at en dag hafva alla hos mig; men sedan skal jag ocksså med

öpne

öpne armar omfamna den Sälhet, den dyrka, som Försynen varit god nog at skiöta på mig. i dag har jag för första gången varit så lycklig och haft Söta Far och Mor samt lilla besseliga Mlle Arndt til middagen: Du kan aldrig föreställa Dig hvad det har roat mig. — Ack! medan jag kommer det ihog skal jag mycket hälsa Dig ifrån Abbéerne, och i synnerhet ifrån Abbé de France: de ha begge i dag gjort mig sin visite. — Nu, lilla bästa Du, har jag berättat Dig allt. — Jag hinner ej mer än oändeligen tacka Dig för Din Godhet, at villa ha min och lilla Charles Silhouetter (har jag gissat rätt?) — Lilla Bästa Stafva, dem skal Du visst få; jag vore visst ovärdig Din Vänskap, om jag skulle neka Dig det. — Söta Du, ifrån Calle skal jag mycket hälsa; han vet ej om han hinner sielf skrifva. — Nu ber jag Dig omfamna Din lilla Lindahl, och taga Din respectable Herr Svärfars hand och kyssa på mina vägnar, samt tacka honom för så mycken utmärkt Godhet, som han visat Dig. — Adieu, adieu! Jag innesluter mig i Din Vänskap, och lefver med ömaste tilgifvenhet

Din beständiga Vän,
Louise Gjörwell.

P. S. Förlåt detta fasseliga Slurf! men jag tänker stryka öfver med harfoten, och låta lilla Charles sluta, och därigenom vinna ursäkt.

ag!

Min Lilla Stafva! Förlåt mig den friheten, at utan krus på min Louises Bref tacka Dig för all den Vänskap och ömhet Du behagat hedra mig med. – Den tid är nu kommen, hvarom Vi förtroligt samtalade på Landet vid Norrköping. – Din Syster är nu min Vän, min maka, mitt allt. – Mitt hjertas önskningar äro upfylde, och jag längtar ej efter större Lycka än den jag äger. – Måtte den blifva lika varaktig som den är fullkomlig! så saknar jag ingen annan sälhet än den, at få sammanlefva med våra älskade vänner, Stafva och Lindahl, som Du täckes uprigtigt helsa.

Charles.

N.B. allt hvad min Louise skrifver om mina arrangementer för henne, finner jag vara dels öfverdrifvet, dels ogrundadt.

H. d. 3 Jan. 1792.

Mina allrakäraste och så
ömt älskade Jo önskar at Stefa-
tien war alltid Guds
välsignelse uti detta
Nyår af både Mig,
Brita Nora och alla mi-
na närwarande Barn.
Jag och min Hustru tacka
af alt och hela Hiertat
för de k. Nyårs-Bref-
ven.

d. 23 Jan 1798

Men felet mig, at jag omöjeligt ~~i dag~~ hinner skrifva Eder, skulle dock ske i dag, som jag tror, men det lugnar väl efter i natt o vara, så skulle I utaf det, på helt annat med en vidlyftig Epistel. Emellertid [illegible] jag Eder beständigt med mitt trofasta [illegible] Hjerta.

Spånvall

P.S. Da allravänaste Fader har jag dra
g velat konvext obeskrivad, eller tyvärr!
för dig själf, jag när nu med den hjertlige,
den bliga Enfaldighet ska skrifva, at
nämna som Han: det har man för det
men velat med tankarne lockar högt
at vidt. Skall det fri unga Alltå, unga
Insurgent.

Stoc

Det

och tack

Annand

Delta ga

Gud väls

Hvarfer

med m

Du comm

efter der

rörande

denna fo

Bröllop

under a

sjelfva H

var klädd

Couleur

et svart B

Halsen ba

Bouquet,

henne;

många B

fogan hem

samt väck

inbildning

Uniforms

†, som

62.

Collectio Gjörwelliana.

BREF: ifrån Kongl. Bibliothecarien C. C. Gjörwell, til Fru Gustava Eleonora Lindahl i Norrköping; dat. Stockholm, den 8 Jan. 1792.

Innehåll:

Fullständig Famille-Bulletin, rörande min äldre Dotters Bröllop, med alla sina tillhöriga Högtidligheter och Grannlåter: idel Lycksaligheter!

Min Egen Aldrakäraste Stafva!

Det är visserligen hög tid, at jag skrifver Dig til på detta Nya år, och tackar Dig af alt hjerta för Dit så kära och vackra Bref af Annandag-Jul, Dina Välönskningar, Dina Berättelser om ömaste Deltagande uti alles vår Glädje och Välgång här på Stället. Gud välsigne Dig och Din John för alt detta! Din respectable Svärfar svarade jag genast, som jag ock vil hoppas vara nögd med mit Bref. Myken särskild Tack skal Du hafva för det Du communicerade mig Louises och Charles första Bref til Dig efter deras så lyckeliga Förening. Louise har detaillerat åtskilligt rörande sit Bröllop; men nu vil jag ock relatera något om denna för alles våra Hjertan så stora, så sälla Högtidlighet.

Bröllopet var helt tyst eller uti största incognito, och gick för sig under antaget Namn af Jul-afton; således föll Masquen i sjelfva Huset först några minuter innan Prästen kom. Louise var klädd en Negligé, bar et rödt Lif med Kjortel af Siden-sarge och Couleur de-chair, och däröfver en Kjortel af hvit Nätteldük; om Lifvet et svart Bälte med Spännen framföre jämte sin Guldklocka; öfver Halsen bar hon en stor och fin hvit Halsduk, och på Bröstet en frisk Bouquet, som Calle skaffat utur Orangeriet på Carlberg och skänkt henne; på Hufvudet var hon ganska väl klädd, bouclerad och med många Blomster: kort sagt, hon såg ut som Flore, och när Du härtil fogar hennes rena och glada Blick, hennes så interessanta Anlets-drag samt vackra Hy+; så kan Du ock lätt måla henne sjelf uti Din lyckliga inbildning. Charles bar hos oss den aftonen för första gången sin Uniforms-frac, såsom Commissarie vid Lif-Drabanterne, Blå med

+som syntes den aftonen dubbelt vacker

myket+

mycket Guld öfveralt, som ingalunda skämde bort hans sköna Växt och glada upsyn. Söta Mor bar en swart Sidentygs-Kladning med hvit Nättelduks-Kjortel och et bredt blått Skärp, såg söt, god och glad ut, just som en Charme, ja var så ung och lätt, så at en främmande omöjeligen skulle tagit henne för et Da-Capo af en Swärmor. Far-gubben såg netto så ut, som på Din Bröllops-dag, men var bara något gladare: ty nu glädde han öfver Eder Begge, och nu fick han äfven vara mera fri från Etiquetten och främande. Björkegren, Calle och Adolf voro klädde som Cavalierer en habits de goût. Se där har Du nu alle Personerne: ty Charles Bror var öfver Helgen hemrest til Tierp, där hela Huset drack äfven så väl det unga Parets Skål, som det skedde hos Dig och Farbror Lidén, uti Domprofste-gården i Linköping och hos Herrskapet Linnerhielm på Ebbetorp: alla i tid averterade om denna glada afton. Men än et ord om lilla Louise. Hon var, som sagt, söt och vacker, hwartil den pastorale Drägten ej litet bidrog. När jag nyss skulle, för säkrare Stafning, slå efter ordet Negligé uti mit Lexicon, fann jag det således uttolkadt på Latin: nihil adjumenti ab ornatu ad pulchritudinem ejus adest; aldeles så var det ock; men för at få veta hvad denna Skrift-tolkning egenteligen vil säga på Svenska, så måste Du gå öfver til Professor Lidén och gifva honom en Kyss, men denna gång på Louises vägnar. Pastor Lithander kunde, för aftonens högtidlighet hema hos sig, ej blifva qvar, och vår gode Martin var bortbuden til Öfver-Directeuren Geyer, dit han ock begaf sig med hwarjehanda skalkagtige Julklappar, sedan han dock först fåt skåda Bruden just under de sista ögonblicken näst före Vigseln. Den förrättades med al skyldig Respect både för Saken och Mannen, som helgade Bandet dessa begge Hjertan emellan. Bordet var täckt och väl dukadt, och glade satte vi oss omkring detsamma, jag hos Louise och Söta Mor hos Charles. De af Dig och Din John oss förärade Franskska Syltsaker och Vinet ifrån Provence firade och smakade på en gång; Hjertat njöt dock högsta Vällusten under åtanken på så vackra, dygdiga och lyckliga Barn; och om Gud, detta Högsta Välgörande Väsende, nedlåter sig til deltagande uti Människjors Lycksalighet, så var Han ock då visserligen ibland oss: ty en Frögd, hvarvid man kan tänka på Gud, för hvilken man kan tacka Gud, är ju en Himmel på Jorden! Under denna vår inbördes Glädje, och

de

de började Skålars drickande, öpnades Sals-dörren och inbars en stor Korg såsom Julklapp. Den öpnades och befanns vara analogue til aftonens Högtid och Välfägnad: ty den bestod uti flere Bouteiller af de finaste Viner med sina påsatte Etiquetter af: Tudela, Morviedro, Alicante, Malaga, Pajarete och Xeres, Viner, som jag til en del ej hört nämnas, mindre smakat; härtil voro fogade friska Vindrufvor och andra frukter, samt slutligen et Kärl med en à-la-Glace af så dyrbar Composition och delicieus Smak, at alla fyra Verldens Delar måst beskattas, innan denna Läckerhet kunnat få sin tilbörliga Existence på vårt lilla Bröllops-bord. Men Galanteriet sträckte sig också til sjelfva utanskriften på denna Vase, ty den lydde således: "Dans cette Glace les quatre Parties du monde présentent leurs tributs à la nouvelle mariée comme à leur Reine -- nå, nå, förmycket är förmycket -- l'Europe a fourni la Crême, l'Asie le Caffé, l'Afrique le Vin, & l'Amérique le Sucre". Bestörte och glade, öpnades och smakades, samt nye Skålar druckos, med hjerteliga Vålönskningar öfver alla de här framföre upräknade Hus och Vänner. Men hwarifrån denna så sköna Cadeau! var alles vår första fråga; dock efter et litet besinnande ropade Pluraliteten: ifrån Manilla, Manilla! Så var det ock. De styggе Ministrerne hwad de ändå alt veta, ehuru man vil hålla alting så tyst! Jo, alt hade Spanske Ministern, Mr de Coral, utspionerat le Secret de la Maison, och låtit genom sin Aumônier tilskynda oss denne Julklapp. Slutet af Desserten blef intet mindre grannt uti sin genre, bestående uti et par altför täcka, ehuru icke aldeles felfria, såsom samma afton eller i hast skrifna Verser af Bror Adolf. Stackars Lilla Adolf! det var dock ingen glad afton för honom: han såg på alt med tårfullt öga, och gick ofta afsides för at gråta. Tänk äfven at Lilla Henric också i mjugg fält sine modige tårar! -- Här måste jag interfoliera med et litet ledsamt äfventyr. Du vet, at det lyste för Louise uti Danderyd. Nu hade jag ej hjerta at säga et enda ord åt den gode Gossen om Louises förestående Bröllop; men just som han sitter hos mig i Boklådan och väntar på et Correctur, kommer Kyrkoherden Wallensteen i Danderyd in, för at tacka mig för en Historisk uplysning jag lämnat honom til sin Sokn-beskrifning! och som intet kände unge Hr Nordström, mindre hans lilla Sjukdom, och börjar därjämte gratulera mig til Mamsells förestående Bröllop,

med

med tillagd försäkran, at han rigtigt expedierat henne utföre sin Prädike-stol. Aj, aj! hwad det klack i mig! — Dock nu til Bröllopshuset tilbaka. Efter slutad aftonmåltid reste vi i 2 Vagnar, på sätt som lilla Louise berättat, hem til henne. Nu är til vetandes, at hwarken Söta Mor eller jag, än mindre Louise, varit i Almquists nya Rum, hwilket Calle, som åtminstone är Hof-intendent där i Huset, bedt oss gjöra, för at få se alt på en gång dans son plus grand lustre; men bevars! hwilken syn för oss, i synnerhet för lilla Louise, at få mottaga sådana Rum, sådana Meubler, sådana Husgeråds-saker af alla Slag! Du kan Dig det icke föreställa, Du måste komma up och se det sjelf: alt complet, ja öfver-complet, rikt och i bästa Smak. Uti hennes Bureau i Sängkamaren utgjör öfversta Draglådan en så kallad Secretaire, med alt tilbehör, til och med sin lilla Penneknif, och i detta sit lilla Cancellie har hon skrifvit Dig det charmanta Bref, som nu återgår. Indelningen af Rumen måste jag dock säga Dig. De bo en trappa up: utur Salen går man in uti et stort Förmak, där-ifrån i Sängkamaren med djup Alcove och 2 Cabineter; utur det ena af dem uti Louises Hwardagsrum för at kläda sig uti, och i hwilket står et Silfver- och Porcellaines-Skåp, som är intet fulskam för en ung Skrifvare at hafva förtjent ihop; så i Pigkamaren och sedan i Köket. Detta har äfven dörr til Salen, så at Maten icke behöfver bäras in igenom Förstugan. På andra sidan om Salen har Calle et stort Rum. Alla äro de höga och ljusa. Utsigten är åt den sköna Adolf Fredrics Kyrka, hwars Torn och Portal äro nästan midt för fönstren; utomdes kan man också se uti åtskillige Trägårdar. Stora och ständiga Passagen på Drottninggatan vil jag ej omnämna. Så bor nu vår lilla Louise, och med en Man, som så innerligen älskar henne, och hon honom. — Nu til stora Feten.

Juldagen notificerades Bröllopet hos hela Slägten, och til Tredje-dagen voro Mormor, Svåger och Fru Widegren, Bror Carl Axel, Archiater Hallman och begge Herrarne Martin budne hem til oss. Då slog Söta Mor på med Kraft, stort och så väl arrangeradt Bord, som Du vet at Bibri och Calle förstå sig pås. Detta var egenteliga Bröllops-måltiden. Nu var Louise klädd en forme, och Charles uti svart Civil Drägt til middagen; men til aftonen kom han, efter gjorde Visiter med Louise, tilbaka uti sin granna Uniforms-Frac. Den söta Gumman #

Arrhenius

Arrhenias Glädje står ej at beskrifva: ack ej under! Du vet det Husets svåra öden; och nu ser hon alla sina Barn och Barnbarn så väl och hederligen försörjda, samt bor midt ibland dem vårdad och älskad. Nu, såsom Swåger Widegren gerna braskar på vid sina Tracteringar med flera slags Viner; så skal Du tro at Söta Mor gjorde sig nu ej litet högfärdig med alla dessa prägtiga Vin-Sorter. Alla blefvo qvar til aftonen; alla voro glade och väl förnögde.

Om Torsdagen eller den 29 Dec. åt jag första gången hos dessa mina kära Barn, och gladare Måltid gjör jag visst intet förrän jag gjör en dylik hos min John och Stafva i Norrköping. Gud, som tildelat mig så många Välsignelser, förunnar mig ock väl denna. Nyårs-afton åto Söta Mor, Jag och Adolf där åter Sötgröt, ehuru ovanligt at jag någon afton äter ute; men se! det var hos dessa kära Barnen; och utomdes var jag, efter vanligheten, den aftonen på Salen. Det var för mit Hjerta en respectable Stund, då jag fick dels afbedja hela det årets Afvikelser och Förseelser, samt tillika knäböja inför den nådefulle Guden, som i detta då til ända gående år så underbarligen, så rikeligen välsignat mit Hus. Nyårsdagen åto de söta Barnen åter hos oss. Nu reda de til sit Hemkom-öl, som lär blifva storståteligt; men sedan blir åter alt tyst hos dem: ty de lefva så ordentligt och beskedligt, at ocksa det utgjör icke den minsta delen af min hjerteliga Glädje. Ofta går Bror Adolf dit, som utomdes deltagit och deltager uti alla dessa våra Famille-Festiviteter. Hälst går han dock til lilla Elsa Bromell, för at hämta Tröst, men mäst för at skingra sina Bekymmer öfver en för honom verkeligen nog mörk framtid: ty at sjelf vara utan Lön och Inkomster, och taga en fattig Flicka til på Köpet, det går an bara i Boken och Versen, men aldeles intet uti Konungariket Sverige.

Se här har Du, Lilla Bästa Stafva, hela vår Julefrögd bokstafveligen beskrifven. Du och Bror John hafva endast fattats för at gjöra den aldeles fullkomlig. Dock Gudi Lof! alles våra Hjertan äro aldrig skiljde åt. Du är söt och vil hafva min och Brita-Noras Silhouetter. Min skal Du visst få; men huru man skal intriguera en Skugga af Söta Mor, som altid träter på sin upnäsa, det blir et annat Spörsmål. Louise, Calle och Adolf lägga dock ihop råd, at stjäla så oförmärkt en afbild af det altid uti mina ögon så vackra, glada och goda Ansigtet.

Helsa nu Din aldrabäste John ifrån oss alla. Jag lefver och dör visserligen

Din tilgifnaste Pappa.

Öfver
Mademoiselle Brite Louise Gjörwells Bröllops med
Herr Commissarien Carl Gustaf Almquist,
d. 24 Dec. 1791.

Förtjust vid Lyrans slag, hvars Toner helgas Dig,
Af nöjen följd jag går Din Högtids ära sjunga;
Men, Vänskap! från Din Thron kom först och elda mig,
Och rena sjelf de Ljud, Du helgat på min tunga!

Du, som et föremål för all min dyrkan är,
Och Du, hvars rena Dygd fått all min vördnad väcka,
Tag detta Offer, som en Vän Dig vågar räcka,
Då han vid denna Fest Din Bröllops-fackla bär!

Rén Dagens Purpur-rand i Östern glimmat opp!
Med Himlen i Din Blick lik Dygdens afbild kasta,
Träd i Din Oskuld fram och tjusta Blickar kasta
Uppå Din älskling, som bland glada Nöjens tropp
Vid Hymens altar Dig har gjort et heligt möte;
Flyg, Oskuld, i Din Glans, flyg i Din älsklings sköte,
Belöna Trohets Dygd och uppfyll alt des Hopp!

A. F. Ålf

Stockholm, den 8 Jan. 1792.

Min Egen Aldrakäraste Stafva.

Det är visserligen hög tid, at jag skrifver Dig til på detta Nya år och tackar Dig af alt hjerta för Dit så kära och vackra Bref af Andag-jul, Dina Välönskningar, Dina Berättelser om ömaste Deltagande uti allas vår Glädje och välgång här på stället. Gud välsigne Dig och din John för alt detta! Din respectable Svärfar svarade jag genast, som jag och vil hoppas vara nöjd med mit Bref. Mycken särskild Tack skal Du hafva för det Du communicerade mig Louises och Charles första Bref til Dig efter deras så lyckeliga Förening. Louise har detaillerat åtskilligt rörande sit Bröllop; men nu vil jag ock relatera något om denna för allas våra Hjertan så stora, så sälla Högtidlighet.

Bröllopet var helt tyst eller uti största incognito, och gick för sig under antaget Namn af Jul-afton; således föll Masqven i sjelfva Huset först några minuter innan Prästen kom. Louise var klädd en Neglige, bar et rödt Lif med Kjortel af Siden-Sarge och Couleur de chair, och deröfver en Kjortel af hvit Nätteldук; om Lifvet et svart Bälte med spännen framföre, jämte sin Guldklocka; öfver Halsen bar hon en stor och fin hvit Halsduk, och på Bröstet en frisk Bouquet, som Calle skaffat utur orangeriet på Carlberg och skänkt henne; på Hufvudet var hon ganska väl klädd, bouclerad och med många Blomster: kort sagt, hon såg ut som Flore, och när Du härtil fogar hennes rena och glada Blick, hennes så interessanta anlets-drag, samt vackra Hy, som syntes den aftonen dubbelt vacker; så kan Du ock lätt måla henne sjelf uti Din lyckliga inbildning. Charles bar hos oss den aftonen för första gången sin uniforms-Frack, såsom Commissarie vid Lif-Drabanterne, Blå med myket Guld öfveralt, som ingalunda skämde bort hans sköna växt och glada upsyn. Söta Mor bar en svart Sidentygs Klädning med hvit Nätteldуks-Kjortel och et bredt blått Skärp, såg söt, god och glad ut, just som en charme, ja var så ung och lätt, så at en främande omöjeligen skulle tagit henne för et Da-capo af en Svärmor. Farsgubben såg

netto

netto så ut, som på Din Bröllopsdag, men var bara något gladare: ty nu gläddes han öfver Eder Begge, och nu fick han äfven vara mera fri från Etiquetten och Främande. Björkegren, Calle och Adolf voro klädde som Cavalierer en habits de goût. Se där har Du nu alle Personerne;
ty Brudgummens Bror var hemrest öfver Helgen til Tierp;
~~[illegible]~~
där hela Huset drack äfvenså väl det unga Parets Skål, som det skedde hos Dig och Farbror Lidén, uti Domproste-gården i Linköping och hos Herrskapet på Ebbetorp: alla i tid averterade om denna glada afton. Men än et ord om lilla Louise. Hon var som sagt söt och vacker, hvartil den pastorale Drägten ej litet bidrog. När jag nyss skulle, för säkrare Stafning, slå efter ordet Negligé uti mit Lexicon, fann jag det således uttolkat på Latin: nihil adjumenti ab ornatu ad pulchritudinem ejus adest; aldeles så var det ock; men för at få veta hvad denna Skrift-tolkning egenteligen vil säga på Svenska, så måste Du gå öfver til Professor Lidén och gifva honom en Kyss, men denna gång på Louises vägnar. Pastor Lithander kunde, för aftonens högtidlighet hema hos sig, ej blifva qvar, och vår gode Martin var bortbuden til Öfver-Directeuren Geyer, dit han ock begaf sig med hvarjehanda skalkagtiga Julklappar, sedan han dock först fåt skåda Bruden just under de sista ögonblicken näst före Vigseln. Den förrättades med al skyldig Respect både för Saken och Mannen, som helgade Bandet dessa begge Hjertan emellan. Bordet var täckt och väl dukadt, och glade satte vi oss omkring detsamma, jag hos Louise och Söta Mor hos Charles. De af Dig och Din John oss förärade Franska Syltsaker och Vinet ifrån Provence sirade och smakade på en gång; Hjertat njöt dock högsta Vällust under åtanken på så vackra, dygdiga och lyckliga Barn; och om Gud, detta Högsta Välgjörande Väsende, nedlåter sig til deltagande uti Menniskjors lycksalighet, så var han ock då visserligen ibland oss: ty en Frögd, hvarvid man kan tänka på Gud, för hvilken man kan tacka Gud, är ju en Himmel på Jorden! Under denna vår inbördes Glädje, och de började Skålars drickande, öpnades Salsdörren och inbars en stor korg, såsom Julklapp. Den öpnades och befanns vara analogue til Aftonens Högtid och Välfägnad: ty den bestod uti flere Bouteiller af de finaste Viner med sina påsatte Etiquetter af: Tudela, Morviedro, Alicante, Malaga, Pajarete och Xeres, Viner, som jag til en del ej hört nämnas, mindre smakat; härtil voro fogade friska Vindrufvor och andra Frukter,
samt

samt slutligen et Kärl med en à la Glace af så dyrbar Composition och delicieux Smak, at alla Fyra Verldens Delar måst beskattas, innan denna Läckerhet kunnat få sin tilbörliga Existance på vårt lilla Bröllops-bord. Men Galanteriet sträckte sig ocksa til sjelfva Uttanskriften på denna Vase; ty den lydde således: "Dans cette glace les quatre Parties du monde présentent leurs tributs à la nouvelle mariée comme à leur Reine:— — nå nå, förmycket är förmycket— — l'Europe a fourni la crème, l'Asie le caffé, l'Afrique le vin, & l'Amerique le Sucre". Bestörte och glade, öpnades och smakades, samt nya Skålar druckos, med hjerteliga Välönskningar öfver alla de här framföre upräknade Hus och Vänner. Men hvarifrån denna så sköna Cadeau? var allas vår första fråga; dock efter et litet besinnande ropade Pluraliteten: ifrån Manilla, Manilla! Så var det ock. De stygge Ministrerne hvad de ändå alt veta, huru man vil hålla alting så tyst! Jo, alt hade Spanske Ministern Mr de Coral utspionerat le Secret de la Maison, och låtit genom sin Aumônier tilskynda oss denne Julklapp. Slutet af Desserten blef intet mindre grannt uti sin genre, beståendes uti et par altför täcka, och [illegible] verser af Bror Adolf. Stackars lilla Adolf! det var dock ingen glad afton för honom; han såg på alt med tårfullt öga, och gick ofta affsides för at gråta. Tänk äfven, at lilla Henric ocksa i mjugg fält sine modige tårar!— — Här måste jag interfoliera med et litet ledsamt äfventyr. Du vet, at det lyste för Louise i Danderyd. Nu hade jag ej hjerta at säga et enda ord åt den gode Gossen om Louises förestående Bröllop; men just som han sitter hos mig i Bokladan och väntar på et Corectur, kom Kyrkoherden Wallensteen i Danderyd in, för at tacka mig för en Historisk upplysning jag lämnat honom til sin Sokn-beskrifning, och som intet kände unge Hr Nordström, mindre hans lilla Sjukdom, och börjar därjämte gratulera mig til Mamsells förestående Bröllop, med tillagd försäkran, at han rigtigt expedierat henne utföre sin Prädikstol. Aj, aj! hvad det klack i mig!— Dock nu til Bröllopshuset tilbaka. Efter slutad aftonmåltid reste vi i 2 Vagnar, på sätt som lilla Louise berättat, hem til henne. Nu är til vetandes, at hvarken Söta Mor eller Jag, än mindre Louise, varit i Almquists nya rum, hvilket Calle, som åtminstone är Hof-Intendent där i Huset, bedt oss gjöra, för at få se alt på en gång dans son plus grand lustre; men bevars! hvilken syn för oss, isynnerhet för lilla Louise,

at

at få mottaga sådana Rum, sådana Meubler, sådana Husgeråds-saker af alla slag! Du kan Dig det icke föreställa, Du måste komma up och se det sielf: alt complet, ja öfver-complet, rikt och i bästa smak. Uti hennes Bureau i Sängkammaren utgjör öfversta Draglådan en så kallad Secretaire, med alt tilbehör, til och med sin lilla Pennknif; och i detta sit lilla Cancellie har hon skrifvit Dig det charmanta Bref, som nu återgår. Indelningen af Rumen måste jag dock säga Dig. De bo en Trappa up; utur Salen går man in uti et stort Förmak, därifrån i Sängkamaren med djup Alcove och 2 Cabineter; utur det ena af dem uti Louises Hvardagsrum för at kläda sig uti, och i hwilket står et Silfver och Porcellaines Skåp, som är intet styfkam för en ung Skrifvare at hafva förtjent ihop; så i Pigkamaren, och sedan i Köket. Detta har äfven dörr til Salen, så at Maten icke behöfver bäras in igenom Förstugan. På andra sidan om Salen har Calle et stort Rum. Alla äro de höga och ljusa. Utsigten är åt den sköna Adolf Fredrics Kyrka, hvars Torn och Portal äro nästan midt för fönstren; utomdes kan man ocksa se uti åtskillige Trägårdar. Stora och ständiga Passagen på Drottning-gatan vil jag ej omnämna. Så bor nu vår lilla Louise, och med en Man, som så innerligen älskar henne, och hon honom. Nu til stora Fästen.

Juldagen notificerades Bröllopet hos hela Slägten, och til Tredje-dagen voro Mormor, Swåger och Fru Widegren, Bror Carl Axel, Archiater Hallman och begge Herrarne Martin budne hem til oss. Då slog Söta Mor på med kraft, stort och så väl arrangeradt Bord, som Du vet at Bibbi och Calle förstå sig på. Detta var egenteliga Bröllops-måltiden. Nu var Louise klädd en forme, och Charles uti svart Civil Drägt til middagen; men til aftonen kom han, efter gjorde Visiter med Louise, tilbaka uti sin granna Uniforms-Frac. [Den söta Gummans Arrheniad Glädje står ej at beskrifva: ack ej under! Du vet det Husets svåra öden, och nu ser hon alla sina Barn och Barnbarn så väl och hederligen försörgde, samt bor midt ibland dem vårdad och älskad.] Nu, såsom Swåger Widegren gerna brasskar på med sina Tracteringar med flera slags Viner; så skal Du tro at Söta Mor gjorde sig nu ej litet högfärdig med alla dessa prägtiga vin-sorter. Alla blefvo qvar til aftonen, alla voro glade och väl förnöjde.

Om Lordagen eller den 29 Dec. åt jag första gången hos dessa mina kära Barn, och gladare måltid gjör jag visst intet, förr än jag gjör

en

en dylik hos Min John och Stafva i Norrköping. Gud, som til delat mig så många välsignelser, förunnar mig ock väl denna. Nyårsafton åto Söta Mor, jag och Adolf där åter Sötgröt, ehuru ovanligt at jag någon afton äter ute; men se! det var hos dessa kära Barnen, och utomdes var jag, efter vanligheten, den aftonen på Salen. Det var för mit Hjerta en respectable Stund, då jag fick dels afbedja hela det årets afvikelser och Förseelser, samt tillika knäböja inför den nådefulle Guden, som i detta då til ända gående år så underbarligen, så rikeligen välsignat mit Hus. Nyårsdagen åto de Söta Barnen åter hos oss. Nu reda de til sit Hemkom-öl, som lär blifva storståteligt; men sedan blir åter alt tyst hos dem; ty de lefva så ordentligt och beskedligt, at också det utgjör icke den minsta delen af min hjerteliga Glädje. Ofta går Bror Adolf dit, som utomdes deltagit och deltager uti alla dessa våra Familie-Festiviteter. Helst går han dock til lilla Elsa Bromell, för at hämta tröst, men mest för at skingra sina Bekymmer öfver en för honom verkeligen nog mörk framtid. ty at sjelf vara utan lön och inkomster, och taga en fattig Flicka til på köpet, det går an bara i Boken och Versen, men aldeles intet uti Konungariket Sverige.

Se här har Du, Lilla Bästa Stafva, hela vår Julefröjd bokstafveligen beskrifven. Du och Bror John hafva endast fattats för at gjöra den aldeles fullkomlig. Dock, Gudi Lof! alles våra Hjertan äro aldrig skiljde åt. Du är söt och vil hafva min och Brita-Noras Silhouetter. Min skal Du visst få; men huru man skal intriguera en Skugga af Söta Mor, som altid träter på sin upnäsa; det blir et annat Spörsmål. Louise, Calle och Adolf lägga dock ihop råd, at stjäla så oförmärkt en afbild af det altid uti mina ögon så vackra, glada och goda ansigtet.

Hälsa nu Din aldrabästa John ifrån oss alla. Jag lefver och dör visserligen

Din tilgifnaste Pappa.

BREF: ifrån Fru Gustava Eleonora Lindahl til sin Far, Kongl. Bibliothekarien C. C. Gjörwell; dat. Norrköping, den 16 Jan. 1792.

Collectio Gjörwelliana.

Innehåll:

1) Gratulater och ömheter. 2) Kyl. Secreter. von Brinkman. 3) Besöket hos Prof. Lidén. 4) Förnyade ömheter.

Lilla af hjertat älskade Söta Far.

Aldrig kan jag beskrifva min glädje öfver min Söta Fars graciensa Bref: det var så öfverallt vackert, at jag ej kan med et enda ord förklara så mycken öm glädje och erkänsla, jag i det innersta af mitt hjerta känner; och min Söta Fars interessanta Relation om Giftermålet var för mig det mäst förnöjande. Gud gifve nu det unga Paret en beständig glädje och sällhet, som aldrig kan trysta i så öma och goda hjertan! Men det kostar på mig at höra, det min lilla Swåger varit så illa sjuk af en terrible förkylning. Dock vil jag hoppas, at den habile Doctor Hallman snart körer bort den desobligeante Febern.

Nu får jag berätta min lilla Söta Far, at unga Herr Brinkman gjort oss den äran; men det var comiquet då han kom: det var sjelfva Tretton-dagen, då hela vår Slägt var buden at tilbringa aftonen hos oss. Han kom half 2 och i sällskap med Herr Sten. Vi hade då redan ätit middag, och jag var occuperad med at arrangera Bordet til qvällen, för at sedan kunna vara klädd at taga emot främmande. Han kom in med sin vanliga gorthet och frågade Jungfru Lena, som lyckligt vis då för momenten var i rumet utanföre Salen, och frågade med vivacitet: "Skal här blifva Bröllop"? Nej, svarade Jungfru Lena. "Skal här blifva Barnsöl"? Nej, fick han åter til svar. — Jag ser utanföre et stort Bord dukadt, sade han, och hwad skal det blifva då? — Jo, min Herre, svarade Jungfrun, Herrskapet skal hafva främmande til qvällen. Hå! sade han, då kan jag få vara med! och skrattade. Jag, som stod rädd innanföre som en

Hare,

Ilare, at han ej skulle få se mig i min deshabillée, kunde ej hålla mig för at skratta åt deras conversation; och det var ej svårt at gramt känna igen honom: hans forta tal och småskratt sade mig strax: å det är unga Brinkman. – Men min första reflexion var: huru kommer han at vara här i Staden? – Hr Sten var deremot oppositum emot Herr Brinkman: ty han stod bakom hans rygg, och sade aldrig et ord. De fördes strax up til Lindahl i våra rum, och voro där en liten stund, medan jag lyckligt vis fick stjäla mig utur anreften för at kläda mig en hâte – men han hade angelägit at gå bort en liten stund förut. – Sedan kommo de åter, och voro ganska kort qvar: det var underligt, ty han kom in uti, efter mit tycke, en fullkomlig Serail, där bara unga Flickor omgåfvo honom; han hade knappt rum at vända sig, ty min Slägt är tilräckelig. – Men hans Person gjorde långt mera intryck på hela Sällskapet. Han drog sin Stol til min plaie och begynte tala i skjuss, at jag verkeligen med möda kunde draga sens af et ord. När han var bortgången, frågade alla: Hvilken var den Herren? hvilken var den Herren? – Så mycket begrep jag ändå af hans forta discours, at han tillika med Grefve Cronstedt skulle resa til Pommern. Jag ömkar hans fina Lekamen nu i denna bistra kölden.

Nu nyss kom jag ifrån min lilla charmante Farbror Lidén: han är altid lika munter och agreable, och jag har rigtigt bekommit min kyss, och ändå en på köpet. – Så mycket kan jag säga: intet duger han til Handelsman: ty då går det intet an at vara så genereux. När jag sutit där en liten stund och språkat om Stadens bästa, gjorde jag en visite en trappa längre ner hos den älskansvärda Fru Kuhlman. Så väl hennes Estimable [illegible] man som hon visa mig mycken vänskap, och de bådo mig båda två förmäla sin respect til mina Föräldrar. Det är visst, jag är lycklig at äga i dem så goda vänner: ty utom Professor Lidén och den lilla söta Fru Kuhlman äger jag ingen at kunna tala med förtrolighet vid.

Förlåt

Förlåt mig, bästa söta Far, at jag slutar med det jag borde begynt med, at fråga: huru söta Mor mår? och bedja om tusen tusen hälsningar til henne. ack! hvad min lilla Pappa är god, som skänkt mig en glad förhoppning om de söta Silhouetterne. ack! huru många momenter skola icke förljufvas igenom at bese dessa för mit hjerta så kära bilder! och med samma glädje får jag nu hoppas at i et beständigt minne få vara innesluten, och lefva och dö

en liten lydig och tilgifven Doter
Gustava Eleonora Lindahl..

P. S. ack! förlåt mig, aldragodaste Pappa, för et så fasligt illa skrifvet Bref! men lilla Tafva har så bråttom, och de stygga pennorna gå så illa. Jag skäms ögonen ur mig, at sända det. vore tiden längre, skulle jag visst omskrifva det genast.

BREF: ifrån Fru Gustava Eleonora Lindahl til sina begge Syskon i Stockholm, Brodren Carl Christoffer Gjörwell och Systren Brita Louise Almquist; dat. Norrköping, den 16 Jan. 1792.

19 (1)
Collectio Gjörwelliana.

Innehåll:

Ideliga fortsatte Förtroligheter, lika med dem uti Brefvet af d. 26 Dec. 1791.

Til Brodren:

Aldrabästa Charles!

Just som jag tänkte sätta mig och skrifva Dig en lång Jeremiade öfver en så lång väntan på et litet kärkommet Bref, kom just Ditt, och försatte mig åter i glädje at se mig ej ändå vara aldeles bortglömd, det jag nästan förut trodde; men jag hann ej läsa långt i Ditt lilla söta Bref förrän oro åter betog alla mina känslor, at höra Dig, min bäste, min ende Charles, vara attaquerad af en terrible Fluss. — at känna plågan af en impitoyable Tandvärk är det förskräckeligaste som i mit tycke kan ägas. — Gud låte Dig snart blifva bättre! annars blir Din lilla Gustave för mycket orolig.

Det måste då vara äfven en sådan Vinter, som vi arma Kräk här måste känna. Det smäller i alla Knutar, och det var til en sådan hög Grad kallt i förra veckan, at det sades ej varit en sådan köld eller Vinter på 13 års tid. Strömen syns ej röras, och vatten-hjulen äro stelnade af tjock is.

Har jag varit nog obeskelig at kunna glömt tacka Dig för den lilla asken jag genom Din godhet bekommit af Bruks Patron Pasch? — Jag tänkte mig längesedan skrifvit derom, ty jag fick den för Jul. Jag tackar Dig tusenfallt äfven at Du, lilla söta Charles, har så mycket besvär med vår Pendule.

Du frågar mig om jag fått Julklappar? — om jag roat mig? — Roligt har jag visst haft; ty vi lefde den aftonen äfven så stilla och skilde från buller som annars. — Jag och Lindahl kommo öfverens förut at ej gifva hvarandra några Julklappar; ty det har aldrig varit bruklight i min Svärfars Hus. Men vi voro ändå af hjertat förnöjde och glade. Vi drucko The-vatten tillika med den sköna Jul-kullan — och voro alla tillhopa hela aftonen — det vill säga:

min

min lilla Svärfar, min gamla Moster och Lindahl samt båda Bokhållarne och jag – min lilla jag – vi voro muntra utan like – välsignade hvarandra til en god Julhelg – Och huru skulle jag kunnat varit annat än mycket glad den aftonen, då den firades med så myken sällhet hema? – Och jag försäkrar Dig, bästa Charles, at jag var med mina tankar beständigt hema, ack! ja, osynlig satt lilla Gustave ocksa vid det firade Bröllops-bordet.

Du hör nu mycket talas om Riksdag, säger Du – Ja Du må tro, här hör man ej mindre Riksdagen nämnas. Jag hör Gefle och Konungen nämnas tous les momens du jour. Konungen har ju varit i Gefle i 2 och en half timmas tid – och det sades här för at hålla folket i styr – men vi visste ej at det var på så kort tid förrän i går. – Du må tro jag var glad, ty jag tänkte: då får min lilla Socker-Charles vara litet mera à soi-même.

Nu är här brillant, må Du tro, utan like. Här är i hvar vecka Assemblée – och 3 gånger i veckan Comedier – Concerter af den största Virtuos, kanske i hela verlden, en Italienare af namn Lolli, med sin Son, 8 år gamal, som spelar Violoncelle med all fermeté och delicatesse, at det är surprenant at höra et så litet Barn kunna upnåt en sådan perfection. Han talar Tyska, Fransyska, Engelska med samma artighet, som han excellerar på Violen. Fadren talar, utom de förra Språken, Ryska en merveille. Här har ocksa varit Lindansare; – men jag har ej bevistat et enda af alla dessa nöjen, sedan jag varit så sjuk efter den sista så otäcka Comedien. – Jag regretterar Concerterne mycket, ty nu är Hr Lolli redan pussweg – han lär väl snart koma til Stockholm.

Förlåt nu at jag så länge uppehållit Dig med mitt prat! – Du är för söt, som vill blifva litet mera beskelig på Nya året med at skrifva. För mig är det ingen ting roligare än så skrifva, ehuru illa jag gjör det – och vore jag litet närmare, skulle Du min sann få en liten Klapp på din lilla Nå Nå, som gjör narr af din lilla Stava hon ser nog huru dumt och illa hon skrifver – och det är endast Din Vänskap, som bör förlåta mig et fel, som ej hjertat, utan min swaga förmåga allenast har fel uti. – Min lilla Man och Svärfar helsa dig obeskrifveligen. – Jag tänker mig strax på stunden gå til Prof. Lidén, och skal jag visst helsa honom ifrån Dig. – Blif nu snart frisk, och glöm aldrig en liten uprigtig Gustave, qui t'aime eternellement adieu! je t'embrasse!

Til Systren.

Charmanta Louise!

Aldrig har något Bref mera förnöjt, mera glädt mig, än Ditt sista så öfveralt vackra Bref. Jag läste det med en vällust, som var obeskriflig at uttrycka. — Men du må tro at denna vällust ej unnades mig, förrän det söta Brefvet togs ur mina händer, för at gifva andra samma ljufva känsla som mig. — Professor Lidén skulle genast se det, och han admirerade det; sedan skulle Ditt vackra Bref flux til Stockholm, för at där copieras — jag gjer ljufven sådant, at ej få behålla dina fina söta Bref. Bästa Du! skrif snart för at trösta mig, och det lilla Brefvet skal jag min sann hålla bättre uti. — — Men jag skal glädja dig, eller snarare mig sjelf: jag har nu åter bekommit det, och läser det med samma grad af öm Glädje. Jag glädes utan like, ty det säger mig Din dygd, Din Sälhet — och skulle jag då ej offra tacksamhets-tårar til den Allmagt, som gjort Dig säll! — ack jo, bästa vän! de flyta af et rent och vänskapsfullt hjerta — — Jag säger ej mera — — Gud känner mina känslor — —

Du lilla söta Flicka (förlåt mit uttryck!) Du förstod min begäran — Ja, just så mente jag. — Nå, du var för god som ej nekar mig Din Silhouette — ack! jag får ju Din lilla söta Charles med! — Kors! huru lilla Tafvan är glad! — nå nå, huru jag skal hoppa! — Nu hör jag Du tilreder et stort Hemkomöl — det lärer vara roligt, eller huru tycker Du? — Jag har nu nyss haft hela min Slägt samlad hos mig Trettondedagen — och det är ej mindre — nota bene de aldranärmste — än 24, och du må tro här var et sorl af Själar — Gud skal veta roligheten — — Men nu är det alt, Dieu merci!

Kors!

Kors; om Du visste hvad hvad här är terribelt kallt! Det är så kallt, at en liten stackare just kan frysa lilla näsetippen af sig — — Hu hu! säger lilla Safva, då hon springer mellan dörrarne.

Ack! om jag ändå hade något roligt at berätta Dig — men jag lilla stakaje har ej det — om ej at här är brillant au dernier point — Concerter, Assembleer, Comedier, Lindansare — Jag har ej varit mer än på en Comedie, som jag var inviterad af Fru Kuhlman at bese — och sannerligen min fot nånsin kommer dit mera — det var så extremt kallt och drag, at jag ännu är sjuklig, och i samma grad miserabelt: ty imaginera Dig allenast i en Tobaks-lada, så tänker jag det behöfs ej mera detailleras; och min goût är ej til en sådan grad kommen, at jag charmeras af dylikt.

Nu är tid at sluta — jag hinner ej mera — Jag trycker Dig derföre med varmaste känsla til det bröst, som aldrig upphör at gjuta öma suckar för Dit och Din Estimable Charles väl — Tryck honom i Din famn och säg honom tusende Helsningar ifrån mig och hela vårt Hus — Tacka honom för hans söta rader i Dit Bref. — — Jag innesluter Dig och Honom ännu en gång i mina armar, och välsignar Eder af det varmaste hjerta. — Farväl, och glöm aldrig Din lilla Gustave — hon behöfver Din vänskap —

Eleonore Lindahl.

P. S. Ack! förlåt mina kråkfötter; men jag har så fasligen brått om. Tusende små Hushålls-affairer störa mig. Farväl! Glöm ej Din Vän!

BREF: ifrån Kongl. Bibliothecarien C. C. Gjörwell, til sin Doter, Fru Gustava Eleonora Lindahl; dat. Stockholm, den 17 Jan. 1792.

Innehåll:

1) Unge Hr Nordströms vackra Caractere. 2) Hälsre kade Stafvas ~~sköna~~ Profil ~~bordt~~ ånyo skapas af en Sergells mästerliga Hand. Bilagor.

Collectio Gjörwelliana.

Min Lilla Söta Stafva måste ocksa få et par Rader.

Du kommer ihug, at jag uti mit sista Bref skref något om Lilla Beskedliga Henriks sorgbundna Hjerta. Se här hwilka 2:ne vackra Bref han skrifvit mig til.

Han var hela Hösten illa sjuk, och när han då yrade, talte han mycket om sin Tilgifvenhet för min Person och mit Hus; men at han under sina ensliga Promenader haft mina Bref til Sällskap, visste jag aldeles intet af förrän nu. Hvilket vackert Hjerta visar sig icke uti dessa hans begge Bref! så at, om hans Begrep vore något mera vidsträckt, hans Minne lyckligare för at fatta Språk, så skulle jag visserligen gjöra af honom en vitter och mycket nyttig man. Ack! om vår Stackars Adolf med sit Snille, sin Quickhet, ägde lilla Henrics så enkla, så påliteliga Hjerta; så vore, så blefve han visst en af de lyckligaste Människjor. Snart kommer han åter på egen Hand, på det för honom altid brusande Verlds-hafvet, det må blifva det torra eller det våta; då få vi bäst se huru han vet begagna sig af alla sina egna Olyckor och mina så trägna Böner.

Lilla Louise är ocksa så söt, at hon icke allenast tillåtit mig hälsa sin fordne unge så oskyldige Amant, utan ock tillåter mig, at taga honom med mig under förbigåendet åt Carlberg, Solna och Haga.

Förlåt,

Förlåt, Bästa Du, at jag skrifvit så mycket om detta lilla, men i alt så pastorale Galanterie; dock jag vet, at Du ock så älskade litet denne Er ungdoms Vän, den tid Ni bodde som 2:ne de aldrasötaste Bondflickor på Torpet, och han agerade än en liten Trägårds Gosse, än en liten Sockerbagare: således måste det roa Dig, at föras tilbaka på så roliga Dagar. Lilla Louise har med nöje läst begge Brefren, och ber jag änteligen at få dem tilbaka.

Ilon och Söta Mor och Calle, som äfven hälsa mycket, mycket, följa i morgon, på Prof. Sergells begäran, med mig: ty han vil nu ock så höra deras omdömen öfver sit arbete med gamle Gubbens Ilufvud, för hvilket han har så myken godhet at spilla sin Tid, äfven som den söte John at spilla sina Penningar. Det blir nu endera dagen färdigt. Hade jag råd, skulle visst lilla Stafvas sköna Profil af så mästerlig Hand snarare eterniseras, än en invalids Skalle, och då försonades med detsamma den lilla Osanningen, som bedrog mig at gå til Hr Sergell, för at hos honom gjöra Din ursäkt. Dock kommer dag, så kommer råd.

Tusende Tacksägelser imedlertid täckes Du frambära til Din Söta Man, som tog, en attendant Originalet ifrån mig; och när Du, hvad det lider, skänker honom et litet Original af honom sjelf, så hoppas jag, at han gjör Dig och mig et litet Galanterie i stället.

Pappa Gjörwell.

Charles var i förmiddags hos oss, och ber hälsa Dig och Din lilla John aldrahjerteligast.

Bilagor.

Begge Hr Henric Nordströms Bref lyda således:

1.

Min Kamare d. 10 Jan. 1792 om aftonen.

Jag får äfven skrifteligen ödmjukast tacka Herr Assessorn för Des stora biträde, at jag nu arbetar hos Herr Carlbohm.

Under de senare Veckorne, som jag ej kunnat arbeta i Tryckeriet, har jag likväl ~~gjort mig~~ sjelf en stor Tjenst. Den består i medföljande Bok-förtekning, hvilken jag författat och, som jag tror, skal roa Herr Assessorn at genomögna. – Mit Bok-förråd består för det närvarande af 450 Band, som tyckes vara ganska mycket för min ringa Person. – De som bidragit i synnerhet til denna Samling äro nämnde pag. 96; och där synes för huru stort antal af Böcker jag har at tacka Herr Assessorn. – Men dessa Böcker, ehuru många, lärorika och dyrbara, äro dock ej så dyrbara för mig, som den vackra, öma och känslofulla Bref-Samling jag för tvänne år sedan fick af Herr Assessorn, och hvilken jag ej längesedan har åter igenomläst. – Ingen gång har jag läst dessa Bref utan känsla, och den sista gången kunde jag ej läsa dem utan tårar, och desse tårar gingo verkeligen från et varmt men sorgefullt hjerta. Jag kan icke säga mer, ty dessa förlustens följeslagare äro ej långt borta. –

Under min svåra sjukdom grubblade jag mycket, huru dessa Bref skulle efter min död komma til deras förste ägare, Herr Assessorn; och ingen tordes jag be försegla dem, emedan nyfikenheten lätteligen har kunnat gjort at de blifvit genomläste af tredje man, och det örskade jag ej. Men nu skal hvem som vil få läsa dem efter min död, och de skola blott finna dygd och vänskap råda i dem. – Skulle jag hädanefter ha den lyckan at bekomma Bref från Herr Assessorn, så vore det min största fägnad; men, ehuru lärorika, komma de dock aldrig at höra til den förra Samlingen; ty de komma aldrig at innehålla det de förra Brefven gjorde, som så mången gång gladde mit öma hjerta. – – –

Förlåt, at jag nu åter talt i detta ämne! men jag lofvar at aldrig gjöra det mera, utan utbeder mig blott at för altid vara innesluten uti Herr Assessorns vanliga åtanka för Sin

lilla Henrik.

2.

Vördade Herr Assessor!

Åter et Bref får jag tacka före, och som för det närvarande var icke litet välkomet. Hvad som i synnerhet roade mig var den öma Hälsningen, de tilkommande Promenaderne och Besöket i vägen, och jag lofvar: jag skall gjöra dessa Besök med Herr Assessorn mig värdig. — Jag tycker mig redan åtfölja Herr Assessorn på den vackra Haga-vägen med Gessner eller Kleisten i min räckficka; vi sitta på en tufva och läsa om Damons och Philis lycka, vi tala derom, vi beskåda 100 olika Blomster, vi betrakta dem, och ~~ar~~ alt ger oss ämne at beprisa den Store Guden, som skapat alt detta, ~~[illegible]~~ äfven för Människans skull. — Denna väg har altid för mig varit den utvaldaste, och jag har ej sällan gåt den i sällskap med en vacker Bok, ja ofta med de utvaldaste Bref jag fåt utaf Herr Assessorn, dem jag läst på dessa vackra Ställen, och tyckt mig varit lika lycklig med Damon; men - - -. Dessa Nöjen, hälst när man äger dem med en Vän, som äfven älskar Naturen, anser jag för de aldra-ypperste.

Förs jag återsända en lika uprigtig och öm Hälsning, som den jag bekom; så får jag be Herr Assessorn vara af den Godheten och anmäla den til sin ägarinna!

Nu til annat. Angående Herr Carlbohm, vore mig ganska kärt, om jag fick vara hos honom en tid; men min Far tyckes icke vara särdeles derföre. Om Herr Assessorn ville tala med honom derom, borde det ske med det snaraste; ty i morgon slutar jag mit Profark, och då kunde det hända, at han säger: jag skal sedan arbeta hemma. Min Söta Mor har ock lofvat gjöra sit til at öfvertala honom.

Nu något från min Far: Han har bedt mig bedja Herr Assessorn, at uti första Correcturet på mit Profark måtte inga ändringar komma före, som äro mot Manuscriptet: ty på det Correcturet kommer det at dömas hurudan Sättare jag är. Dock fruktar jag för fel på min sida; ty det är längesedan jag satt. Har åter Herr Assessorn något at ändra, så kan det komma i andra Correcturet *).

Jag framhärdar med obeskrifvelig Tilgifvenhet

Herr Assessorns

ödmjukaste Tjenare,

Henrik

Min glada Kamare, Söndags-eftermiddagen
den 15 Jan. 1792.

*) Bevars! Hr Henrik Nordström, Studerande af Stockholms Nation, skulle nu stå sit Prof til at bli Konstförvant uti den ädla Typographiska Konsten. Det gick han ock ganska väl igenom. På Correcturet satte jag ock mit egenhändiga Intygande om hans Skicklighet. Gud gifve honom bara bättre Hälsa!

Tisdagen, den 17 Jan. 1792.

Min lilla söta Stafva måste också få et par rader. Du kommer ihug, at jag uti mit sista Bref skref något om lilla beskedliga Henriks förbundna Hjerta. Se här, hvilka 2:ne vackra Bref han skrifvit mig til!

Han var hela Hösten illa sjuk, och, när han då yrade, talte han mycket om sin Tilgifvenhet för min Person och mit Hus; men at han under sina ensliga Promenader haft mina Bref til Sällskap, visste jag aldeles intet af förrän nu. Hvilket vackert Hjerta visar sig icke uti dessa hans begge Bref. så at om hans Begrep vore något mera vidsträckt, hans Minne lyckligare för at fatta Språk, så skulle jag visserligen gjöra af honom en vitter och mycket nyttig Man. Ack! om vår stackars Adolf med sit Snille, sin Qvickhet, ägde lilla Henriks så enkla, så pålitliga Hjerta; så vore, så blefve han visst en af de lyckligaste Människjor. Snart kommer han åter på egen Hand, på det för honom altid brusande Verlds-hafvet, det må blifva det torra eller det våta; då få vi bäst se, huru han vet begagna sig af alla sina egna Olyckor och mina så trogna Råd.

Lilla Louise är ock så så söt, at hon icke
allenast tillåtit mig hälsa sin fordne unga
så oskyldige Amant, utan ock at taga
honom med mig under förbigåendet åt
Carlberg, Solna eller Haga.

Förlåt, bästa Du, at jag skrifvit så
mycket om detta lilla, men i alt så
pastorale Galanterie; dock jag vet, at
Du ock så älskade litet denne Er Ungdoms-
Vän, den Tid Ni bodde som Ene de aldra
sötaste Bondflickor på Torpet, och han
agerade än en liten Trägårds-gosse, än
en liten Socker bagare: således måste det
roa Dig, at föras tilbaka på så roliga dagar.
Lilla Louise, har med nöje läst begge
Brefven; och ber jag änteligen at få dem
tilbaka. Hon och Charles voro i förmiddag
hos oss, och be hälsa Dig och Din Lilla John
aldra kjerteligast.

Söta Mor och Calle, som äfven hälsa mycket,
mycket, följa i morgon, på Prof. Sergells
begäran, med mig; ty han vil ock så höra
deras Omdömen öfver sit arbete med
gamle Gubbens Hustru, för hvilket han
har så myken Godhet at spilla sin Tid,
äfven som den Söte John at spilla sina Pgr.
Det blir nu endera dagen färdigt. Hade
jag råd, skulle visst lilla Stafvas sköna Profil
af.

af så mästerlig Hand snarare éterniseras, än en invalid Skalle; och då förskonades med detsamma den lilla Osanningen, som bedrog mig at gå til Hr Sergell, för at hos honom gjöra Din ursäkt. Dock, kommer Dag, så kommer Råd.

Tusende Tacksägelser imedlertid täcktes Du framföra til Din Söte Man, som tog en attendant Originalet ifrån mig, och när Du, hwad det lider, skänker honom et litet Original af honom sjelf, så hoppar jag at han gjör Dig och mig et litet Galanterie i stället.

Pappa Gjörwell.

Til

Fru Gustava Eleonora Lindahl.

BREF: ifrån Kongl. Bibliothecarien C. C. Gjörwell til Fru Gustava Eleonora Lindahl (des. Dotter); dat. Stockholm, Söndagen, den 22 Jan. 1792.

Innehåll:

1) Omständelig Beskrifning om mit Cabinet och min lyksalighet uti detsamma. 2) Mine Glädje-dagar ingångne. 3) De aldrakäraste Bröderne Giseckes Pastorale Bolag. 4) Deras aldraskönaste Målning på Naturen.

Min Egen aldrabästa Stafva!

Åter et skönt, gladt och godt Bref ifrån Din Hand, som jag fick med
sista Post jämte dylika til Calle och Louise. Hvad Du är söt, som så mycket
håller af Dine Stockholms-boar! Också vet jag få så angenäma Stunder för mig
som när jag får sitta uti mit vackra Cabinet och skrifva min Stafva til.
Detta mit lycksaliga Rum har jag lofvat beskrifva för Dig, på det Du må
sjelf kunna döma om det icke är en Lycksalighets-Boning för mit både öga och
hjerta. Se här då några drag af denna min Retraite midt uti det bullersama Stockholm.
Utur Salen går man genom et smalt Rum, uti hvilket Secreter. Stechau sitter
och förarbetar uti mina yrken, för at komma in uti et större, men som är
något mörkt, såsom ägande blott et Fönster, med en mycket oskyldig vis-à-vis
af en bara slät mur, och aldeles dragfritt. Där står den stora och breda gröna
Sophan, som i anseende til sin rymlighet är at anse för min Sängkamare
om natten och Lecture-ställe om dagen. Öfver densamma sitter Baron Knut
Leijonhufvud emellan Cancellie-Rådet Lagerbring och Hof-Rådet Warmholtz;
jag menar at han sitter således intet illa... Mit Hufvud beskyddas af
Söta Mors Portrait, och framföre mina fötter ser jag Sal. Major Ehrensparres,
efter hvilken af mig så hjertligen älskade Vän Du rätt så mycket bär
det mig så kära Nämnet Gustafva, som efter alles vår Nådige Herre och Konung.
Midt på väggen vid ingången står stora gula Papers-skåpet på en djup
Manuscript-hylla med Gardiner före, och midt före min Sopha har Söta Mor varit
så god och hängt Pendulen, som bevars! nu går igen, på det Gubben
må veta huru Tiden lider. Utur detta Audience-rum, hvar det besökande
Publicum emottages, träder man in, om mig så behagar, uti det Heliga,
uti mit för mig sjelf så högtidliga Rum. Det är något större, och har
2 Fönster, med fri Utsigt öfver Tak och Hus åt den vida och blida
Himmelen. Midt för Dören lyser, kan Du väl förstå, det röda Glas-skåpet
med den så afundsvärda Inscriptionen: <u>Collectio Gjoerwelliana</u>, och de ändå
förargeligare röda Saffians-banden, som beklåda mina dyrbaraste MSter.
Å ömse sidor stå de begge gula Glasskåpen, som åter innefatta alla de
Höglärda Verk jag antingen sjelf framfödt eller hulpit framföda; och
tänk, at de knapt få rum uti dessa begge Skåpen. Alla dessa mina
Barn af begge Sido-linierne har jag ock haft den faderlige omsorgen
at beklåda uti den guldsmidde Uniformen, så at de lysa åtminstone
utanpå. Nu går altså min sluteliga syndiga Begäresse därhän,
huru jag må kunna frälsa dessa så aldrakäraste vackra Banden
ifrån

Collectio Gjoerwelliana.

ifrån Undergång efter min Död; hvadan jag studerar på et Gåfvo-bref, til æterniserande
af så dyrbara Skatter. Å ömse sidor om de begge Skåpen hänga skrifna Taflor: den
ena et Bref ifrån Konungen, som tolkar hans ädelmodiga Hjerta, och den andra
den sanningsrika Versen af Baron Silas öfver Dugakarlens öde: hvilka begge
hjertstyrkande Recepter skola inflyta uti det Bref, hvarmed jag vid tilfälle skal besvära
lasta Farbror Lidén, då jag kommer at beskrifva det nu mera pånytt födda
Uppfostrings-Sälskapets Saliga Bibliothek.

Nu vände vi oss fördenskull mot Dörren tilbaka, och då befinnes högra väggen
beklädd med 2:ne ganska prydna Bokhyllor, för at blifva vid Snickarens omdöme,
på hvilka jämväl stå mina egna aldra käraste Böcker, nämligen, utom de af dig
förut kände Andagts-böckerne, samt de nödvändigaste Handböckerne i min Vetenskap,
äfven åtskillige verldslige Scribenter, såsom Bayle med sine Följeslagare, Chaufepié
och Marchand, Boileau, Young, Hirschfeld, Barthélémys Anacharsis, Herodote af Larcher,
Horatius af Dacier och Wieland, les Géorgiques par de Lille, Clements Bibliotheque —,
Mosheims Kyrkohistoria, de Brasses Resor Söder-ut, Marchand och Mercier om Boktryckets
Uphof, med flere: alt Böcker, uti hvilka jag nu för tiden hälst läser. Midt emellan dessa
Bokhyllor eller så kallade Repositorier har min af Professor Kraft målade Physionomie
den äran at sitta: under detta Portrait sitter åter en stor Estampe, som visar Insigten
af nya Bibliotheks-Salen i Sta Genevieves Kloster uti Paris — på det ~~at~~ jag må åtminstone
veta huru et stort Bibliothek bör se ut, efter jag ändå näppeligen lärer ernå en dylik
ögonfägnad i Sverige — samt åter därunder en för detta Bibliothecarius uti nyssn.
Parisiska Bibliothek, Hr Abbé Mercier, en stor Bokkännare, en slug Jesuit, och som nu
skrifver sig efter det Kloster i Soissons, hvaröfver han regerar, Abbé de St Léger —
Midt före al denna Härlighet står mit svarta Skrifbord, hvarvid jag nu sitter in
Persona och skrifver detta Bref. Emellan nedra Bokhyllan och Kakelugnen har jag
upsat det kära Familie-stycket, som visar Sota Morr och alla de Tre Sota Barnens
Silhouetter af Sideau, och därunder min Sota Johns Silhouette. När jag får den
af min Charles, gjör jag mig den glädjen, at sätta dem å ömse sidor om mit Portrait,
för at altid hafva dessa begge ädla och goda Människjor för mina ögon. Emellan Kakel-
ugnen och Dörren sitter den stora graverade Taflan, som föreställer vår Frälsare på
Korset efter en Målning af Rubens, och som Du torde minnas at jag fick för några
år sedan til Julklapp af Calle. På denna Bild kastar jag ej sällan — dock nej, ty vär!
alt för sällan — dels ångerfulle, dels tilbedjande Blickar.

På vänstra sidan ifrån Bokskåpen sitter på Pelaren emellan begge Fönstren min
store och mångårige Välgjörares, Commerce-Rådet Baron Patrik Alströmers Portrait,
måladt likaledes af Prof. Kraft, och därunder Medaillonerne af 3:ne andre mine
Välgjörare, framl. Landshöfdingen Baron Silas, framl. Kyrkoherden i Clara Doctor
Hauswolf, och begges vår så gode Vän, Professor Lidén. Under dem står min lilla
Valnöts-Bureau, hvilken stod därute på Capten-udden uti Warmholtzska Rumet,
full af vigtiga Paper. Uti det öfra Fönstret sitta Portraiter, såsom af Kon. Gustaf I
och Doctor Luther, hvilka begge Store Män min Ringhet har at tacka för al min
dels Borgerliga dels Tanke-frihet.

Men nu kommer jag til den aldraskönaste delen af detta Rum som jag kallar
Cabinettet uti Cabinettet, och uti hvilket jag njuter så mycken oskyldig Vällust
för mina både Sinnen och Känslor. Nu skal Du föreställa Dig, at Dörren går in
åt Rumet, som, när jag låter den stå jämt fram på Golfvet, formerar en liten

Fyrkant

fyrkant med sit Fönster, och sin egen lilla Vägg emellan Fönstret och Dörren.
På denna Vägg sitter öfverst den sköna Estampen efter Bouchers Tafla: le devot
Hermite; hvilken, hämtandes frisk Luft, står och läser uti sin gudeliga Bok
utanföre sin enstaka Bergsskrefva, men störes uti Andagten af 2:ne unga
Flickor, som råkat gå vilse i denna eljest så retande Trakt, och för at komma
öfver et vad måste lyfta litet på Kjortelen; men hela det täcka Landskapet
är dock det intkraste af alt. Därunder har jag satt den profane Eremiten,
som skalkades intet i mjugg med sina Känslor, utan uppenbarligen beskref
dem uti sina aldraskäraste Herde- och Landskaps-Qväden -- Du finner väl
at jag menar min så älskade Gessner -- Hans Hufvud har jag beskrifvit
uti et af mina förra Bref. Nu har jag ställt hans Ansigte så, at han ser
på sin sköna Landgård vid Zürich, Sihlwald kallad, hvilken, jämte en
Promenade utmed et Vatten i Skogen vid Sihlwald, vår gode Vän eller Din
lilla Bror Carl*) både aftecknat och colorerat, och därunder åter sitter
Fredrikshofs-Taflan, som lilla Louise ritat åt mig. Säg nu sjelf, om det
intet är en den aldraskäraste vacker Vägg, och Du kan aldrig tro, huru
mycket och huru gerna mit öga förlustar sig at se på alt detta, i synnerhet
på den så väl belägne Malmgården, där Gessner lefde och njöt Naturen:
ack! jag bor där med, ja jag känner mig säll och lycklig, bara under det
jag nu sitter och beskrifver detta lycksaliga Hemvist för Visheten, Vänskapen
och Smaken. Dock ej nog härmed. Uppå Fönster-karmen, som hänger
ihop med Väggen, sitter Popel-holmen vid Ermenonville, hvar J. J. Rousseau's
Grafvård står uprest, och där hans aska besökes af Resande, med alla des
härliga Environs: i och för sig sjelft betraktadt et det skönaste Landskaps-
stycke; och därunder de Blomblader och Löf, som min gode Vän, Kongl.
Secreter. Kampe, där på stället eller vid Grafven plockat och skickade mig
per Posto från Paris 1783: utgjörandes således en verkelig Flora med sin
Pastorale underskrift. Midt emot, eller på andra Fönster-karmen, hänger
Rousseau i egen Person, huru han gick skröplig och mager sista året på Erme-
nonville -- som är en Herregård några mil ifrån Paris -- och botaniserade;
så at han sitsom ser på sin egen Graf, uppå detta alt til Förtjusning vackra Stället.
Nu slutligen uti sjelfva Fönstret stå 2:ne stora Blomster-Krukor af Engelsk
Porcellaine, med sina Festoner sirade och uti sina Fat ställe, som jag fåt af min
Charles, och af hvilka jag nu planterat uti den ena et Lavendel-träd af en den
behageligaste Skapnad för ögat, och uti den andra en stor och skön Levköje-
buske, hvilka begge växter nu midt uti den stränga Vintern grönska och florera.
Se här, Lilla Stafva, skal Du tro at Sota där flere gånger om dagen lefver och
njuter; och skulle jag icke vid åtanken på så stora Guds Välgerningar,
på min goda Hustru, på mina söta Barn och Mågar, på min så oskyldiga
Vetenskap, Historien, vara lycklig? Jo, jag är det visserligen; ock så känner
hela min Själ Sanningen af de orden, som jag häromdagen läste uti
Sedoläranda Betraktelserne så lydande: Förbida Tiden blott;

Så skal ock på din Lott

Ej Glädje-dagar tryta.

Gud vare Lof så visst! och näst Gud tackar jag Er, mina Söta Barn, härföre. [Nu

*) Protocolls-Secreteraren uti Kgl. Krigs-Expeditionen, Hr Jonas Carl Linnerhielm.

Nu skal Du ock veta, at sedan jag alt mera slutar up med en hop grål både i det lärda och olärda, öker jag min Lyksalighet vidare med mina ungdoms-Lecturer om Landet och Herde-lefnaden, om Dygden och Vänskapen. Se! hwilken välgjörande Bok föll i går uti mina Händer! En Läkare i Hamburg, vid namn Giseke, hade 2:ne Söner, de aldragrickaste och dygdigaste Gossar på en gång. De heta Ludvig och Otto, samt hafva slugit et Pastoralt Bolag tilhopa, hwilket de beskrifva uti en Bok, kallad: Gemählde ländlicher Glückseligkeit; hwilken aldrakäraste Bok de ocksa dedicerat Ihrer guten Mutter. - och längre är ej denna, men ändå så mycket sägande Dedication --- Första Taflan uti detta Naturens Galerie heter ocksa: Die Natur, så skön, så skön, at jag läst den redan 2:ne gånger sjelf, och en gång i morse för lilla Louise, då hon besökte oss, och skickar jag den i afskrift äfven til lilla Stafva: visserligen skal des genomläsande jämwäl lycksaliga Dit Hjerta. Ser Du, lilla Sötunge, hwad Gagn Du har både för Själ och Hjerta, at Du lärt Dig Tyska hos den förträffeliga, den aldrig nog saknade Fru Plagemann.)

Men vare nu nog för denne gång! Helsa, kyss och omfamna Din John på mina vägnar; altid lefver jag

Beggeds

aldratilgifnaste Pappa.

(Postscriptum. Gud vare lof! Lilla Charles är åter aldeles frisk. Kan tänka, han skulle, som nygift man, gjöra och taga mot visiter uti den härliga Burgundiska Drägten; således ej underligt: om en liten Förkylning stötte til den lilla öfriga afkylningen. Archiater Hallman är ocksa Lif-Medicus där i Huset. Calles Helsa är efter vanligheten vacklande. Söta Mor, som ber hjerteligen helsa, har ock spaserat sig til en Rhume. Gubben allena braverar Kong Bores Spira; men ej under, ty han går ständigt i sin ludna Mössa, gröna Pälsen och Lappskor.)

d. 10 Febr. 92.

Mina älskade Fosterdöttrar Johanna Stubz.

Gud välsigne Eder Begge med allt godt för all den så omsorgsfulla kärlek, som I begge hyst för mig, att hvarmed I så gerna velat emottaga äfven min [illegible] Nora uti Edert kära hus. Gud oss ansa mitt lefve, att mitt hjerta just längtar derefter, att visat har det, så snart åt- tida det medgifva i förbindelse med mina öfriga omständigheter. Jag har tillförene skrifvit att under Riandagen

[illegible] Flussfeber. [illegible] allt [illegible]. Jag [illegible] Gud [illegible]

än det näst före, ty sitt har jag
Riardzjonghiter ock mil andra
af nöjse, allden mette man in
tro afogte, hvad af denne nye
skapelse vorde mående. altid
blir dru del hvarefter kindeligheder
rädthaga jag att ej man mera
blifva af med, ladhnatt jag ute
uthan tullen, sedan jag för 10 år
sedan föll utur vagnen vid
Kuonte ul uan, sen hälia
stufva bäst vet, men det
är lefvande til Kungsholm; hvilken
ma kräfte fruit värkan,
fy jag har jagat emellan

Strandholm at Ystad flere gånger
samt öfwerdt hiskelige Gelasiggarne
i Irreland en vrai Bonnier. Den
i Calcutt uppsåt Stad på Resan til Eda
ert at jag bemannar mig med In-
tiltar på Guds bevarande Hand.
Hvad gjorde jag hälldre, än hal-
tade på Mina 26 altid sada.
Barn i Norrköp, i stället at än en
gång fara at Spraåa en Lente
öppenhjertighet med mig se Intygen
van lidda i samt och at fadrep
til Linköping, hvat i en möjlig,
tiltar olägenhet i hvadan at hjelpa
en olägenhet sa. Du befaller
hvad vil Kära Ysondar.

en Söndag skrifver jag Min John et man
varit så dum till, eljest ussla skulder-
ge, hvar aar Du i så 'bade lan
Mag al witterMag:,

Skaffa Du! Den Commissionen
som jag icke kan uthälla, som jag dum
sade grenvullc. Min Fru har vandrat
Staden omaj med det upsända Selb-
vracks, alle Drundmaanes fina de
hefte dördernas fulle, hefte misslund!,
al da fanns bit mest var ~~Ella~~ Sund-
wall pad Norrbro, hvar ~~Du~~ egen-
handigt tecknade Dvo bilagges. Jo
afskaffer medicinen, ladhara
som andgivtarne.

Commissionen hos Doct. Sagell et
rettar den Cralle, efter hon a i annyattiss,
al jag icke nyskeliul lignas ut hele da
aff ne annorlunda — hvad lere daskiz. Me
~~Spalt~~ o' icke minde daassant. Sagel
bade spel med gode Vedimes en lethest til
upprata, men under de tre af det Stadh

BREF: ifrån Fru Gustava Eleonora Lindahl til Kongl. Bibliothekarien C.C. Gjörwell; dat. Norrköping, den 12 Febr. 1792.

Innehåll.

Bara Förtroligheter, ibland hvilka gamle Friarens, den beskedlige Rektor Ulrichs Visite är den kosteligaste.

Collectio Gjörwelliana.

Lilla Aldrabästa Pappa.

För några timmar hade jag det nöjet, at höra min söta Fars lilla vackra Bref läsas af min lilla Man, och Söta Far kan väl sjelf imaginera sig min förnöjelse: — at nu få tacka för så mycken öm Godhet. ack! hvad jag länge dröjt med at aflägga min tacksamhet för så många gracieusa och sköna Bref!

Vore mit hjerta, eller min vilja, orsak til mit uppskof, skulle jag hafva at reprochera mig för altid. Tusende pressanta Occupationer hafva, gud näs, vägrat mig det aldrakäraste af alt. Och jag hoppas min Söta Far förlåter en liten Doter. Min hälsa är ej mycket stark; men jag är glad, då mina Vänner äro friska: ägde jag ej detta nöje, vore jag dubbelt orolig.

i dag 8 dagar sedan, eller i Söndags, var jag med min gamle gode Svärfar hos Farbror Lidén. Vi gingo dugtigt i halkan. — Min Svärfar höll mig inunder armen, och vi föga bättre än sprungo i det gudomligt vackra månskenet. Farbror Lidén var lika agreable, lika charmant, som han altid är; och han underlät icke at uttaga sin vanliga Tribut. — Nota bene! den lilla

Skalken

Skalken Lindahl var ej med -- som lyckan var det: ---
Vi såto en rätt lång stund hos Farbror, och i sällskap af Bruks-Patron Jasch, som var ännu myicket gul af en lång-varig attaque af Gul-sjukan. Där språkades starkt om Riksdagen, och om Farbror Lidéns lilla Puss, som nu är blifven ansenligen fet -- det vil säga hans lilla Katt, som är hans Favorite i högsta grad -- Den lilla Narren får ej vara en moment utur sängen -- också är hon nu så massive, at hennes Corpus vida öfvergår gamla Pimsans.

Söndagen förut voro min lilla Man och jag inviterade at kl. 8 om morgonen fara ut til Römåsan -- det är Hr Kuhlmans gård, hvilken ligger vid Kålmords-backarne -- men den terribla Halkan, som då var, och et fasligt yrande af Snö nekade det gracieusa Herrskapet så väl som oss det nöjet, at kunna jouera af en så angenäm Resa. Vi voro också hindrade af tvänne Herrar, som gjorde oss den äran at spisa middag med oss: den ena var en ut-länning, en charmant Gosse; han var Tysk och Son af et rikt Hus i Danzig. — Men om min söta Far kunde imaginera sig, huru surprenerad och brydd jag blef eftermiddagen. Söta Far kan väl tänka, at då nyss uppstigen ifrån Bordet, då jag serverade Caffé, pre-senterade sig midt för mina ögon Rector Ulrich -- jag vardt decontenancierad autant qu'on peut l'être, och utan Spegel kände jag mig röd som en blod -- Det var för första gången jag såg honom sedan jag blifvit gift, kan tänka! Min lilla beskedliga Man befriade mig utur min faseliga embarras. Jag smög mig sakta ut, och en liten stund derefter sade Lindahl: Sie verzeihen; meine Frau ist auf Visiten ausgefahren.

Nu har jag så omständeligen relaterat en hop af mina öden, at min lilla bästa Puppa måste säkerligen vara uttröttad. Men förlåt! Det syns ju at jag redan

blifvit

blifvit en liten Käring, som så gärna sitter litet och
sqvaltrar. – Min lilla goda Far har litet oroat sina små
Barn i Norrköping, då Pappa säger, at ej snart villa fägna
oss med sit goda och glada ansigte. – Vi skole väl i-
medlertid komma ihog hvad Ordspråket säger: Den
väntar aldrig för länge, som väntar på något godt. –
Men det blifver ändå altid för länge, at vänta på så
mycket agreabelt.

Jag får nu det nöjet, at få oändeligen tacka för min
Söta Mors gracieusa Hälsning. Jag anhåller äfven, at
min Söta Far är så god och hälsar ifrån min lilla
Lindahl och ifrån mig; och låt mig imedlertid äga
det oskattbara nöjet, at få räknas til mina sista
stunder

en liten erkänsam Doter,

Gustava Eleonora Lindahl.

Måndags-aftonen kl. 10, den 13 Febr. 1792.

Min Egen Lilla Stafva!

Såsom hela Gårdagen tilbragtes hos Louise, och jag i morgon har mycket at gjöra, men ändå vil skrifva några rader til min Stafva; så nyttjar jag detta lilla lugna ögonblick af en mycket kringspridd Dag. Min önskan och min känsla för Min Lilla Stafva är altid densamma; at Du må vara och blifva lycklig uti Dit Hjerta, uti Dit Sinne och uti hela Din Lefnad! Men, Sötaste Stafva, vissa Dina uttryck uti Dina Bref och Postscripta utmärka en liten oro i Själen, en släng af Mjältsjuka, som innerligen bedröfvar Din Söta Far, som verkeligen mången Stund lider, när jag tänker: Din Stafva är intet så lycklig, som hon kunde vara, om hon bara sjelf ville. Ack! Söta Barn, slå ifrån Dig alla sorgeliga Bilder, alla Minnen, som störa Dit Lugn! Det är sant, Du saknar Captens-uddens stilla Stillhet och ljufva Trakt, Louise och Calle, Din gode Far —; men, Bästa Stafva, att detta har Gud ersatt på et för så många tusen andra Flickor afundsvärdt sätt. Satt öfver alla Bekymmer och Behofver, gift med en den ädelmodigaste och vänskapsfullaste Man, med hvilken Du kanske snart får dela den så öma och glada vården af en ny liten John eller Stafva, detta ensamt kan tilfredsställa; och då allas våra Hjertan här på Stället äro lika varma för Dig som förut, då jag så gärna skrifver Dig til; så var söt och var glad! — ty huru ville Du eljest, at jag skulle våga min åldriga och svaga Fot på så lång väg, om jag intet får taga Dig i min famn, såsom den lyckligaste Hustru uti hela Norrköping?

Jag nödgas be Dig härom: ty utom det Du sjelf skrifver uti Dit sista Postscriptum på Söta Johns Bref, så hör jag äfven af flere Resande, at Du intet är nog visible och sociable, och när Du äntligen visar Dig, är Du merändels tyst, nästan aldrig glad. Om Du nu låter Dit Sinne få en sådan Tournure, så gjör Du Dig sjelf en tung verld, då likväl alt annat gjort henne för Dig så lätt; så blir Din Söta John mindre glad, och äfven jag mindre glad: det vi dock begge behöfve, och han i synnerhet af Dig förtjenar. Sällan går Du öfver til Prof. Lidén, ~~och~~ sitter Du och talar dels litet ömhet, dels litet tok, vid hans Säng, och med hvilken Du dock kunde så mycket språka om Söta Far och Mor och våre forne Dagar, hvilket också skulle roa denne alles vår så redelige Vän. Tag mig ej illa, Sötaste Du, at jag så här skrifver Dig til; men jag skrifver Dig just til utur mit Hjerta, det Hjerta, som vil Dig så väl, som hållit och håller så mycket af Dig.

Men

Men när jag rätt tänker mig omkring, så har jag likväl 2:ne rätt ~~be~~ synnerliga Döttrar: Du är en liten stilla sittande och den lilla öma Mjältsjukan så gerna födande Dame, som ville så gerna flytta hela den Pastorale lefnaden in uti Din kammare utur Boken; Lilla Louise är åter en utervandrande Sprhatta: således kom ~~hon~~ i sträng köld trippandes ifrån Kongsbacken ända ner til oss här på Regerings-gatan, åt hos oss middag; eftermiddagen kom Charles: de sätta sig ~~alla~~ och spela Boston, äta en liten smörgås, och vandra sedan hem uti et det skönaste månsken, och sist, för det var så skönt månsken, och efter de icke voro trötte, så behaga de spasera -- hvad synes Dig väl? -- alt ut til Haga, och så hem igen, och märk! den lilla Tokan hade bordt just den dagen, för sina vissa små orsaker, vara stilla. – Ja! hvad hände? Jo, lilla Frun fick en rigtig Fluss-feber, med Oppression på Bröstet, och alt detta så häftigt, at ådern måste up. Archiater Hallman och Söta Mor sätta sig å ömse sidor om Patienten: den ena känner på Pulsen, och den andra prädikar Moderation uti Rörelserna. Om eftermiddagen kom jag ock sjelf dit; och detta var i Lögerdags. Om Söndagen var hon något bättre; då måste vi vara hela dagen där, som var, åtminstone för mig, både roligt och ledsamt; ty hvar trifves jag väl bättre, än uti mit eget lilla söta rum? – dock tyst, tyst! hvad säger jag? -- detta är icke så til förstående, som skulle jag prädika androm och blifva sjelf straffelig: ty det är sant, jag älskar min Retraite, men jag är dock nästan alla dagar ute; och se här, huru jag bara ~~har~~ i dag har skojat omkring: 1) hos Conducteuren Wulff för den stackars Adolf, som redan skrifver på Före-talet til sin stora förestående Rese-beskrifning; 2) Hofrätts-Rådet Bergenstråle, där den så hjertängsliga Politiken måste med instämmas; 3) Boktryckaren Carlbohm, där åter måste suckas öfver en ny Inskränkning af Tryck-friheten: ty det är ej nog, at man icke mera får trycka om de Franska Sakerne, utan man får nu icke heller trycka något om de Svenska Financierne; 4) Professor Bergell, för at se, huru denne min Lifgifvare mådde, sedan han sjelf så när hade rest sig til Döden här emellan och Upsala, hvadan vi begge gjorde melancholiske Grimacer; 5) Secreter. Modéer, för at få Confir-mation på Tyska Avisan, som förtäljer, at den store Verlds-Patrioten, Grefven af Anhalt, blifvit Ledamot af vårt Patriotiska Sällskap; dock grälades, hälst ifrån hans sida, om de svåra Siderne; 6) Generalen Baron Siegroth, som fåt ny attaque af Slag, satt i sin Stol, och hade befalt mig komma til sig, hvilken gode Herres lidande icke heller kunde aflöpa utan känsla för mit Hjerta; och så sist 7) til Boklådan, hvar jag til en början

en

expedierade et Bref ifrån Domprosten D. Ålf til Öfversten Baron Lagerbjelke, och sedan bevakade den Historiske Bokhandelns högvigtiga Affairer. – Hvad tycker Du väl, Söta Stafva, borde nu icke öfver alt detta Gubben ocksa vara litet mjältsjuk? – – men om jag det blifvit, så frågas tjenst-vänligen: hade derföre Svenska Financerne kunnat bättre regleras? hade Professor Sergell hostat mindre? och hade General Siegroth kunnat lättare föra vänstre armen til munnen? – Aldeles intet. – Derföre, när jag grep til Dagligt Allehanda, som ligger för mig i Boklådan, och fann at Orphée och Eurydice, denna min urgamla Lif-opera, med Musique af Gluck och alla de sköna airerne om vänskapen, skulle i afton spelas, så sade jag vid mig sjelf: se där skal Du taga din skada igen, och byta ut den ena mjältsjukan emot den andra. Det har jag ock nu redeligen gjort, kom hem kl. 9, åt litet litet, för at ock skrifva et litet litet Bref til min Stafva, som är detta. Skall det til godo!

Men innan jag slutar, måste jag tilfoga en aldrakäraste vacker vers, om den lyckliga, glade och tacksame Herden, utur et Qväde, hvarmed Åbo Tidningarne för i år börjas, hvilken Strophe lyder således:

Så, då mot Vesterns rymd den trötta Solen ilar
Och redan dalrande på böljans yta hvilar,
At i förnyad pragt til andra verldar gå,
At nya Slägters lof och deras rökverk få,
Och nattens Stjerna tänd, sit sken kring rymden skickar,
Och mörkret hotande föragtar dagens blickar;
Den trött Herden än knäböjd på klippans topp
Sit lof vid dagens slut til Himlen skickar opp,
Och då sig Ljusets Gud i Hafvet redan döljer,
Han än med tacksamhet des sista strålar följer,
Som honom lyst och värmt, och tusen nöjen gett,
Och föda åt hans Hjord på gröna fält berett.
Han dagens möder glömt, är nöjd, sit lif välsignar,
Tils han med stilla själ i sömnens armar dignar.

Än et ord: min Lilla Stafva är så god, och går prompt öfver til Prof. Lidén, och låter honom säga, om han bifaller eller bestrider hela denna min dels moraliske, dels pittoresque, dels sentimentaliske, dels Theatraliske, dels poëtiske Drogue för Dit lilla – aldeles onödigt-vis – – kranka Sinne. Receptet är åtminstone välment och ex ordinatione experientissimi, Tui amantissimi Patris. – Se nu måste Du visst gå öfver til Prof. Lidén, för at få veta hvad denna Latinska rad betyder; dock oss emellan uti alt förtroende sagt, betyder den intet annat än at jag i sanning är

Din aldrakäraste Pappa.

BREF: ifrån Kongl. Bibliothecarien C. C. Gjörwell, til Dotren, Fru Gustava Eleonora Lindahl i Norrköping; dat. Stockholm, den 13 Febr. 1792, måndags aftonen kl. 10.

Innehåll:

Diverse faderliga Recepter emot Mjältsjukan.

Collectio Gjörwelliana.

Min Egen Lilla Stafva!

Såsom hela Gårdagen tilbragtes hos Louise, och jag i morgon har mycket at gjöra, men ändå vil skrifva några rader til min Stafva; så nyttjar jag detta lilla lugna ögonblick af en mycket kringspridd Dag. Min önskan och min känsla för Min Lilla Stafva är altid densamma: at Du må vara och blifva lycklig uti Dit Hjerta, uti Dit Sinne och uti hela Din Lefnad! Men, Sötaste Stafva, vissa Dina uttryck uti Dina Bref och Postscripta utmärka en liten oro i Själen, en slang af mjältsjuka, som innerligen bedröfvar Din Söta Far, som verkeligen mången Stund lider, när jag tänker: Din Stafva är intet så lycklig, som hon kunde vara, om hon bara sjelf ville. Ack! Söta Barn, slå ifrån Dig alla sorgeliga Bilder, alla Minnen, som störa Dit lugn! Det är sant, Du saknar Captensuddens sälla Stillhet och ljufva Trakt, Louise och Calle, Din gode Far...; men, Bästa Stafva, alt detta har Gud ersatt på et för så många tusen andra Flickor afundsvärdt Sätt. Satt öfver alla Bekymmer och Behofver, gift med en den ädelmodigaste och vänskapsfullaste Man, med hvilken Du kanske snart får dela den så öma och glada vården af en ny liten John eller Stafva, detta ensamt kan tilfredsställa; och då alle våra Hjertan här på Stället äro lika varma för Dig som förut, då jag så gerna skrifver Dig til; så var söt och var glad! — ty huru ville Du eljest at jag skulle våga min ålderiga och svaga fot på så lång väg, om jag intet får taga Dig i min famn, såsom den lyckligaste Hustru i hela Norrköping?

Jag nödgas be Dig härom: ty utom det Du sjelf skrifver uti Dit sista Postscriptum på Söta Johns Bref, så hör jag äfven af flere Resande, at Du intet är nog visible och sociable, och när Du äntligen visar Dig, är Du merändels tyst, nästan aldrig glad. Om Du nu låter Dit Sinne få en sådan Tournure, så gjör Du Dig sjelf en tung verld, då likväl alt annat gjort henne för Dig så lätt; så blir Din Söta John mindre glad, och äfven jag mindre glad:

det

det vidock begge behöfve, och han i synnerhet af Dig förtjenar. Sällan går Du öfver til Prof. Lidén, sitter där och talar dels litet ömhet, dels litet tok, vid hans säng, och med hvilken Du dock kunde så mycket språka om Söta Far och Mor och våre fordne Dagar, hvilket också skulle roa denne aller vår så redelige vän. Tag mig ej illa, Sötaste Du, at jag så här skrifver Dig til; men jag skrifver Dig just til utur mit Hjerta, det Hjerta, som vil Dig så väl, som hållit och håller så myket af Dig.

Men, när jag rätt tänker mig omkring, så har jag likväl 2:ne rätt besynnerliga Döttrar. Du är en liten stilla sittande och den lilla ömma mjältsjukan så gerna födande Dame, som ville så gerna flytta hela den Pastorale Lefnaden utur Boken in uti Din Kamare; Lilla Louise är åter en utevandrande yrhätta: således kom hon i sträng köld trippandes ifrån Kongsbacken ända ner til oss här på Regeringsgatan, åt hos oss middag; eftermiddagen kom Charles: de satte sig och spela Boston, åta en liten Smörgås, och vandra sedan hem uti et det skönaste månsken, och sist, för det var så skönt månsken, och efter de icke voro trötte, så behaga de spasera — hvad synes Dig väl? — alt ut til Haga, och så hem igen, och märk! den lilla Tokan hade bordt just den dagen, för sina vissa små orsaker, vara stilla. — Ja! hvad hände? Jo, lilla Frun fick en rigtig Fluss-feber, med oppression på Bröstet, och alt detta så häftigt, at ådern måste up. Archiater Hallman och Söta Mor satte sig å ömse sidor om Patienten: den ena kämer på Pulsen, och den andra prädikar moderation uti Rörelserna. Om eftermiddagen kom jag ock sjelf dit; och detta var i Lördags. Om Söndagen var hon något bättre; då måste vi vara hela dagen där, som var, åtminstone för mig, både roligt och ledsamt; ty hvar trifves jag väl bättre, än uti mit eget lilla söta rum? — dock tyst, tyst! hvad säger jag? — detta är icke så til förstående, som skulle jag prädika androm och blifva sjelf straffelig: ty det är sant, jag älskar min Retraite, men jag är dock nästan alla dagar ute; och se här, huru jag bara i dag har skojat omkring: 1) hos Conducteuren Wulff för den stackars Adolf, som redan skrifver på Företalet til sin stora förestående Rese-beskrifning; 2) Hofrätts-Rådet Bergenstråle, där den så hjertängsliga Politiken måste med instämas; 3) Boktryckaren Carlbohm, där åter måste suckas öfver en ny Inskränkning af Tryck-friheten: ty det är ej nog, at man icke mera får trycka om de <u>franska Sakerne</u>, utan man får nu icke heller trycka något om de <u>Svenska Finanerne</u>; 4) Professor Sergell, för at se huru denne min Lifgifvare mådde, sedan han sjelf så när hade rest sig til Döden här emellan och Upsala, hvadan vi begge gjorde melancholiske Grimacer;

5)

5) Secreter. Modéer, för at få Confirmation på Tyska Avisan, som förtäljer, at den store Verlds-Patrioten, Grefven af Anhalt, blifvit Ledamot af vårt Patriotiska Sällskap; dock grälades, hälst ifrån hans sida, om de svåra tiderne; 6) Generalen Baron Siegroth, som fåt ny attaque af Slag, satt i sin Stol, och hade befalt mig komma til sig, hvilken gode Herres lidande icke heller kunde aflöpa utan känsla för mit Hjerta; och så först 7) til Boklådan, hvar jag til en början expedierade et Bref ifrån Dom-Prosten D. Älf til Öfversten Baron Lagerhjelke, och sedan bevakade den Historiske Bokhandelns högvigtiga Affairer. -- Hvad tycker Du väl, söta Stafva; borde ni icke öfver alt detta Gubben ocksa vara litet mjältsjuk? -- Men om jag det blifvit, så frågas tjenstvänligen: hade derföre Svenska Financierne kunnat bättre regleras? hade Professor Bergell hostat mindre? och hade General Siegroth kunnat lättare röra vänstre armen til munnen? - Aldeles intet. - Derföre, när jag grep til Dagligt Allehanda, som ligger för mig i Boklådan, och fann at, Orphée och Eurydice, denna min urgamla Lif-Opera, med Musique af Gluck och alla de sköna Airerne om Vänskapen, skulle i afton spelas; så sade jag vid mig sjelf: se där skal Du taga din skada igen, och byta ut den ena mjältsjukan emot den andra. Det har jag ock nu redeligen gjort, kom hem kl. 9, åt litet litet, för at ock kunna skrifva et litet litet Bref til min Stafva, som är detta. Håll det til godo!

Men innan jag slutar, måste jag tilfoga en aldrakäraste vacker vers, om den lycklige, glade och tacksame Herden, utur et Qväde, hvarmed Åbo-Tidningarne för i år börjas, hvilken Strophe lyder således:

Så, då mot Vesterns rymd den trötta Solen ilar
Och redan dalrande på böljans yta hvilar,
At i förnyad prakt til andra verldar gå,
At nya Slägters lof och dérad rökverk få,
Och Nattens Stjerna tänd, sit sken kring rymden skickar,
Och mörkret hotande föragtar dagens blickar;
Den trötte Herden än knäböjd på Klippans topp
Sit lof vid dagens slut til Himlen skickar opp,
Och då sig Ljusets Gud i Hafvet redan döljer,
Han än med tacksamhet des siste Strålar följer,
Som honom lyst och värmt, och tusen nöjen gett,
Och föda åt hans Hjord på gröna fält berett:
Han dagens möder glömt, är nöjd, sit lif välsignar,
Tils han med stilla själ i sömnens armar dignar.

Än.

Än et ord: min Lilla Stafva är så god, och går prompt öfver öfver til Prof. Lidén, och låter honom säga, om han bifaller eller bestrider hela denna min dels moraliske, dels pittoresque, dels sentimentaliske, dels theatraliske, dels poëtiske Drogue för Dit lilla -- aldeles onödigtvis -- kranka Sinne. Receptet är åtminstone välment och ex ordinatione experientissimi, sui Amantissimi Patris. – Se nu måste Du visst gå öfver til Prof. Lidén, för at få veta hvad denna Latinska rad betyder; dock oss emellan uti alt förtroende sagt, betyder den intet annat än at jag i lif och död är

Din aldrakäraste Pappa.

73

Stockh. d. 17 Febr. 1792

Gud gifve Min Lidén, Som at Stafva alt Godt!

Tusende Tack för alla Edra charmanta Bref, som jag fick i går, men hinner ej svara i dag; skal dem ske med nästa posten.

Skicka emedlertid i förväg mitt förr omskrifna Testamente, som til sin ena del nu redan ligger i Trÿcket. Textens vidare Förklaring skal en annan gång, samt i ett följande bref, dem måste i förväg Sad Trÿcket Lagas:

at, med all Vänskap för Hr Inten-
dents Contract, ärnar jag dessutom
intet låta mina Wördade Excerpta
af Manuscripta, en gång medelst
behändig Värdering, skadeliga der-
vägen öfver til sin undergång
för Svenska ~~Litteraturen~~. En mö-
jelighet är vil jag combinera detta
under min Anledning hvett tilhöra
liefste Korpser med både Vetenska-
per af Vitet. Lit. Sälsk.

Min Tid är tillagd at öf-
versetta ~~detta~~ tillagde Arbetet
til Doct. Martin på Svenska,

hvi

jag vil ändteligt hafva hr Reynolds:s Sinnebild
af Kraft-Konterfeijen äfven i tjenligaste mest
gifven pad Svenska: det är ju en af de mest
originele höfligheter, som en främlingsk
stören Engelsmans egna elliga karakter.

Må nu alle väl! Jag älskar Eder af
alt hjerta.

Gjörwell

Til Fru Lindahl i
Norrköping.

Stockholm, den 28 Febr. 1792.

Tack, aldrasötaste Stafva, för Dit glada Post Scriptum uti Farbror Lidéns sista Bref och det ännu gladare Bref Du fogat til Johns sista til Calle om Kastlags-riset &c. hvilket alt intygar, at Du ej illa uptagit mit sista välmenta Bref, för at få Dig bara en liten Smula flyktigare uti denna eljest så ängsliga och tröga verld.

Men sedermera har begges vår John fägnat mig med den högst glada Nyheten, at Du vore icke allenast i det så kallade välsignade Tilstånd &c, utan ock redan så långt i detsamma avancerad, at man måste vara betänkt på en liten Tyskländs-Resa. Döm, bästa Du! til alles vår innerliga fägnad häröfver. Gud bevare Dig uti detta Dit nya Tilstånd, och förläne Dig helst en Liten son, som delar med tiden sin Fars och Mors både Snille och Hjerta, samt hugfälles at äfven litet förälska sig uti Morfars gamla Paper! Men vi skole intet spasera för långt fram med våra Önskningar, utan för det närvarande är min enda och min hufvudsakeliga Önskan, at Min Stafva nu skickar sig så, som en Fru uti hennes alt Lof värde Etat vederbör, ägnar och väl anstår: jag menar, at Du bortlägger al otjenlig Blygsamhet, utan talar med den lika så kunnige som förfarne Doctor Westring samt hans respective Medhjelperska uti den synnerligen just respectable Delen af Läkare-konsten, som på Latin kallas Ars obstetricia, och på Svenska Siphra och Pua — — ty Nota bene, nota bene, om Du något hithörande Skriftermål fördöljer, så syndar Du verkeligen emot Dig sjelf, emot det lilla söta Kräket, som nu ligger under Dit Hjerta, emot Din gode och så älskvärde Man, emot Föräldrar både i Norrköping och Stockholm. Således, Min Lilla Stafva, jag beder Dig för Guds skull, var icke difficile eller onödigt vis blygsam!

Men det är ej nog med den hälsosama lärdomen, den bör äfven med sanfärdiga Exempel bestyrkas; hvilket jag ock, såsom en rätskaffens Historicus, vil gjöra. När Calle först började qvickna vid, talte icke allenast Söta Mor med Läkaren om sin förestående Accouchement, utan hon lät ock tidigt Fru Boll, som betjente Söta Mor uti alla sina Barnsängar, komma til sig och under — — samt undervisa henne uti al behöfvelig kännedom och försigtighet: och alt detta gjorde Söta Mor, ehuru mycket yngre än Du, af egen Eftertanke, af eget Courage. Saken är ocksä intet til slut et lika så beskaffadt Hasslen som i sin början: således — — Än en efterdömelig Sak. Då jag i går var hos Louise och föredrog henne mit Bekymmer deröfver, at Stafva torde, på helt främande

ort

ort stadd, icke våga fram med alla sina små förtroenden uti denna sin nya väg, log Louise och sade: ack! det skal aldrig Söta Far hafva någon oro öfver hwad mig beträffar; ty så snart den lille Skalken Charles gjort mig tung på foten, skal jag, honom oåtspordt, tala härom med mina Doctorer och Barnmorskor. Hvad skulle det vara för en enfaldighet, at draga flors-hufva öfver en Sak, som alla glädja sig öfver, som alla ändå veta af!

Se nu, Bästa Stafva, har jag slutat min Consultation, och afvaktar en däremot svarande skriftlig Approbation af D:r Westring, om jag icke! hunnit Lekman i hans Facultet, afgifvit et laggildt votum; men i fall man ej vil falla den Hedersmannen besvärlig med et sådant Attestatum, så är det alt nog, at Prof. Lidén försäkrar mig om hans Bifall; hwadan jag ock låter honom läsa detta Bref. Än en Sak: Fru Kuhlman måste framför alla hafva Dit Förtroende, så häruti, som uti alla andra Fruntimers-angelägenheter. Och härmed Punkt för detta Skriftermål.

Hälsa Din John och säg, at jag om en eller twå Postdagar besvarar hans sista k. Bref, och at jag igår lämnade Calle afskrift af det honom angående Postscriptum.

Och härmed omfamnar jag Eder Begge af alt hjerta. Gud välsigne Eder Begge altid!

Gjörwell

Du minns väl, at jag uti Brefvet, som beskrifver mit Cabinett, omnämnde 2ne Taflor, af hvilka den ena innehöll en hög, den andra en sann Skrift, och som jag lofvade skulle Calle tillfölja uti et af mina Bref til Prof. Lidén. Det har nu skedt, och kan både Du och Din John öfver upbygga Eder af dessa Hustaflor.

BREF: ifrån Kongl. Bibliothecarien C. C. Gjörwell til sin Doter, Fru Gustava Eleonora Lindahl; dat. Stockholm, den 28 Febr. 1792.

<u>Innehåll:</u>

Många kraftiga Tilstyrkanden, at dristeliga tala med Läkare och Barnmorska om sin förestående Barnsäng.

Tack, aldrasötaste Stafva, för Dit glada Post-scriptum uti Farbror Lidéns sista Bref och det ännu gladare Bref Du fogat til Johns sista til Calle om Fastlags-riset &c. hvilket alt intygar, at Du ej illa uptagit mit sista välmenta Bref, för at få Dig vara en liten smula flyktigare uti denna eljest så ängsliga och tröga verld.

Men sedermera har begges vår John fägnat mig med den högst glada Nyheten, at Du vore icke allenast i det så kallade välsignade Tilståndet, utan ock redan så långt i detsamma avancerad, at man måste vara betänkt på en liten Tysklands-Resa. Döm, Bästa Du! til alles vår innerliga Fägnad häröfver. – Gud bevare Dig uti detta Dit nya Tilstånd, och förläne Dig helst en liten Son, som delar med tiden sin Fars och Mors både Snille och Hjerta, samt hugfälles at äfven litet förälska sig uti Morfars gamla Paper! Men vi skole intet spasera för långt fram med våra önskningar, utan för det närvarande är min <u>enda</u> och min <u>hufvudsakeliga</u> önskan, at min Stafva nu skickar sig så, som en Fru uti hennes alt Lof värde Etat vederbör, ägnar och <u>väl anstår</u>: jag menar, at Du bortlägger al otjenlig Blygsamhet, utan talar med den lika så kunnige som förfarne Doctor Westring, samt hans respective Medhjelperska uti den sammerligen just respectable delen af Läkare-Konsten, som på Latin kallas Ars obstetricia, och på Svenska Siphra och Pua-ty Nota bene, nota bene, om Du något hithörande Skriftermål fördöljer, så syndar Du <u>verkeligen</u> emot Dig sjelf, emot det lilla Söta Kräket, som nu ligger under Dit Hjerta, emot Din gode och så älskvärde Man, emot Föräldrar både i Norrköping och Stockholm. Således, Min lilla Stafva, jag beder Dig för Guds skull, var icke difficile eller onödigt vis blygsam!

Men det är ej nog med den hälsosama Lärdomen, den bör ~~ock~~ äfven med sanfärdiga Exempel bestyrkas; hvilket jag ock, såsom en rätskaffens Historicus, vil gjöra. När Calle först började qvickna vid, talte icke allenast Söta Mor med Läkaren om sin förestående Accouchement, utan hon lät ock tidigt Fru Boll, som betjente Söta Mor uti alla sina Barnsängar, komma til sig och under-

samt

Collectio Gjörwelliana.

samt undervisa henne uti al behöfvelig Kännedom och Försigtighet: och alt detta gjorde Söta Mor, ehuru myket yngre än Du, af egen Eftertanke, af eget Courage. Saken är också intet til slut et lika så beskaffadt Hasteri som i sin början: således – – –
Än en efterdömelig Sak. Då jag igår var hos Louise, och föredrog henne mit Bekymmer deröfver, at Stafva torde, på helt främande ort stadd, icke våga fram med alla sina små förtroenden uti denna sin nya väg, log Louise och sade: ack! det skal aldrig Söta Far hafva någon oro öfver hwad mig beträffar; ty, så snart den lille Skalken Charles gjort mig tung på foten, skal jag, honom oåtspordt, tala härom med mina Doctorer och Barnmorskor. Hwad skulle det vara för en enfaldighet, at draga Flors-hufva öfver en Sak, som alla glädja sig öfver, som alla ändå veta af!

Se nu, Bästa Stafva, har jag slutat min Consultation, och afvaktar en deremot svarande skriftlig Approbation af D. Westring, om jag icke, ehuru Lekman i hans Facultet, afgifvit et lagg[i]ldt Votum; men i fall man ej vil falla den Hedermannen besvärlig med et sådant Attestatum, så är det alt nog, at Professor Lidén försäkrar mig om hans Bifall; hwadan jag ock låter honom läsa detta Bref. Än en Sak: Fru Kuhlman måste framför alla hafva Dit förtroende, så häruti, som uti alla andra Fruntimers angelägenheter. Och härmed Punkt för detta Skriftermål.

Helsa Din John och säg, at jag om en eller twå Postdagar besvarar hans sista Bref, och at jag igår lämnade Calle afskrift af det honom angående Postscriptum.

Och härmed omfamnar jag Eder Begge af alt hjerta. Gud välsigne Eder Begge altid!

Gjörwell.

BREF: ifrån Fru Gustava Eleonora Lindahl, til Kongl. Bibliothecarien C. C. Gjörwell; dat. Norrköping, den 4 Mart. 1792.

Innehåll:

Den aldravackraste Bot och Bättring.

Collectio Gjörwelliana.

Aldrabästa Söta Far.

Jag har så oändeligen myket at tacka för, at jag ej vet huru kunna tacka för så myken Ömhet och Godhet, min aldrabästa Far visat mig.

Jag blef så ömt rörd, då jag läste det första Brefvet, at jag ej — nej omöjeligen kunde hämma en hop varma tårar. — Jag kände i mit hjerta, at det var en Far — ack! en mer än öm Far som skrifvit det — och jag kände mig sensible i högsta grad, at i mina Bref skrifvit på et sätt som marquerat Ledsnad. —

Men tillåt at jag får förklara mig. Aldrig har jag känt en känsla mindre nöjd — eller mindre glad öfver mit öde — ack nej, tro mig ej nog otacksam, at kunna fela så mycket emot en Försyn, som gjort mig, ehuru ovärdig, så lycklig. — Jag skulle ju vara dubbelt brottslig, at fela emot en så ovärderlig Far, som skänkt mig lifvet — och emot en Man, som gjort hela min välfärd, och altid blifver min högsta sälhet.

Nej, aldrabästa Far, tro ej lilla Gustava nog obeskedelig — men om mit uttryck sade, at jag ej kan hindra en hop tårar vid den lyckliga moment, då jag får omfamna mina så myket älskade Föräldrar — ack! månne det ej är tårar af den renaste glädje, som mina känslor ej kunna hindra? — ack tro mig! endast jag tänker på detta ämne, kan jag ej hindra mit hjerta en Suck, som blir åtföljd med tårar. —

Den lilla styggа menskjan, som har haft så myket at reprochera mit stillatigande hos Farbror Lidén, narras litet.

Ty

Ty först äro merendels okände Främmande där, som jag intet har den förmån at känna mera än deras Namn, och för det andra så svåra lärda, at jag är mycket för dumm at våga mig entrera i deras höglärda discourser: och jag tycker mig äfven skulla fela emot den vördnad, jag är Farbror Lidén skyldig, at då Han eller Några af de öfrige Herrarne tala om lärda eller merendels dylika ämnen jag skulle afbryta med något af mit så litet interessanta prat: och jag tycker mig ej vara tyst, då där talas i ämnen, som min lilla svaga och enfaldiga person förstår at tala uti.

ingen ting skulle vara mera interessant, mera roligt, än få tala om en så ädel och långvarig vänskap, som min Söta Far och Farbror Lidén äga sins emellan; men det är sanning, at sällan är Farbror Lidén utan främmande Sällskap.

Jag beder min lilla goda Pappa om en öm förlåtelse, om jag felat, och försäkrar, at hvad jag kan ändra, skal jag visst gjöra mig det största nöje af at i alt få vara et litet lydigt Barn uti.

För de alla andra öma Förmaningar, min Söta Far varit god och gifvit mig, skal jag visst ej förgäta. -- Men det är ej så brottom med Jorda-gumman: ty lilla Frun är frisk och rask.

Jag anhåller, at min Söta Far är så gracieux och hälsar Min Söta Mor oändeligen ifrån mig och ifrån sin lilla son. Vi hoppas at vår goda öma Mor är frisk. Min Svärfar hälsar mycket. Han är, Gud vare lof, vid samma munterhet som han altid är. Han gick nyss ner i sina rum, då han en lång-stund sutit och förnöjt oss med sit goda Sällskap. Han bad mig med glädjen i ögonen hälsa hela Söta Fars värda Hus: och det gjör jag af alt hjerta, då jag får samma glädje, at i mine gode Föräldrars ömhet tro mig vara innesluten.

Gustava Eleonora Lindahl.

Stockholm, den 6 Mart. 1792.

77

Min Egen älskade John.

Tack, Bästa Du, för Dina sista K. Bref, med alt hvad de ömt och för-bindande innehålla, samt skal mit Hjerta aldrig uphöra at svara däremot. Du, vår Staffa och jag skola visserligen aldrig aflåta at lyckshaliga hvar-andras Hjertan.

Denne gång får jag föga tid at svara på annat, än det som angår mit Svenska Archivum och det på detsamma grundade National-Bibliotheket. Se här har Du då mit Skriftermål. Uphofvet och Föremålet med det så kallade Upfostrings-Sällskapet vet Du. Svenska Historien var ofelbart den Favorit, som jag dymedelst ville bygga Sak öfver hufvudet, samt sedan vidare omgärda med andra vackra och nyttiga Vetenskaper, särdeles uti underwinings- och Förbättrings-vägen. Hvad jag i denne väg, och sanneligen ensam, ehuru i Sällskapets Namn, gjorde ligger nu uti öpen dag för hvar och en, som vil genomögna min trykta Bok-lista. Lönen för alt detta ifrån Sällskapets sida vet Du ock. Nu sedan jag aflämnat til Sällskapets Bibliothek vida mer öfver än under hvad jag borde, sedan jag med Tio Actier ökt Sällskapets nya Fond, men fann icke desto mindre samma förträffeliga Tendresse för min Person tilbaka fortfara; så transporterade jag mit Actie-Bref på Secreter. Björkegren; tog dymedelst aldeles och sjelfkrafd afsked ifrån Sällskapet, och slöt endast Accord med detsamma om bestridandet af Cura Editionis af Sal. Hof-Rådet Warmholtz's Bibliotheca Historica Sveo-Gothica, mot 1 Rdlr 16. ß för hvarje trykt ark, MS och utgifnings-mödan hopräknade samt 4 Exemplar: hvilket alt jag hoppas ej kunna anses för et ochrist-ligt eller ohöfligt Valet utur detta fornämna, men nu blott Typographiska Bolag. Detta kallar jag mit Gamla Testamente. Mit Nya är åter af följande beskaffenhet. Det är äfven min egen Skapelse, jag menar det af mig in-rättade National-Bibliotheket, men väl til förståendes utan alt skön-Sammanhang med andra; utan vil jag, at denna så oskyldiga som nyttiga inrätning skal bestå utan Protector, Director, Ledamöter, Secreterare, Kamererare &c. &c. Min första Donation til detta Bibliothek står sedan trykt; den andra får i sinom tid komma efter. Mina begge Archiver ärnar

jag

jag gjöra så interessante för Läsaren, som jag förmår; och den vinst på dem falla kan skal underhålla och öka Bibliotheket, samt löna mit eller de Tilkommandes besvär med vården. Böckerne i Svenska Historien blifva Stammen; äfven som det Svenska Archivum skulle, efter min önskan, gå til Verldens, åtminstone til Rikets Slut, och innehålla Handlingar och Afhandlingar uti des Historia. Detta Bibliothek, dessa Archiver och mina MSter äro obestrideligen min egen förvärfvade Egendom, och den jag således kan och vil disponera på Sätt, som redan är skedt, och vidare skal blifva.

Den öfriga Förlags-rörelsen tilhörer efter min Död min Hustru ensam och om hon vil bebrefva sig, hvilket dock ej ännu skedt, men jag hoppas för at bibehålla National-Bibliotheket under sin Lifstid; så tilfaller också henne andelen af Archivernes inkomst för vården; hvar om icke, transporteras både det ena och andra på någon annan, och den annan blir Du och Din son efter Dig, om han annars blifver vid Studierne, eller ock, som är detsamma, blir finderad, ehuru uti Handeln qvarblifvande.

Hvad vil jag då härmed vidare? Jo, jag vil hafva en Etablissement fästad här i Sverige, til tjenst för Svenska Historien, som skal fortvara oafbrutet, och som skal bära sig sjelf. Detta kan, efter den af mig lagde Planen, aldrig slå felt, förän den Egyptiska Midnatten öfver ifrån alldeles skulle öfverssvämma Landet: ty vi äge ej än et enda Exempel derpå, at en Bok i Svenska Historien, ~~[illegible]~~ utom Richardsons Hallandia, gåt til Maculatur. Således, om Gud behagar, och om mina Barn ej bära fiendskap til mit Namn och Svenska Historien, kan detta Institutum äga och vinna Bestånd.

Min Son fikar ej efter denna Befatning, ty han går uti en hel ännan Carriere; äfven som jag aldrig skal i min Graf sörja deröfver, om Hans Majt sedan på Sätt eller annat ärfver alla hans Portefeuiller med Ritningar i Architecturen; men jag vil ej heller, at han eller någon annan skulle ärfva mina gamla Paper under vilkor, at få dem skingra, förstra, m. m.

Min andre Måg, Bror Almquist, är en très-honnête Civil Ämbetsman, och redan uti al god Carriere at förtjena Penningar uti den så loflliga Kamererare-vägen både inom och utom Grefveskapet, läser ock mycket hällre på Ciffror än på Bokstäfver, och är nöjdare med prompta Provisioner än med långväga Honorarier pro Labore; således afundas han icke heller

på

på detta mit här förenämnde Institut. När sedan Brita Nora ocksa en gång lägger sig til hvila vid min sida uti Solna Kyrkobacke; så få Barnen dela sig emellan det lilla, som förvara kan, uti Förlager och Böcker, som icke höra Bibliotheket til.

Se här, Bäste John, har Du hela min Plan. Hvad tycker Du om densamma? Jag raffinerar väl något vidare på densamma; men Hufvudsaken består orubbad.

Före, i anseende til Din Person, något, som jag synnerligen önskade, bestode det däruti; at, när Din K. Far lämnat det jordiska, Du då flyttade til Stockholm, och fäste Dit Handelshus här i Staden; så tror jag ock, at det ingalunda skulle vanprydas af et så beskaffadt Bibliothek. Jag vil imedlertid ensam arbeta för dess Inrättning och vidare Bestånd. Alt detta communiceras med vår vitre Vän, Hr Professor Lidén, hvars ytrande, såsom Lärd, såsom Historicus, jag ocksa utber mig.

Helsa Din lilla Stafva af alt hjertat ifrån sin gamle och henne så hjerteligen tilgifne Fader. Det gläder mig, at hon är i sälskap med Fru Kuhlman, och roar sig stundom på Concerter och Spectakler: ty uti hennes nu varande Situation äro Rörelser och Nöjen oumbärliga ting, om annars den lilla tilkommande Don Juan skal blifva lika så verksam och glad, som Sal. Morfar varit. Gud låte Eder länge lefva, och förkofras både uti Söner och Döttrar, som blifva Husets Heder och Lycksalighet! Denna önskan går ifrån det kända Hjertat för Eder Begge; hvadan jag ock altid finnes

Begges

tilgifnaste Pappa.

Postscriptum. Du frågar mig, hvilketdera Bibliotheket, det i Upsala eller Linköping Du skal tildela mina af Trycket utgifna egna eller andras Arbeten? Jag svarar strax: De böra stadna uti Linköping. Ty 1) har jag ej studerat i Upsala, och sedan bör Bibliotheket därstädes, enligt Författningarne, äga dessa höglärda Arbeten förut, på hvilken Typographiska Contribution Bibliotheket i Linköping åter äger ingen slags anvisning; 2) är Du Östgöthe och bor i Östergöthland; 3) Har jag, Gud näs bara Cosmopolit, altid älskat Östgöthar par préférence, det må då hafva varit för Lärdomens eller för Sjelfvåldets räkning. Således må hela det lärda Lasset köras in uti den lärda Stifts-Ladan.

Om Freden och Alliancen med Ryssland blifva lika så eviga, som Bokstafven hugnar oss med, så kunna Norrköpings Sjö-Fästningar raseras, och Bibliotheket i Linköping stå lika säkert: hvilket blir således et nytt Skäl, som talar för detsamma. Men om nu al Donations-Feber skal concentreras under Domkyrkans Hvalf i Linköping, så ville jag ock aldra tjensligast an-

anhålla, at man flyttade Kyrkoherden Kylander til Bibliothecariatet uti därvarande Cathedralen, med Lön och Praebende-Pastorat, dock mothvarande ovilkorlig Skyldighet, at med den historiske och critiske Håfven flitigt uphämta den ena Lärdoms-Skatten efter den andra utur denna Guldgrufva.

78.

BREF: ifrån mina kära Barn; Hr Grosshandlaren Joh. Nicl. Lindahl och hans Hustru; dat. Norrköping, d. 22 Mart. 1792.

<u>Innehåll</u>:

Deras första känslor öfver det försökta Konunga-Mordet, samt min Stafvas öfriga Tilstånd.

Collectio Gjörwelliana.

Min Vördade Herr Svärfader.

Utmattad af alla de Sinnes-sorger, dessa Förskräckelsens, Fasans och Fruktans Tidningar utbredt öfver hvarje värdig Medborgare, ja hvarje känslofull Menniska, har det rysningsfulla och afskyvärda Vildjuret, om möjeligt vore, förökt min bäfvan, vid åtankan af all den Bestörtning och Bedröfvelse, mina Hulda Svärföräldrar blifvit försatte uti *). Gud gifve at det ej har några farliga påföljder för Helsan! — Jag har ej ännu nog lugn i Själen at förmå skrifva någon redig rad. — För all ynnest och ömhet, samt det myckna Besvär, min Hulde Svärfader haft osspardt för mig, blifver mit vördnadsfulla Hjerta altid tacksamt; men nu felas mig, mäst, värdiga uttryck, för at kunna betyga min beständiga Undergifvenhet. — Ännu tviflar jag, at någon Svensk kan hafva köpt den afskyvärde misdådaren. Hvarje detta Lands Inbyggare, af hvad tänkesätt han vara må, har orsak at med brinnande Böner til Allmagten bedja Gud om förlängandet af Konungens för hela Riket dyrbare Lif, hvarvid hvar och en Medborgares eget Lif och Egendom äro förenade. Jag har ej styrka mer denne gång; men upphör aldrig at til mit sista ögonblick altid framlefva

Mina Huldaste Svärföräldrars

ödmjuk-lydigste John.

P. S. Hr Professor Lidén helsar och tackar för Brefven. Sänkt i den djupaste Bedröfvelse öfver den faseliga Misgärning, som på Konungens Person blifvit utöfvad, sade han sig hvarken kunna äta, sofva eller tänka! At dictera Bref är ogjörligt för honom: ty alt sedan Måndagen hafva des Rum varit fulla med Folk från Morgonen til Aftonen, från både Stad och Land; hvilka alla deltagit uti den allmänna Bestörtningen och utgjutit gemensame tårar.

Jac. Jos.

*) i anledning deraf, at Capit. <u>Ankarström</u> varit min Pupil, och en tid upfostrad uti vårt Hus.

Bästa Söta Far.

(Uti detta förskräckeliga och osäkra tilstånd vi swäfva uti, gjör at jag ej kan skrifva – endast några rader. ack min Söta Far! hwilken bedröfvelig Tid!... som jag önskat mig aldrig öfverlefva. – men nog, jag vil ej fästa mina tankar vid så gruflig händelse, utan förljufva dem med hogkomsten af öma och kära Anhöriga. Jag tackar min lilla Söta Far tusen gånger för Söta Fars öma rader; ack! jag ser i dem min goda Far är frisk, och äger all Själens styrka: jag har warit mycket orolig i anseende til det förra. – Doctor Hallman x) har warit så god och gjort oss den äran, at han warit hos oss, men allenast en kort stund; alla Persuasioner woro om intet. Hos Farbror Lidén ägde jag det nöjet, at en längre stund jouera af denne Estimable Mans Sälskap — och döm huru kärkommen han war, då han äfwen hade öma Helsningar ifrån mina älskade Föräldrar. Jag vil väl hoppas, at han har hälsat mycket mycket ifrån mig. Ej förmådde jag säga många ord; men jag tror säkert, at mina ögon målat honom nog tydligt mina känslor.

Jag, Gud vare lof! är frisk som en Nötkärne. Jag har aldrig mått bättre. Också är den glada våren, som nu dageligen gläder mig med sin ljufva ankomst, mycket orsaken dertil: ty ofta har jag redan sutit förtjust och utom mig af en öm glädje hört Lärkans första driller.

Med det aldraförsta skal jag skrifva litet mera vidlyftigt och det om min egen lilla obetydliga Person – denne gången förmår jag det ej. men alt hwad jag kan säga är, at lilla Stafva är mer än orolig at höra sin lilla söta Louise vara så jämt sjuk. – Men hwarifrån komma då alla attaquer! – aldrakäraste Söta Far! hälsa min Söta Mor oändligt, och min lilla Söta Brite-Louise, jag deltar med ömhet i hennes Plågor.

Altid lefver jag

Söta Fars

egen lilla beskedliga

Stafva.)

x) Kgl. Lif=Medicus H. D. Joh. Gust. Hallman.

Til Fru Lindahl i Norrköping.

Stockholm, den 26 Mart. 1792.

Min Egen Lilla Stafva lärer visserligen vara af hjertat bedröfvad, som på så lång tid ej haft Bref ifrån sin Söta Far, eller Svar på (sit) sista glada och ömhetsfulla Bref; men Du vet ofelbart mit Hinder. Den hiseliga Händelsen på Masqueraden, Konungen sårad, för at mördas af dens Hand, som Du set upväxa under mina ögon, med hwilken Du lefvat på fot af ungdoms-vän, hwars (påföljande) Otacksamhet emot min Person och mit Hus Du äfven så väl känner, som hans Grymhet emot sin olyckeliga Svärmor och upsåt emot sin Svägerska, den lilla enfaldiga Fröken Greta Silnecker -- alt detta hoplagt, hwilka förskräckeliga Känslor hafva icke måst finnas rådande uti hela min både Själ och Kropp alt sedan den 16, då misgerningen -- en misgerning til Sätt och Art utan like uti hela Verlds-Historien -- utöfvades, samt i närvaro af Söta Mor och Calle. Dock jag må ej härom något vidare skrifva; jag sparar det til lugnare dagar, än dem vi ännu belefve; jag anförer detta blott til urskuldande af mit sena Svar. Detta blir dock intet så gladt, som merändels alla mina Bref til Dig varit.

Hvad som i anseende til Dig mig dock af hjertat förnöjer består däruti, at jag af Dit sista Bref intager, huru min Lilla Stafva börjat blifva mera rörlig, mera synbar i Sällskaper och på almänna Samlings-ställen; hwilket Du så väl behöfver både för Dit Sinne och Din närwarande Situation. Fortfar at ofta gå öfver til Fru Kuhlman, besöka Concerter och Skådespel, fastän dessa ([illegible]) hafva hos Eder såsom hos oss uphört, i anseende til Konungens Sjukdom; sök åtminstone at lägga denna vår almänna Sorg så litet på Sinnet, som Du kan: Gud, som underbarligen, af Nåd för Riket, afböjde Konungens Dödsfall på Stället, sörjer väl vidare, blott vi sätta oss uti Hans Beskydd -- Sein Auge ist wachend, skref mig häromdagen Pastor Haickenburg til. -- Vidare gladdes jag innerligen af Archiater Hallmans Berättelser om Dit Tilstånd, huru han fann Dig frisk och glad, fager som en Ros och trind som en -- tör jag sägat? -- Rofva; huru hjerteligen glad Du blifvit, då Du fåt se honom, huru Du tagit honom i famn, såsom alles vår Fullmägtig; huru nögd och vänskapsfull han äfven funnit Din John; huru han med förundran och högagtning talte om Farbror Lidén, kort sagt: alt hwad han talte om Norrköping var högst tilfredsställande.

Jag bifogar et Bref til Din så vördnadvärde Svärfader, som Du behagar först läsa igenom, och ber Dig af alla mina så faderliga som ömhets-fulla skäl, at Du på alt sätt bibehåller den gode Mannens Tilgifvenhet och Förtroende; så at alt må gå och förblifva inom Edert Hus, såsom Du fann det för Dig vid Din Ankomst til Norrköping. Jag hoppas utomdes, at den kärlekspant, som Du nu bär under Dit Hjerta, skal ändå fastare knyta Bandet inom Edert Hus.

Hos oss har Hälsan varit skäligen god, utom det, at Söta Mor haft merändels alt sedan Masqueraden oroliga Nätter, fulla af hiskelige Drömar och sorgelige Bilder. För öfrigt tacke vi Gud, at ingen enda hos oss och af våra Barn haft minsta åning, mindre del, ej en gång den mäst aflägsne, uti denna faseliga Anläggning: hvilket utgjör ingen ringa Tröst och Sinnes-lättnad uti desse för ~~ägat~~ öfrigt just förskräckelige Dagar, då hvarje Dag uptäcker nya Brott och öker Antalet af de Häktade, då vi ännu alt sväfve uti Osäkerhet om Konungens Lif, ehuru vi hoppas til Guds Barmhertighet, at det bevaras och förlänges. I anledning af denna olyckeliga Händelse kom Ärke-Biskopen med en Deputation af Professorer ifrån Upsala, för at betyga Academiens Deltagande uti Landets almänna Sorg, ibland hvilka Deputerade ocksä vår Louises Svärfar Doctor Almqvist. Denne Hedersman har varit hos oss, och får jag fägna Dig med den samfärdiga försäkran, at Gubben just håller af sin Svärdoter, samt at han tog henne hjerteligen i famn uti min närvaro. Eljest vil det så i hemlighet förljudas, at vår Charles Syskon icke äro så aldeles nögda med detta Giftermål, ty det torde icke hafva instämt med deras politiska Speculationer; men, Gudi lof! det första är vunnet, Louise och Charles stämma förträffeligen väl öfverens med hvarandra, lefva just såsom små goda Barn tilhopa; och förmenas af de Receptlärde, at Louises små Krasligheter komma til en stor del af detta deras förtroliga Umgänge. Nå nå! det utvisar sig väl.

Et olyckligt Giftermål och en ängslig Uplösning har icke längesedan timat. Hr Desroches och hans Hustru, fordom, eller i Sal. Konungens tid, Acteur och Actrice vid Fransyska Spectaclet, men nu är Hr Desroches Lecteur på Stat hos Konungen, hade en enda Doter, <u>Emardine Desroches</u>, vaiker, men yr och flygtig. Uti henne förälskar sig en annan Fransos, Hr <u>Vervoort</u>, som ocksä fick Survivance på Lectoratet hos Konungen, läser ock verkeligen redan på Slottet, samt får Ja; reser til Frankrike, kömer tilbaka med Presenter och Saker til sin Etablissement, finner sin Sköna förändrad, som imedlertid fattat tycke och smak för en ung och vigoureux

Baron

Baron vid Hofvet. Friaren förblifver dock sit Löfte trogen; genom förnuftigt
Tal och vår beskedlige och så vänskapsfulle Abbé de Pregner's Persuasioner
bringas Brudens ~~[illegible]~~ Hjerta åter i ordning, åtminstone såsom det syntes; kort sagt:
de vigdes förl. år och började lefva med hvarandra; men den brottsliga Böjelsen
tager å nyo öfverhanden, det går til uppenbart Brouillerie, Abbé de France
gråter, Mannen älskar och sörjer sig nästan galen, ty han vet sin Illustres
otrohet, den hon icke heller döljer för någon ~~[illegible]~~, och midt under denna o-
saliga Ställning inom en hel Famille får Fru Verwoort Kopporna i den myckenhet
och af den elaka art, at hon dog den 9 sistl. Febr. uti en ålder af blott 18 år och
6 månader. Hon låg et Lik, som ingen utan fasa kunde påse, så hade Kopporna
maltraiterat den vackra Bilden; och den så högt förolämpade Mannen kunde
ändå intet skiljas ifrån detta sit Hjertas Föremål, utan begråt, och sörjer
henne ännu, som hade hon varit lika så dygdig, som hon såg aimable ut.
Kort efter upplöstes et annat Par, äfven genom Kopporna. Du minnes väl, huru
den tiden, då vi bodde i Assessor Bergstrals Hus; en ung Page för sina Latinska
Vers -- jaja, en Page och Latinska Vers -- sökte min Bekantskap, samt
huru jag förde honom äfven in uti Söta Mors, hvadan han också ibland
åt hos oss, ty han var derföre ingen Pedant, utan skref äfven sina Granlåts-
vers på Svenska. Han hette Rosenheim. En så vitter Page började snart
skrifva för Theatern, kom så i Cancelliet, skickades sedan såsom Legations-
Secreterare til Hamburg och London, amouracherade sig i Tyskland uti en
liten Skönhet, men äfven så litet försedd med Fastigheter som han sjelf;
dock bara Kärleken hade här fästat begge Makarne. Han kom så åter
hem, aflade Barn, skref Skådespel och Lofsånger, lefde af sin Pension,
och syntes rätt lycklig, då Kopporna under samma tid också öfverfallo
hans Moitié, samt lade henne i Grafven. Utaf bilagde Allehanda, som
innehåller Enklingens Sorgeqväde, kan Du inse det öfriga. Du kände ~~[illegible]~~
också Öfversten Drake, som var gift med Cousine Greta Nora Leyel. Han
dog den 23 Jan. på Waxholm, hvar han var Commendant, men helt
hastigt. Han ärnade sig til Riksdagen i Gefle, stod och talte med sin
Ordonnance, fick Slag och dog strax, samt uti des 65:te år. Han lämnar
Barn efter sig och Huset i medelgodt tilstånd. Enkan lärer flytta til sin
Mor, gamla Fru Leyel, på Ytterboda vid Elfkarleby. Begrafningen skedde
här i Maria, men var af den beskaffenhet, at jag ej vil anröra densamma.
Han var mycket bekant i min Svärfaders Hus, och hade et godt öga til
Söta Mor, just då jag kom emellan, hvadan han ock icke litet grälade
med mig; och efter han ej fick Brit-Nosen, så skulle han i stället taga
Gret-Nosen, som de begge Cousinerna då kallades. Ock ännu et Dödsfall.
Du mins, at jag uti et af mina föregående Bref skref om den beskedlige

och

och gudfruktige Fabriqueuren Olof Halling, då han förl. år kom en gång in på Brödernes Sal. Nu är han hemgången, och uplöstes d. 3 Febr. i des 65 år. Hans Sjukdom förvandlades slutligen til Vattensot, och led han myket af sina ligg-sår. Han var Enkling, och begrofs bredvid sin Hustru på Catharina Kyrkogård. Bröderne, som följde honom til Grafven, märkte myket på Dödsdagens Lösen för i år, som var Es. 60:20: Die Tage deines Leides sollen ein Ende haben". — då han hvilar nu ganska sött. Dock låt oss komma snart åter tilbaka uti de Lefvandes Land, här på Jorden välförstående. Därifrån har jag dock nu denne gång intet annat at berätta, än at sedan lille Hof-Graveuren Martin ej kunde få någon af mina små Sparare-Flickor, och han ändå ville nödvändigt gifta sig med en ung, vacker och fattig Flicka; så har han dock nu helt nyligen förlofvat sig med en liten Norrköpings-Skönhet, en Mamsell Westerberg, som är här i Pension hos Fru Skog. Hon är lagom stor, dock större än han, brunette och ser rätt lifagtig ut. Jag önskar honom myken lycka!! Professor Martins Fru synes mig åter deremot vilja draga sig utur stora verlden: ty hon skal nu snart flytta uti en ny liten våning in på Gården, och hålla där eget Hushåll. Hon är en Fru af stor växt och stark complexion, uti sina bästa år, och spelar stundom uti sin Enslighet på Cithra, hvilken Bror Adolf en och annan gång stämt åt henne. Dock denne Junker spelar nu för tiden på flera instrumenter; och hvad lärer han icke alt gjöra, då han nu i nästa veika flyttar ifrån mig, och blir fullkomlig Friherre.

Dock farväl med alla Raporter. Var du söt, glad och god; bed Gud alla dagar för Konungen, och älska altid

Din

trogne ~~Pappa~~.

Pappa:

Collectio Gjörwelliana.

BREF: ifrån Kongl. Bibliothecarien C. C. Gjörwell, til sin Doter, Fru Gustava Eleonora Lindahl i Norrköping; dat. Stockholm, den 26 Mart. 1792.

Innehåll:

1) Konungens Olycka; alles vår Oskuld och Sorg. 2) Glada Tidningar däremot ifrån Norrköping. 3) Bref til Hr Grosshandlaren Pehr Lindahl. 4) Prof. D. Almquists Besök hos oss och sin nya Svärdoter. 5) Dödsfall af Fru Vervoort, Fru Rosenheim, Öfverste Drakke och Fabriqueuren Halling. 6) Hof-Graveuren Martins Fästemö och Professor Martins Fru. 7) Lieut. Ulfs Spel.

Min Egen Lilla Stafva lärer visserligen vara af hjertat bedröfvad, som på så lång tid ej haft Bref ifrån sin Söta Far, eller Svar på sit sista glada och ömhetsfulla Bref; men Du vet ofelbart mit Hinder. Den fasseliga Händelsen på Masqueraden, Konungen sårad, för at mördas af dens Hand, som Du set upväxa under mina ögon, med hwilken Du lefvat på fot af Ungdoms-Vän, hwars påföljande Otacksamhet emot min Person och mit Hus Du äfven så väl känner, som hans Grymhet emot sin olyckeliga Svärmor och upsåt emot sin Svägerska, den lilla enfaldiga Fröken Greta Silnsiker — alt detta hoplagt, hwilka förskräckeliga Känslor hafva icke måst finnas rådande uti hela min både Själ och Kropp alt sedan den 16, då Missgerningen — en Misgerning til Sätt och ort utan Like uti hela Verlds-Historien — utöfvades, samt i närvaro af Söta Mor och Calle. Dock jag må ej härom något vidare skrifva; jag spar det til lugnare dagar, än dem vi ännu belefve; jag anförer detta blott til urskuldande af mit sena Svar. Detta blir dock intet så gladt, som merändels alla mina Bref til Dig varit.

Hvad som i anseende til Dig mig dock af hjertat förnöjer består däruti, at jag af Dit sista Bref intager, huru min Lilla Stafva börjat blifva mera rörlig, mera synbar i Sällskaper och på almänna Samlings-ställen; hwilket Du så väl behöfver både för Dit Sinne och Din närvarande Situation. Fortfar at ofta gå öfver til Fru Kuhlman, besöka Concerter och Skådespel, fastän dessa nu lära hafva hos Eder såsom hos oss uphört, i anseende til Konungens Sjukdom; sök åtminstone at lägga denna vår almänna Sorg så litet på Sinnet, som Du kan: Gud, som underbarligen, af Nåd för Riket, afböjde Konungens Dödsfall på Stället, sörjer väl vidare, blott vi förtro oss uti Hans Beskydd — sein auge ist wachend, skref mig härom dagen Pastor Walkenburg til. — Vidare gladdes jag innerligen af Archiater Hallmans Berättelser om Dit tilstånd, huru han funnit Dig frisk och glad, fager som en Ros och trind som en — törs jag sägat? — Rofva; huru hjerteligen glad Du blifvit, då Du fåt se honom, huru Du tagit honom i famn såsom alles vår Fullmägtig; huru nögd och vänskapsfull han äfven funnit Din John; huru han med förundran och högagtning talte om Farbror Lidén, kort sagdt: alt hwad han talte om Norrköping var högst tilfredsställande.

Jag

Jag bifogar et Bref til Din så vördnadsvärde Svärfader, som Du behagar först läsa igenom; och ber Dig af alla mina så faderliga som ömhetsfulla Skäl, at Du på alt sätt bibehåller den gode Mannens Tilgifvenhet och Förtroende; så at alt må gå och förblifva inom Edert Hus, såsom Du fann det för Dig vid Din ankomst til Norrköping. Jag hoppas utom dess, at den Kärleks-pant, som Du nu bär under Dit Hjerta, skal ända fastare knyta Bandet inom Edert Hus.

Hos oss har Hälsan varit skäligen god, utom det, at Söta Mor haft merändels alt sedan Masqueraden oroliga Nätter, fulla af hiskelige Drömar och sorgelige Bilder. För öfrigt tacke vi Gud, at ingen enda hos oss och af våra Barn haft minsta aning, mindre del, ej en gång den mäst aflägsne, uti denna faseliga anläggning: hvilket utgjör ingen ringa tröst och Sinnes-lättnad uti desse för öfrigt just förskräckelige dagar, då hvarje Dag upptäcker nya Brott och öker antalet af de Häktade, då vi ännu alt sväfve uti Osäkerhet om Konungens Lif, ehuru vi hoppas til Guds Barmhertighet, at det bevaras och förlänges. I anledning af denna olyckeliga Händelse, kom Ärke-Biskopen med en Deputation af Professorer ifrån Upsala, för at betyga Academiens Deltagande uti Landets almänna Sorg, ibland hvilka Deputerade också var Louises Svärfar, Doctor Almquist. Denne Hederman har varit hos oss, och får jag fägna Dig med den sanfärdiga försäkran, at Gubben just håller af sin Svärdoter, samt at han tog henne hjerteligen i famn uti min närvaro. Eljest vil det få i hemlighet förljudas, at vår Charles Syskon icke äro så aldeles nöjda med detta Giftermål, ty det torde icke hafva instämt med deras politiska Speculationer; men, Gudi lof! det förnämsta är vunnet, Louise och Charles stämma förträffeligen väl öfverens med hvarandra, lefva just såsom små goda Barn tilhopa; och förmenas af de Receptlärde, at Louises små Krasligheter komma til en stor del af detta deras förtroliga umgänge. Nå nå! det utvisar sig väl.

Et olyckligt Giftermål och en ängslig upplösning har icke längesedan timat. Hr Desroches och hans Hustru, fordom, eller i Sal. Konungens tid, Acteur och Actrice vid Franska Spectaclet, men nu är Hr Desroches Lecteur på Stat hos Konungen, hade en enda Doter, Emardine Desroches, vacker, men yr och flygtig. Uti henne förälskar sig en annan Fransos, Hr Vervoort, som också fick Survivance på Lectoratet hos Konungen, läser ock verkeligen redan på Slottet, samt får ja; reser til Frankrike, kommer tilbaka med Presenter och saker til sin Etablissement, finner sin Sköna förändrad, som imedlertid fattat tycke och smak för en ung och vigoureux Baron vid Hofvet.

Friaren

Friaren förblifver dock sit Löfte trogen; genom förnuftigt Tal och vår beskedlige och så vänskapsfulle Abbé de Pregnez's Persuasioner bringas Brudens Hjerta åter i ordning, åtminstone såsom det syntes; Kort sagt: de vigdes förl. år och började lefva med hvarandra; men den brottsliga Böjelsen tager å nyo öfverhanden, det går til uppenbart Brouillerie, Abbé de Franie gråter, Mannen älskar och sörjer sig nästan galen, ty han vet sin Hustrus Otrohet, den hon icke heller döljer för någon, och midt under denna osaliga Stälning får Fru Vervoort Kopporna i den myckenhet och af den elaka art, at hon dog den 9 sistl. Febr. uti en ålder af blott 18 år och 6 månader. Hon låg et lik, som ingen utan fasa kunde påse, så hade Kopporna maltraiterat den vackra Bilden; och den så högt förolämpade Mannen kunde ändå intet skiljas ifrån detta sit Hjertas Föremål, utan begråt, och sörjer henne ännu, som hade hon varit lika så dygdig, som hon såg aimable ut. Kort efter upplöstes et annat Par, äfven genom Kopporna. Du minnes väl, huru den tiden, då vi bodde i Assessor Bergstråhls Hus, en ung Page för sina Latinska vers -- ja ja, en Page och Latinska vers -- sökte min Bekantskap, samt huru jag förde honom äfven in uti Söta Mors, hvadan han ockå ibland åt hos oss, ty han var derföre ingen Pedant, utan skref äfven sina Granlåtr. vers på Svenska. Han hette Rosenheim. En så vitter Page började snart skrifva för Theatern, kom så i Cancelliet, skickades sedan såsom Legations-Secreterare til Hamburg och London, amouracherade sig i Tyskland uti en liten Skönhet, men äfven så litet försedd med Fastigheter som han sjelf; dock bara Kärleken hade här fästat begge Makarne. Han kom så åter hem, aflade Barn, skref Skådespel och Lofsånger, lefde af sin Pension och syntes rätt lyckelig, då Kopporna under samma tid ockå öfverföllo hans Moitié, samt lade henne i Grafven. Utaf bilagde Allehanda, som innehåller Enklingens Sorgequäde, kan Du inse det öfriga. Du kände ockå Öfversten Drake, som var gift med Cousine Greta Nora Leyel. Han dog den 23 Jan. på Waxholm, hvar han var Commendant, men helt hastigt. Han ärnade sig til Riksdagen i Gefle, stod och talte med sin Ordonnance, fick Slag och dog strax, samt uti des 65:te år. Han lämnar Barn efter sig och Huset i medellöst Tilstånd. Enkan lärer flytta til sin Mor, gamla Fru Leyel på Ytterboda vid Elfkarleby. Begrafningen skedde här i Maria, men var af den beskaffenhet, at jag ej vil omröra densamma. Han var mycket bekant i min Svärfaders Hus, och hade et godt öga til Söta Mor, just då jag kom emellan, hvadan han ock icke litet grälade med mig, och efter han ej fick Brit-Nosen, så skulle han i stället taga Gret-Nosen, som de begge Cousinerna då kallades. Dock ännu et Dödsfall. Du mins,

at

at jag uti et af mina föregående Bref skref om den beskedlige och gudfruktige Fabriqueuren Olof Halling, då han förl. år kom engång in på Brödernes Sal. Nu är han hemgången, och uplöstes den 3 Febr. i des 66:te år. Hans Sjukdom förvandlades slutligen til Vattensot, och led han myket af sina Ligg-Sår. Han var Enkling, och begrofs bredvid sin Hustru på Catharina Kyrkogård. Bröderne, som följde honom til Grafven, märkte myket på Dödsdagens Lösen för i år, som var Es. 60: 20: Die Tage deines Leides sollen ein Ende haben. Ja, han hvilar nu ganska sött.)

Dock låt oss komma snart åter tilbaka uti de Lefvandes Land, här på Jorden välförstående. Därifrån har jag dock nu denne gång intet annat at berätta, än at sedan Lille Hof-Graveuren Martin ej kunde få någon af mina fina Torpare-Flickor, och han ändå ville nödvändigt gifta sig med en ung, vacker och fattig Flicka; så har han ock nu helt nyligen förlofvat sig med en liten Norrköpings-Skönhet, en Mamsell Westerberg, som är här i Pension hos Fru Skog. Hon är lagom stor, dock större än han, brunette, och ser rätt lifagtig ut. Jag önskar honom myken lycka!! Professor Martins Fru synes mig åter däremot vilja draga sig utur stora verlden: ty hon skal nu snart flytta uti en ny liten Våning in på Gården, och hålla där eget Hushåll. Hon är en Fru af stor Växt och stark complexion, uti sina bästa år, och spelar stundom uti sin Enslighet på Cithra, hvilken Bror Adolf en och annan gång stämt åt henne. Dock denne Junker spelar nu för tiden på flera Instrumenter, och hvad lärer han icke alt gjöra, då han nu i nästa veika flyttar ifrån mig, och blir fullkomlig Friherre?

Dock farväl med alla Raporter. Var Du söt, glad och god; bed Gud alla dagar för Konungen, och älska altid

Din

trogne

Pappa.

Bilaga.

Bilaga.

Sorge-Qväde vid min älskade Makas Graf, 1792

Gå, Sanning, lägra dig där Hennes skugga vistas,
Gif dag åt Hennes Bild och tekna hvad Hon var!

Gyllenborg.

Bort från min Klago-sång alt Smickrets orda-prål!
Min Känslas höjda röst, ur djupet af min Smärta
Må tolka öfvertygdt mit Tankesätt och mit Hjerta —
Ack eviga, min Saknads föremål!
Du saknas och begråts af alla dem Dig kände:
Hvad heder för Dit Stoft, Dit Minne och Dit Namn!
Henriette, älskvärda Vän! hvars Fägring hos mig tände
Den kärlek, som Dig följt i dystra Dödens famn!
Du! som Din Tilförsigt mig med Din oskuld skänkte:
Du! som min Maka blef, och mig en Dotter *) gaf:
Du såg med mig Des död. Men hvilken af oss tänkte,
At re'n i Lifvets vår Du nalkades Din Graf?
At Du, som Hälsan sjelf, som sjelfva Glädjen varit,
Ej skulle til min frögd en mogen ålder nå?
Och at Din vackra Själ, hvars ömhet jag erfarit,
Från verldens Skådeplats så liknöjd kunde gå?
Försyn! jag faller ner, at Dina Domar vörda.
Jag sökte Lycklig bli; men Hoppet mig bedrog.
Vårt Lugn var altför kort — Bekymrens tunga börda
Til et gemensamt prof, vår Sällhet från oss tog.
I Sju samfälta år vi Menniskjors falskhet rönte,
Men ondskan likväl ej vårt Samband fyllest bröt;
Och Himlens dolda nåd mit tålamod belönte,
Då med min Makas dar han våra plågor slöt.

O

*) Fröken Gustava Johanna Wilhelmina von Rosenheim, enda Barnet af detta äktenskap, föddes i London 1785 och dog därstädes, 5 veckor gammal.

O Halft utaf mit Lif! Om än Din tysta vålnad
Kan höra mina rop och mina tårar se;
Tro ej at någonsin den kärlek blir förkolnad,
Som jag af ädel drift Dig en gång velat ge.
Hur långt har jag ej gått! - - - - Helt uti Dig betagen
Jag vågade mit Väl, jag hedrade mit Val:
Och du! Du var min tröst ifrån Förenings-dagen,
i trots af alt förtryck, i trots af alt förtal.
Hvad Hugkomst! hwad Förlust! .... åt all min omsorg lämnad,
Du villigt öfvergaf Din Mor *) och Fösterbygd;
Du kunnat lefva nögd uti Din Makes skygd;
Men – genom ödets skick med mig åt Sorger ämnad –
Til högre verldars frögd Dit Väsen blef beredt.
Du har med Hälsans slut Din Fägnings ända sedt **),
At lättare Din håg ur vanskligheten draga.
Kort sagt, Du dog förnögd. Långt från at Dig beklaga,
Tilfreds at Du med mig har delat Lust och Nöd,
Din Bild jag i mit bröst förvarar til min död.

Wilhelm von Rosenheim.

*) Enke-Fru Frederica Schmitt ifrån Holstein. Vistas nu i Stockholm.

**) Välborna Fru Maria Dorothea Henriette von Rosenheim, enda Dotter-dotter af framl. Capitainen i Kongl. Danska Tjenst, Välborne Herr von Ziegenweid ifrån Mecklenburg, dog härstädes uti Kopporna den 21 sistl. Februarii, i en ålder af 22 år och 3 månader.

Sthm. d. 30 Mart. 1792.

Mine aldrakäraste Barn.

Gustaf III är icke mera til: Gud vare hans Själ Nådig!
Gustaf Adolf utropade genast: Gud bevare Honom!

Med sista Post d. 27 skickade jag under Prof. Lidéns Convert et Bref til Fader Pehr och et til vår Stafva. Låt äntel. med omgående Post veta, om de framkommit samt under ombytt Convert? Under detsamma låg ernast en vigtig Depesche til Linköping.

Hälsa aldrahjerteligast Bror Lidén. Hvad han lärer inneliga med oss bedröfvas öfver det alldeles irreparable Dödsfallet! Min Hustru är fast otröstelig. I går aftons voro alle Barnen hos oss, och vi greto samfält.

Jag fordrar under nuvarande Ställningar det såre Betingandet: at ingen enda utom Dr. Lidén får läsa mina Förtroende-bref til Eder, el. veta hvad de innehålla. Gud välsigne Eder och gifve oss drägeliga Dagar!! Jag trycker Er til mit Hjerta, förmår ej mera, Tårarne rinna strid — —

Gjörwell

Collectio Gjörwelliana

BREF: ifrån Kongl. Bibliothecarien C. C. Gjörwell, til Herr Grosshandlaren Joh. Nicl. Lindahl och hans Hustru; dat. Stockholm, d. 30 Mart. 1792.

Innehåll:

Första Nyheten om, och Känslan öfver vårt Konunga-ombyte.
Bilagor.

Mine Aldrakäraste Barn.

GUSTAF III är icke mera til. Gud vare hans Själ Nådig!
GUSTAF ADOLF utropades genast: Gud bevare Honom!

Med sista Post, d. 27, skickade jag, under Prof. Lidéns Couvert, et Bref til Fader Pehr och et til vår Stafva. Låt änteligen med <u>om-gående</u> Post veta, om de framkommit, samt under <u>orubbadt</u> Couvert? Under detsamma låg ocksa en vigtig Depêche til Linköping

Helsa aldrahjerteligast Bror Lidén. Hvad han lärer innerligen med oss bedröfvas öfver det aldeles irreparable Dödsfallet! Min Hustru är fast otröstelig. I går aftons voro alla Barnen hos oss, och <u>vi gråto samfalt</u>.

Jag förnyar under nuvarande Ställningen det förra Betingandet: at <u>ingen enda</u> <u>utom</u> Bror Lidén får läsa mina Förtroendes-Bref til Eder, eller veta hvad de innehålla. Gud välsigne Eder och gifve oss drägeliga Dagar! Jag trycker Eder til mit Hjerta, förmår ej mera, Tårarne rinna stridt - - -

Gjörwell.

Bilagor.

Bestående uti de första Rader, jag fick, efter ingången Nyhet til Norrköping om Kon. Gustaf III:s aldrig nog beklageliga Dödsfall, af Hr Professor J. H. Lidén, mina där varande Begge Barn och Hr Grosshandlaren Peter Lindahl.

1.

Tisdags morgonen, den 3 Apr. 1792.

Under de Förskräckelsens dagar, vi nyligen framlefvat, har jag icke förmått dictera något enda ord til någon enda Vän. Vår bestörtning, harm och sorg kunna ej beskrifvas.

Neque populi aut plebis ulla vox, sed attoniti vultus, & conversæ ad omnia aures; non tumultus, non quies, quale magni metus & magnæ iræ silentium est.

Dina Bref rigtigt och obrutne framkomne. Intet enda af alla mina Bref har varit öpnadt. Har ej eller hört, at något hit til Staden ankommit, som undergåt Operation.

Alt har blifvit til Linköping befordradt, och det prompt. Har ej hört något derifrån på snart 14 dagar. Sorg och Bedröfvelse där som annorstädes.

Jag är genomsjuk, och undrar sjelf at jag kan lefva. Obegripeliga Försyn! Den Högste förbarme sig öfver Fädernerslandet och oss alla!!!

Lidén.

2.

Min vördade Herr Svärfader.

Full af bestörtning förmår jag knappast tacka af vördnadsfullaste hjerta för de rörande Brefven. Jag väntar med Båfvan på den ännu ej ankomne Stockholms-Posten. Gud låte mine Svärföräldrar och öma närmaste ej genom sorg ådraga sig Sjukdomar!

Bilägger min K. Fars Svar på det så förträffeliga Brefvet, och för hvars innehåll jag ej kan nog yttra min och min Stafvas Taksamhet.

Tårarne hindra mig mera skrifva; men jag uphör aldrig, at med barnslig undergifvenhet til mit sista ögonblick framhärda

en ödmjuk. lydig Svärson;

Norrköping den 2 Apr. 1792.

F. N. Lindahl.

3.

3.

Alda bästa Far! Hvad är til at skrifva i så faseliga dagar, som vi nu äro uti! Bestörtning förtar alla Sinnen hos mig; och jag kan ej säga et ord annat, än min eviga och öma Tacksamhet för alla min Söta Fars emot mig öfverhopade Godheter. Söta Fars sista Bref gjorde mig glad och rörd. Ack! Lef väl! Helsa alla, och förgät ej en liten öm, men mycke tiroad Doter

4. Norrköping den 31 Martii 1792.

Min af hjertat vördade och älskade Broder!!

Hvars kärkomna Skrifvelse af den 27 dennes erhållit, hvaraf inhämtat en glad och hugnesam Tidning, som jag hade här af våra kära Barn förväntat mig fåt veta, men deras vördnads- och kärleksfulla Hjertan haft någon försyn at yppa*).

Den Högste, som har alt uti sin Almagts-hand, Han täckes af sit kärleksrika Hjerta i nåde ledsaga vår kära Dotter til en lycklig fortgång; samt styrka och hjelpa henne, då Stunden nalkas, at vi få glädjas och se våra Barnbarn!

Ack! hvad skulle det icke fördubbla min glädje, om den Högste förlänte mina kära Syskon de lifs-krafter til at resa och vistas hos mig, at vi uti vår höga ålderdom kunde med lekamliga ögon få se hvarandra, som Försynen har knutit oss tilsamans, med Guds hjelp och bistånd, uti et oupplösligt band! – Imedlertid fortfar min kära Gustava dagligen uti et beständigt Krig emot mig, med alla de uptänkeliga kärleks-betygelser hon kan uptänka. Jag bjuder väl til, så godt jag kan, försvara mig; men jag finner ofta utaf mina ålderdoms-skröpligheter, at jag blifver efter, som hon får låta sig nöja med.

Ack! Du evige Förbarmare! huru står det nu til med Svea inbyggare? Ack! huru hårdt har icke den Högste tillåtit agas oss arma syndare, som i våra förböner

*) Jag tog mig, på mina Barns begäran, anledning af unga Fru Lindahls välsignade tilstånd, at tilskrifva henner Svärfar et ömt Förtroendes-Bref, hvarpå detta är den kära Gubbens förtjusta Svar.

för vår hulda Herrans Smorda varit kalla och Gjemma!
Ack! at de faseliga Månniskjor haft någon känsla i sit syndiga hjerta, och läsit i vår Svenska Psalmbok: Gjör väl och låt alt ondt bestå &c. &c. och uti en vers: Förbida Gud och hans bud hålt &c. &c. *)

Min och minas kärliga Hälsningar til Fru Syster samt öfriga Syskonen från den, som önskar sig af uprigtigt hjerta städse framlefva

Min H. kära Brors

förbundne Tjenare
Peter Lindahl.

*) Dessa Citationer äro uti mina christeliga och underfåteliga ögon Gyllene Tänkespråk och vidt öfverträffande alla de til Upror och Konunga-mord ledande Dicta Classica utur Tidsens Apostlar Voltaire, Raynal, Rousseau, Mirabeau, Brissot &c. &c.

Til Hr Joh. Niclas och Fru Gustava Eleonora Lindahl i Norrköping.

Haga, Söndags-Eftermiddagen, d. 3 Jun. 1792.

83.

Mina Söta Barn!

Huru skulle jag kunna njuta en den aldralyckfäligaste Dag hos mina Söta Barn här på Haga, utan at äfven få dela den med Er, mina icke mindre älskade Barn i Norrköping. Tillåten mig fördenskull, at jag, efter njuten middag och Hvila, får på Paperet tekna några Drag af de Känslor, som i dag lyckfäligat icke allenast mit Hjerta, utan ock hela mit Väsende. Se här då denna min lilla Rese-beskrifning! Slutet får tilskrifvas i Staden.

Dagen var skön, bittida var jag uppe, klädde mig, åt min Svenska Frukost af Dricka och Bröd, gick så ut. Min enda Saknad var at icke få önska Söta Mor: en god Morgon, ty hon sof ännu, och jag borde ej väcka henne, hälst hon sedan et par dagar klagat öfver någon värk och Styfhet på andra sidan af Hufvudet och Halsen. I går aftons var hon för öfrigt glad och god; hoppas således, at hon också i dag är frisk och munter, samt vid detta lag sitter och spelar Schack med Kongl. Secreter. Noring, denne hennes Vän par préférence. Hvad åter min Person beträffar, så bör jag härmedelst notificera, at jag i förl. månad, och för at kunna tjenligen beneventera den vackra årstiden, lagt mig til en lätt eller ofodrad Sommar-Kapprock af en Sjös Merdoie, som jag bär vid alla högtideliga tilfällen; således brillerade jag också i dag uti denna nya Drägt. Nu til Vandringen.

Jag tågade först til fot til Rosenbad, där satte jag mig uti Roddare-Båt, för at fara til Carlberg. Nu är til märkandes, at jag under alla de otta åren, jag bodde på det sälla Djurgårds-Torpet, förargade så de Kongl. Slotten, at jag blott en eller annan gång var på det mig fordom så kära Carlberg, men ingen gång for jag dit på Båt: således var denna Sjö-resa för mig så mycket angenämare, ty den gjordes liksom uti nya för mig okända farvatten, på Clara-Sjön och Carlbergs-grafven. Nu rappellerade jag mig allestäder den fordna tiden, och kunde gjöra det så mycket ostördare, som jag var hel solo i Båten. Aldraförst kom jag vid förbifarten ihog gamle Malmgården, och besåg med glädje den våningen, uti hvilken vi bodde för så många år sedan, at begge mina Söta Flickor där först skådade denna Verldenes Ljus. Detta var icke ledsamt at komma ihog. Alt vackrare och vackrare

blef

blef utsigten, som jag nalkades det så väl belägna Carlberg, och med en egen glädje skyndade jag mig in uti Trägården, en Trägård, som Natur och Konst gjort så skön, så skuggrik; en Trägård, hvar Vänskapen och Kärleken kemburit mig så många söta Stunder: ty där bodde jag år 1757 en hel Sommar hos Spanske Ministern Marquis de Puente, och följde ofta hans så sköna som goda Fru, född Grefvinna Reischach; där vandrade jag sedan så ofta med Salig Stjerna, min John den Första, och under Förlofnings-året med Brita-Nora, där hörde jag Konung Gustaf först nämna mit Namn under Masqueraden, som gafs däråt Prins Henric ifrån Preussen, då vi om morgonen demasquerade oss; där har jag i de förra tider och under mina Solna-Promenader njutit så mången söt Hvila, och läsit uti så mången god Bok; där vi slutligen en Famille bodde en hel Sommar det året, då jag med Baron Silfverhjelm besökte Sal. Fru Löwen på Långnäs, och min så länge som ömt älskade Vän, Prof. Lidén i Norrköping. Nu var jag åter uti denna Trägård, gick den stora Alléen fram utmed Dammen och satte mig på en af Bänkarne vid Orangeriet. Klockan var då omkring 9, och jag satt allena. Herre Gud! huru lycksalig kände jag mig icke där! Naturen i prakt och fägring på alla sidor omkring mig; den högtidliga Tystnaden stördes endast då och då af Foglarnes ljufva Låten; jag lyfte både Kroppens och Själens öga up til Himmelen, prisade Gud för min Varelse, för det Hjerta med mina Känslor, som hans Nådes-hand danat, som ännu kunde njuta Naturen, som hade så store orsaker at tacka och glädjas. Huru kunde nu då åtanken på mina Barn vara fjärran? Nej, mina tankar och mina välsignelser voro i samma ögonblick et och detsamma. Försmält af alla dessa Betraktelser och Känslor tilbragte jag i al sanning en just himmelsk stund under de höga och lummoga Träden; och på det mig ingen ting skulle fattas, uptog jag utur fickan de begge unge, vittre och ädle Bröderne Gisekes Taflor öfver Naturen, för at läsa uti denna aldraskönaste Bok; men si! icke nog härmed: jag läste å nyo de i går med Tyska Posten mig tilsände Bref och Silhouetter af desse mine nyaste Vänner. Jag skickar Dig både Bref och Skuggor, men med et heligt förord, at de komma mig lika oskadde tilbaka. Hvad menar Du väl jag helst vid en sådan Sinnes-ställning, kände, då jag i Hr Ludvic Gisekes Bref läste de orden: Die Liebe zur Natur, zu den Wissenschaften und das Vertrauen auf Gott sind imer die festesten Stützen bey allen Vorfällen meines Lebens gewesen. Jag läste och njöt. Jag kom ihug hvad jag längesedan läst hos Pope: at rätta sättet at tacka Gud för sina Välgerningar uti Naturen är at njuta Naturen; det gjorde jag ock. Medan jag lefde en så lycksalig Stund, såg jag fyra unga Damer nalkas, som lära bo på eller vid Carlberg: två och två höllo hvarandra i handen, lätt var deras gång, glad deras upsyn, och när de voro mig väl förbi, började de en vid deras år, som jag förmodar, manlös

men

men aldeles tjusfig Sång, som tjuste mit öra och förförde mig, at ifrån min Bänk reciprociera med följande glada Refrain:

Joli mois de Mai!
Que tu nous rend le coeur gai!

Således uthvilad, och uppfyld af de dygdigaste och tillika mäst pastorale känslor, steg jag up, vandrade genom alle Trägårdens Gångar, och fick då äfven se det Tempel, som efter Calles Ritning, och enligt Sal. Konungens Befalning, står under byggnad och nästan färdigt, uppå den Högden, som är til vänster i Trägården, när man går ifrån Slottet. Jag förmodade at detta Tempel skulle hysa en Flora ~~och~~ eller en Diana; men jag fick sedan höra af Hr Architecten, at där skall en Neptunus få sin Dyrkan. À propos af vår Architect, så har icke allenast Hertig Carl, enligt Sal. Konungens uttryckeliga vilja, yttrad på Des Sotesäng, at Hr Deprés och hans Elève, unge Gjörwell skola bibehållas vid alla sina Functioner och Fördelar, muntel[i]gen försäkrat min Son härom, utan ock försäkrat honom om sin egen vidare Nåd, samt altid med nöje agreerat de Ritningar, som Calle presenterat för Hans Kongl. Höghet, hvilken ~~min~~ Herre sjelf äfven är stor Kännare och älskare af Architecture. Dåsom Staten vid Haga nu med första kommer at regleras, så hoppas jag ock at Calle då jämväl får en fixerad Place, hvarom Sal. Konungen ofta försäkrade honom, sedan han hade fåt reglera Finance-verket i Gefle. Således utsigten ingalunda elak, ehuru på långt när icke densamma, som i Sal. Konungens tid. Calle måste väl ock hafva någon talent uti denne väg: ty han får ständigt nya commissioner ifrån Herrskaper, och således nu i förra veckan på en gång dubbla, eller at gjöra Ritningar til [illegible], det stora Herresätet i Finland, som Grefve Munck innehade, men kort före sin Afresa utur Riket sålt åt Landshöfdingen och Stats-Secreteraren Willebrand, och til Stola, Sätesgård i Westergöthland, som nyligen afbrunnit och tillhörer Öfverste Kammarjunkaren Grefve Ekeblad, för hvilken han utomdes tilförene gjort Ritningar. Dessa Bi-arbeten gifva ock sina små Sportlar. Se således mis[s]räkne vi oss icke fällan. När jag icke långt härifrån hade min Son Carlos på Stapeln, tänkte jag bara på, huru jag i honom skulle få en Bokgräl, en tilbörlig Bibliograph; och nu har han blifvit en försvarlig Architect. – Hvad menas väl med de orden: icke långt härifrån? Detta torde min lilla Stafva ej så noga minnas; åtminstone var det helt säkert för hennes egen tid. Jag blef gift i Januario 1765, och den 1 Maji samma år åt et stort Sälskap, bestående af Svärföräldrarne med de flesta sine då varande alla glada Vänner, på Myrbaddet å andra sidan om Solna Kyrka; då voro vi ock med, och där fick lilla [illegible] ondt vid Bordet, som af de Naturkunnige uttyddes strax på en antågande Dauphin, hvilken också kom til full lifagtig känsla följande Sommaren under vår sejour på Malmgården Botofta åter hitom Solna Kyrka, hvarest lille Architecten efter råd och lägenhet påbygde och påbyggdes, så at han i följ-

Januario

Januario 1766 verkeligen trädde fram i dagsljuset. Under vägen i dag ifrån Carlberg gick jag således förbi begge dessa Ställen, förde mig således naturligt vis det året af min Lefnad til minnes, som min Stafva nu beskrifver; tänkte fördenskull utan mycken Djupsinnighet: Et Folk går bort, et annat kommer åter; eller annorledes uttolkadt: Hvart Nöje hafver sin Tid. Du förstår mig väl.

Under sagta gående kom jag til Solna, den så vackra Solna Kyrkogård. Den var klädd med gröna Träd och andägtige åhörare, som dock icke alle rymdes i Kyrkan. Prästen stod just och prädikade; stälde mig således ock en stund utanföre och hörde på honom. Predikanten var sjelfva Öfver-Hofprädikanten i Grefskapet, Hr Hamarlund, eller den af Sal. Konungen tilförordnade Prädikanten vid Haga. Under den lilla stund, jag där fördröjde, ifrade Prästen starkt emot det närvisa Förnuftet, som icke bör få ransaka Trones Hemligheter — det var i dag Hel. Trefaldighets Söndag, hvars Evangelium handlar om Nya Födelsen — hvilken Instruction jag gerna och så mycket häldre erkänner, som jag sjelf är en så stor Orthodox, at jag vil taga det stygga Förnuftet til fånga äfven i många andra och aldeles tillåteliga Ransaknings-ämnen, efter det ändå gränsar så tätt ihop med det stygga Hjertat; så at, när de stygge Lemarne komma i uproor, blir ingen Hjelp mer öfrig, i fall det kära Förnuftet då vil blifva une petite raisonneuse och förstiga sig uti Begrep om Frihet och Likhet: sedan går alt på tok. Jag åhörde fördenskull min Dogmaticus med al undergifvenhet, för at icke störa någon enda af mine Medåhörare, hvilkas tro-innerliga Bifall var tydeligt at läsa på deras Ansigten, så at ingen välförstående politisk insurrection är i detta år at befara uti hela Solna Sokn. Således upbygd å den ena sidan och asseurerad å den andra begaf jag mig til min Graf, besåg de begge höga och vackra Lindar, som min Son planterat vid ingången til densamma, fröjdade mig öfver den Skugga de en dag skola gifva åt min Aska och åt Eder, Aldrakäraste Barn, när I någon gång valfärden til denne Fristad, til detta Hvilorum, som jag vil hoppas Otacksamheten då icke mera kan oskära, och strön en Blomma på denna Grift. Med en god och nyttig Lefnad blifver Döden mindre svår at påtänka, Grafven mindre njolig at besöka.

Tackandes imedlertid Gud af Hjertat, som beskärt mig en så lätt, en så sällt ålderdom, vandrade jag nu vidare, gick stora vägen til Haga, kom dit emot kl. 12, fann min Lilla Louise allena hema, som räckte mig hela öpna Famnen och förde mig in uti sit så vackra förmak, hvar på hennes Bureau stodo 2ne store Blomster-krukor, uti den ena en hvit Leviojja, och uti den andra en Törnros-buske, som bar de skönaste stora röda Rosor. Dessa Blomster hafva framföre alla andra synnerligen glädt mig, och då jag icke mera kan njuta dem med näsan, utan bara med ögat, så kysste jag den vackraste af dem flere gånger, satte mig karja litet at hvila, hvarunder Calle och Almquist komo hem, och inom denna lilla Krets har jag tilbragt en den gladaste middag. Hvilken kan således vara lyckligare än jag? ingen Fader åtminstone.

Sedan jag ätit och hvilat, följde Calle och Louise mig til den förr så kallade Pavillonen eller såsom Sal. Konungen sjelf kallade det, lilla Slottet, hvars prägtiga rum besågos, och af mig i synnerhet Bibliotheket samt det Ställe, hvar Konungen i detsamma satt före sin Spiseld sista vintern, då Grefve Horn och Capit. Ankarström stodo där utanföre, i upsåt at skjuta Konungen, men förmåtte icke fullborda mißgerningen den gången. Således var min enda mindre roliga stund i dag den, då jag besåg dessa rum, äfven som nöjet at spatsera genom hela Parken minskades så ofta vid åtanken på den, som anlagt alt detta, som så ofta sagt til Calle, at han ingenstädes i verlden hade större nöje, än då han fick vistas på Haga. De söta Barnen följde mig alt til Grinden midt emot Solna-vägen, hvar jag kysste dem, och gick så sagteligen hem Norrtulls-vägen, för at emottaga nya öma Kyssar af lilla Bribri, som var icke litet glad at få sin Vandringsman munter och glad åter. Jag kom hem kl. 8 slagen.

Se här har Du nu, Bästa Stafva, min Bulletin för hela denne Dag. Njuten begge många sådane Dagar! önskar af Hjertat Eder

tilgifnaste, högnaste

Pappa.

BREF: ifrån Kongl. Bibliothecarien C. C. Gjörwell, til Hr Joh. Niclas och Fru Gustava Eleonora Lindahl i Norrköping; dat. Haga, Söndags-Eftermiddagen, den 3. Jun. 1792.

Collectio Gjörwelliana.

Innehåll:

1) Ökad Prakt uti min Garde-robe. 2) Sjö-resa til Carlberg. 3) Trägård; Känslor och Läsning uti densamma. 4) Min Son, emot al min förmodan, en Byggmästare under den tid han sjelf stod under Bygnad. 5) Besöket af min Graf på Solna Kyrkogård, och Hr Hamarlunds Tårn på alles vårt så gerna skenande Förnuft. 6) Ankomsten til Haga. 7) Lilla Slottets beseende. 8) Saknad af den gode Konungen och Afsked af kära Barn.

Mina Söta Barn.

Huru skulle jag kunna njuta en den aldralyksaligaste Dag hos mina Söta Barn här på Haga, utan at äfven få dela den med Er, mina icke mindre älskade Barn i Norrköping. Tillåten mig fördenskull, at jag, efter njuten Middag och Hvila, får på Paperet teckna några Drag af de Känslor, som i dag lyksaligat icke allenast mit Hjerta, utan ock hela mit Väsende. Ses här då denna min lilla Rese-beskrifning! Slutet får tilskrifvas i Staden.

Dagen var skön, bittida var jag uppe, klädde mig, åt min Svenska Frukost, Dricka och Bröd, gick så ut. Min enda Saknad var at icke få önska Söta Mor en god Morgon, ty hon sof ännu och jag borde ej väcka henne, hälst hon sedan et par dagar klagat öfver någon Värk och Styfhet på andra sidan af Hufvudet och Halsen. I går aftons var hon för öfrigt glad och god; hoppas således at hon ockstå i dag är frisk och munter, samt vid detta tag sitter och spelar Schack med Kongl. Secreter Nöring, denne hennes Vän par préférence. Hvad åter min Person beträffar, så bör jag härmedelst notificera, at jag i förl. månad, och för at kunna tjenligen beneventera den vackra Årstiden, lagt mig til en lätt eller ofodrad Sommar-Kapprock af en tjus merdoie, som jag bär vid alla högtideliga tilfällen; således brillerade jag också i dag uti denna nya Drägt. Nu til vandringen.

Jag tågade först til fot til Rosenbad, där satte jag mig uti Roddare-båt, för at fara til Carlberg. Nu är til märkandes, at jag under alla de otta åren jag bodde på det sälla Djurgårds-Torpet, föragtade så de Kongl. Slotten, at jag blott en eller annan gång var på det mig fordom så kära Carlberg, men ingen gång for jag dit på Båt: således var denna Sjö-resa för mig så mycket angenämare, ty den gjordes liksom uti nya för mig okända Far-vatten, på Clara-Sjön och Carlbergs Grafven. Nu rappellerade jag mig allestädes den fordna tiden, och kunde gjöra det så mycket ostördare, som jag var hel solo i Båten. Aldraförst kom jag vid Förbifarten ihug gamle Malmgården, och besåg med glädje den våningen, uti hvilken vi bodde för så många år sedan, at begge mina söta Flickor där först skådade denna verldenes Ljus. Detta var icke ledsamt at komma ihug.

Alt

Alt vackrare och vackrare blef utsigten, som jag nalkades det så väl belägna Carlberg, och med en egen Glädje skyndade jag mig in uti Trägården, en Trägård, som Natur och Konst gjort så skön, så skuggrik, en Trägård, hvar Vänskapen och Kärleken hemburit mig så många söta Stunder: ty där bodde jag år 1757 en hel Sommar hos Spanske Ministern Marquis del Puente, och följde ofta hans så sköna som goda Fru, född Grefvinna Reischach; där vandrade jag sedan så ofta med Salig Stjerna, min Johan den Förste, och under Förlofnings-året med Brita Nora; där hörde jag Konung Gustaf först nämna mit Namn under Masqueraden, som gafs där åt Prins Henric af Preussen, då vi om morgonen demasquerade oss; där har jag i de svåra tider och under mina Solna-Promenader njutit så mången söt Hvila, och läsit uti så mången god Bok; där vi slutligen en famille bodde en hel Sommar det året, då jag med Baron Silfverhjelm besökte sal. Fru Löwen på Långnäs, och min så länge som ömt älskade Vän, Prof. Lidén i Norrköping. Nu var jag åter uti denne Trägård, gick den stora Alleen fram utmed Dammen och satte mig på en af Bänkarne vid Orangeriet. Klockan var då omkring 9, och jag satt allena. Herre Gud! huru lycksalig kände jag mig icke där! Naturen i prägt och fägring på alla sidor omkring mig; den högtidliga tystnaden stördes endast då och då af Foglarnes Gufva Låten; jag lyfte både Kroppens och Själens öga up til Himelen, prisade Gud för min Varelse, för det Hjerta med mina Känslor, som hans Nåder-hand danat, som ännu kunde njuta Naturen, som hade så store orsaker at tacka och glädjas. Huru kunde nu då åtanken på mina Barn vara fjerran? Nej, mine tankar och mina välsignelser voro i samma ögonblick et och detsamma. Försmält af alla dessa Betraktelser och Känslor tilbragte jag i al sanning en just himmelsk Stund under de höga och lummoga Träden; och på det mig ingen ting skulle fattas, upptog jag utur Ficken de begge unge, vittre och ädle Bröderne Gisekes Taflor öfver Naturen, för at läsa uti denna aldrasköhaste Bok; men si! icke nog härmed: jag läste å nyo de i går med Tyska Posten mig tilsände Bref och Silhouetter af desse mine nyaste Vänner. Jag skickar Dig både Bref och Skuggor, men med et heligt förord, at de komma mig lika oskadde tilbaka. Hvad menar Du väl, jag, hälst vid en sådan Sinnes-ställning, kände, då jag i Hr Ludvic Gisekes Bref läste de orden: <u>die Liebe zur Natur, zu den Wissenschaften, und das Vertrauen auf Gott</u> sind immer die festesten Stützen bey allen Verfallen meines Lebens gewesen. Jag läste och njöt. Jag kom ihug hvad jag längesedan läsit hos Pope: at rätta sättet at tacka Gud för sina Välgerningar uti Naturen är at njuta Naturen; det gjorde jag ock. Medan jag lefde en så lycksalig Stund, såg jag fyra unga Damer nalkas, som lära bo på eller vid Carlberg: två och två höllo hvarandra i handen, lätt var deras Gång, glad deras upsyn, och när de voro mig väl förbi, började de en vid deras år, som jag förmodar, mentör, men aldeles ljuflig Sång, som kjuste mit öra och förförde mig at ifrån min Bänk reciprociera med följande glada Refrain:

Joli mois de mai!
Que tu nous rend le coeur gai!

Således

Således uthvilad och upfyld af de dygdigaste och tillika mäst pastorale Känslor,
steg jag up, vandrade genom alla Trägårdens Gångar, och fick då äfven se det Tempel,
som efter Calles Ritning, och enligt Sal. Konungens Befalning, står under byggnad
och nästan färdigt, uppå den Högden, som är til vänster i Trägården, när man går
ifrån Slottet. Jag förmodade, at detta Tempel skulle hysa en Flora eller en Diana;
men jag fick sedan höra af Hr Architecten, at där skal en Neptunus få sin dyrkan.
A propos af vår Architect, så har icke allenast Hertig Carl, enligt Sal. Konungens
uttryckeliga vilja, yttrad på Des Sotesäng, at Hr Deprés och hans Eleve, unge
Gjörwell skola bibehållas vid alla sina Functioner och Fördelar, munteligen för-
säkrat min Son härom, utan ock försäkrat honom om sin egen vidare Nåd, samt
altid med Nöje agreerat de Ritningar, som Calle presenterat för Hans Kongl. Höghet,
hvilken Herre sjelf äfven är stor Kännare och älskare af Architecture. Såsom
Staten vid Haga nu med första kommer at regleras, så hoppas jag ock at Calle
då jämväl får en fixerad Place, hvarom Sal. Konungen ofta försäkrade honom,
sedan han hade fåt reglera Finance-verket i Gefle. Således utsigten ingalunda elak,
ehuru på långt när icke densamma, som i Sal. Konungens tid. Calle måste väl ock
hafva någon talent uti denne väg: ty han får ständigt nya Commissioner ifrån
Herrskaper, och således nu i förra veckan på en gång dubbla, eller at gjöra Ritningar
til Jockis, det stora Herresätet i Finland, som Grefve Munck innehade, men kort
före sin Afresa utur Riket sålt åt Landshöfdingen och Stats-Secreteraren Willebrand,
och til [illegible]+ Sätesgård i Westergöthland, som nyligen afbrunnit och tilhörer Öfverste
Kammarjunkaren Grefve Ekeblad, för hvilken han utomdes tilförene gjort
Ritningar. Dessa Bi-arbeten gifva ock sina små Sportlar. Se således misräkne vi
oss icke sällan. När jag icke långt härifrån hade min Don Carlos på Stapeln, tänkte
jag bara på, huru jag i honom skulle få en Bokgräl, en tilbörlig Bibliograph;
och nu har han blifvit en försvarlig Architect. Hvad menas väl med de orden:
icke långt härifrån? Detta torde min lilla Stafva ej så noga minnas; åtminstone
var det helt säkert före hennes tid. Jag blef gift i Januario 1765, och den 1 Maji samma
år åt et stort Sällskap, bestående af Svärföräldrarne, med de fleste sine då varande
alla glada vänner, på Myrbaddet å andra sidan om Solna Kyrka; då voro vi ock
strax på en antågande Dauphin, hvilken ocksa kom til full lifaktig känsla
följande Sommaren under vår Sejour på Malmgården Botofta åter hitom Solna
kyrka, hvarest lille Architecten efter råd och lägenhet påbygde och påbyggdes;
så at han i följande Januario 1766 verkeligen trädde fram i dagsljuset. Under
vägen i dag ifrån Carlberg gick jag således förbi begge dessa Ställen; förde mig
således naturligt vis det året af min Lefnad til minnes, som min Stafva nu
belefver; tänkte fördenskull utan mycken Djupsinnighet: Et Folk går bort, et
annat kommer åter; eller annorledes uttolkadt: Hvart Nöje hafver sin Tid.
Du förstår mig väl!

Under sagta gående kom jag til Solna, den så vackra Solna Kyrkogård.
Den var klädd med gröna Träd och andägtiga åhörare, som dock icke alla rymdes
i Kyrkan. Prästen stod just och prädikade; ställde mig således ock en stund+ och
hörde på honom. Gudsmannen var sjelfve Öfver-Hofprädikanten i Grefve-
skapet, Hr Hammarlund, eller den af Sal. Konungen tilförordnade Prädikanten

vid

+Lindholm,

+utanföre/

vid Haga. Under den lilla Stund, jag där fördröjde, ifrade Prästen starkt emot det näsvisa
Förnuftet, som icke bör få ransaka Trones Hemligheter -- det var i dag Hel. Trefallighets-
Söndag, hvars Evangelium handlar om Nya Födelsen -- hvilken Instruction jag gerna
och så mycket häldre erkänner, som jag sjelf är en så stor Orthodox, at jag vil taga det stygga
Förnuftet til fånga äfven i många andra och aldeles tillåteliga Ransaknings-ämnen, efter det
ändå gränsar så tätt ihop med det stygga Hjertat; så at, när de stygge Lemarne koma i upror,
blir ingen Hjelp mer öfrig, i fall det kära Förnuftet då vil blifva une petite Raisonneuse, och för-
stiga sig uti Begrep om Frihet och Likhet: sedan går alt på tok. Jag åhörde fördenskull min
Dogmaticus med al Undergifvenhet, för at icke störa någon enda af mine Med-åhörare, hvilkas
tro-innerliga Bifall var tydeligt at läsa på deras ansigten, så at ingen välförståendes politisk
insurrection är i detta år at befara uti hela Solna Sokn. Således upbygd å den ena sidan och
assurerad å den andra begaf jag mig til min Graf, besåg de begge höga och vackra Lindar,
som min Son planterat vid ingången til densamma, fröjdade mig öfver den Skugga de
en dag skola gifva åt min aska och åt Eder, Aldrakäraste Barn, en når I någon gång val-
färdens til denna Fristad, til detta Hvilorum, som jag vil hoppas Ovaksamheten då icke mera
kan afskära, och strön en Blomma på denna Grift. Med en god och nyttig Lefnad blifver Döden
mindre svår at påtänka, Grafven mindre ryslig at besöka.

Tackandes imedlertid Gud af hjertat, som beskärt mig en så lätt, en så säll ålderdom,
vandrade jag nu vidare, gick stora vägen til Haga, kom dit emot Klockan 12, fann min
lilla Louise allena hema, som räckte mig hela öpna famnen och förde mig in uti sit
så vackra Förmak, hvarpå hennes Bureau stodo 2:ne Blomster-Krukor, uti den ena en
hvit Levkoja och uti den andra en Törnros-buske, som bar de skönaste stora röda Rosor.
Dessa Blomster hafva framför alla de andra synnerligen gladt mig, och då jag icke
mera kan njuta dem med näsan, utan bara med ögat, så kysste jag den vackraste
af dem flere gånger; satte mig härpå litet at hvila, hvarunder Calle och Almquist
kommo hem, och inom denna lilla Krets har jag tilbragt en den gladaste middag. Hvilken
kan således vara lyckligare än jag? Ingen Fader åtminstone.

Sedan jag ätit och hvilat, följde Calle och Louise mig til den förr så kallade Pavillonen
eller, såsom Sal. Konungen sjelf kallade det, Lilla Slottet, hvars prägtiga rum besågos,
och af mig i synnerhet Bibliotheket samt det Ställe, hvar Konungen i detsama satt
före sin Spiseld sistl. vinter, då Grefve Horn och Capit. Ankarström stodo där utanföre,
i upsåt at skjuta Konungen, men förmåtte icke fullborda misgärningen den gången.
Således var min enda mindre roliga Stund i dag den, då jag besåg dessa rum, äfven
som nöjet at spassera genom hela Parken minskades så ofta vid tanken på den,
som anlagt alt detta, som så ofta sagt til Calle, at han ingenstädes i verlden hade
större nöje, än då han fick vistas på Haga. De söta Barnen följde mig alt til
Grinden midt emot Solna-vägen, hvar jag kysste dem och gick så sagteligen hem
Norrtulls-vägen, för at emottaga nya öma Kyssar af lilla Bribri, som var icke
litet glad at få sin Vandringsman nunter och ~~[illegible]~~ nögd åter. Jag kom hem kl. 8 slagen.

Se här har Du nu, Bästa Stafva, min Bulletin för hela denne Dag. Njuten
begge många sådane Dagar! önskar af hela Hjertat

Eder

tilgifnaste, trognaste

Pappa.

Skrus. d. 3 Jul. 1792.

Mina Hjertelgen älskade Barn.

Mina innerligaste, mina ömaste Taksä-gelse hembäras Eder bägge för all den Godhet, vänskap och välsignad, hvar-med I omsättaden, öfverseraden mig under vårt vistande i Norrköping. -döta Men har ombla skrifvit hvarje och deltaga jag innerligen uti allas henne både ord och Känslor - - och hvad annade väl ligga våra Hjer-tan närmare, än Bägges Eder väl-gång och Sjunsalighet, och den gemensamma Sjunsaligheten inom hela Edert Hus.

Lill Faderns Sökne: Den [illegible] [illegible] skrifvit och [illegible] Taksägelse och
[illegible] och [illegible] lilla [illegible].

Hon har utur til gods at kaffe fulla
hjertas Fadebur talt med Eder alla kan
jag äter nästan intet, jag var bara
tjänlig sielf, jag flyttade ständigt utan
det ena åt nyttjandet ut et annat, bad
inom at utan Edert K. [illegible]; vel veten
de, at Mina Söta Barn ändå tro
mig om alt godt, at de gjore alt
Min Mormors moderlige Råd at drifver
saleng hafva I hjerna unde eget
Lära, vel låter Gud oss lefva, så
dela vi ännu en gång denna hjä-
lighet med Eder.

Vår återresa gick tjänligt, at
när vi hade passerat Warbij mötte
vi på vägen [illegible] Louise at Almquist
hvaromalt Söta Mor skrifvit. Både
De at Calle helsa allraskiertaligast
[illegible] nu icke annat ~~[illegible]~~ skrifning hinna jag
men i dag, utan omfamnar at välsigne
Eder af alt hjerta. Jo lefve ni de Min Söta
ock Min [illegible] [illegible] Papa.

Till M. J. N. Lindahl. 86

Hernös. d. 6 Jul. 1792.

Jag hoppas, at Min Egen John uti mitt
sista Depeche igenfunnit min hjerteligaste
Tilgifvenhet både emot Dig at Var lilla
Stafva. Gud vet bäst, huru högt jag
Eder Begge älskar, och altid skal älska;
Ehvarsom jag är full viss derom, at
I Begge ej äger, utom denna Fader
Petr, bättre Vänner uti denna verlden,
än et mig at min Syster samt Svåger
Lidén: hvarda jag om så högel. önskade,
1) at denna var Fattiga Societet altid
måtte tilbehållas; och 2) at Din lilla
Stafva måtte snart öka denna var Socie-
tet med nya Ledamöter. Lyckelige John!
jag är ingen stor Naturkännare, men
tror dock, at ingen ting skulle snara-
re befordra denna tilökning, än en

Lilla Stefan blir glattigare til sinnet, men omgången af rätlig: tjänste, litet sällan, omgås blott med sentimentala bilder af känslor hjertan vigaluande saker. Derest utomdes detta vore! hvem mycken magt ligger der på för Dig Helsa at Du kan, at Du blir utan oformingar, at at detta samla mer än något annat hella Din Sinne ifrån alla andra Förbindelser. Detta är nu den enda sak, at hvarjag vågar yttra mina fadeliga och hjerteligen välmenta Råd, och jag ber Dig vänligen ej taga mig dem illa: utan allt öfrigt är och blir jag främmande, jag menar sen rörer inlets interiöra ställning af Familie angelägenheter, tjänst sådant är långt ifrån mit Friden af Lugnet af Sinnet.

Näst den glädjen at fördela andra Dig oss allom lät d. Fader återsamma Dig af Stefan, samt deltaga uti Eder Lycksalighet vore den : (afflyten med min Resa) yttre vela Dig Innehållet af den skriftliga Akten, rörande

nu träffade afhandling om Warmholtziska Samlingarne (hvad det
Du mette sielf vite), at jag bokstafvel. befriat begge mina K.
Mågar ifrån at tjäna til denna Handel; at 2) at jag endast
icke ej til Handels hus utbreder samma Vänskap, som jag nyt-
tit uti en tid ej 12 år uti det Alströmerska, men som numera
upsagt at drifva Handel, och med infinnande ordre ifrån Amsterdam ej
med 100 Rdr (?) Svenskt el. Holländskt
tjänar mot de uti Vägnar anstående, antalet Vilken det
läsvärda Profsamlet tilägger.

At jag däremot alldeles intet tänkte på någon Bokhandel sistl.
höst därom, at jag ingen Catalog hade med mig, utan att du
sielf hade utur den förl. vinter, sände gjort dina egna anteck-
ningar. Se nu sänder jag åfven til Dig mi preliminaire Clim-
lekiers-Catalog,

sände några Bibliographiska Notiser om
vissa af Journalerne, hvarlinde öfven var för
Prof. Lidén att genomögna. De åtege.
vill Du sjelf snart göra någon Handel,
skall jag gå i Boktrycke så långt med
som jag någonsin kan, att i Låns
Hand [illegible] jag [illegible] vissa af mina
Preference = Journaler [illegible] Dig, ty
jag vet visst, att de skulle göra Dig
ett stort nöje, att att jag [illegible] kunde
öka Tidgång till dem när jag behöfde.
Ser Du, min bästa Jöns, jag talar
allvarsam alt utur mitt Hjärta,
att så är det både min Sorg Olycka
och min Glädje.
— Anfamne Din Hustru af — på mi-
ne vägnar. Mitt [illegible] till Dig
Lördagar var: Håll altid af min Hustru.
Därom beder jag nu [illegible]. Gud välsigne
Eder Begge. Alltid jag Begges
trofaste pappa./

BREF ifrån: Fru Gustava Eleonora Lindahl, til sin Mor, Fru Brita Eleonora Gjörwell; dat. Norrköping, den 9 Jul. 1792.

Innehåll:
Bara ömhets- betygelser.

Lilla Aldrabästa Söta Mor.

Jag har aldrig känt mig mera lycklig än då jag fick emottaga Söta Mors lilla söta charmanta och vackra Bref. — Ömheten och Glädjen täflade och voro så rådande i hvarje rad, at jag kände den ljufvaste förnöjelse at äga en liten så god och söt Mor. Mitt hjerta var ej mindre ömt, mindre rördt — jag fälde de varmaste tårar, då jag af min söta Lindahl hörde läsas Min Söta Mors vackra Bref — Hans hjerta var ej mindre rördt; vi greto som små barn — det vi ju ock äro? — Nå den lilla söta Louise och des lilla Charles, som kommo at möta mina söta Föräldrar, och lilla Hof-Graveuren, som också var med — Nå nå, hvad de voro beskeliga, men mäst emot sig sjelfva — de voro mer än goda, som frågade huru lilla Gafra mådde, och at villa taga del i min oförtjenta lycka. Bevars! hvad detta Möte lärer varit kärt! jag imaginerar mig denna öma Scene. Hade jag ändå kunnat varit en liten Ekorre eller et annat litet Djur, eller osynlig fåt vara åskådare til så mycket ömt!

Jag kan aldrig nog tacka, at Söta Mor och Far och de öfrige charmante Vänner druckit min och allas vår Skål uti det sköna Wårby-vatnet — jag förtjänar visst ej så mycken godhet; ack nej, lilla Stafva är för mycket ovärdig til en sådan ömhet — Jag försäkrar, at så länge jag lefver skal jag visst med varmaste hjerta erkänna alla dessa prof af öm godhet.

Bästa Söta Mor! hälsa Söta Far obeskrifveligen ifrån den vackra och charmanta Fröken Adlerberg. Jag var för några dagar sedan i sälskap med Henne, då Hon straxt kom til mig och frågade huru Söta Mor och Far mår? — om jag ännu fåt Bref — om de lyckligen framkommit? — Hon frågade först och sist — — Söta Mor kan väl begripa — — Hon är visst litet småkär i Söta Far — å ja, det märkte nog jag: ty hennes vackra ögon kunde ej dölja hvad hennes öma hjerta kände. Jag lofvade, på min sida, at visst ej förglömma en så kär skyldighet,

at

at med det första skrifva och hälsa. Fru Pasch ärnade jag upwakta samma
dag; men jag fick sedan höra, at hon ej var hema, [illegible]
[illegible]; men när jag råkar Henne, skal jag visst ej förglöma
at hälsa ifrån Söta Mor.

Nå min Gud hwad den eftermiddagen var triste och lång, sedan vi skildes
ifrån Söta Mor och Far! ja, Söta Mor, jag kan ej säga et ord; ty alla expressioner
af ömhet äro för svaga at kunna säga mina känslor. Jag endast gret och
det var det endaste som kunde trösta, om det kan kallas för tröst, som dock
var gånska svag — ty at se vagnen på lång distance rulla bort, och alt
längre och längre försvinna ur min åsyn, det var det man kan kalla
svårt — och at veta de ömaste Personer til mit hjerta fara nu bort —
se nu syns ej vagnen mera! — — at se Söta Mors goda ansigte til sista
moment titta ut igenom vagns-fönstret, för at ännu skänka sina
sörjande Barn och Vänner en öm tår; et ömt Farväl — gjorde i mit hjerta
en sensation ömare än alt. Vi satte oss ändteligen i vår vagn, sedan vi
med nedslagna ansigten, som ännu ej kunde upse för många tårar, tagit
afsked af Herr Kuhlman och de öfrige. Jag för min del var incapable at
hwarken tacka eller säga et ord, utan neg och sade et ord hvad det var,
och skyndade til vagnen. När vi åkit en liten stund, begynde min goda
Swärfar sjunga en vacker Psalm. Jag tackade Gud — och tryckte mig i
min älskade Swärfars famn — at jag dock ej var aldeles utan Far, utan at
jag i Honom äger en öm och så god Far, som mitt hjerta visst älskar, och altid skal
beflita mig vara värd des återkärlek. Kl. var 4 då vi komo hem. — Jag skyndade
mig til Farbror Lidén; med honom delade jag de vackra blomor Söta Mor vid den klara
Källan plåckade. Jag hälsade mycket ifrån Söta Mor och Far; sedan jag sutit där en
lång stund och omtalat vårt öma afskedstagande, gick jag ner til Fru Kuhlman,
och hälsade henne äfven mycket ifrån Söta Mor och Far. — [illegible]
[illegible]
Hon deltog i min saknad, och lärde mig detsama hennes Mor en gång bedt henne,
då hon skulle skiljas vid henne — det var at gå och stöka — Jag gjör det väl; men —
min saknad skulle vara liten, om detta medel skulle kunna fördrifva den. Fru Kulman
ber tusen gånger om sin Hälsning. Alla här i Staden sakna Söta Mor och Far. Pastor
Wåhlander är detsama i Söta Mor, som Fröken Adlerberg är i Söta Far: ty han har varit
så innerligen glad, at han fåt den förmån sitta bredvid Söta Mor vid bordet om aftonen
hos Fru Kuhlman, som han lärer hafva berättat; jag fick veta det af Fru K. sjelf.
Nu är jag nästan hwar dag hos Farbror Lidén. Ack! hälsa Söta Far så mycket, så
mycket; bed honom om förlåtelse, at jag ej i dag hunnit skrifva. Jag kysser mina
Föräldrars händer, och välsignar hela deras kära Hus. — Jag lefver til min död

en liten lydig och tilgifven doter

G. E. Lindahl.

Til Jfru Gustava Eleonora Lindahl
i Norrköping.

Stockholm, den 22 Jul. 1792. 88 a

Se nu, Bästa Stafva, är Söndag, och såsom Gud just nu välsignar
Jorden med et hälsosamt, et efterlängtadt fruktbärande Regn, så skal
jag i stället hälsa på Dig med et långt Bref. Du har varit söt och skrifvit
et aldrakäraste vackert Bref om Din Lefnad näst efter vår Afresa;
nu bör Du väl också få veta något, huru jag lefvat. Boktryckeriet
och Boklådan gå vi förbi: alt nog, Correcturer lågo mig på ena stället
til mötes, medan Factorens Gilius Ståhl, den äkta Pampen, på andra
stället gjorde med sit swarta öga den aldradevotaste upsyn, när han
fick säga: Välkommen Herr Assessor! Secreteraren Björkegren såg vänskaps-
full ut, men tillika som et Lik af det öfvernaturliga Arbetet uti Konungens
Bibliotheken; Secret. Mechau hade uti ämningen, at vi skulle Lögerdags-
aftonen komma hem, tagit sig et litet Glädje-rus -- gerna och väl unadt
denne min flitige Medarbetare --; lille Mertin hoppade och skrattade,
ej under! ty han är Fästman, och tänker bara på sit förestående Bilager
med den sköna Mamsell Westerberg; Calle och Haga-Barnen voro af
Själ och Hjerta lycksalige; Mormor och Moster Hedda bodde på Landet,
om hvilket Ställe en annan gång; Widegren sjelf har jag sett et par gånger,
efter vanligheten glader och goder; Morbror Herman har ock på et ryck
varit inne, och skal hans lille Carl Herman komma uti Cadet-Corpsen
på Carlberg. Således alt godt och väl härstädes; den stackars Adolf
var den ende som gjorde mig bekymmer, ehuru stor rättighet jag borde
äga til Glädje från hans sida; men i stället förbittrar han mine dagar,
och störtar sig utur det ena äfventyret uti det andra. Således hafve vi
då alle förgäfves hållit så mycket af den Gossen! Dock nog om denna vår
Landkarta. -- Sedan jag fåt Böckerne i ordning, och Söta Mor städat i Vindar
och Skåp, vi begge mottagit Visiter af Grefvar och Abbéer, promenerat om
aftnarne i Kongs-Trägården, där råkat Ryttmästaren Tersmeden; så började
vi dela våra Vandringar. Söta Mor åker til Haga, ty jag törs ej sitta i detta
öpna Åk-donen, af sama orsak, hvarföre jag icke i Norrköping vederwågade
mit dyrbara Lif på Säget til det vackra Himmelstalund, och jag
ror til Djurgården alt up til Brunnen uti den vackra viken: på detta sätt
njuta vi Naturen och Vänskapen hos Barn och Vänner. Eljest hade jag en mon
particulier nu senast et par rätt egna Dagar. Hr Professor Lidén har skickat
mig tilhanda en Abbé Dobrowsky, alt ifrån Böhmen, en så aldeles skriftlärd
Catholsk

Catholsk Präst, at han kan läsa gamal Skrift lika så lätt, som en Luthersk Klockare Fader vår i Abc-boken. Han har för sin egen del förälskat sig uti en gammal Perme-bok på Kgl. Bibliotheket; men hade Dock vi fått Följe Personer af en lifligare Smak, eller älskare af sköna Bilder, ehuru af Sten och Marmor, således borde vi också Prof. Sergell påhälsas. Denne vällustige och välgjörande Artist låter aldrig et godt tilfälle gå sig utur händerna; bjuder således ut på sin Landgård, ingen Ting vid Carlberg -- Du minnes väl huru den ligger midt up uti stora Longrängen vid Botofta -- et Sälskap af desse Resande och några härvarande vänner, och ibland dem äfven mig och Calle. Du skal tro det var et artigt Sälskap, organiseradt på följande sätt: Näst Värden var den förnämste Hr Cancellie-Rådet Fredenheim, såsom Intendent eller Konung härstädes uti Statuernes och Busternes Rike. Med mycken Kännedom och Gravitet intog han sjelf sit rum, jag menar, hvad den senare egenskapen beträffar, i anseende til de närvarande begge Damerne, om hvilka strakt nedanföre. Han har också rest, varit uti Italien, sedt Antiquerne, äger sjelf Samlingar, har Collections- och Conservations-Genie; så at mig gläder det högligen, at vi fåt honom til Ledamot uti Cancellie-Collegio, hälst han tillika är nitfull vän af Svenska Historien och des Idkare. Til Utländningar utom Hr Dobrowsky, som jag för bättre uttals skull vil kalla Abbé de Bohème, hörde en Mr Chevalier, resande Fransos ifrån Normandie, som passerat Holland, Tyskland och Danmark, samt ämnar sig vidare til Ryssland. Han är kunnig i mångt och mycket, är en glad Gäst och försmår ingen Skål. Mr Pessihier, Negociant ifrån Marseille, en ung, vacker och munter Sälskaps-Karl, hwars ögon nog så mycket lystrade på de lefvande Skönheterna, som Antiquariernes på de mållösa. En Virtuos uti Horticulturen, det vil säga en studerad Trägårdsmästare, Hr Reichert ifrån Weimar, syntes mig den oskyldigaste uti detta Lag; åtminstone var han ganska tyst, åt och drack taksamligen. Jag satte mig med flit emellan Abbé de Bohème och Abbé de France, så at jag fick just spräka med dem efter Godtycko. Prof. Martin residerade vid andra ändan af Bordet. Slutligen voro Hr Després med sin Eleve, Mr Charles, också närvarande, men som såto nedanom Värden, så at jag föga kunde se dem. Men nu til Damerna. Törs jag väl ock nämna dem? Hvarföre icke? De voro inom Huset etablerade Mademoiseller, och med hvilka deras Herrar lefva uti den slags Medelvägen, som kallas Mariage de Conscience. Hr Bildhuggarens Samvete hade funnit sin Moitié härspå et Värdshus, en vacker och artig Blondine, som ägde mycken verld; dock var belefvenheten så aldeles otvungen, at hon efter måltiden bar på armen omkring til oss en liten Sergell af blott några månader, det enda ibland flera lefvande Barn, som hon ägt med honom; och då jag sedan uti hennes rum allena kaslerade med det lilla Kråket, och frågade efter des Kön – Å, sade hon, här skal Ni få se at det är en rigtig skön Gosse. -- Til en sådan Langage lärer man komma ibland Artister, som studera la Nature toute nue. Den andra Damen tilhörde Hr Després. Du minnes väl, at han före sin Utresa hade et Hus-Korss uti Madlle Thérèse, hwars rum han under vistandet i London remplacerat med en liten Caffehus-Nymphe, en den starkaste Brunette jag set och med en så beskaffad Hårväxt, at man kan kalla det för en Bosquet bien noir & touffu. Hon är mycket yngre än Mamsell Sergell, men också mera tyst, synes icke äga mycket Genie, men mycken Obeisance. [Uti detta Sälskap tilbragtes en glad och så aldeles pastoral middag, at, hvilket ock läs alt gladde mig mäst, under det vi såto, åto och dricko, körde det ena Hölasset efter det andra förbi Fönstren:

ty

ty nu bergades just den dagen Kongsängen. När vi hade ätit, gick jag genast ned til
Ladan, men blef helt ledsen, då jag fick se de så smutsigt klädda Bondmarjorna från
närmaste Soknarne, och voro Bondjerkerne foga snyggare. Liten Glädje rådde utomdes
uti hela deras väsende, som dock hade varit så nära efter när Lasset skulle stjelpa
och Höet kastas i Ladan. Då kom jag ihog, huru det helt annorlunda tilgår i Skånska
Skogsbygden och Blekingen: när Hö där bergas och hemköres, så gå Töserna Elsa och
Karna på ängen uti bara rena Lintyget, detta aldeles sydt efter Lifvet, med broderad
Bröstduk och Krage, samt grant Bälte om Lifvet, och Drängarne Jeppe och Ola uti
Skjorta och Linne-Böxor, alt rent och väl sydt. Där sjunges och hoppas under arbetet;
där kastas Hö på hvarannan, til des den ene kastar den andre omkull i Stacken;
och at sedan se de gamle med ungdomen äta middag uti den vackra vången
utmed en Hasselbuske eller under en Ek -- aldeles som Du ser på Djurgården --
det kallar man njuta Landet och årstiden. Men jag kommer til vår ~~Malmgång~~ Malmgård tilbaka.
Sedan Caffé var drucket och man svalkat sig med nya Liqueurer; kommo Vagnarne
fram och hela Suiten aftågade til Haga, för at bese des Härlighet, och hvar min
Calle skulle agera Vägvisare. Jag ensam betackade mig för det Nöjet, ty Haga har
jag sedt flere gånger, och at komma tilbaka och foga et Da Capo vid en Souper
bestridde alt för mycket min stränga Philosophie, hvilken, som Du kan se,
jag redan så mycket hade uppoffrat; utan gick jag nu solo -- ack! i al sanning
icke mindre lycklig sedan än förut, kanske mera lycklig; ty Sinnena fingo nu
ostörda vänna sig åt den sköna Naturens behag å alla sidor. Med långsama steg
gick jag genom ängen och alléen til Carlbergs Trägård; den vandrade jag hel och hållen
igenom, jag njöt des lugn och skuggor; gick sedan Carlbergs-vägen fram til Staden,
hvilade på Bergianske Malmgården, nu Vetenskaps-Academien tilhörig och som
förestås af en ypperlig Norrköpings-bo, Professor Swartz; ~~mött~~ väckade just där ~~[illegible]~~ Stengatan tager vid
~~mot~~ en retournerande Hyrvagn, som ökte Dagens Vällust; ty jag fick just hvilande,
det jag ock behöfde, komma hem uti mina sälla rum, uti hvilka jag fann Mor
och Barn före mig, jämte lilla Bönken, spelande sit evinnerliga Boston. Deras
glada ögon och goda kyssar utgjorde nu Rågan på min lycksalighet; och där
hardu-beskéd för den Lördagen.

Nu til Söndagen. Lika vacker Dag. Bittida klädd gick jag til Blasii-holmen,
satte mig i båt och for til en Öfverste-Lieutenant ifrån Bohus-Län, Baron Lillie,
en gammal Riksdags-vän, som bor uti Stora våningen på Öfver-~~[illegible]~~ Jägmästare-
Bostället, eller den af oss på Torpet kallade Fatburen. Han ser mig gerna,
vi talte litet Politik och mycket Galanterie; ty jag ville at han skulle gifta
sig och ej lefva längre Enkling, efter han är uti sina bästa år och har inga
Barn efter sin Fru, en född Segercrona. Han skulle äta middag alt ut i
Mälaren vid Långholmen; hvadan han bad mig äta middag med sig följande
Dagen på Fiskare-torpet; hvilket ock skedde. Jag satte mig således i båten,
och for öfver til Captens-udden. Nu öfver Midsommaren har Capit. Raab
farit med sin unga Fru ned til Westergöthland och Götheborg; så at hans
Bror ~~[illegible]~~ står Huset före. Bästa Lilla Stafva! vet Du at Captensudden icke
behagar mig mera. Ej underligt: ty först och förnämligast saknar jag där
mina

mina söta Torpare-flickor; och sedan är vår fordna Städlighet i Rum, Trappor och Trägårdar aldeles borta. Parterren, som Du vet jag höll såsom en Granlåt, är förvä*x*t och orensad; stora Bibliotheks-Salen, detta lysande Museum, är nu förvandlad til et snutsigt Auditorium för under-Officerare på Holmen, hwilkas qvarlämnade Lärdom, jag menar Navigations-Böcker, Linealer, Kritor och Suddar, lågo hwart om annat på Bord och Bänkar, samt alla vråar fulla med Spor, och det på en Söndag! -- aj, aj! hwad alt detta gjorde ondt uti Söta Fars öga. Såsom Söta Mor hade ~~den~~ den dagen uti Almquists Bred-Chaise åkt til Haga, ville jag tilbringa min dag på Djurgården; ropade derföre ut Fänrik Spens, som med Glädje blef min Compagnon de voyage. Han är en ung Engländare, slägt med våre Spensar, originairement ifrån England; kom hit under Kriget, biwistade sista Campagnen och sattes sedan i Pension hos Capit. Raab. Du påminner Dig väl, at han altid med stort loford omtaltes af Raaben, det förtjenar han ock. Han har aldeles intet Adolfs lyckliga Genie och utseende -- gifve Gud! at denne ägde intetdera, utan hade i stället Spensens Tänkesätt och Seder -- Han ser utomdes honnete och godt ut, har ingen tale-gåfva, förer således ingen brillante Conversation. Han satte sig til Styret, och så flöto vi den sköna, den alt til förtjusning sköna Djurgårds-viken fram til Brunnen; där lämnade vi Båten, passerade Brunnsgården, hvar alt under Gudstjensten var i största tysthet, gingo neder på ängen, och så up i Skogen åt Rosendals-sidan, hvar vi helt långsamt, halft vid alt mera tiltagande Hetta, gingo på den nya af Hr de Besche anlagde Vägen omkring hans leende Parker, som ögat får tilfälle njuta, fast foten icke nedtrampa. När vi kommo fram til Rosendal, stodo Bänkar under Ekarne för oss; vi satte oss på en af dem, och där njöt jag en mycket säll stund. En den skönaste Natur på alla sidor, Lugn i mit Hjerta, vackra Bilder för mit öga, en dygdig Yngling vid min sida, en kär Bok, Bröderne Gisekes Landskaps-Taflor, i min ~~famn~~ ficka -- hwad kunde detta annat än förnöja, tilfredsställa, lycksaliga? Jag hade nyss därutur öfversatt: den lyckliga Landmannen. Såsom Fänrik Spens ej kunde Tyska, så uppläste jag för honom denna Öfversättning, hwars innehåll ock behagade honom mycket. Slutet deraf lyder således:

"Hvilken Förnöjelse, at Dygden och Oskulden trogen, med rent Hjerta njuta den Glädje, som Naturen med öpna, så ofta med frikostiga Händer tilbjuder oss! Förgäfves kläda sig icke Skogar och Ängar i så härlig Drägt, när Våren nedstiger ifrån Himelen och besöker Jorden. Förgäfves visar oss icke Hösten sine rike Skatter. Han utdelar de Belöningar, som Naturen utsäst för Flit och Ordning. Allestädes ljuder des moderliga Röst. Allestädes vinkar hon oss til sin Barm, och förgäter aldrig at belöna vår Trohet emot des vise Lagar. — O! huru förbättrar icke omgänget med henne vårt Hjerta, då hon allestädes leder oss til sin Uphofsman! Enfaldig är Lefnaden i hennes Sköte, och dock så rik på mångfaldig omväxling! Des Glädje kostar intet, och kan dock icke köpas: ur des skenbara Likställighet framkoma dagligen nya Nöjen. För at älska Naturen, bör man ock känna henne, likesom alt annat Godt. —

Godt. — Vid des åsyn sagtar sig Böjelsernas Storm, des ljufva flägt svalkar det sjudande Blodet; den häftigaste Smärta förlorar sig i milda tårar; det djupaste Sår läkes, Hjertat andas friare, och det förlorade lugnet intager åter den Olyckliges Bröst. Hvem skulle Naturen icke försona med sig och Människjorna, om den icke sjelf förjagade den invärtes Friden ifrån sig? Et förtroget umgänge med henne lärer oss förgäta liden oförrätt och misslyckadt billigt Hopp. Man känner sig säker i des famn, och hugkomsten af utstånda Farligheter höjer känslan af närvarande Säkhet. — Lycksalig är den, som gifver agt på Naturens Röst, och mot intet bortbyter des menlösa stilla Glädje! Ljuft framflyta des dagar, och des Efterkommande påminna sig honom under Skuggan af Trädet, som han planterat, i Löfhyddan, som hans Hand uppdragit. — Naturen föranleder oss til Arbete, lärer oss älska Brodren och understödja den Torftige. Sluteligen förer den oss til Gudomligheten, som osynligen leder oss, och vakar öfver vår Svaghet, när egen Kraft förlåter oss. — Naturen uppfyller mig med barnslig Kärlek til de goda Föräldrarne, som uppfostrat mig til arbete och Dygd. O I goda Föräldrar! uti Mirtha skolen I hafva et nytt Stöd. Förenade skole vi blott tänka derpå, at tilskynda Eder Glädje och förljufva Eder ålderdom. Välgjörighet och Plikt hopdraga de hvarannan älskandes Band änna fastare, och Dygden utgjör altid Kärlekens ypperste Behag. — Men redan kommer Solen högre, och åkren förbidar mig. Jag vil skynda at rista bruna fåror på des rygg, och åt dem anförtro de gyldne Sädes-frön. O hurn gläder det mig, at Mirtha snart skal dela med mig den deraf väntade Välsignelsen"!

Emedlertid nalkades Middags-stunden; vi gings til Vaktmästare-Bostället i Löfvika Backen, åto en simpel Måltid, talte om Vänskapen och Landet; jag hvilade; vi promenerade vidare; sluteligen räckte jag et välment farväl åt min unge Vän, satte mig i Båt och for til mit Kära Hem, hvar hela aftonen en djup tystnad rådde, ty Söta Mor kom sent hem eller sedan jag redan lagt mig.

Se nu har jag beskrifvit för dig 2:ne mycket olike Dagar; dock hvar på sit sätt rolige Dagar. Jag är gamal, kan vara glad och njuta Lifvet; Således är min lilla Stafva äfven så beskedlig och är äfven så glad. Om jag vore en liten ung och sorgfri Fru i Norrköping, med en så söt och glad Svärfar, gift med en så liten god John; jag skulle i dina Kläder vara den gladaste Person uti hela den store Staden; jag skulle vara gladare än sjelfva Fru Pasch, jag skulle så ofta gå öfver til Messingsbruket och stamra så mycket tok, som trots alla därvarande Hamrars och Bultverks öfverröstning; jag skulle tala litet allvarsammare hos Fru Kuhlman; ställa mig väl in hos den Ostindiska Fru Lindahl, som sannerligen är et Fruntimer af bästa Ton och de ädlaste Maner; jag skulle ofta sätta mig

mig i Calechen med lilla Söta John, rulla ut til Arfve-godsen, se där Hö och Säd bergas, vara god och glad med den trefne Landtmannen; komma så hem igen, sitta en stund hos Farbror Lidén, språka om Nytt och Gamalt, om alting, til och med litet Statsklokhet uti det enskildta Lefvernet. — Nå! den Elaka Söta Far! hwad han alt pålägger mig för många Bördor vid mina så unga år och svaga Skuldror! Ja, ja, mit Kära Barn, det sker endast af bara vänskap för Dig sielf. Dock tyst! Jag har väl än en Bön til Dig. Du skal mycket mycket umgås med Fröken Christina Adlerberg, Du skal utbe Dig hennes Vänskap, och jag är viss derpå, at hon gerna unnar Dig densamma. Tage mig Katten, ropar Du, om jag hinner med så mycket. Jo, jo, försök; Du förlorar ej något därvid. Du blir mera känd i Norrköping, således mer afhållen; Du mera glad, på Glädje följer Lif, och Du gjör oss slutligen alla nöjde. Låt nu se, at Du nu snart spelar denna lilla vackra Piece för oss. — Men à propos af den där förargeliga Fröken Adlerberg, om Du ville stifta en närmare, jag menar förtrogen Bekantskap med henne, så skulle jag ock understå mig at då och då besvära Dig med et litet Bref til denna lilla så sköna, som af alla goda Egenskaper lysande Fröken, i al sanning et Fruntimer, hvars Bekantskap är afundsvärd, kan således vara Dig til största Heder och Glädje. Om Du är söt och hörer denna min Bön, så skal jag en annan gång skrifva mer om denna Klosterlefnad.

Bilägger et Bref ifrån lilla Calle. Han är i dag på Närlunda hos Vice Presidenten Ahlman, sin fordne så store Gynnare. Flyttas nu också Baron Armfelt til Regeringen i Stralsund, så har stackars Calle förlorat på en gång sine Tre Skydds-gudar: Gustaf, Armfelt och Ahlman: Imedlertid hafva de begge sistnämnde skaffat honom en Syssla vid Staden, för at sätta honom på trappan til Stads-Architect med tiden; och får han nu behålla sina 180 Rdlr vid Haga, så tjenar han dock för sina vissa 300 Rdlr om året. Sådan Lön har hans gamle Fader aldrig kunnat vinna; dock jag behöfver den nu mindre, sedan mina Barn äro lyckliga och glada. Var Du det, min Stafva, äfven för din del; och jag skal då med fördubblad Sälhet vara och förblifva

Din Ligifnaste

Pappa.

Blott Din John ock Farbror Lidén få läsa detta Bref, ty jag fruktar, at Roligheten på Ingen=ting kunde komma Din gl. Far på vanrykte. Söta Mor och Syskon hälsa ofantligt.

BREF ifrån Kongl. Bibliothecarien C. C. Gjörwell, til Fru Gustafva Eleonora Lindahl i Norrköping; dat. Stockholm, den 22 Jul. 1792.

Innehåll:

1) Landkarta vid Hemkomsten. 2) En Lögerdag på ingen Ting.
3) En Söndag på Djurgården. 4) Den lycklige Landmannen.
5) Min Doters Glädje i Norrköping. 6) Min Sons Befordran.

Collectio Gjörwelliana.

Se nu, Bästa Stafva, är Söndag, och såsom Gud just nu välsignar Jorden med et hälsosamt, et efterlängtadt fruktbärande Regn, så skal jag i stället hälsa på Dig med et långt Bref. Du har varit söt och skrifvit et aldrakäraste vackert Bref om Din Lefnad näst efter vår afresa; nu bör Du väl också få veta något, huru jag lefvat. Boktryckeriet och Bokladan gå vi förbi: alt nog, Correcturer lågo mig å ena stället til mötes, medan Factoren Gjelius Stahl, den äkta Pampen, å det andra Stället gjorde med sit fura öga den aldradevotaste upsyn, när han fick säga: Välkommen Herr Assessor! Secreter. Björkegren såg vänskapsfull ut, men tillika såsom et Lik af det öfvernaturliga Arbetet uti Konungens Bibliotheker; Secreter. Stechau hade uti aningen, at vi skulle Lögerdags-aftonen komma hem, tagit sig et litet Glädje-rus -- ganska väl unnadt denne min flitige Medarbetare; lille Marten hoppade och skrattade, ej under! ty han är Fästman, och tänker bara på sit förestående Bilager med den sköna Mamsell Westerberg; Calle och Haga-Barnen voro af Själ och Hjerta lycksalige; Mormor och Moster Hedda bodde på Landet, om hvilket Ställe en annan gång; Widegren sjelf har jag sedt et par gånger, efter vanligheten glader och goder; Morbror Herman har ock på et ryck varit inne, och skalle hans lille Carl Herman koma uti Cadet-Corpsen på Carlberg. Således alt godt och väl härstädes; den stackars Adolf var den ende, som gjorde mig bekymmer; churu stor rättighet jag borde äga til Glädje ifrån hans sida; men i stället förbittrar han mine dagar, och störtar sig utur det ena leda äfventyret i det andra. Således hafve vi då alle förgäfves hållit så mycket af den Gossen. Dock nog om denna vår Landkarta.

Sedan jag fåt Böckerne i ordning, och Söta Mor stökat i Vindar och Skåp, vi begge tagit emot Visiter af Grefvar och Abbéer, promenerat om aftnarne i Kongs-Trägården, där råkat Ryttmästaren Tersmeden; så började vi dela våra Vandringar. Söta Mor åker til Haga, ty jag törs icke sitta i de öpna åkdonen af samma orsak, hvarföre jag

icke

icke i Norrköping vedervågade mit dyrbara Lif på Tåget til det vackra Himmelstalund, och jag vor til Djurgården alt up til Brunnen i den vackra Viken. På detta sätt njöto vi Vänskapen och Naturen hos Barn och Vänner. Eljest hade jag en mon particulier nu senast et par rätt egna dagar. Herr Professor Lidén har skickat mig tilhanda en Abbé Dobrowsky alt ifrån Bömen, en såaldeles skriftlärd Catholsk Präst, at han kan läsa gamal Skrift lika så lätt, som en Luthersk Klockare Fader vår i Abc-boken. Han har för sin egen del förälskat sig uti en gamal Permebok på Kongl. Bibliotheket; men hade dock i sit följe Personer af en lifligare Smak eller älskare af sköna Bilder, ehuru af Sten och Marmor. Således borde också Professor Sergell påhälsas. Denne vällustige och välgjörande Artist låter aldrig et godt tilfälle gå sig utur händerna; bjuder således ut på sin Landtgård ingen Ting vid Carlberg — du minnes väl huru den ligger midt up uti stora Kongsängen vid Bolofsta — — et Sällskap af desse Resande och några här varande Vänner; och ibland dem äfven mig och Calle. Du skal tro det var et artigt Sällskap, organiseradt på följande Sätt: Näst Värden var den förnämste Herr Cancellie-Rådet Fredenheim, såsom Intendent eller Konung härstädes uti Statuernes och Busternes Rike. Med mycken Kännedom och Gravitet intog han sjelf sit rum, jag menar, hvad den senare Egenskapen beträffar; i anseende til de närvarande begge Damerne, om hvilka strax nedanföre. Han har också rest, varit uti Italien, sedt Antiquerne, äger sjelf Samlingar, har Collections- och Conservations-Genie; så at mig gläder det högligen, at vi fåt honom til Ledamot uti Cancellie-Collegio, hälst han är tillika nitfull Vän af Svenska Historien och des Idkare. Til utlänningarne, utom Hr Dobrowsky, som jag för bättre uttal skull vil kalla Abbé de Bohème, hörde en Mr Chevalier, resande Fransos ifrån Normandie, som passerat Holland, Tyskland och Danmark, samt ärnar sig nu vidare til Ryssland. Han är kunnig i mångt och mycket, är en glad Gäst och försmår ingen Skål. Mr Peschier, Negociant ifrån Marseille, en ung, vacker och munter Sällskaps-Karl, hvars öga nog så mycket lyskrade på de lefvande Skönheterna, som Antiquariernes på de målläsa. En virtuos uti Horticulturen; det vil säga en studerad Trägårdsmästare, Hr Reichert ifrån Weimar, syntes mig den oskyldigaste uti detta Lag, åtminstone var han ganska tyst, åt och drack taksamligen. Jag satte mig med flit emellan Abbé de Bohème och Abbé de France, så at jag fick just språka med dem efter godtycke. Professor Martin residerade vid andra ändan af Bordet. Slutligen voro Hr Desprès med sin Eleve, Mr Charles, också

när,

närvarande, men såto nedan om vården, så at jag föga kunde se dem. Men nu til Damerna. Törs jag väl ock nämna dem? Hvarför icke? De voro inom Huset etablerade Mademoiseller, och med hvilka deras Herrar lefva uti den slags Medelväg, som kallas: Mariage de Conscience. Hr Bildhuggarens Samvete hade funnit sin Moitié här på et Värdshus, en vacker och artig Blondine, som ägde mycken verld, dock var belefvenheten så aldeles otvungen, at hon efter måltiden bar på armen omkring til oss en liten Sergell af blott några månader, det enda ibland flere lefvande Barn, som hon ägt med honom, och då jag sedan uti hennes rum allena badinerade med det lilla Kräket, och frågade efter dess kön, svarade hon, -- här skal Ni få se at det är en rigtig skön Gosse. Til en sådan Langage lärer man komma ibland Artister, som studera la Nature toute nue. Den andra Damen tillhörde Hr Desprez. Du minnes väl, at han före sin utresa hade et Hjärtas uti Mlle Thérèse, hvars rum han under vistandet i London remplacerat med en liten Caffehus-Nymphe, en den starkaste Brunette jag sett, och med en så beskaffad Hårväxt, at man kan kalla det för en Bosquet bien noir & touffu. Hon är mycket yngre än Mamsell Sergell, men ock så mera tyst; synes icke äga mycket Genie, men mycken obéissance. Uti detta Sällskap tilbragtes en glad och så aldeles pastoral middag, at, hvilket ock af alt glädde mig mäst, under det vi såto, åto och drucko, körde det ena Hölasset efter det andra förbi Fönstren: ty man bergade just den dagen Storängen. När vi hade ätit, gick jag genast ned til Ladan; men blef helt ledsen, då jag fick se de så smutsigt klädda Bond-marjorna från närmaste Soknarna, och voro Bond-jerkarne föga snyggare. Liten glädje rådde utomdes uti hela deras väsende, som dock hade varit så nära efter, när Lasset skulle stjelpas och Höet kastas i Ladan. Då kom jag ihog huru det helt annorlunda tilgår i Skånska Skogsbygden och Blekingen: när Hö där bergas och hemköres, få gå Töserna Elsa och Charna på ängen uti bara rena Lintyget, detta aldeles sydt efter Lifvet, med broderad samt glättad Bröstduk och Krage, samt grant Bälte om Lifvet, och Drängarne Jeppe och Ola uti Skjorta och Linnebyxor, alt rent och välsydt. Där sjunges och hoppas under arbetet, där kastas Hö på hvarannan, til dess den ene kastar den andre omkull i Stacken; och at sedan se de Gamle med ungdomen äta middag uti den vackra vången utmed en Haselbuske eller under en Ek — aldeles som Du ser på Djurgården -- det kallar man njuta Landet och årstiden. Men jag kommer til vår Malmgård tilbaka. Sedan Caffé var drucket, och man svalkat sig med nya Liqueurer, kommo

Nagnarne

Vagnarne fram och hela Suiten aftågade til Haga, för at bese des Härlighet, och hvar min Calle skulle agera Vägvisare. Jag ensam betackade mig för det Nöjet: ty Haga har jag sedt flere gånger, och at komma tilbaka och foga et Da-Capo vid en Soupér, bestridde alt för mycket min stränga Philosophie, hvilken, som Du kan se, jag sedan så mycket hade uppstrat; utan gick jag nu solo -- ack! i at sanning icke mindre lycklig sedan än förut, kanske mera lycklig -- ty Sinnena fingo nu ostörde tömma sig åt den sköna Naturens behag å alla sidor. Med långsamma steg gick jag genom ängen och Alléen til Carlbergs Trägård; den vandrade jag hel och hållen igenom, jag njöt des lugn och skugga, gick sedan Carlbergs-vägen fram til Staden, hvilade på Bergianske Malmgården, nu Vetenskaps-Academien tilhörig och som förestås af en ypperlig Norrköpings-bo, Professor Swartz, råkade just där Stengatan tager vid en retournerande Hyrvagn, som ökte Dagens vällust; ty jag fick ~~just~~ hvilande, det jag ock behöfde, komma hem uti mina sälla rum, uti hvilka jag fann Mor och Barn före mig, jämte lilla Bönken, spelande sit evinnerliga Boston. Deras glada ögon och gode kyssar utgjorde nu Rågan på min lycksalighet; och där har Du besked för den Lördagen.

Nu til Söndagen. Lika vacker Dag. Bittida klädd gick jag til Blasieholmen, satte mig i båt och for til en Öfverste-Lieutenant ifrån Bohus-Län, Baron Lillie, en gamal Riksdags-vän, som bor uti stora våningen på Öfver-Jägmästare-Bostället, eller den af oss på Torpet kallade Fatburen. Han ser mig gerna; vi talte litet Politik och mycket Galanterie: ty jag ville at han skulle gifta sig och ej lefva längre Enkling, efter han är uti sina bästa år och har inga Barn efter sin Fru, en född Segercrona. Han skulle äta middag alt uti Mälaren vid Långholmen; hvadan han bad mig äta med sig följande dagen på Fiskare-torpet: hvilket ock skedde. Jag satte mig således uti Båten och for öfver til Captens-udden. Nu öfver Midsommaren har Capit. Raab farit med sin unga Fru ned til Westergothland och Götheborg; så at hans Bror står Huset före. Bästa Lilla Stafva! vet Du at Captensudden ej behagar mig mera. Ej underligt: ty först och förnämligast saknar jag där ^mina^ söta Torpare-flickor, och sedan är vår fordna Städlighet i Rum, Trappor och Trägårdar aldeles borta. Parterren, som Du vet jag höll såsom en Grannlåt, är förväxt och orensad, och stora Bibliotheks-Salen, detta lysande Museum, är nu förvandlad til et smutsigt Auditorium för Under-Officerare på Holmen, hvilkas qvarlämnade Lärdom, jag menar Navigations-Böcker, Linealer, Kritor och Suddar, lågo om hvartannat på Bord och Bänkar, samt alla vrår fulla med Sopor, och det på en Söndag! -- aj, aj! hvad alt detta giorde ondt uti Söta Fars öga. --

Såsom

Såsom Söta Mor hade den dagen uti Almquists Bred-chaise åkt ut til Haga, ville jag tilbringa min Dag på Djurgården; ropade derföre ut Fänrik Spens, som med glädje blef min Compagnon de voyage. Han är en ung Engländare, slägt med våre Spensar; originairement ifrån England, kom hit under Kriget, biwistade sista Campagnen och sattes sedan i Pension hos Capit. Raab. Du påminner Dig väl, at han altid med så stort loford omtaltes af Raaben, det förtjenar han ock. Han har alldeles intet Adolfs lyckliga Genie och utseende -- gifve Gud! at denne ägde intet dera, utan hade i stället Spensens Seder och Tänkesätt! -- han ser utomdes hommete och godt ut, har ingen Talegåfva, förer således ingen brillante conversation. Han satte sig til Styret, och så flöto vi den sköna, den alt til förtjusning sköna Djurgårds-viken fram til Brunnen; där lämnade vi Båten, passerade Brunsgården, hvar alt under Gudstjensten var i största tysthet, gingo neder på ängen, och så up i Skogen åt Rosendals-sidan, hvar vi helt långsamt, hälst vid alt mera tiltagande Hetta, gingo på den nya af Hr de Besche anlagde Vägen omkring hans leende Parker, som ögat får tilfälle njuta, fast foten icke nedtrampa. När vi kommo fram til Rosendal, stodo Bänkarne under Ekarne för oss; vi satte oss på en af dem, och där njöt jag en mycket säll Stund. En den skönaste Natur på alla sidor, Lugn i mit Hjerta, vackra Bilder för mit öga, en dygdig Yngling vid min sida, en kär Bok, Bröderne Gieskes Landskaps-Tafler, i min ficka — hvad kunde det annat än förnöja, tilfredsställa, lyksaliga! Jag hade nyss därutur öfversatt: <u>den lyklige Landmannen</u>. Såsom Fänrik Spens ej kunde Tyska, så uplässte jag för honom denna öfversättning, hvars innehåll ock behagade honom mycket. Slutet deraf lyder således:

"Hvilken Förnöjelse, at, Dygden och Oskulden trogen, med rent Hjerta njuta den Glädje, som Naturen med ömma, så ofta med frikostiga Händer tilbjuder oss! Förgäfves kläda sig icke Skogar och ängar i så härlig Drägt, när Våren nedstiger ifrån Himelen och besöker Jorden. Förgäfves visar oss icke Hösten sine rike Skatter. Han utdelar de Belöningar, som Naturen utsatt för Flit och Ordning. Alleställes ljuder dess moderliga Röst. Alleställes vinkar hon oss til sin Barm, och förgäter aldrig at belöna vår Trohet emot dess vise Lagar. — <u>O! huru förbättrar icke Omgänget med henne vårt Hjerta</u>, då hon alleställes leder oss til sin Uphofsman! Enfaldig är lefnaden i hennes Sköte, och dock så rik på mångfaldig omväxling! Dess Glädje kostar intet, och kan dock icke köpas. Ur dess skenbara Likstellighet framkomma dagligen nya Nöjen. För at älska Naturen, bör man ock <u>känna</u> henne, likasom alt annat Godt. — Vid dess åsyn sagtar sig Böjelsernas Storm; dess ljufva slagt svalkar det sjudande Blodet; den häftigaste Smärta förlorar sig i milda tårar; det djupaste Sår läkes; Hjertat andas

friare,

friare, och det förlorade Lugnet intager åter den Olyckliges Bröst. Hvem skulle Naturen icke försona med sig och Människjorna, om den icke sjelf förjagade den invärtes Friden ifrån sig? Et förtroget Omgånge med henne lärer oss förgäta liden Oförrätt och misslyckadt billigt Hopp. Man känner sig säker i des Famn, och hugkomsten af utstående farligheter höjer Känslan af närvarande Sälhet. — Lycksälig är den, som gifver agt på Naturens Röst, och mot intet bortbyter des menlösa stilla Glädje. Ljuft framflyta des dagar, och des Efterkommande påminna sig honom under skuggan af Trädet, som han planterat, i Löfhyddan, som hans Hand uppdragit. — Naturen föranleder oss til arbete, lärer oss älska Brodren och understödja den Torftige. Sluteligen förer den oss til Gudomligheten, som osynligt leder oss, och vakar öfver vår Svaghet, när egen Kraft förlåter oss. — Naturen uppfyller mig med barnslig kärlek til de goda Föräldrarne, som uppfostrat mig til arbete och Dygd. O j goda Föräldrar! uti Mirtha skolen j hafva et nytt Stöd. Förenade skole vi blott tänka derpå, at tilskynda Eder Glädje och förljufva Eder ålderdom. Välgjörighet och Plikt hopdraga de hvarannan älskandes Band ännu fastare, och Dygden utgjör altid Kärlekens yppersta Behag. — Men redan kommer Solen högre, och åkren förbidar mig. Jag vil skynda at rista bruna Fåror på des rygg, och åt dem anförtro de gyldne Sädes-frön. O huru gläder det mig, at Mirtha snart skal dela med mig den deraf väntade Välsignelsen"!

Imedlertid nalkades Middags-stunden; vi gingo til Vaktmästare-Bostället i Löfrika Bäcken, åto en simpel Måltid, talte om Vänskapen och Landet, jag hvilade; vi promenerade vidare. Sluteligen räckte jag et välment farväl åt min unge Vän, satte mig i Båt och for til mit kära Hem, hvar hela Aftonen en djup Tysthad rådde; ty Söta Mor kom sent hem, ~~och~~ eller sedan jag redan lagt mig.

Se nu har jag beskrifvit för Dig 2:ne mycket olika Dagar; dock hvar på sit sätt rolige Dagar. Jag är gamal, kan vara glad och njuta Lifvet; således är min lilla Stafva äfven så beskedlig och är äfven så glad. Om jag vore en liten ung och sorgfri Fru i Norrköping, med en så söt och glad Svärfader, gift med en så liten god John; jag skulle i dina kläder vara den gladaste Person uti hela den stora Staden; jag skulle vara gladare än sjelfva Fru Pasch, jag skulle så ofta gå öfver til Messingsbruket och stamna så mycket tok, som trots alla därvarande Hamrars och Prulverks Öfverröstning; jag skulle tala likt alfvarsamare hos Fru Kuhlman, ställa mig väl in hos den Ostindiska Fru Lindahl, som sannerligen är et Truntimer af bästa Ton och de ädlaste Maner; jag skulle ofta sätta mig i Caleschen med lilla Söta John, rulla ut til arfve-godsen, se där Hö och Säd bergas,

vara

vara god och glad med den trefne Landmannen, komma så hem igen, sitta en stund hos Farbror Lidén, språka om Nytt och Gamalt, om allting, til och med litet Stats-Klokhet uti det enskildta Lefvernet. – Nå, den eloka Söta Far! hwad han alt pålägger mig för många Bördor vid mina så unga år och svaga Skuldror! Ja, ja, mit kära Barn; det sker endast af bara vänskap för Dig sjelf. Dock tyst! jag har väl än en Bön til Dig. Du skal mycket mycket umgås med Fröken Christina Adlerberg; Du skal utbe Dig hennes Vänskap; och jag är viss derpå, at hon gerna unnar Dig densamma. Tage mig Katten, ropar Du, om jag hinner med så mycket! Jo jo, försök; Du förlorar ej något derwid. Du blir mera känd i Norrköping, således mer afhållen, Du mera glad, på Glädjen följer Lif, och Du gjör oss slutligen alla nögde. Låt se, at Du nu snart spelar denna lilla vackra Piece för oss. – Men à propos af den där förargeliga Fröken Adlerberg; om Du ville stifta en närmare, jag menar förtrolig Bekantskap med henne; så skulle jag ock understå mig at då och då besvära Dig med et litet Bref til denna lilla så sköna, som af alla goda Egenskaper lysande Fröken, i al sanning et Fruntimer, hwars Bekantskap är afundsvärd, kan således vara Dig til största Heder och Glädje. Om Du är söt och hörer denna min Bön; så skal jag en annan gång skrifva mer om denna Klosterlefnad.

Bilägger et Bref från lilla Calle. Han är i dag på Närlunda hos Vice-Presidenten Ahlman, sin fordne så store Gynnare. Flyttas nu också Baron Armfelt til Regeringen i Stralsund, så har stackars Calle förlorat på en gång sine tre Skydds-Gudar: Gustaf, Armfelt och Ahlman. Imedlertid hafva de begge sistnämnde skaffat honom en Syssla vid Staden, för at sätta honom på Trappan til Stads-Architect med tiden; och får han behålla sina 180 Rdlr vid Haga, så tjenar han dock för sina vissa 300 Rdlr om året. Sådan Lön har hans gamle Fader aldrig kunnat vinna; dock jag behöfver nu hwar dag mindre, sedan mina Barn äro lyckliga och glada. Var Du det, min Stafva, äfven för din del; och jag skal då med fördubblad Sälhet vara och förblifva

Din

tilgifnaste Pappa.

<u>Liten Bilaga</u> *).

Bref ifrån Hr Henr. A. Nordström til C. C. Gjörwell; dat. Söndags-morgonen, den 29 Jul. 1792.

Jag får tacka rätt mycket för den lilla sköna Boken af <u>Giseke</u>, som jag fick i Fredags, och som redan har tagit sit rum i mit Bokskåp emellan <u>Gessner</u> och <u>Kleisten</u>. –

Såsom

*) Denna Bilaga, af et senare Datum, har efteråt infånd. Den måste behaga, ty den är så ganska vacker och kommer ifrån en af min Stafvas Ungdoms-vänner.

Såsom et Prof utaf min Tacksamhet vil jag gifva något af det lilla jag kan äga: det är en liten Idylle, författad en lika mulen Söndag i Januarii Månad, som den i Julii; och tilsändes derföre på denna senare Dagen, för at på en kort Stund få den Auks sorns öga vändt ifrån denna våta Himel, som någon gång nödgas vara så, för at sedermera desto längre få mottaga den Dygdiges Blickar, fästade på denna Almagtens Boning. — Men hvad skal jag kalla detta lilla Försök? Jo! Den Gode Fadren, et Landqväde.

Damon var ende Sonen af den ädelmodige Palemon, som miste Hälften af sin Hjord genom Micons afundsjuka. — Palemon ägde en rik Hjord, den han förvärfvat sig genom Flit och trogen Omvårdnad. Hans Granne Micon var deremot fattig, och hade en mindre Hjord. Detta förtröt han, och sökte altid at göra Palemon skada. — Han hade fångat en varg, och en gång, då den unge Damon var något skild ifrån sin Faders Hjord, släpte han ut detta Rofdjur, som i en hast förstörde Hälften af Palemons Egendom innan Damon åter kom tilstädes. När Palemon fick veta detta, sade han blott: Micon har ingen välsignelse derföre, at han sökt göra mig skada. Hvad hände? Micon dog innan kort, och dog faseligt: ty han störtade utföre et Berg i en Ström, som straxt bortförde honom. Häröfver gråtades Palemon, när de andre Herdarne berättade honom det, och han svarade: Måtte Micon således hafva undfåt sit Straff här i denna verlden, och nu lefva sällt uti den andra! Och de andre förundrade sig öfver detta Palemons Tal.

Den elake Micon hade en Doter, men som icke liknade sin Fader. Hon hette Chloë. När Damon berättade henne hvad Micon hade gjort emot Palemon, sade hon: Damon, det misshagar mig ganska mycket hvad du säger; men jag är icke delagtig i min Faders brott, och derföre är han ock altid ond på mig, när jag gifver den nödlidande af det lilla jag kan äga. — Och, Damon, hata mig icke derföre: ty hade jag vetat derom, hade jag visserligen bedt dig akta din Hjord. Utan, Damon, älska Chloë! ty — hon — älskar — dig — men, Damon, hon — är — fattig.

Damon beslöt efter den stunden at icke älska någon annan än Chloë; och så snart Micon var död gick han til Palemon och tiltalade honom således: Min Far, förlåt Damon! Han begär af Dig det Du ändå aldrig lärer bevilja honom. Men det ömmar honom at se andra lida nöd, at se den lida nöd, som han älskar, som han så ömt älskar, och som är olycklig utan mig. — Jag — är — kär — uti — Chloë, och hon älskar mig. Men, min Far, aldrig kan Du lämna Dit Bifall til vår Kärlek; ty Micon, hvad har han icke gjort emot min Far? Elaka Micon! ... ack min Far! ... Chloë och jag vi äre olyckliga.

Palemon svarade: Damon, det ovar mig hvad du säger: Micon var elak, det är sant; men skal man derföre intet kunna förlåta honom? Den Människa, som, fast han synes göra hvar man rätt, dock icke kan förlåta sin ovän, anser jag för elakare än den, som har gjort honom emot. — At du är kär, Damon, det är naturligt; at du är kär i Chloë, det är vackert: ty Chloë är dygdig; och at du vil hafva henne til din maka, det är berömvärdt: ty Chloë är fattig. — Men, Damon, du — är — ju — fattig sjelf?

Damon: Ja, min Far! Vi skole dock lefva lyckligare med vårt lilla, än den Rike med al sin Egendom: ty, äger han ej et nöjdt Sinne, hvad äger han då?

Palemon: Aldeles rätt sagt, min Son! Men at I icke skolen lida nöd, vil jag gifva Eder Hälften af den Hjord jag ännu äger i behåll.

Damon. Ack min Far! Hum lyckliga äre vi icke nu! Och detta ädelmod, måtte jag äfven ärfva det af min Far!

Damon och Chloë blefvo lycklige, Palemon välsignade dem, och de andre Herdarne gladdes åt deras Lycksalighet.

Fr. Grangården.

90

d. 27 Jul. 92.

Tack, aldrasötaste Stolpe,
för Dit allragrönaste och al-
draghladaste Bref, som har
mött mig på vägen. Til detta
skal Du få längre et Bref
från både Mor och Eder från
lilla broder Carl, men blott
at läsa igenom. Vi äro
hemma at gästen, så skal
Du få den, hvarjag fick
mina tilbaka. Men jag
ville ej låta Dig vara
allgodz tjänste vara lån-
ge

i mitt och så vackra dock.

Så till far jag fara en annan gång. Vill bara nu säga, att i smålänningen resse i Tisdags brut på et par dagar, har Louise varit hos oss alldeles hemma. Hvilken glädje för Lotta och oss alla!

Kunna ej mer, utan omfamnar er alla Dig och helt själ.

G.

91

Lottachen. Tidgard d. 14 aug 92

Jag vet, at minsta rad från dina sysslor
war Dig. Se här en billet ifrån Calle i går på
Haga. I dag kommer Lottachen hem.

Här skickar jag dig en den wackraste
saga, Elmine, som Du behåller hos dig,
til dess jag begär den åter til hjemmet.
Om Du tillåter skickar jag Dig flera
sådana Manuskripter för at underhålla
Din Charme, och för at leda Dig til kärlek
mitt [illegible] bästa och dessa så wackra och
ofelbara [illegible]-skiönna.

Om jag i bedragen tar mig, presenterad i
andra dagar en skalig wacker Bouquet från
ung trädgårdsgosse, hvilken den trädgården mest
er [illegible] [illegible] på ett annat sätt.

Modernes Gillens Landskaper ligga alldeles
färdiga at afgå med [illegible] för Din grönskaps.

Lilla John. Skepparen går i afton med wackert [illegible]. Lilla Lidén communicerar Dig ett oförmodadt vänskapsfullt bref til mig ifrån Ban. Sekr. Alfströmer, som mina ögon [illegible] med glädje läsa. Det ägde gåt.

S. Mor mår mycket mycket väl ute hos fina Karin, ~~[illegible]~~
ber mycket allesammans at helsa dera samfälta Pappa.
S. Mor ville gerna at Pojkan skulle i efter middag få gå
och samla hem Et Stop af den fina Sirappen hos Fru
Ledermark, til Syltning, och om S. Far då vore god och lämnade
honom pengar dertil. I afton kommer S. Mor hem om
intet mycket fult väder, ~~[illegible]~~ eller Almqvist o. B.L. i en trag
na komma hindrar detta i måste tagne beslut. Va Hatt
god mig nöra ont än gått, som S. Mor sager betyder
des goda verkan, Nous verrons. Emedertid lefver jag altid
S. Fars tilgifnaste

Calle

Til Jfru Brite-Louise Almquist på Haga. dupl.

Söndags-förmiddagen, den 19 Aug. 1792.

Se här, Min älskade, min så älskvärda Louise, en Klagan öfver den Hjeltens fall, som i dag för jämna Tjuge år sedan upreste sit fallna Fäderneslandet - - och inom detta Fädernesland har han dock upburit en sådan lön! mördad af egen undersåte... Öfver detta hans fall, öfver denna vår förlust klagar en vitter, och trogen Svensk Man. Han tolkar sin känsla uti en för oss ny Skrif-art, och denna sin Klagan har han tilegnat Dig under Namn af Alma, Wellgjörs Doter. Ack! Du gjör mig således på alt sätt Heder och Glädje: aldrig skal ock mit Hjerta uphöra at älska Dig. Han kallar Dig Alma, efter det hos de Gamle var Frejas Tilnamn (Alma Venus) och betydde den Goda, den Glada. Men säkerligen har han ock gifvit Dig detta Namn, efter Du nu mera, uti en den lyckligaste Stund, bär et Namn, som börjas med Alm, och lefver förbunden med en Man, som Du lycksaliggar och Han Dig.

Hvilken ädel Vän är icke denne Wallenius! Hans Hjerta önskade sig en Doter utur mit Hus, då den ena var redan gift och den andra förlofvad. Han led, men uphörde icke at högagta, at öma. Se hvilket hans Snille och Hjerta värdigt efter han härmedelst hembär Dig, genom min Hand, på denna Dagen. Än mera: det sker på Haga. Där skole vi fördenskull samfält Föräldrar och härvarande Barn - - ack! de Begge i Norrköping äro med sina Hjertan visserligen ockeså hos oss - - där skole vi fälla en vördnads- och ömhetsfull Tår öfver Gustafs aska, öfver den Gustaf, som där bygt och planterat, som där vandrade och endast där fann hvila för sin alt för verksama Själ. Uti dessa heliga, rätvisa och tilfredsställande Känslor deltaga med oss den frånvarande Vännen Jacob Wallenius och den när-varande Vännen Jacob Björkegren, begge lifvade af enahanda ädla och dygdiga Rörelser för Konung och Fädernesland. Måtte den unge Konungen väl gå, Fäderneslandet under honom sält varda!! Under dessa Önskningar förbinde vi oss å nyo, och skal Du, Bästa Alma, knyta detta vårt Band ännu fastare: och det gjör Du sägerna. Jag trycker Dig uti min famn, kysser och välsignar Dig: varandes uti Lif och Död

Din

trogne Fader

Gjörwell

Sil

tuhi hane unga ai: [illegible]

Til Fru Gustava Eleonora Lindahl   Tisdagen, Stockholm, den 21 Aug. 1792.
uti Norrköping.

Se nu, Lilla Söta Stafva, har jag den glädjen at skicka Dig den ena vackra Depechen efter den andra. Här får Du en Klagan öfver Gustaf III:s Död, och med nästa Post et Landqväde på Daphnes Födelse-dag; men då allt detta hör ihop med den Nittonde Augusti, så vil jag gjöra Lilla Stafva besked för denna Dag, en af mine rätt sälle Dagar. Dock för at icke ständigt agera en Krönike-skrifvare, utan äfven mellanåt lyfta mig litet i höjden eller til Värdigheten af den pragmatiske Stylen; så vil jag söka binda den ena Händelsen ihop med den andra. i Fredags, sedan jag uti Ressr. Boklådan hade förseglat min Norrköpings-Depeche och expedierat Din Johns diverse Bok-Paketer, = = uti hvilka Min Stafva ocksa finner de så aldrakäraste vackra Landskaps-Taflorna af Bröderne Giseke och den så aldeles pastorale Romanen Estelle, = = presenterar sig et ungt och vackert ansigte, som jag straxt tyckte om, ty det hade något tycke af Farbror Lidén,+ | det öpnade sin mun och frågade efter vägen til Assessor Gjörwell; jag svarade, at Disken allena skiljde oss åt; derpå infann sig en djup Reverence och en kärvänlig Helsning ifrån min Stafva, med förmälan, at Miss d'Alton vore arriverad à Costi och ville gjöra vårt Hus den äran af et Besök. Vi kommo således genast uti öpen och glad talan med hvarandra, jag frågade min Mans namn, som sade sig heta Borén och vara en välbeställd Notarius uti Svea Hofrätt; frågades vidare huru han kom at vara Introducteur hos Miss d'Alton? svarades det vara en Bekantskap dem emellan de longue main eller alt ifrån Sejouren på Finspång, och at de nu slagit Följe på Resan til Stockholm, hvarifrån dock hon skulle resa til Baron Carl de Geer på Löfsta, och han til Riks-Rådet Baron de Geer på Frötuna vid Upsala. Väl! mycket välkomne i eftermiddag kl. 5. Som Herr Notarien Borén stigit utom dörren, inträdde Herr Bibliothecarien Wallenius ifrån Greifswald, dock välförståendes per Posto. Denne min Ressr. Herr Collega är Präst-Son ifrån Upland, just väl studerad, språkkunnig och vitter, af et gladt och vackert utseende, Svensk och Gustavian med hela Själen, min Vän sedan flera år, en Man vid 30 år. Sedan han ej förmådde träta sig til en Syssla i Upsala, ehuru han kunde träta på både Grekiska och Latin; så vände han sig til vår Tyska Högskola i Greifswald, och sitter nu där Vice-Bibliothecarius med skäligen goda vilkor, och var under Kriget en nitfull Anhängare af de Svenska vapnens framgång, samt höll öfver

Freden

+ uti hans unga år: [illegible]

Freden en Oration på Latin, som uti Ciceros Språk lågar af Svensk Heder, af Svensk Känsla uti hvarje rad. Han kom förl. Sommar hit öfver, hälsade genast på mig, presenterades för Mor och Doter, blef hema stadd, fattade tycke för Louise, blef litet mjältsjuk när han fick veta henne vara förlofvad, och reste med detta så vackra qval til Tyskland tilbaka. Men, bevare Gud! detta Qval förvandlades til förtviflan, när han fick Tidningen om Gustafs Mord och Död. Hans Hjerta blödde, och för at något lindra detta sit Lidande skref han en Klagesång, tillika uti Ossians egna Styl, hög, stark, rik på tankar och känsla, merändels prydd af hårda Bilder; hämtade utur en omild, en ocultiverad Natur. Denna sin Klagan dedicerade han til Louise under namn af Alma Wellgjörs Doter; och detta vackra Vedermäle både af Trohet, Vänskap och Snille fick jag med Tyska Posten. Jag öpnade dock blott Brefvet, gick til min Bosquet i Kongs-trägården, för at där i stillhet läsa detta Vitterhets-Stycke, för at där njuta och röras. Efter hemkomsten fägnade jag Söta Mor med alla dessa behageliga Nyheter, och om aftonen, då också Calle var hos oss, läste jag up denna Klagan med al den Declamation jag kunde, med al den känsla jag borde äga. Alla rördes, alla prisade Skaldens Snille, alla kände sig hans Hjerta förbundne.

Imedlertid hade Miss d'Alton med sin unge Viaggiatore varit hos oss. Söta Mor och den Engelska Damen syntes blifva vänner, och när Löfsta-Herrskapet kommer at i Vinter residera här i Stockholm, hoppas jag bekantskapen skal blifva närmare gjord. Jag tog lilla Boren afsides, visade honom mina Rum och mina vackra Taflor, dock mäst för at därunder forska efter hans Tankar och Tycken. Han sade mig häruppå tämligen uprigtigt sin Sinnes-Ställning; men hans röst var merändels så nedstämd uti det ängsliga, och när han någon gång skulle le, så låg ändå den mjältsjuka minen på botnen af ansigtet. Således var han åter i det afseendet för ingen del lik min Liden. För den ömma Vänskapens fann jag honom dock mycket skickelig och hugad. Miss d'Alton hade däremot något karlagtigt både i utseende och hela sit väsende, vacker i den manlige Stylen, så at, om jag finge förminska hennes Näsa och öfriga traits du visage, skulle jag finna nog mycken likhet emellan hennes och dit ansigte. Det tyckte också flera, äfven Pastor Catteau, som då tillika var hos oss, och hade förut sett henne i Skåne.

Om Lögerdags-förmiddagen kom Calle och hämtade Söta Mor med sig til Haga, hvarifrån hon först kom hem i går aftons. Där drickes Brunn, där åkes och rides, där spelas Boston, kort sagt: där lefves on ne peut pas mieux. Lilla Louise skulle dock ej få veta af Bibliothecar. Wallenii Galanterie, utan skulle jag komma sjelf om Söndagen dit ut och presentera henne denna Offrande ifrån et Land, som hon kanske hwad det lider ämnar besöka.

Se

Så nu först kommer jag tilbaka til min Nittonde Augusti. Det är sant: Gustaf är död, och Minnet af den Nittonde Augusti synes hos så många utslocknadt; men hos mig lefver Minnet af både Konung och Revolution beständigt. Jag ägde hela denna Dag et lycksaligt Lugn inom mig, alt var i Ordning utom mig; jag läste i anseende til Söndagen först et godt Guds Ord, skref häruppå det Bref til Louise, som åtföljer afskriften af Klagan; och när det var färdigt, får jag Bref ifrån unge Herr Nordström med et mig åter tilegnadt Landskaps-Qväde, kalladt Daphnes Födelse-dag. Hon var yngre Doter af Menalcas, Fader til trenne Barn, en Son och 2:ne Döttrar, lycklig uti dessa sina Barn, och som på Daphnes Födelse-dag förenar henne med Herden Damon. Af denna Händelse med sina Accessoirer har han gjort en den skönaste Tafla, visar en Scene, uti hvilken Kärleken och Dygden gå steg om steg med hvarandra. Du får sjelf döma om den unge Idyllistens Talent, då Du med nästa Post får detta hans Snille-prof uti afskrift, jämte mit Svar til honom. Jag hoppas få glädje af den Gossen, och det behöfver jag, som nu dagligen uphämtar Sorg och en Otack utan like af den Stackars Adolf, denne vår fordom så älskade Adolf, som vi så ofta förlåtit, för at en gång få uphöra at förlåta, som dock med sina ängla-ord och sin ängla-upsyn bedrikit oss alla, och lefver nu uti en oordentlighet, som jag hvarken vil eller kan för Dig beskrifva. Dock jag går strax ifrån detta ämne på denna Dag. Sedan jag läsit och här och där rättat min Henrics vackra Landqväde, skref jag et skäligen långt Bref til Baron Alströmer, åt sedan med min af diverse Tradiksord och Förfriskningar unfägnade Antiquarius en tarfvelig Middag, hvilade, läste en Courier du Bas-Rhin, skickade efter Hyrvagnen och åkte ut til Haga, för at uti egna händer lämna Alma sin vackra Bouquet. Strax utom Tullen stod en blind Man vid vägen och spelte, hvilken dock lärer vara så bevandrad uti Almanackan och Svenska Historien, at han visste Söndagen i år hafva fallit på den Nittonde Augusti, och at en Konung i Sverige, vid namn Gustaf III, på en den Nittonde Augusti utfört en stor ~~Revolution~~ Händelse: ty han spelte rigtigt och för kära lifvet up den bekanta Glädje-Sången:

Gustafs Skål!

Den bäste Kung som Norden äger
Han ej tål --

Detta gladde mig in i Själen, och jag söng sedan hela vägen i vagnen samma air, hvilken jag ock ej sällan intonerar under mina Sjö-resor uti Djurgårds-viken. Den öfriga Glädjen kan Du dels läsa uti Brefvet til Louise, dels säga Dig sjelf.

Söta

Söta Mor ber hälsa Dig tusenfalt, och lårer med första skrifva Dig til, både för at säga Dig huru mycket hon håller af Dig och Din John, och om Commissionen med Sidentyget för Din Swärfars Nattrock. Hälsa den söta Gubben och omfamna din John å mina vägnar. Jag är af hjertat Din högt och ömt tilgifne Fader

Gjörwell

d. 24 Aug. 1792.

Nå nå! lilla Stafva, fick jag et aldrakäraste godt och gladt Bref af Dig med sista Post, så får Du däremot en Depêche ifrån mig, som vil säga något: Bref på en gång ifrån Söta Mor, Louise och Calle, samt senare Bilagan af mit sista Bref.

Miss d'Alton har varit här å nyo i dag, och lärer komma igen i morgon.

Tusende tack för äna Helsningen ifrån la Belle Christine! Hvad Du är söt, som helsade på henne! Helsa tilbaka med hela min vördnad och Tilgifvenhet.

Hvad heter Rector Ulrichs nya Fru? Pastor Sjöberger är nu också gift och har fåt en liten Ros i Skåne, som jag ser utaf inrikes Tidningarne. Således, Gudi lof! äro nu alla Sår läkte

Har lille Trägårds-gossen upwaktat Dig, genom Hr Löfström, med en liten Bouquet? Huru finner Du den? Han fogar til bilagde Daphnes Födelse-dag sin ödmjuka vördnad. Du ser grant, at den skygga Kärleken ligger den stackars Gossen alt jämt på hjertat. At vara kär, beskedlig och sjuklig på en gång, måste kännas rätt besynnerligt.

Helsa söta John. Jag har i morse sjelf aflämnat Brefvet hos Herre och

Fru

Fru Leopoldt: Begge intagne af Er stora Höflighet och Vänskap för dem. John måste änteligen med nästa Post låta mig veta, huru Prof. Lidén mår. Jag innesluter Er alla uti min famn.

Gjörwell

Til Fru Gustava Eleonora Lindahl
i Norrköping.

Haga, Söndags-aftonen, den 9 Sept. 1792.

Min Söta Stafva.

Hemkommen ifrån mina ensliga Spaseringångar finner jag Sällskapet uti öfvet kring vid Spel-bordet; hörandes ej andra Ljud än Boston, Independens, Misère, grande Misère &c. skyndade jag mig in uti Louises Kamare, och sitter där nu och skrifver dessa rader til min lilla Stafva. Jag är Dig utomdes et Svar skyldig på Dit sista glada och goda Bref, för hvilket jag Dig af alt hjerta tackar. Men jag vil först gjöra Dig redo för denna min sköna och merändels lyckliga Dag.

Vi äro nu uti Höst- eller Förvandlings-månaden, då Lian och Skäran redan öfvergåt alla Fält, då det fallande Löfvet minskar Trädens både Fägring och Skugga, då den mörka aftonen nalkas, och vinterns Köld snart bjuder oss vistas under låga Tak och åter lefva vid Lampans sken. Det måste så vara, och derföre skole vi finna oss uti Saknaden af den sköna och glada årstiden, taga dess minne under tacksamma Känslor med oss uti Hyddan, och äfven där ståndigt lefva nöjde, åtminstone tilfredsställde. Årligen tager jag högtidliga Afskeder af Naturen, äfven som jag hvarje vår högtidligen helsar på denna min urgamla, mig ännu så lycksaliggörande Vän. Idag begynte jag fördenskull dessa mina afskeds-visiter, och gjorde en början med Carlberg och Haga. Himlen var skönligen vacker och luften mild; bad fördenskull Söta Mor stiga något bittida up, kläda sig hastigt och följa med på denna min lilla Landresa. Gerna, gerna! var Svaret. Emedlertid lästes et Corectur på Beskrifningen om Pelju-öarne och deras beskedeliga, polierade och lyckliga invånare, och sedan en Courier du Bas-Rhin om de til Vildar förvandlade Fransoser, om den under Herra-oket åter tvingade Polska Nationen; härunpå kom Hyrvagnen utanför Porten, och lilla Bribri stod färdig på Golfvet. Glade stego vi uti vagnen och rullade af til Kongsbacken och genom Carlbergs-alléen. Vi stego ut hos Trägårdsmästaren, hvar de Söta Barnen bodde med Söta Mor om Sommaren 1778, då jag var hos Farbror Lidén i Norrköping och hos Fru Löwen på Långnäs. Mins Du det, lilla Stafva? Där gjorde Du och första Bekantskapen med Fröken Adlerberg -- tyst, tyst! bara oss emellan i förtroende sagt, så hade mina ögon i morse et litet just lycksaligt Samtal med den vackra Silhouetten af Hennes sköna Ansigte, som ligger öfverst uti min heliga Bureau, hvilken således aldrig kan låsas up utan at Bilden af den Svenska Fröja lyser mig i ögat, och altid i stället unfår det så sjelfkrafda glada Leendet. -- Men jag kommer til Carlberg tilbaka, hvar vi först gingo den mörka Alléen fram utmed Orangeriet och Dammen, vid hvars slut lilla Bribri sökte efter vår Stiernas Chiffre uti en af de store Lindarne -- ack! för så många år sedan skurne af hennes Hand så väl här, som uti et Träd på Swartsjö. Här hade dock Tiden utnött de fraga fåror, som den ömma vänskapen teknat; och aldeles hade de försvunnit under den sista Renskrapningen af al yttre Barken

på

på Träden uti Hr Ackermanns Konungadöme. Vi suckade, minder de förra år;
välsignade det i så fjerran Länd hvilande Stoftet, och gingo lilla Backen up-
före, därifrån vi med al Beqvämlighet kunde se anläggningen af den nya Byggningen,
som Hertigen låter updraga öfver vid Slottet för Cadet-Skolan, som skal här nästa år
öpnas, sedan den blifvit flyttad hit up ifrån Carlscrona. Uti sjelfva Slottet gjöras ock
til samma ändamål många omändringar och Reparationer. Återvägen utur Träd-
gården togs den andra stora Alléen utmed Djurgården, hvar Söta Mor för första gången be-
såg det Neptuni Tempel, som Sal. Konungen låtit där upbygga efter en Lallés Ritning:
åsynen både gladde och bedröfvade. Innan jag gick utur Trägården, en Trägård, uti
hvilken jag redan, såsom Yngling, njutit så många sälla stunder, vände jag mig
några gånger om, och led vid utgången. Vid förbifarten åt Solna var våra ögat
ständigt in uti Trägården, och Känslan ~~sfun~~ [le] des där uti de lumnoga Trädens [ännu] smorka skugga.
Snart lättades dock Sinnet af den sig öpnande vidsträckta och vackra Kongs-ängen,
Hr Sergells Malmgård och Botofta, hvar en Enkefru Ebel nu håller Pensionairer.
Det var hennes Man, en Tysk Grosshandlare, som nekade Söta Mor, då vi bodde, som
sagt, på Carlberg, at få hämta vatten utur den Källan vid Botofta, som vi hade up-
rensat, för at gjöra des bölja drickbarare. Då jag hade olyckan uti min Handel, var
han en af mine hårdaste Vederdelomän, ehuru för utländsk räkning, samt bemötte
dalle, som då stod i Bokladan, både ovänligt och ohöfligt. Knapt var han sjelf död,
så gick hans eget Hus öfverända med uptäkter, som jag icke vil omförmäla. En annan
Tysk Köpman, Hr Galetzki, hade netto samma Conduite emot mig, och Hufset samma öde,
dock ännu medan han lefde. Nu sitter Enkan med många Barn uti högst svåra vilkor,
och igår hade jag den förnöjelsen, at blifva det samma uti en liten Sak nyttig. Ack!
måtte vi altid och gerna bära hvarandras bördor! — Under åtskilliga Betraktelser inom
mig sjelf kommo vi förbi Solna Kyrkogård; då började Söta Mor oroas vid åsynen
af min Graf, som jag dock altid, Gudi lof! med Stilhet anser. Förvandlingen måste ändå
inträffa; och hvarföre skulle då icke Hvilo-rumet få vara redo?

Dock vi nalkades så oförmärkt Haga-Skogen och Hagalund, foro in uti sjelfva
Haga-Parken, och snart voro vi uti våra Barns mot oss utsträckte armar. Ack! hvilka
lyckfaliga, aldeles himmelska Möten! Nu var Kl. 11 slagen. Efter de ömaste Helsningar
och Frågningar vandrade jag ut, för at i ensleghet njuta Naturen och Vitterheten.
Min Almqvist förde mig til Berreauer höger om Paillonen, hvar gröna Bänkar
stodo och utsikten åt vatnets [samt den] motsvarande löfrika och icke mindre vackra Stranden
mötte ögat, som utomdes ägde förtjusning nog af alt det nära kringliggande.
Kullen, på hvilken jag satt, var à l'Angloise genomskuren och planterad med Träd
och Blomster af alla Slag, desse ännu merändels uti fullt flor: ty Konsten vet til-
skynda oss på Blomster-sängen en fast beständig Vår. Alt var lugnt omkring mig,
och sällan vandrade en fot nedanföre. Här andades jag väl åter en af de sällaste
stunder, men dock icke utan beledsagande Känslor af oroande Betraktelser, om hvilka
jag strax nedanföre skal något nämna. Sedan Kroppen njutit Hvila och ögat Naturen,
tog jag up mina Böcker, och läste ibland annat uti en nyligen af Hr Wieland utgifven
Bok, kallad: Neue Götter-gespräche, det Sjette Samtalet, uti hvilket Jupiter, under et
Gudarnes Sup-Kalas, hållet uti Käysar Constantini Magni tid, tröstar de medinjutande
Gudom;

Gudomligheterna af begge Könen öfver den andtrutne Mercurii Depêche ifrån Rom, hvarutinnan Christendomen där och i en stor del af Jordklotet förstörde samteliges deras Kyrkan, Stoder, Altaren och Tempel. De förgudade Damerna blefvo häröfver mäst bekymrade: ty at sakna Tilbedjare äfven uti sjelfva Himelen är en altför kännbar förlust uti deras öma Bröst. Jupiter, som då redan tömt flere Bägare, raisonerade med både Kallsinnighet och Värma – – ty när Förnuftet är på afresan stadt, förlikas desse begge Antipoder ej sällan ganska väl – – öfver den Theologien, som låg uti Själtåget och den som låg uti vaggan; trodde at ombytet där nedre kunde gjöra den Himelska Härskaran lika myöket, så länge Ganymedes och Hebe fylde Dryckeskarlen, Muserne höllo Tafel-Musiken vid magt, Gracerne förlustade med åtbörder och Dansar, samt Skalken Jocus kunde med sina lättfärdiga Grimaler och lustiga infall bevekа Gudarne til almänna Gapskratt. Jupiter, som utom deß, efter denna Bok, är en stor indifferentist på de Jordiskes Sujet, motquerade sig au reste très-gaiement öfver Religions-förändringen: ty han trodde Människjo-slägtet icke derföre blifva bättre, at de ombytte Namne, Glosor, Complimenter och Drägter; hvarom de Hedniske Prästerne hade altid varit Människjo-Slägtets Välgjörare, medan de Christne skulle blifva deßes Tyranner. Många Spe-glosor bekajar här vid Öfver-Gudens just stötande och en gång faller han, dock med en stor Bägare full af Nectar i handen, uti en slags Hänryckning, dricker Minerva til med Framtidens Skål, då hela Europa skal förvandlas uti et Athén, och då Philosophiens Röst skal midt utur Germaniens Skogar upphöja en friare och gällare Stämma, än den som fordom ljudde uti Grekelands och Egyptens Lärо-Salar. Man ser således, at också Gudar kunna prata tok: ty jag hoppas, at de Franska Philosopherne hela engång lära de Tyske at hålla munnen på sig. Jag rådfrågade åtminstone häruppå Historien, denna Sanningens Öfverste-Präst, hade at berätta mig om de nye Philosophernes framsteg och välgerningar; och jag läste uti Tidens Bok, jag menar Hr von Schirachs Journal, med Fasa och Ryсning om alla sunda Begreps och alla nyttiga Seders fulleliga Undergång, om Lärdomens och Konsternas Fall, ja om sjelfva Mänsklighetens ödeläggelse uti Människjans – – ack! uti den mäst förädlade Människjans Bröst, ja uti sjelfva Qvinno-bröstet, hos et det mäst belefvade Folkslag. Jag lade mina Böcker ifrån mig, grundade litet på gamla och nya Tiden, på Sanningar och Meningar, på Laster och äfventyr, på Lögn och Svek, på kärlofsama Fryntfriheter och blodiga Paper, på Sderedelser och Kullstörtningar, på – – – det började mulna för min Syn, jag steg up, vandrade igenom alla de sköna Gångarne och besåg alla Bygnaderne näst omkring Pavillonen eller lilla Slottet, såsom Sal. Konungen slutеligen kallade denna des kanske enda lugna Retraite, hvar också hans utvaldaste Bibliothek och Estampe-Samling ännu stå qvar, sedan Herre Wilde, Marrelier och Björkegren catalogiserat dessa Dyrbarheter. Naturen räckte mig nu åter sin välgjörande Hand, jag kände lätnad, tröst och glädje af hennes konstlösa Sällskap. jag tänkte vid mig sjelf: huru kommer Du at på så vacker Dag och Timme vandra uti dessa så sälla Parker? Ack! det har jag at tacka mina söta

Barn

Barn före! Då upsteg en både Tacksamhets- och Välsignelses-tår för och öfver
eder alla uti mit öga; jag blef åter rörd och fördes vidare på Betraktelser,
som jag sedan kunde svårligen blifva af med. När jag såg på Stället och
Byggnaderne, kom ihog hvilken dem prydt och anlagt, hvilkens fot där vandrat,
hvilken jag uti 25 år hade så redeligen tjent, och hvilken öm Blick -- jag vil ej
nytja et annat uttryck -- han icke des mindre kunnat kasta på min
svaga ålderdom, på de för hans räkning och til hans stora gagn förtärde
krafter; när jag då vidare kom ihog, genom hvars Hand hans egen Lifstråd
blifvit afskuren --- så blef jag helt bestört, en djup Sorg betog hela Själen,
jag kunde ej reda ut mine tankar, utan gick en lång stund och grät. Äntel.
kom jag ihog at Tiden led, och at man torde vänta på mig med maten; tog
så hemvägen, dock förbi det under byggnad varande stora Slottet, hvar ock
den gode Almquist kom mig til mötes, förde mig til de Begge, de Söta
Bribri, glada och lyklige, och i detta Sälskap kom jag til det dukade Bordet.
Jag bör här anmärka, at Calle var i dag på Närlunda hos Vice-Presidenten
Ahlman, för at där taga afsked af et Ställe, hvar han njutit hos det goda
Herskapet så mycken Höflighet och så mycket Nöje; således saknade vi honom.
Hos sine nye Förmän uti Staden står Herr Architecten äfven i stor gunst, hvilken
han ock genom sin flit förtjenar: ty han har afmätt och uprität hela
stora Barnhuset med tilhörig Beskrifning på så kort tid, och ändå så
fullständigt och väl, at han vunnit allas Loford.

Efter en glad Måltid och söt Hvila på Sophan uti Louises Sängkammare,
och vid det Spelbordet framsattes, gick jag för andre gången ut, vandrade
så igenom Parken på vänstra sidan af Pavillonen, och möte nu allestädes
Skarar af Promenanter ifrån Staden. När jag kom til det gamla och nu
aldeles nedrifna Haga, så stod utmed vägen en stor Lind och under densamma
en Bänk. På den satte jag mig, läste en lång stund uti min Journal, åt
häruppå en stor, skön och läskande Astrachan, som lilla Louise gaf mig til
rerkost; gick sedan och besåg de få Qvarlefvor af det nedrifna Trähuset,
det Huset, hvar Gustaf 1772 skapade sin Revolution och grundade Sveriges
upprättelse: et verk, som hans mägtiga Snille ensamt uppehölle emot
utländska Colosser och inhemska Hydrer. Härvid föll jag uti nya Betrak-
telser, och på dem följde de redligaste och lifligaste önskningar för vårt olyckliga
Land; vände häruppå min fot tilbaka, och föll, i anledning af en ung Officerares
möte, med tankarne på Adolf. Då fick mit Hjerta et nytt Sår. Hans Otacksamhet,
-- jag vet intet hvad jag skal kalla det -- om icke hans Obegriplighet
öfvergår också alt begrepp. Modren har, ofelbart uti bästa välmening, aldeles
rådvill uti Nödens stund, vändt sig, mig ovetande, til Herr Ståthållaren
Liljensparre, äfven skrifvit et Bref til en Agneta Uggla, uti hvars armar
Adolf uppoffrat icke allenast Heder och Helsa, utan ock hela sin Framtid.

Til

Til följe häraf framkallas de begge förenämnde Personer, få de gräsligaste Reprimander och Hotelser; så måste bönfallas; då först, efter en Månads frånvaro, blir Adolf hos mig synbar; jag mildrar hans öde hos Ståthållaren, skickar honom dit med et Förböns-bref; och under det han öfverlämnar detsamma beljuger han mig, för at urskulda sig sjelf. Samma morgon bannar han hos mig sina Föräldrar så fasligen, at jag måste befalla honom tiga, och om eftermiddagen skrifver han et ödmjukt och sonligt Bref til Modren; äfven som jag samma morgon fått ifrån honom et afböns-bref för alla sina mot mig begångna Brott, och en timme derefter sade han Lögner på min bak. Huru kan alt detta förklaras? Jag har flere gånger skrifvit til Professor Lidén, at jag tror at den Gossen är redan halfgalen, och blir med tiden aldeles galen. Alt detta ligger mig obeskrifveligen tungt på Sinnet. Domprostinnan slutar hvarje Bref til mig med de orden: <u>öfvergif icke en olycklig moder</u> — — och hvarje tjenst, hvarje välgerning, jag gjör Sonen, trampar han på med Förakt, Lögn och Otack. Dock jag härdar nu ej längre ut med detta grufveliga Sinnes-qval; jag måste uti denna vecka hafva slut, och åter koma uti lugnet. Förlåt, Söta Stafva, at jag skrifvit härom, ty jag vet at det ovärdigt; men Du bör ock veta orsaken, för at kunna rättfärdiga mit tagna Beslut.

Söta Mor hälsar och tackar Dig tusenfallt för Dit sista vackra Bref; samt kunne vi begge ej nog hålla af Dig, för det Du så beskedligt och förtroligt lefver med den genomgode Fader Pehr. Ack! hälsa honom oändeligen ifrån oss alla! kyss honom på både hand och mun för ~~Fadrens~~ Föräldrars och ~~båda~~ de [illegible] Barnens räkning. Från lilla ~~D:r~~ Vår Carl på Ebbetorp hafve vi med sista Post haft Bref, och jag fick hans Silhouette, som af alla Skuggor är den likaste jag sedt. Den skal visserligen få sin Ram och Glas, samt sitta i närmaste Granskapet med Gessner. — Lille Grågårds-gossen blef obeskrifveligen glad öfver Din Hälsning och den nådige Domen öfver hans första försök uti den Pastorala Literaturen. Sådant skal icke litet upmuntra honom at gjöra vidare framsteg; i.s. medlertid låter han genom mig förmäla sin aldraödmjukaste vördnad. — Det Du skrifver om Herre, Fru och Barn Ulrich har alt roat mig, och om Du på något sätt kunde gjöra den lilla, vackra men nu ~~mera~~ ofärdiga Dotern några små tjenster, skulle Du just förbinda mig. Blir det lilla kräket ej bättre? Låt mig veta det. — Uti denna vecka är jag ingalunda vid humeur at skrifva la belle Christine et Bref til; men råkas han, så hälsa med hela min Respect och Tilgifvenhet. Altid måste Du hälsa Fru   mycket myket ifrån oss begge.

Se nu torde det vara nog för denne gång. Gud gifve Dig alt godt! Jag är altid

Din

af själ och hjerta tilgifna   Pappa.

BREF: ifrån Kongl. Bibliothecarien C. C. Gjörwell, til des Doter, Fru Gustava Eleonora Lindahl i Norrköping; dat. Haga, Söndags-aftonen, den 9 Sept. 1792. 4

Innehåll:

1) Affskeds-visiten ifrån Carlberg och Haga. 2) Sal. John Stiernas Minne offras en ännu hos oss lefvande känsla. 3) Betraktelser öfver oförtjenta lidanden, som blott den dolda Handen ~~Gud~~ afhjelper, upprättar. 4) Haga-Parkens Härlighet. 5) Jupiters Raisonnement uti Religions-ärender. 6) Mänsklighetens Ödeläggelse uti Menniskans Bröst. 7) Sanningens Röst förblifver. 8) Mina Barn välsignas. 9) Vandringen omkring Kon. Gustafs Pavillon och mine därunder fälde Tårar. 10) Min Sons goda Frägd. 11) Min Fostersons elaka Frägd. 12) Hvarjehanda.

Collectio Gjörwelliana.

Min Söta Stafva.

Hemkommen ifrån mina ensliga Spasergångar finner jag Sällskapet uti öpet Krig vid Spel-bordet; hörandes ej andra Ljud än Boston, independens, Misere, grande Misere &c. skyndade jag mig in uti Louises Kammare, och sitter där nu och skrifver dessa rader til min lilla Stafva. Jag är Dig utom, des et Svar skyldig på Dit sista glada och goda Bref, för hvilket jag Dig af alt hjerta tackar. Men jag vil först gjöra Dig redo för denna min sköna och merändels lyckliga Dag.

Vi äro nu uti Höst- eller Förvandlings-Månaden, då Lian och Skäran redan öfvergåt alla fält, då det fallande Löfvet minskar Trädens både Fägring och Skugga, då den mörka aftonen nalkas, och vinterns Köld snart bjuder oss vistas under låga Tak och åter lefva vid Lampans Sken. Det måste så vara, och derföre skole vi finna oss uti saknaden af den sköna och glada års-tiden, taga des minne under tacksamma känslor med oss uti Hyddan, och äfven där stängde lefva nöjde, åtminstone tilfredsstälde. Årligen tager jag högtidliga affskeder af Naturen, äfvensom jag hvarje Vår högtidligen hälsar på denna min urgamla, mig ännu så lycksaligande Vän. I dag begynte jag fördenskull dessa mina affskeds-visiter, och gjorde en början med Carlberg och Haga. Himlen var skäligen vacker och Luften mild; bad fördenskull Söta Mor stiga något bittida up, kläda sig hastigt och följa med på denna min lilla Landresa. Gerna, gerna! var Svaret. Emedlertid läster et Correctur på Beskrifningen om Pelju-öarne och deras beskedeliga, polierade och lyckliga invånare, och sedan en Courier du Bas-Rhin om de til Vildar förvandlade Fransoser, om den under Herra-oket åter tvingade Polska Nationen; häruppå kom Hyr-vagnen utan för Porten, och lilla Bribri stod färdig på golfvet. Glade

stego

stego vi uti vagnen och rullade af til Kongsbacken och genom Carlbergs-Alléen.
Vi stego ut hos Trägårdsmästaren, hvar de Söta Barnen bodde med Söta Mor om
Sommaren 1778, då jag var hos Farbror Lidén i Norrköping och hos Fru Löwen
på Långnäs. Mins du det, lilla Stafva! Där gjorde Du ock första bekantskapen
med Fröken Adlerberg -- tyst, tyst! bara oss emellan i förtroende sagt, så hade
mina ögon i morse et litet just lycksaligt Samtal med den vackra Silhou-
etten af Hennes sköna ansigte, som ligger öfverst uti min heliga Bureau,
hvilken således aldrig kan låsas up utan at Bilden af den Svenska Fröja
lyser mig i ögat, och altid i stället umfår det så sjelfskrafda glada Leendet. --
Men jag kommer til Carlberg tilbaka, hvar vi först gingo den mörka Alléen
fram utmed Orangeriet och Dammen, vid hvars slut lilla Biribi sökte efter
vår Stiernas Chiffre uti en af de store Lindarne -- ack! för så många år
sedan skuren af hennes Hand så väl här som uti et Träd på Swartsjö --
Här hade dock Tiden utnött de svaga Fåror, som den öma Vänskapen teknat;
och aldeles hade de försvunnit under den sista Renskrapningen af al yttre
Barken på Träden uti Hr Ackermanns Konungadöme. Vi suckade, mindes
de förra år, välsignade det i så fjerran Land hvilande Stoftet, och gingo lilla
Backen upföre, därifrån vi med al beqvämlighet kunde se anläggningen af
den nya Byggningen, som Hertigen låter updraga öfver vid Slottet för
Cadet-Skolan, som skal här nästa år öpnas, sedan den blifvit flyttad hit up
ifrån Carlscrona. [Uti sjelfva Slottet göras ock til samma ändamål många
omändringar och Reparationer. Återvägen utur Trägården togs den andra
stora Alléen utmed Djurgården, hvar Söta Mor för första gången besåg det
Neptuni Tempel, som Sal. Konungen låtit där upbygga efter en Calles Ritning:
åsynen både gladde och bedröfvade. Innan jag gick utur Trägården, en
Trägård, uti hvilken jag redan såsom yngling njutit så många sälla Stunder,
vände jag mig några gånger om, och led vid utgången. Vid Förbifarten åt
Solna var våta ögat ständigt in uti Trägården, och känslan lefde där uti
de lummiga Trädens ännu mörka Skugga. Snart lättades dock Sinnet af den sig
öpnande vidsträckta och vackra Kongs-ängen, Hr Sergells Malmgård och
Botofta, hvar en Enkefru Ebel nu håller Pensionairer. Det var hennes Man, en
Tysk Grosshandlare, som nekade Söta Mor, då vi bodde, som sagt, på Carlberg, at få
hämta vatten utur den källan vid Botofta, som vi hade uprensat, för at göra
des bölja drickbarare. Då jag hade olyckan uti min Handel, var han en af mine
hårdaste Vederdeloman, ehuru för utländsk räkning, samt bemötte Calle, som
då stod i Boklådan, både ovänligt och ohöfligt. Knapt var han sjelf död, så
gick hans eget Hus öfveråända med uptäkter, som jag icke vil omförmäla.
En annan Tysk Köpman, Hr Galetzki, hade netto samma conduite emot mig, och
blifvit samma öde, dock ännu medan han lefde. Nu sitter Enkan med många Barn
uti högst svåra vilkor, och igår hade jag den förnöjelsen, at blifva detsama uti en liten
Sak nyttig. Ack! måtte vi altid och gerna bära hvarandras bördor!] Under åt-
skilliga Betraktelser inom mig sjelf kommo vi förbi Solna Kyrkogård; då började Söta Mor oroas
vid åsynen af min Graf, som jag dock altid, Gudi lof! med stilhet anser. Förvandlingen
måste ändå inträffa, och hvarföre skulle då icke Hvilo-rumet få vara redo?

Dock

Dock vi nalkades så oförmärkt Haga-Skogen och Hagalund, foro in uti sjelfva Haga-Parken, och snart voro vi uti våra Barns mot oss utsträckte armar. Ack! hvilka lyksaliga, aldeles himmelska Möten. [Nu var Kl. 11 slagen. Efter de ömaste Helsningar och Frågningar vandrade jag ut, för at i ensklighet njuta Naturen och Vitterheten. Min Almquist förde mig til Berceauer höger om Pavillonen, hvar gröne Bänkar stodo, och utsikten åt vatnet samt den emotsvarande löfrika och icke mindre vackra Stranden mötte ögat, som utom des ägde förtjusning nog af alt det nära kringliggande. Kullen, på hvilken jag satt, var à l'Angloise genomskuren och planterad med Träd och Blomster af alla slag, dessa ännu merändels uti fullt flor: ty Konsten vet tilskynda oss på Blomster-Sängen en fast beständig vår. Alt var lugnt omkring mig, och sällan vandrade en fot nedanföre. Här andades jag väl åter en af de sällaste Stunder, men dock icke utan beledsagande Känslor af oroande Betraktelser, om hvilka jag strax nedanföre skal något nämna. Sedan Kroppen njutit Hvila och ögat Naturen, tog jag up mina Böcker, och läste ibland annat uti en nyligen af Hr Wieland utgifven Bok, kallad: Neue Götter-Gespräche, det sjette Samtalet, uti hvilket Jupiter, under et Gudarnes Sup-Kalas, hållet uti Kejsar Constantini Magni tid, tröstar de mednjutande Gudomligheterne af begge Könen öfver den andtrutne Mercurii Depeche ifrån Rom, hvarutinnan Christendomen där och ifen stor del af Jordklotet förstörde samtelige deras Dyrkan, Stoder, Altaren och Tempel. De förgudade Damerna blefvo häröfver mäst bekymrade: ty at sakna Tilbedjare äfven uti sjelfva Himelen är en altför känbar försakelse uti deras öma Bröst. Jupiter, som då redan tömt flere Bägare, raisonnerade med både Kalsinnighet och Värma -- ty när Förnuftet är på afresan stadt, förlikas desse begge Antipoder ej sällan ganska väl -- öfver den Theologien, som låg uti själtåget och den som låg uti vaggan; trodde at ombytet där nedre kunde gjöra den Himelska Härskaran lika mycket, så länge Ganymedes och Hebe fylde Drycks-Kärlen, Muserne höllo Tafel-Musiken vid magt, Gracerne förlustade med åtbörder och Dansar, samt Skalken Jocus kunde med sina lättfärdiga Grimacer och lustiga infall beveka Gudarne til almänna Gapskratt. Jupiter, som utom des, efter denna Bok, är en stor Indifferentist på de Dödliges sujet, moquerade sig au reste tres-gaiement öfver Religions-förändringen: ty han trodde Menniskjo-Slägtet icke derföre blifva bättre, at de ombytte Namn, Glosor, Complimenter och Drägter; tvärtom, de Hedniske Prästerne hade altid varit Menniskjo-Slägtets välgjörare, medan de Christne skulle blifva des Tyranner. Många spe-glosor behagar härvid Öfver-Guden just slossa med, och en gång faller han, dock med en stor Bägare full af Nectar i handen, uti en slags Hänryckning, dricker Minerva til med Framtidens Skål, då hela Europa skal förvandlas uti et Athén, och då Philosophiens Röst skal midt utur Germaniens Skogar upphöja en friare och gällare Stämma, än den som fordom ljudde uti Grekelands och Egyptens Lärо-Salar. Man ser således, at ocksa Gudar kunna prata tok: ty jag hoppas at de Fransyske Philosopherne skola en gång lära de Tyske at hålla munnen

på sig.

på sig. Jag rådfrågade åtminstone häruppå hwad Historien, denna Sanningens Öfverste-Präst, hade at berätta mig om de nye Philosophernes Framsteg och Välgerningar; och jag läste uti Tidens Bok, jag menar Hr von Schirachs Journal, med Fasa och Rysning om alla sunda Begrepps och alla nyttiga Seders fullkeliga Undergång, om Lärdomens och Konsternas Fall, ja om sjelfva Mänsklighetens ödeläggelse uti Människjans – – ack! uti dem mäst förädlade Människans Bröst, ja uti sjelfva Qvinno-Bröstet, hos et det mäst beljfvade Folkslag. Jag lade mina Böcker ifrån mig, grundade litet på gamla och nya Tiden, på Sanningar och Meningar, på Laster och Äfventyr; på Lögn och Svek; på halfsanna Tryckfriheter och blodiga Paper, på Ederedelser och Kullstörtningar, på – – det begynte mulna för min Syn, jag steg up, vandrade igenom alla de sköna Gångarne och besåg alla Byggnaderne näst omkring Pavillonen eller lilla Slottet, såsom Sal. Konungen slutligen kallade denna Dess kanske enda lugna Retraite, hwar ock så hans utvaldaste Bibliothek och Estampe-Samling ännu stå qvar, sedan Herre Wilde, Masrelier och Björkegren catalogiserat dessa Dyrbarheter. Naturen räckte mig nu åter sin välgörande Hand; jag kände lätnad, tröst och glädje af hennes Konstlösa Sällskap. Jag tänkte vid mig sjelf: huru kommer Du at på så vacker Dag och Timme vandra uti dessa så sälla Parker? Ack! det har jag at tacka mina Söta Barn före! Då uppsteg en både Tacksamhets- och Välsignelses-Tår för och öfver Eder alla uti mit öga; jag blef åter rörd och fördes vidare på Betraktelser, som jag sedan kunde svårligen blifva af med. När jag såg på Stallet och Byggnaderne, kom ihog hwilken dem prydt och anlagt, hwilkens fot där vandrat, hwilken jag uti 25 år hade så redeligen tjent, och hwilken öm Blick – – jag vil ej nyttja et annat uttryck – – han icke desmindre kunnat kasta på min svaga ålderdom, på de för hans räkning och til hans stora Gagn förtärde krafter; när jag då vidare kom ihog genom hwars Hand hans egen Lifsträd blifwit affskuren – – så blef jag helt bestört, en djup sorg betog hela Själen, jag kunde ej reda ut mine tankar, utan gick en lång stund och gråt. Änteligen kom jag ihog at Tiden led, och at man torde vänta på mig med maten; tog så hemvägen, dock förbi det under byggnad varande Stora Slottet, hwar ock den gode Almquist kom mig til möte, förde mig til de begge, de Söta Bibris, glada och lyckliga, och i detta Sällskap kom jag til det dukade Bordet. Jag bör här anmärka, at Calle var i dag på Närlunda hos Vice-Presidenten Ahlman, för at där taga affsked af et Ställe, hwar han njutit hos det goda Herrskapet så myken Höflighet och så mycket Nöje; således saknade vi honom. Hos sina nye Förmän uti Staden står Herr Architecten äfven i stor Gunst, hwilken han ock genom sin Flit förtjenar: ty han har afmätt och upritat hela Stora Barnhuset med tillhörig Beskrifning på så kort tid, och ändå så fullständigt och väl, at han vunnit allas Loford.]

Efter en glad Måltid och söt Hvila på Sophan uti Louises Sångkammare, och vid det Spelbordet framsattes, gick jag för andre gången ut, vandrade så igenom Parken på vänstra sidan af Pavillonen, och mötte nu allestädes Skarar af Promenanter ifrån Staden. När jag kom til det gamla och nu aldeles nedrifna Haga, så stod utmed vägen en stor Lind och under densamma en Bänk. På den satte jag mig, läste en lång stund uti min Journal, åt här,

uppå

uppå en stor, skön och läskande Astrachan, som lilla Louise gaf mig til
resekost; gick sedan och besåg de få qvarlefvor af det nedrifna Trähuset, det
Huset, hvar Gustaf 1772 skapade sin Revolution och grundade Sveriges
upprättelse: et verk, som hans mägtiga snille ensamt uppehöll emot
utländska Colosser och inhemska Hydrer. Härvid föll jag uti nya Betraktelser,
och på dem följde de redligaste och lifligaste önskningar för vårt olyckliga
Land; vände häruppå min fot tilbaka ╪ och föll, i anledning af en ung
Officerares möte, med tankarne på Adolf. Då fick mit Hjerta et nytt Sår.
Hans Otacksamhet, hans -- jag vet intet hvad jag skal kalla det -- om
icke hans Obegripelighet öfvergår ocksa alt begrep. Modren har, ofelbart
uti bästa välmening, aldeles rådvill uti Nödens stund, vändt sig, mig ovetande,
til Herr Ståthållaren Liljensparre, äfven skrifvit et Bref til en Agneta Uggla,
uti hvars armar Adolf uppoffrat icke allenast Heder och Helsa, utan ock hela
sin Framtid. Til följe häraf framkallas de begge förenämnde Personer,
få de gräseligaste Reprimander och Hotelser; så måste bönfallas; då först,
efter en Månads frånvaro, blir Adolf hos mig synbar; jag mildrar hans
öde hos Ståthållaren, skickar honom dit med et Förböns-bref, och under
det han öfverlämnar detsamma beljuger han mig, för at urskulda sig sjelf.
Samma morgon bannar han hos mig sina Föräldrar så fasligen, at
jag måste befalla honom tiga, och om eftermiddagen skrifver han et
ödmjukt och sonligt Bref til Modren; äfven som jag samma morgon
fåt ifrån honom et Afböns-bref för alla sina mot mig begångna Brott,
och en timme derefter sade han Lögner på min bak. Huru kan alt detta
förklaras? Jag har flere gånger skrifvit til ~~Herr~~ Professor Lidén, at jag
tror at den Gossen är redan half galen, och blir med tiden aldeles galen.
Alt detta ligger mig obeskrifveligen tungt på Sinnet. Domprostinnan
slutar hvarje Bref til mig med de orden: Öfvergif icke en olycklig Moder:-
och hvarje Tjenst, hvarje välgerning, jag gjör dinen, trampar han på med
förakt, Lögn och Otack. Dock jag härdar nu ej längre ut med detta
grufveliga Sinnes-qval; jag måste uti denna väika hafva slut, och
åter komma uti Lugnet. Förlåt, Söta Stafva, at jag skrifvit härom,
ty jag vet at det oväridig; men du bör ock veta orsaken, för at
kunna rätfärdiga mit tagna Beslut.

Söta Mor helsar och tackar Dig tusenfalt för Dit sista vackra Bref,
samt kunne vi begge ej nog hålla af Dig, för det Du så beskedligt och
förtroligt lefver med den genomgode Fader Pehr. Ack! helsa honom
oändeligen ifrån oss alla! Kyss honom på både hand och mun
för Föraldrars och de härvarande Barnens räkning. Från lilla
Bror Carl på Ebbetorp hafve vi med sista Post haft Bref, och jag fick
hans Silhouette, som af alla Skuggor är den likaste jag sedt.
Den skal visserligen få sin Ram och Glas, samt sitta i närmaste
Grannskapet med Gessner. — Lille Trägårds-Gossen blef obeskrifveligen
glad öfver Din Helsning och den nådige Domen öfver hans första
Försök uti den Pastorala Literaturen. Sådant skal icke litet upp

muntra

muntra honom at gjöra vidare framsteg; imedlertid låter han genom mig förmäla sin aldraödmjukaste vördnad. — Det Du skrifver om Herre, Fru och Barn Ulrich har alt roat mig, och om Du på något sätt kunde gjöra den lilla vackra, men nu ofärdiga Dotern några små tjenster, skulle Du just förbinda mig. Blir det lilla kräket ej bättre? Låt mig veta det. — Uti denna vecka är jag ingalunda vid humeur at skrifva la belle Christine et Bref til; men råkas hon, så hälsa med hela min Respect och Tilgifvenhet. Altid måste Du hälsa Fru Pasch mycket mycket ifrån oss begge.

Se nu torde det vara nog för denne gång. Gud gifve Dig alt Godt! Jag är altid

Din

af själ och hjerta tilgifna

Pappa.

Min Wördade Her[...] Swär Far!

ogR

Mycket bryderi med Waror ifrån London [...]ligå[t] hvilka
i dag skola afhämtas resten och aftullas, wågas[t] ej gifwa mig knapt
tid at få ödmjukast tacka för Ynnestfulla skrifwelsen d. 11 et 14 dennes
jemte Hasselgrenske brefvet och facturan samt [...]eaivet å Berg. men!
Ack! hvad söta Stafva återigen fick för et förträffligt bref.
Skönare har jag ej funnit något Ciceros, Plinij, Pope, Voltaire eller
Fredric II:s bref fastän jag mer än en gång med Wällust läst
igenom deras brefwäxlingar. Afven kan aldrig förnög yttra min
wördnad för den owärderliga Presenten af Gesikes intagande målningar
af Naturen, samt 7:e delen af den oumbärliga nu fullständiga [...]
som Sverige har at tacka min Swärfar före; men hvad har icke hela Nationen
alt at wara tacksam före emot sin förste och outtröttligaste Fosterfader
i Litteraturen! är det då alla Wälgörares lott at endast njuta deras
egna hjertans tilfredsställelse, åtminstone till dess Grafwen [...]
försonat dem med afwunden? Herr Prof:r Liden besökte jag i dag,
Hans hälsa är mera wacklande än förr. Ombyte i Wäderlek och annalkande
Köld lära äfwen dertil bidraga. Dess fortfarande ögonfluss är beswärlig
för den som så gärna läser. Men han är under alt wid lika gladt lynne,
Det stilla och lugna sinnet, det lekande skämtet hafva aldeles icke lämnat
Honom; ehuru han stundom måste ligga och blunda, då de sjuke ögonen ej fördraga
dagen. Han bad hjerteligen hälsa, efterfrågandes altid då jag Honom besöker
mine Swärföräldrars tilstånd. Han läste sjelf min Swärfars sista bref til Honom
sägandes at detta sköna bref just stärkte hans ögon, dock runno tårar då han
slutade brefvets läsning. Kronsonerne will han icke mera höra omtalas, ansees
dem långt för detta såsom förlorade. Önskar at min Swärfar wäl wore af med a—
Hr Prof. bad mig berätta at Baron Lejonhufwud rigtigt aflämnat begge Paqueterne samt
lilla asken med Ringen. med Rådman Jern hoppas jag få affärda Doubletterne och tackar
för all ömstigt omtanka och beswär med [...] Muratori och Raynal tackar wörsammast. Thorils, Mëdic[...]
supplicerat om äfwen om Fr los Rios och de Bure Bibliographie Instructive [...] i 14[...] och
hwad de kosta. Stockholms Stads Present til Krigsr. Hjorwell gläder mig mera än om jag fått
den intressantaste Nyhet. Gudi lof at hulda Swärföräldrarne och samtl. syskonen hafva
hälsan. Til mitt sista ögonblick framhärdar en underdånigste Swärson
Norrköping d. 17 Septemb. 1792.
Johan Nicol. Lindahl

Konungens 125

Tro Tjenare, Bibliothecarie
och Assessor Högädle
Herr C. C. Gjörwell

Stockholm

Til Fru Gustava Eleonora Lindahl i Norrköping. | Stockholm, Tisdags-morgonen, den 9 Oct. 1792. 98

Blott några Rader får Min Egen lilla Stafva idag, och förnämligast ~~af~~ af den orsak, at trösta Dig öfver Lilla Louises tilstånd. Hon är nu återkommen aldeles frisk och sund ifrån sin tilärnade Tysklands-Resa, på hvilken hon icke hann längre än til Åby, hvar lilla Paketet föll utur vagnen, och hon af sin alteration måste ligga et par dagar öfver på Gästgifvare-gården. Det lustiga uti äfventyret var dock det, at Calle, på alt sätt än ogift Gosse, kom at vara med på Resan, och blef så underbygd uti vägvisaren, at, när han slutligen affärdades, såsom Expressionare, til Mormor, kunde han tala med Gumman öfver hela Sakens beskaffenhet och utgång med en Tydlighet och de Ordalag, som förefölle henne och Svägerskan Hedda högst oväntade; sannade således Ordspråket: Man lärer medan man lefver.

Men för at icke komma alt för långt utur vägen, så får jag härtil foga något om den fericusare Resan, som Moster Müllern i desse dagar rigtigt fullbordar. Inkomne Man, Far, Mor, Mormor, Barn af begge Kullarne &c. &c. bor nu hela Familien en Corps på Söder, samt väntas alla dagar på Frus Förlossning med en ung Sjöman. Particulariteter kunde förtäljas, men sparas til en annan gång; dock en Singularitet, kanske den enda uti sit slag uti det kalla och ärbara Sverige, kan jag ej uppskjuta. När den gode och beskedlige Herman blef Enkling, ville han taga tröst til sig och gifta sig för andra resone; förälskade sig således uti Bygmästaren Funks på Sweaborg Dotter, en ganska däglig Jungfru; men fann där i Huset en besynnerlig Stälning. Hans tilkommande Svärfar hade varit gift, och haft med sin Hustru både Söner och Döttrar. Hans Hustru begärde häruppå Skiljobref, det hon ock fick, samt gifte sig med en ung, vacker och stark Officerare vid Arméens Flotta, som sedan avancerat up til Öfverste-Lieutenant och heter Ankarheim, samt är en af våre käckaste Vikingar, det han nogsamt ådagalade uti sista stora Sjöslaget i Swensksund. Huru egenteligen tilgåt med Anledningen til Skiljo-brefvet, den gamle Bygmästarens afträde från Verkstaden och den unges föregående Bekantskaper &c. &c. har jag mig icke så noga, såsom alt uti fjerran Land timadt, bekant; men hvad för allas ögon uppenbart synes, är det vänskaps-fulla Omgänge, som råder ibland alt detta Folk, jo går så långt, at förre Mannen, nu Major Funk och Enkling, liksom agerar Amant, åtminstone Adorateur af sin

förra

förra Hustru. Med sin senare Man har hon en Doter omkring 15 år. Mera besynnerligt: Fru Müllern kallar henne för sin Syster, men sin Mors Man för Herr Öfverste-Lieutenant. Sedan Du nu så vida känner hela Stam-trädet, så kommer det Egenteliga, hwarmed jag vil förlusta Dig, och består uti följande Sätt at tala om den således combinerade och logerade Familien, hwilket jag har af Mormors egen Mun, som Du lätt föreställer Dig ej gråt, då hon berättade mig det. Moster Müllern skulle berätta för Gumman, huru de nu voro på sit nya Boställe logerade, och säger: Söta Mor och Herr Öfverste-Lieutenanten ligga i Sängkamaren, Söta Far på Sophan i Förmaket, och Herman och jag uti Rumet utanföre. Har Du, Söta Stafva, hört på maken inqvartering; men efter detta angår vår kära Slägt, så måste jag be Dig för alting, at ingen uti Norrköping, utom Farbror Lidén, får dela med oss detta förtroende. Staikars min Herman! som – –

Nu til en verkelig Roman, och den fournerar åter Lille Trägårds-Gossen Henrik Andersson, som bedt mig upwakta Dig med Siegwart, en af de vackraste, åtminstone dygdigaste äfventyrs-Böcker, som gifvas. Hans omdöme gjör den beskedlige ynglingens Hjerta mycken Heder; dock, när hans Snille får mera förädling, flyttar sig väl Boken et stycke längre ner på Smakens Trappa. Jag vil dock för ingen del rubba hans Rang-ordning: ty en Fördom, som föder af sig en Dygd, respecterar jag hos hwem som hälst. Jag skickar denna hans Bok, som består af 3 Delar, med Hr Kuhlman, och ber, när Du skickar den tilbaka, at Du uti et Bref til mig tackar för denna hans Attention, samt fäller om hans Siegwart et behagligt och honom upmuntrande omdöme. Men för at icke skrifva något vidare om sielfva Boken, så bilägger jag min Henriks Bref i affskrift. Anmärkningarne äro, bevars! af min Höglärda Hand.

Söta Mor och alla Syskonen hälsa Dig och Din John på det ömaste. Du kan aldrig tro hwad den Almquist är glad, at hafva så väl och så snart återfåt sin nya och unga Louise; men jag är intet sei aldeles nögd med detta Hasseri: ty at gjöra min Hustru det Galanteriet, at i det längsta skona henne för det Öknamnet af Mormor, det ger jag katten: ty at man kan vara både Mormor och glad på en gång, bewisar ingen bättre än hennes egen Mor. Gumman, fruktar jag, hostar nu up efterhand bara Lungan; men är lika munter och glad, förståndig och god, kort sagt: respectable och charmante.

Adieu, Sötaste Stafva! Jag ville så gerna sitta och sqvalra mera med Dig; men måste kläda mig och hälsa på det kärälskeliga Packhuset: ty jag har väl också mit lilla Köpmans-gräl. Adieu, Adieu!

Papa Gjörwell

Bilaga.

BREF: ifrån Kongl. Bibliothecarien C. C. Gjörwell, til Fru Gustava Eleonora Lindahl i Norrköping; dat. Stockholm, Tisdags-morgonen, den 9 Oct. 1792.

Collectio Gjörwelliana.

Innehåll:

1) Louises Retour halfvägs ifrån Tyskland. 2) Major Müllern öker verkeligen Familien. 3) Dennas besynnerliga Connexion. 4) Romanen Siegwart. 5) Öknamnet af Mormor åstundas. — Bilaga: Hr Henr. Nordströms Bref om Romanen Siegwart och des Resa til Norrköping.

Blott några Rader får min Egen Lilla Stafva i dag, och förnämligast af den orsak, at trösta Dig öfver lilla Louises tilstånd. Hon är nu återkommen aldeles frisk och sund ifrån sin tilärnade Tysklands-Resa, på hvilken hon icke hann längre än til Åby, hvar lilla Paketet föll utur vagnen, och hon af sin alteration måste ligga et par dagar öfver på Gästgifvare-gården. Det lystiga uti äfventyret var dock det, at Calle, på alt sätt än ogift Gosse, kom at vara med på Resan, och blef så underbygd uti vägvisaren, at, när han statteligen affärdades, såsom Erspännare, til Mormor, kunde han tala med Gumman öfver hela Sakens beskaffenhet och utgång med en Tydlighet och de Ordalag, som förefölle henne och Svägerskan Hedda högst oväntade, sannade således Ordspråket: <u>man lärer medan man lefver.</u>

Men för at icke komma alt för långt utur vägen, så får jag härtil foga något om den serieusare Resan, som Moster Müllern i dessa dagar rigtigt fullbordar. Inkomne Man, Far, Mor, Moster, Barn af begge Kullarne &c. &c. bor nu hela Familien en Corps på Söder, samt väntas alla dagar på Fruns Förlossning med en ung Sjöman. Particulariteter kunde förtäljas, men sparas til en annan gång; dock en Singularitet, kanske den enda uti sit Slag i det kalla och ärbara Sverige, kan jag ej uppskjuta. När den gode och befredlige Herman blef Enkling, ville han taga tröst til sig och gifta sig för andra resone; föräskade sig således uti Bygmästaren Funks på Sweaborg Doter, en ganska däglig Jungfru; men fann där i Huset en besynnerlig Stälning. Hans tilkommande Svärfar hade varit gift, och haft med sin Hustru både Söner och Döttrar. Hans Hustru begärde häruppå Skiljobref, det hon ock fick, samt gifte sig med en ung, vacker och stark Officerare vid Arméens Flotta, som sedan avancerat up til Öfverste-Lieutenant och heter Ankarheim, samt är en af våre käckaste Vikingar, det han nogsamt ådagalade uti sista stora Sjöslaget i Swensksund. Huru egenteligen tilgåt med anledningen til Skiljo-brefvet, den gamle Bygmästarens afträde från Verkstaden och den unges föregående Bekantskaper &c. &c. har jag mig icke så noga, såsom alt uti fjerran Land timadt, bekant; men hvad

hvad för allas ögon uppenbart synes; är det vänskapsfulla omgänge, som råder ibland alt detta Folk, ja går så långt, at förre Mannen, nu Major Funk, liksom agerar Amant, åtminstone Adorateur af sin förra Hustru. Med sin senare Man har hon en Döter omkring 15 år. Mera besynnerligt: Fru Müllern kallar henne för sin Syster, men sin Mors Man för Herr Öfverste-Lieutenant. Sedan Du nu så vida känner hela Stamträdet, så kommer det Egenteliga, hvarmed jag vil förlusta Dig; och består uti följande Sätt at tala om den således combinerade och logerade Familien, hvilket jag har af Mormors egen mun, som Du lätt föreställer Dig ej gråt då hon berättade mig det. Moster Müllern skulle berätta för Gumman, huru de nu voro på sit nya Boställe logerade, och sade: Söta Mor och Herr Öfverste-Lieutenanten ligga i Sängkamaren; Söta Far på Sophan i Förmaket, och Herman och jag uti Rumet utanföre. Har Du, söta Stafva, hört på maken Ingvartering; men efter detta angår vår kära Slägt, så måste jag be Dig för alting, at ingen uti Norrköping, utom Farbror Lidén, får dela med oss detta Förtroende. Stackars min Herman! som---

Nu til en verkelig Roman, och den fourneras åter lille Trägårds-Gossen Henrik Andersson, som bedt mig upvakta Dig med Siegwart, en af de vackraste, åtminstone dygdigaste äfentyrs-böcker, som gifvas. Hans omdöme gjör den beskedlige ynglingens Hjerta mycken Heder; dock när hans Snille fåt mera Förädling, flyttar sig väl Boken et stycke längre ner på Smakens Trappa. Jag vil dock för ingen det rubba hans Rang-ordning: ty en Fördom, som föder af sig en Dygd, respecterar jag hos hvem som halst. Jag skickar denna hans Bok, som består af 3 Delar, med Hr Kuhlman, och ber, när Du skickar den tilbaka, at Du uti et Bref til mig tackar för denna hans Attention, samt fäller om hans Siegwart et behagligt och honom upmuntrande omdöme. Men för at icke skrifva något vidare om sjelfva Boken, så bilägger jag min Henriks Bref i afskrift. Anmärkningarne äro, bevars! af min Höglärda Hand.

Söta Mor och alla Syskonen hälsa Dig och Din John på det ömaste. Du kan aldrig tro, hvad ~~Din~~ Almqvist är glad, at hafva så väl och så snart åter fåt sin nya och unga Louise; men jag är intet så aldeles nögd med detta Hasteri: ty at gjöra min Hustru det Galanteriet, at i det längsta skona henne för det Öknamnet af Mormor, det ger jag katten: ty at man kan vara både Mormor och glad på en gång, bevisar ingen bättre än hennes egen Mor. Gumman, fruktar jag, hostar nu up efterhand bara Lungan; men är lika munter och glad, förståndig och god, kort sagt: respectable och charmante.

Adieu, sötaste Stafva! Jag ville så gerna sitta och sqvalra med Dig; men måste kläda mig och halsa på det kärälskeliga Packhuset: ty jag har väl ockaå mit lilla Köpmans-gräl. Adieu, Adieu!

G.

Bilaga.

Bilaga.

BREF: ifrån Hr Henrik Nordström, Ress. Studerande och Konstförvant, til Kongl. Bibliothecarien C. C. Gjörwell; dat. Lögerdags-aftonen, den 6 Oct. 1792.

Vigtiga Gjöromål hafva vållat, at jag på några dagar hvarken munteligen eller skrifteligen fåt tala med Herr Assessorn. Men nu har jag återfåt min Kammare, som någon tid stått under Reparation, så at jag har Rum at vara uti, och nästan slutat et skyndsamt och svårt arbete, så at jag har tid at skrifva uppå, och kan någon stund i nästa vecka äfven munteligen upwakta.

Medfölja nu 2:dra och 3:dje Delarne af den sköna Boken: Siegwart, som jag i värde sätter framför alla andra Romaner: ty i den råda både Natur, känsla och Smak, och ingen med et ömt Hjerta läser den utan med den innersta förtjusning och de ömaste tårar. — Hvilken förmån för Hr Miller *), at få et så smickrande Loford af en så obetydlig Person som jag är! men så har han ock i det stället fåt utstå många försmädelser af Tysklands komiske Auctor, Hr Müller **), som i alla sina arbeten drifver gäck med honom för sina öma Drag i Siegwart, för hans vackra Qväden vid Månskenet och för hans känsler äfven vid de minsta Händelser; och i sin ryktbara Bok: Siegfried von Lindenberg, af hvilken sex uplagor redan utkommit, kallar han honom: ein Mondscheinseelichen, det bör blifva på Svenska verbotim öfversatt: en liten Månskens-Själ.

*) Hr Joh. Matt. Miller är Professor i Grekiska Språket i Ulm och Pastor vid en Nu tilliggande Lands-församling. Ulm är en välbeställd Riks-Stad uti Swaben, och som bekänner den Lutherska Läran, midt ibland de på alla sidor boende Catholikerne. Detta anföres til närmare kännedom af hans Kloster-Roman, som ocksa heter: Siegwart, eine Klostergeschichte. Visserligen är Hr Miller en dygdig Man, och en af de Präster, som söka omvända oss med Romaner — såsom hos oss Sal. Mörk var, och hos Tyskarne par préference Hr Joh. Tim. Hermes, Prost vid Hel. Andr.-Kyrkan i Breslau, hvilkens sköna Roman, Sophiens Reise, gjör Pretention på sjelfva de unga Damernas Toilette. Hr Miller har utomdes upwaktat sit Publicum med en annan Roman: Geschichte Karls von Burgheim und Emiliens von Rosenau.

**) Den Försmädaren har åtminstone et mycket upbyggeligt Förnamn, ty han heter Joh. Gottwerth Müller; är ingalunda Professor uti Grekiskan, icke heller Präst, utan tout-court: Bokhandlare uti Itzehoë, en mycket medelmåttig dock treflig Stad uti Holsten, hvar ocksa et Fröken-Stift finnes inrättadt. Han åter billerar af Romanen: Siegfried von Lindenberg, som, ehuru jag den ej vidare känner än af Recensioner, torde dock taga lofven af Siegwart, uti hvilken jag litet här och där bladrat. Bokhandlaren måste förtjena ansenligt på sina Romaner, ty han har sedan skrifvit många.

Nu inbillar jag mig gjort alt mit til, för at inleda Herr Assessorn i frestelse at sjelf läsa denna Bok; så se huru det lyckas mig? — Men är Herr Assessorn obeveklig at öfvertala dertil, skal jag åtminstone bedja, at denne min Siegwart finge gjöra en Lustresa til Norrköping, och där blifva genomläst af et likaså ömt Fruntimer som Theresen, ehuru ej Hufvud-Fruntimret i denna Bok, dock den som jag fäste min största upmärksamhet uppå. Jag hoppas, at en tår skal blifva fäld på min Bok, och en suck öfver den olycklige Siegwart, och då är jag tilräckligen tilfredsställd. — Vid någon Blomstergvasts upsändning til Stockholm kan den vid läglig tilfälle medfölja: ty jag har lofvat en liten god vän här i Staden at sedermera få läsa denna Bok. — Nog för denne gången; men, innan jag slutar, får jag bedja Herr Assessorn sända i förväg min ödmjukaste och vördnadsfullaste hälsning til Fru Lindahl, och utbeder mig ständse få vara

Des och Herr Assessorns

upriktige vän och ödmjukaste tjenare

Henrik Nordström.

P. S. Hvad jag varit sysselsatt med, är et arbete, in quarto 3:ne ark, kalladt: Svenske Fabriquernes Öden *), på Regeringens befallning tryckt, och som kommer at utdelas gratis.

*) Af Hr Jac. Albr. Flintberg, Advocat-Fiscal uti Commerce-Collegio, känd af sit förträffeliga verk öfver Svenske Städerne m. m.

Afskrifter;

De första Brefven ifrån Lilla Stafras Söta Far til en Honom tilskyndad ny och ung Vän.

Sch. E. J: ifrån Kongl. Bibliothecarien C. C. Gjörwell, til Herr Secreteraren Conrad Arv. Joh. Mandorff *); daterade, det förra Stockholm, Onsdags morgonen, den 17 Oct. och det senare Fredags- morgonen den 19 Oct. 1792.

Innehåll:

1) Ny Vän, vunnen både för mit Snille och för mit Hjerta.
2) Hans Öfversättning af Mylon, et af Gessners Landqväden, granskad.
3) Hr Bergquins Öfversättning af sama Idylle. 4) Hr Leonards sköna Tekning af Lycksaligheten.

1.

Min Högtligen ärade Herre och älskade Vän.

Såsom vägen leder til mina kära Barn ut på Norr, vil jag med detsama som hastigast gjöra et Besök; men i fall Min Herre ej vore hema, lämnas dessa rader efter mig.

Med Posten igår kommo bilagde begge Blad. Det Fransyska får ej visas åt någon, utan snart återställas, ty det afgår sedan med Posten til en Herre på Landet. Politiske Journalen lärer vara en ung Statsman i synnerhet välkomen. Den återbegäres först om et par dagar. Jag får väl ock regulierement Göttingische Anzeigen och Allgemeine Literatur-Zeitung; men om deras meddelande får munteligen något aftalas: alt hvilar på jämn och oskadd återgång af dessa Periodiska Paper. – ty at bidraga til en ung och vitter Väns nöje utgjör tillika et nöje för mig sjelf. Min Herre känner bäst huru få hos oss fråga efter dylik Läsning; döm då huru gerna jag tjenar en, som odlar med mig enahanda fält.

Dock det är icke Literaturen ensam, som förbinder mig; det är därjämte Vänskapen. Sedan genom en den oskyldigaste anledning vi blifvit bekante, och liksom ifrån de första ögonkasten vänner, då några yttrade Tankar och växlade Blickar snart med förde en frivillig Relation äfven emellan våra Hjertan, samt öpnade en väg för den ädlare förbindelsen; så har Min Herre sedermera icke litet ökt min Tilgifvenhet för Des Person genom det Förtroende af Tänkesätt och Sinnes-ställning, hvarmed Min Herre hedrat både mit och sit eget Hjerta. Jag har uti al min tid sökt, odlat, njutit Vänskapen; jag vet värdera och bära des heligaste del -- Förtroendet. Hvad jag redan af Min Herre känner har lagt den rätta grunden, jag menar Högagtningen för Edert både Tänkesätt, Hjerta och Seder. Någon öm oro blandar sig dock uti Nöjet at äga Eder Vänskap: ty jag vil altid se Ert Sinne lätt och lyckligt, des rena Frid icke störd af andras orätvisa, af tilfällige motgångar, hvilka dock ingen uti stora verlden stadd gerna kan undvika. Detta blir en Text, som vi begge skole ofta studera, ofta använda til vårt Lugn, vår Säthet. Jag omfamnar Er af alt Hjerta.

*) Född d. 10 Aug. 1772 i Stralsund, och ende Sonen af Herr Lagmannen Joh. Mandorff, Skåning och General-Auditeur därstädes; har studerat i Greifswald, Halle och Göttingen, tog sin Cancellie-Examen i Lund, kom år 1791 i Cancelliet, är nu Copist uti Utrikes Expeditionen, hvar han ensam bestrider den Tyska och Latinska Correspondancen. Han är väl studerad, har rest, har Snille och et det hederligaste Tänkesätt, är vacker och reglerad; har benägenhet at följa höge Tankar i förbindelse med något mörka Bilder; älskar Enstligheten och Naturen, tjuses dock gerna af den Pastorale Illusionen; läser ständigt uti både gamle och nya Auctorer, har Känsla och Smak, är en sann och deltagande Vän. En sådan Yngling och Vän behöfde mit Hjerta just uti en Tid, då mit Hjerta så djupt sårades öfver Adolfs Fall.

Säkerligen har Min Herre et Hasf af Gjöromål at öfverfara, eller vil Betänkeligheten i stället för Vänskapen besvara mit Bref. Var beskedlig; lägg bort alt det som intet lyksaligär.

Med nöje har jag läst igenom Öfversättningen af Mylon; jämfört den med Gessner; funnit Min Herre på et par Ställen vika från sit Original, på et par andra vara lyckligare än Författaren sjelf. Vi skole granska detta närmare, helst jag har åtskilligt at säga M. H. rörande detta dess så lofvärda Vitterhets-yrke, hvilket, ehuru det något korsar en annan liten Plan, dock gerna lämnas uti bättre Händer. Imedlertid torde jag kunna visa Min Herre et Försök af en annan ung Idyllist, just med samma Mylon. Ofelbart har den Skalkens så säkra uträkning på Kyssarne förledt Begge at älska det så behändiga Fogel-fånget. Men Hr Berquin, Fransosernes Gessner, gick i sin uträkning längre: han var ej nögd med de 4, han skulle taga hela 6 Kyssar; men den trolösa Vädernyten, den så lätte Fogeln gjorde Älskarens Hopp om intet. Hvarföre då det? ty han tog den så oskyldige, den så glade Fogeln <u>med list</u>. Men såsom M. H. ej torde äga Berquins Idyller; så tilfogar jag hans Öfversättning.

Milon dans un bosquet avoit pris un oiseau.
Dupreux de ses deux mains il lui forme une cage;
Et courant tout joyeux rejoindre son Troupeau,
Il pose à terre son chapeau
Et par-dessous met le chantre volage.
Je vais chercher, dit-il, quelques branches d'ozier;
Attens-moi là: dans moins d'une heure
Je te promets, mon petit prisonnier,
Une plus riante demeure.
Quel plaisir d'offrir à Chloris
Ce don nouveau, gage de ma tendresse!
Il faut que deux baisers au-moins en soient le prix:
Qu'elle m'en donne un seul; avec un peu d'adresse
Ne puis-je pas en prendre cinq ou six?
Oh! si déja la cage étoit finie!
Il dit, part, s'éloigne à grands pas,
Trouve un saule, l'émonde, et rentre en la prairie,
Un faisceau d'ozier sous le bras.
Mais de quelle douleur son ame est accablée!
Un vent perfide avoit retourné le chapeau,
Et sur les ailes de l'oiseau
Tous les baisers avoient pris la volée.

Doch ifrån detta misslyckade Skalkstycke vil jag fördenskull hällre föra min Vän til den säkra Lyksaligheten, hvilken en annan Fransysk Skald, Hr Leonard, således til en början besjunger:

Heureux, qui des mortels oubliant les chimères,
Possède une compagne, un livre, un <u>ami sûr</u>,
Et vit indépendant sous le toit de ses Pères!
Pour lui le ciel se peint d'un éternel azur,
L'innocence embellit son front toujours paisible,
La vérité l'éclaire et descend dans son coeur;
Et par un sentier <u>peu pénible</u>
La nature, qu'il suit, le conduit au bonheur.

Nog skrifvit; njut det skrifna; var, blif lycklig! Önskas af Eder tilgifne Gjörwell.

P. S. Jag går nu i förmiddag til Baron Rosenhane; kommer således i vägen til Staden förbi Blasieholmen, och lämnar dessa tader uti Expeditionen.

Til Jfr Gustava Eleonora Lindahl
i Norrköping.

Stockholm, Söndags-aftonen, d. 21 Oct. 1792.

Huru skulle jag kunna tilbringa 2:ne sålle Dagar efter hwarandra, utan at dela dem med min Lilla Söta Stafva, hälst de blifwit tilbragte med och hos Din Broer och Syster, de af oss alla så älskade, så älskwärde Calle och Louise? Desse begge Dagar woro i går och i dag. Til denna mit Hjerta så lyksaliggande Glädje kom äfwen, at jag fick dela en af desse Dagar med en ny Vän, som Försynen tilskyndat, mit af Adolf så djupt sårade Hjerta åtminstone til någon Tröst och Ersättning. Men i ordning med lilla Famille-Krönikan.

Calle har nu flyttat ifrån Louise: ty dels hade han där bara et enda, ehuru ganska stort rum, och dels behöfde Almquist det, såsom intet ägande något egenteligt Arbetsrum; också, sedan Calle fåt Befatning med Byggnaderne här i Staden, behöfver han mer utrymme för sina Ritningar och Böcker, samt vil vara Staden närmare. Han tog sig således några Rum uti Spegel-Fabriqueurens Meuniers Hus längre ned på Drotning-gatan uti en Fråbygning en Trappa upp. Desse Rum har han nu sjelf låtit måla och bekläda, samt meublerat alt uti egen och, såsom Söta Mor säger, bästa smak. Hwad som för mig där utgjör bästa smaken, är at Fönstren på ena sidan ligga in ut en wacker Trägård, och på den andra åt sjelfwa den brillanta Drotning-gatan. Sedan Herr Architecten hade fåt alt färdigt, böd han, bevars! Söta Far och Mor i går til middagen hos sig, ty -- hwad synes Dig väl? -- nu håller han också eget Hushåll. Hans lilla Bord-Service är icke heller så fyskam; kort sagt, han regalerade oss med en liten Ungkarls-diner. Döm nu sjelf om den maten smakade oss väl. Han har flera sinå täcka och beqväma rum; vidare, han har ock sin egen Hushållerska- men jag skal se at Du intet drager härvid på munnen; ty tro intet at det är en ung och fager mö, nej, det är en veritable Antique, åtminstone den enda meuble uti hela min Sons nye Etat, som väckte hos mig en liten slang af Mjältsjuka; ty til sina redan anständiga år fogar hon en mägta triste upsyn, så at mig skulle det ansigtet högligen besvära; men däremot skal hon vara en excellente Hushållerska, Kokerska, Twätterska, Lagerska, Skötterska, Etceteraska; så at Du bara af denna Merite-Lista kan intaga, huru förnuftig den Calle är uti sit Val af Tjenstpigor: Men Du skal tro, at, om denna så urmodiga ungkarls-piga har et så upbyggeligt utseende; så har hon ock et aldeles motswarande Namn, och heter Augustina. Min bekantskap är ännu med henne så liten, at jag icke vet huru vida hon, i stöd af detta sit Namn,

ager ar

agerar Kyrkolärerska uti någon af våra nya Secter. Men, såsom man kan gå, liksom med et enda Tanke-skutt ifrån den andeliga öfver til den verldsliga Historien; så kan ock Calle gå med et enda steg ifrån sin Augustina til de på alt sätt à la modiska Skönheter; jag menar 2:ne unga så kallade Mamseller Löw eller Löf, ty i sanning jag ännu vet huru Familien orthographerar sit anborna Namn. Men Saken är med alla sina Tilökningar vederbörligen deducerad sådan. 1) Uti sama Våning och bara tvärt öfver Förstugan bor den ärbara Mamsell Beckstadia, som har Pensionairer och är uti hela Hufvudstaden lof- och ryktbar för sin broderade Söm. Hon har för sin Person långt för detta lagt de farliga åren til rygga: ty när Söta Mor ännu var en liten Flick-stumpa, hade hon redan Sy-Skola. 2) På Dramatiske Theatern är Mamsell Löf första Actricen, både til Själ och Kropp. ..... . Den senare Action har äfven utom Theatern sökt så liten Hvila, at hon under en eller annan Repetition med en Grefve Frölich och en Tyrsmeden förvärfvat sig et par eleganta Dockor, som bära hennes Namn och uppfostras hos förenämnda Abbedissa. 3) Den ena syndiga Anecdoten leder så oförmärkt til en annan. När jag i våras skulle hyra rum åt Junker Adolf, fann jag et par rätt vackra uti mit Grannskap hos en Målare. Då jag skulle bese Rumen, träffade jag i det yttersta några unga Flickor, ibland hvilka 2:ne voro fula och snuskiga, men den tredje så skön och därjämte så väl klädd, at hon ådrog sig hela min uppmärksamhet. Jag steg fram och klappade henne, då hon gaf mig et par de aldravackraste och eldigaste bruna ögon, som man vil se, med öfriga sköna Anletsdrag och svart Hår, samt maner och Stälning, som hade egnat et Barn af den den mäst förädlade Börd. Jag frågade vid utgåendet Värdinnan huru det vackra Barnet hette. Hon smålog och svarade: Hon kallas för Mamsell Wachtmeister. Naturligtvis gick min fråga då längre, och fick veta, at Öfverste Kammarjunkaren Grefve Wachtmeister håller nedre i andra våningen en Mamsell, som är Mor til det aldrakäraste vackra Barnet. 4) Öfverste-Kammarjunkaren Baron Armfelt var under sina Resor i Frankrike så besefvad, at han där lade sig til en liten Son, hvilken för et år eller något mera sedan arriverade à costi, och lärer vara någonstädes placerad på Familiens Extra-Stat. När unge Feltarm -- jag kallar honom således -- var hit ankommen ifrån Paris, gjorde förenämnde Grefve Wachtmeister en gång vid Bordet hos Riks-Drotsen sig en elak plaisir, at railera öfver detta äfventyr, då en annan föll honom i talet och sade: det är ju ganska lyckligt, Herr Grefve, at den unge Gåsen kommit hit, ty det kan med tiden bli et godt Parti för Er Doter -- och däruppå talltes intet mer om den Saken. 5) Men raillerie à-part, för at komma til min lilla sköna Mamsell Wachtmeister igen, så blödde det dubbelt i mit Hjerta öfver et så vackert och väl skapadt Barns öde. Född med utseende, qvickhet, kanske ock med et godt och ömt, hvarföre icke ocksåmed et dygdigt Hjerta, hvad blir dess sort med tiden? Kanske lämnadt i armarne åt en äfventyrare, åt ögonblicks-nöjen med långvariga förträtelser, åt Theatern, åt Villor och Oredor af alla slag. När hon vinner år

och

och Försarenhet, kan gjöra Reflexioner öfver sin Etat, öfver sin Framtid; hwilka Lidanden inom et såradt Bröst blifva icke då troligast hennes lott! 6) Se här et Exempel. En Capitaine eller dylikt ~~i Westergöthland~~ en Boende, såsom det förfaras, i Sköfde, vid namn Nagla, träder i nytt Gifte, och skickar ‖ sina Döttrar med förra Hustrun, född Bagge från Götheborg och med hwilken han fått Penningar, på Bondvagn til Stockholm, och lassar där rigtigt af dem på gatan, alla vackra Barn. Polisen tager då up dessa Olycks-kräken; de måste gå i Tjenst, de växa up, tre af dem lämna sig åt Almänheten; den fjerde, eller Fröken Eva, finner sit Bröd uti förnäma Hus och håller nu Pensionairer. Du torde hafva sedt henne: ty först var hon såsom Mamsell hos Sal. Fru Löwen, och sedan hos Kongl. Secreteraren Kökeritz, samt fick något understöd af Sal. Fru Hofmarskalkinnan DeGeer. Af de tre andra Graierne reste den ena eller Johanna til Petersburg; men Hemsjukan och den prefererade svenske smaken förde henne hit tilbaka, och bor hon nu ihop med sin ~~[illegible]~~ Syster Agneta. Denna sistnämnda, närmare sina 30 år, har tjent såsom Piga hos vår unge Fredholms Far; vandrat sedan många, ~~[illegible]~~ mig merändels okända, äfventyr igenom, til dess hon har blifvit en erkänd och etablerad Maitresse åt Grosshandlaren Hasselgren, gift och 40 år gammal Karl, en ibland de både rikaste och vackraste Herrar på vår Bourse. Hon åter har varit ganska skön samt därjämte mycket täck, börjar nu försalla, men ~~[illegible]~~ full af list vetat äfven så flitigt ~~[illegible]~~ fin Amants Cassabok, at hon har både en artig Mobilier och några fina Penninge-Capitaler. Hurvida det står uti Concubinats-~~[illegible]~~ Contractet, at Lieutenanter få hållas på Extra-Stat, har jag mig ~~[illegible]~~ icke bekant; men ty värr! alt för väl at få sker: ty vår stackars Adolf råkar i hennes bekantskap -- Afsidan och Anledningen har man billigtvis gjort för mig en Stats-hemlighet ~~[illegible]~~ -- blir i henne dödligen kär; hon gjör sig grannlagen, föreslår Giftermål, vil etablera honom; han accepterar och lefver par avanie, samt, när jag kommer ifrån Norrköping, notificerar mig detta Engagement såsom en den mäst himmelska honom tilskyndad Lycksalighet. Är du galen? var min första fråga. Sedan bar detta äfventyrliga Steg af sig många andra, til och med de vedervärdigaste, för mit Sinne och hela min Ställning de aldra vidrigaste: ty de hafva, samt i min närvaro, timat hos Politie-mästare och Ståthållare. Både han och hon blefvo kallade til Hr Liljensparre, som rusade öfver dem med oefterfägeliga ord, tvang Agneta at gifva Adolfs Ring ifrån sig, den lyste af sina begge Dufvor och det brinnande altaret -- hwilken jag sedan fick tilbaka, för at återställas til Adolf såsom en dess Egendom; hans Quitto har jag, men hvar Ringen nu å nyo är hvarken vet eller vil jag veta. När hon på befalning måste upvakta förenämnde Sedernas uppsyningsman, klädde hon sig mycket modeste, gick til fots, afhörde Skiftermålet och sin Dom, hvars sista bokstaf var: Spinhuset; gick förödmjukad tilbaka, mötte sin Chevalier et stycke därifrån på Gatan, som följde -- han gick hela Sommarn med henne en public i Kongs-Trägården -- henne til et fattigt Folk på Ladugårds-landet, som bor där på Jungfru-gatan, och hwilket hon understöder. När jag hörde detta, tog jag först vid den tanken: at Skökan Agneta utöfvar Barm-hertighets-verk på Jungfru-gatan; men sedan låt jag mig dock beveka til medi-lidande: ty det fattiga Folket, en Enka med sin Doter, har uti Agnetas första För-

nes

nedrings- och medellösa tilstånd hulpit henne, hvilken Människjo-kärlek hon nu erkänner och sig afbördar. Hon läser vackra Böcker, är sensible för Vänskap, kort sagt har Egenskaper, som med en annan upfostran eller annat öde hade gjort henne til et vördnads- och älskvärdt Fruntimmer. Nu ville hon gerna bli Fru, öfvergifva Grosshandlaren och bara lefva med Lieutenanten; men huru allt detta skal förekommas och verkligen kunna hindras är nu det, som uti desse dagar skal afgjöras.

Men har Du nånsin sedt på maken? ifrån Augustina til Agneta: hvilket svalg! och ändå har jag farit öfver detsamma, och är nu lyckligen kommen i land igen. Ja, Sötaste Stafva, nu ~~skal~~ vil jag berätta Dig något, som skal innerligen glädja Dig. Sedan vi ätit hos Calle, kommo de begge andra Barnen dit och roade sig med Söta Mor långt in på aftonen; men jag gick hem, och fick där et besök af en <u>ny ung Vän</u>, som jag ej ännu vil nämna för Dig, men väl beskrifva. Han är ifrån vårt Pommern, där född af Svenske Föräldrar, har studerat i Greifswald, Halle och Göttingen, har rest, kan lärda och olärda Språk, har studerat som en hel Gosse, har smak, Styl, ömhet; tog sin Cancellie-Examen i Lund, och är engagerad uti utrikes Expeditionen, hvarest han nästan ensam bestrider den Latinska och Tyska Correspondancien. Han är något öfver 20 år, ser vacker och god ut, har les belles manières & tous les agréments de son âge; älskar dock Solituden, läser analogue Böcker, umgås för densskull gerna med höga tankar, har benägenhet för Mjältsjuka, trifs ihop med något mörka Bilder, är mycket sjelfständig, med en vän förtrogen och glad; älskar Naturen och njuter stundom af Herde-lefnadens behag, af den pastorale Vitterheten. Han är Eleve af den Hr Wallenius, som skrifvit Klagan til Alma öfver Gustafs Död, och har tilbragt, likssom jag, den lycksaligaste Ungdoms-tiden uti Greifswald, hvarest vi, dock på olika tider, njutit upplysning och Glädje. Just detta blef också et af de Band, som fäste oss ihop, då vi nyligen gjorde, af en mycket oskyldig Händelse, af et tilfälligt Boklån för Stats-Secreteraren Zibet, första Bekantskapen. Ju mera vi sågo på hvarandra, ju mera vi taltes vid, desto mera flöto vi tilhopa; snart blefvo vi vänner; snart delade vi förtroende, snart öpnade vi Bref-växling. Af allt detta vet jag nu redan, at Du håller af hans lilla Person; men på det Du också måtte få orsak at högagta honom, så bifogar jag i affskrift hans första til mig skrifna Bref. Denne ädle, dygdige och vitte Yngling var hos mig hela aftonen, och vi talte <u>så mycket</u> äfven om lilla Stafva, at, när han kommer genom Norrköping, helsar han visserligen på Dig, och skal Du hålla af honom såsom af en liten ny Bror: ty -- dock i aldrastörsta tysthet oss emellan sagt -- det enda jag har emot honom är det, at han intet är min andre Son. Då skal han också upvakta Professor Lidén, för hvilken han utomdes bär en stor vördnad; och fann han sig icke litet smickrad deraf, at jag gaf honom Jettonen öfver denne lärde Man, skrifvandes på omslaget til Hvem och af Hvem den var gifven.

Nu, dock blott några ord, om denne Dag. Adolf skulle, efter löfte, komma til mig i förmiddag, men kom intet. Olyckliga Gosse! Han är så insnärd, at jag ser nästan ingen möjlighet, at få honom väl ut; och när jag icke ser någon utväg, huru menar Du väl at det då skal gå? Ja, Gud hjelpe honom! — Til middagen gingo Söta Mor och jag til <u>Barnen i Kongsbacken</u>, som mådde begge ganska väl. Louise sade mig, at hon skrifvit Dig til med sista Post, äfven som Calle lofvade mig i går at skrifva Dig til med den nästa. Kanske jag bilägger hans Bref. Sedan jag ätit och gladt mig uti detta aldrakäraste Sällskap, gick jag i sagta mak hem, hvilade, läste och satte mig så ned at skrifva detta Bref, för at således fullkomna min lycksalighet,

när

när jag äfven fick omgås med mina Söta Barn i Norrköping. jag lider dock altför mycket deraf, at jag ej får se Dig personligen så ofta som jag ville. Bästa Du, tag Din John med Dig och kom snart up: vi skole nog hysa Er Begge; ty och med så kan Cille nu logera Er. Ack! Kommen snart, Kommen snart! Jag lefver imedlertid

Begges

tilgifnaste Syster G.

à Stockholm, Jeudi, ce 18 Oct. 1792.

Monsieur.

La Lettre, que vous m'avés fait l'honneur de m'adresser, a eu tout le succès, que vous deviés en attendre.

Vous n'êtes pas le seul à qui je doive l'aveu que je viens de vous faire. À peine ai-je lié connoissance avec vous, à peine ai-je eu le plaisir de vous voir, que mon coeur vous a été devoué; mais on sait sans cela, que je chérir votre personne par vos écrits.

Il me servira donc au lieu de passe-tems le plus souhaité, de pouvoir vous communiquer quelques reflexions, qui m'occupent ces instans; & que voilà: qu'elles brillent achevées dans vos mains!

Considérés avec toute l'attention ce jeune arbrisseau: ses feuilles, ses branches, sa tige, tout respire la fraicheur et la vie. Il n'est point de beau jour de la saison nouvelle, qui ne le pare de quelques fleurs. Bientôt ces tendres fleurs deviendront des fruits délicieux. Ces derniers ne sont que l'ouvrage & le prix de la culture. Cette jeune plante, il est vrai, ne doit qu'à elle seule toute son utilité et son agrement; mais si cette main bienfaisante, qui a soin d'elle, se retire et l'abandonne, vous chercherés envain cet arbrisseau, vous ne le retrouverez plus. Tout disparoitra, tout s'évanouira avec la culture. — Cet arbrisseau est l'emblême de l'esprit. Il se rouille, s'endort, se perde, sitôt que l'indolence livrée à son oisiveté le prive de la nourriture, qui lui est nécessaire. Il ne s'entretient que par la lecture, la reflexion, le commerce des gens polis et éclairés. C'est être aussi faux que vain que de croire pouvoir se suffire seul.

L'Homme ne peut être heureux, qu'autant que la raison préside à son bonheur combien d'obstacles à surmonter pour y parvenir! Dans l'enfance il ne refléchit point. Tranquille — agité, satisfait — inquiet, sans avoir l'idée distincte du répos —

du

du trouble, de l'inquiétude et du contentement, tout l'amuse — rien ne l'occupe; tout l'arrête — rien ne le fixe. Peut-on nommer felicité ce que n'anime point un sentiment intime et refléchi, qui ne connoisse les causes que seulement par l'effet. Dans la jeunesse la fougue des passions, l'ardeur du sang, l'impétuosité des désirs, la vigueur du tempérament, le cahos immense des vues et des projets étourdissent, enchantent, étouffent sa raison, qui demeure resserrée au fond de son coeur. A-peine a-t-il le loisir de vivre, où trouveroit-il du tems pour penser? Mais il est une troisième saison, la plus calme et la plus heureuse de toutes. C'est l'âge où la reflexion, conduite par le jugement, est l'ame et la regle des actions, des pensées et des sentimens. C'est le véritable âge mûr de l'homme. Son tems n'est point fixe. — L'homme le plus heureux est celui, pour qui cet âge commence de bonne heure et finit plus tard.

Le feu consume ce qui le nourrit: il en est de même des passions à l'égard du corps & de l'ame. —

Ce n'est pas de nos ennemis que nous recevons les coups les plus cruels, c'est le trait qui part de la main que nous chérissons, qui nous attaque jusqu'au fond de notre coeur *).

L'ombre qui passe, la vapeur qui s'évanouit, la trace que decrit un vaisseau sur la surface des eaux, sont autant d'emblêmes de la vie. Puis qu'elle est si fragile, la crainte de la mort est donc bien deraisonable. Ou ces comparaisons sont fausses, ou cette crainte n'est plus qu'une terreur panique: il faut opter. Quelqu'un a dit, que ce n'est pas lorsque les homes meurent qu'il faut les pleurer; c'est lorsqu'ils naissent, ajoute-t-il, qu'ils sont dignes de compassion. — Que reste-t-il des plus superbes villes de l'antiquité? des vestiges fort incertains; l'on dispute même du lieu où elles étoient placées; des monumens les plus durables? des ruines muettes et confuses, qui ne permettent pas même d'en donner l'explication; du plus fameux conquérant, d'un Alexandre, si l'on veut? un peu de cendres éparses, jouët des vents. —

En lisant avec plaisir et relisant avec plus de plaisir encore Votre Lettre, elle m'a fourni de ces reflexions connues et vulgaires, comme elles sont; mais au moins elles vous éclairciront de mon caractère, comme de mes occupations favorites. — Au reste, votre imagination vous abuse, si elle me depeint avec tous les avantages, que vous me donnés dans votre Lettre. Ce sont des ruisseaux, que je renvoie à leur source, de peur que, si je les retenois, on ne m'accusât de larcin. J'honore votre vertu, vos mérites; on vous connoit.

*) Ack! det försöker jag nu som bäst, i anseende til — —

connoît. Que feroit à la voix générale un suffrage de plus? Vous donner une marque authentique de l'estime particulière, c'est ce que je vous ait voué; et voilà mon objet.

Ci-joint vous recevez les Gazettes & Journaux, que vous m'avez prêtés, suivis de deux Tomes de la Géographie de Büsching. Il seroit en vain que je voudrois vous peindre l'amusement que j'en ai tiré. Vous m'avés prévenu avec tant de générosité, que les plus grands remercimens ne pourront diminuer ce que je vous dois; et vous m'avés reduit à ne pouvoir faire autre chose, qu'à me consacrer tout à votre service, pour ne me pas rendre indigne du plus glorieux titre, que je puisse jamais porter, comme

Votre

tres humble serviteur ——

BREF: ifrån Kongl. Bibliothecarien C. C. Gjörwell til Fru Gustafva Eleonora Lindahl i Norrköping; dat. Stockholm, Söndags-aftonen, d. 21 Oct. 1792.

Collectio Gjörwelliana.

Innehåll:

1) Inledning. 2) Min Sons nya Rum. 3) Hans Augustina. 4) Demoisellerna i granskapet. 5) Mamsell Wuchtmeister. 6) Hr Seltarm. 7) Damen Agneta. 8) Adolfs Äfventyr. 9) Beskrifning af en verkelig Antipod, eller Tafla af en skön Caractere hos en yngling. 10) Middags-måltid hos min Doter. Bilaga: Secreter. Manderstjernas första Bref til mig.

Huru skulle jag kunna tilbringa 2:ne sälla Dagar efter hwarandra, utan at dela dem med min lilla Söta Stafva, hälst de blifvit tilbragte med och hos Din Bror och Syster, de af oss alla så älskade, så älskwärde Calle och Louise? Desse begge Dagar voro i går och i dag. Til denna mit Hjerta så lyksaliggande Glädje kom äfven, at jag fick dela en af desse Dagar med en ny Vän, som Försynen tilskyndat, mit af Adolf så djupt sårade Hjerta åtminstone til någon Tröst och Ersätning. Men i ordning med lilla Familie-Krönikan.

Calle har nu flyttat ifrån Louise: ty dels hade han där bara et enda, ehuru ganska stort Rum, och dels behöfde Almquist det, såsom intet ägande något egenteligt Arbets-rum; ocksa, sedan Calle fåt befatning med Bygnaderne här i Staden, behöfver han mer utrymme för sina Ritningar och Böcker, samt vil vara Staden närmare. Han tog sig således några Rum uti Spegel-Fabriqueurens Meuniers Hus längre ned på Drotninggatan uti en Grå-bygning en Trappa up. Dessa Rum har han nu sjelf låtit måla och beklåda, samt meublerat alt uti egen och, såsom Söta Mor säger, bästa Smak. Hvad som för mig där utgjör bästa Smaken, är at Fönstren på ena sidan ligga in uti en vacker Trägård, och på den andra åt sjelfva den brillanta Drotninggatan. Sedan Herr Architecten hade fåt alt färdigt, böd han bevars! Söta Far och Mor i går til middagen hos sig: ty, hwad synes Dig väl? -- nu håller han ocksa eget Hushåll. Hans lilla Bord-Service är icke heller så styskam; kort sagt, han regalerade oss med en liten ungkarls-Diner. Döm nu sjelf, om den maten smakade oss väl. Han har flera små täcka och beqväma Rum; vidare, han har ock sin egen Hushållerska -- men jag skal be at Du intet drager hårvid på munnen ty tro intet at det är en ung och fager Mö, nej, det är en veritable

Antique,

Antique, åtminstone den enda Meuble uti hela min Sons nye Etat, som väckte hos mig en liten sting af Mjältsjuka: ty til sina redan anstândiga år fogar hon en mägta triste upsyn, så at mig skulle det Censigtet högligen besvära; men däremot skal hon vara en excellente Hushållerska, Kokerska, Tvätterska, Lagerska, Sköterska, Etceteraska; så at Du bara af denna Merite-Lista kan intaga, huru förnuftig den Gamle är uti sit val af Tjenst-pigor. Men Du skal tro, at, om denna så urmodiga Ungkarls-piga har et så upbyggeligt utseende, så har hon ock et aldeles motsvarande Namn, och heter Augustina. Min bekantskap är ännu med henne så liten, at jag icke vet huru vida hon, istöd af detta sit Namn, agerar Kyrkolärerska uti någon af våra nya Secter. Men såsom man kan gå, likson med et enda Tanke-skutt ifrån den andeliga öfver til den verldsliga Historien; så kan ock Gamle gå med et enda steg ifrån sin Augustina til de på alt sätt alamodiska Skönheter, jag menar 2:ne unga så kallade Mamseller Löw eller Löf, ty i sanning jag ännu vet huru Familien orthographerar sit anborna Namn. Men Saken är med alla sina Tilökningar vederbörligen deducerad sådan. 1) Uti samma våning och bara tvärt öfver Forstugan bor den årbara Mamsell Beckstadia, som har Pensionairer och är uti hela Hufvudstaden lof- och ryktbar för sin broderade Söm. Hon har för sin Person långt för detta lagt de farliga åren til rygga: ty när Söta Mor ännu var en liten Flick-stumpa, hade hon redan Sy-skola. 2) På Dramatiska Theatern är Mamsell Löf första Actricen, både til Själ och Kropp. Den senares Action har äfven utom Theatern sökt så liten Krita, at hon under en eller annan Repetition med en Grefve Frölich och en Pershmeden förvärfvat sig et par eleganta Dockor, som bära hennes Namn och upfostras hos fören. Abbedissa. 3) Den ena syndiga Anecdoten leder så oförmärkt til en annan. När jag i våras skulle hyra rum åt Junker Adolf, fann jag et par rätt vackra uti mit Grannskap hos en Målare. Då jag skulle bese rumen, träffade jag i det yttersta några unga Flickor, ibland hvilka 2:ne voro fula och snuskiga; men den tredje så skön och därjämte så väl klädd, at hon å-drog sig hela min upmärksamhet. Jag steg fram och klappade henne, då hon gaf mig et par de aldravackraste och eldigaste bruna ögon, som man vil se, med öfriga sköna anletsdrag och svart Hår, samt maner och Ställning, som hade ägnat et Barn af en den mäst förädlade Börd. Jag frågade vid utgåendet värdinnan huru det vackra Barnet hette. Hon smålog och svarade: Hon kallas för Mamsell Wachtmeister. Naturligtvis gick min Fråga då längre, och fick veta, at Öfverste Kammarjunkaren Grefve Wachtmeister håller nedre i andra våningen en Mamsell, som är Mor til

til det aldrakäraste vackra Barnet. 4) Öfverste Kammarjunkaren Baron Armfelt var under sina Resor i Frankrike så beléfvad, at han där lade sig til en liten Son, hwilken för et år eller något mera sedan arriverade à costi, och lärer vara någorstädes placerad på Familjens Extra-Stat. När unge <u>Feltarm</u> -- jag kallar honom således -- var hit ankommen ifrån Paris, gjorde förenämnde Grefve Wachtmeister en gång vid Bordet hos Riks-Drotsen sig en elak plaisir, at hastera öfver detta äfventyr; då en annan föll honom i talet och sade: det är ju ganska lyckligt, Herr Grefve, at den unge Gossen kommit hit; ty det kan med tiden blifvet godt Parti för Er Dotter; och däruppå talltes intet mer om den Saken. 5) Men raillerie à-part, för at komma til min lilla sköna Mamsell Wachtmeister igen, så blödde det dubbelt i mit Hjerta öfver et så wackert och wäl skapadt Barns öde. Född med utseende, qvickhet, kanske ock med et godt och ömt, hwarföre icke ocksa med et dygdigt Hjerta, hvad blir dess Sort med tiden? Kanske lämnad i armarne åt en äfventyrare, åt ögonblicks-nöjen med långvariga förebråelser, åt Theatern, åt villor och oredor af alla slag. När hon vinner år och förfarenhet, kan gjöra Reflexioner öfver sin Etat, öfver sin framtid; hwilka Lidanden inom et såradt Bröst blifva icke då troligast hennes Lott? 6) Se här et Exempel. En Capitaine eller dylikt i Westergöthland, nu boendes, såsom det försäkras, i Sköfde, vid namn Uggla, träder i nytt Gifte, och skickar sina Döttrar med förra Hustrun, född Bagge från Götheborg och med hwilken han fåt Penningar, på Bondvagn til Stockholm, och lastar där rigtigt af dem på Gatan, alla vackra Barn. Policen tager då up dessa Olycks-kräken; de måste gå i tjenst, de växa up, tre af dem lämna sig åt Almänheten; den fjerde, eller Fröken Eva, finner sit Bröd uti förnäma Hus och håller nu Pensionairer. Du torde hafva sedt henne: ty först var hon såsom Mamsell hos Sal. Fru Löwen, och sedan hos Kongl. Secreteraren Kökeritz, samt fick något understöd af Sal. Fru Hofmarskalkinnan de Geer. Af de tre andra Gracerne reste den ena eller Johanna til Petersburg; men Hemsjukan och den prefererade Svenske Smaken förde henne hit tilbaka, och bor hon nu ihop med sin Syster <u>Agneta</u>. Denna sistnämnda, närmare sina 30 år, har tjent såsom Piga hos vår unge Fredholms Far; vandrat sedan många, mig merändels okända, äfventyr igenom, til dess hon har blifvit en erkänd och etablerad Maitresse åt Grosshandlaren Hasselgren, gift och 40 års gammal Karl, en ibland de både rikaste och vackraste Herrar på vår Bourse. Hon åter har varit ganska skön samt därjämte mycket täck, börjar nu förfallas, men full af list vetat äfven så flitigt caressera sin Amants

Taskbok,

Taskbok, at hon har både en artig Mobilier och några små Penninge-Capitaler. Huru vida det står uti Concubinats-Contraictet, at Lieutenanter få hållas på Extra-Stat, har jag mig icke bekant; men ty värr! alt för väl at så sker: ty vår stackars Adolf råkar i hennes bekantskap -- Af Tiden och anledningen har man billigtvis gjort för mig en Stats-hemlighet -- blir i henne dödligen kär; hon gjör sig grantaga, förestår Giftermål, vil etablera honom; han accepterar och lefver par avance, samt, när jag kommer ifrån Norrköping, notificerar mig detta Engagement såsom en den mäst himmelska honom tilskyndad Lycksalighet. Är Du galen? var min första Fråga. Sedan bar detta äfventyrliga steg af sig många andra, til och med de vederwärdigaste, för mit Sinne och hela min Ställning de aldrawidrigaste: ty de hafva, samt i min närvaro, timat hos Politie-mästare och Ståthållare -. Både han och hon blefvo kallade til Hr Lilljensparre, som rusade öfver dem med oeftersägeliga ord, tvang Agneta at gifva Adolfs Ring ifrån sig -- den lyste af sina begge dufvor och det brinnande Altaret -- hvilken jag sedan fick tilbaka, för at återställas til Adolf såsom en des Egendom; hans Quitto har jag; men hvar Ringen nu å nyo är hvarken vet eller vil jag veta. När hon på befalning måste upwakta förenämnde Sedernas upsyningsman, klädde hon sig mycket modeste, gick til fots, afhörde Skriftermålet och sin Dom, hvars siste bokstaf var: Spinhuset; gick förödmjukad tilbaka, mötte sin Chevalier et stycke därifrån på Gatan, som följde -- han gick hela Sommarn med henne en public i Kongs-trägården -- henne til et fattigt folk på Ladugårds-landet, som bor där på Jungfru-gatan, och hvilket hon understöder. När jag hörde detta, log jag först vid den tanken: at Skökan Agneta utöfvar Barmhertighets-verk på Jungfru-gatan; men sedan lät jag mig dock beveka til medlidande: ty det fattiga Folket, en Enka med sin Doter, har uti Agnetas första Förnedrings- och medellösa Tilstånd hulpit henne, hvilken människjo-kärlek hon nu erkänner och sig, afbördar. Hon läser vackra Böcker, är sensible för Vänskap, kort sagt har Egenskaper, som med en annan Upfostran eller annat öde hade gjort henne til et vördnads- och älskvärdt Fruntimer. Nu ville hon gerna bli Fru, öfvergifva Grosshandlaren och bara lefva med Lieutenanten; men huru alt detta skal förekommas och verkligen kunna hindras är nu det, som uti desse dagar skal afgjöras.

Men har Du nånsin sedt på maken? ifrån Augustina til Agneta: hvilket Svalg! och ändå har jag farit öfver detsamma, och är nu lyckligen kommen i land igen. Ja, Sötaste Stafva, nu vil jag berätta Dig något, som skal innerl.

gladja

glädja Dig. Sedan vi ätit hos Calle, kommo de begge andra Barnen dit och vade sig med Söta Mor långt in på aftonen; men jag gick hem och fick där et Besök af en <u>ny ung Vän</u>, som jag ej ännu vil nämna för Dig, men väl beskrifva. Han är ifrån vårt Pommern, där född af Svenska Föräldrar, har studerat i Greifswald, Halle och Göttingen, har rest, kan lärda och olärda Språk, har studerat som en hel Gosse, har Smak, Styl, Snille; tog sin Cancellie-Examen i Lund, och är engagerad uti Utrikes-Expeditionen, hvarest han nästan ensam bestrider den Latinska och Tyska Correspondancen. Han är något öfver 20 år, ser vacker och god ut, har les belles manières & tous les agréments de son âge; älskar dock Solituden, läser analogue Böcker, omgås fördenskull gerna med höga tankar, har benägenhet för Mjältsjuka, trifs ihop med något mörka bilder, är mycket Sielfständig, med en vän förtrogen och glad; älskar Naturen och tjuses stundom af Herde-lefnadens behag, af den pastorale Vitterheten. Han är Eleve af den Hr Wallenius, som skrifit Klagan til Alma öfver Gustafs Död, och har tilbragt, likesom jag, den lyckligaste ungdoms-tiden uti Greifswald, hvarest vi, dock på olika tider, njutit upplysning och glädje. Just detta blef också et af de Band, som fäste oss ihop, då vi nyligen gjorde, af en mycket oskyldig Händelse, af et tilfälligt Bok-lån för Stats-Secreteraren Zibet, första Bekantskapen. Ju mera vi sågo på hvarandra, ju mera vi taltes vid, desto mera flöto vi tilhopa; snart blefvo vi vänner, snart delade vi förtroenden, snart öpnade vi Brefväxling. Af alt detta vet jag nu redan, at Du håller af hans lilla Person; men på det Du också måtte få orsak at högakta honom, så bifogar jag i Afskrift hans första til mig skrifna Bref. Denne ädle, dygdige och vittre Yngling var hos mig hela aftonen, och vi talte <u>så mycket</u> äfven om lilla Stafva, at, när han kommer genom Norrköping, helsar han visserligen på Dig, och skal Du hålla af honom såsom af en liten ny Bror: ty -- dock i aldrastörsta tysthet oss emellan sagdt -- det enda jag har emot honom är det, at han intet är min andre Son. Då skal han ock upvakta Professor Lidén, för hvilken han utomdes bär en stor vördnad; och fann han sig icke litet smickrad deraf, at jag gaf honom Jettonen öfver denne lärde Man, skrifvandes på omslaget af Hvem och til Hvem den var gifven.

Nu, dock blott några ord, om denne Dag. Adolf skulle, efter löfte, komma til mig i förmiddag, men kom intet. Olyckliga Gosse! Han är så insnärd, at jag ser nästan ingen möjlighet, at få honom väl ut; och när jag icke ser någon utväg, huru menar Du väl at det då skal gå? Ja, Gud hjelpe honom! -- Til middagen gingo Söta Mor och jag til <u>Barnen i Kungsbacken</u>, som mådde begge ganska väl. Louise sade mig, at hon skrifvit Dig til med sista Post, äfven som Calle lofvade mig i går at skrifva Dig til med den nästa. Kanske jag bilägger hans Bref. Sedan jag ätit och gladt mig uti detta aldrakäraste Sälskap, gick jag i sakta mak hem, hvilade, läste och satte mig så ned at skrifva detta Bref, för at således fullkomna min lycksalighet,

när

när jag äfven fick omgås med mina Söta Barn i Norrköping. Jag lider dock alt för myket deraf, at jag ej får se Dig personligen så ofta som jag ville. Bästa Du, tag din John med Dig och kom snart up: vi skole nog hysa Er Begge; til och med så kan Lalle nu logera Er. Ack! kommen snart, kommen snart! Jag lefver imedlertid

Begges

tilgifnaste Pappa

à Stockholm, Jeudi ce 18 oct. 1792.

Monsieur.

La Lettre que vous m'avez fait l'honneur de m'adresser, a eu tout le succès que vous deviez en attendre.

Vous n'êtes pas le seul à qui je doive l'aveu que je viens de vous faire. à peine ai-je lié connoissance avec vous, à peine ai-je eu le plaisir de vous voir, que mon coeur vous a été devoué; mais on sait sans cela, que je chéris votre personne par vos écrits.

Il me servira donc au lieu de passe-tems le plus souhaité, de pouvoir vous communiquer quelques reflexions, qui m'occupent ces instans, & que voilà: qu'elles brillent achevées dans vos mains!

Considérez avec toute l'attention ce jeune arbrisseau: ses feuilles, ses branches, sa tige, tout respire la fraicheur & la vie. il n'est point de beau jour de la saison nouvelle, qui ne le pare de quelques fleurs. Bientôt ces tendres fleurs deviendront des fruits délicieux. Ces derniers ne sont que l'ouvrage & le prix de la culture. Cette jeune plante, il est vrai, ne doit qu'à elle seule toute son utilité & son agrément; mais si cette main bienfaisante, qui a soin d'elle, se retire & l'abandonne, vous chercherez envain cet arbrisseau, vous ne le retrouverez plus. Tout disparaîtra, tout s'évanouira avec la culture. — Cet arbrisseau est l'emblême de l'esprit. il se rouille, s'endort, se perde, sitôt que l'indolence livrée à son oisiveté le prive de la nourriture, qui lui est nécessaire. il ne s'entretient que par la lecture, la reflexion, le commerce des gens polis & éclairés. C'est être aussi faux que vain que de croire pouvoir se suffire seul.

L'Homme ne peut être heureux, qu'autant que la raison préside à son bonheur. Combien d'obstacles à surmonter pour y parvenir! Dans l'enfance il ne refléchit point. Tranquille — agité, satisfait — inquiet,

sans

sans avoir l'idée distincte du repos — du trouble, de l'inquiétude & du contentement; tout l'amuse — rien ne l'occupe; tout l'arrête — rien ne le fixe. Peut-on nommer félicité ce que n'anime point un sentiment intime & refléchi, qui ne connoisse les causes que seulement par l'effet. Dans la jeunesse la fougue des passions, l'ardeur du sang, l'impétuosité des desirs, la vigueur du tempérament, le cahos immense des vues & des projets étourdissent, enchantent, étouffent sa raison, qui demeure resserrée au fond de son coeur. À peine a-t-il le loisir de vivre, où trouveroit-il du tems pour penser? Mais il est une troisième saison, la plus calme & la plus heureuse de toutes, c'est l'âge où la reflexion, conduite par le jugement, est l'ame & la regle des actions, des pensées & des sentimens. C'est le véritable âge mûr de l'homme. Son tems n'est point fixe. — L'homme le plus heureux est celui, pour qui cet âge commence de bonne heure et finit plus tard.

Le feu consume ce qui le nourrit: il en est de même des passions à l'égard du corps & de l'ame. —

Ce n'est pas de nos ennemis que nous recevons les coups les plus cruels; c'est le trait qui part de la main que nous chérissons, qui nous attaque jusqu'au fond de notre coeur *).

L'ombre qui passe, la vapeur qui s'évanouit, la trace que décrit un vaisseau sur la surface des eaux, sont autant d'emblêmes de la vie. Puisqu'elle est si fragile, la crainte de la mort est donc bien déraisonnable. Ou ces comparaisons sont fausses, ou cette crainte n'est plus qu'une terreur panique: il faut opter. Quelqu'un a dit: que ce n'est pas lorsque les hommes meurent qu'il faut les pleurer; c'est lorsqu'ils naissent, ajoute-t-il, qu'ils sont dignes de compassion. — Que reste-t-il des plus superbes villes de l'Antiquité? des vestiges fort incertains; l'on dispute même du lieu où elles étoient placées — des monumens les plus durables? des ruines muettes & confuses, qui ne permettent pas même d'en donner l'explication — du plus fameux Conquérant, d'un Alexandre, si l'on veut? un peu de cendres éparses, jouet des vents. —

En lisant avec plaisir et relisant avec plus de plaisir encore votre Lettre, elle m'a fourni de ces reflexions connues & vulgaires, comme elles sont; mais au-moins elles vous éclairciront de mon caractère, comme de mes occupations favorites. — Au reste votre imagination vous abuse, si elle me depeint avec tous les avantages, que vous me donnez dans votre Lettre. Ce sont des ruisseaux, que je renvoie à leur source, de peur que, si je les retenois, on ne m'accusât de larcin. J'honore votre vertu, vos mérites; on vous connoît. Que seroit à la voix générale un suffrage de plus? Vous donner une marque authentique de l'estime particulière, c'est ce que je vous ai voué; et voilà mon objet.

Ci-joint vous recevez les Gazettes & Journaux, que vous m'avez prêtés, suivis de deux Tomes de la Géographie de Büsching. Il seroit en vain que je voudrois vous peindre l'amusement que j'en ai tiré. Vous m'avez prévenu avec tant de générosité, que les plus grands remercimens ne pourront diminuer ce que je vous dois; & vous m'avez reduit à ne pouvoir faire autre chose, qu'à me consacrer tout à votre service, pour ne me pas rendre indigne du plus glorieux titre, que je puisse jamais porter, comme

Votre

très humble serviteur **)

*) Kek.' det försöker jag nu som bäst, i anseende til —
**) Namnet är Conr: Arv. Joh. Mandorff, Copist uti Utrikes Expeditionen.

Til den Trefaldiga Confidencen. 103

Stockholm, d. 30 Oct. 1792.

Mina aldrakäraste Norrköpings-boar påhälsas nu af en Patient: ty alt sedan Onsdagen är jag Kamarherre af en envis Fluss-feber, med en fast odrägelig Snufva och Hosta; eljest hade jag nog skrifvit i Fredags.

Nu några rader, samt blott per momenta, til Eder alla Tre.

1) Jag är, Gudi lof! något bättre; men får ännu hålla mig inne uti flera dagar. Recidiver i så nära Granskap med det 63:dje året duga ~~ingalunda~~ icke stort.

2) Paperet slapp änteligen löst, utan at vidare Påökning, och är nu i mit Magazin. Attesten ifrån Norrköping, som icke behöfdes och ingen sedt, skal återsändas när jag blir frisk: den ligger i Boklådan. Hade Öfver-inspect. Printz i Packhuset varit frisk, då Balarne öpnades, så hade Paperet fåt gå prompt ut för det det efter sin sanskyldiga Natur var angifvet; men inspect. Heimberger skulle gjöra sig så zélé för Directionens intrader; dock det Grälet är nu förbi.

3) Nu får jag be min John vara så god och gifva mig uträkning på hvad dessa 100 Risen komma at kosta uti vårt Mynt; så skal jag öfversända den motsvarande Skuld-sedeln.

4) Den Nyheten Lille John gaf mig om Hr Lötströms Derangement var ej något godt Recept: ty nyss hade jag träffat med honom et nytt för oss begge förmånligt Accord; varandes alt detta så mycket mera sensibelt för mig, som hans arbete var så felfritt, hans vilkor voro drägeliga, och alla dessa impressa Norcopensia skulle vara nu genast och blifva en ständig Tilhörighet för Fru Brita-Nora. Dock jag är van vid motgångar och misräkningar. Stor skada om Lötström, ty han är säkerligen en af de habilaste Boktryckare jag känner: arbetet

lider

lider fort och väl under händerna på honom. Hade han då intet Contract med Hr Raam? – ~~eller~~ hum sitter den Saken tilhopa? Jag har ej ännu haft någon enda rad ifrån Hr Löfström, så framt jag ej får i morgon. Bror Lidén torde vara så god och sjelf skicka efter honom; samt be honom meddela mig en omständelig Relatio Facti; dock välförstående: jag blandar mig ej uti deras Rättegångar, bara jag får mina Qvaster och Pelju-öar bergade utur detta Typographiska Skepsbrott; men kanske det hörer än vidare til mit Martyrologium, at äfven lida dylika på Fasta Landet.

5) Nog lämnade jag i Boklådan om förmiddagen, då jag gick sjuk hem, et Paket med Br: Lindahls adresse; det innehöll Frischs Insecter och 4 Månader af Schmit des Journaux. Jag vet ej om det blifvit afhämtadt.

6) Heinheimers Göttlingen har jag ej ännu fåt tilbaka: kommer väl. – Jag saknar af Retour-lapparne äfven den Lögn-Bokstafven af Adolf, uti hvilken han bara smädar mit Hjerta med egenskapen af, det Gudomliga: hvilken djups Skrymtan! Nu behagar han förvandla Reverser ifrån 25 til 45 Rdlr: efter al liknelse bara Lögn-ziffror, för at komma sig åt Penningar; ty Lieut. Melander och jag hafva examinerat Presentantens Person: netto et Stycke Dito. Hu! jag kan bli sjuk på ny Räkning, när jag tänker på al denna vederstyggelse.

7) Nu längtar jag efter Bref ifrån Lilla Stafva, för at få höra hvad hon säger om sin lilla nya okända Bror? I förgårs, Söndag, var Söta Mor hela dagen hos Barnen i Kongsbacken, och det på min uttryckeliga Begäran, efter de Söta Barnen så gerna det ville; jag lefde imedlertid af Honung, Cremor Tartari och Hafre-soppa, vidare af Guds Ord och Gazetter, til dess min John den Tredje kom mot aftonen och souperade med mig: vi läste, vi granskade, vi voro glade. Ingalunda var Du frånvarande. Han tyckte genast och par préférence om din Silhouette, och när jag sedan förde honom in uti Söta Mors Förmak samt infför sjelfva Portraitet, kunde öga och mun icke nog uttrycka Hjertats känsla.

8)

8) Nu orkar jag ej mera; doch jag är en underlig Patient, ty under denna Quarantaine har jag ändå genomwandrat Pommern och Rügen, ja äfwen besökt S. Barthelemy, välförståendes at dermed sluta Sal. Junelds Geographie. Mellanåt har jag ställt mig til at läsa några rader uti Bayle och Anacharsis: ack! hwilka Böcker! Beklaga mig, som får så litet läsa! Doch ingen Mjältsjuka! Aldraminst har den rum, då jag skrifwer til goda wänner och Söta Barn. Gud gifwe Eder alt Godt! Jag är sammerligen

Eder tilgifnaste

G.

jag
ucht
rgen
jag
(le
kun
ri
nd
jag
të
jag

Tisdagen d. 13 Nov. 92.

Sedan mina sista rader har
jag bekämpat många svåra dagar
och Nätter, på natten emel. Tors-
dagen och Fredagen trodde Dr. at
jag skulle qväfvas af de ryslige
slemmen, men mina starka
lungor segrade i bi. Febern har
varit af de svåraste i beledsago
med Röta och Torsk. Kort sagt
jag har å nyo vandrat genom
Döden ti Lifvet. I dag sitter
jag litet uppe uti Lolla Mars
Sopra - Ingen nu föreställe
sig hennes outtröttliga

möda åter under denna sjuk-
dom. Gud blifve hennes Lön!
så visst som den Lifgenar.

Gud välsigne Eder kära
lilla Barn. Jag lefver och
dör Eder trogne tillgifne

Pappa.

BREF ifrån Kongl. Bibliothecarien C. C. Gjörwell til Herr Secreteraren C. A. J. Mandorff; dat. Norrmalm, Fredagen, den 16 Nov. 1792.

Innehåll:

1) Återvunnen Helsa. 2) Minnet af Herr Joh. Stierna.
3) Hr Otto Giskes Befordran. 4) Vänskapens Väsende och Sällhet.

Se nu, Bäste John, är jag så vida bättre, at jag kan be Dig komma til mig. Jag skref något derom uti sista Billeten; men den fann Dig ej hema.

Var nu god och helsa på mig, antingen i morgon eftermiddag Kl. omkring 6, eller ock om Söndags-förmiddagen Kl. omkring 10. Du väljer sjelf.

Min Vänskap har lidit och intet lidit under Din frånvaro. Det senare bör fägna Dig, äfven som det rättfärdigar mit Hjerta, samt skal, såsom jag hoppas, förbinda oss närmare.

Min John den Förste, ännu i denna stund och så många år efter hans Död i Batavia för mit Hjerta så kär, skal tilskynda oss en den ädlaste Tilfredsställelse, då vi samfält skole läsa hans Bref, vidare läsa Beskrifningen om hans Minnesfest uti Vänskapens Tempel; begge skole vi då gjuta en tår på så ädel aska: alla andra Känslor försvagas, förändras, förgå; men Vänskapens förblifver lika lifflig, lika varagtig, lika lyksaligande uti de Hjertan, som vunnit Förädling, Förbättring.

En af mine utländske Vänner, Herr Otto Giseke, är nu icke mer uti Hamburg, skådar och teknar icke mera die bezaubernde Alster, davon Du ohnlängst seine so schöne Schilderung las: han har blifvit kallad til Präst uti Sondershausen; träder således där uti sin Faders fotspår; förbinder Snillets behag med Religionens kraft. Om Du på dina Resor passerat Sondershausen, så beskrif mig uti något af dina tilkommande Bref denne Orts Läge, Utseende och Environs. Ofta vil jag där vandra vid en så ädel och dygdig Mans sida. Ibland så många andra Välgerningar, hvarmed Gud lycksaligat min Sinnes-ställning, är ock den, at kunna flytta min Synkrets hwart jag behagar, dela Känslor på 1000 mils afstånd, njuta den mäst tilfredsställande Sällhet, enär jag förvissas, at den frånvarande Vännen njuter en dylik. Hvad, ädlaste Yngling, vore eljest Upplysningen, Förädlingen, Bildnings-Kraften, Känslofullheten? hwartil skulle dessa Himlens Skänker eljest tjena, om icke til at gjuta uti våra Hjertan all den Sötma, fylla våra Sinnen med all den Tjusning, som vi äro i stånd at emottaga och njuta, samt, märk! sedan veta at bruka under Lifvets börder och smärtor, at lätta de förra, at mildra de senare?

Bäste min John! låt oss mycket vandra på denne väg, låt oss altid hålla vår egen Himmel ren. Din Välfärd, din Förnöjelse, din Lyksalighet blifva därjämte altid en Sällhet för mit Hjerta. Vänskapen är ej annorledes egennyttig,

än

egennyttig, än så vida den ene Vännen sanfärdeligen och verkeligen och beständigt deltager uti den andres öden. Blott Bekantskap är ej ännu Vänskap; äfven Höflighets-Lagen utgjör ej ensam Vänskapens Väsende, ehuru ingen rätt Vänskap kan äga rum, hwar Höflighetens Skyldigheter kunde förglömas. Nej, den ädla Vänskapen sträcker sig til alla våra Begrep, Känslor och yrken. Detta Vänskaps-band hafve vi knutit; öfver detta Band skole vi heligt hålla.

Och härmed omfamnar jag min John under de aldrabästa Välönskningar.

Gjörwell.

BREF: ifrån Kongl. Bibliothecarien C. C. Gjörwell til Herr Secreteraren C. A. J. Mandorff; dat. Norrmalm, Söndags-aftonen, den 25 Nov. 1792.

Innehåll:

Vänskaps-Tractat af egen ädel Beskaffenhet.

Ädle, älskvärde Vän! Huru Du förbundit mit Hjerta genom det Bref, som vår antiquariske Mercurius bar mig i middags tilhanda, kan Du lättare låta Dit eget Hjerta säga Dig, än jag det förmår beskrifva. Vårt Samtal i går afton, det eldiga Språk af renaste Ömhet, som Ögat hvidlig tolkade, de af Vänskapen och Smaken tända Lågor uti begges känslofulla Bröst, de heliga Försäkringar Du gaf mig med Mun och Hand om oförställd, oförryckt Tilgifvenhet, hvad menar Du alt detta skulle verka på mit Tänkesätt, på mina Känslor? -- Kunde det annat, än knyta det vackraste, det mäst lycksaliggande Bandet Människjor emellan, det af Sanning och Trohet? — Min John! Du är mig af en rättvis Försyn tilsänd uti en tid, då mit Hjerta suckat under et det hårdaste Qval, öfver tilfogade Oförrätter utan Like, tilfogade af en Hand, som för evigt bordt af alla vara den tacksamaste -- vare dock fjerran, at belasta denna Tafla med dessa Skuggor! — alt nog, Försynen har alt ersatt, enär jag nu med Dig njuter Lycksaligheten af en ung Väns Förtroende, med hvilken jag endast får dela tiden under ombyten af nya Sälheter, af förädlade Nöjen, af de ljufva Känslor, som lifvas och underhållas medelst et fortsatt, et ständigt belönande -- aldrig förebråande -- Vitnesbörd inom våra Bröst: — ack! hvilken Himmel, at njuta sådana Lycksaligheter! — Alt detta har jag med Dig ägt och njutit, njuter ännu då jag detta skrifver; då jag nu så lifligen ser Dig, då jag nu å nyo lifvas af de uttryck uti Öga och Ansigte, när Du utur det fulla Hjertat talade för mig om din Förnöjelse, din Lycksalighet, dit Åtnjutande, din Förtjusning; då Du därunder så ofta, af egen fri Böjelse, likasom under en slags Hänryckning, kastade Dig uti mine Armar, tilsvor mig, mera med Blickar och Kyssar, än med Ord, en Vänskap så ädel, så öm, så beständig, för dit eget Hjerta så oombärlig. -- Huru ville Du at jag emot alt sådant skulle vara känslolös? Nej, Du är icke bedragen uti dit Val: jag misstror Dig intet, utan jag är och blir altid din ganska tilgifne Vän. —

Bist Du in den Augen eines verehrungswürdigen Vaters ein lieber Conrad, so bist Du auch in den meinigen ein lieber John. Glücklicher Jüngling! mit so einem Herzen, mit solchem Vater, solchen Geschwistern und Freunden, die deinem Herzen und Ihnen werth sind; halte nur fest, allerliebster, über diese deine jetzige Lage. Mag sie bisweilen ein wenig minder gefühlvoll seyn; aber niemals muss sie sich in der Hauptsache verändern. Wahrlich! gestern abend war Du ein wenig schwärmerisch, deine Gedanken schwebten hoch herum in den unermesslichen Gefildern der blumenreichen Einbildung, dein Herz floss über ~~..~~ von den Gefühlen der reinesten Wollust, Du war Deiner

selbst

selbst fast nicht mehr mächtig, und wie oft riefst Du aus: Jag är för lycklig! Söta Sunbror! jag kan intet bära min Lycka! ich reichte Dir alsdann meine Hand, versprach Dir diese so schöne, diese so seltne Last mitzutragen helfen. Dieses Versprechen erneuere ich Dir noch, und das mit innigster Freude: denn habe ich nicht Dir es gesagt und geschrieben: daß deine Glückseligkeit auch die meinige ist*).

Förlåt, Söt John! jag är sjelf gerna något litet Svärmare, så snart det kommer an på Dyrkan af Vänskapen och Naturen. På deras altaren bär jag ännu så gerna mina Offer, och huru mycket lättar Du nu icke mina Steg, då jag ser Nöjet lysa vid min sida utur Ungdomens och Oskuldens Blickar; då vi gemensamt öfve den så lycksaligande, den icke des mindre af så få kända Konsten: at förbinda Visheten med Glädjen, at dymedelst ständigt öka Lifvets Sälheter, njuta Vänskapens ädla Lön, med Tacksamhet minnas hvad Hjertat åternjutit, hvad Hjertat lycksaligat. Så är mit Hjerta ställdt: utur detta Hjerta har jag uttömt dessa Sanningar, dessa Känslor, på detta Paper. Håll detta för dit Öga, och låt dit Hjerta smaka och trifvas och befästas af des innehåll.

Jag är beständigt Din tilgifnaste

Gjörwell

Post-scriptum. I morgon skal jag låta afskrifva Dine begge Genier, och sedan säga Dig närmare mine Tankar öfver detta vackra Snilleprof, när Du om onsdag helsar på mig. Var til deß, ack! var altid lycklig! Du förtjenar at vara det.

*) Jag, som uti al min tid vandrat efter Rön, och funnit, ja smakat så många uti de ädlare Känslornas väg, hade dock ej ännu förfarit et af denne art, åtminstone icke uti den mån. Den här beskrifna Scene var ensam uti sit slag: Tankans och Vänskapens öfverväldigande Kraft uti Känslor, Blickar och uttryck, hos en skön tjugeårig yngling, betygad mot en glad sextio-åra man, hade något så ovanligt förtjusande med sig, både för min Bildning och mit Hjerta, at det icke låter sig beskrifva. Aldrig förgår minnet och intrycket af denna Scene hos mig. En renare vällust gifves icke; och måtte denna eller dylik Enthousiasme ofta rüda uti alla ädla och känslofulla Bröst!!!

d. 20 Nov. 92.

Mina söta Damer hälsas
ifrån oss alla på det ömaste.
Nu sitter jag väl uppe, men
hostar och tål ingen köld.
Vil dock hoppas, at när
kroppen hämtat krafter,
fast de vid mina år komma
långsamt, jag om några veckor
kan åter titta ut i det K.
almänna.

Jag bor nu i söta Mors
Sämark, och skrifver detta
under Stafsars portrait.
Det gläder mig emellanåt.

Konungen i nästa vecka jag kunde
hanna expediera Lelong o. Haller.

Desse Min Jöns. var ni god at
införa daper-räkningen, så
får jag skicka dig min mot-
svarande Bancosedel; ty
jag begynner nu så smått igen,
at besörja mina affairer.
Gud vare lof! at Mebrodel
varit rent at lätt under hela
Sjukdomen.

Sv. Academiens Handlingar för 1791
at Kellgrens Christina ligga omslagne
i Bokladan at vänta på bud.

Uplys mig om danetet med
H. Söderberg. Gud vare hos
Eder.

Til Jfru Gustava Eleonora Lindahl
uti Norrköping.

Stockholm, den 27 Nov. 1792.

108

Se nu, aldrabästa Stafva! har vår Herre åter hulpit din gamle Far på fötterne igen, efter en ganska svår Sjukdom, som började den 24 Oct. och slöts den 24 Nov. – jag räknar ifrån des första början til des sista mera besvärande Plaga – ehuru jag väl ännu får kännas vid Kraftlöshet och tung andedrägt. Vore ej årstiden emot, så skulle väl Gubben snarare vederfås; dock alt som Gud behagar. När man passerat 60 år, så äro alla Prétentioner förbi, och lefver man sedan bara af Försynens Gracer: detta medförer dock också en skön Känsla, ty man är så mycket mera tacksam emot Uphofvet til alt Godt. De första dagarne, då jag började sitta uppe, tilbragtes på Sophan uti Söta Mors Förmak, således just under Min Stafvas ögon, jag menar dit vackra Portrait, eller rättare Portraitet af dit vackra Ansigte. Nu är jag åter inflyttad på min sida, sitter där och skrifver dessa rader. Besynnerligt, at jag under hela denna Sjukdom, under starkaste Febern, ej haft en enda gång endt i Hufvudet, utan kunnat mellanåt och på de goda Stunderne både läsa och skrifva, dock välförstående efter Krafternes råd och lägenhet.

Mit första glada och långa Bref per Posto blir til Dig, min Egen Lilla Stafva; och at det må blifva Dig rätt behagligt, så beledsagar jag det med Bilagor, som samfält läste och betraktade ofelbart skola vällusta dit goda och öma Hjerta, smaka Din lilla Pastorala Själ just efter önskan.

Den <u>första</u> Depechen förer Dig således til den sälla Capterns-udden tilbaka, och förnyar hos Dig Minnet af den lille oskyldige Trägårds-gossens så hjerteliga Begär, at få med sin ringa tjenst upvakta uti lilla Louises Blomster-Parterre. När jag näst före min Sjukdom var hos Louise, begärde jag få låna denna Correspondance, för at glädja mig sjelf dermed; men då jag fann den så vacker och så dygdig, tänkte jag: den skal min lilla Stafva också få förlusta sig med. Se här har Du den. Lägg den til de öfriga Paperen i din käraste Gömma.

Den <u>andra</u> Depechen har åter et annat behag med sig, åtminstone den af Nyheten. Den omförmäler en förbindelse de la plus fraiche Date, emellan 60 och 20 år, emellan en Gubbe och en Yngling, men hvilkas år aldeles intet hindrat, at med Snille och Hjerta nalkas. Den innehåller Brefväxlingen emellan din Far och hans nye Vän, Herr Secreteraren Mandorff. <u>Detta är hans Namn</u>. Af Anmärkningen til mit första Bref lärer Du känna honom

närmare,

närmare, och kan läggas til det jag skref om honom, utan at ännu då
känna honom. Men för at fullkomligen gjöra honom känd, så vil jag nu
vidare tilfoga, at han saknar sin Mor sedan flera år, men om hvilken
han altid talar med den största vördnad och ömaste kärlek; at han älskar
sin Far på et sätt, som jag ännu aldrig sedt någon Son gjöra, ty han talar
om honom med en kärlek, just med en Förtjusning, som aldeles intagit mig —
Herre min Gud! hvilket afstånd emellan denne Son och en annan Son,
hvars Namn jag ej utan Tårar kan nämna — —. Han är ende Sonen,
och har 2:ne Systrar, yngre än han, och hvilka han just adorerar.
Man bör se honom, när han talar om de Bref han får ifrån Far och Systrar i
Stralsund: ty man kan då utur hans ögon läsa Brefvens innehåll, åtminstone
det intryck de gjort på hans Hjerta. Här i Cancelliet äger han sine Förmäns
Grace i den mån, at de, utan någon den minsta hans egen åtgärd, täfla om
at befordra en Yngling af så ovanlige Egenskaper; ja man talar redan om
at han skal komma in uti Cabinetet. Ordentlighet, Arbetsamhet, Renlighet
och Smak uti sin Drägt, Behag uti hela Väsendet, samt et eget Sätt at med
begge och öpna Händer tolka sin Uprigtighet, helst vid afskedstagandet —
alt sådant utmärker honom vidare. Jag anförer nu blott hvad jag ej
tilförne omskrifvit. I början af vår Bekantskap eller samma dag, då han
fick mit första Bref, ville jag gjöra mig sjelf et skalkagtigt Nöje och öfraska
hans Morgonstund, för at se huru Böcker och Paper lågo hos honom til vägs,
huru hans egen Déshabillé var beskaffad. Det tyckades mig excellent. Han bor
på Norr vid Clara —. Jag kom dit, Värdinnan släpte mig oanmäld in, jag fann
honom redan lagad i håret, men ännu uti puderskjortan, sittande på sin upbredda
snygga Säng med sit Myggtjäll öfver; framför en Stol, på hvilken stod en Skål
med Mjölk och Skorpor bredvid, och läsande uti de tryckta Nyheter, han fåt af mig
til låns, som lågo omkring honom på sängen; hela denna vackra och liksom
pastorala Scene uplystes af Morgon-solen, som då nyss stigit in uti Rummet,
och gaf et dubbelt behag åt hans rodnad, hans bestörtning, hans glädje,
hans tacksamhet, at se mig hos sig, i förening med dess blygsamhet at ursäkta
och förklara den ||| lilla Ungkarls-Desordre, som för öfrigt kunde finnas uti hans
rum. Hvad menar lilla Stafva väl, månne alt detta roade mig? ack! det roade
mig just innerligen. När jag sedan började se mig närmare omkring, låg på hans
Bord et Band af våra Witterhets-arbeten upslaget, och där ofvanpå det bilagde lösa Bladet
af hans Öfversättning utur Gessners Idyller. Detta blef genast vårt Språk-ämne; och jag
fick då höra, huruledes en af hans Vänner hade, för eget nöje, inrättat et litet Hand-
tryckeri, utur hvilken nymodige Press detta Blad kommit; och äfven hade han sjelf graverat
Vignetten, som föreställer den så snopne Herden och den glade Fogeln. Detta Blad, såsom
en Sällsynthet på den Typographiska sidan, gaf han mig, och roade jag mig sedan
at jämföra hans Öfversättning med en af unge Herr Nordström af samma Myton.

Du

Du får nu sjelf läsa dem begge, samt äfven vidare Herr Berquins Franska Tolkning uti
et af mina Bref. Originalet har Du ofelbart sjelf. Begge Prof-Öfversättningarne återgå äfven
som min Mandorffs begge originale Bref, men som Du också bör få läsa, för at derigenom
äga hela Sammanhanget af denna vår Brefväxling. Vi vore väl ifrån första Stunden Vänner;
men den högtidliga Vänskaps-Förbindelsen daterar sig dock först ifrån Lögerdagen d. 24 Nov.
Helig skal den Dagen förblifva uti vår Lefnads Annaler. Tilfälligheter bidraga stundom
ganska mycket til ökandet af glada Minnen och sälla Känslor. Således hade det för mig
en egen angenämhet, at min Mandorff vid samma ålder studerat i Greifswald, som
jag ägde, då jag ifrån 1745 til 1748 där tilbragte de gladaste åren, blef där hema stadd uti
samma Studier, med samma Vitterhet, som han där sedan, churu långt efter, inhämtade.
Där besökte han dageligen Bibliotheket, som utomdes stod under hans Ledares, Hr Wallenii
vård, och gjorde första Bekantskapen med de af mig utgifna Böcker; sedan under sina
Resor hörde han mit ringa Namn med Godhet omtalas af utländske Lärde, önskade sig et
närmare framtida Omgänge med mig, och nu äger han min hela Vänskap. Jag ifrån
min sida smakar et annat slags Nöje uti denna min nya Bekantskap. Först var mit
Sinne så djupt såradt öfver den olyckliga Adolfs så aldeles obegripeliga affsteg ifrån al
Vänskap och Taksamhet, ack ty värr! ifrån sin egen Välfärd, ifrån sig sjelf; – och ännu
har aldrig någon yngling så glömt bort sig sjelf som han – – hvad skulle väl kunna
ersätta denna förlust hos mig, en förlust så mycket känbarare för mit Hjerta, som Föräldrars,
2:ne af mig så vördade och älskade Bröders Hopp med detsama var aldeles förloradt! –
Under det jag på alt detta tänker, öfver alt detta hemligen grämer mig, bjuder mig en
annan Yngling Hand och Hjerta, en Yngling som alt ifrån Vaggan varit, och ännu uti
denna stund är en fullkomlig Antipode mot den stackars Adolf. Han kom således uti
en stund, då jag visst behöfde honom. Läs våra Bref, och döm om vi höra för hvarandra,
om vi misstagit oss på hvarandra. Men än et par ord om Adolf. Underligt! jag vet
intet, om jag skal prisa eller lasta mit Hjerta derföre, jag kan än intet så aldeles
afkläda mig al Känsla för honom: ty han är väl mycket brottslig, det är sant; men
han är född at vara det. Hela vårt Lif räcker ej til at tacka Gud för det vi ej äre födde
med vissa Böjelser, at vi icke hyse och hylle den Dolk uti vår egen barm, som tidt och
ofta hos oss skulle mörda de ädlaste, de dygdigaste försatser; sluteligen öfverväldigas
man, faller under sin egen Kraft, misströstar, lämnar sig blindtvis åt de Känslor,
som för ögonblicket behaga, lämnar sig åt et okändt öde, vandrar uti yrsel och Sökn.
Där har Du den olyckelige Jossens actuella Ställning, den Ynglingens, som vi så högt och
ömt älskat. Kunde jag ännu hjelpa honom, jag gjorde det visserligen; men – –

Jag kommer til min Mandorff åter. Ej nog dermed, at han kom til mig såsom en
Läkare, han kom äfven såsom Fullbordare af en urgammal önskan hos mig. Alt ifrån
den första Stunden jag trädde i tjenst här i Cancelliet och vid Bibliotheket, önskade jag i
mit Sinne, at finna ibland mine Kamrater en vän, sådan som jag uti min inbilning önskade
mig honom. Ibland de hundrade, hvilka inom detta Verk omgifvit och omgifva mig, fann
jag dock aldrig en enda, som hos sig förband alt det jag önskade mig: ty öga och hjerta
ville för ingen del här vara lottlöse; det Pastorale och Tyska Literaturen fingo för
ingen del vara borta; det Öma och det Glada skulle här nödvändigt stå uti nära Samband.
Altid saknade jag hela Bilden, efterhand misströstade jag at finna den inom min egen Tjenste-
väg

sålunda

väg realiserad; jag gaf hoppet aldeles förloradt, och just när jag ej mera tänkte derpå, då Adolf hade liksom ingjutit i mit Hjerta en leda til nya Hjertats förbindelser, just då ställer sig en Yngling för mit öga, med hvilkens Bild jag omgåts i många år; – och hvilket Hjerta han åter-gifver mig, finner Du bäst af hans sista Bref, äfven som hvilka Egenskaper han äger Du finner af mina Bref til både Dig och Honom. Han märkte dock snart mit misstroende til de ömaste Försäkringar; han oroades; han var hos mig sistl. Onsdag, han kom åter i Lögerdags, och på hvad sätt Alliance Traitaten då oss emellan bebrefvades och underteknades, ser Du bäst af sjelfva Handlingarne. Är Du nu nögd, Lilla Stafva, med detta Förtroendes Bref?. Ack! ja, det är Du visst. Tro, at vi aldrig talas vid, utan at Du är med uti vårt Sällskap. När han sätter en Vällust däruti, at tala om sina begge Syster; så sätter jag åter en heder och tilfredsställelse däruti, at tala om mina begge Döttrar. För Dig har han ocksa redan fattat en egen särskild vördnad och vänskap. Dock nog härom för denne gång.

Förlåt, at jag nu först tackar Dig för dit sista kära, glada och goda Bref. Sådana läser jag så gerna. – En annan gång skal jag säga Min Stafva, hvad jag vidare ämnar Dig utur mina Papers-häfvor. Du skal blifva min lilla förtrogna Geheim-Archivaria. Helsa Din Söte John aldraömast ifrån mig. Gud gifve Er begge alt Godt!!!

Min Hjerteligen älskade John den andre! Huruledes Försynen lycksaligat mig med det Behofvet, at hädanefter numerera mine Johner, ser Du bäst af Storadepêchen til Stafva; och kunde jag väl bättre eller värdigare förvara minnet af min John den Tredje än uti den andres och lilla Stafvas Geheim-Archiv? Framdeles skal Minnesvården af John den Förste därstädes ocksa nedläggas.

När jag, såsom jag hoppas, uti nästa vecka kommer at aflägga mit skyldiga Besök i den Historiske Bokhandeln, skal jag väl ransaka efter Söderbergska Paketet. Mit dåvarande Resp. Ombud är äfven något minneslös, således en slät Historisk Bokhandlare; aber för Syndernas skull måste någon Brist tolereras.

Hr Wagner ifrån Berlin är mycket god, som vil seen gamal Man i Stockholm. Han blir välkommen.

Ack Bäste Du! Läsningen uti Bayles Dictionnaire, Marchands Upplaga, utgjör en Vällust för min Själ. Hans fina och skalkagtiga Snille, i förbindelse med en den vidsträcktaste Lärdom, med en Granskings- och Benings-gofva utan like, skulle sådan Lecture ej behaga mig, som alla dagar vil lära mera, vidga i samma mån Synkretsen, förädla Smaken. Jag sörjer bara deröfver, at jag ej får läsa så ofta, som jag ville, uti detta så aldeles förträffeliga verk.

Tänk intet på Öfverste von Wallens Portrait-Samling. Öfver-Inspect. Nescher har en underdånig Fordran uti Sterbhuset, som står utomdes på svaga fötter; och anamar således par préference denna utan al urskilning och föremål gjorda Samling. Om Samlingar hos oss uti dylik väg en annan gång.

Glöm ej min vördnad til din K. Far. Jag omfamnar Dig af alt hjerta.

Gjörwell

Som jag nu sitter och skrifver, kumer Hr. Nyberg med Maj o. Jun. af Esprit des Journaux.

BREF: ifrån Kongl. Bibliothecarien C. C. Gjörwell til Fru Gustava Eleonora Lindahl och Herr Joh. Nil. Lindahl i Norrköping; dat. Stockholm den 27 Nov. 1792.

Collectio Gjörwelliana.

Innehåll:

1) Återvunnen Hälsa. 2) Första Bref-offret tillhör min frånvarande Dotter. 3) Hr Herr. Nordströms Declarationer til min äldre Dotter. 4) Min Vänskap med Secreter. Mandorff. 5) Des och hans Egenskaper. 6) Denna Förbindelse högst märkvärdig i anseende til des tid. 7) Åtskillige des Bi-omständigheter. 8) Den olyckliga Contrasten uti Adolfs Person. 9) John den andre skal förvara minnet af den förste och tredje. 10) Bayles Dictionnaire. 11) Öfverste von Wallens Portrait-Samling. 12) Varieteter.

Se nu, Aldrabästa Stafva! har vår Herre åter hulpit din gamle Far på fötterne igen, efter en ganska svår Sjukdom, som började den 24 Oct. och slöts den 24 Nov. -- jag räknar ifrån des första början til des sista mera besvärande Plåga -- ehuru jag väl ännu får kännas vid Kraftlöshet och tung Andedrägt. Vore ej årrtiden emot, så skulle väl Gubben snarare vederfås; dock alt som Gud behagar. När man passerat 60 år, så äro alla Pretentioner förbi, och lefver man sedan bara af Försynens Gracer: detta medförer dock ockå en skön Känsla, ty man är så mycket mera taksam emot Upphofvet til alt Godt. De första dagarne, då jag började sitta uppe, tilbragtes på Sopham uti Söta Mors Förmak, således just under Min Stafvas ögon, jag menar dit vackra Portrait, eller rättare Portraitet af dit vackra Ansigte. Nu är jag åter inflyttad på min sida, sitter där och skrifver dessa rader. Besynnerligt, at jag under hela denna Sjukdom, under starkaste Febern, ej haft en enda gång ondt i Hufvudet, utan kunnat mellanåt och på de goda Stunderne både läsa och skrifva, dock välförstående efter Krafternas råd och lägenhet.

Mit första glada och långa Bref per Posto blir til Dig, Min Egen Lilla Stafva, och at det må blifva Dig rätt behagligt, så beledsagar jag det med Bilagor, som samfält läste och betraktade ofelbart skola vällusta dit goda och öma Hjerta, smaka din lilla Pastorala Själ just efter önskan.

Den första Depechen förer Dig således til den sälle Captens-udden tilbaka, och förnyar hos Dig Minnet af den lilla oskyldiga Trägårds-gossens så hjerteliga Begär, at få med sin ringa tjenst uppwakta uti lilla Louises Blomster-Parterre. När jag näst före min Sjukdom var hos Louise, begärde jag få låna denna Correspondance, för at glädja mig sjelf dermed; men då jag fann den så vacker och så dygdig, tänkte jag: den skal min lilla Stafva ockå få förlusta sig med. Se här har Du den: lägg den til de öfriga Paperen uti din käraste Gömma.

Den

Den andra Depechen har åter et annat behag med sig, åtminstone det af Nyhet.
Den omförmäler en förbindelse de la plus fraiche date, emellan 60 och 20 år, emellan
en Gubbe och en Yngling, men hvilkas år aldeles intet hindrat, at med Snille och
Hjerta nalkas. Den innehåller Brefväxlingen emellan din Far och hans nye Vän,
Hr Secreter Mandorff. Detta är hans Namn. Af Anmärkningen til mit första Bref
lärer Du närmare känna honom, och kan laggas til det jag skref om honom, utan
at ännu då nämna honom. Men för at fullkomligen gjöra honom känd, så vil jag
nu vidare tilfoga, at han saknar sin Mor sedan flera år, men om hvilken han
altid talar med den största vördnad och ömaste Kärlek; at han älskar sin Far på
et sätt, som jag ännu aldrig sedt någon Son gjöra, ty han talar om honom med
en Kärlek, just med en förtjusning, som aldeles intagit mig — Herre min Gud!
hvilket Afstånd emellan denne Son och en annan Son, hvars Namn jag ej utan
tårar kan nämna — . Han är ende Sonen och har 2:ne Systrar, yngre än han,
och hvilka han just adorerar. Man bör se honom, när han talar om de Bref han får
ifrån Far och Systrar i Stralsund; ty man kan då utur hans ögon läsa Brefvens
innehåll, åtminstone det intryck de gjort på hans Hjerta. Här i Cancelliet äger han
sine Förmäns Grace i den mån, at de, utan någon den minsta hans egen åtgärd,
täfla om at befordra en Yngling af så ovanlige Egenskaper; ja man talar
redan om at han skal komma in uti Cabinetet. Ordentlighet, Arbetsamhet,
Renlighet och Smak uti sin Drägt, Behag uti hela Väsendet, samt et eget Sätt
at med begge och öpna Händer tolka sin upriktighet, hälst vid Afskedstagandet
alt sådant utmärker honom vidare. Jag anförer nu blott hvad jag ej tilförne
omskrifvit. i början af vår Bekantskap, eller samma dag då han fick mit första Bref,
ville jag gjöra mig sjelf et skalkagtigt nöje och förraska hans Morgonstund,
för at se huru Böcker och Paper lågo hos honom til vägs, huru hans egen
Deshabillé var beskaffad. Det lyckades mig excellent. Han bor på Norr vid Clara.
Jag kom dit, Vardinnan släppte mig oanmäld in, jag fann honom redan lagad i Håret, men än
uti Puderskjortan, sittande på sin upbredda snygga Säng med sit Myggtjäll öfver, framför
en Stol, på hvilken stod en Skål med Mjölk och Skorpor bredvid, och läsande uti de tryckta
Nyheter, han fåt af mig til låns, som lågo omkring honom på Sängen: hela denna vackra
och likssom pastorale Scene uplystes af Morgonsolen, som då nyss stigit in uti rumet, och
gaf et dubbelt behag åt hans rodnad, hans bestörtning, hans glädje, hans tacksamhet,
at se mig hos sig, i förening med des blydsamhet at ursäkta och förklara denna lilla
Ungkarls Desordre, som för öfrigt kunde finnas uti hans rum. Hvad menar lilla
Stafva väl, månne alt detta roade mig? ack! det roade mig just innerligen.
När jag sedan började se mig närmare omkring, låg på hans Bord et Band af våra
Vitterhets arbeten upslaget, och där ofvanpå det bilagda lösa Bladet af en hans Öfver-
sättning utur Gessners Idyller. Detta blef genast vårt Språk-ämne; och jag fick då höra,
huruledes en af hans vänner hade, för eget nöje, inrättat et litet Hand-Tryckeri, utur
hvilken nymodiga Press detta Blad kommit, och äfven hade han sjelf graverat Vignetten,
som förestäler den så snoppne Herden och den glade Fogeln. Detta Blad, såsom en sälls-
synthet på den Typographiska sidan, gaf han mig, och roade jag mig sedan at
jämföra denna hans Öfversättning med en af unge Hr Nordström af samma Mylon.

Du

Du får nu sjelf läsa dem begge, samt äfven vidare Hr Berquins Franska Tolkning uti et af mina Bref. Originalet har du ofelbart sjelf. Begge Prof. Öfversätningarne äter, gå, äfven som min Mandorffs begge originale Bref, men som du äfvenså bör få läsa, för at derigenom äga hela Sammanhanget af denna vår Brefväxling. Vi voro väl ifrå första stunden Vänner; men den högtidliga Vänskaps-förbindelsen daterar sig dock först ifrån Löverdagen den 24 Nov. — Helig skal den Dagen förblifva uti vår lefnads Annaler. Tilfälligheter bidraga stundom ganska mycket til ökandet af glada Minnen och sälla känslor. Således hade det för mig en egen angenämhet, at min Mandorff vid samma ålder studerat i Greifswald, som jag ägde, då jag ifrån 1745 til 1748 där tilbragte de gladaste åren, blef där hemastadd uti samma Studier, med samma Vitterhet, som han där sedan, ehuru långt efter, inhämtade. Där besökte han dagligen Bibliotheket, som utomdes stod under hans Lärares, Hr Wallenii, Vård, och gjorde första bekantskapen med de af mig utgifna Böcker; sedan under sina Resor hörde han mit ringa Namn med Godhet omtalas af utländske Lärde, önskade sig et närmare framtida umgänge med mig, och nu äger han min hela Vänskap. Jag ifrån min sida smakar et annat slags nöje uti denna min nya Bekantskap. Förut var mit Sinne så djupt såradt öfver den olycklige Adolfs så aldeles obegripeliga Afsteg ifrån al Vänskap och Tacksamhet, ack ty värr! ifrån sin egen Välfärd, ifrån sig sjelf, och ännu har aldrig någon Yngling så glömt bort sig sjelf som han — hvad skulle väl kunna ersätta denna förlust hos mig, en förlust så mycket kännbarare för mit Hjerta, som Föräldrars, 2:ne af mig värdade och älskade Bröders Hopp med detsamma var aldeles förloradt? Under det jag på alt detta tänker, öfver alt detta hemligen grämer mig, bjuder mig en annan Yngling Hand och Hjerta, en Yngling, som alt ifrån Vaggan varit och än i denna stund är en fullkomlig Antipode mot den stackars Adolf. Han kom således uti en stund, då jag visst behöfde honom. Läs våra Bref, och döm om vi höre för hvarandra, om vi miss-tagit oss på hvarandra. Men än et par ord om Adolf. Underligt! Jag vet intet, ~~om~~ jag skal prisa eller lasta mit Hjerta derföre: jag kan ännu intet så aldeles afkläda mig al känsla för honom; ty han är väl mycket brottslig, det är sant; men ack! han är född at vara det. Hela vårt Lif räcker ej til at tacka Gud för det vi ej äre födde med vissa Böjelser, at vi icke[1] hylle[4] och[3] hyse[2] den[5] Dolk uti vår egen Barm, som tidt och ofta hos oss skulle mörda de ädlaste, de dygdigaste Föresatser; sluteligen öfverväldigas man, faller under sin egen Kraft, misströstar, lämnar sig blindtvis åt de känslor, som för ögonblicket behaga, lämnar sig åt et okändt Öde, vandrar uti Yrsel och Töcken. Där har du den olycklige Gossens ~~[illegible]~~ + ställning, den Ynglingens, som vi så högt och ömt älskat. Kunde jag ännu hjelpa honom, jag gjorde det visserligen; men — — + actuella

Jag kommer til min Mandorff åter. Ej nog dermed, at han kom til mig såsom en Läkare; han kom äfven såsom Fullbordare af en urgamal önskan hos mig. Alt ifrån den första stund jag trädde i tjenst här i Cancelliet och vid Bibliotheket, önskade jag i mit sinne, at finna ibland mine Kamrater en Vän sådan som jag uti min inbilning önskade mig honom. Ibland de hundrade, hvilka inom detta Verk omgifvit och omgifva mig, fann jag dock aldrig en enda, som hos sig förband alt det jag önskade mig: ty öga och hjerta ville för ingen del här vara lottlöse; det Pastorale och Tyska Literaturen fingo för ingen del vara borta; det ömma och det glada skulle här nödvändigt stå uti nära Samband. Altid saknade jag hela den Bilden, efterhand misströstade jag at finna den inom min egen Tjenstväg realiserad, jag gaf Hoppet aldeles förloradt; och just när jag ej mera tänkte derpå, då Adolf hade liksom ingjutit i mit Hjerta en Leda til nya Hjertats förbindelser, just då ställer sig en Yngling för mit öga, med hvilkens Bild jag omgåtts i många år; och hvilket Hjerta han åter gifver mig, finner du bäst af hans sista Bref;

Bref; äfvensom hwilka Egenskaper han äger Du finner af mina Bref til både Dig och Honom. Han märkte dock snart mit misstroende til de ömaste Försäkringar; han orvades; han var hos mig sistl. Onsdags, han kom åter i Lögerdags; och på hwad sätt Alliance-Traitaten då oss emellan bebrefvades och underteknades, ser Du bäst af sielfva Handlingarne. Är Du nu nögd, lilla Stafva, med detta Förtroendes-Bref? Ack! ja, det är Du visst. Tro, at vi aldrig talas vid utan at Du är med uti vårt Sällskap. När han sätter en Vällust uti at tala om sina begge Systrar, så sätter jag åter en heder och tilfredsställelse däruti, at tala om mina begge Döttrar. För Dig har han också redan fattat en egen särskild Vördnad och Vänskap. Dock nog härom för denne gång.

Förlåt, at jag nu först tackar Dig för dit sista kära, glada och goda Bref. Sådana läser jag så gerna. — En annan gång skal jag säga min Stafva, hwad jag vidare ämnar Dig utur mina Papers-håfvor: ty Du skal blifva min lilla förtrogna Geheim-Archivaria. Hälsa din Söta John aldraömast ifrån mig. Gud gifve Er Begge alt Godt!!

G.

⁂ ⁂ ⁂

(Min Hjerteligen älskade John den andre! Hwruledes Försynen lyksaligat mig med det Behofvet, at hädanefter numerera mina Johner, ser Du bäst af stora Depeschen til Stafva; och kunde jag väl bättre eller värdigare förvara minnet af min John den Tredje än uti den andres och Lilla Stafvas Geheim-Archiv? Framdeles skal Minnesvården af John den Förste därstädes också nedläggas.

När jag, såsom jag hoppas, uti nästa veicka kommer at aflägga mit skyldiga Besök i den Historiske Bokhandeln, skal jag väl ransaka efter Söderbergska Paketet. Mit därvarande Ress. Ombud är äfven något minneslös, således en slät Historisk Bokhandlare; aber för Syndefnäss skull måste någon Brist tolereras.

Hr Wagner ifrån Berlin är mycket god, som vil se en gamal Man i Stockholm. Han blir välkommen

Ack Bäste Du! Läsningen uti Bayles Dictionnaire, Marchands uplaga, utgjör en Vällust för min Själ. Hans fina och skalkagtiga Snille, i förbindelse med en den vidsträcktaste Lärdom, med en Gransknings- och Benings-gofva utan Like - skulle sådan Lecture ej behaga mig, som alla dagar vil lära mera, vidga i samma mån Synkretsen, förädla Smaken. Jag sörjer bara deröfver, at jag ej får läsa så ofta, som jag ville, uti detta så aldeles förträffeliga Verk.

Tänk intet på Öfverste von Wallens Portrait-Samling. Öfver Insp. Nescher har en underdånig Fordran uti Sterbhuset, som står utomdes på svaga fötter, och anammar således par préférence denna utan al urskilning och Föremål gjorda Samling. Om Samlingar hos oss uti dylik väg en annan gång.

Glöm ej min vördnad til din K. Far. Jag omfamnar Dig af alt hjerta

Gjörwell.

P. S. Som jag nu sitter och skrifver kommer Hr Nyberg med Maj och Jun. af Esprit des Journaux.)

Afskrift.

BREF ifrån Kongl. Bibliothecarien C. C. Gjörwell, til Herr Secreteraren C. A. J. Mandorff; dat. Norrmalm, Torsdagen, d. 29 Nov. 1792.

Innehåll:

1) Mit synnerliga Nöje at skrifva och få Bref. 2) Generalens Grefve Fredr. Horns Oförrätter. 3) Mit Försvars-medel. 4) Stora Sättet at förolämpa en oskyldig Man, at straffa den trogne Tjenaren. 5) Det glada Skämtet står väl ihop med Oskulden. 6) Parisisk Spe-glosa öfver nu varande Konungen i Preussen. 7) Hagedorns invitation til gemensam Glädje. 8) Hr Schlözers Misshagg uti Domen öfver Gustaf III. och Svenska Folket. 9) Mit Ögonkast på Svenske Thronens Missöden. 10) Vårt gemensama Lugn. Bilagor.

I anledning af det första Bref jag i går anförtrodde uti Min Johns granlaga vård tager jag mig i dag anledning at tilskrifva Dig et särskildt. Mig var det, såsom Du ser, at skrifva Bref, förtrogna Bref, Historiska Bref. Du finner således äfven här igen mit Hjerta, min Böjelse. Men har jag en Vän, med hvilken jag kan dela detta för mig så utvalda Nöje, så fordrar jag väl icke samma Beredvillighet hos honom tilbaka; men nog äskar jag, at han tilskyndar mig en så oskyldig Tilfredsställelse, som den, at ofta få af honom tilbaka: Känslofulla, glada och vittra Bref, sådana som böra flyta utur en ung, lekande och målande Penna. Det Öga, som kan tolka, den Mun, som kan förklara Vänskapens och Smakens så ädla, så förnöjande Känslor; huru skulle ej dess Hand lika lätt, lika okonstladt, samt så gerna kasta på Papperet alla de motsvarande uttrycken? De här et oselbart Band på Hand och Penna: hvad känner den ene Vännen, när han skrifver til den andre? Lyksalighet, i sanning en liksom högre Lyksalighet, än den som njutes under det personliga [Umgänget]. Själen verkar då ensam, och det Sinliga, det Känslofulla är i samma mån hos oss mera förädladt. Så känner jag det åtminstone — och vare detta alt nog til et anständigt Företal uti detta Bref.

Til upplysning af det Bref jag gaf dig i går länder, at den där omförmälde Generalen är Grefve Fredric Horn, Fader til den exilerade och med den blott exequerande Konunga-mördaren så nära förbundne Claes Horn. Den andre lika så origtigt som otilbörligt misstänkta var Pastor Haichenburg, hvilket den gamle indiscrete munnen icke kunde dölja för mig. Jag led mer öfver den Orätt han gjorde denne min så högligen ärade och älskade Vän, än öfver den han tilfogade mig sjelf: detta satte mig i hetta och lade mig det Svar i munnen, som Brefvet innehåller. Dock ej nog härmed; jag lät ock et par dagar efteråt uti Dagligt Allehanda införa et Contra-Manifest, som jag bilägger, äfven som en Artikel utur Norrköpings Tidningar, rörande unge Grefve Horn, uti hvilken jag dock äger äfven så mycket del som Du, Bäste Vän!

Se!

Se! på detta sätt misstänkes och vanryktes en den fredligaste och oskyldigaste man, som förer den stilla afsides Lefnad, hvilken Du nu känner. Den som varit med uti den så kallade Stora Verlden, varit med uti Brytnings- och Parti-tider, den vet och minnes med fasa, huru lätt en förhatelig, en skadande Ton både tillskapas och underhålles emot en Man, som det dock icke förtjenar. Lägg härtil, om en sådan Man sedan med den största, den obilligaste Otack, jag vil icke säga ---het, bemötes af den Person, för hvilken han uti runda Tjugo och sju år uppoffrat sig, och tvänne gånger vedervågat hela sin varelse, samt slutligen af samma Person lämnas just i händer på dem, med hvilka han för samma Person skull varit af et annat Tänkesätt -- skulle man väl sedan hugfällas at tro höga Ord och Löften, at äfventyra några få öfrige Dagar? Sannerligen icke. Nej! de skola helgas åt Vänskapen och Naturen, åt Granskningen och Smaken.

Det glada Skämtet må gerna blanda sig uti detta Sällskap. Är det Politiskt, så har det merändels något litet elakt med sig; är det åter för Samlefnaden, medförer det bara goda Känslor. Se här Prof af begge. Uti et Pariser blad under den 20 Oct. läser man följande Galanterie, och hvarmed man regalerat Konungen af Preussen; i anledning af hans pompeusa Hotelse at rasera Paris och derpå följande glorieusa Campagne, så lydande: "Demain on donnera, au Théâtre national de Moliere, la premiere Représentation du Diner du Roi de Prusse, retardé par l'indisposition de son armée: Pièce historique en deux Actes & en vers. On n'a pas non plus oublié de faire des Chansons sur le Roi de Prusse & le Duc de Brunswik; celle qui paroît le plus du goût de la multitude a pour refrain: la foire, la foire, & l'usage qu'on doit faire du Manifeste, lorsqu'on a cette petite incommodité". Det var ocksa en verkelig Sanning, at en stor del af Preussiska Arméen dog i Champagne af Rödsot, ty de föråto sig på de sköna Drufvorna, och hade slutligen ej annat än Hästkött at stilla Hungeren med, hvilket Kammarherren Baron d'Albedyhl försäkrade mig, som hade 2:ne sine Bröder med på detta Tåg. Där strök ock med en Preussisk Officerare från vårt Svenska Pommern, Lieut. Tigerström. — På en annan sida, hvilket Skämt kan vara sannare och vackrare, än det af Hagedorn, då han uti sit Snille och Hjerta lekte fram följande:

Aufmunterung zum Vergnügen.

Erlernt von muntern Herzen
Die Kunst beglückt zu scherzen,
Die Kunst vergnügt zu seyn.
Versucht es. Laßt uns singen,
Das Alter zu verjüngen,
Die Jugend zu erfreun.
Macht neue Freundschaftsschlüsse!
Ihr Kinder, gebt euch Küsse!
Ihr Väter, gebt euch Wein!

Se

Se nu, Bäste John, äre vi från den Saken. Nu något hörande til Historien. Hr Schlözers Stats-Anzeigen känner Du ganska väl; men lärer icke hafva sedt et af hans nyaste Häften, eller N:o 68. Där införer han en Resumé à sa manière af Handlingarne rörande Gustaf III:s Mord. Sjelfva Rubriken är egen, och lyder således: Ankarström und Consorten, wenigstens 10 Schwedische Königsmörder; aus Acten. Han låter sedan en liten Prologue spasera i förväg, utur hvilken jag vil här afskrifva följande Stycke: Eine Unbegreiflichkeit, vielleicht die grösste von allen: hat seit Anno Domini 700 je ein König in Schweden mehr stuartisirt als Gustaf III? und kannte der unglückliche Mann sein Volk, seine Landes-Geschichte, nicht? Wusste er nicht, dass kein Volk in Europa, selbst die Britten nicht ausgenommen, seit vollen 1000 Jahren, das Stuartisiren weniger vertrage, als das Schwedische Volk? Brachte ihn Josephs II und noch mehr Louis XVI Schicksal nicht zur Vorsicht? Jag ämnar intet commentera hela denna Text; men måste dock litet åga et par uttryck af densamma. Hvad Hr S. menar med sina ån 700 än 1000 år uti vår Historia har jag svårt vid at inse, hälst jag nyligen just nagelfarit vår både Side- och Konunga-Längd i affeende på Thronens missöden; äfven som han gjör vårt Svenska Folk en stor orätt, om han tilskrifver det desamma. Nej, min Spyfluga, tag Gransknings-glaset fram, se noga på saken; och säkerligen sätter du då i stället de Svenske Herrarne. Folket var Gustaf III af Själ och Hjerta tilgifvet; och ingen Konung har mera känt och vågat, mera kruset för sine Herrar, än just Gustaf. Hans Politik var netto motsatsen af Konungarne Carl IX:s och Carl XI:s Stats-Maximer; och fulleligen är jag viss på, at det enda offer, som honom aftvangs, jag menar det enda Hufvud, som föll på Ladugårdslands-Torget, skedde tvärtemot hans ifrån början antagne och alt igenom följde Plan. Han blef icke des mindre offer för denna sin fina och höfliga Politik. Jag kunde skrifva mycket, mycket i detta ämne; men vil blott be Dig gjöra med mig följande almänna ögonkast. Ifrån och med Oden til och med Gustaf III hafva Nittio och fem (de tremne Sturarne, såsom laglige och långvarige Riks-Föreståndare, då med inberäknade) Regenter setat, uti et tidelopp af Nittonhundra år, på Svenske Thronen; af hvilka åter icke mindre än Femtio och fem dels omkommit genom förrädisk och vådelig Död, dels blifvit affatte, dels sjelfve nedlagt sin Krona eller vikit Riket. När nu härtil komma Ellofva Mot-Konungar, Fjorton Riks-Föreståndare, dels lagligen tilsatte eller valde, dels sig sjelfvilligt förklarande; när man vidare finner Tretio och sju Kron-Candidater, Sju Kron-Pretendenter, ~~samt slutteligen~~ Ethundrade och ellofva Små- eller Fylkes- Härads- Här- Sjö- och Näs-Konungar uti Heden-tima, samt federmera Hertigar och Stor-Furstar, af hvilka samtälde Mot- Med- och under-Konungar ganska många delte enahanda öde med Öfver-Konungarne; och när man härtil slutteligen lägger Tjugo och sju Rikets Jarlar, samt icke mindre än Ettusende Ethundrade och fyratio kände Rikets eller Konungens Råder, med mer eller mindre magt beklädde, med mera gifven eller tagen del uti Regeringen, särdeles uti Medel-tiden och under utländske eller svage

Konungar

Konungar — när man, säger jag, med et stilla öga öfverser hela denna Tafla, med djup Eftertanka läser våra Chrönikor och Handlingar, känner Nationen och Människan; så skulle jag förmoda, at man begriper Händelserne.

Jag tror, at Du efter et närmare åskådande på denna Tafla behöfver litet hvila Sinnet; mig vil ocksa Pennan falla utur handen, sedan jag väl slutat denna Mönster-rulla: låtom oss fälla ned Förlåten, låtom oss komma til Vänskapen, Troheten, Redligheten och Glädjen tilbaka. Där andas hvarken Försåt, Gift eller Mord; nej, där njutes Lifvet, Lugnet, Sälheten. Omgifve de motsvarande Känslor min Sohn beständigt! Intet mindre tilönskar Dig af

Din

tilgifnaste Gjörwell.

Bilagor.

1.

Förklaring.

Underteknad finner sig befogad at förklara, det han icke förer någon slags Correspondance med utländske Politiske vare sig Journaler eller Tidningar; aldraminst har han uti någon tid lånt sin Penna til Osanning, Beskylningar eller Förgripelser. Mit Tänkesätt för den Historiska Sanningen, den medborgerliga Dygden och den Undersåteliga Lydnaden hafver uti alla tider legat uti öpen dag uti mina arbeten. Den, som mig för annat beskyller, gjör ej allenast mig en den mäst sårande Oförrätt, utan han sårar ocksa agtningen för sin egen Person på det ömaste: ty han beskyller utan Sanning och utsprider utan Bevis:

C. C. Gjörwell,
Kongl. Bibliothecarie.

Utdrag af et Bref, dateradt Köpenhamn, d. 12 Oct. 1792, til et Handelshus i Norrköping, angående de Landsförviste Svenske Herrar *).

Min gode Herre och Handelsvän.

Edert Bref angående - - - Expeditionen har jag redan bekommit och tänker innan kort kunna uppfylla eder önskan &c. Jag tackar äfven för Nyheterne angående Edre Svenske Herrars Lösgifvande, som varit delagtige i det faseliga och för Menskligheten vanhedrande Konunga-mordet; men dessa Nouveller kommo försent. Herrarne lära hafva kampat med Posten at komma fort, emedan jag verkeligen sett dem här i Köpenhamn 10 dygn innan jag bekom edert Bref. Ehuru ej Svensk til födslen, befalte mig dock Menskligheten rysa vid deras åskådande. Ingen af desse Barbarer visade någon slags ånger öfver et brott, som väcker fasa hos de vildaste Folkslag, utom för detta Grefve Horn, som med tårar undansprang det tillöpande Folkets Stenkastningar och skällsord. Han haltade af en Blessure, som man berättade honom hafva fått af Peubeln i Helsingborg, då de lade ut från nya Stenbryggan. Under mitt 3-åriga vistande i Stockholm lärde jag något känna denne Herre; så at jag aldeles ej misstagit mig på hans Person. Han har en vacker Figur, men et fult Hjerta. En af desse för detta Svenske Grefvars och Baroners Betjenter, blef i misshugg illa blesserad i armen. Så länge desse Herrar kunde synas, hörde man ej annat af Folkhopen än detta Skriket: Fanden gale udi ede Siele, I ugudelige Konge mördere **)! — Jag har sett en del häraf i Tyska Avisorne; förmodeligen torde det ock redan hafva stått i de Svenska; så at dessa berättelser följakteligen ej såsom nyheter lära anses. Man vill härstädes göra sig försäkrad, at desse för detta Svenske Herrar anställt sin Resa til Frankrike, för at vidare fäkta mot Konunga-värdigheten. — Vid Jul-tiden lärer jag kunna göra hvad jag lofvat eder. Förblifver &c.

P. L. A.

*) Afskrifvet utur: Norrköpings Tidningar för 1792, N:o 90. De Svenske Herrarne voro: Grefvarne Horn och Ribbing, Baron Ehrensvärd och Öfverste-Lieut. Lilljehorn.

**) Min Correspondent i Hamburg skrifver mig til under den 26 Oct. 1792 således: "De exilerade hafva alle varit här utom Horn, och äro redan borta utom Ehrensvärd. "Hr Hofman i Wien har uti sin Journal, Zeitschrift kallad, upkastat bittra, men otil-"börliga, frågor, i anledning af Hertigens Dom öfver dem. Uti en här i dag utkommen "Tidning läser man under Wien: at de allierade Hofven skola hafva förenat sig, at "ej admittera dem i deras Länder, eller, om de där ertappas, insätta dem i evigt "Häkte".

Tisdags efter mid. 111.

Til Lilla Stafva.

Tack, Bästa Du, för Dit sista a. Bref; i tacke
äfven Bror John för hans a. Bref både til Dottern
och. Hvad tycker Du väl, om <u>Sitt i dag på ja</u>
Domprostinnans Kappsägg, at jag tycker,
at Lotta Mer har litet ogodt, at vara ond på
Dig, som ej skrifvit et endaste ord hvarken til någon
af oss. Värst är det, at Domprostinnan blifvit
strandsatt, ehuru Du vet själf, at man ej för

alt starkt^ten fabrikt i Strasbourg, som man hör uti
[illegible]erne, at fortsätta det Fabriquearna bör långt
ut på Söder af oss, så uti [illegible]månaden.
söta Mor skal dock gifva på detta: Du vet at
hon är intet hvilande, helst när det kommer
an på, at göra Vännen. — lilla Dr. Louise
ber vördsamt helsa, hennes [illegible], hur händerne
hålla med [illegible] till [illegible] föreståendet etablissement.
— Helsa Din söta Syster och bed henne låna mig utur
Dit Bibliothek Sal. D. Luthers Tischreden, i fall
lilla Bibliothecarinnan sjelf ej ämnar ta någon anmärkn. alla sina
[illegible]. — [illegible] emottog i går [illegible] en [illegible] 24

d. 7 Dec. 92.

Min Lilla Skafva hälsas aldra-ömast.

Du var så god at skickade mig med sista ~~nästa~~ post de begge Idyllerne, men Mr Johns *begge originale* Bref återföljde icke. De lära således komma i sällskap, i det mig få nära sällskap af et Gratulations=Bref ifrån Din Lilla Hand öfver min nye Neveu: ja! Du har visst all orsak at lyckönska mig.

Bed Din Lilla John, at han lämnar i Nota på de Bref *til* el. *ifrån* Främmande, som jag

redan nedlagt uti Din Gjömma, så
skal jag nog hälst ledr hålla, fer-
nel öfver den; ul spart ~~nog~~ åka
Din Samling med 2ne nya Intro-
endes Bref.

Sälsynt skal jag förlusta
Dig med en Anecdote de famille,
eller huruledes Du nyl. varit
i tal at få dela Din dödeliga
Respect emellan en och hvarnne
Jäg redan vid mit lefwandes
första anmälande; den ena
tjödeliga, den andra nie och i-
deligt Successor uti mit
Faderliga Kall == som val förstående
en annor gång. Hedwar loft at
jag dunna fär gäsfor ej för lilla Gustav sin
lovsjungliga Sappe-

BREF: ifrån Kongl. Bibliothecarien C. C. Gjörwell, til Herr Secreteraren C. A. J. Mandorff; dat. Norrmalm, Fredagen, eller på Agathons dag, d. 7 Dec. 1792.

Innehåll:

1) Tjusning, Fördom och Vänskap äro våra oumgängeliga Behof. 2) Vägen til Visheten och Lugnet. 3) Kon. Adolf Fredric nedlägger sin Krona. 4) Kon. Gustaf III:s stora Klokhet och Kraft. 5) R. R. Gr. Kalling får Ryska Blå Bandet. 6) Hr Kosegarten, en Vitterhets-Comet af första Storleken. 7) Min Hustrus Företräde ibland Qvinnor. 8) Helsningar ifrån Norrköping.

Tack, Bäste John, för Dit angenäma Besök i förgår och de mig då lämnade Paper. Til följe af mit Löfte -- och dem jag så gerna mot Dig håller -- får Du här, medelst et nytt Bref; och såsom Vänskapen ligger til grund både vid våra Samtal och uti vår Brefväxling; så lärer jag länge, nästan alltid, ifrån min sida räcka föda åt den rena och vackra Låga, som brinner på det altare, til hwars Tjenst vi invigt begges våra Hjertan. När jag fördenskull läser en hithörande, således alltid skön, tanke eller Bild, lägger jag den på minnet, njuter den först sjelf, och meddelar den sedan åt Dig, älskade vän!

Hvad jag nu denne gång har at förnöja, et fästa dit Hjerta med, består i följande. Hr Herder i Weimar -- lyckliga Stad! som hyser flera af Tysklands Snillen och lyckligare Författare, än knapt någon annan, nästan sjelfva Berlin ej undantagen: ty där lefva nu på en gång, utom denne vår Herder, Herr Bertuch, Bode, Göthe, Jagemann, Wieland och flere -- har uti et ljust och ömt ögonblick skrifvit följande Strophe:

Auf dem vergifteten Baume der Welt, voll bitterer Früchte,
Blühn (doch) _zwo_ Blüthen, vom Thau _himlischer Güte_ bethauet:
Dichtung die Eine, sie labet den Geist mit Wasser des Lebens;
Freundschaft die andre, sie stärket, heilt und erquicket das Herz.

Ja, Bildnings-Kraften i vår själ, huru myken Sällhet tilskyndar den oss icke? Det vet Du bäst, som är stadd i de lifligaste åren och vandrar så ofta, så gerna, ibland både ideale och sinliga Skönheter. Vi få intet vara för stränge vid de begge Ofullkomligheternas skiljande från oss, jag menar: _Illusionen_ (Tjusningen) och _Fördomen_. Vi behöfve en god del af dem begge för vår Sällhet; men mit egenteliga Skrifter-mål, rörande detta så grannlaga Hufvudstycke uti en Philosophisk Catechesis, får jag antingen förbehålla et tilkommande Bref eller et af Geheime-Samtalen. Om det senare, det så sakra Guda-väsendet, _Vänskapen_, blir säkerligen ingen Strid oss emellan; ty vi lefve af den samma, vi kunne icke lefva eller vara lyckliga utom densamma. Die Freundschaft sie _stärkt_, sie _heilt_, sie _erquicket_ das Herz: Nicht wahr? Ja, beydes moralisch und algebraisch wahr. — Får jag icke då härhos foga en annan Anteckning, som jag för et par dagar sedan kastade på Paperet, för at låta dem inflyta uti et af mina första Bref. Se här är den, och lyder således: "En yngling, en tänkande, en känslofull Yngling forskade, jagade allestädes efter Sanning, efter fast Öfvertygelse; han läste djupsinniga Böcker, han rådförde kunskapsrike Män; han saknade icke dess mindre Hvilan. Trött stadnade han en afton midt ibland Grafvar,

och

och under det han kastade ögat på deras Runor, lärde en af dem honom sägen:
"Yngling! fly Lärare; ransaka hvarje Tings egen Natur; forska inom Dig sjelf, och Du skal
alt utgrunda, alt begripa; Du skal finna Visheten och dygdet". – Jag fann i morse
(d. 4 Dec) hos en Fransysk Autor, Hr Bonneville, en hitåt syftande Tanke, jämte några
Drag af den sökande Ynglingens Bild; jag har sjelf gåt hans omväg, jag har slutel.
blifvit allena, ensam tänkande; min Själ har blifvit i det mästa Grus, uti alt stilla:
Tanken var således verkeligen mit eget Rön, äfven som des Periphrase nu är min egen.
Älskade, värdige Yngling! Du söker Sanningen: på denne väg är han Dig nära, på
alla andra kommer Du på afstånd ifrån densamma. Tillåt en gamal Vandringsman
räcka Dig den Staf, som, ehuru sent, dock ledt honom til målet. Du kan, Du skal nalkas
detsamma, och blifva så mycket förlyckelig". – Läs, Bäste Du, med stilla Själ denna
Anteckning, märk noga på din egen Förfarenhet; hvad gäller? Du gifver mig rätt.
åtminstone gjör Du mit Hjerta rätt: ty det vil uti och på alla vägar lycksaliga Dig.

Men jag kommer nu til andra ämnen. Jag skickar Dig et Original-Utkast af
Sal. Konungens egen Hand til en Minnes-Stod öfver sin Fader, för det Han, af Kärlek
til sit Folk, nedlade Kronan. Jag har a tergo tilskrifvit den Rubrik och Anmärkning,
som jag fogat til den Afskrift, hvilken jag sjelf behållit. Jag kallar detta för Kon.
Adolf Fredrics största Bedrift: ty det var sannerligen hans enda Demarche d'éclat,
och lade grund til en lycklig vändning under den olyckliga omkastnings-tid, som
då rådde uti vårt Land; men sägar man blifva vid Sanningen, så måste man dock
bekänna, at detta uppoffrande, detta framträde på Store Verlds-Theatern var icke
Adolf Fredrics, utan Gustaf III: djes verke. Han hade genom sin Resa til Norrland, Dalarne
och Bergslagen, kort förut beredt Sinnena uti denne så imponerande Landsort; här i
Hufvudstaden var inom Hof och Collegier samt hos Borgerskapet alt i bästa ordning;
då Konungen, för at få Riksdag och en annan Rådkamare, förklarade uti den 1765
tilsatte, sig icke längre kunna se sit Folks Nöd – – det svalt på flera Ställen i Riket – –
och at han, om Rådet ej kallade Ständerne tilhopa, ej längre kunde bära Sveriges Krona.
Denna Declaration skedde högtidligen i Rådet den 15 Dec. 1768. Deras Excellencier,
högst bestörte, omringade den gode Konungen, och så när hade deras trägna Före-
ställningar förmåt honom at ändra sit Beslut, då den närvarande Kron-Prinsen
med Hand och öga fäste Konungens Sinne vid det fattade stora Beslutet, så at han
ofördröjeligen lämnade Råds-salen; hvarefter unge Gustaf i vagn for omkring til
Collegierna och Stadens Rådhus, för at notificera detta Svenska Kronans så oförmodade-
liga Dödsfall. Härefter såg man Collegierne komma en corps och til fot tågande up til
Slottet, under beledsagande af en bifallande Menighet, en Skara den ingen tälja kunde:
för at declarera sig inactive, sedan ingen Konung mera förde Ordet och Spiran. Qui faire?
Rådkamaren måste utfärda Riksdags-Kallelsen, och Adolf Fredric återtog Kronan –,
samt fann den nu mindre tung, sedan Hjertat blifvit lättare. Til hela Händelsen
har jag varit et ögna-vitne. Detta länder til upplysning af Inscriptionen och Minnes-
Stoden,

stoden, hvilken senare dock aldrig kom til verkställighet, så vida mig bekant är.
Detta så tidiga Drag af Gustafs å ena sidan fina och kluga, å den andra starka och
genombrytande Sinne öpnade ändå intet ögonen på Vederbörande vid hans eget
anträde til Regeringen; så at ingen ville se den 19 Augusti förr än den lyste för oss
alla, för hela Europa. Men han gaf än et Bevis på den Stolthet och Dristighet, som
låg uti hans Själ, innan han steg på sin Faders Thron. En af de förnämste Herrarne
uti den Rådkamare, som 1765 tilsattes och nästan til fullo kullstörtade den, som
tilskapades 1739, var Grefve Pehr Kalling. Han hade stått väl hos Konung Adolf
Fredric, i början af des Regering, som man vet var Anti-Tessiniansk, och redan 1754
erhållit Stora Gula Bandet. När samme Konung 1765 utdelte Blå-Band, beklädde s
då Grefve Axel Fersen, hvilken, om jag rätt minnes, var yngre inom Generalitetet,
med detta N:o 1 ibland de lefvande Sonnheterne, och Grefve Kalling förglömdes. Hvad
hände? Följande året 1766 fick Riks-Rådet Kalling S. Andrea-Orden ifrån Ryssland,
som ocksä där är den första och består likaledes uti et blått Band. Således kunde det
i den gapande Hopens ögon frist hållas för vårt Seraphims-Band. Nu blef frågan
väckt i Svenska Ordens-Capitlet: om vår Excellence skulle kunna aflägga det dagliga
bruket af Svenska Gula Bandet, för at i stället bära det Ryska Blå? Då höjde Kron-
Prinsen sin röst, och ordade med sin vältalighet, sin Stats-klokhet, sin känsla för
Svenska Namnets värdighet, kort sagt med den styrka för det Svenska eller in-
hemska, ehuru til Rangen mindre, Bandets företräde, at beslutet blef, det Ryska Blåa
Bandet ej kunde bäras oftare, än på des Ordens-dag; och dervid har det alt sedan för-
blifvit; icke heller har Grefve Kalling alt sedan fått det Svenska Blåa Bandet, utan
är nu Senior ibland Commendeurerne af Swärds-Orden. Gustaf visade således tidigt
hvad han bar i Skölden, hvad han ärnade, hvad han kunde gjöra, hvad man af
honom såsom Konung borde vänta. Jag kommer härvid ihog hvad Mr Barthélemy
uti sin Anacharsis, Tom. 1, sid. 166, skrifver om den Persiske Darius: -- et comme
il étoit aussi capable d'exécuter de grands projets que de les former, il pouvoit
les suspendre, mais il ne les abandonnoit jamais -- et un Souverain est encore
plus redoutable par ses qualités personelles que par sa puissance".

Jag återsänder Dig början til dit vackra Försök af en Satyrisk Phraseologie,
til tjenst för Neologerne uti Tyska både Stylen och Smaken; fortsätt det vidare:
ty det är dock altid lustigt at läsa, ehuru icke behagligt at följa. At kunna
vandra lätt på Styltor, at med förment Sjelfstarhet idkeligen frasera på Taken
och ibland Molnen, at tro sig i den mån vara högre och starkare, som man
skiljer sig ifrån Människan och Naturen, Enkelheten och Sanningen, är en för-
vänd ordning både i våra Begrepp och uti våra Känslor. Imedlertid råder, såsom
Du vet, denne Smak på flere, äfven de bäste, isynnerhet på de oregelbundne, på
de utsväfvande Snillen, til och med på vår eljest så förträffelige Kosegarten,
hvilken man ingalunda får neka Eld, Colorit och Pensel; men som icke des
mindre ofta illa ställer, icke rätt componerar och utmålar sina Taflor.

At

Alt är hos honom Läga och Känsla; alt är hos honom liksom et Poëtiskt Chaos. Vi äge här hos oss en Profaist aldeles i hans genre. Dock jag afbryter detta ämne; men aldrig den Tilgifvenhet, hvarmed jag skal vara och finnas

Min Egen Johns

sanfärdige både Vän och Correspondent,

Gjörwell.

Post-scriptum. Sedan Du gåt bort, och jag fat ensam och åt med lilla Fru Bribri, var vårt mästa Tal-ämne om din lilla Person. Du lärer kunna i det närmaste veta hvad jag alt sade, och då jag framförde din åstundan, at gjöra närmare Bekantskap med mina Damer, så sade min Hustru, at Du vore ganska välkomen. Jag har för Dig endast omtalt hennes förträffeliga Hjerta och mina oändeliga Förbindelser emot henne; men hennes Snille och Smak lämnar jag åt Dig sjelf at efterhand utröna. Hon torde kunna följa Dig uti Lecturen af Homerus och Virgilius: nog sagt! Derföre är hon dock ingen Madame Dacier, hvars Soppa altid var illa lagad, och fick derföre i Paris det Öknamnet af Souppe à la Greque; utan därjämte en ypperlig Hushållerska, åfven som hon uti Sjukskötsel-vården är aldeles utan sin like. At jag lefver, har jag, näst Gud, ingen annan at tacka för, än denna min kära Hälft.

Ifrån Norrköping hade jag i går Bref. Den Mandorffska Depêchen har där blifvit läst med Hjertats hela Deltagande. Lilla söta Stafvan hade ej fåt tid at skrifva — bevars! Hon vil säkerligen upsätta et anständigt Gratulations-Bref åfver min nye John, och skickade mig bara de begge Idyllerne tilbaka under Sin Johns Convert. Deremot skrifver Hr Professor Lidén, genom hvars Hand alla Bref til min Doter gå, uti sit Svar ibland annat sådedes: "Mången gång har jag grufvat mig för det Öde, som hotar din Mågs Bibliothek och oss arme Syndare, som bo i grannskapet: Gubben *) har Krut-försäljning i den öfra Byggningen, som står här åt Stora Gatan i mit Grannskap. Oräkneliga gånger har jag sökt förmå Gubben at icke hemtaga något Krut från Lagerkällaren, som han har utanför Staden; förbund med sjelfva åskan. Imedlertid äro Krut-Tunnor et oroande Grannskap för den, som aldrig åstundat äran och odödligheten, som vinnes genom Krut; och som jag nu i Tjugo år icke kunnat gå på Guds gröna Jord, åstundar jag ej eller sluteligen at springa i luften. — Lycka til din nye unge vän, den älskvärde Secreterar. Mandorff! Skrift-vålingen gladde åfven mit Hjerta. Mig fägnar högligen hvarje gång jag hör omtalas någon ung Man, som utmärker sig med Snille och Insigter förenade med et dygdigt Hjerta. En sådan Vän är i alla åldrar et rart Fynd; ännu mera på ålderdomen. Om hans vägar någon gång ligga härigenom, och Fader Petrs Krut-mina dessförinnan ej befordrat mig til andra verlden, skal det vara mig ganska kärt at Personligen gjöra Herr Secreterarens Bekantskap".

*) Hr Petr Lindahl, Grosshandlare i Norrköping och min Mågs, Hr Joh. Nicl. Lindahls Far, en för öfrigt vördnadvärd Man

Affskrift.

1.

BREF: ifrån Kongl. Bibliothecarien C. C. Gjörwell til Herr Secreteraren C. A. J. Mandorff; dat: Norrmalm, Måndags-morgonen, den 10 Dec. 1792.

Innehåll:

1) Hvarifrån daterar sig vår förtrogne Bekantskap. 2) Granskning af de begge Genierne. 3) Fredric den Endaste bör där ofelbart vika för vår Gustaf Adolf. 4) Gårdags-aftonen.

Aldrabäste min John får härmedelst Hamburgske Correspondenten mot utbyte af det lofvade Brefvet, som kan nedsändas til mig i vagnen.

Du må tro, at jag har mycket tänkt på Dig och Din Caractere, sedan vi sist talte vid; och finner, des mera jag tänker på vår förbindelse, at den är en Försynens välgörande Skickelse för oss begge. Bäste John! kasta dine mulne Blickar, i fall de återkomma, uti min ömade famn: upplysta, trogna, ömma Råd skola där aldrig saknas. Mina år, min förfarenhet höra Dig äfven så väl til, som min rena Vänskap.

Något har jag ock tänkt på Dine begge Genier. Jag tror at vi komme at lägga oss begge til et Par för egen Räkning, eller skole vi begge blifva hwarandras Genier. Namnen på dem skal jag säga munteligen*). Men hvad nu de öfver Konungen och Flickan vakande betraffar, så ville jag i stället för Fredric den Endaste sätta vår store Gustaf Adolf; ty märk: Fredrics begge första Krig voro i sjelfva verket just sådana, som den af Dig belönte Genius fördömer, ärelystna och trolösa; deremot har det tredje Slesiska eller så kallade Sju-åriga Kriget en sida at framvisa af et Nödvärns-Krig. Hvad åter vår Gustaf Adolf beträffar, så voro de Krig han förde för sig Nödvärns-Krig, at förvara sin Krona och sit Rike; och kan väl uti någon tid Historien upvisa et ädelmodigare Krig än det, då han förde våra vapen öfver til Tyskland? Där har Du den rätta Hjelten: tillika en christelig Hjelte; hvilket åter Fredric II aldrig var.

Sedan Du, Bäste Vän, valt, för den mera frapperande Contrastens skull, den samvetslöse Inkräktaren och den oskyldiga Flickan til Dina Motbilder, så blir Domslutet sannerligen icke så lätt at med följd och behag framleda utur Händelserne. At med et steg gå ifrån den lena Handens förande til det tunga Rikes-Rodrets styrande faller sig icke naturligt, icke säkert; äfven som at förvandla det herrsklystna Väsendet til Styrelse-qvinna af en Mängelske-Stol bryter ännu mera tvärt af. Skapa således andra förvandlingar, mer analogue, mindre Tanken och ögat sårande. När Du funnit dem, och det gör Du med dit unga och lekande Snille lätt, så finner åtminstone min ringa Censur ej något vidare at påminna; tvärtom, detta Vitterhets-Stycke blir för mig et af våra vackraste både til Sammansättning, Smak och Skrif-art**).

*) Namnen kunde blifva Visheten och Glädjen. Ofta skole vi deraf gjöra utbyten; ofta (jag ösa uter desse Lycksalighets-källor, dymedelst at hans Ungdom och min ålderdom mötas på halfva vägen.

**) Hr Mandorff hade på Tyska författat et Politiskt och Moraliskt Vitterhets-Stycke, kalladt: die beyden Genien, uti hvilket han låter desse hålla et Samtal öfver den samma ämnen. Han begärde min Granskning, af hvilken det förnämsta innehålles uti detta Bref.

Jag åt i går til middagen hos mina Barn i Kongsbacken; men måste fara straxt hem: ty min Hustru hade blifvit hastigt sjuk om natten, så at hon ej kunde vara med. Hon är ej ännu aldeles frisk. Min afton delade jag emellan hennes Sopha och mit Skrifbord. Min Occupation vid detta senare intager Du til en del af detta Bref, som jag då raspade ihop och låtit nu i morgonstunden skrifva rent.

Jag önskar Dig det, som jag altid känner för Dig, alt Godt! Sträfva nu Arbets-dagarne igenom; kom sedan och hwila ut i det Lugn, som Vänskapen och Förtroendet endast äro i stånd at til dela oss. Tusende Må väl!

Kongl. Bibliothecarien 2.

BREF: ifrån C. C. Gjörwell til Herr Secreteraren C. A. J. Mandorff; dat. Norrmalm, Onsdags-aftonen, den 12 Dec. 1792.

Innehåll:

1) Loford af min ungdoms vän Sal. Hr Joh. Stierna. 2) Med hwilken Känsla, med hwilken Önskan hans Bref å nyo genomläses. 3) Commissioner. Bilaga.

Innan jag nu går in och äter, måste jag skrifva et par rader til Dig.

Sedan jag läst min Tyska Post, som medförde många många Nyheter, lade jag ihop bilagde Tidningar åt Dig, och började läsa min Sal. Stiernas — min Första Johns — Bref. Ack! hwilken Vän, med hwilket Hjerta, trofast in i Döden! äfven som jag intil min Död också skal älska och välsigna Honom. Hans första Bref sänder jag Dig härmedelst i afskrift. Lägg det ibland dina käraste Paper. Likna Honom, och Du skal blifva mig dubbelt älskvärd, både för Hans och Din Egen skull. Under de ömaste Rörelser, med våta ögon, med Tacksamt Hjerta, har jag läsit dessa Bref nu å nyo, njutit under denna Läsning en egen, en helig Känsla, ty jag har blott lefvat med min afl. Väns Själ, hwars ädla och wackra Tankesätt hafva hos mig lifvat Minnet af de fordna Dagar, af en den lyksaligaste Förbindelse mit Hjerta någonsin — — Min John! min John! Blif mig en Ny John!!

Får jag be Dig ombyta bilagde Tre Lott-Sedlar, bestrida utgiften och återställa mig de nya Sedlarne; men det är nödigt, at det sker ofördröjeligen; ty alla vela deltaga uti denna Månads så fördelagtiga Dragning. Min Mening skal widare munteligen sägas *). Gjör Dig dock intet Besvär at besöka mig i morgon afton; ty jag lärer ej vara hema. Laga änteligen at Major Cardell får sit Bref snart och säkert. Må väl, min Vän! jag är altid den, som du vet mig redan vara.

G.

*) Vi blefvo sedan Bolagsmän uti denna Handel på Musicaliska Academiens Lotteri.

Bilaga.

Bilaga.

Bref ifrån Hr Joh. Stierna, Handels-Bokhållare på Consul Hacksons Contoir, til mig; dat. Stockholm, den 19 Maji 1763 *).

Min bästa Vän.

De få stunder vi ömt umgåts hafva tildelat mig oskattbare förmåner: mitt tilförne vacklande och oroliga Sinne finner jag småningom förbytas och stadgas; alt annat i mån derefter lättas, så vida afgjordt är, at et nögdt Sinne gjör at vi anse våra gjöromål med et gladt öga. Månne jag har sådant Sinne af nöden? Jo visst; men kan et sådant Sinne fås utan et fredsamt Hjerta? Dertil svarar jag Nej; följer således, at mitt Hjerta måtte vara någorlunda ändradt, efter jag finner ändring i Sinnelaget. Kommer nu således den vigtiga frågan: huru jag blifvit eller hwem har förorsakat en sådan betydande och stor ändring i mitt Hjerta? Dertil svarar jag uprigtigt och utan förberedelser: Vous mon Chèr, eller behageligare på Svenska: Du, min Hjertans Vän! Fullfölj ditt ädla upsåt, ty Du finner nöje uti at lära och förbättra; Jag för min del skal finna nöje uti at visa det jag läres och förbättras; låt ej mig blifva allena om desse förmåner, jag afunnar ingen annan at blifva så lycklig som jag. Dina stora försök kunna stort förökas hos en som har större gåfvor än jag, at förstå och gjöra sig nytta af det som godt är. Gjör detta, min Vän! ty Du är nog öfvertygad, at ingen ting är svårare, men ock ingen ting behagligare, än förmå ändra Menniskjo-hjertan.

Hade jag tid, nog gåfvos ämnen at skrifva många ark; men nu lemnar jag Dig, min Vän, til en början af vår Brefväxling dessa rader. Nödvändigt förbehåll kan jag ej undangå, som är at Du ej fäster Dig vid orden och deras Sammanhang; de äro ej annorlunda än hvad af mig kunde förväntas; utan beder jag, at Saken måtte blifva ämne för min Väns anmärkningar: ty jag inbillar mig få medhåll, at förnuftigare är söka grundelig insikt i Saker, så at man kan omsider utföra dem på et sätt, at de tala för sig sjelfve, än at med ord utmåla en Sak, som omsider, när Kännares Granskning den genomgår, visar at Målaren varit Klåpare och Saken ingen ting.

*) Vi hade då varit inpå andre månaden bekante. Min Nye John återgaf detta Bref med et Bifall utur Hjerta, öga och mun, som försäkrade hafva så känt inom sig Samingen af hvarje Bokstaf uti detta sköna Bref, som hade det uttryckt hans egen Tanke, hans egen förfarenhet. Månne jag ej är lycklig, som efter 30 år återfunnit en sådan yngling? Snart kunde jag förledas at tro Själa-flyttningen.

På

På Landet gifvas tilfällen denne tiden at se den stilla Naturens afföda framkrypa ur sin gömma: något är dätil lockande. Vore jag ej kringspärrad af Stads bullret och gräl, visserligen vore jag med min Vän och deltog i alla de nöjen, som jag nu måste inbilla mig på Landet vankas.

Hälsa oändeligen mine egne Vänner, Herrne Rydmark och Ehrenspare, och försäkra dem, at deras välmåga blir altid et ämne til mine förnöjsamheter.

Jag lefver med oaflåtelig Vänskap

Min bäste Väns

trogne och uprikttige
Johan Stierna.

Til Herr Grosshandlaren Johan Niclas Lindahl uti Norrköping aflämnas efter min Död, samt utan Betalning, utur mit enskylta Bibliothek: 1) de Trenne Banden med: Algemeines Register über die Göttingsche Gelehrte Anzeigen von 1753 bis 1782 inclusive, författadt af Fred. Ekkard; — och 2) alla de af samma Gelehrte Anzeigen varande Årgångarne, ifrån och med Året 1791: — hvilket härmedelst egenhändigt intygas och försäkras.

Stockholm, d. 18 Dec. 1792

Carl Christof Gjörwell

Kongl. Bibliothecarie.

Afskrift.

BREF ifrån Kongl. Bibliothecarien C. C. Gjörwell til Hr Doctor Uno von Troil, Svea Rikes Ärke-Biskop m. m.; dat. Stockholm, den 20 Dec. 1792.

Innehåll:

1) Archiat. von Linnés vidsträckta både Förtjenst och Namnkunnighet. 2) Vår Skyldighet at resa hans Minnesvård. 3) Minnes-Sten rest öfver Hof-Rådet C. G. Warmholtz, än orest öfver Canc. Rådet S. Lagerbring. 4) Tyska Nationen upråttar sin Glömska mot den Store Leibnitz. 5) Skilnad på Värdet af Minnesvårdar. 6) Förfrågan, rörande det mig updragna ärendet. 7) Hänviser Medicinska Faculteten til sin odödelige Patient, Hr Prof. Lidén i Norrköping, at ifrån sjelfva Sjuksängen insamla Medel til Minnesriften öfver den största Kännaren af Läke-örter.

Det utmärkta Förtroende mig blifvit bevisadt, medelst ynnestfulla Circulairet af den 12 Dec. och som ingick med sista Post, skulle visserligen ensamt förbinda mig til Efterlefnad af den mig updragna Befalningen; så mycket mera förbindes jag, då frågan är at något kunna bidraga til et det ädelsmodigaste Företagande ifrån Svenska Nationens sida, eller til Resandet af en värdig Minnesvård öfver framl. Herr Archiatern och Rid. von Linné, en Svensk Lärd, som, då hans Snille omfattade Odlingen af det största Fältet, af hela Naturen, ocksa af alla våra Lärde bragt Svenska Lärdomens Rygtbarhet längst och almännast omkring, icke allenast uti Europa, utan ock til de yttersta ändar af vårt Jordklot. Således skal jag högst gerna lämna min ringa åtgärd medelst Insamlandet af Medel til denne Minnesvård, samt dem enligt Adresse ofördröjeligen öfversända; dock, såsom täta Helgdagar nu tilstunda, torde först efter Ny-året vara rådligt at något härom kungjöra: ty Julens både Nöjen och Utgifter vända upmärksamheten mer, ändels på helt andra Saker.

Til den uti bilagde Stycke af Svenska Archivum beskrifne Minnesvård öfver Sal. Hr Warmholtz hade jag ock den förnöjelsen at något kunna bidraga; men Hjertat hos en tacksam Lärjunge lider ännu beständigt deröfver, at Askan af en Lagerbring hvilar utan den ringaste Minnes-runa, åtminstone så vida mig veterligt är. Dock han är ej ensam om denna slags Glömska, ehuru för öfrigt hans Namn aldrig dör så länge Sverige är til. Om vi hos oss efterhand sakne de Rum, hvar förtjente och nyttige Mäns Ben ligga gömde; så få vi dock dela denna förebråelse med Utlänningarne: ty öfver Tyske Parnassens förste Man, en Leibnitz, fanns ej en vanlig Lik-sten i Hannover; knapt kunde

man

man mer utfinna Stället, hwar hans Lik blifwit jordadt; då Tyske Patrioter, i likställighet med det vi nu hos oss föranstalte, för några år beslöto, at af enskyldta Medel resa hans Minne en Vård, som swarade mot den genom Honom Tyskas Nationen tilskyndade Heder.

De Minnen, som resas af Enskylde och Oskylde, äro i sanning mera hedrande för dem, som unfå desamma, ehuru vida mera lysande de förmenas vara, som resas af Konungar och regerande Förstar öfver förtjente Män, efter det å ena sidan icke kostar deras Medel, och å den andra förökar deras egen Glans; ja, ej sällan belastar dem sjelfwe med en Skugga, när de sådant underlåta.

Dock jag vil icke fördjupa mig uti Betraktelser, utan blott försäkra om den stora och sanna Vördnad, hwarmed jag altid skal hafwa den äran at framlefwa

Eder Högvördighets

ödmjukaste tjenare,
Gjörwell.

Post-scriptum. Gerna åstundade jag veta ungefärliga Beloppet af Kostnaden til detta Minnesdöme: ty säkerligen frågar en och annan dels efter denna Summa, för at derefter mäta sin frikostighet, dels efter hwad jag, såsom minsta Subscription, ville föreslå; men uti intetdera fallet kan jag af Okunnighet något nöjagtigt Svar afgifwa. Anhåller fördenskull om några rader til upplysning härutinnan.

Jag förmodar, at vår ädelmodige Herr Professor Lidén i Norrköping fått eller får et dylikt Circulaire; jag averterar honom imedlertid med Morgondags-Posten om detta så lofvärda företagande, och anwisar Medlens directe öfwersändande til Medicinska Faculteten i Upsala.

Afskrift.

BREF: ifrån Kongl. Bibliothecarien C. C. Gjörwell til Herr Secreteraren C. A. J. Mandorff; dat. Norrmalm, Fredags-morgonen, d. 21 Dec. 1792.

Innehåll:

1) Vänskapens Rättegång. 2) Ålderdomens och Ungdomens lofliga möte. 3) Hr Leopolds omdöme öfver hans Franska Skaldestycke: Taflan af Människans Lif under Bilden af en Ström. 4) Förtidig Död må ej åstundas. 5) Hvari består då snarare Själens Styrka? 6) Gemensamt Lidande öfver den Tid, som måste spillas vid Ämbets-Bureaun, efter den är förlorad för vår Tanke, för de ädlare och de sällaste af alla Känslor. 7) Minnet skal imedlertid upprätthålla Sinnet hos f:ne Vänner. 8) Faseligt ögonblick för et eljest så vänfast Hjerta, at låta krossa en Minnes-ring. 9) Tröst häröfver.

Förlåt, Bäste Du, at jag så länge dröjt med at besvara dit sista mig så kära Bref, och emot hvilket jag omöjeligen kan hafva något annat at påminna, än de så aldeles ofortjenta Loforden Du däruti behagar gifva mig; dock, när Vänskapen förer Pennan, när det förbundna, det känslofulla Hjertat talar, så tror den ena sig icke kunna nog tolka sin öfvertygelse, sin Tacksamhet, den andra åter icke kunna mottaga eller kännas vid det öfverflöd af Tilgifvenhet och Erkänsla, som tildelas. Dock vi skole ej föra lång Rättegång med hvarandra om våra Hjertan, utan låta dem på detta enda Fält följa sina så angenäma Vilfarelser.

Du kommer väl ihog, huru jag ifrån början af vår Bekantskap straxt upptäckte för Dig en af mina käraste Vilfarelser, eller den at icke låta Ålderdomen alt för tidigt taga hos mig väldet öfver de unga och glada Känslorna, och hurledes jag just af denna grund ocksa gerna omgås med unga och glada Vänner, med vackre, vittre och dygdige Ynglingar. Tro intet, at detta är et Lärostycke utur Epicuri, en Sed utur de Libertiners Skola: ingalunda! Om Du är nog käck at kunna beropa Dig på den Heliga Skrift, och argumentera Dig på Baumeisters Maner ifrån Nöjet af Bref-skrifning til en Vän; så kan jag däremot af sama grund, dock åter uti en Gellerts Styl, bevisa Lofligheten och Behaget för en gamal Man at möta Ungdomen på halfva vägen. Se här: "Lasten omvänder al gudomlig ordning, blandar galla uti de oskyldigaste Nöjen, och sträcker sig efter förbudna, giftiga Frukter. Nog, vi kunne under Dygdens handledning i hvarje ålder vara lyckelige, och det är missnöje och girighet, då vi önske vara yngre eller äldre än vi äre; men Klokhet, at af hvarje ålders företräden inblanda något uti sin Charactere. Ynglingen tänke icke alt för ungt, Gubben icke alt för gammalt"! Så läses det uti de af mig utgifne — jag menar förlagde, icke bortlagde — Sedolärande Betraktelser, Del. I (Stockh. 1781, 8), sid. 704.

Din

Din sköna Tafla af vårt Lif under Bilden af en Ström, dess Vandring genom Gyft och Ledt, dess slutliga Upsvälgning af Oceanen, har icke behagat mig ensam. Jag kunde icke afhålla mig ifrån at, i anledning af et Besök, jag borde gjöra hos den vittre Hr Leopold, En af våre Aderton, til följe af en Julklapp som min älskade John i Norrköping gjort denne sin Slägting, visa honom detta Skalde-prof uti et främande Språk af en tjuge-årig Svensk Yngling. Han läste det med nöje igenom, och när han kom til den Versen:

L'Aquilon, échappé de sa grotte profonde --

utropade han: "Ack! hvilken skön Vers, så vacker som hade den flutit utur Voltaires Penna"! När han hade läsit til slut, sade han: "Jag tror at denna Tafla målar Er sjelf"; hvarvid jag blott pekade på den raden, hvarest Strömens Väg beskrifves näst den öfver Sanden uti Hafvet, och det heter:

Puis il vient établir son lit
Sous un ombrage frais, séjour plus aimable.

I anledning häraf och vårt Samtal i förgår rörande Döden, så beundrar jag väl å ena sidan dit fasta Tänkesätt, at utan räddhoga kunna nu vid dina år gå densame til mötes, hälst då din Frimodighet hvilar på dit medvetande af en dygdig Lefnad; men så vil jag dock be Dig derom, at icke alt för mycket, icke ofta omgås med föragtlige Tankar om Lifvet, med Likmögdhet om dess Korthet eller Längd. Lifvet är en Försynens Välgerning, Lifvet har vissa Krafter at utöfva, viss Tid at kunna ynnå; dessa Krafter och denna Tid böra nyttjas. Vara tjuge år, vara upplyst, vara Känslofull, vara Vän, älska Arbete och Ordning, och då, när Ljuset och verknings-Kretsen dagligen äro uti ökandet, då Lifvet som bäst, som sällast kan njutas, låta då Döden vara en behaglig Gäst, det är emot Sakens Natur, således <u>emot Viljan af Naturens Herre</u>. Sant: Människjorna äro orättvisa, otacksama; man kan icke i sit Hjerta altid värda dem, för hvilka bugas måste; man lärer alt mer anse den stora Verlden på dess rätta sida; men, Bäste Du, äre vi Philosopher på et sätt, så böre vi vara det i alt. Skulle andras Last, Orätt, otack förhindra min Tanke, min Känsla, at höja mig öfver dem? Det utgjör Styrkan uti en Själ, at vara öfver sin Tid, sina Samtida; at uti Medel-Ståndet, på afståndet, uti Ensligheten kunna vara ädel och lycklig. — Du öfverlastas med arbete, medan andre snyka och junkrera: Vänta litet, min Vän! Din Skicklighet, din Omistlighet för vissa ärender inom Expeditionen och Cabinetet hafva ju redan öpnat Dig en behaglig utsigt; fortfar oförtrutet, och man <u>måste tidigt</u> belöna Dig. Än andras omdömen då om din Skicklighet, i fall Du också intet belöntes? Förvissa Dig derom, at öfvertygelsen inom en sjelf om sin Oskuld, sin Skicklighet, sin Rättighet, sin Värdighet, är en af de skönaste, de mäst tilfredsställande Känslor, en Känsla, hvarmed <u>Gud uprättar och belönar</u>. Vore denna Känsla ej til, så kunde man ej uthärda med Lidanden, med Dygdens ensama Tjenst. Öfvergif således, min älskade John, hvarken Lifvet eller Tjensten i förtid!

Men

Men hwaruti Du har aldeles rätt, och hwaröfver jag lider med Dig, är det at Du, medelst din fast oupphörliga Tjenstgjöring, drages aldeles utur den för dit Snille och dit Hjerta så ljufliga Kretsen af den stora upplysningen, af Läsning och Forskning, at studera Autorerne, det är följa andras Tankar både på Djupet och ytan, at vidga dina egna, at dymedelst och medelst Naturens Dyrkan lycksaliga alt mer och mer dina Känslor. Dock, älskade yngling! den Dagen kommer säkert åter, kommer kanske snart, då Du får mera öfverlämna Dig åt betraktelsen i sambandet med Förtjusningen. Hvad ser och hörer jag, hwar gång Du kommer til mig, hwad läser jag då utur dit Öga, hwilka ord flyta då öfver dine Läppar? Lycksalighetens Blickar och Tungomål. Så det swåraste året, som pröfvat dit Sinne alt til -- jag nämner det aldrig, och, så länge jag är din Vän, skal denna mörka Stund vika fjerran ifrån dit ädla Hjerta. - när Du hade flera Bekanta, dock med Saknad; så finner Du oförmodligen en räckt Hand, en ömad famn, som Du nu icke mera kan lämna. Nej, min John, vi skole lefva och vara lyckelige. Mins Du <u>den 8 oct.</u> då jag första gången gaf Dig Handen och frågade: <u>äro vi icke vänner?</u> samt på Dit svar med Öga, Mun och Hand, gaf Dig första Kyssen -- <u>den 24 Nov.</u> då vår vänskap -- under detta Tidskifte pröfvad -- så högtidligen besvors -- och vi skulle ej fortfara at lycksaliga hwarandras Lif, at utvidga hwarandras Tankar, at förädla hwarandras Känslor; at <u>ofta, ofta</u> förnya den Himmelska Vällusten, vi redan åtnjutit. Jag minnes dessa således tilbragta Stunder aldrig utan at inom mig prisa Försynens Nåd, som gifvit mig et Hjerta och vänner, som gifvit mig et Öga och Naturen, som gifvit mig et Begrep och Böcker. Gack Du och gjör sammaledes: ty Du har ej allenast Hjerta, Öga och Begrep, utan Du har ock ungdomen för Dig. Förgät således mycket annat, <u>förgät bara intet Dig sielf!</u>

Ack! min John! huru högst rättmätig, men ock huru smärtande Händelse har jag måst redan i dag verkställa! En Ring, gifven af --- til --- och på Märkelse-dagen den 19 Aug. förl. år samt på vårt Martis Fält, nu förverkad, har i dag blifvit krossad under Hammaren, för at aldrig mera kunna bäras; och det har jag likwäl måst gjöra! Du, som känner mit Hjerta, döm då til den Otacksammes Brott!

Dock jag afbryter detta ämne; jag äger uti Dig en värdig vän, som ersätter alt. Qwarlefvorne af Minnet efter min John den Förste äro nu under Renskrifning, för at afgå til John den Andre; men dessförinnan skole vi läsa dem tilhopa, då Min John den Tredje skal jämte mig välsigna en sådan vän. Jag trycker Dig til mit Hjerta.

Gjörwell.

Afskrift. 118

BREF: ifrån Kongl. Bibliothecarien C. C. Gjörwell, til Herr Secreteraren C. A. J. Mandorff; dat. Norrmalm, Torsdags-aftonen, den 27 Dec. 1792.

Innehåll:

1) Min Vänskaps fanskyldiga Beskaffenhet. 2) Des ädlare åtnjutande. 3) Bruket af min Johns Portrait. 4) Min Politiska Ställning ifrån 1755 til 1792. – Tillägning.

Tro intet, älskade, så älskvärde John, at jag misstycker Din frånvaro i afton, ehuru Du sielfkrafd gaf mig et halft Löfte i går at komma. Nej! när mit Hjerta med visshet vet at Du är min Vän; när jag förmodar, at Du mår väl, at Du har roligt; huru skulle jag kunna vara så egennyttig, så litet ädel uti mit Tänkesätt, så litet känna och värdera Beskaffenheten af vår Vänskap, at icke kunna sakna Dig och sielf ändå vara lycklig? Tvärtom, mit Hjertas kanske vackraste Böjelse består däruti, at njuta en verkelig Sälhet deraf, at min Vän är lycklig och glad på andra Ställen, uti andra Sällskaper. Dina år, din Ställning bjuda utomdes at Du delar Dig åt flera.

Du har Snille, Insigter och Egenskaper, som böra tilvinna Dig allas Högagtning och Förbindelse, som lära at känna Dig: och <u>denna din vidgade Lycksalighet skulle ej utgjöra en Vällust för mit Hjerta?</u> Ack! min John, om ej så vore, vore jag icke din Vän. Dina ögon förrådde utomdes igår et Förtroende, som din Mun varit nog granlaga för at ej ännu säga mig; och jag skulle missunna Dig Sälheten af andra, af ömare Förbindelser? Bäste Du! Blif och var Du i alla affeenden lycklig, och tillåt mit Hjerta sedan njuta de ädlaste känslor af Bifall och Välönskning! Vår Vänskap tål ingen Förvandling; men den skal altid <u>tiltaga uti Förädling</u>.

Månne jag nu ägt dit Sällskap, dit så tilfredsställande Sällskap under det jag skrifvit dessa rader? Utan tvifvel. I Förmiddags skref jag Bref til mina Barn i Tierp, skref äfven om Dig; men hvad jag skref lämnar jag Dig sielf at döma. Således lycksäliggar Du mig vid så många tilfällen, både närvarande och frånvarande.

Än hvad gjör Du väl annat, när jag nu snart får emottaga af Din Hand det så kära som oväntade Vedermälet af din hela och säkra Vänskap för mig, jag menar din Afbild? För mit Hjerta, för min Bildning behöfves den väl intet; men ögat söker också gerna en likson egen tilfredsställelse; och då det således njuter densamma, til hvilka Drag för Minnet, til hvilka känslor för Hjertat, til hvilka Önskningar uti Själen leder icke sedan detta

Ögat

Ögats så oskyldiga Nöje! Huru jag kommer at emottaga, förvara och ofta beskåda detta Aftryck af dit rena och vackra ansigte, af dina både ädiga och ömma ögon, får jag munteligen förklara. Nu til något annat.

Vi äre Vänner, högst förbundne Vänner, nu snart uti 3:ne Månader, och ändå hafve vi hittils föga, nästan aldeles intet talt om det, som dock ständigt ligger uti allas mun; jag menar Politiken och vår nu varande så skäligen brydsama Ställning. Hvilket starkt Bevis är väl icke detta, at vi äre sanskyldige Vänner, Vänner blott för hvarandras Hjertan, blott för det som lyksaliggör hvarandras Känslor! Emedlertid vil jag gjöra Dig et litet Förtroende, rörande min Politiska Ställning, på det Du också må känna mig på den sidan. När jag efter Studier och Resor kom 1755 i Cancelliet, d. ä. uti Rikets Tjenst, dock några år äldre än när Du satte foten inom detta verk, frågade jag: Huruledan är detta Lands Regering? Konungen lyste, Rådet regerade, och Regeringen var, såsom det då kallades, Hatt samt följde franska Systemen. Riks-dagen hade lagt Magten uti Rådets Hand, och Frankrike, Sveriges urgamle Bundsförvant, var vårt förnämsta Stöd emot den Ryske Colossens så svåra Öfverlägsenhet. Således blef det icke allenast Plikt utan ock Öfvertygelse hos mig, at vara Hatt, at vara af Franska Partiet. Där har du nu min första Skapelse såsom Svensk undersåte. Jag skref då Mercurius, Herrarne nyttjade mit Arbete, berömde min Skicklighet och Tjenst, men belönte mig intet: ty jag vacklade intet, hvilket så många andre lyckSökare gjorde; sökte aldrig utan i min tour. Hofvet var mig däremot gramse, och fastän Riks-Rådet Grefve Carl Fredric Scheffer, Kron-Prinsens Gouverneur, altid med et hedrande Bifall lade hvarje Månad af Mercurius under sin Höge Elevs ögon, så kastade han dock sedan ensam densamme under Bordet. Tidigt fick Herren således et onådigt Intryck emot mig. Jag tjente alt ifrån Början vid Kongl. Bibliotheket, måste, enligt Författningarne, stättas på Förslag, stod 3:ne gånger på det til Kongl. Bibliothecarie och Assessor uti Antiquitets-Archivo; Konung Adolf Fredric gick mig altid förbi, hade dock slutligen den Nåden, at egenhändigt underteckna den af Rådet honom förelagde Reparations-Fullmagten: jag kallar detta en Nåd, ty den stämplades intet. Mösse-Riksdagen 1765 infoll; Hofvet, nu lämnadt af sine förre Vänner och Tjenare, som då blefvo Sjelfständige, kastade sig på Hattarnes sida; Konungen nedlade Regeringen, och Riksdagen uti Norrköping måste af Rådet beviljas. Då först kom jag, genom mine Förmän i Cancelliet, uti Hofvets Gunst; blef ock genom Kammarherren Baron Gustaf Ehrensvärd i synnerhet personligen känd af Konung Gustaf, dock såsom då ännu Kron-Prins. Han gjorde mig de nådigaste Löften, och jag arbetade redeligen, ja med stor Fara; förberedde genom Aristarchus och mina andra Periodiska Arbeten Revolutionen 1772 mer än någon annan Penna;

Konungen

Konungen fick magten och jag glömdes. Detta rubbade icke derföre mit Tänkesätt eller min Tilgifvenhet. Man begärde af mig vissa Handräckningar uti Tryknings-vägen; jag fann dem lagstridiga, och de underlätos. Då höljdes min Sol af Moln; jag förblef icke desto mindre Royalist, ty Gustaf regerade stort och klokt, Rikets Sjelfständighet tiltog och det föragtade Svenska Folket ärades öfverallt: detta var för mit Svenska Hjerta en Vällust, fast Brödet skars af onådig Hand. Min Syssla flyttades på Extra-Stat; min Lön kunde således icke fördubblas, i likställighet med de andre ordinaire Ämbetsmäns; vid Ledigheter gick man mig altid förbi, och ändå älskade och tjente jag af hjertat Gustaf. Han började Kriget, och jag var Journalist, d. är utpost på mit sätt. Då pröfvades Undersåtens Trohet när det galt, och då hälsades jag icke genom någon Hof-Canceller mera för Poltron, som då, när jag, lifvad af ädlig Styrka, ej ville låna min Penna til misstroende anfall. Då klarnade åter det Höga Ögat, man nickade nådigt, jag begärde dock ingen ting, utan bataillerade med Pennan så ifrigt, at ovännen trodde mig vara en af Gustafs i hemlighet bäst lönte Pensionairer; men oss emellan vid Gud sagt, var aldrig fråga emellan Kon. Gustaf och mig om et enda dylikt Koppar-öre. Freden blef, Herren kom hem, jag trötnade, bad om mit Afsked nu för et år sedan; det afslogs, til och med på et onådigt sätt. Icke des mindre älskade och tjente jag Gustaf, ehuru nu först mit Hjerta led dåsamte; och huru jag långa tiden gråt dagligen öfver hans Mord och Död, det veta min Hustru, mina Barn och Vänner aldrabäst. Pennan gick dock med detsamma til Hvila. Den Regering, som nu är, lyder jag: ty jag är Undersåte, blir aldrig Motståndare; jag skådar på Himlens tekn under den dagliga Bönen: Gud vare Hertigens Råd och Rikets Hjelp! Svenska Historien är nästan mit enda Yrke, Vitterheten min Lisnad, Naturen min Fristad, Vänskapen min Sällhet. När jag detta sagt, så vet också min John: Hvem Du är och Hvad Du bör vara i anseende til

Din

tilgifnaste
G.

Tillägning.

Hr Abbé de Lille, denne Naturens Vän och Tecknare samt lyklig Skald, då han uti sin Poëme: les Jardins (Paris 1782, 12) beskrifvit Höstens slutteliga Glans af de många mognade och af olika färger varande frukter, tilfogar han följande, för de öma och känslofulla Hjertan så sköna, som sanna Tafla af vår egen Höst och påföljande Förgängelse:

Hélas!

Hélas! tout cet éclat marque leur décadence.
Tel est le sort commun. Bientôt les aquilons
Des dépouilles des bois vont jôncher les vallons.
De moment en moment la feuille sur la terre,
En tombant, interrompt le rêveur solitaire.
Mais ces ruines même ont pour moi des attraits.
Là, si mon coeur nourrit quelques profonds regrets,
Si quelque souvenir vient rouvrir ma blessure,
J'aime à mêler mon deuil au deuil de la nature.
De ces bois desséchés, de ces rameaux flétris,
Seul, errant, je me plais à fouler les débris.
Ils sont passés les jours d'ivresse & de folie;
Viens, je me livre à toi, tendre mélancolie!
Viens, non le front chargé des nuages affreux,
Dont marche enveloppé le chagrin ténébreux;
Mais l'oeil demi-voilé, mais telle qu'en automne
À travers des vapeurs un jour plus doux rayonne:
Viens, le regard pensif, le front calme & les yeux
Tout prêts à s'humecter de pleurs délicieux.

En afton, då jag satt och åt allena med min Mandorff en ganska pastoral Måltid, skickade Lilla Fru Bielbri in til mig Hr de Lilles Bok, med följande Billet och märke: "Min lilla Gjörwell! Får jag lof på et litet ögonblick vara med i den lyckliga tête-à-tête, eller snarare på en liten minut störa den, för at be Dig vara söt och läsa up för Seireter. Mandorff et charmant Ställe utur les Jardins, sid. 45: Hélas --- Jag tror det skal vara i hans tycke; åtminstone finner jag det ganska vackert. — Tappa intet bort märket eller den gröna Qvisten: den är utaf en vild Cypresse, som jag plockat på Haga *).

*) Dessa vilda Cypresser hade Sal. Kon. Gustaf äfven låtit plantera på Haga; och när min Hustru, efter hans Död, gick förl. Sommar en gång och spatserade där, bröt hon denna Qvist och fuktade den med sine tårar.

Afskrift.

BREF: ifrån Kongl. Bibliothecarien C. C. Gjörwell, til Hr Carl Gust. Almqvist, Commissarie vid Kongl. Lif-Drabante-Corpsen *); dat. Stockholm, Tredje-Dag Jul, den 27 Dec. 1792.

Innehåll:

Famille-Bulletin om vår Julhelg här på Stockholms-Gata, samt uti vår för öfrigt lyckliga Enslighet.

Min älskade och älskvärde Charles får härmedelst de af mig lofvade rader, och hvilka jag hoppas skola råka Dig och vår lilla Louise uti den aldrabästa välmåga, äfven som uti det aldrabästa Sällskap.

Vi hafve, Gudi lof! hälsan. Jul-afton åto endast Björkegren och Cålle hos oss. Den senare gaf och fick Jul-klappar. Vi voro glade, drucko våra Söta Barns Skål i Tierp och i Norrköping. Näst före Jul-gröten bars in, läste jag vid mina två Ljus -- ty bevars! den aftonen ville Lilla Goda Bribri änteligen at jag skulle hafva dubbel upplysning -- en vitter Jul-klapp, bestående uti et Landqväde, kalladt: den första kyssen af Daphne. Lilla Louise gissar strax til Autoren, och är det visst, at vara en 20 års yngling och ostuderad, så förer han den vackra och pastorale Pennan icke olyckligt; men då Naturen, Oskulden och Vänskapen ligga til grund för Kärleken uti Herda-åldern, så behöfver han ock blott uttrycka sina Känslor, beskrifva sina ännu obortskämda Böjelser, för at gjöra Taflan vacker, Händelsen behaglig. Slutet af denna Idylle finner Du på sista sidan.

Juldagen voro våre Gäster Mamsell Arends och min nye Vän, Secreteraren Mandorff. Det är en ädel Gosse med Besked; han är en Vän just efter mit Hjerta: sådan behöfde det ock ---. Til aftonen öktes vår lilla Societet med Secreter. Tihleman, och såsom han varit sjelfva Vitterhetens Socius i Åbo, så kan Du föreställa Dig, huru Fru Bribri satt, såsom en Minerva, emellan dessa begge unga Snillen, och dömde om Naturen och Företrädet af alla Tiders Snilleverk, alt ups ifrån Fader Homerus til Leopold och Lidner. Min Mandorff drog af med Lagern: ty han kan dela sin Känsla lika så väl åt det höga och tragiska, som åt det ömma och pastorala, läsandes med lika nöje både Corneille och Gessner, ehuru sig sjelf lämnad föredrager han dock något det starka och dristiga framför det milda och glada. Derom äre vi begge ej fullan uti en vänlig Strid: ty Glädjen ut-

*) Så på Tierps Prästegård hos sin Fader, Theol. Professoren och Led. af Kgl. Nordst: Orden, Hr D. Eric J. Almquist, och hvar han med min Doter tilbragte Julhelgen; och hon med det samma förste gången fick uppvakta sin Svärmor.

gjör väsendet af min Sinnes-ställning, och hans åter behöfver Glädjen. Han skrifver en vacker fransyskt Vers, och bilägger såsom Bevis et Stycke utur hans sista Bref til mig: ty, välförstående, vi föra en ordentelig Correspondence med hvarannan, och är fördenskull en Postgång inrättad emellan Regerings-gatan och Clara Norra Kyrkogata.

Hr Tihleman bär tungt på sina 800 Rdlr, dem han så gerna ville unna mig; men här möta Svårigheter. Nederbörande hafva glömt mina lång-varigas trogna Tjenster; äfven som man glömer sina gjorda Orätter.

I går måste vi vara heta dagen hos Hof-Graveuren; där åts, dracks och speltes. Undra således intet, om jag på eftermiddagen stal mig bort, och njöt en glad Stund hos min Mandorff eller, såsom han aldrahälst af mig kallas och sjelf vil hälst heta, Min John den Tredje. Där fick jag ock höra en ung och vacker Flicka spela flera Airer på Fortepiano. Jag var lycklig och glad; min unge Vän följde mig hem til min Port, och upkommen uti Lille Martins Sal, satte jag mig uti en vrå och läste uti det confisquerade Förståndet, och hvarföre Hr Thorild nu lagföres. Sedan vi ätit, speltes, enligt Söta Mors Förslag, Proverber, ibland dem: Skäda intet Hunden efter Håret, uti hvilken Kongl. Secreter. Nordenskiöld agerade en Philosoph, och Handels-Bokhållaren Jahnke från Norrköping, qui a une assez belle figure, Rölen af en Spräkt, nyl. hemkommen ifrån Paris, och som hette Grefve Jahnke – uti vårt Pommern gifves verkligen en Grefvelig Famille af det Namnet – och i al sanning grimacerade denne Bourgeois-Gentilhomme à merveille, bröt sin Kropp, skröt och talte tok för kära lifvet. Mig roade dock af alt-mäst, at se den unge Jahnkes så innerliga glädje, under det han spelte denna Role, huru han dels fick visa den förnäme Gäckens ridicule Later, dels huru han tyckte om sin egen Person och sit qvicka Spel.

Ber om min ödmjuka vördnad til Dina k. Föräldrar, och skickar många Kyssar til lilla Söta Louise, dem Du är så god och ger henne på mina vägnar. Tusende öma Helsningar til Er Begge ifrån Söta Mor. Af hela Hjertat är jag

Din

tilgifnaste
Gjörwell.

Postscriptum.

(När Secreter. Mandorff kom til middagen, gaf han mig nedanstående Fransyske Bouquet; och såsom jag tog den för et Galanterie åt Fru Bibi, så lade jag den ock på Söta Mors Serviette. Tillåt, at jag härmed äfven regalerar min Lilla Louise, som väl också intet heller altid får se så fager ut, men säkerligen intet mindre ersätter denna förgängelsen med den sig aldrig föråldrande visheten.

Le jeune Hilas cultivoit une Rose;
il l'arrosoit le matin & le soir;
il revenoit à chaque instant la voir
Fraîche, vermeille, à peine encore éclose.
Mais bientôt la Reine des Fleurs,
Par le Zéphir épanouie,
Devient languissante & flétrie.

La Rose passe & la beauté s'enfuit;
Mais vos <u>graces</u> & votre <u>Esprit</u>,
Votre <u>douceur</u> inaltérable,
Qui rendent la sagesse aimable,
Rien de tout cela ne vieillit.)

Min wördade Herr Swärfar!

Emot all den Ynnest min Swärfar
täcks wisa mig äfwen uti Gunstige
Skrifwelse d. 12, 21 & 25 dennes, samt i förstnämde
brefwet inneliggande Donations Document å Ekkards
Allgemeines Register über Götting. Gelehrt. Anz. 3 Band, kan
jag ej förnog aflägga min wördnadsfulla
tacksägelse. Jag ser, tyvärr, mig aldeles oskicklig
til

til at komma i Assotiation med den allmänt
rådande Handels-Espriten, ty en Bok som ger mig
anledning til förnufftets eller Hjertats förbättring,
samt som gläder och förädlar min själ är mig
en den yppersta Winst. Jag är wiss at genom
det oumbärliga Ekkards Arbete få anwisning til
eftersökande i Göttingsk anzeigen af mongen
owärderlig skatt för mig. Efter
Jungstegel Löftet supplicerar få nu låna desse
3 band, och jag wågar anhålla derom på
minst 50 år, ty Fontenelle war icke så
reglerad och ägde ej den glattighet och sinnes-
lugn som min Swärfar, ännu mindre en så kunnig
och öm Läkare som Nådig Swärmor. Jag
känner förnog wärdet af at äga et Hjerta
och Wänner, et öga och Naturen, begrep och Böcker.
Ej allenast det sköna bref hwaruti denne förträffe-
liga tanka står utan hela Hr Mandorffs och Hjernas
Correspondance och monge min Swärfars söta stafra

2 och

och mig förärde Bref hafva förljufvat
samt skola gläda mongen Stund i ~~wår~~ Ensligheet.

Änteligen kom Bref om assurance för
Br. Cat. Cassen och Contoirets andelar i skeppet
men jag befarar myoket tracasserie innan
assurance summan årholles.

Hade jag trodt min bror far sielf åtagit
sig beswäret med Paquet och Bref, så
hade jag wisst ej begått en så stor ohöflighet
at adressera det til min brorfar. Jag incommode-
-rar nog ända med mina suplicationer om
upköp och försäljningar af Böcker. Jag
wore mer än lycklig om Buffon kunde säljas;
Raynal och Muratori måste wäl wandra åt
Tyskland tilbakars fruktar jag.

Til Hr. Löthström lämnade jag genast
Julafton emot min brorfars assign. 20 Rd.
Måtte Belju-årnes åboer, minska wårt Presterskaps
och allmänhets ofta sig wisade mistag uti de twänne
stora Budorden om Gudadyrkan och menniskokärleken!

Bonden

Bonden sade sig warit flere gånger at afhämta
Lådan men at Boklådan warit tillsluten.
Igår upreste dess dräng och äfwen Gästgifwaremans, begge fingo de adresse samt utsatt
tid då Boklådan är öppen; hwilket jag
menar är mellan 10 och 1 samt 3 och 6.
Ack om wi här fått det käraste af alla
besök; i sommar är det dock, efter de heligaste
löften, afgjordt. Emedlertid wänta wi
stundeligen, swåger Almqvist och fru
swågerskan. Nu tycker jag at swåger
Gjörwell kan wäl ha lefighet äfwen
hälsa på oss i helgen.

Til nu instundande Nya år får
jag i ödmjukhet tilönska mine wärför-
-äldrar all Själfbehagelig Sällhet, samt
at jag i en lång följd af Nyår måtte få
upwagta med glada Nyårs bref! Förlåt
Gunstigt min egenkärlek denuinnan; denne
Nyårs Gratulation är åtminstone den upriktigaste
af alla de Millioner särskilta Nyår framalstra,
men törs jag framkomma med detta i hast högst
på alt wis illa skrifne bref. Hwarje ögonblick frågar
jag Posten kommer. Jag måste de. före waga på wanlig ynnest
samt löfwa bättring, Uphör aldrig at framhärda
en ödmjuklydig wärfar
Norrköping d. 28 Decbr 1792. Joh. N. Sandahl

121

Stockh. d. 1 Jan. 1793.

Mina Alldrakäraste Barn

få blott några få rader i dag, men
mina at mer större Nyårs Välsig-
nelser och så mycket mångfal-
digare, som de komma utur vår
varma i gärnade al tusinfrahtja-
tan. Nog sagt.

Bilagde Nyårsbref til Degges
Eder alltj nog vördade Fader, som
jag mer Skrifver med ömmaste
med kyss på munnen för vår,
med kyss på handen för egen
räkning.

Läggs snart i min Gref. Bröders
Papper. — Gjörwell

Sedan jag skal försegla unner Kelle med bilagde bref,

Nordisk. Lidén ligger efter De-
peche från Beggs, ledet både hjer-
ta och Archiv. af den som efter gått
. Nordströms
blott Motleöpoldskrisk. Jag har
skrifvit min bok till Magist Nor-
denskiöld i afskrift, för att nära
behöfva repetera vårt Imbl
Krönika för hjelpa juldagarne,
så att när jag efter Trettondedagen
helsar på mina bästa Barn uti
Norrköping med Senare Delen,
är hele Verket complet.

Erbjuda en Tacksägelse
för Eder Besök, at helsa
oss i Julhelgen; men så länge
uti Vetenskaps-Academien
flyttar den sonne utan [illegible]

Sommarmånaderne, så vågar jag mig ej så långt
bort ifrån kusterne, hälst med min dropsi, som min
Lif=Medicus drunt ej måste bli stort, emedan när
var man åter til fullo besitt henne i luften. Nog
rådde vi åt andra sidan på mina lovar, men jag
känner nog, hum [illegible] [illegible] måste ske. Sed
läte i bara stupnad det 70de med själ och krefter,
såsom alltså mit seculum fullbordat.

Nu äro begge Lådorna full-[illegible]
i lagde med Göttingsche Anzeiger et. mer

hvarmed öfriga affairer skall
genomföras med rättrådighet.
Barnen från Lindsjö väntar
med verkligt längtan.
Calle har fått en alldeles för-
dålig tillsägelse, at icke mera
få anse at aflägga besöket med
nya hästar. Stackars
Gosse! han rår ej om sin ka-
rakter: ty han har utsatt sig
at vara mera nöjd, än mången
annan. Mit [illegible] till Sjöjunker
[illegible] i förra dagarne
[illegible]. De, Mamma, [illegible],
[illegible] at jag omfamnar alla
de bästa, af tacksamt hjerta. Jag
[illegible] at välsignande

BREF: ifrån Kongl. Bibliothecarien C. C. Gjörwell, til Herr Secreteraren C. A. J. Mandorff; dat. Stockholm, Nyårsdagen, 1793, om aftonen.

innehåll:

1) Nyårs-önskan. 2) Min beskedliga Mjältsjuka. 3) Dagens Krönika.
4) Min Mandorffs Kort och ändå Närvaro. 5) Mit Sällskap med Honom och Bayle.
6) Några drag rörande Bayle och Abelard.

Huru skulle det kunna vara möjeligt, at på denne Dag ej ofta tänka på Min Redelige John, och öfver hela hans Lifstid och Väsende utgjuta de varmaste, de trognaste Välönskningar? Att detta har jag gjort, och mit Hjerta är ännu upfyldt af de lifligaste och ömaste Känslor; då jag nu til Slut af Dagen sitter här helt allena med Dig, Du älskvärde ibland Vänner: ty at skrifva Dig til är för mig detsamma, som at tala med Dig; ja ibland är Pennans Språk för mig ljufligare, mera lycksaliggande än Munnens Tal. Lägg nu härtil, at Du midt under Curialier och Cancellie-Affairer på en Postdag, ändå stigit up för mina Trappor och sjelf aflämnat Nyårs-Kortet: tro säkert, at jag känner värdet af denna Din Höflighet, äfven som jag njutit den korte Blicken af vårt Möte i går; at jag för alt, som flyter ifrån Dit ädla och Vänskapsfulla Hjerta, håller Dig uti mit fullgod räkning.

Kom då hit uti min Famn, sätt Dig i Sophan vid mit runda Bord; just på det Stället, där högsta Tilfredsställelse så ofta utur Dit Hjerta, genom Dina ögon och öfver Dine Läppar, tildelat mig samma Lycksalighet, som Du njutit uti vårt så sälla Lugn, under vårt så ömma som glada Förtroende. Nu är alt tyst och stilla omkring mig, Din älskade varelse är ändå hos mig: ty jag lifvas af Vänskapen, ty jag njuter den ädlaste af alla Känslor under detta skrifteliga Samtal med Dig. Det enda, som oroar, består däruti; at jag icke velat byta Dag med Dig; ehuru jag vid Dina år och uti din Ställning ingalunda undandragit mig Bördan, utan med Dit raska Sinne funnit den lätt, upfylt en Skyldighet, som hörer til de Sakernas Ordning och Krets, uti hvilka Du bör verka. Jag har lupit samme Ban; nu hvilar jag mig, och denna Hvila försötmar Du än ytterligare, ehuru den utom des är mig så högst behaglig, uti Skötet af den älskvärda Familla, som Du nu ocksä känner.

Gerna må jag fördenskull beskrifva för Dig denne min Första Dag uti detta Nya år; så har Du åtminstone på detta Sätt fått lefva densamme med mig. Uti almänhet sagt har den icke varit en af de rätt glada Dagarne, utan en liten beskedlig så kallad Mjältsjuka har så skaligen, fast omärkeligen, jämnt hållit Sinnet vid Jorden och vid den ena Partikeln af densamma, jag menar det lilla Stoftet, mig sjelf: ej underligt, at man vid inträdet af et nytt år håller räkning med sit Samvete för det framfarna, at man finner sig skuldnär i åtskilligt, at man tänker litet alfvarsamt öfver bruket af de få Dagar den har öfrige,

som

som efter några veckor träder in uti det animaliska Revolutions-, jag menar det 63:dje året. Lägg härtil, at det Politiska Revolutions-året för vår Verldsdel ocksså gåt in, hvarunder ingen Stat, ingen Statsborgare kan mera räkna på Lugn och Säkerhet; så är det både billigt och naturligt, at för det uppmärksama ögat moln drifva af och an på både Tänkans och Känslans Himel. Näst de ömaste Nyårs-hälsningar hos min så kära, så omistteliga Hälft, uptogo Religions-betraktelser och Bibel-läsning halfva förmiddagen; sedan lät jag Engångaren vandra Residencet omkring med de Resp. Korten; så kom min vackre och dygdige Henrik Nordström til mig, för at önska mig et Godt Ny-år, då jag gaf honom läsa Hr Leopolds så smickrande som uppmuntrande omdöme, rörande hans ej olyckliga Snille uti den Pastorala Vitterheten; häruppå skref och expedierade jag Bref til Norrköping, hvar mit Hjerta utomdes så ofta är och så gerna trifves; under detsamma kom Calle och kastade sig uti mine armar, för at ömsesides välsigna hvarandra; han blef vår Middags-gäst, och vi åto med glädje, blott knotade jag litet på Barnen i Tierp, som icke med en enda rad låtit höra af sig; var för öfrigt mycket tyst, och så tyst: at lilla Bibbi började gräla med mig och tro mig vara sjuk; men jag bevisste min Hälsa med den gode Appetiten jag hade vid Bordet och den tryggaHvilan jag sedan åtnjöt på min Sopha. Jag vaknade, lät gifva mig Ljus, gick af och an, tänkte och ömade; fattade slutteligen det lofliga upsåtet, som åfven en och annan gång vunnit dit Bifall, at öpna Dörren til den illiterata Våningen af gula Skåpet, skänkte uti et Glas af det oförfalskade Malaga-vinet, som min K. Måg i Norrköping gaf mig til Julklapp, och drack häruppå, ehuru tout solo, följande Skålar: 1) för den goda Hustrun och de Fem Söta Barnen; 2) Fröken-Stiftet på Dybeck i Skåne (denne Skål tål en Förklaring, men som dock ännu måste något upskjutas); 3) store och urgamle Välgjöraren, Friherre Patrick Alströmer på Hanesström; 4) Brödra-Paret utan like, mine så mångåriga Vänner, Dom-Prosten Älf och Professor Lidén; 5) min John den Tredje, och 6) min Henrik. Under dessa med vederbörlig Högtidlighet och Långsamhet druckne Skålar tänkte jag godt och önskade jag godt; mådde således väl både til Kropp och Själ. Nu anträddes Visiten uti Fru Bibbis Förmak, där främande voro mig til möte, ibland dem Archiater Hallman, hvilken ädelmodige Läkare -- han betjenar mit Hus sedan 20 år utan Betalning -- jag med alt skäl önskade, det Gud ville lägga så många år til hans öfrige Lefnad, som de äro, med hvilka Gud genom hans Hand ökt mina. — Nöjd eller, rättare sagt, lättad til Sinnet, skyndade jag mig uti mit lugna Rum tilbaka, och var ej förrväl inkommen, än Jungfrun bar mig dit Kort, med bifogad Berättelse, at Du sjelf aflämnat det och, såsom en Ljungeld, åter hastat alla Trapporna utföre. Jag tryckte til mine Läppar det Namnet, som var skrifvet på Kortet, lade det för mina Ögon, samt gaf nu mina Örsköningar och Känslor et fördubbladt Utrymme. För at då vidare, dock på et annat Sätt, lycksaliga mig; så lämnade jag mig åt den Vällusten, at läsa uti Bayle, och för at

smaka

smaka detta Nöje fullkomligt, så läste jag på Bordet framföre lilla Orangeriet, så at Ögat fik dela sig emellan gröna Blad och sinrika Meningar. Artikeln, som jag läste, skämde icke heller bort denna Glädje: ty det var Abelard, med hvilkens dels scholastiska dels amatoriska öden jag uti några dagar förlustat mig; dock af de senare förekom ingen ting denne gång, utan måste jag i dag anständigtvis följa den för-kastrade Syndaren til Kyrkomötet i Soissons. Ypperligt Snille hade imedlertid denne Man, samt såg längre och klarare uti den mörka Tiden, än någon annan. Uti at bena Tankar, at städa Orden, at aga Dumheten och Myndigheten, var han sin Tids Bayle. Nästan aldrig slår jag ihop dennes Historiska Lexicon -- ack hvilken Bok! -- utan at först beskåda hans graverade Portrait, som jag låtit komma från Holland och visar honom uti den bästa ålder, vid sina 28 år; länge sitter jag och läser uti hans öga, studerar hvarje Drag uti det tänkande och fina Ansigtet, uptäcker det Satyriska Löjet och den skalk-agtiga Känslan; samt när jag til slut liksom känner mig sjelf flyttad uti hans rum, tackar jag honom för al den Kunskap och Glädje han gifvit och gifver mig, samt kysser honom midt på munnen, hvilken han, stadd uti et halft leende, åtminstone uti min inbildning räcker mig. När jag hade slutat denna Läsning, bars mig Tyska Posten tilhanda, som upbygde oss med f. d. Konungens i Frankrike Förhör inför National-Conventet samt tågande däremellan och Templet. Med leda lade jag Hamburgske Correspondenten ifrån mig, samlade ihop Tidningar för Secreteraren Mandorff i Cancelliet, och satte mig häruppå ned för at skrifva min John detta Bref til. Det må sjelft tala om mit Hjerta, min Vänskap, mit Förtroende, min Dag: ty såsom alt varit, så har jag det nu beskrifvit; och har jag mått så väl under dessa raders kastande på Paperet, at jag nästan vore färdig at tacka Dig för din Frånvaro -- Nej, Du är aldrig frånvarande hos

Din

tilgifnaste
Gjörwell.

Post-scriptum. Kyss lilla Beskedliga Mamsell Karins Hand på mina vägnar, samt i anledning af Nya året. Måtte hon blifva så lycklig, som jag det önskar!

Lycka til din Herr Collega, Kamar-Rådet Schubert! Han är i fullt antagande och redan på Svenska Botn. Agta Dig, Bäste Gosse, at komma uti en otjenlig Mellangård; ja, man måste också vara litet försigtig här i verlden: tänka och betänka --

Til lilla Mamsell 1793 Januari 1793 123

När jag skref sist, var lilla hustru

så alldeles på fallrepet, at jag trodde

det för giftet. I går efter vanlig

hör het Hielp, som ha lade, at

Barnmorskan ej iifren henne nå-

gon dordn, at And. Hallman hal-

de i förmiddag. Det skedde i dag.

Jörgensson Hallman är tiltänkt

utslocknadt. Lilla Mer skref

i går at alt fåvarnat til
de olyckliga Mummerer. Om
jag kan få det af Gumman,
skal jag taga afskrift at
skrive min Stefan

Uti mit sista Fortsvender Bref
til Lilla Stafsta om Cousin Martins
nyss. vunna son bör det heta:
Barnet skickads prompt uti
Husel -- icke på Landet, ty
Kongsholmen ligger intet numera
på sjelfva Bondlandet. Det rättas
således i sjelfva Brefvet.

Et litet aldrakäraste Bihang.

Billeter vä[x]lade mellan mig och min John.

Lögerdagen, den 5 Jan. 1793.

Jag förmodar, at Du helsar på mig i afton. På den händelsen frågas: ville Du intet komma kl. 5 och följa med mig, för at se Zemire & Azor, en af våra skönaste och ömaste Operor? Dock i alla fall ber jag Dig äta middag hos mig i morgon. Jag gjör då en liten glad Fête de Famille, hvarvid jag ej ville sakna min John, min andre Son. Sådant är mit sätt at vara

Din G.

Svaret lydde således:

Jag har ställt mine affairer på den fot, at jag i dag kan återkomma til mitt Hjertas älskling och i dess armar söka — Lugnet *) och Lycksaligheten **). — Billeten tackar jag före; den blir en esquisse för min eftermiddag. Inom en half time skall jag realisera mig.

John.

Han kom; men fortsatte Besök af D. Lüdeke, Audit. Hasenkampf och Fabriqu. Wallin hindrade oss at gå bort; utan, sedan vi blefvo ensame, ack! hvilka himmelska Känslor njöto vi, hvilka Samtal och Lecturer! Nej, aldrig skal Minnet hos mig förgå af denna så högst sälla afton.

*) Min Johns hela Själ hade af dubbla anledningar varit de näst föregående Dagarne upprörd och oroad. Svall-vågorna borde lägga sig, och Hans Hjerta återvinna Lugnet: Det behöfde, sökte och njöt han uti min famn.

**) Ack! måtte Gud unna mig den stora Välsignelsen, at kunna trösta, tilfredsställa, glädja min John: Du ädle ibland Människor och Vänner! Hans Tänkesätt, hans Lefnad förtjena den aldrabästa Lott. Varde Din Själ altid lugn, Dit Hjerta altid nöjdt, Din Känsla altid lycksaligad!!!

Tretonde-dagen, om förmidd. kl. 10. Gjörwell.

Bilagor.

1.

BREF: Ifrån Kongl. Bibliothecarien C. C. Gjörwell, til Hr Henr. Nordström, (Studerande; dat. Normalm, Trettondedags-förmidd. 1793, kl. omkring 11.

Innehåll:

1) Hans upsåt at skrifva en kort Historia om Upsala Möte 1593 är lofvärdt.
2) Några Reglor härvid meddelas. 3) Namnet måste dock utsättas.
4) Anmärkningar rörande Tvånget lagdt på Anonymers Penna.
5) Det vackra Hjertats bevarande.

Innan mit budna Främande förbjuder Pennan des Språk vil jag som hastigast besvara Min alt mera älskvärde Henrics Bref af den 3.

Det fägnar mig, at Du vil blifva Jubel-Festens Historiograph, om ock så ej för annat, än at öfva Din Penna på et Fält, som visserligen af Dig kan med Tiden odlas; när Du vunnit mera Läsning och Granskning; mer uppöfvat och förädlat Din Styl. Hade efter min önskan vissa Lectioner kunnat följas hos Hr Stridberg, och sedan et par Terminer tilbringas i Upsala, i stället för det afbrutna Hängandet vid en Kasten, som dock derföre ej borde lämnas; så hade Du nu ock så varit vida längre fram uppå en Väg, som Du älskar; dock Du är ännu ung, har Tiden för Dig och Hugen med Dig; märk: med Tid och Hug vinnes alt.

Hvad nu Dit Historiska Försök beträffar, så är mit råd, at Du fattar Dig kort uti Inledningen om Christendomens och Reformationens införande uti vårt Land, vidrörer något mera det Liturgiska Väsendet, som beredde Kyrko-mötet i Upsala, gjorde det til et både Theologiskt och Politiskt Behof hos oss. Sjelfva Berättelsen om Mötet blifver så mycket anständeligare. Alt efter som Dit får ~~Dit~~ utkast färdigt, som skrifves med breda Marginaler; så skicka mig det arkvis til Genomseende. Glöm ej at öfveralt citera Dina Källor; och jag ville väl äfven skicka Dig Werwings Hist. om Kon. Sigismund och Carl IX, samt Raimundii Historia Liturgica.

Men här företer sig en annan Betänklighet. Vår Carolinska Tryckfrihet bjuder och befaller, at ingen Anonym får mer existera uti vår Lärda Republik; således måste Dit Namn synas för Skriften: så mycket angelägnare, at man hedrar sig med detta första Försök. I så måtto är Lagens Bokstaf hälsosam och god, som ock så lärer varit Lagstiftarens Syftemål med et Tvång på Pennan, som ej finnes uti något annat Land, hvar äfven sträng Censur har rum: ty jag vil ej tala om de flera bindande Skäl, som förmå gamla och öfvade Författare, at stundom i Trycket dölja sina Namn, och det just för Sanningens utbredande: så afskräckes ju

mången

mången ung Älskare af Literaturen at med ohöljdt ansigte träda fram på den vitre Skådeplatsen, samt, i stället för välförtjend upmuntran och höflig undervisning, upbära af et Okynnes-få uti Dag-papperen complimenter, hvilka af et starkt Sinne föragtas, och på en upplyst almänhet gjöra ej annan verkan, en Leda til Häcklaren. Dock om Anonymers Nytta både för Regeringen och Folket, för Vetenskaperna och Vitterheten, skulle en hel Tractat kunna skrifvas.

Slutet af Brefvet har synnerligen behagat; ty det visade mig å nyo en sida af Dit vackra Hjerta. Bevara detta Hjerta, och säkerligen vinner det en värdig Belöning, som lyksaligar både under och efter åtrijsvandet. I dag läses Din Idylle uti Norrköping af en Din ungdoms-Vän, som delar med mig lika önskningar för Dit väl. Altid och med Nöje är jag

Din

tilgifne Vän,
Gjörwell.

2.

BREF: ifrån Hr Commerce-Rådet och Rid. af Kgl. Wasa-Orden, Friherre Patrik Alströmer, til Kgl. Bibliothecarien C. C. Gjörwell; dat. Götheborg och Gåsewadholm, d. 2 Jan. 1793.

innehåll.

1) Frih. Alströmers stora sorg öfver Döters och Brorsdöters så oväntade Dödsfall.
2) Frimurare-Logerne i Götheborg. 3) Förmodan om Konungens af Frankrike öde.
4) Nyårs-önskan.

Jag tackar ödmjukel. för begge ärade Skrifvelserne under den 10 och 16 passato, samt för Förtroendes-brefvet, som äfven var dateradt under den 10 Dec. och hvilket jag redan lagt i sit behöriga förvar. Ursägta mig at jag något drögt med besvarandet; men jag har haft svåra förfall desse förflutne 16 dagar.

Den 16 Dec. fick jag exprès bud til Götheborg, at min k. Dotter Anna Helena, som var gift med Grefve Gustaf Lewenhaupt, 3 dagar efter sin Barnsäng beklageligen med döden aflidit. Jag måste således hufvudstupa resa til Forstena vid Wenersborg, besörja om Notifications-brefvens expedierande, anstalterne til Begrafningen &c. samt at trösta både min Hustru och Måg, Gustaf Lewenhaupt, som den 22 från Stockholm nedkom. Den 28 skedde Begrafningen i Tunhems Kyrka, och den 29 fick jag den bedröfveliga Tidning från Stockholm, at min kära Brorsdotter, Barons nessan Anna Greta Silfwerschöld, född Alströmer, den 23 därstädes aflidit, och skulle begrafvas den 28, eller samma dag som min Sal. Dotter Anna Lena begrofs. Dagen därpå, eller den 29, måste jag directe hitresa, för at trösta min Bror Clas och Svägerskan, som togo ganska illa vid sig öfver dessa bedröfveliga Händelser; och det är först idag, som jag fått fatta pennan på papperet at Herr Assessorn tilskrifva.

Til

Til Svar på sista Brefvet af den 16 får jag korteligen nämna: at i Götheborg är 1:o en allmän St Johannis Frimurare-Loge, som heter Salomon à trois Serrures; men vanligen kallas Salomoniska Logen; 2:o en St. Andreæ eller Skottisk Frimurare-Loge, som heter de Tre Förenta Kronor; och 3:o hafva högre Grader eller de gröna Banden sin särskilda Sammankomst. Alla dessa conjunctim firade Sal. Konungens Minne den 3 October, då Parentationen hölls. Stora Frimurare-Salen hörer egentel. til St. Johannis-Logen, och var superbt samt i bästa smak af den store Architecten Capitaine Carlberg decorerad. Utjest hafva alla Grader sina äparta stadade Rum; ty vi hafve et helt Hus, med inbygd 4-kantig Gård, 2 våningar högt, och som endast occuperas af Frimurare-Logerne, samt är belägit på Drottninggatan i Götheborg.

Tack för den lofvade Depêchen i Jul-veckan, som jag med begärlighet efterlängtar.

Nu ser jag af sista Aviserne, at Actionen redan är börjad mot den olycklige Konung Louis Capet. Jag tror dock at han icke mister lifvet; men det lärer blifva fängelse til dess man får se om Fred kan negocieras.

Jag önskar Herr Assessorn och dess K. Famille af uprigtigt hjerta all själfs begärlig Sällhet och välgång i detta nu ingångna nya med många påföljande år, och önskar tillika, at detta nya året må blifva drägeligare än det förflutne varit! Oafläteligen finnes jag med all högaktning och tilgifvenhet

En ödmjuk trogen Vän och Tjenare,

Alströmer.

126

Til Herr Joh. Niclas och Fru Gustava Eleonora Lindahl i Norrköping.

Stockholm, Tretonde-dagen, Kl. 8 om aftonen. 1794 1793

Mine så Hjerteligen älskade Barn.

Efter löfte kommer nu en ny Numero af vår Famille-Bulletin. N:o 1 består af Brefvet til mina Resande Barn i Upland, som jag redan meddelat mina Hvilande Barn i Norrköping, och innehåller Berättelsen om sjelfva Julhelgen; N:o 2, som nu bilägges, beskrifver Nyårs-dagen uti Bref til min frånvarande Mandorff; och blifver detta Bref N:o 3, hwarmedelst åter denne Lång-Högtid äfven på Papperet beslutes: och hafva mina söta Barn i Norrköping således hela Redogörelsen för densamma uti sina Händer.

Jag vil dock något i förväg orda om min egen urgamle Person. Efter min Sjukdom hände, at al Huden gick af min Kropp, så at jag bär nu nya ytor på Händer och Fötter samt öfrige Ledamöter. Min Lif-Medicus förklarade detta för et ganska godt Tekn, och försäkrade Archiater Hallman sig under sin 42-åriga Praxi ej hafva känt mer än 3:ne Casus (min var den tredje) af en så beskaffad Sjukdom, som den hwilken jag genomgåt, och bestod uti en general Renoning inom och utom Kroppen, af en Feber utan Hufwudwärk och Plågor, åtföljd af en slutelig Torsk, hwilken afklädt Huden af alla de inwärtes Partierne, äfven som jag efter Tilfriskningen dageligen afklädde mig Huden på Kroppens yttre Delar. Han kallade detta en Renovation af hela mit animaliska Väsende; och at en sådan Renoning och Förnyelse medelst Afhudning eller Expellation merändels bebådade en sund och långvarig ålderdom. Hwad åter Hostan beträffade, så förkunnade han, at den, dock lindrig, kommer at följa mig hela vintern, til dess det blifver åter full värma i Luften. Detta senare har sin rigtighet, ty jag hostar smått alle dagar; har dock återvunnit matlusten, Sömn, hull och färg. Hwad deremot den höga ålderdomen och de Hundra åren beträffar, så känner jag bäst, at jag alle dagar nalkas mit Seculi Slut, och at Senioratet snart kommer at undergå sin Examen rigorosum; ty det Sextionde-tredje året är i näste månad för dörens. Gifve dock Gud, at alla mina Barn til en början måtte uppnå min nuvarande ålder med min nuvarande Sinnes-munterhet; men både jag och Söta Mor omgås dagligen med hemliga Bekymer, hwad våra begge äldsta Barn beträffar. Lilla Louises Hälsa är ovanligt klen, och det emot alles vår förmodan:

ty

ty lilla Stafva minns nog, huru stark hon var på Djurgården, mera Gosse än Flicka; men just hennes vårdslöshet och så föga Respect för årstiderne hafva gifvit hennes Bröst en Svaghet, som alt mera tilltager. Hon lefver väl eljest et det lyckligaste Lif i verlden; har en Man, som älskar, ja tilbeder henne, som bär henne på sina händer och skaffar henne alt långt öfver hennes egen tanka och önskan. När de före Helgen skulle resa til Tierp, så fik hon de förträffeligaste och tillika dyrbara Vinterplagg, och ombonades uti Täckslåda, såsom en liten Drottning. Sjelfva Jul-aftonen kl. 8 om qvällen kommo de fram til Prästgården i Tierp; och såsom Louise än icke sedt sin Svärmor och sina Svägerskor, så var hon sjelf en veritable Julklapp där i Huset. Så hjerteligen välkommen var hon också. Sin Svärmor, Doctorinnan Almquist, född Bergman, också Präst-dotter, beskrifver hon såsom icke särdeles vacker, men däremot en förträffelig Husfru; och sina Svägerskor såsom genom beskedliga Flickor, men som, i brist på Modrens imagination eller behageliga Letturer, eller af annan okänd orsak, alla fåt ansigten, som betaga dem Förslags-rättigheten til et rum ibland de våna Mör; jag menar ibland de Svenska Gracierne. De tala gerna mycket, ty de äro Fruntimer; men den finare och grannare Langagen är derföre icke deras Modersmål. Svågrarne äro ändå solidare både til ytter och omgänge; så at, så grundlärd Theolog Fadren är, och så grundförfaren Hushållerska Modren är, lärer dock ingen af dem varit Ledamot uti uppfostrings-Sällskapet![4] Vår Almquist lyser således såsom en Sol där på Firmamentet ibland sina många Bröder och Systrar — med lilla Louise vid sin sida — Bevars! hvilken Contrast! — De foro sedan omkring på Bruk, Herre- och Prästgårdar, firades och fägnades allestädes; men jag fruktar, at Louises Bröst ej skulle hårda ut med flera sådana Jul-gator: ty när hon i Lördags kom hem, kunde hon för Hosket och tyckt Andedrägt icke koma til oss, utan Söta Mor måste sjelf, ehuru icke särdeles välmående, sätta sig uti Almquists Släde och fara up til henne. I dag har det Söta Barnet varit på vårt lilla så kallade Jul-gille, hostar och ser mycket gifven ut. För öfrigt sött och god såsom et Socker, samt sitter just nu uti Förmaks-Sophan under Dit Portrait och spelar Boston; har Secreter. Mandorff — — som hon tycker bält mycket om, och det är intet underligt — til sin Granne. Ack Herre Gud! om min Stackars Brita Nora skulle hända samma misöde, som hennes Mor, at se några af sina Barn gå före sig utur verlden, så följer hon snart efter; och hvad blifver då af mig, af mina Hundra år, när hon ej vidare gläder mitt Sinne och sköter min Kropp? Calle, med sit svaga Bröst och sit hastiga Sinne, bekymrar icke mindre. Han skrifver icke mjältsjuka Bref förgäfves. Vi se nu Svägerskan Widegren dvs alla dagar; och då jag i går sökte hennes Man uti Stats-utredningen,

[4] De lefvande och där nu alla församlade Barnen voro Ellofva til antalet, hvar 5 Söner och 6 Döttrar; Louise fylde Tolf-talet.

BREF: ifrån Kongl. Bibliothecarien C. C. Gjörwell, til Herr Secreteraren C. A. J. Mandorff; dat. Norrmalm, Måndags-aftonen, den 7 Jan. 1793.

Innehåll:
En alt igenom beskrifven, målad Tafla af Beggeˢ våra Hjertan, af de oß käraste eller ädlare Känslorna, i synnerhet af Vänskapen; med tilfogadt Landqväde öfver Lycksaligheten af Hr Leonard; samt i anledning af alt detta dragne Exempel och Lärdomar, til Botemedel för min unge Vänˢ så lätt ofredade Sinne. Postscriptum. Bihang.

Tack, Bäste John, för din Distraction til flur i går aftons; ty den så ifrigt begärda Boken låg qvar efter Dig, och jag har således nytjat tilfället at, i anledning af Hr Leonardˢ så sköna Idylle: le Bonheur, skrifva några rader, innan jag låter affskrifva det Skaldestycke, som Du så i hela Själen kände och smakade, som så uplyfte och tröstade Dig, under det jag med icke mindre Deltagande läste det up för Dig. Detta förer mig vidare til minnes din Sinnes-Ställning i förgårˢ-afton, sådan som jag icke tilförne, åtminstone ej til den högd, set hos Dig. Döm nu sjelf ifrån min öma Vänskap til både mit Lidande och min Glädje: Du öpnade mig et såradt Bröst, mit blöder, men räcker Dig tillika läkande medel; Du njuter dem, din Himmel klarnar, dit Öga blir gladt, dit Hjerta lycksaligas, och vi liksom uplösas uti hvarandras famn, under de renaste, de aldrafällaste Känslor; vi njute gemensamt liksom öfverjordiska Vällyster.

Vänskapen är således icke blott Ideal i Boken, en illusion för de yttre Sinnen; nej, den är en Verklighet för vår Själ, en sanskyldig Emanation ifrån Uphofskällan til alt Godt -- och hvad hafve vi Begge således icke at tacka den välgjörande Försynen före, som just i en tid, då vi det bäst behöfde, gjort oß bekante med hvarandra och, som blef det samma, förbundne! Mit Hjerta behöfde uprättelse, och dit behöfver ofta Lugn. Hos mig har Du ersatt alt det, som en Otacksamhet utan like förstört, då den nyss förut liksom häjat hela mit Sinne, ehuru Du icke desto mindre fann mig omgifven af et stilla Lugn och jag kunde visa det milda Leendet; hvarföre? ty mit redliga Hjerta hade fred; det led väl, dock utan förebråelse; men det saknade där, jämte utan hopp, det saknade utan upsåt at söka Vänskapen, den Vänskapen, som jag kunde bygga på. Således inom mig fluten nalkas Du mit Öga, mit Hjerta, min Känsla -- det öfriga vet Du sjelf. -- Du åter, än kastad omkring på et stormande Haf, än icke sällan tvungen at draga Dig fram genom klippfulla Skär, söker med et fåfängt öga efter den ~~lugna~~ Strand, hvar Lugnet råder, efter den där hvilande Vandringsmannen,

som

som kunde uptaga Dig under sit Tak och uti sine armar, när Du sjelf längtade efter denne Fristad. Du söker honom dock intet, Du letar blott efter en Spån, för at dermed snarare hjelpa en annans Båt, än din egen; och Du finner en om Hafvet kunnig, en för Människan ömsint, en i alt fredsam och glad man; Du klagar, han omfattar och tröstar; Du vil ofta nalkas denna strand och denne åbo, ofta hvila ut hos honom, hämta där nya Krafter mot nya omkast eller oväntade Väder-ilar. Är icke detta, Min John, rätta Taflan af våra sinnens reciproque Läge? Efter det så är, efter Du kan öka min Glädje och jag minska din oro; så låt oss då bidraga til hvars andras Tilfredsställelse så mycket hos oss står: När Du vil, när Du behöfver, så kom och kasta Dig uti mine armar, utgjut dit Hjerta uti mit sköte; ack! Du kan aldrig tilskynda mig en större och ädlare Vällust, än den at få omfamna Dig, såsom min Förtroendes-Vän, at få utbreda Frid och Sällhet inom et Bröst, som andas intet annat än det som stort, ädelt och vackert är, och som just derföre och deraf ofredas, at icke alle, icke de andre ledas af enahanda Tänkesätt, enahanda Böjelser med Dig.

Uti Skymningen gick jag allena up och an, tänkte bara på Dig, på dina känslor och våra samtal i förgårs-afton; jag upfyldes å ena sidan af öm oro öfver vissa Lägen, å den andra af öm Glädje, at få dela med Dig den förra, at få njuta med Dig den senare; jag var under alt detta Dig så nära, min själ var med din så aldeles förenad, at önskningar på önskningar upstego utur mit rörda Hjerta til Gud för din beständiga, din oafbrutna Lycksalighet; jag ville aldrig veta eller se Dig annorledes än känslolös för orätvisa och otack, men däremot känslofull för det ädla Föragtet, för den alt upprättande, alt godtgjörande Vänskapen. Under det at alla dessa Tankar och önskningar upfylde hela min själ, kände Hjertat tillika något så innerligen godt och ömt, at tårarne runno sjelfkrafde, ack tårar, som voro en vällust för mig at gjuta! Sötaste min John! måtte aldrig andre tårar flyta öfver våra Kinder! måtte Du altid vara så lycksalig, så full af frid och sötma, som jag då var! Jag kan med orden ej vidare uttrycka min känsla: den var himelsk, den hörde Dig til. Nog sagt. Läs vidare.

<u>Le Bonheur</u>:

idylle par Mr <u>Leonard</u>.

<u>Heureux</u>, qui, des mortels oubliant les chimères,
Possède une compagne, un livre, un ami <u>sûr</u>,
Et vit indépendant sous le toit de ses pères!
Pour lui le ciel se peint d'un éternel azur;
L'innocence embellit son front toujours paisible;
La verité l'éclaire & descend dans son coeur;
Et par <u>un sentier peu pénible</u>
<u>La nature, qu'il suit, le conduit au Bonheur.</u>

Envain

En vain près de sa solitude
La discorde en fureur fait retentir sa voix:
Livré dans le silence au charme de l'étude,
il voit avec douleur, mais sans inquiétude,
Les États se heurter pour la cause des Rois.
Tandis que la veuve éplorée
Aux pieds des Tribunaux va porter ses clameurs,
Dans les embrasemens d'une épouse adorée
De la volupté seule il sent couler les pleurs:
il laisse au loin mugir les orages du monde;
Sur les bords d'une eau vive, à l'ombre des berceaux,
il dit, en bénissant sa retraite profonde:
C'est dans l'obscurité qu'habite le repos.
L'homme, occupé d'étendre & d'ennoblir son être,
Au sein d'un doux loisir apprend à se connoître.
C'est là qu'il aprécie à leur juste valeur
Les prestiges légers que la foule idolâtre;
L'univers lui présente un bizarre théâtre,
où le rôle souvent déshonnore l'acteur:
il voit, dans le chaos de bassesse & d'intrigues,
Le mérite isolé luttant contre les brigues;
Sur les talens la haine attisant son flambeau:
La trahison au ris perfide
De l'honnête franchise empruntant le manteau;
Les noms sacrés de foi, de vertu, d'amitié,
Honteusement vendus à l'intérêt sordide.
Le sage se détourne, & sourit de pitié:
il file d'heureux jours à l'abri de l'envie,
Sans regrets du passé, sans soin du lendemain;
Et quand l'être éternel le rappelle en son sein,
il s'endort doucement pour renaître à la vie.

Si le ciel l'eût permis, tel seroit mon destin.
Quelquefois éveillé par le chant des fauvettes,
Et par le vent frais du matin,
J'irois fouler les prés semés de violettes,
Et mollement assis, un la-Bruyère en main,
Au milieu des bosquets humectés de rosée,
Des vanités du genre humain
J'amuserois en paix mon oisive pensée.
Le regard fixé vers les cieux,
Loin de la sphère étroite, où rampe le vulgaire,
J'oserois remonter à la cause premiere,
Et lever le rideau, qui la couvre à mes yeux.

Tandis

Tandis que le sommeil engourdit tous les êtres,
Ma Muse, au point du jour, errante sur des fleurs,
Chanteroit des Bergers les innocentes moeurs,
Et frapperoit l'écho de ses pipeaux champêtres.
Coulez avec lenteur, délicieux instants!
Ah! quel ravissement égale
Celui qu'un ciel serein fait naître dans nos sens!
Quel charme prête à nos accens
L'éclat majestueux de l'aube matinale!
Quel plaisir, sous des cintres verds,
De respirer le baume & la fraicheur des airs,
D'entendre bouillonner une source qui tombe,
Là les hôtes des bois préluder leurs concerts;
Ici sur des rameaux soupirer la colombe!

Souvent la douce paix, qui regne dans les bois
Éléveroit ma Muse à des objets sublimes:
J'oserois consacrer mes rimes
À chanter les héros, les vertus & les loix.

De la nuit des tombeaux écartant les ténèbres,
Souvent j'évoquerois ces mânes célèbres,
À qui l'enthousiasme a dressé des autels,
Ces esprits créateurs, ces bienfaiteurs du monde,
Qui par des écrits immortels
Ont chassé loin de nous l'ignorance profonde.
Rassemblés devant moi, les grands Législateurs
Offriroient à mes yeux leur code politique,
Précieux monument de la sagesse antique:
Ceux à qui la Nature ouvrit ses profondeurs
Me feroient pénétrer dans leur Laboratoire:
D'autres des Nations me décriroient les moeurs,
Et les faits éclatans consignés dans l'Histoire;
Et l'affligeant tableau des humaines erreurs.
Combien je bénirois Titus & sa mémoire!
Que Socrate mourant me couteroit de pleurs!
Mais puisse-je oublier les Héros destructeurs,
Dont le malheur public a fait toute la gloire!

Dans un beau clair de lune, à penser occupé,
Et des mondes sans nombre admirant l'harmonie,
Je voudrois promener ma douce rêverie,
Sous un feuillage épais, d'ombres envelopé,
Ou le long d'un ruisseau qui fuit dans la prairie.
La nuit me surprendroit, assis dans un festin,
Auprès d'une troupe choisie,
Conversant de Philosophie,
Et raisonnant, le verre en main,
Sur le vain songe de la vie.

Pour

Pour sauver de l'oubli ses écrits & son nom,
Qu'un autre se consume en de pénibles veilles!
Si je cueillois, Eglé, sur tes levres vermeilles
Le prix flatteur d'une chanson;
À mes vers negligés si tu daignois sourire,
Seroit-il pour mon coeur un suffrage plus doux?
T'intéresser, te plaire, c'est le but où j'aspire:
De l'immortalité je serois moins jaloux.
Que me fait, près de toi, l'opinion des hommes?
Que me fait l'avenir? Le present est à nous;
Notre univers est où nous sommes.

Mais, ciel! déjà le tems, précipitant son cours,
Va faner sur mon front la brillante couronne,
Dont je suis décoré par la main des amours,
Comme on voit se faner le feuillage d'automne.
Ô noeuds de l'amitié que je portai toujours!
Reparez dans mon coeur ces douloureuses pertes:
Les sources du plaisir me sont encore ouvertes,
Si vous me consolez au déclin de mes jours.

Félicité du sage! ô sort digne d'envie!
C'est à te posséder que je borne mes voeux.
Eh! que me faudroit-il pour être plus heureux?
J'aurois dans cette courte vie
Joui de tous les biens repandus sous les cieux.
Chéri de toi, ma douce amie,
Et des coeurs droits, qui m'ont connu,
D'un riant avenir égayant ma pensée,
Adorateur de la vertu,
N'ayant point à gemir de l'avoir embrassée,
Libre de passions, dont l'homme est combattu,
Je verrai, sans effroi, se briser mon argile.
Qu'a-t-on à redouter, lorsqu'on a bien vecu?
Un jour pur est suivi par une nuit tranquille.

Pleurez, ô mes amis! quand mon luth, sous mes doigts
Cessera de se faire entendre;
Et si vous marchez quelquefois
Sur la terre, où sera ma cendre,
Dites-vous l'un à l'autre: il avoit un coeur tendre;
L'amitié lui fut chere, il respecta ses loix.

Et

Et toi, qui réunis les talens & les charmes!
Quand près de mon tombeau tu porteras tes pas,
Tu laisseras peut-être échapper quelques larmes---
Ah! si je puis briser les chaînes du trépas,
Pour visiter encore ces retraites fleuries,
ces bois, ces côteaux, ces prairies,
Où tu daignas souvent me serrer dans les bras;
Si mon ame vers toi peut descendre ici-bas,
Qu'un doux frémissement t'annonce sa présence!
Quand l'esprit pénétré de célestes objets,
Tu viendras méditer dans l'ombre des bosquets,
Crois qu'alors sur ta tête elle plane en silence!

Här har Du, Bäste John, detta sköna Skaldeqväde, som Författaren -- född uti America, Naturens Vän och älskare af Naturens Sångare, den inimitable Gessner -- kallat en idylle, i anledning af de flera Skådningar han gifver ögat at skåda Landet, och hjertat at njuta dess Behag och Lefnad, (men är i Hufvudsaken en Philosophisk, en Didactisk Poëme, full af Horatianska Läror, af det fina Vettet, af det lekande Skämtet. Den har således dubble Egenskaper at behaga, i synnerhet för Dig, som vet förena det Pastorale med det Tänkande, som kan smaka dem begge, som kan låta Bildningen sjelfvåldigt svåfva omkring på Naturens vida fält, förvilla sig uti dess oräkneliga Ombyten, öfverlämna sig åt dess Retelser af alla slag, medan Tanken höjer sig til de största Sanningar, til de ädlaste Känslor.

Se således, Bäste Vän, komme vi så oförmärkt på sjelfva Naturens Väg, liksom uti sjelfva Behagens fotspår, til Visheten, til Styrkan, til den sanna och fasta lycksaligheten. Skulle då Naturen och Visheten icke vara nog mägtiga at upplyfta et Hjerta -- helst et Hjerta sådant som Dit, hvilket kan hämta Lärdom uti begge dessa Skolor, och utur begge dessa Källor -- at höja det öfver Tidens förderf, öfver Lyckans oförrätt, kort sagt öfver alla skapade motgångar, skapade af andre, icke förtjente af oss sjelfve? Låt ock vara, at vår egen Organisation gjör oss mera lidande, mera känslofulle vid andres uppförande; så måste dock denna Sinnets Plåga, denna Sveda i vårt Bröst, aldrig få blifva hos oss en rådande Böjelse: ty den blifver då en Tyran öfver oss, en affruren Fiende til Sålheten och Lifvet, en Mördare som vi hyse uti vår egen Barm. Hvilken har uti sin väg blifvit mer oförrättad än jag? Det har Du sjelf medgifvit; detta missöde har jag känt, då det mig drabbat; men en timmes oro har jag sedan utbytt mot Månaders och Års ostörda eller fulla Glädje. Jag vil nu icke störa hvarken dit eller mit sinne med uppräknandet af de fula, låga, de så otacksama Bemötanden, hvarmed man under en snart 40-årig Tjenste-tid öfverhopat mig; men har Du eller någon annan läsit uti mit ansigte märken af den frätande Sorgen,

af

af den hemliga Afunden, af det lömska Hatet: dessa Afgrundens Foster och Plågo-andar? Nej! et rent och gladt Ansigte har jag burit inför Hög och Låg; mina egna fel har jag ofta begråtit, men aldrig har jag hedrat Förtryckaren med minsta Tår, aldrig visat honom minsta Skugga af et förolämpadt Hjerta.

Dock jag har varit äfven lycklig nog at kunna värdera mig sjelf. Visserligen har jag funnit, at en rätvis Regering bordt löna en trogen tjenst, och at man icke borde lämna en gamal Man utan Bröd; men så har jag ock medgifvit, at mina förtjenster varit så beskaffade, at jag icke bordt fordra för hastiga Befordringar eller för stora Belöningar. Man måste vara granlaga uti Pretentioner hos Vederbörande, äfven som hos Fruntimer: ty man avancerar dymedelst på begge vägarne säkrast samt med ömsesides Tilfredsställelse. Uti al sanning är detta en Vishets-Regel: ty lönas jag efter min förtjenst, så har mig skedt rätt och jag bör vara nögd; lönas jag åter intet rätvisligen, så tager jag mit Skadestånd uti andras Omdömen och uti min egen Dygd. Har jag därjämte Kunskaper, Smak, Känsla för Naturen och Vänskapen, och jag då ej skulle gjöra Lyckan flat, så vore jag ock ingen Lycka värd.

Nej, min ädle John! Vi skole <u>raisonnera</u> och <u>känna</u> <u>oss</u> <u>ifrån</u> vår egen Tid, när det så behöfves. Du är icke allena, Du har en Vän, kanske Twänne; gjör då dit vackra Hjerta al rätvisa, belöna Dig sjelf och njut den Lyckan, som Du är sjelf Herre at skapa och bibehålla. Af denna Lycka föddes Glädjen, och Glädjen föder et långt och sält Lif. Detta förtjenar Du, detta önskar Dig af alt hjerta

Din

i Lif och Död tilgifnaste

Gjörwell.

<u>Post-scriptum</u>. Föga har Du tilförne fåt ifrån min Bureau en rikhaltigare Depêche. Hvad synes Dig om Kon. Fredrics och Grefve Tessins Caracterer uti det politiska Fragmentet? Dessa Portraiter äro sanna och mästerliga. Grefve Tessins Seger öfver Hofvet är et af de märkvärdigaste, fast ännu föga kända Framträden uti vår Historia. Om Grefve Tessin skulle jag kunna mycket skrifva: ty jag har känt honom icke allenast personligen, utan ock ganska nära.

Af de med Posten i dag ingångna Nyheter ber jag at få Politiske Journalen <u>först</u> tilbaka.

Uti Hr Leonards Idylle har jag <u>understrukit</u> alla de Ställen, som gjort på mig det mästa intrycket, som mäst behagat mig.

d. 8 Jan. 1793.

<u>Bihang</u>.

Bihang.

Sedan min John hade varit hela Lögerdags-aftonen d. 5 Jan. hos mig, och tilbragt Trettonde-dagen el. d. 6 följ. uti mit Hus, samt jag om Måndagen skrifvit det här förestående Förtroendes-Brefvet, hörde jag ej af honom hela veckan, hvilket jag ansåg för et Tekn af Sjukdom. Min Enspännare vandrade fördenskull til honom Söndags-morgonen d. 13 Jan. som återbar mig det väntade Svaret, eller at min Vän i flere dagar varit illa mående, men förbudit sin Värdinna, oagtat des enträgna begäran, låta mig det veta, för at icke oroa mig; men vore nu något bättre. Om eftermiddagen skyndade jag mig til min John; och var hos honom ifrån Kl. 4 til Kl. 9, under hvilken Sammanvaro idel Sanning rådde uti vårt Tal, idel Lycksalighet uti våra Känslor. Öga, mun och Hjerta åtnjöto ej ensame, utan Örat tjusades därjämte genom det sköna Spelet af Mamsell Karins Hand på Forte-piano, under det vår Dörr litet öpnades. Följ. Morgonen, Måndagen d. 14 Jan. fick jag nedanstående ~~[illegible]~~ Billet:

Tack för gårdagen, Bäste, älskade Farbror! Skulle något verka til min Hälsas fördel, så var det väl denna fortsatta njutning af alt hvad mit hjerta kunde önska sig; då Själen lycksaligas, måste ju Kroppens obehagliga Känslor försvinna. Och så gjorde jag mig denna sälla dagen til nytta; mina Känslors högd hade nog tilfälle at pröfvas, til och med sedan söta Farbror var bortgången. Ack! låt bara den vackra årstiden skimra fram; Naturen skal fägna sig öfver oss, och vi öfver Naturen *). — Le plus petit hermitage du desert le plus écarté, une fontaine, un bosquet, un gazon, un champs suffisant pour la subsistance, est préférable aux magnifiques Palais, dans lesquels on est étranger; l'on est <u>homme</u> dans l'un, l'on y est <u>libre</u>. Quel rôle joue-t-on dans les autres?

Nous nous verrons ce soir — je vous embrasse par avance. Comptés que vous n'aurés jamais d'ami plus sincère que moi, qui suis sans deguisement

votre John **).

*) Hvilken skön Tanke! Naturen, den kommande Våren personifieras, går oss til mötes, öpnar sit blomsterrika Sköte, och gläder sig öfver vår ankomst uti des så sälla Bygd, medan vi med utsträckte armar omfamne Henne och njute därunder sjelfva ungdomens Känslor, Känslor af det nya Lifvet uti hela Skapelsen. Således belöne vi Naturen, och Hon vår Dyrkan: Hon lycksaligar, och vi lycksaligas.

**) Han kallar mig ej sällan för sin <u>andre</u> Fader, äfven som jag honom för min <u>andre</u> Son. Tänkesätt, Kunskaper; Smak, Känslor, Nöjen, kort sagt: alt har sammanstämt til en den ädlaste och beständigaste Vänskap oss emellan, at inga Uttryck äro för oss nog tilräckeliga, at utmärka våra ömsesides, våra så ömaste som dygdigaste förbindelser. Detta Band är knutet för Lifstiden; det brytes visserligen icke af den, som alt ifrån Början af vår Bekantskap visat sig <u>sans deguisement</u>. Ack! måtte många tusende sådana Band knytas! så vore Himmelen på Jorden, och Menniskors Hjertan en Gudarnes Boning.

Til Herr Grosshandlaren Joh. Nicl. Lindahl i Norrköping.

Stockholm, den 18 Jan. 1793.

128

Tack, aldrakäraste min John, för Ditt sista så vackra och tilgifva Bref af den 14, med de flera bilagde från vår Söta Stafva. Gud gifve Er Begge bara så mycket Godt, som jag unnar, bör och skal unna.

Ja visserligen har du rätt, at vår Lycksalighet ligger hos oss sjelfva; at Vänskapen, denna så ädla Känsla, tilfredsställer Hjertat öfver och mot alt. Jag äger Vänner inom och utom min Famille: Skulle jag icke då vara lycksalig?

Tack, Sötaste Barn, för det I högagten och älsken min Mandorff! Han förtjenar Eder Vänskap, och han ber derom. Af Förtroendes-Correspondencen fattas nu uti Geh. Archivo blott 2:ne Bref til honom, och de skola med första ingå. Af dessa mina Bref, skrifne til en ung, vitter och känslo-full, stundom litet mjältsjuk Vän, lärer det ömast älskade Bolaget at känna en stor del af mina hemligaste Tankar, af Resultater inom mig sjelf, dragne af Femtio-åra Reflexioner och Rön; och dem jag vil anförtro en värdig yngling, sig til vidgad Tanke, til rättad Böjelse, til sällare Känsla. Härtil nytjas ej det figurliga, mer eller mindre mystiska Ordens-Språket, utan Naturens enklaste utsagor: utsagor, som Förnuftet, sedan det afklädt sig Fördomarnes Bindel, förvandlar til säker Öfvertygelse,

som

som Hjertat, lossadt undan dels Lastens; dels Meningens och Brukets Ok, billigar, njuter och förvarar. Ack! hvilken Förlust för vårt lif, at sent börja trampa Lycksalighetens, dock så lätt fundne och banade Stig, ce

sentier si peu pénible – – –;

och hvilken ren Vällust, at däremot tidigt få leda en ynglings Fot in på densama, vägledd å ena sidan af *visheten*, å den andra af ~~G~~ *ranlagenheten*! ty Bruket eller afsteget stämplar den antingen oskyldiga eller lastbara Glädjen – äfven som det är den renade Tanken, som tillåter och förbjuder. Dessa äro några Drag af en Theorie, af et psychologico-physico-moraliskt Systême, som jag ~~ensamme~~ Vandringsman fåt skapa mig sjelf, samt sedan gjort til en särskild Grundlag för mig sjelf, för få Vänner; et Systême, som jag sannerligen icke stulit utur Baumeister eller Busser. Dock hvart tager jag vägen? ty, innan jag visste ordet af, stadnade jag uti den sterile Jordmånen af Metaphysica, Ethica och Lärdoms-Historien.

At jag blifvit litet kalsinnig äfven för den sist nämda vetenskapen, kan Du bäst döma af bilagde Emigrations-Patent. Vil du fräsa några fire öpet vatn, står det Dig visserligen fritt; och jag, som älskar Folkstockens Tilökning uti vårt Land, skulle ingenstädes hälldre se dess Förkofran, än under mit älskade och älskande Bolags närmaste Tak; men hvad jag enkannerligen beder om är det, at, om Du uptager någon af desse Emigranter uti Dit Hus, Du gjör det så med din egen fulla Tilgifvenhet för desse utflyttingar, sunt

utan

utan alskõns affeende på mit lidande öfver
deras förpassning til Hr Liljensparres nya
Herradöme — — doch, willi Gott! de skola segla
hans Kust förbi. Ofigurligen taladt: bilagde
Catalog gjör nu sin sista Riks-gata inom vårt
Högtärda Land, och hvad af Böckerne före April
icke funnit Hylla för sig i Sverige, det söker den
utomlands: ty fåfängt väntar man på ut-
lysningen af et Klubbe-Krig emot desse, hälst
hos oss så föga Auctions-mässiga Verk och Böcker.

Jag har i dag affändt til Hr Professor Lidén
Slutet af Politiska ystandet rörande Preussens
så kallade onaturliga Alliance med Österrike
och Ryssland, samt bedt honom meddela Dig
det til genomläsning. Du skal, om Gud låter
oss lefva, få dels läsa dels behålla många
vigtiga Paper.

Jag söker nu 2:ne välbelägna Rum för up-
sättandet af det Nationale Bibliotheket i
vår, så at Allmänheten må skenbarligen
intaga, at det intet är et Bibliothek in Petto,
utan in Rerum Natura. Då skal jag väl
också få tilräckelige afnämare för Svenska
Archivum; så at begge verken skola bära sig,
både det som gifver Fonden, och det som dy-
medelst bygges: Jag skal åtminstone
gjöra mit til.

Tusende Helsningar ifrån oss alla. Calle fick i för-
middags både sit och Louises Bref ifrån Söta
Stafva. Många många kyssar ber jag Dig
skörda på hennes läppar för min räkning,
och

och til Tacksamhet för hennes så vackra, så ömhetsfulla Bref til mig. Bed henne icke taga någon Alteration åt sig för det infallande ~~Faderskapet~~. Jag skal ännu någon tid straffa[et] däremot. ~~Mina~~ [od] så söta, så kära, så äls~~kade~~[värda] Barn vil jag ännu någon tid lefva. Amen!

Gjörwell

BREF: ifrån Kongl. Bibliothecarien C. C. Gjörwell, til Hr Grosshandlaren Joh. Nicl. Lindahl i Norrköping; dat. Stockholm, den 18 Jan. 1793.

Collectio Gjörwelliana.

<u>Innehåll:</u>

1) Vänskapens Pris. 2) Hr Mandorffs Rättighet til densamma.
3) Honom förtros de flesta Hjertats, åtminstone Tankans Hemligheter.
4) Dessa hunne tilkomna, och hvartil tjenliga? 5) Circulations-Catalog.
6) Preussens onaturliga Allianie. 7) National-Bibliothekets inauguration.
8) Helsningar.

Tack, Aldrakäraste min John, för Dit sista så vackra och tilgifna Bref af den 14, med de flera bilagde från vår Söta Stapva. Gud gifve Er Begge bara så mycket Godt, som jag unnar, bör och skal unna!

Ja visserligen har Du rätt; at vår Lycksalighet ligger hos oss sjelfve, at Vänskapen, denna så ädla Känsla, tilfredsställer Hjertat <u>öfver och emot</u> alt. Jag äger Vänner <u>inom och utom</u> min Famille: skulle jag icke då vara lycklig!

Tack, sötaste Barn, för det I högagten och älsken min Mandorff. Han förtjenar Eder Vänskap, och han ber derom. Af Förtroende-Correspondencen fattas nu uti Geheime-Archivo blott 2:ne Bref til honom, och de skola med första ingå. Af <u>dessa mina</u> Bref, skrifna til en ung, vitter och känslofull, stundom litet mjältsjuk Vän, lärer det ömast älskade Bolaget at känna en stor del af <u>mina hemligaste</u> Tankar, af Resultater <u>inom mig</u> sjelf, dragne af femtio-åra Reflexioner och Rön: och dem jag vil anförtro <u>en värdig</u> yngling, sig til vidgad Tanke, til rättad Böjelse, til fällare känsla. Härtil nyttjas ej det figurliga, mer eller mindre mystiska Ordens-Språket, utan Naturens enklaste utsagor: utsagor, som Förnuftet, sedan det afklädt sig Fördomarnes Bindel, förvandlar til säker Öfvertygelse, som Hjertat, lossadt undan dels Lastens, dels Meningarnes och Brukets ok, billigar, njuter och förvarar. Ack! hvilken förlust för vårt Lif, at sent börja trampa denne Lycksalighetens, dock så lätt fundne och banade Stig, le

– – – – – sentier <u>si peu pénible</u> – –

och hvilken ren vällust, at däremot tidigt få leda en ynglings fot in på den samma, vägledd å ena sidan af <u>Visheten</u>, å den

andra

andra af Granlagenheten: ty Bruket eller Afsteget stämplar den antingen oskyldiga eller lastbara Glädjen; äfven som det är den renade Tanken, som tillåter och förbjuder. Dessa äro några Drag af en Theorie, af et psychologico-physico-moraliskt Systême, hvilket jag ensamme Vandringsman fåt skapa mig sjelf, samt sedan gjort til en särskild Grundlag för mig sjelf, för få Vänner: et Systême, som jag sannerligen icke stulit, hvarken utur Baumeister eller Busser. Dock hvart tager jag vägen! ty innan jag visste ordet af, stadnade jag uti den sterile Jordmånen af Metaphysican, Ethican och Lärdoms-Historien.

At jag blifvit litet kalsinnig äfven för denna sistn. vetenskap, kan Du bäst döma af bilagde Emigrations-Patent. Vil Du frälsa några före öpet Vatn, står det Dig visserligen fritt; och jag, som älskar Folkstockens Tilökning uti vårt Land, skulle ingenstädes hällre se dess Förkofran än under mit älskade och älskande Bolags närmaste Tak; men hvad jag enkannerligen beder om är det, at om Du uptager några af desse Emigranter uti dit Hus, Du gjör det ~~få~~ med din egen fulla Tilgifvenhet för desse utflyttingar, samt utan altsköns affeende på mit Lidande öfver deras Förpassning til Hr Liljensparres nya Herredöme-dock, wills Gott! de skola segla hans Kust förbi. Ofigurligen taladt: bilagde Catalog gjör nu sin sista Riksgata inom vårt Höglärda Land, och hvad af Böckerne före April ej funnit Hylla för sig i Sverige söker den utomlands: ty fåfängt väntar man på utlysningen af et Klubbe-Krig emot dessa, hälst hos oss, så föga auctions-messiga verk och Böcker.

Jag har i dag afsändt til Hr Professor Lidén Slutet af Politiska Ystrandet rörande Preussens så kallade onaturliga Allianie med Österrike och Ryssland, samt bedt honom meddela Dig det til Genomläsning. Du skal, om Gud låter oss lefva, få dels läsa dels behålla många vigtiga Paper.

Jag söker nu 2:ne välbelägna Rum för upsättandet af det Nationale Bibliotheket i vår; så at Almänheten må skenbarligen intaga, at det intet är et Bibliothek in Petto, utan in Rerum Natura. Då skal jag väl ocksá få tilräckelige Afnämare til Svenska Archivum; så at begge Verken skola bära sig, både det som gifver Fonden, och det som dymedelst bygges. Jag skal åtminstone gjöra mit til.

Tusende

Tusende Helsningar ifrån oss alla. Calle fik i Förmiddags både sitt och Louises Bref ifrån Söta-Stafva. Många många Kyssar ber jag Dig skörda på hennes Läppar för min räkning, och til Tacksamhet för hennes så vackra, så ömhetsfulla Bref til mig. Bed henne icke taga någon Alteration åt sig för det infallande Faderskapet. Jag skal ännu någon tid streta däremot. Med så söta, så kära, så älskvärda Barn vil jag ännu någon tid lefva. Amen!

G.

Bilaga.

Lögerdags-morgonen, d. 19 Jan. 1793.

Om Du, Bäste min John, kunde twifla på mit Hjertelag för, mit Förtroende til Dig; så borde denna Depêche ensam kunna häfva alla Twifelsmål. Se här et Bref, hvars Afskrift Du behagar behålla: det innehåller tillika et Creditif ifrån mit Cabinet til dit. För dit ljusa öga blir det, som ännu kunde synas Chiffre, snart en ren och läsbar Skrift. Grund-Textens hela Mening består af et enda ord: Lyksalighet. — Där har Du Claven. — Se vidare de Bref, som med sista Posten ingingo ifrån det kära Bolaget i Norrköping, och som återgå. Hvilka ädla och tilfredsställande Rön måste icke dit Hjerta uphämta, när Du vet, hvilken Glädje Du gifver mit Hjerta, hvilken Glädje Du delar åfven åt dem, som Du än intet känner! Ack! Bäste Du, låt oss gjöra et Evigt Förbund, at vara uti alt Sanfärdige, Redelige, Trofaste, Glade och Lyklige; så skole vi ock altid vandra både lätta och säkra steg, än ocksä vägen stundom vore törneströdd: den större Delen kunne och skole vi sjelfve beströ med Blomster. — Jag omfamnar, jag kysser Dig.

- - - - alla mina Befalningar *).

*) Enligt hans föregående Billet skulle de alla efterlefvas, i synnerhet den, at komma til mig och aftala finalement alt om afresan til London.

- - - Tårarnes skull **).

**) Uti en annan Billet hade Agnetas gudomlige Tårar kommit emellan, som fördränkte honom uti det vanliga Lögnens Haf.

- - - en tie låns †).

†) Landqvädet Delphire. Det målar en dygdig Flicka, en älskog utan Förebråelse, utan Skador.

- - - Grosshandlaren ††).

††) Hr Arv. Hasselgren.

huru [illegible]
för and[illegible]
tek! v[illegible]
så tata[illegible]
fram e[illegible]
senare [illegible]

Jag v[illegible]
om dess [illegible]
i Upsala [illegible]
ska Aucti[illegible]
Prof. Som[illegible]
mig upd[illegible]
[illegible] til [illegible]
tidigare [illegible]
såledés le[illegible]
verker, [illegible]
Prof. Porth[illegible]
[illegible]nctione[illegible]
en grund [illegible]
sedan [illegible]
emot [illegible]
[illegible]ster. F[illegible]
Dertil får [illegible]
Således [illegible]
[illegible]fut, at [illegible]
[illegible]sens vå[illegible]
[illegible]ges vår[illegible]
af de [illegible]
[illegible]nda det [illegible]
[illegible] få uti [illegible]

Til Herr Grosshandlaren Joh. Nil. Lindahl, i Norrköping. Stockholm, den 22 Jan. 1793. 130

Aldeles, Aldrakäraste Du, såsom befarades, så har det händt. Min Stackars Louise har fåt et nytt Missfall. I Lögerdags var Söta Mor hos henne: hon var munter och glad såsom en charme, och skulle alla Barnen äta hos oss om Söndagen; men om Natten märker det lilla Socker-kräket Förebud til Plågor; om morgonen måste Söta Mor, Archiater Hallman och Barn-morskan dit; et högst varsamt Stilla liggande hela den Dagen gaf väl et, ehuru svagt, Hopp; men i går måste det ändå bli alfvare, och nu ser hon för andre gången en kär Underpant af en den vackraste Kärlek förlorad! Ack! vi lide på alla sidor, så mycket mera, som hon bara försvagas genom så täta missfall, och får kanske en benägenhet, en vana, at aldrig bära fram et fullgånget Foster. Tiden bekräftar eller vederlägger. Måtte det senare inträffa!

Jag vil något närmare förklara mig rörande Bibliotheket. Dock et par ord först om dess aflagde Besök hos våra Universiteter. Prof. Aurivillius [illegible] svarade: Bibliotheket i Upsala hade gjort en stor Requisition ifrån London, och betydeliga Inrop på Murrayska Auctionen i Göttingen. Kongl. Secreter. Kökeritz, min gamle gode Vän, som förl. Sommar följde med Riks-Drotsen til Lund, hade denna Sak in Specie sig af mig updragen. Svaret: Academiens Fond var icke stor, och man hade där tagit det — til Upplysningens utbredande alt för härliga — Beslut, at först samla til en betydligare Fond, och sedermera köpa Böcker blott för de å samma Fond fallande Interessen; således lefva både Fäder och Söner vid denna Hög-Skola alt utföre uti det Ljus eller mörker, som rådde ~~[illegible]~~ vid det Carolinska Lärosätet, då detta välvisa Beslut togs. — Prof. Porthan, som förestår Bibliotheket i Åbo under Hr Edelcrantzs vigtigare Functioner här vid Operan och uti Tullen, har svarat intet, förmodligen af den grund: at han sjelf förskrifver utländska Böcker, til följe af en för några år sedan anstäld utrikes Resa. — Kongl. Vetenskaps-Academien härstädes har däremot köpt les Memoires de l'Acad. des Inscr. & Belles Lettres, samt Kongl. Secreter. Flintenberg Hrne Büschings, Gatterers och Meusels Historiska Journaler. Härtil får jag nu taksamligen lägga de Artiklar Du requirerat.

Således hafva Principalen på Haneström och jag, dess ringa Ombud, fattat det Beslut, at nedsätta Priserne och låta Catalogen än en gång vandra den högländа Rikssens väg, och sedan i vår Resten <u>afsegla</u> til Wismar, samt sedan vidare til en begges vår säkre Man i Hamburg, som nedsätter de här oförytrade Verken uti et af de solidare Bokhandels-Husen i Commission. Sådant är detta Fragmentum Historiola Bibliothecæ, så vida det angår de större Verken uti ~~[illegible]~~ Alm. Historien och Journalerne; men de öfriga, som stå uti närmare Slägtskap med vår egen Historia, fogar jag til National-Bibliotheket.

Som förr sagt, så ber jag min Egen aldrakäraste Johannes Norcopensis, i fall Du vil behålla några af dessa Verk för Dit Bibliothek, välja efter Din egen bästa öfvertygelse, så at Du icke sedan finner Dig på något sätt missnöjd med denne Handel. Om Betalningen skole vi väl komma öfverens.

Eljest bör jag gjöra Dig et nytt Förtroende. Hvad jag af skäliga Grunder och bonis Modis kan förvandla til Penningar, det gjör jag: ty jag äger Konungens Privilegium på uprättandet af et Boktryckeri, och det vil jag i år realisera. Så länge jag var yngre och orkade flitigare plöja med egen Penna, så lät jag Boktryckaren vara Hälften-bonde på min åker; nu, sedan jag är gamal vorden, måste jag söka at inberga Grödan ensam. Märk: Sedan 1754, då jag först började trycka, således åt året för 40 år sedan, har jag til Boktryckare i Stockholm betalt aldraminst den lilla Penningen af Trehundra Tusen Daler Kopp:t. Hvilken Lärd i Sverige har gjort det före mig? Vidare: jag faller undan i dag eller i morgon, så vil jag lämna min Hustru en Tilgång, som hon sjelf kan begagna sig af, antingen directe eller indirecte, således lefva utan tunga för andre. Vil hon ej drifva det sjelf, så får hon gerna en beskedlig Factor, som arenderade det af henne. Exemplet finnes helt färskt i Norrköping. Hr Raam sofver sig nu årligen til 100 Plåtar för sit Tryckeri, och får det efter 6 år tilbaka. Se Hr Lothströms senare Contract, som bilägges, men återgår. Har jag et Tryckeri, hvad hindrar mig at tilskapa et löpande Blad, som skal föda både mig och lilla Bribri? Än et Exempel: Tvänne de mäst lysande Blå-Band på Svenska Parnassen, tvänne af de Aderton, som kanske väga up Dussinet af sine Herrar Confrerer, de begge Kongl. Hand-Secreterarne Kellgren och Leopold, hafva ju nedlåtit sig, alla sina ansenliga Löner oagtat, at agera här i Staden Postmästare, den Ene vid det Ordinaire, den Andre vid det Extraordinaire Vitterhets-Postcontoiret. Hr Leopold har sedan anmodat mig, at skaffa honom underbetjening vid verket, och lönar han Hr Barfod med 200 Rdlr årligen, för det han skrifver Utrikes Nyheterne, och bjuder en annan, som jag nu håller skall efter, 100 à 150 Rdlr årligen, som utur de Fransyske och Tyske Journalerne öfversätter uti Belles Lettres. Döm nu ifrån detta hvad Kamereraren vid Post-verket, jag menar Herr Bokhandlaren Holmberg, sjelf, förtjenar, när han så rundeligen kan aflöna Staten. Än et bevekande Skäl för mig. Sedan den Carolinske Tryckfrihets-Lagen utfärdades, blefvo våre Pressar så öfverlastade med Dag- och Vecko-Blad, med Stats-Skrifter af alla slag, ja sjelfva Riks-Avisan förvandlades til et Dagblad; så at en annan syndig Skribent knapt får andas för bara djur-os. Boktryckarne, som sedan de blifvit benådigade med både Hedern och Plikten af Med-Censoratet, vela til den senares erbjuggande förse sig med tjenlige Tilgångar, beskatta fördenskull Autorer och Förläggare med ofdryga, nästan fördubblade Arbetslöner. Alla dessa impedimenta Typographica befriar jag mig ifrån, så snart jag äger egen Bokpress; och

och äger jag den, så har jag ock en god säker Egendom, samt äger därjämte den Tilfredsställelsen, at kunna behandla Autorer såsom de, från Typographens sida, böra behandlas. Materialier, tryckbara, har jag hela Huset fullt, både medan jag lefver och sedan jag är död. Verkets Drifvande, til hela sin Detail och Aflöning, uppdrages en kunnig och redlig Factor; så at jag likafullt får sitta qvar uti den gamla Verkstaden, jag menar vid Skrifbordet. Boktryckeriet skal icke blifva större, än at det drifves med få arbetare.

Af denna Anledning och til detta Behof vil jag förvandla både mina Riks-Böcker och mit Riks-Vice-Bibliothecariat til Penningar.

Pressar, Regaler, Kaster, Formar, Sättbräden, Fuktbräden, Järn-ramar, Steg, Vinkelhakar, Corriger-stolar, Vask-fat, Borstar, Svampar, ja til och med Skepps förfärdigas alt här in loco. Ja vi hafve väl ock 2:ne Stylgjutare, af hvilka Sysken Fremke, och som lärt i Lüneburg, är försvarlig; men så vil jag dock låta komma utifrån största Quantiteten af Stylarne, i synnerhet af Mittel, Cicero och Corpus, både Antiqua och Fractur; samt låta däremot här tilgjuta det nödiga mindre Behofvet af Missal, Canon, Secunda, Tertia, Petit m. m. Jag har redan skrifvit och skal vidare härom skrifva til mine utländske Vänner: ty til Hösten vil jag hafva verket i gång. Dock nog om detta.

Härhos följer et af de begge lofvade Brefven til min Mandorff; det andra kimmer framdeles.

Hälsa Din Söta Stafva! Jag vil änteligen höra, at hennes Tandfluss är öfvervunnen, och at hennes Näsa åter intagit sit Högsäte samt befalt kind-benen maka åt sig: ty eljest kunde den lilla så kallade beau milieu de la bouche blifva otilgängelig för Sielfvaste hennes Bäste John. Gud gifve Er alt Godt!

Gjörwell

BREF: ifrån Kongl. Bibliothecarien C. C. Gjörwell, til Hr Grosshandlaren Joh. Nicl. Lindahl i Norrköping; dat. Stockholm, den 22 Jan. 1793.

Innehåll:

1) Min härvarande Doters andra Missfall. 2) Det spökande Upfostrings-Sälskapets Biblotheks Påhälsning i Upsala, Lund och Åbo. 3) Des förestående Resa öfver Hafvet. 4) Anbuden Handel dess förinnan. 5) Ärnar anlägga eget Boktryckeri. 6) Sedan jag betalt en Gunna Guld åt härvarande Boktryckare. 7) Våra begge vittre Postmästare förelysa andre. 8) Boktryckeriets Ingredientier. 9) Helsning.— Bilaga: Hrne Raams och Löfströms Contract.

Aldeles, Aldrakäraste Du, såsom befarades, så har det händt. Min Stackars Louise har fåt et nytt Missfall. I Lögerdags var Söta Mor hos henne: hon var munter och glad såsom en Charme, och skulle alla Barnen äta hos oss om Söndagen; men om Natten märker det lilla Socker-kräket förebud til Plågor; om morgonen måste Söta Mor, Archiater Hallman och Barnmorskan dit; et högst varsamt Stilla-liggande hela den dagen gaf väl et, ehuru svagt, Hopp; men i ~~morgon~~ dag måste det ändå blifva alfvare, och nu ser hon för andre gången en kär Underpant af en den vackraste Kärlek förlorad. Ack! vi lide på alla sidor, så mycket mera, som hon bara försvagas genom så täta Missfall, och får kanske en benägenhet, en vana, at aldrig bära fram et fullgånget Foster. Tiden bekräftar eller vederlägger. Måtte det senare inträffa!

Jag vil något närmare förklara mig rörande Bibliotheket. Dock et par ord först om des aflagde Besök hos våra Universiteter. Prof. Aurivillius svarade: Bibliotheket i Upsala hade gjort en stor Requisition ifrån London och betydeliga inrop på Murrayska Auctionen i Göttingen. Kongl. Secreter. Sököritz, min gamle gode vän, som förl. Sommar följde med Riks-Drotsen til Lund, hade denna Sak in specie sig af mig updragen. Svaret: Academiens Fond var icke stor, och man hade där tagit det — til Upplysningens utbredande alt för härliga — Beslut, at först samla til en betydligare Fond, och imedlertid köpa Böcker blott för de å sama Fond fallande Interessen: således lefva både Fäder och Söner vid denna Hög-Skola alt utföre uti det djup eller mörker, som rådde vid det Carolinska Lärosätet, då detta välvisa Beslut togs.— Prof. Porthan, som förestår Bibliotheket i Åbo under Hr Edelcrantz's vigtigare Functioner härstädes vid Operan och Tullen, har svarat intet, förmodligen af den Grund: at han sjelf förskrifver utländska Böcker, til följe af en för några år sedan anstäld utrikes Resa.— Kongl. Vetenskaps-Academien härstädes har däremot köpt les Memoires de l'Acad. des Inscr. & Belles Lettres, samt Kgl. Secreter. Flintenberger Hrne Büschings, Gatterers och Meusels Historiske Journaler. Härtil får jag nu tacksamligen lägga de Artiklar Du requirerat.

Således

Collectio Gjörwelliana.

Således hafva Principalen på Hanströmm och jag, des ringa Ombud, fattat det Beslut, at nedsätta Priserne och låta Catalogen än en gång vandra den höglärda Riksens Väg, och sedan i vår Resten affegla til Wismar, samt sedan vidare til en begges vår säkre Man i Hamburg, som nedsätter de här oförryttrade Verken uti et af de solidare Bokhandels-Husen i Commission. Sådant är detta Fragmentum Historiolæ Bibliothecæ, så vida det angår de större Verken uti almänna Historien och Journalerne; men de öfriga, som stå uti närmare Slägtskap med vår egen Historia, fogar jag til National-Bibliotheket.

Som förr sagt, så beder jag min Egen Aldrakäraste Johannes Norcopensis; i fall Du vil behålla några af dessa Verk för Dit Bibliothek, välja efter Din Egen bästa öfvertygelse, så at Du sedan icke finner Dig på något sätt missnöjd med denne Handel. Om Betalningen skole vi väl komma öfverens.

Eljest bör jag gjöra Dig et nytt Förtroende. Hvad jag af skäliga Grunder och bonis Modis kan förvandla til Penningar, det gjör jag: ty jag äger Konungens Privilegium på uprättandet af et Boktryckeri, och det vil jag i år realisera. Så länge jag var yngre och orkade flitigare plöja med egen Penna, så lät jag Boktryckaren vara Hälften-bonde på min åker; nu, sedan jag är gamal vorden, måste jag söka at inberga Grödan ensam. Märk: Sedan 1754, då jag först började trycka, således åt året för 40 år sedan, har jag til Boktryckare i Stockholm betalt aldraminst den tilla Penningen af Trehundra tusen Daler Kopparmt. Hvilken Lärd i Sverige har gjort det före mig. Vidare: jag faller undan i dag eller i morgon, så vil jag lämna min Hustru en Tilgång, som hon sjelf kan begagna sig af, antingen directe eller indirecte, således lefva utan tunga för andre. Vil hon ej drifva det sjelf, så får hon gerna en beskedlig Factor, som arenderade det af henne. Exemplet finnes helt färskt i Norrköping. Hr Raam sofver sig nu där årligen til 1000 Plåtar för sit Tryckeri, och får det efter 6 år tilbaka. Se Hr Lotströms senare Contract, som bilägges, men återgår: Har jag et Tryckeri, hwad hindrar mig at tilskapa et löpande Blad, som skal föda både mig och lilla Bribri? Än et Exempel: Tvänne de mäst lysande Blå-Band på Svenske Parnassen, Tvänne af de Aderton, som kanske våga up-dussinet af sine Herrar Confrerer, de begge Kongl. Hand-Secreterarne, Keligren och Leopold, hafva ju nedlåtit sig, alla sina ansenliga Löner oagtat, at agera här i Staden Postmästare, den ene vid det Ordinaire, den andre vid det Extraordinaire Vitterhets-Postcontoiret. Hr Leopold har redan anmodat mig, at skaffa honom Under-betjening vid Verket, och lönar han Hr Barfod med 200 Rdlr årl. för det han skrifver Utrikes Nyheter, och bjuder en annan, som jag nu håller Skall efter, 100 à 150 Rdlr årl. som utur de Franska och Tyske Journalerne öfversätter uti Belles Lettres. Döm nu ifrån detta, hwad Kameraren vid Postverket, jag menar Hr Bokhandlaren Holmberg, sjelf förtjenar, när han så rundeligen aflöner Staten. Än et bevekande Skäl för mig: Sedan den Carolinske Tryckfrihets-Lagen utfärdades, hafva våre Pressar så öfverlastade med Dag och Vecko-blad, med Stats-Skrifter af alla slag, ja sjelfva Riks-Avisan förvandlades til et Dag blad; så at en annan syndig Skribent knapt får andas för Ljus-os.

Boks

Boktryckarne, som, sedan de blifvit bevärdigade med både Hedern och Plikten af Med-Censoratet, vela til den senares erläggande förse sig med tjenlige Tilgångar, beskatta fördenskull Autorer och Förläggare med ofs dryga, nästan fördubblade Arbets-Löner. Alla dessa impedimenta typographica befriar jag mig ifrån, så snart jag äger egen Bok-press; och äger jag den, så har jag ock en god säker Egendom, samt äger därjämte den Tilfredsställelsen, at kunna behandla Autorer såsom de, från Typographens sida, böra behandlas. Materialier, tryckbara, har jag hela Huset fullt, både medan jag lefver och sedan jag är död. Verkets Drifvande til hela sin Detail och aflöning, updrages en kunnig och redlig Factor; så at jag likafullt får sitta qvar uti den gamle Verkstaden, jag menar vid Skrifbordet. Boktryckeriet skal icke blifva större, än at det drifves med få Arbetare.

Af denna anledning och til detta Behof vil jag förvandla både mina Riks-Böcker och mit Riks-Vice-Bibliothecariat til Penningar.

Pressar, Regaler, Kastar, Formar, Sättbräden, Fuktbräden, Järn-ramar, Steg, Vinkelhakar, Corriger-stolar, Vaskfat, Borstar, Svampar, ja til och med Skepp, förfärdigas alt här in loco. Vi hafve väl ock 2:ne Styl-gjutare, af hvilka Tysken Fremke, som lärt i Luneburg, är försvarlig; men så vil jag dock låta komma utifrån största Quantiteten af Stylarne, i synnerhet af Mittel, Cicero och Corpus, både Antiqua och Fractur, samt däremot låta här tilgjuta det nödiga mindre Behofvet af Missal, Canon, Secunda, Tertia, Petit m. m. Jag har redan skrifvit och skal vidare härom skrifva til mine utländske Vänner: ty til Hösten vil jag hafva verket i gång. Dock nog om detta.

Härhos följer et af de begge lofvade Brefven til min Mandorff. Det andra kommer framdeles.

Helsa din Söta Stafva! Jag vil änteligen höra, at hennes Sandfluss är öfvervunnen, och at hennes Näsa återintagit sit Högsäte, samt befalt Kindbenen maka åt sig: ty eljest kunde den lilla så kallade beau milieu de la bouche blifva otilgängelig för sjelfvaste hennes Bäste John. Gud gifve Er alt Godt!

G.

Bilaga.

Bilaga.

Förening om Boktryckeri-förvaltningen.

Jag Ad. Fr. Raam öfverlemnar mitt Boktryckeri här i Staden til Faktoren Jonas Lothström på Sex år, eller til Michaëlis 1798, at för sin räkning nyttja och drifva bäst han gitter och förmår, mot följande vilkor och beting:

1º At mig för nyttjande rätten däraf uti Sex år betalas årl. 333 Rdr 16 ß, eller Sextusende Daler Kmt, uti gångbare penningar, hvilka altid och ofelbart årläggas quartals-vis i förskott; således nu straxt Rdr 83:16, och lika Summa första dagen hvar 4:de månad alt framgent, så länge denna afhandling räcker; samt med förbehåll tillika, at Kongl. Boktryckeri-Reglementet och de flera Höga Författningar noga af den tilträdande efterlefvas.

2º At Lothström betalar alla onera Realia för Tryckeriet til Kronan och Staden, ifrån Julii månads början detta år til samma tid år 1798; samt

3º Sätter och Trycker Norrköpings Tidningar fritt för min räkning til detta årets slut; hvarefter utgifvandet och inkomsten däraf honom tilfaller, emot förbindelse, at för twå Blader i veckan icke taga mer i Praenumeration än En Rdr 16 ß, ej heller mindre; och at för alt periculum emot Kongl. Tryckfrihets-Förordningen stå i ansvar. Blifvandes ocksa förordadt, at aldrig i Veckobladet någon Annonce tillåtes, som directe eller indirecte min Person rörer eller är emot mig anstötelig.

4º At Tryckeriet förblifver uti de Rum i mitt Hus, hvarest det nu är, och hvilka få af Lothström nyttjas, näml. hela Korsverks-bygningen, med undantag af endast Köket, en liten Eldkamare och Källaren, samt rum i förstugan för min Wåg.

5º At af alt hwad som tryckes, för egen eller andras räkning, intet undantaget, lemnas mig Tre Exemplar, och af Veckotidningarne, ifrån nästa års början, Sex Exemplar; äfven som at Kongl. Riks-Archivum får sina vanl. Exemplar på de förordnade Tider.

6º At mig lemnas 2:ne Premier-Billeter hwarje gång de dagar Comedier upföres.

7º At jag bemötas med all vederbörlig Höflighet och aktning, så inom som utom Tryckeriet; äfven och at mindhustru, Barnen och öfrige Husfolket, intet föro-tämpande skjer, directe eller indirecte, hvaremot för deras beskjedlige upförande jag altid skall ansvara.

8º At Tidnings-Bladet til detta årets slut hålles efter yttersta möjlighet altid färdigt tiockl. 3 e.m. de dagar som det vanl. utgifves.

9º

9°. At min Port må få hållas tilsluten efter mitt behag, och at nyckeln må hämtas i Köket, när någon behöfver gå ut eller in.

10°. At Löfström underhåller alla Materialier och Inventarier til Tryckeriet dessa Sex åren, och återställer alt i lika godt Stånd Michaëli 1798, utom hvad beträffar Stilarnes nötning.

11°. At Tryckeriets Inventering nu genast vid Tillträdet sker, och at 1 Inventarii Exemplar jemte Proftryck bifogas denna Afhandling.

12°. At Elden noga vårdas, vid ersättnings-bot för timande eldskada.

13°. At mine enskilde Kungjörelser, äfven som hvad jag eljest kunde tilfälligtvis författa, få i Bladet införas utan särskild betalning.

14°. At icke något må upläggas och säljas af de Förlagen Tryckeriet redan innehar, förrän desse utsålde blifvit. At icke heller Visor, Historier och Maculatur få uteslänga affättningen för hvad häraf til nog myckenhet är förut i Lager.

15°. At på Titelbladen af de hädanefter från Tryckeriet utkommande Skrifter, under desse Sex åren, sättes: Tryckt i Norrköping hos Ad. Fr. Raam genom Factoren Jonas Löfström År 17-- ; äfven som at underskriften†/ blir denna tiden. Ad. Fr. Raam genom Jonas Löfström: hvilket Namn altid sättes under det förra

16°. At En Rdlr Löspenningar lemnas mig i veckan til Husbehof emot Sedlar.

17°. At Borgen för Tre Månader tillika, sådan jag godkänner, ställes för fullgörandet af denna Öfverenskommelse; och

18°. At densamma eljest, samt då någon af Skyldigheterne Tre Månader urukt låtes, anses ogjord och af sig sjelf förfallen

Norrköping, d. 1 October 1792. Ad. Fr. Raam

(L. S.)

Aldeles härmed nöjd och förbunden til de Beting, som föregående 18 Puncter innefatta; antager och ingår jag denna Afhandling. Norrköping, ut supra.

Jonas Löfström.

(L. S.)

At Herr Ad. Fr. Raam och Boktryckeri Factoren Jonas Löfström, med hvarandra, uti föregående Öfverenskommelse otvungne och med inbördes fullt förtroende ingått, uti vår när- och öfvervaro; det bestyrke vi, såsom anmodade Vittnen, med våre Namns och Signeters härunder sättande. Skjedt i Norrköping den 1 October 1792.

Carl Peter Wiebe,
Vice Rector.
(L. S.)

Joh. Törnqvist,
Vågmästare.
(L. S.)

Afskrift

133

Stockholm, den 22 Jan. 1793.

Lilla Stafva!

Med hvad glädje skulle jag icke svara Dig, min söta Stafva, uppå Ditt lilla aimabla Bref, om intet först oron öfver Din egen sjuklighet, samt nu den faseliga Ledsamheten at B. L. karfske får missfall, hindrade all glädje i min själ! Hon var i förmiddags rätt eländig, och fastän nu i afton något bättre, är ändå föga apparence, at hon får behålla sitt lilla Barn til rätta tiden. Moster Hedda kämpar alla minuter med döden; ack! hvilken Fasa at se och veta en så charmante och så beskedlig menniska utstå de faseligaste plågor, innan et uselt lif kan slutas, om hvars bibehållande redan lång tid all apparence varit ute; morbror och den stackars mormor lika grymt! Men jag borde icke skrifva om bara så triste ämnen til lilla Stafva, i fall jag hade et enda gladt at tala om. Nej i dag eller rättare nu för tiden äro mina glada stunder altför få. Mitt humeur finner en sorte jouissance uti sin tristesse, som ofta surpasserar nöjenas tilfredsställelse; och oändeligen fruktar jag at vara något hypochondre tidtals. För at dissipera mig och à tout prix vara munter, så dansar jag 2 gånger i veckan uti en sluten Société utaf rätt hyggeligt Folk: Flickorna ej fula, och Karlarne hör mig ej til at jugera. Nu slår kl. 11 och jag törs ej vara längre uppe. God natt, min bästa vän! Förlåt, oredighet och slurf råder öfver alt uti dessa rader: cela ressemble à moi-même*). God natt! och glöm ej Din i döden tilgifne Charles.

*) Detta är intet sant. Kalle är den bäst reglerad.

[illegible] intygas af Dappa själf

som gjorde honom gerna en Dolio med af [illegible] Glädi:

Tvänne Billeter.

Lögerdags-Morgonen, d. 19 Jan. 1793.

Lögerdags Eftermid. 26 Jan. 1793.

Se här, Aldrabäste min John, får Du nya periodiska Letturer, eller redan för i år. Läs efter din Beqvämlighet, med dit Nöje. Sker ej detta senare, så är det Nöjet för mig förloradt, at kunna kanske ensam i Stockholm fägna Dig med dessa Paper; säkerligen kunde ingen häldre skicka Dig dem än jag. Hamburgska Correspondenten får Du väl litet senare; men gjort för det, at Du må kunna vid lediga Stunder löpa den igenom. Et får jag be min John om, eller at dessa Paper altid retourneras uti samma Omslag, hvarmed de sändas: ty de flesta af dem skola förvaras hos den gråliga Bibliothecarien, och några har jag ej ännu sjelf läsit igenom, utan skickar dem så färska til min Egen John, som jag får dem ifrån Posten: ty jag läser alting efter eget behag, d. ä. med en slags Vällust, men hvilken Känsla således ej tål något tvång. Skulle jag nu vilja njuta detta Nöje, men ej unna Dig detsamma; så vore jag ej din Vän, hvilket jag dock af Själ och Hjerta är.

Dahlsom

Såsom jag i går morse ej kunde, ej ville hafva den äran, at upwakta lilla Mamsell Karin, så tackade jag icke heller för Drufvorna; utan ärnar ~~jag~~ jag i morgon eftermiddag på en kort stund aflägga mit Besök hos dem begge, i fall de äro hemma. Jag bör kyssa deras Hand för denna både physicalement & moralement söta Cadeau: Dit Hjerta upbär dock inom mig förnämsta Tacksägelsen. Skulle de ej vara hemma, så torde Du hafva den Godheten, at låta mig det veta i morgon förmiddag. Tusende Välönskningar öfver Dig skickas i förväg af

Din tilgifnaste G.

P.S. Det första, jag ber Min John läsa af de sända Nyheterne, består uti Epigraphen eller Tänkespråket utur Wieland framföre N:o 2 af Deutsche Zeitung *).

*) Det lydde således:

Der Nepenthe, mit dem wir ein süsses Vergessen alles gegenwärtigen Kummers, aller vergangenen Leidens, aller Sorgen der Zukunft einschlürfen, ist — die Freude.

Nepenthe var en Ört hos Homerus, som fördref al Sorg.

Söndags=aftonen d. 3 Febr. 1793.

Älskvärde John! Tilbaka kommen uti mit stilla rum, går jag ej förr til hwila, än jag fåt skrifva Dig dessa rader til. För at döma af dina wist hjerteliga utlåtelser i går, af dit antalta Behof af et Förtroendes-Samtal, så hafva ofelbart äfven nya — — bevars! höga Angelägenheter ej lämnat Dig Söndagen fri, efter Du enligt löfte ej kom. Jag har dock ej saknat Dig: ty dels har Du ständigt varit för min Tanke, hwad säger jag? i mit Hjerta, uti et Hjerta, hwarest Oskuld, Lycksalighet och Glädje rådde, så myket mera, som jag varit mäst allena, blott en minut sedt på det spelande Sällskapet af Barnen, Abbé d'Espagne och Secreter. Björkegren, samt haft et kort Besök af en Fänrik Spens; för hwilken beskedlige Yngling jag skal skrifva et Recommendations-Bref, at komma in vid Cadet-Corpsen på Carlberg. Goda Tankar, goda Lecturer, goda känslor hafva upfylt hela dagen. En stund måste dock tillika offras åt de mäst oroande, mäst smärtande Betraktelser. Din Tidning på Spectaclet i går afton om Mag. Älfs död — så hässeliga Död — confirmerades genom Bref ifrån Fadren, Domprosten. Jag skickar Dig detta Bref: det må väl af Dig läsas, Du prisvärde Son, som gjort din Fader en äfven så långvarig och oafbruten glädje, som Du räknar år och Dagar. Du ser af detta Bref det faderliga Hjertats Lidande öfwer och för den härvarande Sonen. Säg, Bäste Du! huru skole vi kunna hjelpa honom? Gud vet bäst, huru innerligen jag åtrår hans uprättelse och tycka Notificationen

om

om Brodrens Död har jag måst, jämte några rader,
skicka til Fröken Agneta; ty jag vet ej mera hvar han bor.
Doik öfverlämnom oss icke alt för mycket åt de
mörka Dragen; utan se här ej mindre än 52 Prospecter
af Belägenheter uti det förunderliga Sweitz, samt af en
Gessners egen Hand. Jag har nyss fåt dem, och ännu
har intet främande öga sedt dem. Du och lilla S[illegible]
Karin skola vara de första, som få förlusta sig m[ed]
deras åskådande och studerande. Hvilka vilda
Sciener utmed den retfullaste Natur, brådstupor [och]
skyhöga Klippor utmed den säkra Kojan, utmed
den låga Byggden! När desse Prospecter blifvit gen[om]
sedde, skal jag skicka 3:ne Häften af samme
Gessners dels imaginerade dels sanna Landskape[r]
uti större eller Folio-format. På de ~~[illegible]~~ sista låter
de 3 Graierne, dessa väna Mör, en och annan gå[ng]
visa sig. Dit öga får där et särskildt Studium
din Känsla en föda, hwarmed Doik måste hushål[la]
ty Du kan ocksa unnå dina 60 år. Du bör visserligen
blifva så gamal och så lycklig, som jag är; ty De[t]
förtjenar alt Godt. Til din nävarande Lycka ska[l]
jag af alt Hjerta bidraga. Hälsa lilla Mamsell
Karin; tryck hennes Hand til dit Hjerta, och kyss
den sedan på mina vägnar. Jag blir i dag hel
dagen hema. Jag är altid och alleståder Din

tilgifnaste G.

Til Hr Secreteraren Mandorff.

Tvänne Billeter.

Lögerdags Eftermidd. d. 26 Jan. 1793.

Se här, Ädrabäste min John, får Du nya periodiska Lecturer, eller redan för i år. Läs efter din Beqvämlighet, med dit Nöje. Sker ej detta senare, så är det Nöjet för mig förloradt, at kunna kanske ensam i Stockholm fägna Dig med dessa Paper; säkerligen kunde ingen häldre skicka Dig dem än jag. Hamburgske Correspondenten får Du väl litet senare; men just för det, at Du må kunna vid lediga Stunder löpa den igenom. Et får jag be min John om; eller at dessa Paper altid retournera uti samma Omslag, hvarmed de sändas: ty de flesta af dem skola förvaras hos den gråtige Bibliothecarien, och några har jag ej ännu sielf läsit igenom, utan skickar dem så farska til min Egen John, som jag får dem ifrån Posten: ty jag läser alting efter eget behag. d. ä. med en slags Vällust, men hvilken känsla således ej tål något tvång. Skulle jag nu vilja njuta detta Nöje, men ej unna Dig detsama; så vore jag ej din Vän, hvilket jag dock af Själ och Hjerta är.

Såsom jag i går morse ej kunde, ej ville hafva den äran, at upwakta lilla Mamsell Karin, så tacknade jag icke heller för Drufvorna; utan ämnar jag i morgon eftermiddag på en kort stund aflägga mit Besök hos dem begge, i fall de äro hema. Jag bör kyssa deras Hand för denna både physicalement & moralement söta Cadeau. Dit Hjerta upbär dock

man

inom mig förnämsta Tacksägelsen. Skulle de ej vara hema, så torde Du hafva den Godheten, at låta mig det veta i morgon förmiddag. Tusende välönskningar öfver Dig skickas i förväg af

Din tillgifnaste G.

P.S. Det första, jag ber min John läsa af de sända Nyheterne, består uti Epigraphen eller Tankespråket utur Wieland framföre N:o 2 af Deutsche Zeitung *).

*) Det lydde således:
Der Nepenthe, mit dem wir ein süsses Vergessen alles gegenwärtigen Kummers, alles vergangenen Leidens, aller Sorgen der Zukunft einschlürfen, ist — die Freude.

Nepenthe var en Ört hos Homerus, som fördref al Sorg.

Söndags-aftonen, d. 3 Febr. 1793

Älskvärde John! Tilbaka kommen uti mit stilla rum, går jag ej förr til Hvila, än jag fåt skrifva Dig dessa rader til. För at döma af dina just hjerteliga utlåtelser i går, af dit antalta Behof af et Förtroendes-Samtal, så hafva ofelbart äfven äfven nya -- bevars! höga Angelägenheter ej lämnat Dig Söndagen fri, efter Du enligt Löfte ej kom. Jag har dock ej saknat Dig: ty dels har Du ständigt varit för min Tanke, hvad säger jag? - i mit Hjerta, uti et Hjerta, hvarest Oskuld, dygdsalighet och Glädje rådde, så myket mera, som jag varit mäst allena, blott en minut sedt på det spelande Sällskapet af Barnen, Abbé d'Espagne och Secreter. Björkegren, samt haft et kort Besök af en Fänrik Spens; för hvilken beskedlige Yngling jag skal skrifva et Recommendations-Bref, at komma in vid Cadet-Corpsen på Carlberg. Gode Tankar, goda Lecturer, goda Känslor hafva upfylt hela Dagen. En stund måste dock tillika offras åt de mäst ömande, de mäst smärtande Betraktelser. Din Tidning på Spectaclet i går afton om Mag. Alfs Död - så hasteliga Död - confirmerades genom Bref ifrån Fadren, Domprosten. Jag skickar Dig detta Bref: det må väl af Dig läsas, Du prisvärde Son, som gjort din Fader en äfven så långvarig och oafbruten Glädje, som Du räknar År och Dagar. Du ser af detta Bref det Faderliga Hjertats Lidande öfver och för den här varande Sonen. Säg, Bäste Du! huru skole vi kunna hjelpa honom? Gud vet bäst, huru

huru innerligen jag åtrår hans upråttelse och lycka. Notificationen om Brodrens Död har jag måst, jämte några rader, skicka til Fröken Agneta; ty jag vet ej mera hvar han bor. Dock öfverlämnom oss icke alt för mycket åt de mörka tankar; utan se här ej mindre än 52 Prospecter af Belägenheter uti det förunderliga Sweitz, samt af en Gessners egen Hand. Jag har nyss fåt dem, och ännu har intet främande öga set dem. Du och lilla söta Karin skola vara de första, som få förlusta sig med deras åskådande och studerande. Hvilka vilda Scener utmed den retfullaste Natur, Brådstupor och skyhöga Klippor utmed deh fakra Skojar, utmed den låga Bygden! När desse Prospecter blifvit genomsedde, skal jag skicka 3:ne Häften af samme Gessners dels imaginerade dels sanna Landskaper uti större eller Folio-format. På dessa låter han de 3 Gracerne, dessa våna Mör, en och annan gång visa sig. Dit öga får där et särskildt Studium, din känsla en föda, hvarmed dock måste hushållas: ty Du kan också upnå dina 60 år. Du bör visserligen blifva så gammal och så lycklig, som jag är; ty Du förtjenar alt Godt. Til din nänvarande Lycka skal jag af alt Hjerta bidraga. Hälsa lilla Mamsell Karin; tryck hennes Hand til dit Hjerta, och kyss den sedan på mina vägnar. Jag blir i dag hela dagen hema. Jag är altid och allestädes Din tilgifnaste G.

Den 27 Jan. gjorde jag mit första Besök hos Lilla Louise efter hennes Missfall. Glädjen at se henne uppe och frisk var dock inom mig blandad med oro öfver följden af dessa Svagheter på sjelfva hennes Kropps-byggnad i det Hela. Hennes svaga Bröst, och Sal. Svägerskans förtidiga Död, också påskyndad genom hennes tåta missfall, lämna mit Sinne aldrig fritt, då jag tänker på detta mig så kära Barn, på detta Par af så ovanligt lyckliga Makar.

Den 28 Jan. var Caroli Dag. Den kan jag sjelf ej ihug, utan började den med Ledsnad. Vår nye Öfver-Ståthållare, Hr Modée, denne verkelige Sjöhjelte, har altid behagat hedra mig med en Godhet, til hwilken jag icke kunnat gjöra mig förtjent. Nu högste Styresman här i Residenset varden, har han ej afvaktat mit Besök hos honom, utan sjelf sökt, ehuru icke funnit, mig, samt låtit hälsa mig uti de Nådigaste ordalag hvar gång min Son i ämbets-gjöromål upwaktat denne sin höge Förman vid Staden. Que faire? Jag upwaktade således först med Bref, för at annoncera Invalidens både Person och Drägt, samt tog tröst til mig och visade mig in persona. Han var nu, som förr, sjelfva Höfligheten, nästan uti den Tessinianske Stylen; men blir aldeles svarslös. Vi talte något om Stålningen, jag berättade något om mit Affstånd ifrån Bulret, om min önskan för det säkra Lugnet, om min enkla Politik, at med undersåtelig Lydnad ära Konungen. Han gaf mig Handen med den Blick och Tryckning, som ellest har rum emellan vänner. Måtte denne Herre sjelf tilbringa lyckliga Dagar under sin Styrelse af en Hufvudstad, uppfyld af söndrade Tänkesätt, af uppenbara och dolda Rörelser! Måtte han således altid äga nog Sinnes-rådighet och Styrka! Jag gick lättare ifrån Herren än til honom: ty upwaktningar hos de Store är en verkelig tyngd för mit Sinne. Affairer i Boklådan uptogo den öfrige delen af Förmiddagen, och när jag kom hem til Middagen, fann jag alla Barnen församlade, som önskade mig Lycka til min Namnsdag, så mycket angenämare möte, som jag fick önska både Son och Måg det tilbaka. Söta Mor, som anstält detta mig ovetande, hade äfven låtit bjuda Secreter. Mandorff til middagen, hwilken käre Gosse fogade til sit varma Famntag en Lyckönskan på Tyske vers; af hwilken jag här blott vil införa Slutet, så lydande:

Könnt' ich das *), so würdest du
Nichts von Thränen wissen,
Und in ungestörter Ruh
Deinen Raimund küssen.

Keine Schicksals-Neckerei
Würde dich je schmerzen,
Und der Neider Schielerei
Lachtest du im Herzen.

Muthig würdest du für dich
Jede Rose brechen,
Und die Dornen würden dich,
Glaube mir, nicht stechen.

Dies

*) Tilskynda mig alla möjeliga Lyksaligheter.

Dies und noch des Guten viel
Wollt' ich dir ersingen,
Könnt' ich durch mein Saitenspiel
Allmacht mir erringen . – –

Min John och jag förnyade på den dagen vår Vänskap, och til tekn af en likssom ny Epoque uti vår ouphörliga förbindelse, utmärktes den Dagen uti min Almanacha således: (28). Då gjorde mig ock min John sit <u>första tydeliga</u> Förtroende, rörande hans förbindelse med et visst ungt Fruntimer, hwarom straxt nedanföre.

Stockholm, d. 29 Jan. 1793.

Tack, aldrakäraste min John! för Brefvet af den 21; och kan jag icke nog förundra mig öfver det dofl. Skräddare-Ämbetets Nitälskan mot Factoren Lothström, hvars egenteliga Brott lärer bestå dämti; at han enleverat en förmodel. vacker Flicka ifrån en Skräddare-Junker: ty at actionera honom för en Satyre öfver en Dårberg -- hvilka finnas uti alla Bysser, och hvilka alla dagar lysa på Stenborgs Theater -- men som ju ångerfull återvände til Nålen och Fingerbåren, är ju en ren Galenskap; så at om någon Rabula Loci skulle änteligen draga detta Slagmål inför Domstolen och uti Dag-paperen, så faller Hr Björn lätteligen öfver et så kosteligt Vildbråd, och låter hela Stockholm grina åt Jagten; at förtiga Hr Leopold, som uti Extra-Posten skulle både snart och gerna gifva oss en Försmak af Skräddare-förståndet, medelst en af så godt yrke tilyxad Dialog emellan Press-järnet och Tryck-bollen. Låt fördenskull någon klok människa förständiga Zeloterne, at de, för Ämbetets och Ortens heder, nedlägga hela Processen, och i stället uti sielfva den fyndiga Tidningen aga den Finske Taskspelaren, som gjör sig den mödan, at Vinterdag koma så långt in från Hembygden och slå up sin Bod uti så upplyst och ärbar Stad, som Norrköping är, samt uti den agt och mening, at där debitera en så lumpen Konst, som den at ropa ut feine dumme Raritäten, och tro det någon enda skulle handla af denna vara -- eller så bort ankring.

Nappe,

Näppeligen kan jag tro, at Ämbetet flyttar Scenan på sjelfve Hufvudstadens Theatre; ty då blefve Na~~mn~~[rra]k~~unn~~[t]igheten complet. Assess. Pfeiffer känner jag, och skal söka befria hans Allehanda från detta gräl; och för Hr Leopold svarar jag aldeles; däremot kan jag ej garantera för de ordinaire Postherrarne, med hvilka jag ej är eller vil komma uti närmare Relation.

Emedlertid har jag anmodat Kamerer. Fredholm, at uti Alströmerska Magazinet dyka up Åbo-Tidningarne; hvaruppå jag genast skal öfversända Original-Acten. Skulle Krigs-Aspecterne, alt detta oagtat, ej försvinna, utan sluteligen Justitiæ-Cancellers Ämbetet behöfva anropas; så skal man väl häruppe finna på något Hyr-Snille, som kunde desförinnan byta nål med Hr Wibeck; vil dock tjensteligen hos min k. Måg anhålla, at icke blifva på något sätt, directe eller indirecte, dragen med in uti detta Spel, ty jag älskar friden framför alt; samt ber Dig ej oroas öfver detta Lappri: ty har det stora uproret i Stockholm, hvarom dock et helt Manifest tycktes, stadnat uti litet Katt-gnabb, som ingen nu mera reflecterar på, så svalnar väl också Sinnet uti Norrköping: ty väl til märkandes, Hr Löfström är hvarken Adelsman eller Officerare; men helt annorlunda kunde Saken se ut, om Capitainen och Boktryckaren Zwinhufvud i Carlscrona med sin Välborna Hustru, Fru Granefelt, hade i sit veckoblad anfägtat någon där varande né de Sax, né de Wax, né de Syl, né de Bryl &c. —

Det

Det öfriga skal besvaras med nästa Post.
En af dine Bönder medförer et litet Paket
med Jöransons Finance-Systeme, St. 2, och
Hr Ekmans starka vederläggning af Hr
Hökerstedts lama Skäl: dock där hafve vi et
annat Oförstånd, som i otid väckt högst skade-
liga Spörsmål.

Den lillaste Louise har rest sina färde, och
är den stora Louise sedan så retablerad, at hon
kunde i går vara med på Caroli-Dagen, som
firades under mit Tak, til alla de Tre Carlarnes
gemensamma glädje; min Mandorff satt
vid min sida. Helsa lilla Stafva aldraömast.

G.

BREF: ifrån Kongl. Bibliothecarien C. C. Gjörwell, til Hr Grosshandlaren Joh. Nic. Lindahl i Norrköping; dat. Stockholm, den 29 Jan. 1793.

Innehåll:

1) Begärt vapen emot Skrå-Nålens ~~[illegible]~~ i Norrköping
2) Husfrid-Gevären ifrån Factoriet i Åbo lofvad. 3) Fred hoppas, efter Frälse-Ståndet ej tagit minsta del uti denna Skräddare-fejd.
4) Min Dotters Missfall utan allskons bruit. 5) Caroli-dagen firades med mycken gamman. 6) Bok-Paket expedierat.

Tack, aldrakäraste min John! för Brefvet af den 21, och kan jag icke nog förundra mig öfver det Lofl. Skräddare-Ämbetets Nitälskan mot Factoren Lostström, hvars egenteliga Brott lärer bestå däruti, at han enleverat en förmodeligen vacker Flicka ifrån en Skräddare-Junker: ty at actionera honom för en Satyre öfver en Dårberg -- hvilka finnas uti alla Yrken, och hvilka alla dagar lysa på Stenborgs Theater -- men som ju ångerfull återvände til Nålen och Fingerbåren, är ju en ren Galenskap; så at, om någon Rabula Loci skulle änteligen draga detta Högmål inför Domstolen och uti Dag-Paperen, så faller Hr Björn lätteligen öfver et så kosteligt ~~[illegible]~~ Vildbråd, och låter hela Stockholm grina åt Jagten; at förtiga Hr Leopold, som uti Extra-Posten skulle både snart och gerna gifva oss en försmak af Skräddare-förståndet, medelst en af så godt yrke tilysad Dialog emellan Press-järnet och Trycikbollen. Låt fördenskull någon klok människa förståndiga Zeloterne, at de, för Ämbetets och Ortens heder, nedlägga hela Processen, och i stället uti sjelfva den syndiga Tidningen äga den Finske Taskspelaren, som gjör sig den mödan, at vinterdag komma så långt ifrån Hembygden och slå up sin Bod uti så upplyst och ärbar Stad, som Norrköping är, samt uti den agt och mening, at där debitera en så lumpen Konst, som den at ropa ut seine dumme Raritäten, och tro det någon enda skulle handla af denna Vara -- eller så bort omkring.

Näppeligen kan jag tro, at Ämbetet flyttar Scenen på sjelfve Hufvudstadens Theater: ty då blefve Narraktigheten complet. Assessor Pfeiffer känner jag, och skal söka befria hans Allehanda från detta Gräl, och för Hr Leopold svarar jag aldeles; däremot kan jag ej garantera för de ordinarie Postherrarne, med hvilka jag ej är eller vil komma uti närmare Relation.

Imedlertid har jag anmodat Kameraren Fredholm, at uti Magazinet på Norr dyka up Åbo-Tidningarne, hvaruppå jag genast skal öfversända Original-Acten. Skulle Krigs-aspecterne, alt detta oagtadt, ej försvinna, utan slutteligen Justitie-Cancellers-Ämbetet behöfva anropas; så skal man väl häruppe finna på något Skyr-Snille, som kunde dessförinnan bryta Nål

med

Collectio Gjörwelliana.

med Hr Wibeck; vil dock tjensteligen hos min K. Måg anhålla, at icke blifva på något sätt, directe eller indirecte, dragen in med uti detta Spel: ty jag älskar Friden framför alt, samt ber Dig ej oroas öfver detta Lappri: ty har det stora Upproret i Stockholm, hvarom dock et helt Manifest tycktes, stadnat uti litet Kattgnabb, som ingen nu mera reflecterar på, så svalnar väl ock så sinnet uti Norrköping: ty, väl til märkandes, Hr Lothström är ju hvarken Ämbetsman eller Officerare; men helt annorlunda kunde saken se ut, om Capitainen och Boktryckaren Swinhufwud i Carlscrona, med sin välborna Hustru, Fru Tranefelt, hade i sit Veckoblad anfäktat någon därvarande né de Sax, né de Wax, né de Syl, né de Pryl &c.

Det öfriga skal besvaras med nästa Post. En af dine Bönder medförer et litet Paket med Göranssons Finance-Systeme, St. 2, och Fru Ekmans starka Vederlägning af Hr Åkerstedts lama Skäl: dock där hafve vi et annat Oförstånd, som i otid väcker högst skadeliga Spörsmål.

Den lillaste Louise har rest sina färde, och är den stora Louise redan så retablerad, at hon kunde i går vara med på Caroli-dagen, som firades under mit Tak, til alla de Tre Carlarnes gemensama Glädje. Min Mandorff satt vid min sida. Helsa lilla Stafva aldraömast!

141

d. 5 Febr. 93.

Sehan; Lotteste Menniskors
~~[illegible]~~ spricna jag i sövög Di-
lagar ~~[illegible]~~ til et Intoenderbref,
som verar med nestendst.
I dag hinner jag ej skrifva;
ty i förgår aftn blef den-
gängen Hertz andel. up-
löst; at nu ha den K.
Dumpetten legt på mit
Hjärta den oma Bördan,
at dylka uphandsta-
vande som Island —
— — — , at [illegible]

/: Har jag skickat afskrift af min Mandatt drufft til D. Stam. andra, [illegible] agerna [illegible] Rysk. [illegible] tit Stolar /

gifva honom Kärlek och rättighet i

[illegible] i alla de andra-

dras fall, med at

på [illegible]. [illegible]

Tack, [illegible], för

din Berättelse hos [illegible]

[illegible]. Annars mer

[illegible] tacksamhet,

och de [illegible] det [illegible]

alltvarligare: ve i hälsan interesset. Jag

ber mig veta, at få [illegible] för-

längd på <u>ett år</u>, [illegible]

<u>näste</u>. [illegible] de

<u>tjänste</u> utgifterne för [illegible]

[illegible]. [illegible]

Jag lefver altid [illegible]

G.

142

d. 8 Febr 1793.

Tack, i Sötaste Barn, för Begges Bref i går.

I går begrofs Heden. Dosen måste i nästa Bref, som blir nästan helt för Edra Kärlar, ty det blir fullt af våra båda Scener af Kärlighetr: hoppas få detta Verk färdigt til nästa Post. Min Johan ferese tilagde Bref til Prof. Aurivillius, återgår, at han bjuda 10 Pl. för Muratori, och begär bestäd. Begge Delarne har jag bewiljat. Til Raynal får jag ännu hoppas.

Båste Min Br.! nintannade den
–Broresen, al ger jag gerna
2 Rdr af de 6, efter det angår
Min Brorshjertas fredliga Stående
ut Kaffen. Skulle [illegible] ofta
nöjra Regster, tj med sadane
Hjelpande befatta sig aldrig [illegible]
Spira, ehuru de ej paginera
sina [illegible] Dagblader. De
ligga alla begrafne uti Storm
A.o Ladar ute på Norr.
Frukta ej för [illegible]-hopparne.
Deras Ofverenaket skal Sal. Linné
ingalunda upptaika.
[illegible] engagat skrift ofwer Le–
gerska af någon ung Sexter i kupfer
el. [illegible] ~~[illegible]~~
Min [illegible] Mondarfs [illegible] Depende

Packade [illegible] under vår [illegible] Tan [illegible]

den 4 Februari 1793

143

Jag får be Mr John vara god, at skicka
med sitt nästa Bud ~~den~~ tilräckeliga Mattor,
för at lägga omkring Taketet med
Brädena och Estamperna.

At Du Edelsvärd begärt läsa något
hos Madsfru L.
och min Correspondance med Adolf och
Agneta: ty der skal ändå um-
mal tekande med något när-
mare sammanhang, ty detta
Minnesdöme af et det vänskaps-
fulleste och obegärnaste Hjerta
kan utstå för et Gotheim-
Archivum: Händelse utan a like.

uti hamn. Catholska kyrkan ämnar
genom Franciscanerne
en de högtideligste Själamessa at hållas för
~~fr~~ hvilket ~~der~~ decorationer med bekräftelse
och Heliga bekostar. Och Dessutom
ämnar at tillställa det grannare, och
uti det fungliga, och d'Offrar det
andäktiga.

BREF: ifrån Kongl. Bibliothecarien C. C. Gjörwell, til Fru Gustava Eleonora Lindahl i Norrköping; dat. Stockholm, d. 9 Febr. 1793.

Innehåll:

1) Mit Hjertas Krönika för d. 13, 14, 19, 22, 23, 26, 27, 28 och 31 Januarii, samt d. 2, 3, 7, 8 och 9 Februarii, med inryckte Bref til och ifrån Hr Secreter. Mandorff, samt flere Verser.

Lilla Bästa Stafva.

Här får Du et nytt Confidence-Bref; här får Du således åter litet lefva ihop med din gamle Pappa. Det är fördenskull bäst, at blifva vid den chronologiska Ordningen, i anseende til Händelsernas Mångfallighet, kan Du väl tänka.

Min härvarande John hade förkylt sig och blef sjuk, så at han måste flere dagar hålla sig dels vid Sängen, dels inne. Jag besökte honom tilfrisknad den 13 Jan. Denne var en högst säll Dag för begges våra Hjertan, och har jag om densamma samt följande Dagens Billet veritablement doux ifrån denne ami veritable de mon coeur antecknat följ. Bulletin, så lydande: "Sedan min John hade varit hela Lögerdags-aftonen d. 5 Jan. hos mig, och tilbragt hela Trettonde-dagen eller d. 6 följ. uti mit Hus, samt jag om måndagen skrifvit det tilförne meddelta Förtroendes-Brefvet, hörde jag ej af honom hela veckan, hvilket jag ansåg för et Tekn af Sjukdom. Min En, spånnare vandrade fördenskull til honom Söndags-morgonen d. 13 Jan. samt återbar mig det väntade Svaret, eller at min Vän i flere dagar varit illa mående, men förbudit sin Värdinna, oagtat dess enträgna begäran, at låta mig det veta, för at icke oroa mig; men vore nu något bättre. Om eftermiddagen skyndade jag til min John, och var hos honom ifrån kl. 4 til kl. 9; under hvilken Sammanvaro idel Sanning rådde uti vårt Tal, idel Lycksalighet uti våra Känslor. Öga, Mun och Hjerta åtnjöto ej ensame, utan Örat tjusades därjämte genom det sköna Spelet af Mamsell Kanins Hand på Forte-piano, under det vår Dörr litet öpnades. Följande morgonen, d. 14 Jan. Måndagen, fick jag nedanstående Billet:

Tack för Gårdagen, Bäste, älskade Farbror! Skulle något verka til min Hälsas fördel, så var det väl denna fortsatta njutning af alt hvad mit hjerta kunde önska: då Själen lycksaligas, måste ju Kroppens obehagliga känslor försvinna. Ock så gjorde jag mig denna sälla Dagen til nytta; mina Känslors högd hade nog tilfälle at pröfvas, til och med sedan Söta Farbror var bortgången. Ack

låt

lât bara den vackra årstiden skimra fram: Naturen skal fägna sig öfver oss och vi öfver Naturen *). – Le plus petit hermitage du désert le plus écarté, une fontaine, un bosquet, un gazon, un champ suffisant pour la subsistance, est préférable aux magnifiques Palais, dans lesquels on est étranger: l'on est homme dans l'un, l'on y est libre. Quel rôle joue-t-on dans les autres? – Nous nous verrons ce soir – je vous embrasse par avance. – Comptés que vous n'aurés jamais d'ami plus sincère que moi, qui suis sans deguisement

votre John" **).

Den 19 Jan., en lögerdags-morgon, fick min härvarande John en verkelig Förtroendes-Billet, jämte Affskrift af det honom rörande uti Brefvet til min John i Norrköping. Billeten lydde således: "Om Du, Bäste min John, kunde tvifla på mit Hjertalag för, mit Förtroende til Dig; så borde denna Depêche ensam kunna häfva alla tvifvelsmål. Se här et Bref, hwars Affskrift Du behagar behålla: det innehåller tillika et Creditif ifrån mit Cabinet til dit. För dit lynsa Öga blir det, som ännu kunde synas Chiffre, snart en ren och läsbar Skrift. Grund-Textens hela Mening består af et enda ord: Lycksalighet. Där har Du Claven. – De vidare de Bref, som med sista Posten ingingo från det kära Bolaget i Norrköping, och som återgå. Hwilka ädla och tilfredsställande Rön måste icke dit Hjerta upmuntra, när Du vet, hvilken Glädje Du gifver mit Hjerta, hvilken Glädje Du delar äfven åt dem, som Du än icke känner! Ack! Bäste Du, låt oss gjöra et Evigt Förbund, at vara uti alt Samfärdige, Redelige, Trofaste, Glade och Lyckliga; så skole vi ock altid vandra ~~Rödbåta och Jalira Stig~~, om ock så vägen stundom vore törneströdd: den större delen kunne och skole vi sjelfve beströ med Blomster. – Jag omfamnar, jag kysser Dig".

Den

*) Hwilken skön Tanke! Naturen, den kommande Våren, personifieras, går oss til mötes, öpnar sit blomsterrika Sköte, och gläder sig öfver vår ankomst uti des så fålla Bygd, medan vi med utsträckta armar omfamne henne och njute därunder sjelfva ungdomens Känslor, Känslor af det nya lifvet uti hela Skapelsen. Således belöne vi Naturen och Hon vår Dyrkan. Hon lycksaligar, och vi lycksaligas.

**) Han kallar mig ej sällan för sin andre Fader, äfven som jag honom för min andre Son. Tänkesätt, Vetenskaper, Smak, Känslor och Nöjen, kort sagt: alt har så sammanstämt til en den ädlaste och beständigaste Vänskap oss emellan, at inga uttryck äro för oss nog tilräckeliga at uttrycka våra ömsesidiga, våra så ömaste som dygdigaste Förbindelser. Detta Band är knutet för lifstiden; det bygges visserl. icke af den, som alt ifrån början af vår Bekantskap visat sig sans deguisement. Ack! måtte många tusende sådana Band knytas! så vore Himmelen på Jorden och Människjors Hjertan en Gudarnes Boning.

<u>Den 22 Jan.</u> njöt min Känsla första gången uti detta år det så fälle intrycket
af Naturen. Middags-Solen hälsade vid Ilemgåendet på mit Ansigte, gladde mit öga
och värmde min Blod. Denna Välgerning ökter hos mig icke litet dymedelst, at jag
under detsamma skådade Diurgården, tänkte på al där åtnjuten Lycksalighet,
på den som ännu kan mig där tildelas, helst då min fot får vandra därstädes
vid min Johns sida. En gång njöt jag denna Vällust i Sällskap med din John,
då vi en vacker Vårdag vandrade ensamme från Captensudden alt til Manilla.
Varen, Sötaste Barn, förvissade derom, at jag aldrig njuter något Nöje, utan i
Edert mig så kära, så innerligen lycksaliggande Sällskap.

<u>Den 23 Jan.</u> tilbragte min John hela aftonen hos mig, under de förtrognaste, för
sielfva vår Vänskap nödvändigaste Samtal: en <u>för oss</u> allena <u>oförgätelig</u> Dag!
under detta Samtal fick jag skickandes ifrån Mamsell Berg et Fat med friska
vindrufvor, icke långe sedan ankomne från Malaga. Se således både Vin och Drufvor
ifrån en och same ort, samt ifrån så kära Händer, som lilla Stafvas och lilla
Karins, i förbindelse med sine begge Johner. Följande Midnatten tilskref han
mig en Billet, som dermed var i Sammanhang, och hvilken skal heligt förvaras.

<u>Den 26 Jan.</u> eller Lögerdags-eftermiddagen skickade jag min John den första utländska
periodiska Lecturen för i år, med bilagde Billet: "Se här, Aldrabäste min John, får
Du nya periodiska Lecturer, eller sedan för i år. Läs efter din Begvämlighet, med
dit Nöje. Sker ej detta senare, så är det nöjet för mig förloradt, at kunna kanske
ensam i Stockholm fägna Dig med dessa Paper; sakerligen kunde ingen häldre
skicka Dig dem än jag. Hamburgske Correspondenten får Du väl litet senare; men
just för det, at Du må kunna vid ledige stunder läsa den igenom. Et får jag be min
John om, eller at dessa Paper altid retournera uti samma Omslag, hvarmed de sändas:
ty de flesta af dem skola förvaras hos den gråliga Bibliothecarien, och några har jag
ej ännu sielf läsit igenom, utan skickar dem så färska til min John, som jag får
dem ifrån Posten: ty jag läser alting efter eget behag, d. ä. med en slags Vällust,
men hvilken känsla seledes ej tål något tvång. Skulle jag nu vilja njuta detta Nöje,
men ej unna Dig detsamma; så vore jag ej din Vän, hvilket jag dock af Själ och Hjerta är.—
Såsom jag i går morse ej kunde, ej ville hafva den äran, at upvakta lilla Mamsell
Karin; så tackade jag icke heller för Drufvorna; utan ärnar jag i morgon efter-
middag på en kort stund aflägga mit Besök hos dem begge, i fall de äro hemma.
Jag bör kyssa deras Hand för denna både physicalement & moralement söta Cadeau.
Dit Hjerta upbär dock inom mig förnämsta Tacksägelsen. Skulle de ej vara hemma,
så torde Du hafva den Godheten, at låta mig det veta i morgon förmiddag. Tusende
Välönskningar skickas Dig i förväg af Din tilgifnaste G."

P. S. Det första jag ber min John läsa af de sända Nyheterne består uti Epigraphen
eller Tänkespråket utur <u>Wieland framsöre</u> N:o 2 af Deutsche Zeitung *).

Den

*) Det lydde således: "Der Nepenthe, mit dem wir ein süsses Vergessen alles gegenwärtigen
Kummers, alles vergangenen Leidens, aller Sorgen der Zukunft einschlürfen, ist — die <u>Freude</u>". —
<u>Nepenthe</u> var hos Homerus en Ört, som fördref al Sorg.]

Den 27 Jan. gjorde jag mit första Besök hos Lilla Louise efter hennes Missfall. Glädjen at se henne uppe och frisk var dock inom mig blandad med oro öfver följden af dessa Svagheter på sjelfva hennes Kropps-byggnad i det Hela. Hennes svaga Bröst och Sal. Svägerskans förtidiga Död, ocksa påskyndad genom hennes täta missfall, lämna mit Sinne aldrig fritt, då jag tänker på detta mig så kära Barn, på detta Par af så ovanligt lyckliga Makar.

Den 28 Jan. var Caroli Dag. Den kom jag sjelf ej ihug, utan började den med Ledsnad. Vår nye Öfver-Ståthållare, Hr Modée, denne verkelige Sjö-Hjelte, har altid behagat hedra mig med en Godhet, til hwilken jag icke kunnat gjöra mig förtjent. Nu högste Styresman här i Residencet verden, har han ej afwaktat mit Besök hos honom, utan sjelf sökt, ehuru icke funnit mig, samt låtit hälsa mig uti de Nådigaste ordalag, hwar gång min Son i ämbets-gjöromål upwaktat denne sin höge Förman vid Staden. Que faire? Jag upwaktade således först med Bref, för at annoncera invaliden både Person och Drägt, samt tog tröst til mig och visade mig in Persona. Han var nu, som förr, sjelfva Höfligheten, nästan uti den Tessinianske Stylen; man blir alldeles fwarslös. Vi talte något om Stälningen, jag berättade något om mit afstånd ifrån Bulret, om min önskan för det säkra Leignet, om min enkla Politik, at med undersåtelig Lydnad ära Konungen. Han gaf mig Handen med den Blick och Tryckning, som eljest har rum vänner emellan. Måtte denne Herre sjelf tilbringa lyckliga Dagar under sin Styrelse af en Hufvudstad, uppfyld af söndrade Tänkesätt, af uppenbara och dolda Rörelser! Måtte han således altid äga nog Sinnes både rådighet och styrka! Jag gick lättare från Herren än til honom: ty upwaktningar hos de Store är en verkelig tyngd för mit Sinne. Affairer i Boklådan uptogo den öfrige delen af Förmiddagen, och när jag kom hem til middagen, fann jag alla Barnen församlade, som önskade mig Lycka til min Namnsdag; så mycket angenämare Möte, som jag fick önska både Son och Måg detsamma tilbaka. Söta Mor, som anstält detta mig ovetande, hade äfven låtit bjuda Secreter. Mandorff til middagen, hwilken käre ~~Gäst~~ fogade til sit varma Famntag en Lyckönskan på Tysk Vers, af hwilken jag här blott vil införa Slutet, så lydande:

Könnt' ich das*), so würdest Du
Nichts von Thränen wissen,
und in ungestörter Ruh
Deinen Raimund küssen.

Keine Schicksals Neckerei
Würde Dich ja schmerzen,
und der Neider Schielerei
Lachtest Du im Herzen.

Muthig würdest du für dich
jede Rose brechen,
und die Dornen würden dich,
glaube mir, nicht stechen.

*) Tilskynda mig alla möjeliga Lycksaligheter.

Dies und noch der Gutten viel
Wollt' ich dir ersingen,
Könnt' ich durch mein Saitenspiel
Allmacht mir erringen. – –

Min John och jag förnyade på dendagen vår Vänskap, och til tekn af en likssom ny Epoque uti vår ouphörliga Förbindelse, utmärktes dendagen uti min Almanacka således (28). Då gjorde mig ock min John sit första tydeliga Förtroende, rörande hans Förbindelse med et visst ungt Fruntimmer, hwarom straxt nedanföre.

Den 31 Jan. ville jag reciprociera Galanteriet med Drufworna, och skickade Mamsell Berg följande Bouquet:

Til Mamsell K. B.
Vän af G. och älskarinna af M.

G. Jag vil sjunga om den Dag **),
Då jag lifvets sötma kände
utaf vänskapens behag;
M. Då de Blickar, Fröjd fände,
Ömma Lågor hos mig tände †) – –
Ty hvem kan ej blifva svag? – –
Skal jag snillet slockna se,
Då jag minst det borde sakna?
Dock de Känslor hos mig vakna,
Som långt större Nöjen ge!
M. til B. Låt mig då min sälhet njuta – –!
Jag ej kan beskrifva den.
Ångrens plågor må sig gjuta
i mit bröst, och glädjen sluta,
M. til G. Om jag glömma kan en vän ††).
Ibland Werldens grymma Skär,
Som vårt Lefnads-lopp förbyta
uti oro och besvär – – –
G. & M. [illegible] Ack! hur glad! – om jag kan skryta,
At min vän beständig är!
Jag för Dig en aktning bär,
Som ej Ödets våld skal byta,
Som ej tiden nånsin tär.

~~[illegible]~~.

Skulle

**) Den 24 Nov. 1792, då M. och G. knöto det bleliga Vänskaps-bandet. Bekantskapen gjordes den 8 Oct. föregående.

†) Den Dagen känner jag intet, tilhör mig icke heller at få noga veta. Bekantskapen är sex Månader gammal.

††) Om M. kunde för B. glömma G. Nej! Klöfverbladet, denna Sinnebild af tre Vänner, skal ej brytas. Ömheten skal icke hindra Vänskapen, och Vänskapen icke Ömheten.

Skulle ödets raseri
ingen lycka åt mig lämna,
Låt mig få dess ondska hämna
Och af Vänner älskad bli!
Får jag mina Vänner nämna,
är jag från dess grymhet fri!

Dygd och Snille, rena Nöjen! --
Som Ert Guda-ursprung röjen --
Blifven evigt i min Lott!
Den Er Sällhet njuta fått,
Han föraktar toma Löjen,
Han har Lyckans *) Tempel nått.

G. och M. til B. Men med Fägring och Behag
At Ert Hjertas Godhet höja,
Är hvad oss plär mäst förnöja
Och jag funnit har i dag!
Snillet plär ibland oss villa --
Men nu är det i Dens hand,
Som dess irbloss nog kan ställa
uti Dygdens Ljufva band.—
Öma Känslor! utom Er -
Är ju Lifvet blott en börda?
Men jag kan ej Glädje skörda,
Om ej Dygden jag tilber!
G. til M. och B. Jag skal söka värdig vara,
At få altid bli Er vän! --

Tillåt denna Förstling, genom Vänskapens Band, räckas af
Eder
näst vår M. tilgifnaste
G.

Jag hade på et par ställen ändrat denna eljest så sköna vers, för den närmare Tillämpningen skull. Hel och hållen läses den uti Götheborgska Nyheterne för 1793, N:o 4. Uti den medföljande Billeten til min John hade jag låtit inflyta de följande hithörande orden: "Jag har underståt mig at upwakta Lilla Mamsell Kahn med en vers, som tolkar Begges vår Känsla för Henne och för Hvarandra: Läs, tyd och njut!

Det

*) Den rätta, den sanskyldiga Lyckans.--

Det Fruntimer, som vunnit den lyckan, at äga min Johns ömaste Känsla, heter Anna Catharina Berg, merändels Mamsell Karin kallad, 18 år gamal och Dotter af en förmögen Coopwardie-Capitaine, nu uti Westindien. Med sin Mor har hon flyttat ifrån Carlshamn hit up til Stockholm, har här fått en den bästa Education, läser Franska, spelar på Forte-piano, ritar, broderar och tillika hushåller. Hon är icke skön, men täck och behaglig; hennes Hjerta, hennes Tankesätt äro vackra, så vackra, at de bundit min Johns Hjerta vid henne. Med sådan Likhet i Caracteren och åldern -- Secreter. Mandorff går i det 21 året -- kan icke annat af denna förbindelse uppkomma, än lycksalighet. Begge hafva nog Godhet, at anse mig för Far, och jag njuter en rågad Wällust, at se mina goda och söta Barns Antal äfven på detta sätt tilökad. Jag behöfver icke be min urgamle John och mina begge Barn i Norrköping hålla hela detta Förtroende om min hänvarande John och Lilla Karin så tyst, så tyst! som vederbör. Jag skrifver detta för at fägna Edra goda Hjertan öfver andra goda Hjertans Lycksalighet, och min stora Glädje at lefva ihop med så goda människjor.

Lögerdagen, den 2 Febr. averterade jag min John, at jag icke vore hema om aftonen, ty jag ärnade se Nina på Hr Stenbergs Theater. Hvad gjorde min John? Mig ovetande förer han sina begge Damer dit, letar up mig; vi dele det så sköna, så ömhetsfulla Spelet; jag måste åka med dem hem, och souperade uti detta så vackra, så oskyldiga, så lycksaliga Sällskap. Dock et par ord ocksa om Nina. Den är en af de vackraste Piecer, tillika Operette. Natur, Dygd och Seder råda där alt igenom. Nina, störd til sina Sinnen, är icke des mindre medlidsam, välgjörande, trogen; återkommen uti sin älskares Germeuils armar, återkommen til sit Förnuft, blir hon dubbelt lycklig och alla med henne. Germeuils Rôle spelade Hr Stenborg sjelf och Ninas Mlle Seffström: begge ganska väl. Detta Skådespel kostade mig många, men så ljufva tårar. Jag rördes ej ensam; jag satt emellan min beskedliga Henric och unge Hr Jahnke, och framföre mig Hof-Graveuren Martin med sin lilla Fru. Såsom Nina är tryckt, så skickas den och min Stafva med detta Bref per Posto: den skal visserligen smaka dit Hjerta.

Den 3 Febr. en Söndag, åt Louise åter för första gången hos oss; och kunn denne min Dag säga ut, intages bäst af denne min Afton-Bulletin til min Mendorff: min älskvärde John! Tilbaka kommen uti mit stilla Rum, går jag ej förr til hvila, än jag fått skrifva Dig dessa rader til. För at döma af dina just hjerteliga utlåtelser i går, af dit omtalta Sehof af et Förtroendes-Samtal; så hafva ofelbart äfven nya-bevars! höga angelägenheter ej lämnat Dig Söndagen fri, efter Du enligt Löfte ej kom. Jag har dock ej saknat Dig: ty dels har Du ständigt varit för min Tanke, hvad säger jag? i mit Hjerta, uti et Hjerta, hvarest Oskuld, Lycksalighet och Glädje rådde, så mycket mera som jag varit mäst allena, blott en minut sedt på det spelande Sällskapet af Barnen, Abbé d'Espagne och Secreter. Björkegren, samt haft et kort Besök af en Fänrik Spens, för hvilken beskedlige Yngling jag skal skrifva et Recommendations-Bref, at komma in vid Cadet-Corpsen på Carlberg. Gode Tankar, goda Lecturer, goda Känslor hafva uppfyllt hela Dagen. En stund måste dock tillika offras åt de mäst smärtande, de mäst ömande Betraktelser. Din Tidning på Spectaclet i går afton om Mag^r Alfs Död -- så hasteliga Död -- confirmerades genom Bref ifrån Fadren, Domprosten. Jag skickar Dig detta Bref: det må väl af Dig läsas, Du prisvärde Son, som gjort din Fader en äfven så långvarig och oafbruten Glädje, som Du räknar År och Dagar. Du ser af detta Bref det Faderliga

Hjertats

Hjertats Lidande öfver och för den härvarande Sonen. Säg, Bäste Du! huru skole vi kunna hjelpa honom? Gud vet bäst, huru innerligen jag åtrår hans upprättelse och lycka. Notificationen om Broderens Död har jag måst, jämte några rader, skicka til Fröken Agneta: ty jag vet ej mera hvar hon bor. Dock öfverlämnom oss icke alt för mycket åt de mörka Dragen; utan se här ej mindre än 52 Prospecter af Belägenheter uti det förunderliga Sweitz; samt af en Gessners egen Hand. Jag har nyss fått dem, och ännu har intet främande öga sedt dem. Du och lilla Söta Karin skolen vara de första, som få förlusta sig med deras åskådande och studerande. Hvilka vilda Scener utmed den retfullaste Natur, Brådstupor och skyhöga Klippor utmed den säkra Kojan, utmed den Läga Byggden! När desse Prospecter blifvit genomsedde, skal jag skicka 3:ne Häften af samme Gessners dels imaginerade dels sanna Landskaper uti större eller Folio-Format. På dessa låter han de 3 Gratierne, dessa våra Mör, en och annan gång visa sig. Dit öga får där et särskildt Studium, din Känsla en Föda, hvarmed dock näpste hushållas: ty Du kan ocksa upnå dina 60 år. Du bör visserligen blifva så gammal och så lyklig, som jag är: ty Du förtjenar alt Godt. Til din närvarande lycka skal jag af alt Hjerta bidraga. Helsa lilla Mamsell Karin; tryck hennes Hand til dit Hjerta, och kyss den sedan på mina vägnar. Jag blir i morgon hela dagen hema. Jag är altid och allestädes

Din tilgifnaste G.

När jag skref denne Bulletin, visste jag ej ännu, at Sal. Svägerskan Hedda Widegren samma afton blifvit uplöst. Hon var bara 34 år gamal. Hon var väl beredd, full af Tro och Hopp, så at Doctor Petrejus bekände sig hafva funnit desse Egenskaper i så hög Grad hos få aflidande. Hennes Dödskamp var icke dess mindre svår; ty hennes år voro icke nog framlidne. Vinterdag måste fönstren ups, för at soulagera den uphörande Andedragten. Nu hvilar hon sött. Tre de vackraste Barn lämnar hon efter sig, en Son och twå Döttrar. Det yngsta, en Doter, begärde hon se samma dag, som hon dog, kysste och omfamnade det på det ömaste. Jag hade ej hjerta at se henne de sista veckorna, sedan jag en gång varit och tagit afsked af henne: aldrig förgäter jag hennes goda och öma Blick, då jag kysste siste gången hennes Hand och tackade henne för al mig bevisad så beständig vänskap och ömhet: Begges våre Tårar runno; ej under, ty våra Hjertan brusto. Jag skickade henne dock en Klase af de Vindrufvor, som jag häromdagen fick, och hvilka hon med nöje njöt; äfven som hon gladde sig mycket vid åskådandet af de uti hennes Förmak nyss före hennes Död utsprickne Blå Hyacinther: Vårens Förstling, dock därjämte en Förebild til hennes både Förvandling och Förklaring. Ack! Herre Gud! hvilken rik Tröst, när Naturen och Religionen kunna så nalkas; den ena fägna, den andra helga våra Känslor! Min Svärmoders Styrka under alla sina och så täta olyckor är aldeles förunderlig. I förgår, den 7 Febr. begrofs hon i Maria, och Begrafningen skedde anständig, dock i tysthet. Söta Mor, Almquist och Calle voro med på Begrafningen. Bror Carl Axel begråter innerligen denna sin Systers Död, och det liksom anar honom, at touren nu kommer til honom: ty alla Sal. Arrhenii Barn hafva dödt nerifrån, och alla af Lungsot. — Min Måg tog Söta Mor hem med sig til aftonen, som jag åter delade med lille Mandorff. Här talades utur Hjerta til Hjerta merändels oskrifbare Saker; vi åto allena, och drucko våre så ömt älskade Norrköpings-boers Skål uti et Glas af Ert sköna Malaga. Han dröjde hos mig til dess Söta Mor kom hem, som gaf mig en Grafskrift öfver Sal. Hedda, skrifven af en ung Secreter Kullberg, och utur hvilken jag blott här införer följande vackra Strophes:

Men

Men så är ödets rätt — det Tisteln skugga ger
At frodas i et lugn, som tiden knapt kan störa,
Då Blomman i sin dal blott några timmar ser
At oss af Vällust tjuste gjöra.
Förlåt dock mig, Försyn! et utbrott af min Smärta!
Det mildrar grymma qval at gjuta så en tår:
Du har ju skapat sjelf min ömhet och mit hjerta;
Och det är Dygdens Stoft som dessa tårar får.

Den 8 Febr: emottog jag följ: Skaldebref ifrån min John. Det förklarar något af Gårdagens Samtal och hans Hjertas Läge. Se hvilken ädel Människa han är, och hvilken Vän jag i honom äger! Läs — högagta och älska honom.

Bester! reiche mir die Rechte!
Leite durch des Lebens Nächte
Mich ins hellre Vaterland;
Durch der Erde Distelpfade
Leite bis ans Grabgestade
Mich an deiner Freundes hand.

Doch nicht lauter nächtlich Grauen
Dunkelt unsers Lebens auen,
Disteln zeugt nicht jedes Feld.
Sonnenschein und Regenschauer,
Licht und Schatten, Freud' und Trauer
Wechseln stets auf Gottes Welt.

Alle Freuden, die uns spriessen,
Lieber wollen wir geniessen:
Jedes Blümchen, das uns winkt;
Jede Kühlung, die uns fächelt,
Jede Hoffnung, die uns lächelt,
Jeden Schimmer, der uns blinkt!

Sorgsam will ich meine Freuden
Mit dir theilen, alle Leiden
Zärtlich tragen, die uns nahn!
Bey des Teichs und Waldes Kräuseln,
Bey des Abends süssem Säuseln,
Soll uns sanfte Freud' umwehn!

Geweiht

in Anleitung des 7:ten Februars;
seinem Freunde, seinem Vater,
Tröster und Rather — C. C. G.
von
C. A. (J.) M.

Således var det undertecknadt: Hufvud-bokstafven bevarad inom det oupplösliga Vänskaps-bandet. Detta Bref fick jag om aftonen af en eljest glad och vacker Dag. Middags-tiden gjorde jag mit första Besök uti Kongs. Trägården, hvar Solens naturliga och Ugnens konstiga Eld lifvade Naturen, än instängd i Drifhuset. Direct. Kallström gaf mig en Qvist af en i fullt Flor stående hvit Syrén. Denna min första Blomster-skörd delade jag emellan mina begge Bribris -- Louise var hos oss til aftonen -- och skickar äfven här innelyckt et Vedermäle af både Blomma och Vänskap til min Stafva.

Den 9 Febr. eller i dag var jag på förmiddagen först hos min Mandorff, då Mamsell Karin var sjuk och kom in til oss, åt hvilken jag ocksä gaf en Blomma af den hvita Syrenen, inlagd uti en annan eller följande Bouquet:

Til M. B.

Zemire! här har Du dit Beröm:
Dit ädla Hjerta det förtjenar!
At vara vänfast, god och öm,
Ger större Glans än Lyckan lånar.

Fly Smickrets fagra Orda-prål
Och Högmods-gift, som Själen sårar...
Du äger högre föremål:
Det är, at fälla ömhets-tårar.

Var värdig Vänner och din Maka!
Så skal din lefnad blifva lätt;
Så skal du lifvets Sällhet smaka
Och bli en Prydnad för din ätt!

Sedan vårt Trio aftalt det nödvändigaste, rörande därvarande Conjunturen, hvars Himmel ocksä har sina små Moln; så gingo, efter växlande de ömaste och dygdigaste ögonkast, vi begge bort, John til Riks-Cancelleren och jag til Professor Hallblad, uti et ärende för Farbror Lidén.

Här har Du nu, Bästa min Stafva, en lång Krönika, en Krönika om mit Hjerta, det Hjertat, som en annan Yngling så gräsligen sårat och förolämpat; men vill Du fullborda Taflan, så bed Farbror Lidén, at Du får läsa mina Bref af den 4, 5 och 8 Febr. dels til och ifrån Fröken Agneta, dels til vår olyckliga Adolf. Nu hoppas jag Du har ämnen nog at låta Hjertat ömma, ögat rinna öfver. Jag är af hela Själen Din

tilgifnaste
Pappa.

Tillägning på Fettisdagen, d. 12 Febr. 1793.

Se här, Sötaste Barn, et stort Fastlags-ris, som jag dock lägger i Lilla Staffans Hand; men såsom jag sökt sockra det i bästa måtto, så hörer det ock endast och allenast för Begges Edra Hjertan. Jag vet nog utomdess, at I ofelbart njuten hwar enda rad med den Wällust, den Ömhet, hwarmed detta långa Bref blifwit skrifvet. Krönikan går ifrån den 13 Jan. til den 9 Febr. Jag har wäl också något at skrifwa om d. 10 o. 12 Febr. men det sparas til härnäst.

Aldrakäraste Barn! låter mig altid veta huru Respectable Fader Pehr mår. Gud uppehålle hans Lif i det längsta!

Om Åbo-Tidningarne har jag redan gjort anstalt: i dag vandrar min Ens-spännare omkring på alla Boklådorna. Resultatet i mit nästa. Ack! låt oss hällre muta än träta ner den saken. Man kan ju i alla fall trycka uti Tidningen en Reparation d'honneur för saxen, så fortfar hon vidare uti al honnête tranquillité at misskära sig på våra Plagg. Min Sartor Loci blef under Kriget Fänrik, och såg jag med lika stor uppbyggelse, dels huru han hjulbent samt med krokiga Knän bar Fanan öfver Borggården, och dels huru mine Kapprockar och Jackor fingo contribuera til denna Mäster Alrots Gloriola militaris. Cette maniere d'être Skräddare och Fänrik en même tems gaf mig en så stor Respect för Skrå-Saken, at jag sedermera hållit mig til Emmästaren Grahn, hwilkens ärbara bekantskap mig åter tilskyndades dymedelst, at han fordrade hos mig Lösen för en Bibel, som Domprosten i Linköping gifvit sin Son, Herr Fänriken, då han drog 1788 i härnad til Finland, men hwilken den senare, ~~han~~ efter slutad Fred, förmodeligen också efter slutad Lecture, hade pantsatt hos förenämnde Skräddare för 2 Riksdaler. Se således sannades här par préférence den så ofta praiticerade Läro-Texten: Pietas (ou, si vous voulez, impietas) est ad omnia utilis: ty utom denne Bibel-Negoce hade jag aldrig kommit at få en så christelig Skräddare, som jag nu omstunder kan berömma mig af.

Uti Boklådan ligga til afhämtning för min K. Mågs Bibliothek:

Deutsches Museum för 1776=1788, uti 26 Band.
Schweitzerisches Museum för 1783=1789.
Britannische Biographie af Baumgarten och Semler uti 10 Band.
Norris Resa af Ödmann.
Stockholms-Posten för 1792, N:o 216, 219 o. 240, samt för 1793, N:o 30.

Härtil har jag fogat:

Neues Deutsches Museum för 1789 och 1790, St. 1=18, som jag ber få sätta uti min Johns Boksamling, såsom en liten Gofva på denne Dag.

Vidare:

3:ne Cahiers af Gessners Landskaper, och
52 af hans Sweitziska Prospecter; hwilka efter Beseendet återgå.
30 Portraiter af Biss. Serserus, hwilka lämnas til Hr Professor Lidén.
1 Wänskapens Tempel på Sal. Stiernas Högtidsdag 1773, colorerad Handteckning, som behålles, och hörer til denne min Sal. Wäns Minnesfest och Minnes-skrifterna om honom.

och

12.

Och härmedelst omfamnar jag mina Söta Barn i Norrköping med samma hjerteliga känsla, hvarmed jag omfamnat i dag de härvarande, som jämte min Mandorff äta Hetwägg hos mig. Söta Mor, de och John, hvars Billet bilägges, hälsa Er litteleder af Själ och Hjerta. Gud välsigne Eder!

Gjörwell

145

Tettisdagen, d. 12 Febr. 1793.

Tack! Söta min Farbror, för inviten och för billeten och för i Söndags och för alltid — — Också det är mig en förnöjelse, at tilla Farbror skulle vara den förste som bådar mig denna högtids- och glädje dag, jag hoppas den skall blifva det hos min goda Farbror. Jag vill ej uppehålla Secr. St. längre — mera skall jag säga i middag. Tillåt mig blott försäkra, at jag känner nu i mit hjerta, at jag är min Söta Farbrors

John

Denna Billet skal Min Stafsa bekålla och väl gjömma, samt mig nu, då ni hämtat rättat.

G.

NB Nu behagar Min Stefsa återsända de sist communicerade Billeterna til Min Mandorff, efter de finnas i Brefvet i din. Du behålla den; lät med detsamma

Gve. G.

Assessor

Gjörvell

Til Fru Gustava Eleonora Lindahl. 146

i Norrköping. Stockholm, den 9 Febr. 1793.

Innehåll: de 4 in marg.

Lilla Bästa Stafva.

4. Mit Hjertas Krönika för d. 13, 14, 19, 22, 23, 26, 27, 28 och 31 Jan. samt d. 2, 3, 7, 8 och 9 Febr. med inryckte Billeter ifrån och til Hr Seinter. Mandorff, samt åtskillige verser, jämte Tillägning vid Brefvets Afgång d. 12 Februarii.

Här får Du et nytt Confidence-Bref; här får Du således åter litet lefva ihop med din gamle Pappa. Det är fördenskull bäst, at blifva vid den Chronologiska Ordningen, i anseende til Händelsernas mångfallighet, kan Du väl tänka.

Min härvarande John hade förkylt sig och blef sjuk, så at han måste flere dagar hålla sig dels vid Sängen, dels inne. Jag besökte honom til-friskna d. 13 Jan. Denne var en högst säll Dag för beggeds våra Hjertan, och har jag om densamma, samt följande Dagens Billet veritablement dona- ifrån denne ami veritable de mon coeur, antecknat följande Bulletin, så lydande:

"Sedan min John hade varit hela Lögerdags-aftonen d. 5 Jan. hos mig, och tilbragt hela Trettonde-dagen eller d. 6 följ. uti mit Hus, samt jag om Måndagen skrifvit det ~~nu ...~~ tilförene meddelte Förtroendes-Brefvet, hörde jag ej af honom hela veckan, hvilket jag ansåg för et Tekn af Sjukdom. Min Enspännare vandrade fördenskull til honom Söndags-morgonen, d. 13 Jan. som återbar mig det väntade Svaret, eller at min Vän i flere dagar varit illa mående, men förbudit sin Vårdinna, oagtat dess enträgna begäran, at låta mig det veta, för at icke oroa mig; men vore nu något bättre. Om eftermiddagen skyndade jag til min John, och var hos honom i, från kl. 4 til kl. 9; under hvilken Sammanvaro idel Sanning rådde uti vårt Sal, idel Lyksalighet uti våra Känslor. Öga, mun och Hjerta åtnjöto ej ensame, utan örat fägnades därjämte genom det sköna Spelet af Mamsell Kainus Hand på Forte-piano, under det vår dörr litet öpnades. Följ. morgonen, d. 14 Jan. Måndagen, fick jag nedanstående Billet:

Tack för gårdagen, Bäste, älskade Farbror! Skulle något verka til min Hälsas förmån, så var det väl denna fortfarande njutning af alt hvad mit hjerta kunde önska: då själen lycksaligas, måste ju kroppens obehagliga känslor försvinna. Också gjorde jag mig denna sälla Dagen til nytta; mina känslors högd hade nog tilfälle at pröfvas, til och med sedan Söta Farbror var bortgången. Ack! låt bara den vackra Årstiden skimra fram: Naturen skal fägna sig öfver oss, och vi öfver Naturen *). — Le plus petit hermitage du desert le plus écarté, une fontaine, un bosquet, un gazon, un champ suffisant pour la subsistance, est préférable aux magnifiques Palais, dans lesquels on est étranger: l'on est homme dans l'un, l'on y est libre. Quel rôle joue-t-on dans les autres? —

*) Hvilken skön Tanke! Naturen, den kommande Våren, personifieras, går oss til möte, öpnar sit blomsterrika Sköte, och gläder sig öfver vår ankomst uti dess sä sälla Bygd, medan vi med utsträckte armar omfamne henne och njute därunder sjelfva Ungdomens känslor. Nous känslor af det nya Lifvet uti hela Skapelsen. Således belöne vi Naturen och Hon vår Dyrkan: Hon lycksaligar och vi lycksaligas.

Nous nous verrons ce soir – je vous embrasse par avance. – Comptés que vous n'aurés jamais d'ami plus sincère que moi, qui suis sans deguisement.

votre John *).

Den 19 Jan. en Lögerdags-morgon fick min härvarande John en verkelig Förtroendes-Billet, jämte afskrift af det honom rörande uti Brefvet til Min John i Norrköping. Billeten lydde således: "Om Du, Bäste min John, kunde twifla på mit Hjertelag för, mit förtroende til Dig; så borde denna Depêche ensam kunna häfva alla Twifvelsmål. Se här et Bref, hwars afskrift Du behagar behålla: det innehåller tillika et Creditif ifrån mit Cabinet til Dit. För dit ljusa öga blir det, som ännu kunde synas Chiffre, snart en ren och läsbar Skrift. Grund-Textens hela Mening består af et enda ord: Lyksalighet. – Där har Du Claven. – De vidare de Bref, som med sista Posten ingingo ifrån det kära Bolaget i Norrköping, och som återgå. Hvilka ädla och tilfredsställande Rön måste icke dit Hjerta uphämta, när Du vet, hvilken Glädje Du gifver mit Hjerta, hvilken Glädje Du delar äfven åt dem, som Du än intet känner! Ack! Bäste Du, låt oss gjöra et Evigt förbund, at vara uti alt Sanfärdige, Redelige, Trofaste, Glade och Lyklige; så skole vi ock altid vandra både lätta och säkra Steg, om ocksa vägen stundom vore törneströdd: den större delen kunne och skole vi sjelfve beströ med Blomster. – Jag omfamnar, jag kysser Dig".

Den 22 Jan. njöt min Känsla förste gången uti detta år det så sälla intrycket af Naturen. Middags-Solen helsade vid Hemgåendet på mit Ansigte, gladde mit öga och värmde min Blod. Denna Välgerning ökte hos mig icke litet dymedelst, at jag under detsamma skådade Djurgården, tänkte på al där åtnjuten Lyksalighet, på den som ännu kan mig där tildelas, helst då min fot får vandra därstädes vid min Johns sida. En gång njöt jag denna vällust i Sälskap med Din John, då vi en vacker Vårdag vandrade ensamme ifrån Ceptens-udden alt ut til Manilla. Varen, Sötaste Barn, förvissade derom, at jag aldrig njuter något nöje, utan i Edert mig så kära, så innerligen lyksaligande Sälskap.

Den 23 Jan.

*) Han kallar mig ej sällan för sin andre Fader, äfven som jag honom för min andre Son. Tänkesätt, Kunskaper, Smak, Känslor, Nöjen, kort sagt: alt har så sammanstämt til en den ädlaste och beständigaste Vänskap oss emellan, at inga uttryck äro för oss nog tilräckeliga, at utmärka våra ömsesides, våra så ömaste som dygdigaste förbindelser. Detta Band är knutet för Lifstiden; det bryter visserligen icke af den, som alt ifrån början af vår Bekantskap visat sig sans deguisement. Ack! måtte många Tusende sådana Band knytas! så vore Himmelen på Jorden och Människjors Hjertan en Gudarnes Boning.

<u>Den 23 Jan.</u> tilbragte min John hela aftonen hos mig, under de förtrognaste, för själfva vår Vänskaps nödvändigaste Samtal: en <u>för oss</u> ~~alltid~~ ena <u>oförgätelig Dag!</u> Under detta Samtal fick jag skickandes ifrån Mamsell Berg et fat med friska Vindrufvor, icke längesedan ankomne från Mallaga. Se således både Vin och Drufvor ifrån en och samma Ort, samt ifrån så kära Händer, som lilla Stafvas och lilla Karins, i förbindelse med sine begge Jöhner. Följ: midnatten tilskref han mig en Billet, som dermed var i sammanhang, och hvilken skal heligt förvaras.

<u>Den 26 Jan.</u> eller Lögerdags-eftermiddagen, skickade jag min John den första utländska periodiska Lecturen för i år, med bilagde Billet: "Se här, Allrabäste min John, får Du nya periodiska Lecturer, eller redan för i år. Läs efter din Beqvämlighet, med det Nöje. Sker ej detta senare, så är det Nöjet för mig förloradt, at kunna kanske ensam i Stockholm fägna Dig med dessa Paper; säkerligen kunde ingen hällre skicka Dig dem än jag. Hamburgske Correspondenten får Du väl litet senare; men just för det, at Du må kunna vid lediga Stunder löpa den igenom. Et får jag be min John om, eller at dessa Paper altid retournera uti samma Omslag, hvarmed de sändas: ty de flesta af dem skola förvaras hos den grälige Bibliothecarien, och några har jag ej ännu sjelf läsit igenom, utan skickar dem så färska til min John, som jag får dem ifrån Posten: ty jag läser alting efter eget behag, d. ä. med en slags vällust, men hvilken känsla således ej tål något tvång. Skulle jag nu vilja njuta detta Nöje, men ej unna Dig detsamma; så vore jag ej din Vän, hvilket jag dock af Själ och Hjerta är.– Dåsom jag i går morse ej kunde, ej ville hafva den äran, at upwakta lilla Mamsell Karin, så tackade jag icke heller för Drufvorna; utan ämnar jag i morgon eftermiddag på en kort Stund aflägga mit Besök hos dem begge, i fall de äro hema. Jag bör kyssa deras Hand för denna både physicalement & moralement söta Cadeau: Dit Hjerta upbär dock inom mig förnämsta Taksägelsen. Skulle de ej vara hema, så torde Du hafva den Godheten, at låta mig det veta i morgon förmiddag. Tusende Välönskningar skickas Dig i förväg af

Din tilgifnaste G."

P.S. Det första, jag ber min John läsa af de sända Nyheterne, består uti Epigraphen eller Tänkespråket utur <u>Wieland framföre</u> N:o 2 af Deutsche Zeitung *). — (de läsa Quart-bladet.

<u>Den 31 Jan.</u> ville jag reciprocera Galanteriet med Drufvorna, och skickade Mamsell Berg följande Bouquet:

<u>Til Mamsell K. B.</u>

Vän af G. och älskarinna af M. ~~[illegible]~~

Jag vil sjunga <u>om den Dag</u> ***),
G. <u>Då</u> jag <u>Lifvets Sötma</u> kände
utaf <u>Vänskapens</u> behag;

M. <u>Då</u>

*) Det lydde således: "Der Nepenthe, mit dem wir ein süsses Vergessen alles gegenwärtigen Kummers, alles vergangenen Leidens, aller Sorgen der Zukunft einschlürfen, ist — die <u>Freude</u>". — <u>Nepenthe</u> vär en Ört hos Homerus, som fördref al Sorg.

~~[illegible]~~

***) D. 24 Nov. 1792, då M. och G. knöto det Heliga Vänskaps-Bandet. Bekantskapen gjordes d. 8 Oct. föregående.

M. Då de Blickar, Fröja sände,
Öma dagar hos mig tände *)--
Ty hvem kan ej blifva svag?--
Skal jag Snillet slockna se,
Då jag minst det borde sakna?
Dock de Känslor hos mig vakna,
Som långt större Nöjen ge!
M. til B: Låt mig då min Sällhet njuta--!
Jag ej kan beskrifva den.
Ångrens plågor må sig gjuta
i mit bröst, och Glädjen sluta,
M. til G. Om jag glömma kan en Vän **)!

Ibland verldens grymma Skär,
Som vårt Lefnads-lugn förbyta
Uti oro och besvär--
Ack hur glad! - om jag kan skryta,
At min vän beständig är!
Jag för dig en agtning bär,
Som ej Ödets våld skal bryta,
Som ej Tiden nånsin tär.

G. & M. reciproquement.

Skulle Ödets raseri
ingen Lycka åt mig lämna,
Låt mig få dess ondska hämna
Och af vänner älskad bli!
Får jag mina Vänner nämna,
är jag från dess grymhet fri!

Dygd och Snille, sena Nöjen!--
Som Ert Guda-ursprung röjen--
Blifven evigt I min Lott!
Den Er Sällhet njuta fått,
Han föraktar toma löjen,
Han har Lyckans ***) Tempel nått.

Men

*) Den Dagen känner jag intet, tilhör mig icke heller at så noga veta. Bekantskapen är sex Månader gamal.

**) Om M. kunde för B. glömma G. Nej, Klöfverbladet, denna Sinnebild af Tre Vänner, skal ej brytas. Ömheten skal icke hindra Vänskapen, och Vänskapen icke Ömheten

***) Den rätta, den sanskyldiga Lyckans--

G. och M. til B.
Men med Fägning och Behag
At Ert Hjertas Godhet höja,
Är hwad oss plär mäst förnöja
Och jag funnit har i dag!

Snillet plär ibland oss villa —
Men nu är det i Dens hand,
Som dess irbloss nog kan stilla,
uti Dygdens Ljufva band. —

Öma Känslor! utom Er —
Är ju Lifvet blott en börda?
Men jag kan ej Glädje skörda,
Om ej Dygden jag tilber!

G. til M. och B.
Jag skal söka värdig vara,
At få altid bli Er Vän! — —

Tillåt denna Fästling, genom Vänskapens Hand, räckas af
Eder
näst vår M. tilgifnaste
utur des Sälla Lugn, d. 31 Jan. 1793.
G.

Jag hade på et par ställen ändrat denna eljest så sköna vers, för den närmare Tillämpningen skull. Hel och hållen läses den uti Götheborgska Nyheterne för 1793, N:o 4. Uti den medföljande Billeten til min John hade jag låtit inflyta de följande hithörande orden: «Jag har understått mig upwakta Lilla Mamsell Karin med en vers, som tolkar Begges vår Känsla för Henne och för Hvarandra: Läs, tyd och njut!

Det Fruntimer, som vunnit den Lyckan at äga Min Johns ömaste Känsla, heter Anna Catharina Berg, merändels Mamsell Karin kallad, 18 år gamal och Döter af en förmögen Coopvaerdie-Capitaine, nu uti Westindien. Med sin Mor har hon flyttat i, från Carlshamn hit up til Stockholm, har här fåt en den bästa Education, läser fransyska, spelar på Forte-piano, ritar, broderar och tillika hushållar. Hon är icke skön, men täck och behaglig; hennes Hjerta, hennes Tänkesätt äro vackra, så vackra, at de bundit Min Johns Hjerta vid henne. Med sådan Likhet i Caraiteren och åldern — — Secreter. Mandorff går i det 21 året — — kan icke annat af denna Förbindelse uppkomma, än Lycksalighet. Begge hafva nog Godhet, at anse mig för Far, och jag njuter en rägad vällust, at se mina goda och söta Barns antal
öfven på detta Sätt tiökas. Jag behöfver icke be min urgamle John och mina Begge Barn i Norrköping hålla hela detta Förtroende om ^{m} sin härvarande John och Lilla Karin så tyst, så tyst! som vederbör. Jag skrifver detta för at fägna Edra goda Hjertan öfver andra goda Hjertans Lycksalighet, och min stora Glädje at lefva ihop med så goda Människor.

Löger

Lögerdagen, den 2 Febr. avertrade jag min John at jag icke vore hema om aftonen, ty jag ärnade se Nina på Hr Stenborgs Theater. Hvad gjorde min John? Mig ovetande förer han sina begge Damer dit, letar up mig; vi dela det så sköna, så ömhetsfulla Spelet; jag måste åka med dem hem, och souperade uti detta så vackra, så oskyldiga, så lycksaliga Sälskap. — Dock et par ord också om Nina. Den är en af de vackraste Piecer, tillika operette. Natur, Dygd och Seder råda där alt igenom. Nina, störd til sina Sinnen, är icke des mindre medlidsam, välgjörande, trogen; återkommen uti sin älskares Germeuils armar, återkommen til sit Förnuft, blir hon dubbelt lycklig och alla med henne. Germeuils Rôle spelade Hr Stenborg sjelf, och Ninas Mlle Seffström: begge ganska väl. Detta Skådespel kostade mig många, men så ljufva tårar. Jag rördes ej ensam; jag satt emellan min beskedlige Henric och unge Hr Jahnke, och framföre mig Hof-Graveuren Martin med sin lilla Fru. Såsom Nina är trykt, så skickar den ock min Stafva med detta Bref per Posto: den skal visserligen smaka dit Hjerta.

Den 3 Febr. en Söndag, åt Louise åter för första gången hos oss; och hum denne min Dag gåg ut, intages bäst af denne min Afton-Bulletin til min Mandorff: Älskvärde John! Tilbaka kommen uti mit stilla Rum, går jag ej för til hvila, än jag fåt skrifva Dig dessa rader til. För at döma af dina just hjerteliga utlåtelser i går, af dit omtalta Behof af et Förtroendes-Samtal; så hafva ofelbart äfven nya — Besvär! höga angelägenheter ej lämnat Dig Söndagen fri, efter Du enligt Löfte ej kom. Jag har dock ej saknat Dig: ty dels har Du ständigt varit för min Tanke, hvad säger jag? i mit Hjerta, uti et Hjerta, hvarest Oskuld, Lycksalighet och Glädje rådde, så mycket mera, som jag varit måst allena, blott en minut sadt på det spelande Sälskapet af Barnen, Abbé d'Espagne och Secreter. Björkegren, samt haft et kort Besök af en Fänrik Spens; för hvilken beskedlige yngling jag skal skrifva et Recommendations-Bref, at komma in vid Cadet-Corpsen på Carlberg. Goda Tankar, goda Lecturen, goda Känslor hafva upfylt hela Dagen. En Stund måste dock tillika offras åt de måst smärtande, måst ömande Betraktelser. Din Tidning på Spectaclet i går afton om Mag. Älfs Död — — så hiskeliga Död — — confirmerades genom Bref ifrån Fadren, Domprosten. Jag skickar Dig detta Bref: det må väl af Dig läsas, Du prisvärde Son, som gjort din Fader en äfven så långvarig och oafbruten glädje, som du räknar År och Dagar. Du ser af detta Bref det faderliga Hjertats Lidande öfver och för den hänvarande Sonen. Säg, Bäste Du! hum skole vi kunna hjelpa honom? Gud vet bäst, hum innerligen jag åtrår hans upråttelse och Lycka. Notificationen om Brodrens Död har jag måst, jämte några rader, skicka til Fröken Agneta; ty jag vet ej mera hvar han bor. Dock öfverlämnom oss icke alt för mycket åt de mörka Dragen; utan se här ej mindre än 52 Prospecter af Belägenheter uti det förunderliga Sweitz, samt af en Gessners egen Hand. Jag har nyss fåt dem, och ännu har intet främande öga sedt dem. Du och lilla Söta Karin skola vara de första, som få förlusta sig med deras åskådande och studerande. Hvilka vilda Scener utmed den vetfullaste Natur, Brådstupor och skyhöga Klippor utmed den sköra ~~Kojan~~, utmed den låga Byggden! När desse Prospecter blifvit genomsedde, skal jag skicka 3:ne Häften af samme Gessners dels imaginerade dels sanna Landskaper uti större eller ~~mindre~~ större Format. På dessa låter han de 3 Gracerne,

Graierne, dessa våna Mör, en och annan gång visa sig. Dit öga får där et särskildt
Studium, din Känsla en Föda, hvarmed dock måste hushållas: ty Du kan ocksa
upnå dina 60 år. Du bör visserligen blifva så gamal och så lycklig, som jag är;
ty Du förtjenar alt Godt. Til din närvarande Sjuka skal jag af alt Hjerta bidraga.
Hälsa lilla Mamsell Karin; tryck hennes Hand til dit Hjerta, och kyss den sedan
på mina vägnar. Jag blir i ~~dag~~ morgon hela Dagen hema. Jag är altid och allestädes

Din tilgifnaste G.

När jag skref denne Bulletin, visste jag ej ännu, at Sal. Svägerskan Hedda
Widegren samma afton blifit uplöst. Hon var bara 34 år gamal. Hon var
väl beredd, full af Tro och Hopp, så at Doct. Petrejus bekände sig hafva funnit
dessa Egenskaper i så hög Grad hos få aflidande. Hennes Dödskamp var icke
des mindre svår, ty hennes år voro icke nog framlidne. Vinterdag måste
Fönstren up, för at soulagera den uphörande ande-dragten. Nu hvilar hon sött.
Tre de vackraste Barn lämnar hon efter sig, en Son och två Döttrar. Det yngsta,
en Doter, begärde hon se samma dag, som hon dog, kysste och omfamnade det
på det ömaste. Jag hade ej hjerta at se henne de sista veckorna, sedan jag
en gång varit och tagit afsked af henne: aldrig förgäter jag hennes goda
och öma Blick, då jag kysste siste gången hennes Hand och tackade henne
för at mig bevisad så beständig vänskap och ömhet: begges våre Tårar runno
ej under, ty våra Hjertan brusto. Jag skickade henne dock en Klase af de Vin-
drufvor, som jag häromdagen fick, och hvilka hon med nöje njöt; äfven som
hon gladde sig mycket vid åskådandet af de uti hennes Förmak nyss före
hennes Död utsprugne Blå Hyacinther: Värens Förstling, dock därjämte en förebild til hennes
både förvandling och förklaring. Ack! Herre Gud! hvilken rik Tröst, när Naturen
och Religionen kunna så nalkas, den ena fägna, den andra helga våra Känslor!
Min Svärmoders Styrka under alla sina och så täta Olyckor är aldeles förunderlig.
i förgår, d. 7 Febr. begrofs hon i Maria, och Begrafningen skedde anständig, dock i tysthet.
Söta Mor, Almquist och Calle voro med på Begrafningen. Bror Carl Axel
begråter innerligen denna sin Systers Död, och det likasom anar honom
at Touren nu kommer til honom: ty alla Sal. Arrhenii Barn hafva dödt ner,
ifrån, och alla af Lungsot. — Min Måg tog Söta Mor hem med sig til aftonen,
som jag åter delade med Lille Mandorff. Här taltes utur Hjerta til Hjerta mer-
ändels oskrifbara Saker; vi åto allena, och drucko våre så ömt älskade Norr-
köpings-boers Skål uti et Glas af Ert sköna Malaga. Han dröjde hos mig til
dess Söta Mor kom hem, som gaf mig en Grafskrift öfver Sal. Hedda, + utur hvilken
jag blott här inför följ. vackra Strophe:

Men så är Ödets rätt — det tisteln skugga ger
At frodas i et lugn, som tiden knapt kan störa,
Då Blomman i sin dal blott några timmar ser
At oss af vällust tjusta göra.

Vörlåt

+ skrifven af en ung Secret. Kulberg, 23

Förlåt dock mig, Försyn! et utbrott af min smärta!
Det mildrar grymma qval at gjuta ut en tår.
Du har ju skapat sjelf min ömhet och mitt hjerta;
Och det är Dygdens stoft som desse tårar får.

Den 8 Febr. emottog jag följande Skaldebref ifrån min John. Det förklarar något af Gårdagens Samtal och hans Hjertas Läge. Se hvilken ädel människa han är, och hvilken Vän jag i honom äger! Läs — högagta och älska honom.

Bester! reiche mir die Rechte!
Leite durch des Lebens Nächte
Mich ins hellre Vaterland;
Durch der Erde Distelpfade
Leite bis an's Grabgestade
Mich an deiner Freundes hand!

Doch nicht lauter nächtlich Grauen
Dunkelt unsers Lebens auen,
Disteln zeugt nicht jedes Feld.
Sonnenschein und Regenschauer,
Licht und Schatten, Freud' und Trauer,
Weichseln stets auf Gottes Welt.

Alle Freuden, die uns spriessen,
Lieber wollen wir geniessen:
Jedes Blümchen, das uns winkt;
Jede Kühlung, die uns fächelt,
Jede Tröstung, die uns lächelt,
Jeden Schimmer, der uns blinkt!

Sorgsam will ich meine Freuden
Mit dir theilen, alle Leiden
Zärtlich tragen, die uns nahn!
Bey des Teichs und Waldes Kräuseln,
Bey des Abends süssem Säuseln,
Soll uns sanfte Freud' umwehn!

Geweiht, in Anleitung des 7:ten Februars,
seinem Freunde, seinem Vater,
Tröster und Rather — C. C. G.
von
C. A. (J.) M.

Således

Således var det undertecknadt: Ilufrud-bokstafven bevarad inom det oupplösliga Vänskaps-bandet. Detta Bref fick jag om aftonen af en eljest glad och vacker Dag. Middags-tiden gjorde jag mit första besök uti Kongs-Trägården, hwar Solens naturliga och ugnens konstiga Eld lifvade Naturen, än instängd i Drifhuset. Direct. Kellström gaf mig en Qvist af en i fullt Flor stående hvit Syrén. Denna min första Blomster-skörd delade jag emellan mina begge Bibrios-douise var hos oss til aftonen –– och skickar äfven här innelyckt et Vedermäle af både Bloma och Vänskap til min Stafva.

Den 9 Febr. eller i dag, var jag på förmiddagen först hos min Mandorff, då Mamsell Karin var fot och kom in til oss, åt hvilken jag ocksa gaf en Bloma af den hvita Syrenen, inlagd uti en annan eller följande Bouquet:

Til M. B.

Zemire! Här har Du dit Beröm:
Dit ädla Hjerta det förtjenar!
At vara vänfast, god och öm,
Ger större Glans än dylikan lånar.

Slig Smickrets fagra Orda-prål
Och Högmods-Gift, som Själen fårar...
Du äger högre Föremål:
Det är, at fälla Ömhets-tårar.

Var värdig Vänner och din Maka!
Så skal din Lefnad blifva lätt;
Så skal Du Lifvets Sälhet smaka
Och bli en Prydnad för din Ätt!

Sedan vårt Trio aftalt det nödvändigaste, rörande därvarande Conjuncturen, hwars Himmel ocksa har sina små Moln; så gingo, efter vädlade de ömaste och dygdigaste ögonkast, vi begge bort, John til Riks-Cancelleren och jag til Professor Hallblad uti et ärende för Farbror Lidén.

Här har Du nu, Bästa min Stafva, en lång Krönika, en Krönika om mit Hjerta, det Hjertat, som en annan Yngling så gruffveligen sårat och förolämpat; men vil Du fullborda Taflan, så bed Farbror Lidén, at Du får läsa mina Bref af d. 4, 5 och 8 Febr. dels til och ifrån Fröken Agneta, dels til vår olyckliga Adolf. Nu hoppas jag Du har ämnen nog, at låta Hjertat öma, Ögat rinna öfver. Jag är af hela Själen Din

tilgifnaste

Sappa.

Tillägning på: Fet-Tisdagen, d. 12 Febr. 1793.

Se här, Sötaste Barn, et stort Fastlags-ris, som jag dock lägger i Lilla Stafvas Hand; men såsom jag sökt sätta det i bästa måtto, så hörer det ock endast och allenast för Begges Edra Hjertan. Jag vet nog utomdess, at I ofelbart njuten hwarenda rad med den Wällust, den Ömhet, hwarmed detta långa Bref blifvit skrifvet. Krönikan går ifrån den 13 Jan. til den 9 Febr. Jag har väl också något at skrifva om den 10 och 12 Febr. men det spares til härnäst.

Aldrakäraste Barn! låten mig altid veta huru Respectable Fader Petr mår. Gud uppehålle hans lif i det längsta!

Om Åbo-Tidningarne har jag redan gjort anstalt: i dag vandrar min Enspännare omkring på alla Boklådorna. Resultatet i mit nästa. Ack! låt oss häldre muta än träta ner den Saken! Man kan ju i alla fall trycka uti Tidningen en Reparation d'honneur för Saken, så fortfar hon vidare uti al honnête Tranquillité at misskära sig på våra Flagg. Min Sartor Loci blef under Kriget Fänrik, och såg jag med lika stor uppbyggelse, dels huru han hjulbent samt med krokiga knän bar Fanan öfver Borggården, dels huru mine Kapprockar och Jackor fingo contribuera til denna Mäster Ahlrots Gloriola militaris. Cette maniere d'être Skräddare och Fänrik en même Tems gaf mig en så stor Respect för Skrå-Saken, at jag sedermera hållit mig til Ämnesmästaren Grahn, hwilkens ärbara Bekantskap mig åter tilskyndades dymedelst, at han fordrade ~~hos~~ mig Lösen för en Bibel, som Domprosten i Linköping gifvit sin Son, Hr Fänriken, då han drog 1788 i Härnad til Finland, men hwilken ~~han~~ den senare, efter slutad Fred, förmodel. och efter slutad Lecture, hade pantsatt hos först. Skräddare för en Skuld à 2 Rdlr. De såleder sannades här par préférence den så ofta prattiserade Läro-Texten: Pietas (ou, si vous voulez, Impietas) ad omnia utilis; ty utom denna Bibel-Negoce hade jag aldrig kommit at få en så christelig Skräddare, som jag nu omsider kan berömma mig af.

Uti Boklådan ligga til afhämtning för min k. Mågs Bibliothek:

Deutsches Museum för 1776=1788, uti 26 Band.
Schweitzerisches Museum för 1783=1789.
Britannische Biographie af Baumgarten och Semler uti 10 Band.
Norris's Resa af Ödmann.
Stockholms-Posten för 1792, N:o 216, 219 och 240, samt för 1793, N:o 30.

Härtil har jag fogat:

Neues deutsches Museum för 1789 och 1790, St. 1=18, som jag ber få sätta uti min Johns Boksamling såsom en liten Gåfva på denne Dag.

vidare:

3: ne Cahiers af Gessners Landskaper, och
52 af hans Sweitziska Prospecter; hwilka efter Beseendet återgå.
30 Portraiter af Bisk. Serenius, hwilka lämnas til Herr Professor Lidén.
1 Vänskapens Tempel på Sal. Stiernas Högtidsdag 1773, colorerad Handteckning, som behålles, och hörer til denne min Sal. Väns Minnes fest och Minnes-skrifterna om honom.

Och härmedelst omfamnar jag mina Söta Barn i Norrköping med samma hjerteliga Känsla, hwarmed jag omfamnat i dag de härvarande, som, jämte min Mandorff, äta Hetwägg hos mig. Söta Mor, de och John, hwars Billet bilägges*), hälsa Er likaledes af Själ och Hjerta. Gud välsigne Eder!

Gjörwell

*) Den lydde såleder: Fet-Tisdagen, d. 12 Febr. 1793. Tack! Söta min Farbror, för inviten, och för Billeten; och för i Söndags, och för altid. — Också det är mig en förnöjelse, at Lilla Farbror skulle vara den första, som bådar mig denne Högtids- och Glädje-dag; jag hoppas den skal blifva det hos min Gode Farbror. — Jag vil ej uppehålla deiret. Skrifva längre — mera skal jag säga i middag. Tillåt mig blott försäkra, at jag känner nu i mit Hjerta, at jag är min Söta Farbrors John.

d. 15 Febr. 93.

Aldrakäraste Min John!

Men huru är det möjligt, at man kan nöjas at tala almän-ningt regn uti Din Stad öfver et sådant Lappri. Såd inga Bonlade finnes de "begenste bygangen och Åbo Tidningarne; skal Sekr. iidare efter, at får jag rätt på hjelpa ortsynda, skal de nätigt hopatlas.

Förlåt, Bästa Du, jag glömde at säga i detta Brefvet hr de remittade 5 Rd uti Interesse-wexla.

Men

Di fairfax, ock Swarta G.
Gud vet, att jag är hemsk
framdeles: hvem förstår
jag det?
Helse Di Nebre
allraömmast. Jag är tråttröt
i dag, och lätt i
armarne, emedan ock
hela tiden utrettigdt
ständigt Degge.
Din G.

Collectio Gjörwelliana.

BREF ifrån Kongl. Bibliothecarien C. C. Gjörwell til Hr Grosshandlaren Joh. Nil. Lindahl i Norrköping; dat. Stockholm, d. 22 Febr. 1793.

Innehåll:

1) Något om Mandorffska Correspondancen. 2) Eldsvåda på Frösunda.
3) Min tionde Februarii och mit då ingångna sextionde-tredje år.
4) Bunds-förvanter och vidare Anstalter til Skräddare-Kriget.
5) Min Circulations-Catalog. 6) Värdet af Borgmäst. Ekermans Bibliothek.
7) Hvarjehanda.

Min hjerteligen älskade John.

Begge dina sista Bref, med det så öma Post-scriptum af Stafva, har jag rigtigt fåt. Hälsa det lilla söta kräket ifrån mig, och säg at hon gerna må behålla de först på särskildt Paper insände Billets-doux til min ~~ränande~~ frånvarande John; och at jag icke begärt dem af annan ersätt åter, än at de funnos inryckte uti det sedan expedierade Lång-Brefvet. Han förmäler hos Eder Begge sin ödmjuka Respect, och aldrig äre vi tilhopa på den enstaka Förtroendes-foten, at vi icke tale om, glädje oss öfver de kära Norrköpings-boerne. Här får Lilla Stafva et nytt Bref ifrån Calle, och då jag häromdagen ransakade uti den obesvarade Bref-högen, fann jag igen et mig för detta af Calle lämnadt Bref til Min John, som för Paperets tunhet stuckit sig ~~emellan~~ andra Paper däribland. De följas nu åt. Stackars Gosse! Hans Kropp, men ännu mera hans Hjerta har nyl. haft en faselig Natt. I förgårs-afton, eller den 20 dennes, var Gossen på Lille Ungkarls-Balen här straxt i vårt Granskap -- där dansa nu äfven Fröknarne af Stenhof -- så ser man ifrån Brunkeberg en stor Eldsvåda utom Norr-Tull; Calle skyndar i ögonblicket ut ur det så oskyldiga Glädjenöjet, kläder om sig fort, kastar sig i Släden och kuskar ut; finner sin Förmans vid Haga och Hålsjöfarares, Hr Öfverste-Lieuten. Wijnbladhs, stora Ladugård vid Frösunda uti Gusan låga. Han och Almquist tilbragte där hela Natten. Förlusten var ganska stor, och skal härom, när jag får fullkomlig underrättelse, något närmare skrifvas.

Jag är skyldig mina Barn en lofvad Redogjörelse för den 10 Febr. efter den också var en af mine Märkelse-dagar: ja visserligen en för mig allena högst märkelig Dag. Calle hade blifvit förkyld på Sal. Heddas Begrafning om Torsdagen,+ kom därifrån och åt med oss om aftonen; + blef följande dagen sjuk af stark Feber med Upkastning och alla

Tecken

+ var på Spectaclet om Fredagen,

Tekn til en elak Sjukdom. Söta Mor, kunnen I väl tänka, satt ej stilla hema, utan uti Köld och elakt Väder begaf hon sig prompt til Calle och blef hos honom öfver natten. Min första Känsla om Söndags-morgonen var vänd åt desse begge för mig så kära Personer, hwilkas Lif bero så myket på hwarandra, således stå i närmaste Samanhang med mit eget. Sedan jag tackat Gud, som låtit mig uppnå den Dagen, klädde jag mig och gick äfven ut til at hälsa på Calle. Uti hans Dörr mötte mig Augustina med den glada Tidningen, at Calle var bättre, ja i inre Rumet mötte jag honom sjelf, som då redan gick uppe, och hade, sedan magen blifvit väl dechargerad på begge vägarne, Sjukdomen alldeles försvunnit. Satt således en stund glad hos dem, Hjertat rördt af dubbel Tacksamhet emot den så välgjörande, så nådiga Försynen, samt gick sedan — — Dagen var också vacker — — til min Mandorff, som bor i Grannskapet, för at be honom äta middag hos mig tout solo; ty Söta Mor blef hela dagen qvar hos Calle. De åto också fin middag solo; men sedan kommo Barnen ifrån Kongsbacken, spelte sit Boston och souperade hos lille Architecten. Min John lät icke vänta på sig; glade och gode satte vi oss vid vårt lilla Bord, åto och drucko under de vackraste Samtal, påminnandes oss å önse sidor våre käraste Anhörige, och den stora, den så väsenteliga Lyksaligheten, at äfven inom dem så älska så Söta Väner, kunna med dem således dela dubbelt ljufva och högst tilfredsställande Känslor. Sedan vi ätit, gick han bort på Visiter, och jag lade mig til en tacksam Hwila. Klockan mot 6 klädde jag mig å nyo och gick til Salen, full af rörde Åhörare, ty det var Fastlags-Söndagen, som denne gång gjorde hos mig et mycket högtideligt intryck. När man träder in uti sit sextionde tredje år, och kastar ögat tilbaka på en å ena sidan med Nåde-välgerningar alltigenom välsignad, och å den andra ändå med så många Fel och Brister belastad Lefnad, så lämnar det ofelbart et billigt, et högstnödigt rum til Eftertanka, til Förödmjukande, til Erkännande, til nya Bemödanden. Upfyld af dessa Tankar och Känslor, tilbragte jag sedan hela aftonen ensam och stilla. Nu til annat.

Jag har icke hwilat uti Sökandet efter Satiren öfver den til Taskspelare metamorphoserade Skräddaren; och at så varit, intyga begge bilagde Billeter ifrån Herrne Leopold och Tihleman. Den senare är Vitterhets-Docens i Åbo, och densamme som vil succedera mig uti Bibliotheket, uti hwilken Riks-Angelägenhet vi börjat känna oss före litet. Åbo Nya Tidningar utgingo blott för året 1789, och utgåfvos då af en ung Mag.

Jai.

Jac. Lindebäck, Österbotninge och nu Medic. Candidat; hwilken, utomdes en stor Skalk, Hr Tikleman trodde hafva författat samma Satire: så at, i fall Skräddare-Ämbetet à tout prix vil rifva regn öfver Boktryckaren, så skole vi åter conspirera uti en annan väg således; at Hr Lindebäck blir Vice-Stads-Physicus uti Norrköping, då han väl skal curera åtminstone Begrepet och Smaken på Skråmästarne. En attendant af denna Medicina Rationalis requirerar Hr Direct. Lidiin idag med Posten för min räkning hela den årgången af Åbo-Tidningarne; så at, om den där ännu finnes, kommer den prompt; utomdes skal M. Tiklemans Bror därstädes söka efter samma Tidningar. Hvad Stockholms-Posten åter angår, så har jag uppdragit min Beskedlige Henrik Nordström, at med sit öga vandra den igenom. Bed således Antagonisterne imedlertid taga flitigt in af den Kryddan Patientia.

Hvad min valediterande Circulations-Catalog betråffar så har den gjort skälig Lycka. Det ena Verket går bort efter det andra, ja tågar alt up til Hernösand. Öfver somligas afskedtagande lider jag dock rätt mycket; ty jag hade så gerna och par préference sedt dem uti din Hand. Utgången visar, at en Auction med sådana Böcker här i vårt Land hade varit en fullkomlig missräkning: ty den af mig aldrig nog saknade Borgmästaren Ekermans Bibliothek, et af de utvaldaste här i Residencet, och som innehöll en så förträfflig Samling af Böcker uti vår egen Historia och Lagfarenhet, samt därjämte en ovanlig Samling af Mystiska Skrifter, således alt courant Gods, gick dock ej til högre Pris under Klubban, än til några Riksdaler öfver 1100. De samma Bibliothek åtföljande med Urval gjorde 525 Portraiter inropades af Öfver-Inspecteren Nescher för 32 Rdlr 17 ß. Böckernes antal steg til 105 i folio, 366 i 4:o, 674 i 8:o och 152 i 12:o; välförståendes at mången N:o svarade mot verk af många Tomer.

Dina Böcker och Stafvas Fruntimmers-saker afgingo i går med en af dine Bönder, hvilkens Betyg biläggs. Tilfogar äfven min Räkning; var god och controlera densama. Torde sedan få draga på Dig några små Invisningar för Hr Löfströms Räkning.

Och härmedelst, samt under många trogna Helsningar ifrån alla Händer, anbefaller jag Eder Begge uti Guds vidare goda Omvårdnad.

Til Herr Grosshandlare Joh. Nicl. Lindahl
i Norrköping.

Stockholm, den 22 Febr. 1793.

Min hjerteligen älskade John.

Begge Dina sista Bref, med det så ömma Postscriptum af Stafsa, har jag rigtigt fåt. Hälsa det lilla Söta kräket ifrån mig, och säg at hon gerna må behålla de förstf på särskildt Paper insände Billets-doux til min värde John, och at jag ike begärt dem af annan orsak åter, än at de funnos inryckta uti det sedan expedierade Lång-Brefvet. Han förmäler hos Eder Begge sin ödmjuka Respect, och aldrig äre vi tilhopa på den enstaka förtroendes-foten, at vi ike tale om, glädje oss öfver de kära Norrköpings-boerne. Här får Lilla Stafsa et nytt Bref ifrån Calle; och då jag häromdagen ransakade uti den obesvarade Brefshögen, fann jag igen et mig för detta af Calle lämnadt Bref til min John, som för Paperets tunhet stuckit sig där emellan andra Paper. De följas nu åt. Stackars Gosse! hans Kropp, men ändå mera hans Hjerta har nyl. haft en faselig Natt. I Förgårs-afton, eller den 20 dennes, var Gossen på lille ungkarls-Balen här straxt i vårt Grannskap -- där dansa fäfren Fröknarne af Stenhof -- så ser man ifrån Brunkeberg en stor Eldsvåda utom Nor-Tull; Calle skyndar i ögonblicket utur det så oskyldiga Glädje-rumet, kläder om sig fort, ~~och~~ kastar sig i Släden och kuskar ut; finner sin Förmans vid Haga och Valgjörares, Hr Öfverste-Lieuten. Wijmbladhs, stora Ladugård vid Frösunda uti ljusan låga. Han och Almquist tilbragte där hela Natten. Förlusten var ganska stor, och skal härom, när jag fåt fullkomlig underrättelse, något närmare skrifvas.

Jag är skyldig mina Barn en lofvad Redogjörelse för den 10 Febr. efter den också var en af mine Märkelse-dagar: ja visserligen en för mig allena högst märkelig Dag. Calle hade blifvit förkyld på Sal. Heddas Begrafning om Torsdagen, var på Spectaclet om Fredagen, kom därifrån och åt med oss om aftonen, blef följande dagen sjuk af ~~med~~ stark Feber med ~~och~~ upkastning och alla Tekn til en elak Sjukdom. Söta Mor, kunnen I väl tänka, fatt ej stilla hema, utan uti köld och elakt väder begaf hon sig prompt til Calle och blef hos honom öfver natten. Min första känsla om Söndags-morgonen var vänd åt desse begge för mig så käre Personer, hwilkas Lif bero så mycket på hvarandra, således stå i närmaste

Samanhang

Sammanhang med mit eget. Sedan jag tackat Gud, som låtit mig upnå den Dagen, klädde jag mig och gick åfven ut til at hälsa på Calle. Uti hans Dörr mötte mig Augustina med den glada Tidningen, at Calle var bättre; ja i inre rumet mötte jag honom sjelf, som då redan gick uppe, och hade, sedan magen blifvit väl dechargerad på begge vägarne, sjukdomen aldeles försvunnit. Satt således en stund glad hos dem, hjertat rördt af dubbel Tacksamhet emot den så välgjörande, så nådiga Försynen, samt gick sedan – – Dagen var också vacker – – til min Mandorff, som bor i Grannskapet, för at be honom äta middag hos mig tout solo, ty Söta Mor blef hela Dagen qvar hos Calle. De åto också sin middag solo; men sedan kommo Barnen ifrån Kongsbacken, spelte sit Boston och souperade hos lille Architecten. Min John lät icke vänta på sig; glade och gode satte vi oss vid vårt lilla Bord, åto och druko under de vackraste Samtal, påminnandes oss å ömse sidor våra käraste Anhörige, och den stora, den så väsenteliga Lycksaligheten, at åfven inom dem så älska så söta vänner, kunna med dem således dela dubbelt Gåfva och högst tilfredsställande känslor. Sedan vi ätit, gick han bort på visiter, och jag lade mig til en tacksam hvila. Klockan mot 6 klädde jag mig å nyo, och gick til Salen, full af rörde åhörare: ty det var Tacksäges-Söndagen, som denne gång gjorde hos mig et mycket högtideligt intryck. När man träder in uti sit 63:dje år, och kastar ögat tilbaka på en å ena sidan med Nåde-välgerningar alt igenom välsignad, och å den andra ändå med så många Fel och Brister belastad Lefnad; så lämnar det ofelbart et billigt, et högstnödigt rum, til Eftertanka, til Förödmjukande, til Erkännande, til nya bemödanden. Upfyld af dessa Tankar och känslor, tilbragte jag sedan hela aftonen ensam och stilla. Nu til annat.

Jag har icke hvilat uti Sökandet efter Satiren öfver den til Taskspelare metamorphoserade Skräddaren, och at så varit, intyga begge bilagde Billeterne ifrån Hrne Leopold och Tihleman. Denne senare är Vitterhets-Docens i Åbo, och densamme som vil succedera mig uti Bibliothecariatet, uti hvilken Riks-angelägenhet vi börjat känna oss litet före. Åbo Nya Tidningar utgingo blott för året 1789, och utgåfvos då af en ung Magister Jac. Lindebäck, Österbotninge och nu Medic. Candidat, hvilken, utomdes en efter Skalk, Hr Tihleman trodde hafva författat sama Satire: så at, i fall Skräddare-ämbetet à tout prix vil rifva regn öfver Boktryckaren, så skole vi åter anspirera uti en annan väg således, at Hr Lindebäck blir Vice-Stads-Physicus

Norr:

Norrköping; då han väl skal curera åtminstone Begreppet och Smaken på Skråmässarne. En attendant af denna Medicina rationalis requirerar Hr Direct. Lidiin i dag med Posten för min räkning hela den Årgången af Åbo-Tidningarne; så at, om den där ännu finnes, kommer den prompt hit öfver; utomdess skal Mag. Tihlemans Bror därstädes söka efter samma Tidningar. Hvad Stockholms-Posten åter angår, så har jag uppdragit min Fredlige Henrik Nordström, at med sit öga vandra dem igenom. Bed således Antagonisterne imedlertid taga flitigt in af den kryddan Patientia.

Hvad min valedicerande Circulations-Catalog beträffar, så har den gjort skälig Lycka. Det ena Verket går bort efter det andra, ja tagar alt up til Hernösand. Öfver somligas afsked-tagande lider jag dock rätt mycket; ty jag hade så gerna och par préférence sedt dem uti din Hand. Utgången visar, at en Auction med sådana Böcker här i vårt Land hade varit en fullkomlig misräkning: ty den af mig aldrig nog saknade Borgmästaren Ekermans Bibliothek, et af de utvaldaste här i Residencet, och som innehöll en så förträffelig Samling af Böcker uti vår egen Historia och Lagfarenhet, samt därjämte en ovanlig Samling af Mystiska Skrifter, således alt courant Godt; gick dock ej til högre Pris under Klubban, än til några Riksdaler öfver 1100. De samma Bibliothek åtföljande med urval gjorde 525 Portraiter inropades af Öfver-Inspectoren Nesiker för 32 Rd 17 ß. Böckernes Antal steg til 105 i Folio, 366 i 4:o, 674 i 8:o och 152 i 12:o; välförståendes at mången No svarade mot verk af många Tomer.

Dina Böcker och Stafras Fruntimmers-Saker afgingo i går med en af dine Bönder, hvilkens Betyg bilägges. Tilfogar äfven min Räkning; var god och controlera densamma. Torde ~~på densamma~~ sedan frådraga på dig några små Anvisningar för Hr Löfströms Räkning.

Och härmedelst, samt under många tiogna Helsningar ifrån alla Händer, anbefaller jag Eder Begge uti Guds vidare goda omvårdnad!

Gjörwell

150

Til Herr Grosshandlaren Joh. Nicl. Lindahl   Stockholm den 12 Mart. 1793.
i Norrköping.

Förlåt, aldrabäste min John, at jag så sent besvarar dit sista; men dels hafve vi haft så månge Böne- och Jubel-Fester, och dels har både jag och mit Renskrifnings-Råd så fullkomligen, ehuru hwar å sa maniere, jubilerat, at jag skulle kunna få ondt Samvete för et så otilbörligt uppskof, så framt jag icke visste, at vi nu åter icke på Ethundrade år komma at öfva vår dels andagt dels matsmältning, til firande af den sälla Renlärigheten. Ifrån ursäkten och tröstan begifver jag mig således til Sakerne.

Din Commission både här i Svea Rike och i Storförstendömet Finland har jag til punkt och pricka uträttat, samt derom midt under Religions-Högtiden infant, genom gode Vännen Lidén, det vidimerade Documentet, som nu til fullo betygar, at den först til en Taskspelare metamorphoserade, men sedan til Verkstaden ångerfull retournerande Skräddaren är både aflad och född uti Residence-Staden Åbo, ingalunda uti Stapelstaden Norrköping; hwadan jag ock hoppas, at den stackars Boktryckaren Löfström vågat, oagtat alla Handverks-Societeternes så solenne Tågande til Guds Hus den 7 hujus, för at där afhöra Rector Holmbergers Jubel-Oration, äfven infinna sig uti den Norrbaggens S. Olai Kyrka; åtminstone har han uti sit sista tröstat mig med Fredens förestående afslutande mellan de begge Resp. Verkstäderne. Apropos: hwad är Rector Holmbergers Förnamn? Alla Programmer nu för tiden äro styliserade dans le goût du Siecle, c. à. d. Petit-cavalierement. Således, när sjelfva den högsta, d. ä. Svenska Academien nu senast manifesterade sit Guld=regn den 20 sistl. Dec. i Rikssens Papier, förmäler väl Apollos Hand-Secreterare, at Nåden drabbat Hrne Silfverstolpe och Blom, men icke hwarföre, jag menar sjelfva Prisskrifternes ämnen.

Ja, åtskilliga af de bästa Verken hafva emigrerat utur den Historiske Bokhandeln, och såsom jag förmodade, så tog Bibliothèque Raisonnée med sin Continuation, la Bibliothèque des Sciences & Beaux-Arts, denna Krona för alla Journaler, aldraförst sit afsked, jag kan ej neka det, icke utan rörelse, som häldre hade sedt detta Verk hos min vitre och rike Måg i Norrköping, än hos den rike och vitre Grefve Posse på Swanå. Flere hafva spatserat andre vägar; dock några stadnat qvar i Stockholm.

Defecten uti Sweitziska Museum annoterade jag vid afsändningen, och skal den komma i sommar efter jämte Continuation af detta verk, som jag då ber få ställa i dit Bibliothek på samma sätt, som redan skedt med Continuation af Tyska Museum.

Din

Din Raynal är såld, din Muratori paraderar nu i Upsala, och Buffon friar nu alla dagar novo Conto. Befaller Du Betalningen directe, eller tillåter Du dess afgående på min lilla fordran?

Ja visserligen var det ovanligt, at lösa Sexsen Riksdaler för Böcker på en Auction; men så måste man dock medgifva, at Sal. Borgmäst. Ekermans Bibliothek bestod af bara Behofs-, rara eller besynnerliga Böcker, samt af många fria Verk. Om honom och detta hans Bibliothek, hans Caractere, Samlingar och Afsigter skal du framdeles få et fullständigt, icke så aldeles ointeressant Bref.

Jag har i dessa dagar förlorat 2:ne Ungdoms-Vänner uti Öfversten Wijnbladh och D. Brander i Catharina: begge yngre än jag. Den förre, altid ~~frisksinnig~~ flitig och reglerad, samt mycket vacker i sina yngre år, fattade då genast förtroende til mig, äfven som jag fattade en öm Bekantskap med hans vackra Syster, nu Domprostinnan Knös i Skara. Hon var i sanning det första Fruntimer, som jag i mit Hjerta älskade, och hon mig. Vi underhöllo denna förtroliga Bekantskap, til dess D. Knös, genom anvisning af Sal. Pastor Lund i Enkhuset, böd henne sin Hand, ty han sökte sig en Hustru uti et gudfruktigt Hus, och Anbudet antogs. Altid önskade jag sedan kunna fatta tycke för någon af hennes Söner; men det ville aldeles intet lyckas med den äldste, ehuru lärd och nyttig han är; men däremot är jag litet kär i den andre i ordningen, eller Magister Carl Johan, som förenar utseende, Snille och Hjerta. Relationen med Domprostinnans äldste Broder, den nu döde Öfversten, gaf honom åter anledning at begära mit biträde hos Fru Brandell, för at få henne yngre Doter. Hon hade varit just en Skönhet, men blef af Kopporna gruffveligen skämd, så at ansigtet var nästan faseligt at se på; men den starka Förgylningen gjorde dock, at de icke syntes i min Väns ögon. Han var en seel Karl på alt sätt, fick ja och Brudens Fäderne; men Möderne, som är Muttern — Fru Brandell är sielf ifrån Götheborg och heter Schutz — står än inne. Om han til sit hjerta varit lycklig uti detta sit Gifte kan jag icke säga; men icke dess mindre lämnar han efter sig flera och säkerligen selbst gemachte Kinder, Söhne und Töchter. När Gumman Brandell dör, få de dela et vackert Arf: ty hon residerar uti icke mindre än Tre Stenhus på Blasii-holmen, och är där Granne med Ryske Ambassadeuren. Hvad åter D. Brander angår, så blefvo vi Vänner och Bröder uti S. Erics Loge, hvar jag ovärdig arbetade mig dock up til Mästare uti Mureriet, men han var före mig Logens Taleman, samt höll altid très-maçonique Harangues, med de lyckligaste Allegorier rikligen broderade. Han hade et det renaste och honettaste ansigte, just som en Präst bör hafva det. Den olycksaliga Politiken förde honom sedan någon tid på en oGustavianisk väg; men Gustaf drog honom

rigtigt

rigtigt på sin väg tilbaka, gjorde honom til Kyrkoherde i Catharina och Capellan i sin Orden-Kyrka. Han har dödt af Vattensot och lämnar efter sig en vacker Samling af Land-Kartor, hwilka utgjorde hans Favorit-Studium.

Nu hinner jag ej mera denne gång; utan ber Dig blott helsa ödmjukast wår Lilla söta Stafva. Af hela Hjertat lefver jag altid

Beggeß

tilgifnaste

Pappa.

Sehär en Continuation af Sal. Hiernas Minne; men bevars! at någon utom Prof. Lidén, Du och Din Stafva, skulle få läsa detta Fragment af vår dåvarande Politiska Stälning.

Til Fru Gustava Eleonora Lindahl
i Norrköping.

På Christoffers-dagen, den 15 Mart. 1793.

151

Ömast älskade Stafva!

Huru skulle jag kunna låta denne för mit Hjerta så lyckslalige Dag nu gå förbi, utan at med et par rader hälsa på min Stafva? Gud välsigne Dig! kortsagt: både innerligen och rundeligen!

Jag har en förträffelig Hälsa, och jag känner det ovedersägeligen inom mig; också säga andre, at jag liksom blir yngre, äfven til utseendet, hvarje Dag. Nå, det tackar jag först mina beskedliga ungdoms-år före, och sedan skänker mig den kommande Våren redan en försmak af årets sälhet. Omgifven af god Maka, söta Barn och sanfärdige Vänner – och då vara Kraslare och mjältsjuk – – Nej! det ger jag katen. Häromdagen råkade jag på Norrbro Bellman, hvilken såg så hjertängslig ut. Ja, min kära Bror! tänkte jag: hade Du practiserat dina Theorier lagom – på detta lilla ordet ankommer altid så myket – – så vore Du, utom des yngre än jag, äfven så glad som jag.

Bästa lilla Stafva! Huru kan Du uti dit sista Bref fylla et helt Blad med ursäkter för det jag uphandlat trå och syssaker åt Dig? Jag må aldrig tro, at Du vil börja krusa med din gamle goda Pappa. Updrag mig alla dina små Fruntimers-Commissioner; jag skal dem rigtigt och gladeligen uträtta.

Men det, at min vänskap för Bäste Gossen Mandorff skulle kunna skapa moln inom Norrköpings-Horizonten; det förstår jag aldeles intet; skulle jag intet få, skulle jag intet mer än väl behöfva emottaga sanna och redeliga Vänskaps-Offer af en ung, genom Försynens upprättande Hand tilskickad Yngling, sedan jag af en den otacksamaste dock, ty värr! sig sielf mäst skadande yngling blifvit belönad med Lögn och Svek utom och öfver alt Exempel? Nej! detta nya Vänskaps-band kan ingalunda hindra, at jag med lika varmt Hjerta altid kan och skal kasta mig uti älskade Barns armar. Det ena Goda hindrar aldrig det andra: ty elljest vore det intet Godt, ingen känsla af Gud nedlagd uti vårt väsende til lycksaligandet af vårt väsende. Se här, Söta Stafva, får Du til slut af detta Bref läsa den Billet jag igår fick af min Mandorffs Hand.

Några

Några Nyheter. Lilla Louise har fåt 2:ne sina Svägerskor hit ifrån Tierp, och de skola i afton äta hos oss. Elles sont des filles très-loyales; men för ingen del några Skönheter. I går var Herr Supercårgueuren Lindahl med sin verkeligen sköna Fru hos oss, parerad comme il faut. Det är visst: hon brillerar just, och kunde gå al-pari med hvilken Grefvinna, hvilken Stats-fru som hälst. Hon bivistar Piqueniquer och Spectaciler; kort sagt: Herrskapet roar sig. Hof-Graveuren Martin har gjört et stort kalas, til Glädje-betygelse öfver desse sine nye Anförvanters Närvaro. Hans lilla Fru har imedlertid uti sin Kropp en faselig Strid emellan Hetta och Köld: det förra kommer ofelbart af hennes första Lefnads-år uti det gifta Ståndet, och det senare åter förskrifver sig ifrån en envis Höst-frossa, hvarvid Dieten både vid och utom Bordet icke hade nog blifvit iagttagen, så at hon altid alternerat emellan Nöjena och Apotheks-flaskorna, spisandes på en gång af den Kryddan Dulcamara. Få nu se, om icke dess mindre, hvad det lider, hon frambär en liten Hof-Graveur. Fru Professorskan Martin, som har stora och långa Barn, har däremot rigtigt ökt Människjo-Slägtet med en liten Gosse, medan Mannen, grå i hufvudet, var på Landet; Barnet skickades à l'Angloise prompt på Landet, Barnsängs-visiter togos ej emot, och Moderns Mjältsjuka tör icke stå i Sverige at radicalement curera. Det öfriga enkannerliga går förbi. Mais pour comble des malheurs domestiques, så faller Professor Martins enda Piga, hvars bygnad kunde aldeles dölja det lilla Paquetet, strax efter uti Barnsäng, dock incognito; men fallet upptäcktes, det lilla kräket var dödfödt, och Modren fördes på Barnsängs-huset, för at där vederbörligen repareras, förmodeligen til ny inquartering: ja så går det til uti denna verlden.

I går åt jag middag hos Generalen Baron Siegroth, och fann där före mig Öfverste Liljehorn, Broder til den olycklige, och som Du torde påminna Dig hos oss den tid vi bodde på Blasii-holmen, och kom han då ~~han~~ såsom Courier ifrån Sal. Konungen i Paris, samt bar svaret til Rådet, rörande Dess egen Uphöjelse på Thronen efter Dess Herr Faders så hastiga Död. Han var då en ung och vacker Cavalier, ~~och~~ således ibland Sal. Konungens Ungdoms- och Förtroendes-Vänner. Nu är han mycket gifven, ser triste ut, men talar med mycken Kännedom både i Politiken och Militairen. Generalen är en Herre nära sina 70 år, svag til Hälsan,

men

men ädelmodig til Sinnet. Denne Herre har just fattat et altför Nådigt Tycke för min ringa Person, så at han altid omfamnar och kysser mig med en slags ömhets full Godhet, som vore vi Vänner. Jag slutar deraf, at man uphörer sent at älska vissa Känslor, och at de äldre lära finna et Behof inom sig, at umgås med de yngre: ty de blifva i deras förtroliga sällskap sjelfve liksom yngre, och således lyckligare. Detta måste vara orsaken, hvarföre ocksä Cancellie-Rådet Baron Ribbing, 70 år, mager och kall, altid så hjerteligen famntager och kysser ~~[illegible]~~ Min Don Carlos, hvar gång han upvaktar honom, dock väl förstående alt under Pretentions-Rubriken, at den ene är en stor Kännare af Konsterne, och den andre en ung, til ansigtet just icke så vederstyggelig Artist. Dessa begge Exempel angå aldeles intet Din K. Pappa, och hafva för ingen del någon gemenskap med hans vänskaps och ömhet för unge Mandorff. Helsa Du fördenskull din lille söte John, och bed honom för ingen del blifva svartsjuk på sin Gamle Svärfar: ty jag är och blir likafullt, ja alt in til Döden

Degger

tilgifnaste Pappa

Bilaga.

d. 14 Mart. 1793.

Söta Farbror kan väl lätt föreställa sig, huru mycket mit hjerta är böjdt at anse min fullkomliga återställning idag såsom verkad af edes välgörande inflytande igår. De Tacksägelser, jag derföre nu hembär, voro i alt fall säkerligen ändå ämnade at bjudas åt den Man, som söker sitt nöje at lära mig känna Lycksaligheten. Men finner han ock verkeligen deri et nöje för sig? Ja, helt visst! hälst om han skiljer de där kalla och tvunget utsirade Tacksägelserna ~~haf~~ af — — (här vil jag icke afskrifva et nu mera så högst olyckligt Namn) — — skördar för sina redeliga Bemödanden, från dessa varma känslor, den skyndsamhet, hvarmed mina ögon altid söka at ingjuta uti min Väns hjerta intrycken af den hos mig lifagtigaste, af en den sannaste erkänsla. At dessa mina ögon kännas, at deras Blickar förstås — hvad är mig härtil en bättre borgen, än den öppna Hand jag ser mig så ofta räckas, beledsagad af en upsyn, altid öm, som just tyckes säga: "Kom i "mina armar! dela med mig en Lycksalighet, som hos oss aldrig "skal finna slut, så länge hon fortplantas af Sanningen"! — Ädle Man! Tvifla aldrig på det värde, jag vet at sätta på en sådan vink; och jag! skulle jag kunna vara capable at störa — — — Men? hvad båtar at nämna saker som ej kunna hända — jag vill blott hålla mig vid sådant, som ej allenast händer, utan ock verkeligen är: såsom at Söta Farbror uti mig, så länge någon af oss hörer til tingenas verld, äger en Sig

tilgifven

John

Lanssard.

Collectio Gjörwelliana

BREF: ifrån Kongl. Bibliothecarien C. C. Gjörwell, til Fru Gustava Eleonora Lindahl; dat. Stockholm, Christoffers-Dagen, den 15 Mart. 1793.

Innehåll:

1) Lycksalig Dag, god Hälsa, dennas Orsak. 2) Onödigt Krus bortlagges.
3) Farhogan öfver min Vänskap med Secreter. Mandorff likaså.
4) Mamsellerne Almquist och Fru Lindahl, född Jahnke, contrastera märkeligen.
5) Fruarne Martin, den ena nder til, den andra har gjort ifrån sig Barnsängen.
6) Pigans Extra-Barnsäng. 7) Generalen Baron Gust. Ad. von Siegroth och Öfversten Pehr Ulric Liljehorn. 8) De äldres Behof af de yngres Omgänge.
9) Exempla docent. 10) Hälsning och Förmaning.

Ömast älskade Stafva.

Huru skulle jag kunna låta denne för mit Hjerta så lycksalige Dag gå förbi, utan at med et par rader hälsa på min Stafva? Gud välsigne Dig! Kort sagt: både innerligen och rundeligen!

Jag har en förträffelig Hälsa, och jag känner det ovedersägeligen inom mig; ocksa säga andre, at jag liksom blir yngre, äfven til utseendet, hvarje dag. Nå, det tackar jag först mina beskedliga Ungdoms-år före, och sedan skänker mig den kommande våren redan en försmak af årets Sälhet. Omgifven af god Maka, söta Barn och sanfärdige Vänner -- och då vara Krastare och mjältsjuk -- Nej, det ger jag Katen! Härom dagen råkade jag på Norrbro Bellman; han såg så hjertängslig ut. Ja, min kära Bror, tänkte jag: hade Du practiserat dina Theorier lagom -- på det lilla ordet ankommer altid så mycket --; så vore Du, utomdess yngre än jag, äfven så glad som jag.

Bästa Lilla Stafva! Huru kan Du uti dit sista Bref fylla et helt Blad med Ursäkter för det jag uphandlat Trå och Sy-saker åt Dig? Jag må aldrig tro, at Du vil börja krusa med din gamle gode Pappa. Updrag mig alla dina små Fruntimers-Commissioner; jag skal dem rigtigt och gladeligen uträtta.

Men det, at min Vänskaps för Bäste Gossen Mandorff skulle kunna skapa moln inom Norrköpings-Horizonten, det förstår jag aldeles intet. Skulle jag intet få, skulle jag intet mer än väl behöfva emottaga sanna och redeliga Vänskaps-offer af en mig, genom Försynens uprättande Hand, tilskickad Yngling, sedan jag af en den otaksamaste -- dock, ty värr! sig måst sjelf skadande -- Yngling blifvit belönad med Lögn och Svek utom och öfver alt Exempel? Nej!

detta

detta nya Vänskaps-band kan ingalunda hindra, at jag med lika varmt Hjerta altid kan och skal kasta mig uti älskade Barns armar. Det ena Goda hindrar aldrig det andra: ty eljest vore det intet Godt, ingen Känsla af Gud nedlagd uti vårt väsende til lycksaligandet af vårt väsende. Se här, Söta Stafva, får Du til slut af detta Bref läsa den Billet jag igår fick af min Mandorffs Hand.

Några Nyheter. Lilla Louise har fåt 2:ne sina Svågerskor hit ifrån Tierp, och de skola i afton äta hos oss. Elles sont des filles très-loyales; men för ingen del några Skönheter. I går var Herr Superkargueuren Lindahl med sin verkeligen sköna Fru hos oss, parerad comme il faut. Det är visst: hon brillerar just, och kunde gå al-pari med hvilken Grefvinna, hvilken Statsfru som hälst. Hon bivistar Piqueniquer och Spectakler; kort sagt: Herrskapet var sig. Hof-Graveuren Martin har gjort et stort Kalas, til Glädje-betygelse öfver dess sine nye Anförvanters Hänvaro. Hans lilla Fru har emedlertid uti sin Kropp en faselig Strid emellan Hetta och Köld: det förra kommer ofelbart af hennes första Lefnads-år uti det gifta Ståndet, och det senare åter förskrifver sig ifrån en envis Höst-frossa, hvarvid Dieten både vid och utom Bordet icke nog torde blifvit iagttagen, så at hon altid alternerat emellan Nöjena och Apotheks-Flaskorna, spisandes på en gång af den Kryddan Dulcamara. Få nu se, om hon icke desmindre frambär, hvad det lider, en liten Hof-Graveur. Fru Professorskan Martin, som har stora och långa Barn, har deremot rigtigt ökt Menniskjo-Slägtet med en liten Gosse, medan Mannen, grå i Hufvudet, var på Landet; Barnet skickades, à l'Angloise, prompt ~~på Landet~~ utur Huset; Barns fängs-visiter togos ej emot, och Modrens Mjältsjuka lärer icke stå i Sverige at radicalement curera. Det öfriga enkannerliga går förbi. Mais, pour comble des malheurs domestiques, så faller Professor Martins enda Piga, hvars bygnad aldeles kunde dölja det lilla Paquetet, strax efter uti Barnsäng, dock incognito; men fallet uptäcktes, det lilla Kräket var dödfödt: och Modren fördes på Barnsängs-huset, för at där vederbörligen repareras, förmodeligen til ny Inqvartering: ja så går det til uti denna verlden.

I går åt jag middag hos Generalen Baron Siegroth, och fann där före mig Öfverste Liljehorn, Broder til den olyckelige, och hvilken Du torde påminna Dig hos oss den tiden vi bodde på Blasii-holmen, och kom han då såsom Courier ifrån Sal. Konungen i Paris, samt bar Svaret til Rådet, rörande Des egen uphöjelse på Thronen efter Des Herr Faders så hastiga Död. Han var då en ung och vacker Cavalier, således en ibland Sal. Konungens Ungdoms- och Förtroendes-Vänner.

Nu

Nu är han myket gifven, ser triste ut, men talar med myken Kännedom både i Politiken och Militairen. Generalen är en Herre nära sina 70 år, svag til Hälsan, men ädelmodig til Sinnet. Denne Herre har just fattat et altför Nådigt tycke för min ringa Person, så at han altid omfamnar och kysser mig med en slags ömhetsfull Godhet, såsom vore vi vänner. Jag sluter deraf, at man uphörer sent at älska vissa Känslor, och at de äldre lära finna et Behof inom sig at umgås med de yngre: ty de blifva i deras förtroliga Sälskap sjelfve liksom yngre, och således lyckligare. Detta måste vara orsaken, hvarföre också Cancellie-Rådet Baron Ribbing, 70 år, mager och kall, altid så hjerteligen famntager och kysser min Don Carlos, hvar gång han upvaktar honom, dock välförståendes altid under Prétentions-Rubriken, at den ene är en stor Kännare af Konsterne, och den andre en ung, til anfigtet just icke så vederstyggelig Artist. Dessa begge Exempel angå aldeles intet Din käre Pappa, och hafva för ingen del någon gemenskap med hans vänskap och ömhet för unge Mandorff. Hälsa Du fördenskull Din lille Söte John, och bed honom för ingen del blifva svartsjuk på sin gamle Svärfar: ty jag är och blir likafullt, ja alt intil Döden

Begges tilgifnaste Pappa

Bilaga.

Bilaga.

d. 14. Mart. 1793.

Söta Farbror kan väl lätt föreställa sig, huru mycket mit hjerta är böjdt at anse min fullkomliga återställning i dag såsom verkad af Des välgjörande inflytande i går. De Tacksägelser, jag derföre nu hembär, voro i alt fall säkerligen ändå ämnade at bjudas åt den Man, som söker sitt nöje at lära mig känna Lycksaligheten. Men finner han ock verkeligen däri et nöje för sig? Ja, helt visst! hälst om han skiljer de där kalla och tvunget utsirade Tacksägelserna, han af -- (här vil jag icke afskrifva et nu mera så högst olyckligt Namn) -- skördar för sina redeliga Bemödanden, från dessa varma känslor, den Skyndsamhet, hvarmed mina ögon altid söka at ingjuta uti min vän's hjerta intrycken af den hos mig lifagtigaste, af en den sannaste erkänsla. At dessa mina Ögon kännas, at deras Blickar förstås — hvad är mig härtil en bättre borgen, än den öpna Hand, jag ser mig så ofta räckas, beledsagad af en uppsyn, altid öm, som just tyckes säga: "Kom i mina armar! dela med mig en lyck-"salighet, som hos oss aldrig skal finna slut, så länge hon fort-"plantas af Sanningen". — Ädle Man! Tvifla aldrig på det värde, jag vet at sätta på en sådan vink; och jag! skulle jag kunna vara capable at störa --- Men, hvad båtar at nämna saker som ej kunna hända! — jag vil blott hålla mig vid sådant, som ej allenast händer, utan ock verkeligen är: såsom at Söta Farbror uti mig, så länge någon af oss hörer til Tingenas verld, äger en

Sig tilgifven
John
sans fard.

Til Hr Joh. Niclas och Fru Gustava Eleonora Lindahl i Norrköping. Stockholm, Skärtorsdagen, d. 28 Mart. 1793.

Mina hjerteligen älskade Barn.

Jag lofvade väl, at icke förr än i Helg-veckan skrifva Eder til; men Gud nåde mig! antingen håller jag för litet eller för mycket, hwilket ofelbart lärer komma, antingen af min syndiga Organisation, eller af min semper invalida Lassa; skulle dock förmoda hwilket åtminstone altid är min Tröst -- at, när den store Revisionisten en gång afslutar min Bok, torde ändå Summorne i Debet och Credit gå så skäligen netto ihop. Se nu, se nu! anmäler sig åter det leda Högmodet; tänk hwilken stor förtjenst! at skrifva sina Söta Barn et Bref til otta Dagar förrän det var lofvadt!

Aldraförst omfamnas Min Lilla Stafva med tilönskan af alt Godt, af alla de glada och vackra Känslor för hennes Hjerta, som jag altid henne unnat och underhållit. Se här en liten och aldrakäraste läcker Föda för detta Hjerta, jag menar bilagde den vittre och så känslofulle Hr de Florians aldraskönaste Drame: Le bon Fils. Nyligen har jag fåt den och just välluskat mig med dess Läsning: ty hwilka naturliga och dygdiga Tänkesätt råda icke uti densamma? Hos den unga och täcka Agathe, denna enligt sit Namn så goda och så förträffeliga Flicka, hwilken ädel Caractère! Af fem Personer äro fyra af de bästa, de älskvärdaste Egenskaper; då är det tröstrikt at läsa: ack! om det bara så vore ibland Människjor utom Boken! Men om hwar och en af oss började med at förädla sig sjelf, tål och bär andra i det längsta; så blir Lifvet strax lyckligare och Tiden bättre. Först läste jag denna Drame för mig sjelf, gaf den sedan åt Söta Mor, som läste den med icke mindre nöje; håruppå lästes den af Louise och Calle, sedan åter engång af Söta Mor, dock föreläsen af Secreter. Björkegren, och slutligen igår afton å nyo af mig, men uti min Mandorffs -- denne Gode Sonens -- närvaro. Nu skal den härnäst läsas af Min Stafva och hennes Gode John. Denna lilla vackra och just söta Bok skal sedan blifva Min Stafvas egen; men jag får dock be Dig skicka mig densamma tilbaka, antingen med någon säker Resande strax efter Helgen, eller ock med Fredags-Posten, så at jag har den här tilbaka Söndagen den 7 April: ty jag behöfver den til et visst bruk. Den skal nog komma åter.

Men til en evigtvarande Hvila nedläggas et ~~så mycket dyrbarare~~ Manuskript, som det sannerligen af ingen, utom min Stehau, kan läsas -- ty jag kan en gång ej läsa det sjelf, ehuru hopkraffladt med min egen höglärda Fot. Det utgjör eljest et Fragment af min Svea-Rikes Konunga-mönstring uti Archivo, sjelfva Originalscripturen, tilkommen på 2:ne Förmiddagar, ~~til~~ dels utur mit Minne, dels utur Baron Rosenhanes begge Längder, gamla Konunga-Längden utgifven af Cancellie-Rådet Ihre, samt Dalins och Lagerbrings Riks-Historier, utom andra Hjelpredor, som alla då lågo rundt omkring mig. Det öfverstrukna betyder icke någon Extermination

utur

utur den Historiska Sanningens Rike, utan at jag för den gången hade läst så mycket motsvarande af min Herr Collegas Renskrift. Som sagt: det torde roa min k. Måg, at se en échantillon af mina primitiva Concepter. Bäste min John må dock ingalunda fördärfva sina ögon på detta Sagobrott; ty det kommer ändå at tryckas uti läsbaraste måtto uti Sv. Archivo. St. 9 och 10, som äro nedsände, bevisa det tydeligen.

När man bevandrat hela denna Regente-Längd igenom, så pröfve sedan hvar och en, huru stort Behof vi Människjor äge af undersåtelig lydnad, efter det måste utgjöra vår lycksalighet, at lyda så många antingen grymme, eller oråttrådige, eller odugelige Thronsittare: ty at regera hvarannan à la françoise, ou d'après la Philosophie moderne, hvar Egaliteten sträcker sig äfven til alla våra medfödda vackra Dygder, det är höjden af alt medborgerligt ondt. Nej! Paulus har sannerligen skrifvit oss en mycket bättre Politica, än den Hr Condorcet nu slutel. framkläckt. Jag är så dum, at jag stundom läser uti Sedolärande Betraktelserna, då ordningen senast kom til den Betraktelsen: de höga Skäl, som leda en Christen, då jag strök under de orden: "För den Dygdige blifver ingen Tjenst så tung, ty han lyder Gud uti sine verldslige Herrar; och vet at Han dömer rätt och vedergäller hvarje redlig Suck". Jag har vidare den Seden, at glossera detta mit Exemplar, och fogade til denna Citation följande Anmärkning: "Begge Delarne har jag förfarit: som intygas på mit 63:dje år d. 23 Mart. 1793". Nyligen har jag å nyo måst gjuta en Suck, dock Gudi lof! icke bitter och häftig, utan ifrån et i Stillhet lidande Hjerta, då jag förnam, huruledes en viss Konung äfven dragit omsorg, at til och med efter sin Död neka den trogne Tjenaren et nödtorftigt Bröd. Gud har dock ersatt det rikeligen: ty jag har för mig sjelf det nödvändiga, och mina Barn därjämte det öfverflödiga. Herren vare evigt Pris derföre! och jag underlåter visst icke, uti desse begge förestående de Christnes största Högtidsdagar, Långfredagen och Påskdagen, rätt ofta häröfver både förödmjukas och tacka.

Mit Hjerta har i desse dagar njutit en stor Sällhet: jag har fåt tjena en gammal vän, och tillika afbörda mig en kär Skyldighet. Herr Lagmannen af Stenhof har i alla tider haft Vänskaps för mig, som dock til sit uphof förskrifver sig ifrån hans Relation med Sal. Fru Löwen, hos hvilken hans ena Syster var beständigt, äfven som en hans Broder njöt mycket Godt hos hennes Föräldrar på Dybeck. Han blef sedan Hufvud-Curator uti min Concours, och räckte ~~mig~~ därvid en för andra lika så redelig, som för mig trofast Hand. Hans ende Son har, för Namnet och Fadrens Frimodighet d. 19 Augusti, fåt ofta här hema upbära svåra/ ~~[illegible]~~ Miner och ~~fört~~ en besvärlig Tjenstgiöring här hema; således går han nu uti utrikes Tjenst, och vil engagera sig uti Holland. Där har jag recommenderat honom hos Regerings-Rådet Holmberg de Beckfelt til det bästa; hos

+ surnit/

honom

honom blir han ock visserligen välkommen, ty han är en reglerad yngling och Svensk.
således alt nog för at vinna denne förmögne och förnäme Landsmans Godhet. Hr
de Reikfelt är en Svensk Handlande, som bragt sig up til stora Rikedomar och til
Adelskap; förtjenar således äfven vår upmärksamhet i det afseendet. Det öfriga in-
tages af mit bilagde Bref til honom med sina Allegater. Det föra lägges ad acta
uti Geh. Archivo jämte det til Under-Ståthållaren Liljensparre med sina Bilagor.
Brefvet med Promemorian utgjör sisse eller Art. 119 uti Första Bandet af mina
Miscellanea, hvar äfven finnas, under Art. 104, eller sid. 291—305, införde D. Wendeborns
Reflexioner öfver Engelska Constitutionen. Den här bilagde Afskriften af dessa Re-
flexioner har väl sina mindre läsbara Ställen, nämligen af min egen Hand, ehuru
jag härvid beflitat mig om Skönskrifveriet à ma maniere; men jag vil dock
hoppas, at med min Johns öfning at läsa otydlig Skrift, som utomdes ofelbart
inträffar på Stora Handels-Contoir, torde meningen lätt fattas. — Uti Brefvet
för unge Stenhof nämnes, huruledes vår forne Adolf fåt et annat Engagement
här hema: ja det har han visserligen fåt, dock ingalunda uti den stora Krigs-
Gudens Tjenst; ty råder han sig sjelf, öfvergifver han både Mars och Neptunus,
samt offrar blott på Frojas altare. Jag, som aldrig får slippa Kännedomen af
denne ynglings helt besynnerliga äfventyr, finner mig nu dragen in uti nya
Relationer, men hvarmed jag får enkannerligen upbygga uti Grangården.

Et par Dödsfall hafva nyl. timat. Lif-Chirurgus Wenner har, i början af inne var-
Månad, mist sin Hustru, Fru Ingrid Maria Möller. Han är Tysk, och hon var Danska,
inkommen med Enke-Drotningen ifrån Köpenhamn. Hon var et Fruntimer af
ingen slags Fägring, snarare ful, men af mycket Vett och et grannlaga Upförande
uti et Hof, hvar flera besvärliga Collisioner mötte. Drotningen hade til henne et o-
inskränkt Förtroende, såsom hon ock var den enda Person, hvilken hon tagit hit med
sig ifrån Danmark; men måste icke dessmindre en viss tid, eller den omkring 1778,
sakna henne hos sig. Sedan fick Fru Wenner å nyo upvakta sin Nådiga Drotning,
som under des sista långvariga Sjukdom icke allenast dageligen lät underrätta
sig om hennes Tilstånd, utan ocksu sjelf uti egen Person några gånger henne besökte.
Denna välsignade Drotning gjör så många vackra Gerningar, så mycket vackrare,
som de merändels äro okände af verlden. Jag bilägger en Grafskrift öfver den
aflidna Tro-Tjenarinnan. Det andra Dödsfallet är inom vår egen Slägt, eller Prof.
Georgii's enda Dotter, Mamsell Magdalena Eleonora, som under sista Jubel-mötet i
Upsala blef ihjälskrämd af en Häst uti et af Domkyrko-hvalfven, kommanderad
ifrån Professor Boëthii Svenska Oration på Gustavianska Academien. Det skedde
d. 7 Martii, och lefde hon väl flere timar derefter, men utan Sans. Hon var 26 år
gammal, icke vacker, icke glad, men högligen älskad af Föräldrarne: Fadren är
omkring sina 80 år och Modren en född Appelbom. Denna Händelse var den enda
olyckliga, som timade vid hela Mötet, och uti en af Människjor så fullproppad Stad, som
Upsala de otta dagarne var.

För

För ro skull bilägger jag et par Billeter ifrån 2:ne sig kallande Gossar. Den Beskedlige Gossen är dock en gamal Man, omkring sina 40 år, eller Mr le Chevalier de Gaussen, nu Ex. Ministre de France härstädes; och lefver som en homme privé, dels här på Norrmalm -- bor i vårt Granskap strax vid Kongs-Trägården -- dels på en liten Gård på Landet Söder-ut, som han köpt sig. Han var förut i Berlin, där han omgicks ofta med D. Büsching, är lettré och älskar par préférence Mineralogien. Han behagade ocksa efter hitkomsten hedra mig med sin Bekantskap, och Lilla Stafva minnes väl hans visiter hos oss på Djurgården.. Nu är han ofta, merändels hwar vecka hos oss, talar och läser Svenska. I går raisonnerade vi öfver Europas olyckeliga Ställning. Hans yttrande -- och en Ministers betyder mycket i sådane saker -- var detta: Aldrig har Ställningen varit mindre Politisk än nu: ty på ena sidan rasar Folket, gjör således Friheten förhatelig, medan å den andra Konungar och Herrar af alla Krafter usurpera, och det just i en tid, då denna Usurpation har beredt och underhållit en Mot-Revolution i Frankrike, samt där lagt en Konungs Hufvud under Bilan; så at både Konunga-magten och Herravåldet blifvit icke mindre afskyvärde. Och emellan dessa Opposita skola nu Stater och deras invånare, så många dygdiga och uplysta Människjor, gå de faseligaste öden til mötes. Hade Fransoserne -- märk: en Fransos talar -- med Förstånd och moderation behandlat sin Regements-förändring, hade de gifvit sin egen Nation en så beskaffad Frihet, som de lofvade; så hade ock innan Seculi slut hela Europa varit fritt, alla Folkslag lyckliga, Krigen minskade, kanske uphörde; men hwad blir nu utsikten, om annars någon kan calculeras? Om icke den, at Nationen misshandlas, kufvas och regeras sluteligen af en Järn-spira, då Despoten förbjuder alt bruk af förnuftig Tryck-frihet, efter Nationerne icke kunde bära denna ädla och så hälsosama Skatt uti varsama händer: ty Anarchien kan räcka för en dag; men Tyranniet, til hwilket den leder, varar sedan i Secler. Jag tänkte inom mig: ack! I Konungar och Herrar! hwarföre hafven I icke regerat visliga och med Foglighet behandlat andre, så hade både I och vi varit lycklige. Nu vedervågas alt. —

Lilla Brefvet ifrån Upriktige och Saksame Gossen Henrik talar för sig sjelf. Han vil icke mer agera Antiquarius; han vil blott förädla sit Hjertas Känslor, qväda om Landets behag, Vänskapens ömhet, Kärlekens Tjusning.

Morgondagen tilbringas hos oss uti al Stilhet, och emot aftonen går jag på Salen, dit jag ock går Påsk-dagen, ehuru vi då hafve alla Barnen hos oss, jämte den hos Louise varande Mamsell Almquist. Söta Mor helsar Er Begge hjerteligen. Jag ber om min Vördnad til Fader Pehr. Gud välsigne Hela Edert Hus!

Gjörwell

Postscriptum.

Post-scriptum   Skärtorsdagen om aftonen.

Sedan sista Depêchen var färdig, kommer min Postbärare med Dit k. Bref utan Datum; skickade strax Billet til Hr Leopold, som lofvat altissimum Silentium: hvilket också är det bästa: ty när en Anonym skurk anmäler sig i Dagpaperen, är altid hans innerliga åstundan at få et svar, för at än en gång soulagera sit galldigra Hjerta, om icke annorlunda än som Tertius Interveniens: dock på Masquer är ingen Brist, då man omgår med Lönn-mord. Jag svarar aldrig någon af de Hundrade i Gröna Gången, och det är för mig så mycket mindre gjörligt at svara, som jag aldrig läser af ovssontrademnes Manifester, ställde mot mig: ty dels är jag för mycket god dertil, dels är jag aldeles oskyldig, och dels föredrager jag friden och Glädjen inom eget Bröst framföre krig och segrar — fy! Segrar, som skulle vinnas emot Smutsens tuctorer. Fjerran, fjerran! ifrån min Tanke, min Hand.

Tackar hjerteligast för Invitationen til Norrköping. Låter Gud oss lefva til Sommaren, så torde jag väl blifva så både driftig och lycklig, at än en gång färdas öfver Kolmården, för at omfamnas af Söta Barn och Goda Vänner.

Dit Bref är förstördt, och til Bevis retournerar Hälften. Paketet skal rigtigt aflämnas. God Natt!

G.

Låt mig äntedigen veta Författarens Namn til Poëtiska Minnes-Runan öfver Gustaf III (— ack! i Morgon, Långfredagen, var Hans Dödsdag —) uti Din Stads Tidningar No 22.

BREF: ifrån Kongl. Bibliothecarien C. C. Gjörwell til Herr Joh. Nicl. och Fru Gustava Eleonora Lindahl; dat. Stockholm, Skär-torsdagen, d. 28 Mart. 1793.

Collectio Gjörwelliana.

Innehåll:

1) Inledning mägta upbyggelig. 2) Hr de Florians Drame: le Bon Fils. 3) Min Konunga-mönstring. 4) Behof af undersåtelig Lydnad. 5) Olika Lön af Gud i Himmelen och des så kallade Beläten på Jorden. 6) Lagman af Stenhof och des Son. 7) Regerings-Rådet Holmberg de Beckfelt. 8) Under-Ståthållaren Liljensparre och D. Wendeborn. 9) Lieuten. Alf. 10) Fru Wenner och Mamsell Georgii. 11) Chevalier de Gaussens yttrande om vår nu varande Politiska Ställning. 12) Unge Nordströms lyckligare Snille-val. 13) Helsningar. – Post-scriptum: 1. Klokaste förhållande mot anonyme Skurkar. 2. Nytt Jag öfver Kolmorden ej aldeles omöjeligt. 3. Den Gustavianske Poëtens Namn. – Bilagor: 1. Bref til Hr Liljensparre med tilhörig Promemoria och D. Wendeborns Reflexioner. 2. Bref til Hr Holmberg de Beckfelt.

Mina hjerteligen älskade Barn.

Jag lofvade väl, at icke förr än i Helg-veckan skrifva Eder til; men Gud nåde mig! antingen håller jag för litet eller för mycket, hwilket ofelbart lärer komma antingen af min syndiga Organisation eller af min semper invalida Cassa; skulle dock förmoda – – hwilket åtminstone altid är min tröst – – at när den store Revisionisten en gång afslutar min Bok, torde ändå Summorna i Debet och Credit gå så skäligen netto ihop. Se nu, se nu! anmäler sig åter det leda Högmodet: tänk hwilken stor förtjenst! at skrifva sina söta Barn et Bref til otta dagar förr än det var lofvadt.

Aldraförst omfamnas min lilla Stafva med tilönskan af alt Godt, af alla de glada och vackra Känslor för hennes Hjerta, som jag altid henne unnat och underhållit. Se här en liten aldrakäraste Läcker-Föda för detta Hjerta, jag menar bilagde den vittre och så känslofulle Hr de Florians aldraskönaste Drame: le bon fils. Nyligen har jag fåt den, och just vällustat mig med des Läsning: ty hwilka naturliga och dygdiga Tänkesätt råda icke uti densamma? Hos den unga och täcka Agathe, denna enligt sit Namn så goda och så förträffeliga Flicka, hwilken ädel Caractere! Af fem Personer äro fyra af de bäste, de älskvärdaste Egenskaper: då är det tröstrikt at läsa; ack! om det bara så vore ibland Människjor utom Boken! Men om hwar och en af oss började med at förädla sig sjelf, tål och bär andre i det längsta; så blefve Lifvet strax lyckligare och Tiden bättre. Först läste jag denna Drame för mig sjelf, gaf den sedan åt Söta Mor, som läste den med

icke

Post-scripta

icke minde nöje; häruppå lästes den af Louise och Calle; så åter en gång af söta Mor, dock föreläsen af Sekreter. Björkegren, och slutligen i går afton å nyo af mig, men uti min Mandoms- -- denne Gode Sonens -- närvaro. Nu skal den härnäst läsas af Min Stafva och hennes gode John. Denna lilla vackra och just söta Bok skal sedan blifva Min Stafvas egen; men jag får dock be Dig skicka mig densamma tilbaka, antingen med någon säker Resande strax efter Helgen, eller ock med Fredags-Posten; så at jag har den här tilbaka om Söndagen den 7 April; ty jag behöfver den til et visst bruk. Den skal nog komma åter.

Men til en evigt varande Hvila nedlägges et så mycket dyrbarare Manuscript, som det sannerligen af ingen, utom min härvarande Stechau, kan läsas -- ty jag kan ej en gång läsa det sjelf, skuru hopkrafsadt med min egen höglärde fot -- Det utgjör eljest et Fragment af min Svea-Rikes Konunga-Mönstring uti Archivo, sjelfva Original-Scripturen, tilkommen på 2:ne förmiddagar, dels utur mit Minne, dels utur Baron Rosenhanes begge Längder, gamla Konunga-Längden utgifven af Cancellie-Rådet Ihre, samt Dalins och Lagerbrings Riks-Historier, utom andra Hjelpredor, som alla då lågo rundt omkring mig. Det öfverstrukna betyder icke någon Extermination utur den Historiska Sanningens Rike, utan at jag för den gången hade läst så mycket motsvarande af Min Herr Collegas Renskrift. Som sagt: det torde roa min K. Måg at se en Echantillon af mina primitive Concepter. Bäste min John må dock ingalunda fördärfva sina ögon på detta Sago-brott; ty det kimmer ändå at tryckas i läsbaraste måtto uti Sv. Archivo. St. 9 och 10, som äro nedstående, bevisa det tydeligen.

När man vandrat hela denna Regente-Längd igenom, så pröfve sedan hvar och en, huru stort Behof vi Människjor äge af undersåtelig Lydnad, efter det måste utgjöra vår Lycksalighet, at lyda så många antingen grymme eller orättrådige eller odugelige Thronsittare: ty at regera hvar annan à la Françoise ou d'après la Philosophie moderne, hvar Egaliteten sträcker sig äfven til alla våra medfödda vackra Dygder, det är höjden af alt med-borgerligt ondt. Nej! Paulus har sannerligen skrifvit oss en mycket bättre Politica, än den Hr Condorcet nu slutligen framkläckt. Jag är så dum, at jag stundom läser uti: Sedolärande Betraktelserna; då ordningen senast kom til den Betraktelsen: de höga Skäl, som leda en Christen, strök jag under de orden: "För den Dygdige blifver ingen tjenst så tung, ty han lyder Gud uti sine verldslige Herrar, och vet at Han dömer rätt och vedergäller hvarje sedlig suck". Jag har vidare den seden, at glossera detta mit Exemplar, och fogade således til denna Citation följande Anmärkning:

"Begge

"Begge delarne har jag förfarit; som intygas på mit 63:dje år d. 23
"Mart. 1793". Nyligen har jag å nyo måst gjuta en Suck, men dock Gud i lof!
icke bitter och häftig, utan ifrån et i Stillhet lidande Hjerta, då jag förnam,
hvruledes en viss Konung äfven dragit omsorg, at til och med efter sin Död
neka den trogne Tjenaren et nödtorftigt Bröd. Gud har dock ersatt det rikeligen:
ty jag har för mig sjelf det nödvändiga, och mina Barn därjämte det
öfverflödiga. Herran vare evigt Pris derföre! och jag underlåter visst icke,
uti desse begge förestående de Christnes största Högtids-dagar, Långfredagen
och Påsk-dagen, rätt ofta häröfver både förödmjukas och tacka.

Mit Hjerta har i desse dagar njutit en stor Sälhet: jag har fåt tjena en
gamal Vän och tillika afbörda mig en kär Skyldighet. Hr Lagmannen af
Stenhof har i alla tider haft Vänskap för mig, som dock til sit upkof för-
skrifver sig ifrån hans Relation med Sal. Fru Löwen, hos hvilken hans ena
Syster var beständigt, äfven som en hans Broder njöt mycket Godt hos
hennes Föräldrar på Dybeck. Han blef sedan Hufvud-Curator uti min
Concours, och räckte därvid en för andra lika så redelig som för mig trofast
Hand. Hans ende Son har, för Namnet och Fadrens Frimodighet den 19. Augusti,
fåt ofta härstädes upbära twära Miner och funnit en besvärlig Tjenstgjöring
här hema; således går han nu uti utrikes Tjenst, och vil engagera sig uti
Holland. Där har jag recommenderat honom hos Regerings-Rådet Holmberg
de Beckfelt til det bästa; hos honom blir han ock visst välkommen, ty han
är en reglerad ynglíng och Svensk; således alt nog för at vinna denne
förmögne och förnäme Landsmans Godhet. Hr de Beckfelt är en Svensk
Handlande, som bragt sig up til store Rikedomar och til Adelskap; förtjenar
således äfven i det affeendet vår uppmärksamhet. Det öfriga intages af
mit bilagde Bref til honom med sina Allegater. Det får läggas ad Acta
uti Geheime Archivo, jämte det til under-Ståthållaren Liljensparre med
sina Bilagor. Brefvet med Promemorian ~~a~~ utgjöra siste eller Art. 119+ uti +120
Första Bandet af mina Miscellaneis, hvar äfven finnas, under Art. 104,
eller sid. 291–305, införde D. Wendeborns Reflexioner öfver Engelska Constitu-
tionen. Den här bilagde Affskriften af dessa Reflexioner har väl sina
mindre läsbara Ställen, nämligen af min egen Hand, ehuru jag härvid
beflitat mig om Skönskrifveriet à ma maniere; men jag vil dock
hoppas, at med min Johns Öfning at läsa otydelig Skrift, som utomdes
ofelbart inträffar på Stora Handels-Contoir, torde Meningen lätt fattas.—
Uti Brefvet för unge Stenhof nämnes, huruledes vår forne Adolf fåt et annat
Engagement här hema: ja det har han vissferligen fåt, dock ingalunda uti
den store Krigs-gudens Tjenst: ty råder han sig sjelf, öfvergifver han både Mars och
Neptunus, samt offrar Blott på Trojas altare. Jag, som aldrig får slippa kännedomen
af denne ynglings helt besynnerliga äfventyr, finner mig nu dragen in uti nya Relationer,
men hvarmed jag får ankammerligen upbygga uti Grangården.

Et

Et par Dödsfall hafva nyligen timat. Lif-Chirurgus Wenner har i början af innevarande Månad mist sin Hustru, Fru Ingrid Maria Möller. Han är Tysk och hon var Danska, inkommen med Enke-Drotningen ifrån Köpenhamn. Hon var et Fruntimer af ingen slags fägring, snarare ful, men af mycket vett och et granlaga upförande, uti et Hof, hvar flera besvärliga Collisioner merändels mötte. Drotningen hade til henne et oinskränkt förtroende, såsom hon ock var den enda Person, som hon tagit hit med sig ifrån Danmark; men måste icke des mindre en viss tid, eller den omkring 1778, sakna henne hos sig. Sedan fick Fru Wenner å nyo upvakta sin Nådiga Drotning, som under hennes sista långvariga sjukdom icke allenast lät dageligen underrätta sig om hennes tilstånd, utan ock så sjelf uti egen Person några gånger besökte henne. Denna välsignade Drotning gjör så många vackra Gerningar, så mycket vackrare, som de merändels ske okända af verlden. Jag bilägger en Grafskrift öfver den aflidna Tro-Tjenarinnan.— Det andra Dödsfallet är inom vår egen Slägt, eller Professor Georgii's enda Doter, Mamsell Magdalena Eleonora, som under sista Jubel-mötet i Upsala blef ihjälskenad af en Häst, uti et af Domkyrko-Hvalfven, kommandes ifrån Professor Boëthii Svenska Oration på Gustavianska Academien. Det skedde den 7 Martii, och lefde hon väl flere timmar derefter, men utan sans. Hon var 26 år gamal, icke vacker, icke glad, men högligen älskad af Föräldrarne. Fadren är omkring sina 80 år och Modren en född Appelbom. Denna Händelse var den enda olyckliga, som timade vid hela mötet, och uti en af Människjor så fullproppad Stad, som Upsala de otta dagarne var.

För ro skull bilägger jag et par Billeter ifrån 2:ne sig kallande Gossar. Den beskedlige Gossen är dock en gamal Man, omkring sina 40 år, eller Mr le Chevalier de Gaussen, nu Ex-Ministre de France härstädes, och som lefver här en Homme privé, dels här på Norrmalm -- bor i vårt Granskap strax vid Kongs-Trägården --, dels på en liten Gård på Landet Söder-ut, som han köpt sig. Han var förut i Berlin, där han umgicks ofta med D. Büsching, är lettré och älskar par préférence Mineralogien. Han behagade ock så efter hitkomsten hedra mig med sin Bekantskap, och Lilla Stafva minnes väl hans Visiter hos oss på Djurgården. Nu är han ofta, merändels hvar vecka hos oss; läser och talar Svenska. I går raisonnerade vi öfver Europas olyckeliga Ställning. Hans yttrande -- och en Ministers betyder mycket i sådana Saker -- var detta: Aldrig har Ställningen varit mindre Politisk än nu: ty å ena sidan rasar Folket, gjör således Friheten förhatelig medan å den andra Konungar och Herrar af alla Krafter usurpera, och det just i en Tid, då denna Usurpation har beredt och underhållit en Mot-Revolution i Frankrike samt där lagt en Konungs Hufvud under Bilan; så at både Konunga-magten och Herra-väldet blifvit icke mindre afskyvärde. Och emellan dessa opposita skola nu Stater och deras Invånare, så många upplysta och dygdiga Människjor, gå de

sasen

fasligaste öden til mötes. Hade Fransoserne -- märk: en Fransos talar -- med förstånd och moderation behandlat sin Regements-förändring, hade de gifvit sin egen Nation en så beskaffad Frihet, som de lofvade; så hade ock inom seculi slut hela Europa varit fritt, alla Folkslag varit lyckliga, Krigen minskade, kanske uphörde; men hurudan blir nu utsigten, så framt annars någon kan calculeras? Om icke den, at Nationerne misshandlas, kufvas och regeras slutteligen af en Järn-spira, då Despoten förbjuder alt Bruk af förnuftig Tryck-frihet, efter Nationerne icke kunna bära denna ädla och så hälsosama Skatt uti varsama händer: ty Anarchie kan räcka för en dag; men Tyranniet, til hvilket den leder, varar sedan i secler. — Jag tänkte inom mig: ack! I Konungar och Herrar! hvarföre hafven I icke regerat visligen och med Foglighet behandlat oss andre? så hade både I och vi varit lycklige; nu vedervågas alt.

Lilla Brefvet ifrån upriktige och Saksame Gossen Henrik talar för sig sjelft. Han vil icke mera agera Antiquarius; han vil blott förädla sit Hjertas Känslor, qväda om Landets behag, Vänskapens ömhet, Kärlekens tjusning.

Morgondagen tilbringas hos oss uti al stillhet, och mot aftonen går jag på Salen, dit jag ock går Påsk-dagen, ehuru vi då hafve alla Barnen hos oss, jämte den hos Louise varande Mamsell Almquist.

Söta Mor hälsar Eder Begge hjerteligen. Jag ber om min Vördnad til Fader Pehr. Gud välsigne Hela Edert Hus!

<u>Post-Scriptum</u>. <u>Skär-Torsdagen, om aftonen.</u>

Sedan stora Depêchen var färdig, kommer min Postbärare med dit K. Bref utan Datum; skickade strax Billet til Hr Leopold, som lofvat altissimum silentium: hvilket ocksså är det bästa; ty, när en anonyme Skurk anmäler sig i Dag-paperen, är altid <u>hans innerliga åstundan, at få et Svar</u>, för at än en gång soulagera sit galldigra Hjerta, om icke annorlunda, än som Tertius interveniens: dock på Masquer är ingen Brist, då man omgås med Lönn-mord. Jag svarar aldrig någon af de Hundrade i Gröna Gången, och det är för mig så mycket mindre gjörligt at svara, som jag aldrig läser af nyss[on]. Academiens Manifester, ställde emot mig: ty dels är jag mycket för god dertil, dels är jag aldeles oskyldig, och dels föredrager jag Friden och Glädjen inom eget Bröst framföre Krig och Segrar — Fy! Segrar, som skulle vinnas emot Smutsens Auctorer. Fjerran, fjerran ifrån min Tanka, min Hand!

Tackar hjerteligast för Invitationen til Norrköping. Låter Gud oss lefva til Sommaren, så torde jag väl blifva så både dristig och lycklig, at än en gång färdas öfver Kolmorden, för at omfamnas af Söta Barn och Goda Vänner.

2 X Dit Bref är förstördt: til Bevis retournerar Hälften. Paketet skal rigtigt aflämnas. God Natt!

1 Låt mig äntel. veta Författarens Namn til Poëtiska Minnes-Runan öfver Gustaf III (i morgon, Långfredagen, var <u>Hans Dödsdag</u>) uti din Stads Tidningar, N:o 22.

G.

De uti Brefvet omförmälda Doct. Wendeborns Reflexioner,
Brefvet til Herr Liljensparre och
Min Promemoria til Ståthållare-Ämbetet i Stockholm
bifogas här icke, såsom de finnas uti afskrift införde i
Band. 1 af mina Misscellanea.

BREF ifrån Kongl. Bibliothecarien C. C. Gjörwell, til Hr Regerings Rådet Holmberg de Beckfelt i Meklenburg; dat. Stockholm, den 25 Mart. 1793.

Välborne Herr Regerings Råd.

Tillåt, at jag å nyo upvaktar med et Bref. Det öfverlämnas dock icke af den förr omskrefne Lieut. Alf, hvilken fåt Engagement här hema, utan af Herr Corneten Gustaf af Stenhof, hvars Merit-Lista bilägges. Han är Son af Herr Lagmannen af Stenhof, hvilken redelige Tjensteman var vid Revolutionen den 19 Aug. 1772 den förste, som escorterad red omkring på Hufvudstadens Torg och Gator ~~och~~ samt uplåste den upplyste och välgjörande Gustafs upsåt at frälsa sit Folk och Rike från det Ödesmål, som nu drabbar så många Länder. För denna sin frimodiga Gerning uphöjdes han kort derefter til Adelsman, och beklåder nu första Lagmansdömet i Sverige eller det uti Upland. Denne sin Son har han gifvit en aldeles förträffelig upfostran, och då jag därjämte känner honom såsom en reglerad ung Cavalier; så kan jag ock med al säkerhet recommendera honom uti Herr Regerings-Rådets ynnest och förtroende. Han ämnar nu träda uti Republiken Hollands Tjenst vid Arméen, och då Herr Regerings-Rådet har et Hjerta eldadt af ädelmod och Kärlek för sine Landsmän, af icke mindre varm Känsla för den Store och aldrig nog saknade Gustaf III:s trogne Tjenare; så behöfver jag ingen ting vidare säga til denne Svenske Ädlings Bästa, än at be om Herr Regerings-Rådets gunstiga Förord för honom hos de Herrar uti Prinsens-Ståthållarens Hof och Armée, med hvilka Herr Regerings-Rådet står uti närmare förbindelse, samt til andre förmånlige Bekantskapers vinnande. — Jag upvaktar för min egen del med et litet Paket af Nyheter, jämte bilagd Medaille öfver min Lärde Vän, Herr Professor Lidén. — Gifve Gud, at Frid snart måtte vinnas; Ordning, Välstånd och Lydnad uti alla Länder å nyo blifva de lycksaliga Samhälls-banden!! — Jag har den äran, at med verkelig vördnad och sanskyldig tilgifvenhet framhärda

Gustaf af Stenhoff

1774 d. 25 October född.

1780 i December Sergeant vid Kongl. Svea Lif-Garde.

1781 d. 12 Dec. Cornet vid Kgl. Lif-Dragon-Regementet med Under-Officiers indelning.

1783 transporterad til Officiers-Indelning vid Wemo-Compagnie

1792 i Maji och Junii månader passerat Graderne vid Högst-Salig Hennes Kongl. Maj:ts Enke-Drottningens Regemente.

1792 i medio af Junii månad undergått Officiers Examen, och deruppå i Junii och Julii Månader gjort Mötet i Finland vid Kongl. Björneborgs Regementes Lätta Infanterie-Bataillon, såsom Flygel-Adjutant.

Studerat vid Kongl. Academien i Upsala, och så där som förut exercerat mig ej allenast i de vanliga vetenskaperna, såsom Historien, Geographien, Arithmetiken, Mathematiken och Geometrien, m.m. utan ock uti de nödiga Språken, såsom Fransyskan, Tyskan, Engelskan, Italienskan och äfven Latin; hvarförutan i Krigs-Vetenskaperna läst Fortification, kunner de hufvudsakeligaste Grunderne i Artilleriet, samt derjämte nyttjat de vanliga Exercitier af fäkta, rida och rita.

Til Herr Grosshandlaren Joh. Nicl. Lindahl i Norrköping.

Stockholm, d. 2 Apr. 1793.

156

Se här, Min Bäste John, ändå några rader, ehuru fast oräkneliga, läsbara och oläsbara inberäknade, de med sista Posten voro.

At vår vittre Vän, Hr Leopold, genast fick de för hans Lekamen så hälsosama Styrke-medlen, intages ovedersägeligen af hans bilagde Billet No 1 til mig. Tredje Bandet af Vitterhets-Academiens Handlingar har jag köpt och ligger i Boklådan til Dina ordres; men för at anständigt vis någorlunda contrastera med så djupsinniga Forskningar och glada vitter-lekar, som förenämnde verk innefattar, har jag i Paketet tilfogat Förre Delen af de sist omförmälda Sedelärande Betraktelserne, på det mina k. Barn måtte ögonskenligen kunna upbygga sig af min glossatoriske flit; och kan sedan Boken lämnas til vår gode Vän, Herr Professor Lidén, som icke heller hatar Kisset-Bröd på Kanterne af de lärda Fäten -- men, men! vid min dyrbara Collections onåd -- at detta unique och så rikeligen broderade Exemplar återgår med aldrasäkraste Bud til mit odödeliga Glasskåp. I seen således, aldrabäste vänner, at jag under Läsningen af dessa Betraktelser lagt mig til en förträffelig Dosis af den christeliga Ödmjukheten och den lärda Försakelsen.

Men emot så stort Förtroende anhålles, til utbyte, få veta rätta Namnet, verkeliga Föremålet och chronologiska upkomstet til det i Norrköping florerande Sällskapet G. A. och vidare: actuelle Redacteuren af Norrköpings Tidningar, des Förnamn och Caractere; och såsom denna upplysning egenteligen sökes för min Vitterhets- och Antiquitets Academie; så ber jag ock fluteligen få en omständelig Historiola om Eder Stads Periodiska Blad, til alla des åldrar, Benämningar, Formater och Författare. Hr Lötström bör kunna uti Tryckeriets Archivo kraftigt understödja denna Bibliographiska Recherche; hvadan han ock af mig fliteligen hälsas.

Den store Naturkännaren Buffon, ehuru omklädd uti splitter ny italiensk Drägt, jag menar wälska Band, sedan man fann at de Svinmagarne så mycket afskräckte Amateurers ögon och händer, står ändå ännu på Friare-Staten. Jag gjorde al min flit at öfvertyga Biskop Wallquist om verkets oumbärlighet för Bibliotheket i Domkyrko-Hvalfvet uti Wexiö; men han åter, ehuru ganska nögd med Banden, vågade sig ej gjöra Handeln för det Tyska Språkets skull. Du kan väl tänka, huru tysståten jag är för at dölja, at Prof. Ottos Uplaga af Buffon är minst 100 Procent bättre både til Öfversättningen, Tilökningen och Kopparsticken, än den i 4o; och skulle Lilla Stafva, efter han vil studera Natural-Historien och kan sjelf Tyska

just

just i perfection, tacka mig för det rådet, at häldre läsa Ottos Öfversättning än sjelfva Fransyska Originalet; och om hon ej vil tro mig på mina ord, skal hon få låna af mig Femtonde Bandet af Naturgeschichte der Vögel, som ibland andra läser oss känna Näktergalens Byggnad, Sång, Amouretter, Mjältsjuka, &c. &c.

Helsa imedlertid det lilla söta Barnet tusenfalt ifrån mig, och tacka för hennes goda Helsning uti sista Brefvet. Såsom et litet litet, men aldrakäraste vackert Bihang til Hr de Florians Bon Fils, medföljer på andra Bladet et tilhörande Skaldebrott af vår wittre och ömhetsfulle Mendorff.

Och härmed åter nog för denne gång skrifvet och sqvalradt af gamle, goda och glade

Pappa.

Postscriptum. Bäste min John! vi kunde hafva så skälig orsak at gråta; men låt oss häldre skratta. När jag af vår Väns Billet Päsk-afton förnam hans Nerv-Systems delabrerade tilstånd, ville jag ock utur mit Apothek något bidraga til dess förbättring, och skickade fördenskull Skalden et väl restaurerande, men tillika poëtiskt Medel. Receptet hade til öfverskrift: la Bascule, hvars första Dosis lyder som följer:

Au noir souci l'Amour defend
L'accès de son Empire;
il aime tous les jeux d'enfant,
Son bonheur est de rire.
Un jour, dans ces jolis bosquets,
Pendant la canicule,
il établit pour ses Sujets
Le jeu de la Bascule.

De följande Stropher äro af samma behageliga Anmaningar. Men tyvärr! hvarken Dit kraftfulla Chocolade eller ~~[illegible]~~ har gjort den önskade verkan, utan, såsom det synes af Billeten N:o 2 för i dag, måste nu en annan Hand föra Pennan.

† den deraf förväntade Gungnings-leken

Andag Påsk 1793.

Bihang.

L'honneur que vous me faites de vous souvenir toujours de moi, & les expressions sincères, que vous employez à m'en donner des assurances, me touchent sensiblement. Je voudrois vous remercier d'aussi bonne sorte, que je le fais reconnoître avec respect. Mais de ma vie, il ne me sera pas possible de dire là-dessus ce que je pense, et je ne puis éviter, qu'en cette rencontre mon esprit ne trahisse mon coeur, & ne me fasse estimer ingrat, parceque je ne pourrai jamais vous marquer jusqu'où va ma reconnoissance, ni avec combien de raisons je suis obligé d'être votre John le plus attaché. —

P. S. La Lettre que vous ne vous souvenez pas d'avoir reçu de moi il y a peut-être trois semaines, cherchez-la dans Collectio Gjoerwelliana, & vous la trouverez jointe à une Lettre passée pour Norrkoeping & adressée à votre si aimable & chère Gustave *).—

Il a été un temps, que j'écrivois quelques rimes, qui peuvent, si l'on veut, avoir quelque rélation à l'Histoire du Bon Fils **).

Lise & Colin, jeunes & s'aimant bien,
Pleins de candeur, comme on l'est au bel âge,
Désiroient fort le noeud du mariage:
Beaucoup d'amour & peu de bien.
Quoique vous en disiez, vous autres gens de Cour,
Je fais grand cas d'un tendre amour,
Surtout d'un amour de village:
Il est fidèle, honnête & sans detour.
Quand on aime, on a du courage;
Voilà Lise & Colin unis.
Mais, direz-vous, le tems qui tout ravage,
Va briser ces noeuds si chéris.
L'Amour déloge avec les ris,
S'ils ont du pain pour tout potage.
Il est vrai, gens du monde, & surtout parmi vous,
Qui ne voyez rien de plus doux
Que l'or, ce trompeur avantage.
Mais Colin travailloit & Lise étoit si sage!

Leur

*) Min John hade aldeles rätt: detta saknade Bref uti Samlingen fanns ej där; ty det dat. d. 14 Mart. 1793, utgjorde Bilagan til det Bref, jag skref följande dagen til min K. Doter i Norrköping.

**) Drame par Mr de Florian, och som jag nyss förut hade lånt min Mandorff. Månne han är åtskwärd? Läs och döm.

Leur Amitié valoit mieux que Plutus,
Et de leurs tendres soins l'estime étoit le gage.
Le Ciel benit tant de vertus,
Et la mediocrité leur échut en partage:
C'est celui du bonheur, ils en firent usage;
Et leurs enfans apprirent d'eux
À vivre en paix, à faire des heureux.

Voilà pourtant un fortuné ménage!
Mais vous ne croyez point encor
À ce couple charmant, digne de l'âge d'or?
Songez donc qu'il fut pauvre et vécut au Village.

à Min älskade John i Wenne[?]

157

Strals. d. 9 Apr. 1793.

Med Sagande[?] Otacksi[?] jag nätligt le Bon Fils, som aagar[?] hvia[?] nyttig[?] sucl[?] Eken-numma.

Längtar mig[?] mot efter Bref ifrån min älskade, el. svar på mina löste[?] glada Scripturen.

Aldrabaste[?] Min John! Dela med sig af min Glädje, så vore Dit tanna[?] ss[?] ich[?]

finna mindre af tillstånde
van bij veradliga ohägenheter
el. blotta förslagen, hvilka
~~Dina~~ vore rätt så ofte, i sjuka ofta, ej svar ofs,
än de första. Vägemensama
at så redeliga var Med ofl.
har, ehuru mot mig främdar,
slappat på din egen Hjelans
Dar, rörande det tillgjippa-
de Dragämma; at ehuru hans
Cancellie Styl icke alltid
harmonerar med min,

Så tycks mig dess, Kasp hade han näi
så aldeles rätt i uppfostran. Barn och
barnabarn äro starka band på
gamla och goda förfäders hjertan;
så att ingen lärts til sådana
anna välsignelse följder ända
af sina telningar, hvilka länge
upväxa

et i det löfrika allvälgörande
Skugga, ville jag rättvänligt
hviska till en Fader, dess
utsträckta al blott dessa
löfra kraften välsignande
Armar. Båda men i al
Brita Noras Ensknings
äro i detta fall ovaldande
Understår Edra begge af
alla hjärta.

H. sitter nu al hanskrifver på
et nytt opus till Dit Sels.
Archiv.

Dit ombud hos i alm
anmält sig i Bokladan, hvar.
Dit Dabet ligge färdigt. Jag
min Tacksamma hjärta.

Til Herr Grosshandlaren Joh. Nicl. Lindahl i Norrköping

Stockholm, den 16 Apr. 1793.

Se här, Älskaraste John, kommer nu, enligt mit Löfte, tågandes hela den Politiska ~~Uppenbarelse~~ Uppenbarelse-Boken, hwilken dock nedlägges uti Harpocratis Tempel, d. ä. uti Tysthlåtenhetens Arkiv, til dess Svenska Tryck-frihetens Sol tillåter dessa Sanningars framträdande och kringvandrande Ljusa middagen. Imedlertid ser Du, bäste vän, at jag anförtror Dig det ena Vapnet efter det andra emot mig sjelf; så at om Du, i affseende på Arfvet af mine stora Rikedomar, skulle finna för godt at förkorta mine dagar medelst et politiquement amenerad Förvisnings-bref til Sal. Messenii Residentia på Cajaneborg, så har Du nu därtil alla välbeställda Medel i händer. Jag tror imedlertid så til fullo på Dig och det Trofasta Brödra-Paret, Vördige Fadren Samuel och urgamle Brodren John, at de också måga få studera uti denna Codex & impressus & manuscriptus; men sedan lägges den til sin behöriga Hwila.

Innerligen smärtar mig den lidne Förlusten på Gothland, och fruktar, at ockå Dit Handelshus kan taga någon skada vid de stora och täta Fall, som redan timat och än vidare ~~lära~~ tima på Bourserne i London, Amsterdam och Hamburg. Fransyska Nationen, som hade kunnat frigöra och välsigna Mänskjo-Slägter uti hela Europa, har däremot, lossad ifrån alla ~~militariska~~ moraliska och politiska Band, nu blifvit sit och alla andra Nationers Plågoris. Alt det Ofrälse-Blod, som runnit, alla de yttersta Skärfvar, som måste utpressas ur den Fattiges Koja -- ack! min Själ plågas just hwar gång, när jag läser Tyska Posten. Blott et enda Exempel: Österrike, blottadt genom det orätt-mätiga och olyckliga Turkiska Kriget, måste nu föra et nytt och vida kostsammare Krig. Ädelmodigt — nej i skyldigaste måtto hafva Herrar och Prelater uti denna vidsträckta Monarchie skänkt, nej återburit til Skatt-kammaren så kallade Dons gratuits eller frivilliga Krigs-gärder; dock för en gång, ock de gå ändå knapt til 1 Million Fl. medan Arméen i fält kostar Käjsaren uti hwarje Månad 6 til 7 Millioner. Hwar skola väl dessa så hiskeliga Penninge-Summor tagas? om ej utur den arbetande Hopens i Stad och på Land Svett och Möda! Til slut komma Konungarne at regera öfver Folködda Länder, öfver fattige, dels snikande, dels förbannande Slafvar.

Huslig

Härlig Politik! Hade man icke drifvit Franssoserne til ytterligheter, Förtviflan och Raserier, eller hade man ändå tillåtit dem det stora nöjet, at förgjöra sig sjelfve; så hade de imedlertid regerat hema i Frid, och sedan i behaglig tid med ringa kostnad fåt dela det magtlösa Rofvet: nu vedervågas allt, och genom Strömar af oskyldigt Blod skal en ny Thron resas; genom tömde Skattkamrar af Guld skal en Österländsk Järn-spira smidas. Sådan är åtminstone utsigten†. Får jag tid, skal min John få i Handskrift en Parr-Possenor til vår Shami opus, försattad af Hrne Wieland och Campe, rörande den utländska Stats-Klokketen.

Tack för den Bibliographiska Upplysningen, rörande Norrköpings Annalerne. Men til mit ärbara Kall hörer ty vär! mycket Grål. Frågar fördenskull vidare: 1) Huru länge räkte Hr Blumes Veckoblad i 8? — 2) Med hvilket år började Hr Raam omdöpa Veckobladet til Tidningar? — Nu ser jag, at vi ock så regaleras med Nya Tidningar ifrån Norrköping, men tryckta uti Linköping. Hvilken är Redacteuren af dessa begge sublima Dag-paper eller, som torde vara detsamma: hvilken öfversätter Utrikes Nyheterne utur de Altonaiska Trovärdigheterne?

Ja visserligen önskade jag en snar Afnämare til Buffon in 4:o, helst jag har deruti sjelf et directe Interesse; men jag misströstar all mera. Femtonde Bandet af Foglarne, Hr Ottos Upplaga i 8, har redan anträdt Resan ifrån Regerings-gatan til Stora Nygatan; så at jag hoppas de aldrasötaste Kräken skola snart uti sin vidare flygt hinna til det vackra, så lössika Norrköping. Jag äger ej mer än detta enda Band, hvilket jag köpte bara för at dermed öka mina Pastorale Glädje-stunder: ty at sitta under den lummiga Eken eller Linden, höra Fogel-skarans Qvitter och läsa om Näktergalen, jag skulle tro: det smakar godt.

Nästa Post får Du läsa hos Herr Professor Lidén nya Bevis af min Mandorffs både Snille och Hjerta. At Hr Leopold lefver och skrifver åter med egen Hand intygar bilagde Billet. Det kan ingen annan vara, än Kongl. Secreteraren och General-Post-Directeuren Kellgren, som inridit genom den til en Äreport så mästerligen utstofferade Galgen; men okärt vore det, om gamle Justitie-Cancelleren Liljestråle, enligt almänna Försäkran, gripit sig an at vara Fader til det Sublima uti Literaturen. Skada, at gamle Poëter icke bättre ständera

†; så framt icke Konungarne och deras Råder en gång för alla öpna sina ögon öfver deras och alles vårt gemensama Bästa: ty Demokrater kunna underkufvas af Aristokrater, Anarchister böra utur al Styrelse och alla borgeliga Samhällen förvisas; men derföre äro ~~[illegible]~~ de nu så mycket uppdagade Grundsanningarne om Nationernes rättvisa Fordringar af Öfverhets-Personer och dessas ovilkorliga Skyldigheter at vara upplyste, rättrådiga och verksame ‡

‡ Landets Fäder, uti Menighetens Begrep och Känslor icke utrotade. Således måga både de och vi bedja Gud förskona Oss för et Da-Capo

studera sin Politica, så at de veta höra up i rättan tid med sikandet efter nya, men merändels under deras händer förvissnande Lagrar: ty senilis vena och senilis amor kimma på et ut. Kan icke en gamal Skald roa sig åt den yngres glada Qvaden, äfven som en gamal Man bör roa sig åt Ungdomens Lekar och Skalkstycken. Så gjör åtminstone jag. Efter man icke kan njuta evinnerligen, så minnes man ändå altid med glädje sin egen framflutna Ungdom; och unnar med nöje de nu florerande Ynglingar och Flickor njuta Lif och Glädje. Jag läser gerna uti glada Böcker, ser gerna glada ögon, hörer gerna glada äfventyr förtäljas: derföre icke sagt, at jag är en ogudagtig Människja. Nej! Hagedorn har lärt mig och andre lika så läragtige:

Ihr Dichter! - - - - - -
- - - - - - - - -
- - singt von milden Reben,
Von Rosenreichen Hecken,
Vom Frühling und von Tänzen,
Von Freundschaft und von Liebe;
Doch höhnet nicht die Gottheit,
Auch nicht der Gottheit Diener,
Auch nicht der Gottheit Tempel.
Verdienet, selbst im Scherzen,
Den Nahmen ächter Weisen.

Hvar Sak för sig; och ve den Författare som rifver ner en Kyrka, för at deraf bygga sig i stället et Lusthus: de behöfvas begge här i Lifvet, och om man uti begge lefver efter förmågan, så lefver man bäst. At vara gamal, at dageligen sakna en dosis af Lifskraft, at häröfver anställa hjertängsliga Betraktelser; det är at altför tidigt bygga förtroende med Döden och Förgängelsen: alt nog, när man så lefvat at man til slut kan säga med min Mandorff uti hans sköna Conte pastoral: Lysis & Themire, sedan han låtit gamle Herden Palemon välsigna desse begge sig älskande och snart förenande:

O Mort! tu peux fermer mes débiles paupières:
J'ai senti, j'ai goûté la joie & le bonheur.

Låter den Gode Guden, som öfverhopat mig ringa, til så föga lyckligt födde Man, med så ovanligt stora och liksom alt mera tiltagande Lyksaligheter mig åfven i sista Sommaren; så fogar han väl ock så til dessa dem, at få i Norrköping omfamna så ömt älskade Barn. När den Tiden kommer, skole vi då ock ~~närmare~~ förljufva Tankan och Känslan med detta så sälla Möte. Helsa imedlertid, aldraömast vår, lilla söta Stafva. Jag lefver och dör

Begges

Tillgifne och Tilgifnaste

Pappa G.

…dahl.

<u>Corrigenda.</u>

…f måste merändels …
…men när jag sedan me…
…pturer igenom, så fin…
…tta. Se här följande …
…fista Brefven

Af <u>den 28 Mar…</u>

…hela denna Regente…
…för hema -- och strax …
…Stenhof låser så står) fatt …

Til Bror Lindahl et litet Postscr. 159

Hälsa at tacka Lotta Stafsun
tjäbbt för hwarj 3die som wåra
Ref. Lotta kan aftonmålda
dagg skall tjäcka, i Ginet
för denna deltagandet och D. 31
Metrij, dannade Kortfördrag för alles vara
tjära. Ekaltes kan bilägges
praxt.

Dalbende til de svarta
Moln, som nu o uppstigit
på den Typographiske
Himmelen i Wang, lotta
jag Deputerat til Slottet i

afsad under Dn Garantie at
assecurare. Man skulle där
likväl altig ifrige någon de
emellan Schimmerat Fächer?
Det skulle högst förtrijta
[illegible] i andra fernare än Saal
til desse [illegible].

Hof Intendenten Sobl. Jeffe-
nete at vil [illegible] i dag til höge
Bref [illegible] Dn [illegible] allots
[illegible] Fader [illegible] ati Lin-
[illegible] [illegible] at [illegible] återvändra
Ungen upbijgd i min Ef. Välet
med [illegible]. G.

Til Min Lindahl. 160

Corrigenda.

Mina Bref måste merändels med Enspännare-brådskan expedieras; men när jag sedan med sedentarisk Sälmodighet läser dessa Scripturer igenom, så finner jag altid något at bättra och rätta. Se här följande Index expurgatorius uti de begge sista Brefven

Af den 28 Martii

-- bevandrat hela denna Regente-Längd -- läs: vandrat --
-- fåt ofta här hema -- och strax efter Tjenstgjöring här hema --
(om unge Stenhof läser så stå) fått på förra stället: härstädes --
-- eller Art. 119 uti -- läs: Art. 119 och 120 uti första Bandet --
De begge sista Perioderne uti Post scripto böra med Ziffror reduceras til sin naturliga ordning således:
2 Dit Bref --
1 X Låt mig --
uti Brefvet til Regerings-Rådet H. de Beckfell läs: --
Torg och Gator, samt upläste --

Af d. 2 Apr.

NB. N:o 1 af Hr Leopolds Billet bör icke stå i början af Brefvet och vid de orden: bilagde Billet, utan i Post-scripto, hvar det lämpeligare placeras således: Här vänl Billet N:o 1, Påsk-afton --

161

Til Herr Grosshandlaren
Joh. Nicl. Lindahl
i
Norrköping.

Stockholm, den 26 Apr. 1793.

Min Egen aldrakäraste John!

Herre Gud! hvilken Tidning medförde Dina Bref til mig och vår Almquist med sista Post! Vår vördnadsvärde, så hjerteligen älskade Lidén är icke mera hos oss. Jag lider mycket, och förmår således litet skrifva.

Alla bilagde Bref voro färdige innan Ditt Bref ankom: ty så långa Bref skrifvas icke på Post-timmarne. Brefven til Domprosten och Biskopen lämnas til D. Älf, i fall han kommer snart til Norrköping; eller och afgå de med första Post til Linköping.

Se här, Bäste Du, Fullmagt at få ut mina Bref, och nommement nu genast det sista härifrån den 19 afgångne. Du bryter det, skickar Fröken Adlerberg sin Granlåt, och begge Brefven til Sal. Lidén fogar Du til Domprostens Bref. Af hela denna min sista Depêche til Sal. Förtroendes-Vännen skal Du få särskild afskrift för Din Samling.

Widare ber jag Dig at skrifva mig omständeligen om hela Sjukdomen, Sinnelaget, Döden och Begrafningen. Minnet af sådan Man böre vi på alt sätt ära och vårda.

Min Hustru har bitterligen begråtit honom, och alla de mina deltaga uti ~~min~~ vår så stora som billiga Sorg. Alla hälse vi Eder Begge.

Omfamna i synnerhet Lilla Stafva på mina vägnar, och förmäl min vördnad til K. Fader Pehr.

Jag är altid Din tigifraste Lappa.

NB Bref-lappen til Sal. Lidén med min egen Hand af d. 19 lämnas icke til Domprosten, utan återgår til mig.

P.S. Messlingen går all ~~[illegible]~~ sådan starkt. Hos Kammarh: Baron Carl de Geer, hvars Grefvinna Höpken, Dotter af Riks-Rådet, dog af densamma, ligger nu en gosse, hin Personne, efter Miss d'Alton.

d. 30 Apr. 93.

Tack, aldrabäste Du, för [illegible] De-pescher med en Bilaga, som jag fick igår.

Om en el. twänne dagar skal Du få en Retur-Depesche. Hoppas mi [illegible] på dessa [illegible]; afgick härifrån d. 26.

Med Ehregold har jag [illegible] i dag [illegible] uplåst för honom Dit Postscriptum.

För alting [illegible] a Detecho Merli af D. Wessing, med hvad mera, jag bad om i mitt bref.

Kyss lilla [illegible] midt på munnen, både för honom u. [illegible] i [illegible] af de sanna [illegible]. Jag har kysst den många gångor, et skolde de fröjdas uti mi bästa Lada.

Gud välsigne er Bägge!

Gjörwell.

STOCKHOLM

69

à Monsieur

Monsieur Jean Nicolas Lindahl

Negociant

à Norrköping.

Stockh. d. 3 Maji 93.

Min Egen allrakäraste [illegible]

Med [illegible] var [illegible]

undfå förmedelst mina ömaste

Tacksägelser för Brefvet af d. 29

med Hr Nettelbladt;

(ialt deri ansedt [illegible].

Mit sista var af d. 30.

är icke min [illegible] rett?

[illegible] Leopold dess återgår

[illegible]. Helsningar fra

hon genast.

Välbetänkt, at [illegible]

[illegible] politicum icke afgår

til Linköping: det blir

dervid.

Men ~~mit~~ min lilla egenhändiga

Införands = Copp til Sal. Lidén
med lista ifrån at dubla Dusk-
Djuren, fick jag tilbaka
med de lista ingångne. Om jag
minnes rätt stöter den med
en lita ofullgjörlig expectoration
⅓. om Fru Jammer i ordet (?) af Sal.
Vahrweys. groslage Demeling (?),
at Correspondenten emellan den
första Seminariel Gubben
Talemen munde få ofri marsa att
upgöra, sedan han fullgjordt
sin skyldighet med Möbet (?)
emellan Professor Marie (?).

Min bästa Commission til Fru Lidén war den, att
ändå befordra min Maadrijs Chatte [illegible]
på Fästandsdagen Toilette: hon war afskildt
den. Trimodl. gamla Mormoders. Dessh.

Glader intet, att Gubben Samuel fick
läsa Lista Fritkomsts Anteckningar til Stefan,
Fy! det om Ad. war ju något nytt, men
att han skulle tillåtas läsa högst Granlit[illegible]
Berättat til hon den i fästen på Djurgården

var nöjset mot mig både apsist
at hälsa Drottningen till slut, så
ville hvarf gjöra en serenad at
hälsa Nanny: bedömer
säsd tilägga at Misstänkt,
hvarest alt skedde pour ~~plaisir~~
faire un plaisir sur-cannoent
à la belle Christine.

Bilagan Dumonniers vissa
engravande detrail i gamla
i Riddelen, under var e Ca-
jonchen Indelta, hvarmed
ankomsten skulle i Hamburg
uttomma Caricatur.

Alt hvad Min skulle begärt
skal ämnna sa fort N. 81. hämnas
skrifter värt.
Jag slutar och begge en i
famn. G.

tack för Brunnsdahl i Stoft al lag ock Commissionärer till ~~Revel~~ ceval och under till
D. Lidner hälsa.

Til Fru Gustava Eleonora Lindahl.

Stockholm, den 10 Maji 1793.

164

Min Egen Lilla Söta Stafva.

De hjerteligaste Tacksägelser hembäras Dig för Bref och Postskripta, ehuru de til en stor del angåt en för mit Hjerta den mäst ömande Förlust -- ty at sakna för min Vänskap, för Lärdoms-Historien en Lidén, vil säga mer än mycket --: dock låtom oss fälla Förlåten, bakom hvilken han nu hvilar sött; utbedja oss af Gud at vinna hans Tålamod, Ståndagtighet och fruktansfria Död.

Här hos oss, Gudi Lof! råda Hälsa och Glädje. Sedan Du och Calle varit så goda, at, ehuru på Din Söta Johns ädelmodiga Bekostnad, emottaga och hyssa min af Herr Professor Sergell gjorde Medaillon, ville jag at Louise icke heller skulle blifva aldeles lottlös, hvad denna min Skugga beträffade; lät således måla mig af Professor Krafft, som åter med mästerlig både Likhet och Colorit upplifvat den gamle Gubben, som nu sitter öfver Sophan uti Louises Sängkamare. Alle beundra Likheten och den Glädje, som finnes därjämte uttryckt; hvadan åter Klagomålen blifvit inom oss förnyade, hvarföre lilla Stafvas så vackra och fina Ansigte icke skulle blifvit af samme Konstnär likare gjordt! Men jag förstår: Konstnären, sjelf Gubbe, lyckas bättre med Gubbe-ansigten, än med unga Skönheters så intagande Blickar, så förtjusnings-fulla Anletsdrag. Se här bifogas lilla Correspondancen med Louise, varande detta Söta Fars Portrait. Äfven tilfogas et Bref ifrån Lilla Artisten. Han har nyss varit i Upsala, rider, hostar och danser om hvartannat, samt träter litet emellanåt med Söta Mor och Archiater Hellman.

Cousin Wallin är nu gift, och hans unga Fru har varit hos oss. Hon ser aldeles ut som hon är, sjelfva Godheten och Modestien; men, Herre Gud! hwad som tillika väckte vår öma oro, hon ser därjämte så sjuklig ut, har efter al liknelse bära Lungsoten och blir icke gamal. Hon är 25 år och en förträffelig Hushållerska. Ack! hvarföre skola icke alla goda Människjor få blifva minst 100 år?

Nu är Majii Månad ingången; härligt och skönt Väder. i Måndags var jag för första gången på Djurgården; och det i Sällskap med Söta Mor, som plockade där, och just utanföre Planket af den så kallda Captensudden, de första Blomor åt mig. De hafva nu redan sit lilla Convolut med sin Påskrift, likasom de begge sköna Blomorna, hvilka Du skickade mig. Månne jag kysser alla dessa Naturens så sköna, så oskyldiga Gåfvor, mig räckta af de aldrakäraste Händer? — i Tisdags voro Mormor och Bror Carl Axel hos oss til middagen, och hade med sig en ny Fruntimers-Connoissance, en Fröken von Schneidau, som har 2:ne käcke Officerare vid Arméens Flotta til Bröder, och var intime vän med sal. Brägerskan Hedda. Som hon sörjer henne så mycket, så har Söta Mor utbedt sig den förmånen, at kunna på något sätt få ersätta denna saknad. Hon är til växten et stort Fruntimer, några och tjugo år, af et ganska godt tycke, men ser något sjuklig och trycket ut. Jag känner henne bara til utseendet. Om aftonen hörde jag Sylvain af Marmontel med Gretrys Musik: alt särdeles vackert och i det mästa väl speladt. — Men i Onsdags var en skön Högtidsdag för Hjertat. Jag och min Mandorff hemburo för första gången under vår Samanlefnad de gemensama Offren åt Naturen; vi vandrade omkring uti Djurgårdens täckaste Parker, och åto en Pastoral-middag, kryddad med Vänskapens öma fria och glada Språk; vi njöto, vi välsignade lifvet.

Han,

Han, denne Naturens Fosterson, som altid förtjuses under Naturens Dyrkan, har aldrig varit behagligare uti mina ögon än den Dagen. Hans Hår låg fritt och uti fladdrande lockar omkring det unga, vackra och glada Ansigtet, och innan vi satte oss til bords, räckte jag honom Gessner, som således var vår tredje Man -- ack! hvilket Sällskap! då han stod framföre mig, mot et öpet Fönster och en den härligaste utsigt, och läste med full känsla för mig Gessners första Idylle: An Daphnen, som börjar med den glada Skaldmöens flykt undan Verlds-bullren för at njuta och besjunga Naturen, Sälheten uti Naturens Sköte -- die leichte Flöt' in ihrer Hand. Ack! aldrig har unge Mandorff set skönare ut, set lyckligare ut, än under denna Läsning, och med det ansigtet söker nu Professor Kraft aftekna honom, hvilket Portrait sedan komer at äga et rum uti mit Cabinet. Hans unga Själ är nu full af glädje; ty han studerar hvar dag mera Visheten och Naturen, bringar detta Studium uti Systême, fäster dess Principer uti sit Begrep och sina Känslor. Döm då sjelf om jag har orsak at älska denne min Eleve! Til Din söta Johns Bref fogar jag en afskrift af vår sista Förtroendes-Corresspondance, men til Dig bilägger jag hans sista Billet doux til mig.

Jag omfamnar och kysser Dig hjerteligen. Altid är jag Din tigifnaste Pappa.

Bilagor.

Til Kl. Secreteraren Jon. Carl Linnerhielm.

Min lilla Bästa Bror Carl!

Aldrig har jag vid någon gladare moment kunat fått Dit sista vänskapsfulla Bref; ty min så älskade söta Far skickade mig det jämte sit Portrait, hvilket är oändligen likt. Jag vardt så öfverhopad af glada Känslor, at jag hela den förmiddagen ej kunde

kunde hålla mig ifrån at gråta. Jag behöfver ej beskrifva Dig, min egen Bror Carl, hwad denna Present gjorde för et djupt intryck på mig. Du, som sjelf har et ömt och känslofullt Hjerta, kan lätteligen imaginera Dig det. Också har jag satt min älskade Söta Fars Portrait i min sängkammare, för at desto oftare kunna glada mig af åskådandet.

Du är obeskrifveligen god, som så ömt deltar i mina små olägenheter; och skal jag visserligen icke underlåta at nyttja det medel Du bedt mig bruka, om jag kommer at behöfva det. Du kan intet inbilla Dig huru glad jag är deröfver, at Du kommer i Höst til Stockholm; men at Du ej tar Din aimabla Fru samt Din lilla Ängel med Dig, det kan jag intet förlåta: ty då är jag säker at Du intet kommer hel och hållen, och Du kan väl begripa, at sedan vi så länge ej sett en så god Vän, så ville vi rå om hela vår lilla älskade Bror Carl.

Din Commission, min lilla Bror Carl, har jag rigtigt uträttat. Jag lät min lilla Calle sjelf läsa det, efter jag ej så noga kunde förstå det; och han har lofvat at lemna det åt Bror Gustaf, som Du bad mig om. Min Calle, som ändeligen helsar Dig, skal visst med det första ha äran skrifva Dig til mera tydligt i denna Sak.

Nu börjar det bli rätt vackert och grönt ute; hwarföre vi också snart flytte til Haga. Kunde jag ändå ~~[illegible]~~ transportera Dig til mig på en enda Dag, hwad Du där skulle finna förtjusande ämnen för både Dit Hjerta och Dit öga!

Adieu, bästa vän! Jag omfamnar Dig med min oupphörliga vänskap.

Louise Gjörwell

4

Til Herr Grosshandlaren Joh. Nicl. Lindahl i Norrköping. Stockholm, den 10 Maji 1793. 165

Min Egen Aldrakäraste John.

Förlåt, Bäste Du, at jag ej med sista Posten skref Dig något Bref; men sannerligen jag fick ej tid, ty et oväntadt Besök af min Svärmor medtog Eftermiddagen, så at jag bara hann med at försegla en tjockt Depêche, som jag hoppas blifvit bruten af Dig Sjelf, icke af Stadens Fiscal. Jag fortryter detta Dröjsmål så mycket mera, som jag af dit med Gårdags-Posten ingångna K. Bref af den 6 dennes finner, at med Bindningen och affärdningen af Reliquiæ Lidénianæ så mycket hastar, at mina begge sista Bref icke torde få något rum uti Slut-Bandet af Bref-Samlingen. Detta hade jag aldrig kunnat neka, och det hade Du, med Herr Bruks-Patron Pasch, kunnat Sjelfkraft gjöra. Är Bandet färdigt, så kunde, om så åstundas, dessa begge Bref biläggas de öfriga Sakerne uti Skrinet, och på det förseglade Omslaget skrifvas: — Gjörwells sista Bref til — — d . . . : de voro Trettio-åra Vänner.

Der äntteligen, at min käraste Broder genast låter förmåla min ödmjukaste Helsning hos Herr Bruks-Patron Pasch med försäkran, at jag rigtigt fåt hans begge så interessante Bref, och at jag skal med det aldraförsta besvara dem, bara jag får först tala med Herr Professor Sergell; förmodeligen sker det med näste Post. Jag har utomdes i dag en stor Depêche at låta afgå til Linköping.

Se nu, aldrakäraste min John, har jag et nödigt och godt ord at säga Dig. Salig Lidén är död, således uphörer min Brefväxling med honom; äfven afgå inga Bolags- eller blott Lärnings-Bref mera til des Broder i Linköping; det vil säga: Du blir hädanefter min endaste Förtroendes-Correspondent uti Norrköping. Alt går under din directe Adresse, och hwad jag skrifver Dig til, läses af ingen dödelig hwarken inom eller utom orten, mer än af Dig Sjelf och vår Lilla Stafva. På visst sätt är detta Bref N:o 1 af denna nya Brefväxling.

Salig Lidéns Död sörjes af alla, som äga känsla för Religion, Dygd och Lärdom; kanske några få älskade honom icke för hans med dem olika Politiska Tänkesätt; men visserligen måste ocksa de gjöra hans förträffelige Caractere al rätvisa. Ibland hans hela vänner var ofelbart den vittre Hr Leopold. Jag lät honom genast veta Lidéns Död; och hans Svar til mig lydde således: "Jag är innerligen rörd öfver Prof. Lidéns Död. Alla hans förtjenster och mångåriga lidelser måla sig på en gång för mitt minne. Sannerliga var det en märkvärdig Man. Herr Assessorn lämnas där af en god och gamal vän. Jag känner rätt väl hwad det bör kosta på. Men vi begge, — äfven vi, som nu sörje Lidén, huru länge kunne vi väl behöfva sakna honom? Huru långt försteg lär han väl lämna oss"? — Det är märkeligt, at Hr Leopold talte med mig häromdagen rätt eftertryckeligen, eller med egen

känbar

kännbar öfvertygelse om Själens Odödlighet och vår säkra Reconvention efter Döden. Alt för gerna! sade jag; men det hindrar dock icke, at man tager sit Skadestånd sjelf redan här i Lifvet, så mycket man förmår. Den stora Uprättelsen blir däremot en Rättvisa, som Gud efter sin oss än fördolda Oeconomie får åter tildela: uti mina ögon blir den dock altid en Nåd; ty hwad kan vår bristfälliga, ja vår affälliga Natur fordra, hwad vänta, af den så infallible Domaren?

Dina sköna både egna och andras anförde Tankar, i anledning af din Förlust uti Sal. Lidéns Person, bifallas af mig til alla delar: och där njuter Du, Bäste Vän! det Ljus, den Tröst, ja den Sötma, som Literaturen räcker oss äfven under de mäst smärtande Lidanden. I synnerhet har det behagat mig, at finna en så vid och klar Horizont inom Begreppet hos en Tysk Catholik, jag menar Fred. Mich. Vierthaler, född Österrikare och sedan 1791 Schul-Director i Saltzburg. Dock måste man ock bekänna, at Ärke-Stiftet Saltzburg öfverhöljes icke nu mer af det hiskeliga mörker, som omkring 1730 fördref så många Lutheraner ifrån hus och hem, och styres nu af en ibland Tysklands upplystaste Prelater, Grefve Hieronymus Colloredo.

Af bilagde Förtroendes-Bref til min Mandorff intager Du aldrabäst Missödet, som drabbat de Studerandes i Upsala Skrifter. De utgjöra 4½ ark i 8, hålla 66 sidor, och slutas den sista med Custoden: Mi[ne Herrar! Deras Sammankomster hafva likaledes blifvit förbudne; hwadan de Studerande inkommit hos H. K. H. Hertigen-Regenten, såsom Academiens Canceller, med underdånig Ansökning, at detta Förbud måtte återkallas. Uti detta Högmål äger jag ingen röst, utan afwaktar Regentens slutteliga yttrande. Uti Lund har man åter börjat med Practiken och, såsom Rubriken lyder ifrån Generalen von Platen, uti dess underdånige Rapport til Regenten, hafva Studenterne där anstält den 9 Mart. eller under sjelfva Jubel-Högtiden et Oväsende -- och, som det förljudes, medelst en adelig Bals totale derangerande -- hwaröfver är nu satt en urtima Domstol, hwars Protocoller Professor Lundblad utlöst och utgifver. Jag låter komma dessa Acter med Posten.

Men ifrån Politiska Farsoter vil jag nu komma til de blott animaliska. Således har grasserat och grasserar ännu här i Residenset en fast almännelig Messling, och har af denna Pestilentia stupat en af våra förnämaste och skönaste Damer, den ofrike Kammarherrens Baron Carl de Geers Husfru, Eleonora Wilhelmina, Doter af Riks-Rådet Grefve von Höpken, född den 25 Sept. 1755 och död den 20 sistl. April blott efter några få dagars Sjukdom. Messlingen började där i Huset med en ung Baron Durietz omkring 16 år, son af den nyss afl. Generalen, och som var Landshöfding i Götheborg år 1788, då Sal. Konungen kom och frälste denna Götha-Rikets Hufvudstad. Han är Systerson af Kammarherren, skal komma i gula Gardet, smittade äfven sina Cousiner Fröken Wilhelmina och den äldre Sonen Baron Carl, denne på 10:de året och en af de skönaste ädlingar man vil se, just dugelig uti den Gustavianske Stylen: dessa sina Barn skötte

Modren

Modren sjelf, fik Messlingen och dog. Fru Grefvinnan var i det Huset sjelf sjunde sjuk, af denne fatale Sjukdom, och ibland dem var äfven Miss d'Alton; men alla gingo den igenom, hon allena offrades. Hon begrofs i Jacob, men Liket fördes til de Geerska Famille-Grafven i Upsala. Hon var en Fru af stort vett och ägde många af sin Herr Faders Egenskaper. När jag tilbragte Sommaren 1756 hos Riks-Rådet på Fogelbro, var hon et helt litet Barn, och hörde då ofta huru den uti sina Barn jufst förtjuste Fadren gik omkring uti lilla Frökens rum, bar henne på sin arm och trallade Vagge-visan: Pappa och Mamma och lilla Fröken ulla -- Hon var af senare Giftet. Hans Son af förra Giftet sof uti samma rum som jag, dock uti sin egen Säng. Hvar Morgon kom Excellencen in och väckte honom med Caresser. Denne Son hushållade sedan icke mycket med sin Hälsa, blef snart förledd och dog af tilstött Hectik. Den andre Sonen, eller af senare Giftet, var då än icke född. Vacker som en dag, tilbads han icke mindre af Fadren, fik al god Education och handleddes en tid äfven af den vittre Hr Regnér; men började tidigt visa tekn til fånighet, som tiltog alt mer, och är han nu föga annat än Halfgalen, bor och äter allena här i Staden strax bredvid Kamarherren de Geer på Stora Grågårds-gatan. Hvilket Misöde för en så stor Man, som Grefve von Höpken! Denne Herre dog här i Stockholm den 9 Maji 1789, och hann således öfverlefva sin Mågs, förenämnde Kamarherres, Entledigande utur Riksdags-Arresten på Fredrikshof. Han begrofs ocksa i Jacob; men Liket fördes til Salems Kyrka uti Södermanland, icke långt härifrån och som man reser förbi, när man far til Norrköping. - Efter vi nu kommit at vidröra den Högvälborna Mortalitets-Listan, så har icke längesedan, eller den 31 Martii, med Döden afgått Herr Director Fred. Achatius von Usedom, som skedde på Marielund i Halland, hvar han dog uti sit 74:de år hos en sin Slägtinge, men var af sig sjelf en Seigneur de la Pomeranie & de très grande Famille, samt hade varit Director eller, såsom det hos oss heter, President i Kongl. Hof-Rätten uti Greifswald; men då den undergik sama Gustaviranska Refft som Götha Hofrätt, så dansade ocksa Herr Presidenten ifrån sin Stol, hvilket skedde omkring 1778. Dock denne Herre måtte icke altid haft det renaste samvete: ty innan han engagerade sig uti vår Tyske Hofrätt hade han tjent i Preussen och där undergått en högst obehaglig Afstraffning; så at, när man sedan i Berlin fik höra, at han blifvit President uti et Justitie-verk, kunde man icke nog förundra sig öfver Herrens så solida Omvändelse. Saken omtalas eljest öfveralt uti vårt Pommern. Därifrån förskrifver sig äfven en nyl. här afliden dock ofrälse-Cavalier; Hr Ernst Westphal, Lieutenant vid vårt Götha Garde, och som dog härstädes den 15 Apr. uti des 31:sta år. Hans Far, om jag minnes rätt, Stralsunds-bo, var en stor Avanturier, vandrade ut på sin Profession, kom til Holland, vidare til Batavia, vann där stora Penningar per Genitivum & per varios alios casus, kom hem med Fru, Barn, Morer och Capitaler, lefde och lyste i Stralsund med alt Ostindiskt både Pråt och Ofόrstånd, förlorade Capitalerne först, Förståndet sedan och dog på Dårhuset i Rostock -- ty man har den seden i Stralsund, at, för Scandalens undvikande, inqvartera sina förnäma Dårhus-hjon uti Rostock --.

Sonen

Sonen blef Militaire, var med i Finska Kriget, höll sig käkt, blef Riddare och sist Lieutenant vid et af Lif-Garderne. Vid samma Götha Garde tjenar nu ocksä en annan ung Stralsunds-bo, Hr Capit. With. Hercules, en af våre vackraste Militairer, Son af en äfven för detta svåra rik Man i Stralsund af där varande Patriciis, men som ocksä hade den olyckan, at blifva både fattig och galen. Olyckor således uti alla Stånd: de lämna oss mycket utrymme til nyttiga Betraktelser.

Af alt hjerta tackar jag Dig för den så goda och ömhetsfulla Invitationen, at äfven i år komma til Norrköping. Låter Gud mig och lilla Fru Brita Nora, som helsar Er Begge hjerteligen, lefva, så skole vi väl komma til eller efter Midsommaren; men den Glädjen, at kunna länge vistas hos så kära Vänner, neka oss, åtminstone mig, de vanliga Hindren. Mina små Affairer vela ändå hafva en jämn tilsyn; jag måste ocksä nödvändigt i Sommar hafva mit Kejs. National-Bibliothek uti någorlunda ordning, så at jag åtminstone hinner til slut med Dalkarls-arbetet: ty at lyfta och flytta Sextonde Seculi Folianter, Sjutonde Seculi Quartanter, kostar på Gubben uti slutet af Adertonde Seculo, som vänt oss vid at omgås med Duodecier och andra Berloques-arbeten. Ja ja! nog stråfvar jag alt in vid Grafvens brädd; men, Gudi lof! jag är munter och glad, ty jag gjör en god Gerning, jag lättar mödan för andre, jag har Barn och Vänner omkring mig på alla sidor, som tilfredsställa Själen, som lifva Sinnet: således bör jag bara tacka för min sälla Lott, icke mycket klaga --- Gud har alt ersatt. Skulle jag då icke vara nögd? Jo, med Gudi Hjelp skal jag vara och förblifva det. Under dessa Känslors åtnjutande och lycksaligande, omfamnar jag äfven i synnerhet Eder Begge, älskvärda Barn, och lägges jag visserligen uti min Graf såsom

Eder

Ligifnaste Pappa.

BREF ifrån Kongl. Bibliothecarien C. C. Gjörwell til Herr Grosshandlaren Joh. Nicl. och Fru Gustava Eleonora Lindahl; dat. Stockholm, den 10 Maji 1793.

Collectio Gjörwelliana.

Innehåll:

Til Herr Lindahl: 1) Min sista Bref-Depêche til Hr Prof. Lidén. 2) Hr Lindahl hädanefter min endaste Förtroendes-Correspondent i Norrköping. 3) Hr Leopold tror på Själens Odödlighet och vårt tilkommande Skadestånd. 4) Hr Verthaler. 5) National-Conventet i Upsala. 6) Ovässendet i Lund. 7) Fru de Geers Död. 8) R. R. Grefve von Höpken förgudade sina Barn. 9) Yngre Sonen skön och galen. 10) Director von Wesedom. 11) Lieut. Westphal och Capit. Hercules. 12) Resa til Norrköping lofvas. – Bilagor: 1. Ansökning af de ofrälse Studerande i Upsala at åter få öpna deras Samankomster. 2. Trenne mina Bref til Secreter. Mandorff.

Til Fru Lindahl: 1) Hr Prof. Lidéns Död. 2) Mit Portrait gifvet til Fru Almquist. 3) Fru Wallin född Croneborg. 4) Vårens första Blomor mig räckte af de aldrakäraste Händer. 5) Fröken von Schneidaw. 6) Mit och Secreter. Mandorffs första gemensama Offer åt Naturen. – Bilagor: 1. Bref ifrån Fru Almquist til Kongl. Secreteraren Jon. Carl Linnerhielm. 2. Billet ifrån Söta Far til Fru Almquist. 3. Hennes Svar. 4. Billet ifrån Secr. Mandorff til Söta Far.

Min Egen Aldrabäste John!

Förlåt, Bäste Du, at jag ej med siste Posten skref Dig något Bref; men sannerligen jag fik ej tid: ty et oväntadt Besök af min Svärmor medtog Eftermiddagen, så at jag bara hann med at försegla en tjukt Depêche, som jag hoppas blifvit bruten af Dig sjelf, icke af Stadens Fiscal. Jag förtyter detta Dröjsmål så mycket mera, som jag af dit med Lördags-Posten ingångna kära Bref af den 6 dennes finner, at med Bindningen och afsändningen af Reliquiæ Lideniana så mycket hastar, at mina begge siste Bref icke torde få något rum uti Slut-Bandet af Bref-Samlingen. Detta hade jag aldrig kunnat neka, och det hade Du, med Herr Bruks-Patron Pasch, kunnat sjelfkraft gjöra. Är Bandet färdigt: så kunde, om så åstundas, dessa begge Bref biläggas de öfriga Sakerne uti Skrinet, och på det förseglade Omslaget skrifvas: --- Gjörwells sista Bref til --- Lidén: de voro Tretio-åra Vänner.

Beder äntligen, at min Käraste Broder genast låter förmäla min ödmjukaste Helsning hos Herr Bruks-Patron Pasch med försäkran, at jag rigtigt fåt hans begge så interessanta Bref, och at jag skal med det aldraförsta besvara dem; bara jag får först tala med Hr Professor Sergell; förmodeligen sker det med nästa Post. Jag har utomdes i dag en stor Depêche at låta afgå til Linköping.

Se nu, aldrakäraste min John, har jag et nödigt och godt Ord at säga Dig. Salig Lidén är död, således upphörer min Brefväxling med honom; äfven afgå inga Bolags- eller blott Läsnings-Bref mera til dess Broder i Linköping; det vil säga: Du blir hädanefter min endaste Förtroendes-Correspondent uti Norrköping. Alt går under Din directe Adresse, och

hvad

hvad jag skrifver dig til läses af ingen Dödelig, hvarken inom eller utom orten, mer än af Dig sjelf och vår lilla Stafva. På visst sätt är detta Brefvet N:o 1 af denna nya Brefväxling.

Salig Lidéns Död sörjes af alla, som äga känsla för Religion, Dygd och Lärdom; kanske några få älskade honom icke för ~~hans~~ hans med dem olika Politiska Tänkesätt; men visserligen måste också de gjöra hans förträffelige Caractere al rätvisa. Ibland hans hela vänner var ofelbart den vittre Hr Leopold. Jag lät honom genast veta Lidéns Död; och hans svar til mig lydde således: "Jag är innerligen "rörd öfver Prof. Lidéns Död. Alla hans förtjenster och mångåriga Lidelser måla sig "på en gång för mitt minne. Sannerliga var det en märkvärdig man. Herr Assessorn "lämnas där af en god och gamal vän. Jag känner rätt väl hvad det bör kosta på. "Men vi begge, – äfven vi, som nu sörje Lidén, huru länge kunne vi väl behöfva "sakna honom? Huru långt försteg lär han väl lämna oss?" – Det är märkeligt, at Hr Leopold talte med mig häromdagen rätt eftertryckeligen, eller med egen kännbar öfvertygelse, om Själens Odödelighet och vår säkra Re~~...~~conventtion efter Döden. Altför gerna! sade jag; men det hindrar dock icke, at man tager sit Skadestånd sjelf redan här i Lifvet, så mycket man förmår. Den stora Upprättelsen blir däremot en Rätvisa, som Gud åter efter sin oss ännu fördolda Oeconomie får tildela; uti mina ögon blir den dock altid en Nåd: ty hvad kan vår bristfälliga, ja vår affälliga Natur fordra, hvad vänta, af den så infallible Domaren?

Dina sköna både egna och andras anförde Tankar, i anledning af din Förlust uti Sal. Lidéns Person, bifallas af mig til alla delar; och där njuter Du, Bäste Vän, det Ljus, den Tröst, ja den Sötma, som Literaturen räcker oss äfven under de mäst smärtande Lidanden. I synnerhet har det behagat mig, at finna en så vid och klar Horizont inom Begreppet hos en Tysk Catholik, jag menar Hr Fred. Mich. Vierthaler, född Österrikare och sedan 1791 Schul-Director i Saltzburg. Dock måste man ock bekänna, at Ärke-Stiftet Saltzburg öfverhöljes icke nu mera af det kyrkeliga mörker, som omkring 1730 fördref så många Lutheraner ifrån hus och hem, utan styres nu af en ibland Tysklands upplystaste Prélater; Grefve Hieronymus Colloredo.

Af bilagde Förtroendes-Bref til Min Mandorff intager Du aldrabäst missödet, som drabbat de Studerandes i Upsala Skrifter. De utgjöra 4½ Ark i 8, hålla 66 sidor; och slutas den sista med Custoden: Mine Herrar! Deras Sammankomster hafva likaledes blifvit förbudne; hvadan de Studerande inkommit hos H. K. H. Hertigen-Regenten, såsom Academiens Canceller, med underdånig Ansökning, at detta Förbud måtte återkallas. Uti detta Högmål äger jag ingen röst; utan afvaktar Regentens slutteliga Utslag. Uti Lund har man åter börjat med Practiken och, såsom Rubriken lyder ifrån Generalen von Platen, uti des underdåniga Rapport til Regenten, hafva Studenterne där anstält den 9 Mart. eller under sjelfva Jubel-högtiden et Oväsende – och, såsom det förljudes, medelst en adelig Ådels totale derangerande.. hvaröfver är nu satt en Urtima Domstol, hvari Protocoller Professor Lundblad utlöst och utgifver. Jag låter komma dessa liter med Posten.

Men

Men ifrån Politiska Farsoter vil jag nu komma til de blott animaliska. — Således har grasserat och grasserar ännu här i Residenset en fast almännelig Messling, och har af denna Pestilentia stupat en af våra förnämaste och skönaste Damer, den ofrikke Kamarherrens Baron Carl de Geers Husfru, Eleonora Wilhelmina, Dotter af Riks-Rådet Grefve von Höpken, född den 25 Sept. 1755 och död den 20 sistl. Apr. efter blott några få dagars Sjukdom. Messlingen började där i Huset med en ung Baron Duriez, omkring 16 år, Son af den nyss afl. Generalen och som var Landshöfdinge i Götheborg år 1788, då Sal. Konungen kom och frälste denna Götha Rikes Hufvudstad. Han är Systerson af Kamarherren, skal komma i gula Gardet, smittade äfven sina Cousiner, Fröken Wilhelmina och den äldre Sonen Baron Carl, denne på 10:de året och en af de skönaste ådlingar man vil se, just dagelig uti den Gustavianske Stylen. Dessa sina Barn skötte Modren sjelf, fik Messlingen och dog. Fru Grefvinnan var i det Huset sjelf sjunde sjuk af denna fatale Sjukdom, och ibland dem var äfven Miss d'Alton; men alla gingo den igenom, hon allena offrades. Hon begrofs i Jacob; men Liket fördes til De Geerska Famille-Grafven i Upsala. Hon var en Fru af stort vett, och ägde många af sin Herr Faders Egenskaper. När jag tilbragte Sommaren 1756 hos Riks-Rådet på Fogelbro, var hon et helt litet Barn, och hörde då ofta huru den uti sina Barn just fortjuste Fadren gik omkring uti lilla Frökens rum, bar henne på sin arm och trallade vagge-visan: Pappa och Mamma och lilla Fröken Ulla — . Hon var af senare Giftet. Hans Son af förra Giftet sof uti samma rum, som jag, dock uti sin egen Säng. Hvar morgon kom Excellencien in och väckte honom med Caresser. Denne Son hushållade sedan icke mycket med sin Hälsa, blef snart förledd och dog af tilstött Hectik. Den andre Sonen, eller af senare Giftet, var då än icke född. Vacker som en dag tilbads han icke mindre af Fadren, fik al god Education och handleddes en tid äfven af den vitre Hr Regnér; men började tidigt visa tekn til Fånighet, som tiltog alt mera, och är nu föga annat än Halfgalen, bor och äter allena här i Staden strax bredvid Kamarherren de Geer på Stora Trägårds-gatan. Hvilket misöde för en så stor Man, som Grefve von Höpken! Denne Herre dog här i Stockholm den 9 Maji 1789, och hann således öfverlefva sin Mågs, förenämnde Kamarherres, Entledigande utur Riksdags-Arresten på Fredrikshof. Han begrofs också i Jacob, men Liket fördes til Salems Kyrka uti Södermanland, icke långt härifrån och som man reser förbi, när man far til Norrköping. — Efter vi nu kommit at vidröra den Högvälborna Mortalitets-Listan, så har icke länge sedan, eller den 31 Martii, med Döden afgått Hr Director Fred. Achatius von Usedom, som skedde på Marielund i Halland, hvar han dog uti sit 74:de år hos en sin Slägtinge, men var af sig sjelf en Seigneur de la Pomeranie & de très-grande Famille, samt hade varit Director eller, såsom det hos oss heter, President i Kongl. Hofrätten uti Greifswald; men då denne undergik samma Gustavianska Rafst som Götha Hofrätt, så dansade också Herr Presidenten ifrån sin Stol, hvilket skedde omkring 1778. Dock denne Herre måtte icke altid haft det renaste Samvete: ty innan han engagerade sig uti vår Tyska Hofrätt hade han tjent i Preussen, och där undergått en annan högst obehaglig afstraffning; så at, när man i Berlin fik höra, at han blifvit President uti

et

et Justitie-Verk, kunde man icke nog förundra sig öfver Herrens så solida Omvändelse. Saken omtalas ej just öfverallt uti vårt Pommern. Därifrån förskrifver sig äfven en nyl. här afliden, dock ofrälse Cavalier, Hr Ehrenfried Joh. Ad. Westphal, Lieutenant vid Götha Garde, och som dog härstädes den 15 Apr. uti des 33:dje år. Hans Far, om jag minnes rätt, Stralsunds-bo, var en stor Avanturier, vandrade ut på sin Profession, kom til Holland, sedare til Batavia, vann där stora Penningar per Genitivum & per varios alios Casus, kom hem med Fru, Barn, Morer och Capitaler, lefde och lyste i Stralsund med alt Ostindiskt både Prål och Oförstånd, förlorade Capitalerne först, Förståndet sedan, och dog på Dårhuset i Rostock. -- ty man har den Seden i Stralsund, at, för Scandalens undvikande, inqvartera sina förnäma Dårhus-hjon uti Rostock. Sonen blef Militaire, var med i Finska Kriget, höll sig käkt, blef Riddare och fick Lieutenant vid et af Lif-Garderne. Vid samma Götha Garde tjenar nu också en annan ung Stralsunds-bo, Herr Capit. Wilh. Herculus, en af våre vackraste Militairer, Son af en äfven för detta svåra rik Man i Stralsund af där varande Patriciis, men som hade också den olyckan, at blifva både fattig och galen. Olyckor således uti alla Stånd: de lämna oss mycket utrymme til nyttiga Betraktelser.

Af alt hjerta tackar jag Dig för den så goda och ömhetsfulla invitationen, at äfven i år komma til Norrköping. Låter Gud mig och lilla Fru Brita-Nora, som hjerteligen helsar Er Begge, lefva; så skole vi väl komma til eller efter Midsommaren; men den Glädjen, at kunna länge vistas hos så kära Vänner, nekas oss, åtminstone mig, af de vanliga Hinder. Mina små Affairer vela ändå hafva en jämn Tilsyn; jag måste också i sommar nödvändigt hafva mit Resp. National-Bibliothek uti någorlunda Ordning, så at jag åtminstone hinner til slut med Dalkarls. arbetet: ty at lyfta och flytta Sextonde Seculi Folianter och Sjutonde Seculi Quartanter, kostar på Gubben uti Slutet af Adertonde Seculo, som vänt oss vid at omgås med Duodecer och andra Berloquet. arbeten. Ja, ja! nog ströfvar jag alt in vid Grafvens brädd; men, Gudi lof! jag är munter och glad, ty jag gjör en god Gerning, jag lättar mödan för andre, jag har Barn och Vänner omkring mig på alla sidor, som tilfreds-ställa själen, som lifva Sinnet: således bör jag bara tacka för min sälla Lott, icke mycket klaga --- Gud har alt ersatt. Skulle jag då icke vara nögd? Jo, med Guds Hjelp skal jag vara och förblifva det. Under dessa Känslors åtnjutande och lyckönskande omfamnar jag Eder Begge; och lägges jag visserligen uti min Graf såsom

Eder

tilgifnaste Pappa.

Bilagor.

Bilagor.

1.

Underdånig Ansökning hos H. K. H. Hertigen-Regenten och Upsala Academies Canceller, af den där studerande ungdomen, om återkallandet af Des Förbud emot de Studerandes Sammankomster, upsatt uti April 1793.

Det har altid för milde Regenter varit den kusraste Tilfredsställelse, at emottaga de bönfallande och gjöra Nåd: för et högt Hjerta, för en Furste af E. K. Höghets Upplysning och ädelmod, gifves dock en ännu större Sälhet och ära, den at upprätta de Lidande och at gjöra Rätvisa. — At anropa denna kan ej vara et Brott: nej, måste vara en Förtjenst i E. K. Höghets ögon, som önskar se alla tilfällen för sig öpnade at gjöra sit Fäderneslands sälhet och återskänka hvar och en af des Medlemar åtminstone des förtrampade Rätt.

E. K. Höghet ser ikring Thronen samlad den ungdom, hvars yrken E. K. H. sielf med Nådigt välbehag ansett, hvars stilla och värdiga upförande E. K. H. sielf behagat anmärka, och hvilken Fäderneslandet ej blyges at kalla sit Hopp: detta samma Fädernesland, som nu bjudes at nästan anse oss som Uprors-stiftare, och at frukta något för Upplysningen och Sederna af våra oskyldiga Sammankomster. Och hvarmed hafve vi då förverkat vår sälhet? Hvilken vår Förbrytelse har ådragit oss E. K. Höghets Onåd, förmåt E. K. H. at återkalla sit Nådiga Bifall, och Fäderneslandet at tveka i sit Hopp?

Då flere tiders olyckliga erfarenhet bevitnat de Oroligheter, som genom stridiga interessen vid detta Lärosäte blifvit uppnade, hafve vi varit omtänkte at förena dem; och detta har ej kunnat ske värdigare, än då vi öfvertygat oss inbördes, at vi alle hafve et gemensamt interesse i Fosterlandets väl; alle et gemensamt ändemål: Upplysning och goda Seder. Vi hafve i underdånighet vågat tänka, at äfven detta interesse vore Svenska Regeringens, vore E. K. Höghets: äfven dessa ändemål de samma, som E. K. H. önskar. — En Samling af ynglingar, som förena sig för lugn och upplysning, kan derföre ej hafva väckt E. K. Höghets Onåd, eller Des Befalning at åtskiljas. Grunden til detta Förbud kan icke ligga i sjelfva Föreningen; den måste sökas i denna Samlings gjöromål och affigter. — Då E. K. H. i Nåder täcktes åtaga sig närmaste vården om detta Lärosäte, samlades vi ock at betyga vår glädje och våra uprigtiga önskningar för E. K. Höghets Välgång. Ho vågade då anklaga denna Samling, eller finna brott i denna almänna glädje och dessa gemensama önskningar? Då E. K. H. under den här firade Jubelfest sjelf täcktes hedra detta Lärosäte med sin Höga Närvaro, samlades vi utan fruktan under E. K. H:s egna ögon och, så til sägandes, under hela Fosterlandets. Våra Samankomster hedrades af flere upplysste Medborgares närvaro; och hvar funnos då den, som vågade ogilla denna Samling, eller kalla det Bifall oförtjent, som E. K. H. sjelf deröfver täcktes yttra? — Och hvarmed hafve vi nu förtjent den Onåd, hvarmed E. K. H. ansett vår Samling? Vitne våre Lärare, vitne alla, som bivistat våra öfningar, om de icke, ifrån denna tide-punkt, vunnit i nytta och anseende, om icke lugn och foglighet tiltagit; om icke våra gjöromål ernått mera fullkomlighet och stadga, samt småningom skiljt sig ifrån de ämnen, som, oförsigtigt framstäldte, skulle tyckas vara af någon vådlighet för det almänna Lugnet? Det är i mörkret, i små och oansenlige Klubbar, som brott och villor och oordningar födas: i en Samling, ofta af flere hundrade personer, med den offentlighet som våra, kan man hvarken våga framställa eller antaga några brottsliga förslag. — För en Samling af

Ynglingar

ynglingar, som söka Kunskaper och upplysning, och som redan upnått en viss Grad deraf, blir Förnuftets röst altid segrande. Vi hafve inge andre Fördelar at söka, än Fäderneslandets; ingen annan Ära at vinna, än Sanningens. Den Upplysning, som E. K. H. sjelf kallat första och visaste Steget til Människo-Slägtets Sällhet, ger ny Styrka åt visa Lagar och en vis Regering; icke kan eller bör E. K. H. hysa misstroende til sin egen. – Tillåt oss, Allernådigste Herre, at i underdånighet yttra vår Förundran öfver de Skäl, hvarmed man velat förleda E. K. H. til orätta begrep om våra Sammankomster! Man anklagar dem såsom föranledande til försumlighet i våra yrken och Lärdoms-öfningar; då det torde kunna bevisas, at både de almänna och de enskilda Föreläsningarne nu mer almänt nyttjas, än någonsin tilförne; då det åtminstone är ganska bevisligt, at vi vid hvarje Sammankomst upmuntrat oss inbördes til enskild flit och omtanka; at vi väckt en inbördes täflan, en gemensam upmärksamhet på nyttiga och svåra ämnen; och sökt öfva den Tanke-gåfva, som skal gjöra styrkan och äran af E. K. Höghets visa Regering. En timma i veckan, använd til dessa afsigter, kan ej vara förlorad; men väl den längre tid, som ofta tilförne blifvit förslösad på Sammankomster af hel annan natur, dem man antingen lemnat opåtalte, eller utan verkan sökt hindra, til de nu, i följe af vårt gemensamma Beslut, nästan utan undantag uphört. Kärlek til Upplysning och Kunskapers vinnande har inkräktat de Stunder, som fordom användes til Gjöromål, hvilka ofta beklageligen gränsade til utsväfningar. – Man anklagar våra Sammankomster såsom lända[n]de til Sedernas Förfall, hvilket de just äro företagne at förekomma; vi förklare det med förtröstan. Ibland oss har ej en enda 20ss höjt sig, som icke tagit Sedernas Försvar. Det är ingen hemlighet. Vi samlas under våre Lärares ögon, under hvarje Svensk Medborgares, som vil höra oss. At ifra mot Partier, Afund, Hat, Nationer eller Studerande emellan; at fatta Föresatser för en almän Stillhet och at efterlefva dem; at upmuntra sig inbördes til Dygd och Laglydnad och Kärlek til Fäderneslandet. – Om detta skämmer Sederna, så förtjene vi den Förebråelsen. Utgången har visat, huru väl vi lyckats. Aldrig har Lugnet varit almännare i Upsala, än under närvarande Termin. Upsala Invånare kunna intyga det, och våre Lärares Rättvisa kan ej neka oss samma Vitnesbörd. – Tillåt oss då, Allernådigste Herre, at af E. K. Höghets Nåd, såsom Upsala Academie-Canceller, och af Des Nådigsta Förord hos Hans Maj:t Konungen, hoppas ändring i dessa nyligen utfärdade Förbud emot Sammankomster, som äro företagne til en vinst för Upplysningen, för Lugnet och Sederna, och hvilka hitintils bevisligen hafva upfylt sina ändemål. – Regenter äro människjor och kunna i et ögnablick förledas genom det falska Ljus, hvaruti de oskyldigaste företag kunna dem föreställas. Vare det E. K. Höghets Ära at återkoma til den Sanning och det Rättsförande, hvartil Försynen kallat E. K. Höghet! – Fosterlandets barn anropa E. K. Höghets Rättvisa: de böra icke länge tveka i Valet emellan at beklaga sit öde och välsigna E. K. Höghets Regering. – Framhärde m. m.

Denna Ansökning låg til underskrift på Boklådan i Upsala, och var redan underteknad af omkring 200 Studerande, då den där confisquerades d. 1 Maji af nu varande Rector, Juris Profess. Hr Flygare; kom således aldrig at til Hertigen afgå. Konungens Förbud emot de Studerandes Samankomster afgick kort förut til alla Academierna, för at icke stöta Ungdomen i Upsala, som då genast, förmodeligen i upsåt at urskulda sina Tänkesätt, lät trycka sina Skrifter, och teknades för Doktr. Edman en Garantie af omkring 300 Convents-Ledamöter. Emot dessa Skrifters utgifvande och försäljande ankom åter d. 30 Apr. til Upsala Hertigens, såsom Canceller, Förbud; hvarpå ocksa de hos Boktryckaren af Rector confisquerades.

Onsdags-aftonen, d. 1 Maji 1793.

Tack, älskvärdaste John, för de ljufva ögonblicken i Kongs-Trägården, sedan jag så nyss förut mättat min Syn på det anfigte, som Naturen bildat och Konsten så lyckligen härmade. Måtte Dina Stunder på Djurgården i eftermiddag hafva så lyksaligat Dit Hjerta! som mit njöt lyksaligheten just uti des egen Smak under Förmiddags-Promenaden. Nu kl. 7 slagen är jag efter vanligheten åter hema uti mit Lugn, och blir helt solo: ty jag lämnade min goda Brita-Nora qvar hos de kära Barnen. Min Dag har således varit en Kedja af Sälheter. Uti den skulle nu ingen Länk saknas, om Du ägde tilfälle at passera aftonen hos mig: jag bjuder Dig ej på något annat, än en mycket god Surstek och et skönt Glas Malaga; men deremot på många nyttiga och glada Samtal.

Bilägger första arket af Ungdoms-Conventets i Upsala Skrifter; och bekänner gerna, at desse ynglingar äga de ibland sig, som kunna tänka och skrifva som hela Karlar. Jag urgamle Recensent har läst många Företal i mine dagar; men ganska få, som så behagat mig, som det, hvarmed lilla Universitetet behagat öpna dessa sina Handlingar. Läs, Bäste Du! Så väl det, som första Talet, är mästerligen väl skrifvet, och aldeles uti min Johns Sinne. Et Historiskt Fel har dock umfallit Oratorn: ty han gjör Dalin til Westgöthe, då han likväl är Hallänning. Mörkt är åter det, som han skrifver om Stiernhielm och Stiernhöök: ty de begge voro Dalkarlar; men Dalstierna var född på Dahl: en Provins, som ej får förblandas med Dalarne.

Extra-Posten för i dag innehåller en förträffelig Statistisk Artikel för Din utrikes Correspondance, äfven som en dylik finnes uti N:o 92. Du har at befalla dem hos mig, i fall Du icke finner dem til hands uti Expeditionen.

Får jag ej se Dig i afton, så njuter jag ändå den så tilfredsställande åtankan af vår Vänskap, den ändå mig mer intresserande omtankan för min Johns både Sam- och framtida Väl. Aldrig skal jag upphöra at så tänka och så känna. Alltid är jag

Din tilgifnaste Gjörwell *).

3. ~~2~~.

Den 2 Maji om morgonen.

Ingalunda, Min Bäste John, tog jag det illa, at Du ej kunde dela Gårdags-aftonen med mig: aldrig skal min Vänskap vara et Tvång, et Hinder för anterieure Löften och Förbindelser. Jag tilbragte, såsom jag skref, en skön afton, skön som hela Dagen: mit Hjerta njöt alt utföre af den ädla Vällusten. Se här huru jag slutligen invigde min Förste Maji!

Jag

*) Om en stund uppfånde Herr Secreter. Mandorff följande Billet:

"Förlåt, Bäste Farbror, ensamt älskade Farbror, förlåt mig i qvåll; utan Ljus och uti engageradt Sällskap skrifver jag blott dessa rader. Huru gerna ville icke elljest

John"!

Jag har köpt mig en ny och vacker Uplaga af Gessners Schriften, hvilka jag alla under de fällare åren läsit och njutit, för at än en gång läsa och njuta Naturens Skald och Målare, innan jag tager afsked från Naturen och des Tilbedjare; men jag hade beslutit at ej börja denna så söta Lecture förrän just med den Första Maji. Det gjorde jag nu ock, och uti den tysthet, som rådde omkring mig, aldeles svarande mot Lugnet i mit Hjerta, började jag, som ock billigt var, med Idyllerne: ack! hvilken inimitable Penna uti denne Väg! — En Tysk Granskare af första Rangen har bedömt Idyllistens Pensel och Snille på följande sätt: "Das Talent der naiven, ungezwungenen, idyllischen Dichtkunst ist nur wenigen Kindern des Apollo zu Theil geworden, und es gehört eine ausserordentliche Leichtigkeit der Ideen, ein hoher Grad von Gefühl für die Schönheiten der Natur, eine grosse Feinheit dieses Gefühls, ein grosser Schatz von Menschenkenntniss, eine feurige und doch sanfte Imagination, und eine seltene Kunst einer edeln Schreibart dazu, wenn es — Gessnerische Idyllen werden sollen". Det läses uti Neue Allgemeine Deutsche Bibliothek, Band. 1 (Kiel, 1793, 8), sid. 20. Sedan läste jag et af de mindre sjelsvåldiga Qväden uti den än okände Tyske Ädlingens nyligen utgifne: Gedichte nach dem Leben, hvilket han kallar: Selbstgespräch, och som börjas med följande förtjusnings-fulla Tafla af en skön Vår morgon. Sjelf stadd uti din glada och vackra Vår, bör du ock så kasta ögat på den upgående Solens välgörande verkningar uti hela Naturen, ock så uti våra Känslor, framför alt uti Ynglingens Känsla. Se här skickar jag dig således denne Bouquet pastoral:

Schnell aus dem morgenfarbnen Bett fährt sie empor
Die Tagsregentin, und ein Nachtigallenchor
Singt ihren Aufgang: von den Blumenbeeten,
Die, von der Nacht bereift, um ihre Stralen flehten,
Steigt in die Lüfte Balsamduft:
Froh des erlebten Mais, froh neuer Blumenfeste,
Durchgaukeln leichte Weste
Mit Fittigen, getaucht in Veilchenduft,
Die heitre Frühlingsluft,
Und Bäche hundertfach durchs Feld gebogen,
Vom Lenz mit Gesträuchen im Ausbruch umzogen,
Fliehn schnell zum grössern Strohme hin.

Til glada Lifvets Kraft förhöjande Känslor bör dock icke med mindre Angelägenhet fogas Själens Vishet at rätt njuta Lifvet, at med Klokhet nyttja det Läge ibland Människjor, hvar-uti man blifvit försatt. Där träffas ej sällan Omdömen, Bemötanden, Motgångar och Miss-öden, som man väl ej sjelf förtjent, men dock icke i rättan tid ifrån sig afledt med nog varsamhet och med det i Samlefnaden så skyldiga agtgifvandet på de små Väsentligheterne, hvilka finnas på den blinda Lyckans Stråt: dessa Hinder är då vår Skyldighet, äfven just för egen Känslas tilfredsställelse på den uplysta Lycksalighetens väg, at öfver-vinna, at bortrödja, genom en fördubblad uppmärksamhet på sig sjelf och andra, hvilken ganska väl står ihop med den fria och ädla Tankan, och som för ingen del skal blifva et och detsamma med det ovärdiga Nedlåtandet, med de Kryparès Skick och maner. Se här, Min så hjerteligen älskade Vän, et litet Recept med Öfverskrift: Die Lebensweisheit, så mycket behagligare at draga nytta af, som denne Maj-dryck likaledes presenteras på den Första Maji. Lef och öfva!

Die

Die Lebensweisheit.

Nur einmal blüht der May
und bringt uns frohe Tänze
und junge Veilchen Kränze,
und ach er ist so bald vorbey!

Wir leben einmal nur!
Diess Wirken und diess Sehnen,
Diess Lächeln, diese Thränen
Schenkt uns nur einmal die Natur.

Wohl, wer sein Leben lebt
Bald thöricht und bald weise,
und auf der kurzen Reise
An nichts mit festem Herzen klebt!

Die Trennung schmerzt so sehr!
Wo heute Rosen düften,
Umweht von Frühlingslüften,
Da ist es morgen wüst und leer.

Wohl, wer mit gleichem Sinn
Auf jedem Wege gehet,
und niemals stille stehet,
Führt er auch über Dornen hin!

Detta Horatianska Qväde läses uti: Deutsche Monatschrift för Sept. 1791, sid. 8.
Håll nu alt detta til godo ifrån

Din tilgifnaste, men ock din redligaste Vän,

G.

4.

Lögerdagen, den 4 Maji 1793.

God Morgon, Bäste Min Granne!

Ingen ting är så skröpligt, märker jag, som det mänskliga Omdömet, och angår det Böcker, är rådeligast at upskjuta med sit Omdöme til dess Boken är utläst. När gamle Mönsterherrar uti Literaturen kunna stundom snafva, huru varsamt böra icke då de unge Tanjunkarne på denne så slippriga Stråt tåga? Se här, hvad mig helt nyss har händt! Den förste Maji läste jag blott första arket af: Skrifter, uplästa i en Samling af Studerande vid Upsala Academie, samma Arket, som jag skickade Dig. Jag måste läsit ganska hastigt, efter jag ej fann eller förmodade, at en giftig Orm kunnat dölja sig uti detta nyss upgrodda Gräs, liksom vid en skön Vårdag man vandrar allestådes med trygghet och Glädje omkring uti den sig å nyo oss hembjudande Naturen. Jag kände hos mig en synnerlig Förnöjelse, at finna nya Svenska Snillen uti

lycklig

lycklig Upodling, under det så många efterhand deli åldras, såsom en Liljestråle, deli gå aldeles ifrån oss, såsom en Lidén. Men de med bättre Synglas utrustade Öfver-Inspectorer lära ofelbart uptäckt uti dessa Skrifter, uti dessa ungdoms-försök, sådana Farligheter för Land och Rike; at, då jag igår kom i Boklådan och ville köpa hela Förstastycket af dessa Handlingar, svarades mig: Arbetet är förbudet, och får icke säljas. Det är tyckt i Upsala, och til Stockholm äro blott de tre första arken ankomne. Här hafve vi således en ny Bibliographisk Artikel at foga til vår Index expurgatorius novissimus, en ny Syndare at rangera bredvid Sunda Förnuftet, Patrioten och Medborgaren. De hwilka bedrägeliga och förföriska Rubriker! At svåra Vilfarelser således måste finnas äfven uti den ifrån sjelfva Upsala emanerande Skriften, åtminstone uti de Arken, som jag ej ännu läsit, drager jag, såsom undersåte, aldeles intet i något twifvelsmål; och anmodar fördenskull min K. Vän at ofördröjeligen återlämna mig det första arket af denna skadeliga Bok, hälst den aldraminst bör finnas uti en eldig Ynglings Händer: ty jag vil för ingen del hafva det på mit Samvete, at, om Secreter. Mandorff någonsin skulle komma at räknas ibland Svenske insurgenter, hafva dertil i minsta måtto bidragit: tagandes för öfrigt hela mit första Yttrande öfver detta höglärda verk tilbaka. Jag ber och förmanar Dig, at ej vidare låna ögat och tankan åt detta arbete: varandes för öfrigt mycket både säkrare och upbyggeligare, at vidga vår Synkrets under Förtroendes-läsningen af Post- och Inrikes Tidningarne.

Får vidare och tjenstligen anmoda Min Kära Bror, at äfven skyndsamligen återsända Januarius af Hr Campes Journal: ty denna uti Kiel nu utkommande Månadsskrift har Konungen af Preussen, genom den Store Hr Wöllner, låtit förbjuda uti alla sina, framför alt uti sina nya Polska Stater; således låter jag med nästa Post contramandera denna förgiftiga Lecture. Exemplaret des Journaux för Januarius må Du däremot ännu något behålla, blott han ej circulerar inom det okända Bolaget. Februarius liksom längtar at snart få upvakta Dig i stället. Glöm intet aldeles bort den Redelige Herr Ziemsen; han behöfves på den i öfrigt så skuggrika Taflan. Hörs't Du! kom änteligen up i afton: ty jag har et angelägent Paper at lämna Dig; men kom ej förr än efter Kl. 7. Då och altid skal jag möta Dig med öpen famn.

G.

Til Fru Lindahl.

Min Egen lilla Söta Stafva.

De hjerteligaste Tacksägelser hembäras Dig för Bref och Postscripta, ehuru de til en stor del angå en för mit Hjerta den måst ömande förlust -- ty at sakna för min Vänskap, för Lärdoms-Historien en Lidén, vil säga mer än mycket -- : dock låtom oss fälla förlåten, bakom hvilken han nu hvilar sött, utbedja oss af Gud, at vinna hans Tålamod Ståndagtighet och fruktansfria Död.

Här hos oss, Gudi lof! råda Hälsa och Glädje. Sedan Du och Calle varit så goda, at, ehuru på Din Söta Johns ädelmodiga Bekostnad, emottaga och hysa min af Herr Professor Sergell gjorde Medaillon, ville jag at Louise icke heller skulle blifva aldeles lottlös, hvad denna min Skugga beträffade; lät således måla mig af Professor Krafft, som åter med mästerlig både Likhet och Colorit upplifvat den gamle Gubben, som nu sitter öfver Sophan uti Louises Sängkammare. Alla beundra Likheten och den Glädje, som finnes därjämte uttryckt; hvadan åter Klagomålen blifvit inom oss förnyade, hvarföre Lilla Stafvas så vackra och fina Ansigte icke skulle blifvit af samme Konstnär likare gjordt? Men jag förstår: Konstnären, sjelf Gubbe, lyckas bättre med Gubbe-ansigten, än med unga Skönheters så intagande Blickar, så förtjusningsfulla Anletsdrag. Se här bifogas lilla Correspondencen med Louise, rörande detta Söta Fars Portrait. Äfven tilfogas et Bref ifrån Lille Artisten. Han har nyss varit i Upsala, ritar, koftar och dansar om hvartannat, samt träter litet emellanåt med Söta Mor och Archiater Hallman.

Cousin Wallin är nu gift, och hans unga Fru har varit hos oss. Hon ser aldeles ut som hon är, sjelfva Godheten och Modestien; men, Herre Gud! hvad som tillika väckte vår öma oro, hon ser därjämte så sjuklig ut, har efter al likmelse bara Lungsoten och blir icke gamal. Hon är 25 år och en förträffelig Hushållerska. Ack! hvarföre skola icke alla goda Menniskjor blifva minst 100 år?

Nu är Maji Månad ingången, härligt och skönt Väder. I Måndags var jag för första gången på Djurgården, och det i Sällskap med Söta Mor, som plockade där, och just utanföre Planket af den såkallade Captensudden, de första Blomor åt mig. De ha nu sedan fit lilla Convolut med sin Påskrift, likasom de sköna Blomor, hvilka Du skickade mig. Månne jag kysste alla dessa Naturens så sköna, så oskyldiga Gåfvor, mig räckta af de aldrakäraste Händer? -- I Tisdags voro Mormor och Bror Carl Axel hos oss til middagen, och ~~och~~ hade med sig en ny Fruntimmers-Connoissance, en Fröken von Schneidau, som har 2:ne käcke Officerare vid Arméens Flotta til Bröder, och var intime Vän med Sal. Svägerskan Hedda. Som hon saknar henne så mycket, så har Söta Mor utbedt sig den förmånen, at kunna på något sätt få ersätta denna Saknad. Hon är til växten et stort Fruntimmer, några och tjuge år, af et ganska godt tycke; men ser något sjuklig och tyckt ut. Jag känner henne bara til utseendet. Om aftonen hörde jag Sylvain af Marmontel med Gretrys Musik, alt särdeles vackert, och i det mästa väl speladt. -- Men i Onsdags var en stor Högtidsdag för Hjertat. Jag och min Mandorff hemburo för första gången under vår Sammanlefnad de

ger

gemensama Offren åt Naturen. Vi vandrade omkring uti Djurgårdens förnämste Parker, och åto en Pastoral Middag, kryddad med Vänskapens öma, fria och glada Språk: vi njöto, vi välsignade Lifvet. Han, denne Naturens Fosterson, som altid förtjusas under Naturens Dyrkan, har aldrig varit behagligare uti mina ögon, än den Dagen. Hans Hår låg fritt och uti fladdrande Lockar, omkring det unga, vackra och glada Ansigtet, och innan vi satte oss til Bordet, räckte jag honom Gessner, som således var vår tredje Man; ack! hvilket Sällskap! — då han stod framföre mig, midt emot et öpet Fönster och en den härligaste utsigt, och uplässte med full Känsla för mig Gessners första Idylle: <u>an Daphnen</u>, som börjas med den glada Skaldmöens Flykt undan Verlds-Bullren, för at njuta och besjunga Naturen, Lyksaligheten uti Naturens Sköte — <u>Die leichte Flöt' in ihrer Hand</u> — — Ack! aldrig har unge Mandorff sedt skönare, sedt lyckligare ut, än under denna läsning; och med det ansigtet söker nu Professor Kraft at afteckna honom: hvilket Portrait sedan kommer at äga et rum uti mit Cabinet. Hans unga Själ är nu full af Glädje: ty han studerar hvar dag mera Visheten och Naturen, bringar detta Studium uti Systeme, fäster des Principer uti sit Begrepp och sina Känslor. Döm då sjelf, om jag har orsak at älska denne min Eleve! Til Din Söta Johns Bref fogar jag en affskrift af vår sista Förtroendes-Correspondance; men til Dig bilägger jag hans sista Billet-doux til mig.+ Altid är jag

Din tilgifnaste Pappa.

+ Jag omfamnar och kysser Dig hjerteligen.

Bilagor.

Bilagor.

1.

BREF: ifrån Fru Brite-Louise Almquist, til Kongl. Secreteraren, Hr Jonas Carl Linnerhielm; dat. Stockholm, den 10 Maji 1793.

Min lilla bästa Bror Carl.

Aldrig har jag vid någon gladare moment kunnat få dit sista vänskapsfulla Bref: ty min så älskade Söta Far skickade mig det jämte sit Portrait, hvilket är oändligen likt. Jag vardt så öfverhopad af glada känslor, at jag hela den förmiddagen ej kunde hålla mig från at gråta. Jag behöfver ej beskrifva Dig, min egen Bror Carl, hvad denna Present gjorde för et djupt intryck på mig: Du, som sjelf har et ömt och känslofullt Hjerta, kan lätteligen imaginera Dig det; också har jag fatt min älskade Söta Fars Portrait i min Sängkamare, för[2] at desto oftare kunna gläda mig af åskådandet.

Du är obeskrifveligen god, som så ömt deltar i mina små olägenheter; och skal jag visserligen icke underlåta at nytja det medel Du bett mig bruka, om jag kommer at behöfva det.

Du kan intet inbilla Dig, huru glad jag är öfver at Du kommer i Höst til Stockholm; men at Du ej tar din aimabla Fru samt din lilla Ängel[x] med Dig, det kan jag intet förlåta: ty då är jag säker, at Du intet komer hel och hållen; och Du kan väl begripa, at sedan vi så länge ej sett en så god vän[2], så ville vi rå om hela vår lilla älskade Bror Carl.

Din Commission, min lilla Bror Carl, har jag rigtigt uträttat. Jag lät min lilla Calle[xx] sjelf läsa det, efter jag ej så noga kunde förstå det; och han har lofvat at lemna det åt Bror Gustaf, som Du bad mig om. Min Calle, som oändeligen hälsar Dig, skal visst med det första ha äran at skrifva Dig til mera tydligt i denna Sak.

Nu börjar[2] det bli rätt vackert och grönt ute; hvarföre vi också snart flytte til Haga. Kunde jag ändå transportera Dig til mig på en enda Dag, hvad Du där[2] skulle finna förtjusande ämnen både för dit Hjerta och dit Öga!

Adieu, bästa vän! Jag omfamnar Dig med min orphörliga vänskap.

Louise Gjörwell.

x) Hr Kl. Secreterarens Doter, som äfven bär det Namnet.

xx) Henner Man Krigs=Commissarien Almquist.

2.

Til Fru Brita Louise Almquist

Söndags-morgonen, d. 28 Apr. 1793.

Älskvärdaste Louise!

Tillåt, at jag skickar Dig några Minnes-drag af en Skugga, som väl snart förswinner, men som altid vil förvaras uti dit mig så ömt tilgifna Hjerta. Mina andra Barn hafva varit så goda och emottagit Bilden af deras genom dem så lyckliga Fader; och på det mit Hjerta icke måtte sakna denna Sällhet äfven i anseende til min Söta Louise, så ber jag Dig lämna detta Portrait et ställe uti något af dina Rum. Gubben är väl gammal, såsom det synes af Skriften bakpå Taflan *); men ser dock, enligt Sanningen och Känslan hos honom, glad ut: jag hoppas således, at han ej skal en gång skrämma de söta kräken, utur hvilkas mun jag så gerna ville höra det mig så högst fägnande Morfars-Namnet. Helsa din gode Charles med mina ömaste Välönskningar! Bilägger et kårt Bref ifrån Ebbetorp, och lefver til sista andedrägten

Din aldratilgifnaste Pappa **).

Hennes Svar.

Jag tackar min aldraömaste och bästa Söta Far på det högsta för en så kär Souvenir! Aldrig har någon ting mera kunnat fägna mig, och kysste jag strax Söta Fars Portrait med glädje-tårar. Om jag tordes be Söta Far och Mor vara så goda och komma til mig til middagen och äta litet färska nästor; så kunde jag munteligen få aflägga öma tacksägelser. Calle skal sjelf komma och vidare be- derom; jag tör ej längre uphålla budet.

Louise Gjörwell.

*) Jag gik då uti mit 63: dje år

**) Jag skickade mit af Hr Professor Kraft nyl. målade Portrait, med ofvanstående Billet.

Dimanche, à 6 heures du soir,
le 5 de Mai 1793.

A ma très-vive indignation, une visite de Mr Lychou m'interrompa dans mes occupations; il falloit le suivre & souper chez lui. Je suis fâché de vous voir dupe de mes promesses. J'ai besoin de votre pardon: il est vrai qu'on m'a forcé à vous manquer; mais je reparerai tout mon tort par l'attachement constant, que je vous ai voué pour toute ma vie: c'est mon coeur qui m'engage à vous le dire.

Oubliez donc, mon très-cher Oncle, vos justes plaintes à regard de moi; peut-être ces rimes contribueront un peu à la continuation de votre repos si fortuné.

Heureux vous! dont l'ame moins vulgaire
Cherche de Pan le Temple solitaire;
Qui, revenu de modernes erreurs,
Connoît le prix des Jardins & des Fleurs,
D'un jeune ormeau, dont la branche naissante
Soutient la Tourterelle languissante,
Dont les vertus, au simple accoutumées,
Du monde au-loin contemplent les fumées:
Qui libre enfin sous un toit fortuné,
Voit seulement l'ami enchaîné. —

Mr Kraft ne tracera pas demain la copie plus fidelle de l'extérieur, que vous avez à-present celle de l'intérieur de

votre M.

Afskrift.

Til Herr Kongl. Secreteraren Carl Gustaf Leopold.
Torsdagen, d. 16 Maji 1793.

167

Regn-vädret hindrar mig sielf upvakta.
Skickar i stället den i går afton ingångna
Norrköpings-Depechen, som til en del innehåller
Underrättelser för min Vördade Herre och Vän.
De hvilken skön eller fund Philosophie min
Lindahl vet känna och njuta, samt har dy-
medelst regalerat mig med en den smak-
fullaste anrätning til följe af en på försök
uti mit sista Bref lösslappt Tanke: at man
äfven i detta Lifvet må gerna och gladeligen
söka sit Skadestånd, vår Herre dock aldeles o-
betaget, at superieurement fullborda, bekräfta
och realisera al Reconventions-Talan. I dag
lefver jag, i dag bör jag njuta, i dag bör jag
vara lycksalig; och jag är det visserligen,
om jag annars vetat rena mina Principer,
förädla mina Känslor, fria mina Gerningar
ifrån egen Förebråelse.

I går hade jag en skön Dag. Den börjades
hos en af Nationens visaste Män, en af det
lyckligaste Snillen -- hvad där talltes be-
hagar Min Herre påminna sig sielf. Lifvad
af glada Bilder, gick jag en vacker Dag til
mötes: tog, efter slutade affairer i Staden, min
unge och vittre Vän, Hr Manderfelt, vid handen,
satte oss i Båt öfver til Djurgården, läste i
Gessner, åto en pastoral Middag, sågo och
njöto

njöto Naturen, den återkommande, den våra Känslor å nyo uplifvande och lyksaligande Naturen. Vårt öga skådade med vällust Engelske Ministerns enkla men smakfulla Landgård; medan Spanske Ministerns Manilla syntes oss belastadt, ja liksom fördränkt under colossaliska Stall och Orangerier; Lusthuset på Engelska Kullen var det enda sköna, åtminstone det enda som förtjuste på detta Ställe: ty at se la belle Julienne med sin Kislar-aga, eller den vaksamme Moren, i vagnen rulla oss förbi til Resp. Serailen, väckte först medlidande, och sedan ömsesides Reflexioner öfver nödiga inskränkningar; hvarunder vi nalkades Hälsobrunnen och anstälde slutteliga Hem-tåget öfver vårt Martis Fält.

Det uti min så älskvärde Mågs Bref omförmälte Dagobrott til den sköna Fröken Adlerberg uti Stiftet bilägges; hvilket jämte mit sista Bref til Sal. Lidén återbegäres. Lilla Fransyska Bladet, som igår lämnades, önskade jag gerna återfå til Kl. 5: ty det borde då anträda sin vidare Circulation per Posto til Götheborg.

Der om min vördnad til Nåd. Frun, och recommenderar mig ödmjukast.

~~Der at Retensionen ej inflyter förr än efter Helgen~~.

Kunglig Secreteraren Leopold till Herr Assessor Gjörwell
d. 16 Maj 1793

168

Svaret.

Herr Assessorn är lyicklig, och i mer än et affeende afundsvärd. Jag är det också, oaktadt mina Kropps-plågor, genom Min Herres hugkomst och godhet. Det Tyska och det Svenska *) af min vän Lindahls Bref har gifvit mig lika nöje. Kanske gå begge delarne i rök; men jag älskar ej des mindre både Jacobi's Philosophie och Lindahls Löfte om Carduserne. Alfvarsamt sagt: Jacobi har rätt. Man kan ej komma längre. Och det gläder mig, at vår Lindahl tänker som han och vi.. Hr Mandorffs Poëme är så vackert som den Person **), til hvilken det blifvit egnadt. Begge hafva en sann Pastoral Skönhet. Mitt hjerta uprör sig ännu, när jag hör eller läser namnet af denna älskvärda flicka, hvars hjertas värde långt öfvergår hennes utvertes behag. — Men om detta minne upväcker någon svaghet, botas jag derifrån genom det skratt jag hänföres til af Boklistan från Linköping. Jag är också målare, säger ordspråket; jag var också Bibliographe; men til den grad såg jag aldrig dumheten stiga i detta ämne. Detta sätt at skrifva Titlar påminner mig en liten händelse af min egen erfarenhet. Jag råkade på, en dag, ibland Sal. Konungens böcker, en rätt väl inbunden, med denna titel på ryggen, tryckt med gyldene bokstäfver: Refutation de la Bible. För tusand, tänkte jag, den boken blir curieux at läsa; jag har aldrig hördt talas derom. — Jag slog opp boken: det var Refutation de la Bible enfin expliquée par le aumônier du Roi de Prusse. Säg min vördnad för Nåd. Frun, och haf millioner tacksägelser för den lilla Gazetten. Ingen är med mer sann känsla af respect och vänskap, än jag,

Min Herres

ödmjukaste Tjenare

Leopold.

d. 16 Maj 1793.

*) Härmed förstås Löftet om de snart à costi arriverande Norrköpings-Carduserne. Skalken Leopold förlikar alla Philosophiens lärdiga Raisonnements och så förträffeliga Tröste-grunder med den vår Näso väl mycket behagande, men dock snart försvinnande Tobaks-röken.

**) Härmed förstås den sköna Stiftsfröken Christina Virginia Adlerberg och den til henne dedicerade Poëme Champêtre af Hr Mandorff, kallad: Lysis & Themire.

Enligheten med begge de Höga Originalerne
betygar

J. J. Steinhauss.

Til Herr Grosshandlaren
Jos. Nicl. Lindahl.

Stockh. d. 21 Maji 1793.

Hjertelig tack, Min Egen aldrakäraste John, för Depechen med sista Post el. af d. 16 hujus, innehållande äfven Senare Skjemet af Dit sköna Bref. Under uti hela detta Bref rådande sunda el. ofor kjusdaligande Philosophie skal jag något skrifva uti et af mina Skrifter.

Nu får jag blott artelligen skrifva i ordet per Momenta.

1) Jag är til fullo nögd med Dortage=Tractaten af sista Depechen til Sel. Lidén, emellan det skulle Sarungskrifvet yet al den vackra Stifts=Fröken.

2) Prof. Sergell befattar sig inte med annat än Medaillonen, at Bystet är för densamma ensamma med den han gjorde öfver mig, el. 100 Rd, 50 när arbetet företages, och 50 när det slutas, samt lemnar han då 2[ne] formar til Gjutningen under samma Prix. Stenen, uti hvilken denna Medaillon sedan kommer at sättas, förfärdigas af några skickliga Stenhuggare. Et sådant gjorde den, som står på Sel. Wormholtz'es Graf i Nyköping, under saledes

efter gjöra denna, men hellre forstas Ritning, som äfven Hr Sergell förslog kunna ~~bestå~~ göras af Hof-Intendenten Sundwall. Nu afvaktas Svar.

3) Cardugerne äro ännu icke ankomne; allt skall ske efter Dina Ord. Innan jag nu förseglar arrivera Cardugerne, och befordrades prompt til sina ägare.

4) Rector Wreij har i dag fått et Pakett, som innehåller den vigte Tomen af Vitterhets Acad. Handlingar, det 15:de Handel af Tessins Sigiller, Rådsh. N:o 36–39, Sv. And. Bl. 8–11, och Tilfor. Extr. Saml. 24–27.

5) De begärte Nyheterna skola upsändas, til Bubert inom i helgen. Du begär af Eckendorffs Dagsmorgonblad, ifrån utkommit. Är icke det bästt at få nummerna på detta Dagblad?

6) Det kommer alltid på minsta Dosa hjelpe om, hvad och hvem mycket kunna dela. Tills fortsätt af mina Bref, hvad jag dock ber om är det, at de icke få lämnas hem, och at denna vår Brefvexling förbindes sig til strängaste Tystlåtenhet.

7/ Sedan Doctorn i 4 år ne är skådd, har jag tagit afsked ifrå-
hetta at få Min Lotsman hos Dig assignera Ten Rss, hwilket jag
ber Du är så gunstig, at lemna honom på det sto emellan
löpande Räkningen.

8/ Ja ursäkligen, allrabäst både Bror och Svåger, vil jag
komma ~~rade~~ til Eder, helst en min Närvaro wore på något
sätt bästa nyttig, men från Midsommar har jag knapt någon
möjlighet, ty skall varma måste jag sätta igång; men länge
skall det intet dröja efter, ehuru af det skälet, at jag
måste lina varma och länge Dagar på en gård. Vackert
så vi på skälet samrådar om. Til Linköping måste vi
väl an gjöra en Tour: dragi mest detta sommarens ti-
mer Tid. Min Bror helsar och välsignar Eder bägge
ömheten af alla hjerta.

9/ Hur gerne skulle jag nu giva den Hedersman-
nen H. Kullman med Informator, men det kan jag näpp-
peligen; ty intet at tala om Grundlegenheter, man
håller ju et tol emellan Fräder, Barn el Informatorer
förbi man nu [illegible] reponderade Deavontskaper el
nödvändiga särskilda Ämnen: begge Delarne
gör jag intet, ty dageligen terminerar jag mina
Lärlingar, [illegible] blott med min lilla alde-
nästa Familie, mina Barn el min [illegible].
Jag skal emedlertid uppdraga til Sal. Flintaberg,
vår nyttiga gode Vän, at han reser i dessa dagar
genom Upsala til Helsingland, at höra efter
en Informator, han kunde vid Terminens slut
[illegible]. Ma jag bade dessutom veta til-
svara ifrån H. Kullmans sida.

10/ Jag håller nu på at skicka [illegible] [illegible] [illegible]
den [illegible] adress afaire: [illegible] jag vara i 20 år
arbete i Litteratur, regler mina affairer at [illegible] den
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] affrancost. Jag [illegible]
eder [illegible], [illegible] dör eder [illegible] [illegible].

Uti sjelfva Bågen [?] = Drufvet ordnas Liutenant Westphals Förnamn til Bernhard [?] efter adressen i at [illegible]
Inlagt [illegible] i Rubriken [illegible] uppsatt i stället för Efternamnet: Jag menar [illegible] i anseende till [illegible] [illegible]
i [illegible] [illegible] stället [illegible] och [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible].

Vidare Bilagor.

Utdrag utur mit Bref til Herr Domprosten Doct. Sam. Älf i Linköping; dat. Stockholm, den 24 Maji 1793.

Besynnerligt, at uti Södermanland har funnits en Präst-Slägt med det Namnet Lidenius, och at en af dessa Lidenier också varit länge af Gikt sängliggande. Jag bifogar fördenskull om honom följande Antekning:

Matthias Ericsson Lidenius eller Lidén, Kyrkoherde uti Dunker och Lille-Malma Församlingar ifrån 1679 til 1693, var en lärd Man och stark Orientalist: ty han kände nio af de Österländska Språken. De sista otta åren af sin lefnad var han af Gikt sängliggande, och blef af alle Läkare öfvergifven. Uti Kyrkoboken skref han sjelf öfver sig följande Grafskrift:

Lidenius rätt nämnes jag,
Ty jag är född at lida:
Jag qväls och plågas natt och dag
Med långlig ångst och quida.
Jag tror dock at Gud gör en gång
En god och salig ände
På all min motgång, sorg och tvång,
Min jämmer och elände.

De se scripserat hæc quondam dum viveret ipse,
Qui podagra fractus singula membra fuit.

Detta är hämtadt utur Falkmans Diss. de Parœcia Dunker eique annexa Lilla-Malma under Prof. C. F. Georgii, Upsala, 1769, 4. Märkeligt, at Sal. Lidéns Antecessor uti Lidandet uplefde netto 100 år före honom. Detta hörer til Kyrko-Historien, och för at icke gå långt utur Granskapet, så vil jag förtälja et Prädiko-ord, som kan ej oskickligen lämpas på dessa våre begge Korsdragare, Professor Lidén och Kyrkoherden Lidenius. En ung verbi Divini Minister härstädes, Hr Adjuncten Brandes, prädikade på 6:te Sönd. efter Påsk eller den 12 Maji Högmessan uti Johannis, och i anledning af sit ingångs-Språk, 2 Cor. 12:10, betraktade han, huruledes en Christen bör vara vid godt mod under sina Lidanden, hälst dessa icke sällan til vårt bästa oss tilskyndas af Gud; då Mugsvalaren mägta sinrikt behagade tillägga, at de Christnas Kors och Bedröfvelse vore at anse för et slags Lekverk, som den himmelske Fadren anställer med sina Barn här på Jorden; hvadan de ock i detta afseende borde vara vid godt mod. Häraf får jag åter anledning at vidare eftersinna, huruledes hela vårt Lif här nedre vore således at anse för en vår Herres Lekstuga, och at ibland dessa Guds Lekdockor Sal. Professor Lidén ändå ofelbart dragit af med första Priset, så at Kyrkoherden Lidenius endast fick åtnöja sig med Accessit: ty ingen led mera samt längre, och var ändå gladare än vår Sal. Vän.

Men

Men vi begifve oss nu ifrån den andeliga til den academiske Löpbanen, på hvilken nu så idkeligen Snilles-täflingar anställas, för at vinna Guld-peningen och Bänk-rumet. Så får jag ~~nu~~ då vidare inberätta, huruledes Cancellie-Rådet <u>Wilde</u> kommer at hålla Åminnelse-Talet öfver Sal. Lidén uti vår Vitterhets-Academie. När denne frikostige Man redan i Lifstiden skänkte 1000 Rdlr til nyssnämnde Academie, föreslog Hr Wilde, at Räntan af detta Capital kunde förvandlas til et <u>Præmium</u>, som ock skulle bära namn af <u>Lidenianum</u>, hvarmed vissa ämnen uti vår, särdeles Lärdoms-Historia skulle belönas; hvilket ock hade varit ganska tilbörligt, samt torde Benämningen utan svårighet hafva vunnit Donatoris Bifall; men Academien afslog denna Proposition, utan ville öka sin Fond äfven med Räntan, såsom möjligt vis sådan tid inträffa kunde, då Rikets Oeiacademiska Tarfvor fordrade återhämtning af de genom Gustafs Nåd utur Riks-Cassan förlänta Håfvor. Denna Academie skal nu snart välja en Ledamot uti vår Lidéns rum. Få ~~nu~~ då se hvilken drager af med detsamma. Den förra alsmägtiga Inspirationen är väl icke nu mera; men så lära väl Electorerne dock känna sig före på vederbörlig ort. Twänne utländske Ledamöter skola ock kallas; och såsom icke alla de väljande gjort sig den mödan, at studera Lärdoms-Historien, så bevärdigades jag häromdagen med det Spörsmål: hvilken jag jämte D. <u>Büsching</u> i Berlin ville föreslå? Jag svarade: Stryk genast ut Herr Öfver-Consistorial-Rådet, ty han tager ej emot Kallelse-brefvet, såsom han declarerat sig aldrig vilja blifva Ledamot uti någon Academie eller Societet. Orsaken? förmodligen den, at Mannen kände sig nog värdig och skicklig ändå; och sedan Fredric den Store lärer en gång nekat honom den föreslagne Platsen uti Berlinska Academien af det Skälet, at han icke med smak kunde skrifva Fransyska — ty at känna alla lärda Språk til och med det nu i bland deras Antal upptagna Moeso-Gothiska kom än mindre i räkningen — så moquerade sig ock D. Büsching öfver alla dessa både Instituter och Befolknings-Lägar. Jag föreslog således Hof-Rådet <u>Heyne</u> i Göttingen och Histor. Profess. <u>Möller</u> i Greifswald. Den förre upfyller sit rum såsom en hel man uti Academiens alla Brancher, och den senare har stora förtjenster utomlands om vår Svenska Literatur i almänhet och vår Historia i synnerhet. Få nu se hvad bruk göres af detta mit obehöriga yttrande. — —

Til Herr Grosshandlaren Joh. Niclas och Fru Gustava Eleonora Lindahl i Norrköping. Stockholm, Söndagen, den 26 Maji 1793.

Mina Aldrakäraste Barn.

Nu sitter jag åter i det stilla Lugnet, och med hvilka skulle jag häldre dela det samma, än med Eder Begge, som, ehuru frånvarande, dock så ofta glädja och tilfredsställa mit Hjerta! I åstunden at se mig hos Eder, jag gjör det ocksa, och om Gud låter oss lefva några veckor, så vi sluta oss uti hvarandras armar. Så länge mina Stockholms Gjöromål det medgifva, blifver jag hos Eder; men den Dagen blir just stor och säll för mit Hjerta, då jag en gång får se Eder här uppe bosatte, och således dagligen lefva med Eder. Det är då icke allenast mit Hjerta, som jag får uti alt öpna för Eder, utan och tillika mina så vackra, til en del unique Samlingar för min älskade och vittre John: hvilken Gud låte sedan länge lefva, vårda och öka desse dyrbare Tilgångar för vår Historia och des Bearbetare! Med Dine Kunskaper, dit Snille, din Flit kan Du sjelf gjöra Gagn af dem, sjelf midt i, bland dem bygga Dig et kärt och hedrande Minne. Jag reder nu alle dagar in detta National-Bibliothek uti Stora Rumet innanföre Boklådan, och hvar jag i förgår fick et stort Skåp färdigt aldeles, som kommer at innehålla bara Handskrifter och de aldrarareste Böckerne. Säkrare rum kan jag icke finna för desse Lärda Skatter: ty där förvaras de uti nedersta våningen af et Stenhus och inåt en Gård, omgifven på alla sidor af eldfria Rum och Brandmurar; så at, innan Lågans våldsamhet skulle hinna så långt ner, måste väl något kunna bergas. Flere Säckar til Flyttning på al vådelig händelse, ligga därjemte altid redo uti detta Rum. Böckerne uti vår Historia fördelas i den ordning, de finnas beskrifne uti Sal. Warmholtz Bibliotheca. Böcker uti andra Vetenskaper, som dit skänkas, utgjöra en särskild Class, dock utan at tåla några Afdelningar. Detta Bibliothek, förvärfvadt på min ålderdom, samt genom min sista Svett och möda, på en utomdes icke lätt arbetsväg, ville jag gerna skulle hållas tillhopa efter min Död. Härmed får dock icke hopblandas mit enskildta eller så kallade Hand-Bibliothek, som i sinom tid får och bör gå den vanlige al verldens väg. Öfver begge gjöras särskilde Cataloger, på ena sidan stälde Bibliographice, på den andra med utsatte, dock merändels nedsatte Priser på hvarje Artikel; så at begges värde må med säkerhet ligga under deras ögon, som böra det känna.

Min Johns så sköna Bref af den 13 kan jag icke nog tacka före, och instämmer jag til fullo uti alla de Tankar och Känslor, som där finnas utur den upplyste och ömhetsfulle Jacobi anförde. Denna Naturens, denna då först sunda Philosophie både upplyser och befäster å ena sidan Hjertat emot de öden, som utomdes icke kunna undvikas, och å den andra bjuder och öfvertygar oss om vår stora Rättighet at ösa Frid, Glädje och

Lyck=

lyksalighet utur des så välgjörande Källa. Detta är således en Philosophie at både väl studera och ymnigt njuta. Väl Dig! Min Egen John, som vandrar på denne väg, som med Gifsa Begrepp kan emottaga dessa Sanningar, med öpnade intryck lifvas af deras Kraft och värma. Näste Högtidsdag med min hävarande John, jag menar under nästa Besök på Djurgården, skal detta dit Bref blifva vår endaste Lecture, vår läckraste Spis: just en föda för vår Själ. Döm sedan om vi högagte och älske Dig.

Til detta mit Bref fogar jag et par i anseende til ämnet och vår vänskap hithörande Bilagor, bestående uti et Bref til Hr Leopold och hans Svar samt et mit Bref til Herr Mandorff; jag är viss på, at både Du och Stafva taga del uti deras innehåll.

Tusende Taksägelser för Begges Edra Bref med sista Post, dit af den 23 och Stafvas af den 19. Nu skal jag som hastigast svara på åtskilligt. — Den omskrifne och med Döden afgångne Lieut. Westphal hette, enligt Modrens Notification uti Stralsundska Tidningen Ehrenfried Joh. Adolf; men våra inrikes Tidningar hade döpt om det första Namnet uti Ernst. Rätta således. — Hvad de Studerandes uti Upsala Skrifter och Ansökning angår, så blef den senare, eller at få Hertigens Tilstånd at å nyo öpna sit Convent och i detsamma motionnera, adressera, committera, decretera &c. och hvilken låg til underskrift på Boklådan samt var redan underteknad af omkring 200 Studerande, den 1 Maji confisquerad af nu varande Rector, Juris Professoren Herr Flygare, kom således aldrig at til Hertigen afgå; hvadan ock uti Rubriken det bör heta — icke afgifven — utan uppsatt i April 1793. Konungens Förbud emot de Studerandes Sammankomster afgick kort förut til alla våra Academier, för at icke störa Ungdomen. Upsala, som då genast, förmodeligen i uppsåt at utsprida sina Tänkesätt, lät trycka sina Skrifter, och teknades för Boktryckaren Edman en Garantie af omkring 300 Convents-Ledamöter. Emot dessa Skrifters vidare utgifvande och försäljande ankom åter den 30 Apr. til Upsala Hertigens, såsom Cancellers, Förbud; hvarpå också de hos Boktryckaren af Rector confisquerades. Man menar, at Herr Ärke-Biskopen under sin senaste Hävaro mycket bidragit til dessa Academiska Edicters påskyndande. Studerande Ungdomen har dock sedan, såsom det en underdånig ungdom väl anstår, med lydnad ansedt dessa Höga Bud och Befalningar, hållit sig stilla; lärer dock uti et slags Incognito råkas och öfverlägga om den unga välfärdens Rätt och Bästa. — Ja visserligen är Hr Ottos Buffon vida bättre än Buffon sjelf, jag menar i anseende til des många Förbättringar och Tilökningar. Quarto-Uplagan på Tyska behöfver icke segla öfver til sin Hem-ort: ty änteligen blef jag i går af med den för 16 Rdlr 32 ß, hvilken Summa man ändå aldrig fått uti Tyskland, sedan Ottos verk där berättigat sig til et få avilkorligt Företräde. Värdet har jag afført uti vår Räkning. — Kanske til Förtroendets närmare Underhållande kunde Du visa et och annat Ställe utur mina Bref til Dig, i synnerhet uti Historiska och Litteraire ämnen, för Hr Bask: ty såsom han altid fick läsa mina Bref hos Sal. Lidén och har mycken Vänskap för mig, så torde han ännu vilja något fortfara at läsa af mina Nyheter. När vi råkas, få vi dock alt närmare aftala. — Uti Vitterhets-Academien skal Cancellie-Rådet Wilde tala öfver Sal. Lidén. Se härom bilagde Extrait utur mit sista Bref til Domprosten. — Beklagligt, at Hr Lötström skal vara så skicklig Boktryckare, men därjämte så stor Misanthrope, sit Sinne och sin Rörelse til stor skada. Tackar ödmjukast för Assignationens Löse

ja

Ja visserligen hade jag unnat Dig Memoires de l'Academie des Inscriptions & Belles-
Lettres framföre någon annan. Til lycka stadnade de uti Kongl. Vetenskaps-Acad:s
Bibliothek, som också dragit af med hela den complette och Dig så fast hembudne Suiten
af Esprit des Journaux. Hofmarskalken Grefve Posse [nu Swana] har köpt Bibliothèque Raisonée,
Bibliothèque Germanique, begge Suiterne. Bibliotheket i Åbo köpte häromdagen Bibliothek
der schönen Wissenschaften, begge Suiterne, utom andra verk. Andre Journaler och Verk har
Bibliotheket i Upsala sig tilhandlat; så at jag ingalunda behöfver befrakta en enda Bok
öfver til Tyskland. Memoires de Trevoux, helt complette och bestående af icke mindre än
276 Volumer i 12:o och i franska Band, utom des det enda Exemplaret uti hela Riket, jämte
Journal des Savans, Pariser eller Original-Uplagan i 4:o, stå än osålde. Den förre Journalen
är en af mine Préférence-Journaler, hwilken, om jag vore ung, skulle jag just [gerna] ~~både~~ läsa
och [äfven] studera: ty Jesuiternas grundeliga Lärdom samt fina både Granskning och Smak
röja sig där på hwarje Blad. Journalen börjar ock med detta Seculo och går alt til Ordens Fall.
Hr Campes Journal, nu från Brunswik til Kiel flyttad, är tämligen Democratisk, men väl
skrifven. Så han som Hr Becker i Gotha föra en uplyst och skön Penna, billiga ingalunda
Våldsamheter i Frankrike eller något annat Land, det må heta Polen eller hwad som hälst;
men ifra altid emot Despotismen och des Bruk, icke Misbruk: ty Despotismen är til sin
natur intet annat än [et Misbruk,] ~~et~~ [en uppenbar Machiavellismus,] ~~[illegible]~~, en usurperad, en emot Människan [både] af Medbröder [våldsam] tilgripen Magt.
Hr Robinets Dictionnaire universel des Sciences morale, oeconomique, Politique & Diplomatique, som
består af 30 Volumer i 4 och utkom 1777–1783, är [ho]skäligen god, [dock] spå visst fått bara en Minister
Bok; men då en Fransos icke kan utländska Språk, så kommer han icke heller med säkerhet
långt uti Kännedomen af andre Stater. Deremot är Hr Frans Sabbathiers — måste skiljas
ifrån Sabatier de Castres och Sabatier de Cavaillon — Dictionnaire pour l'intelligence des
Auteurs classiques vida bättre, ja det förnämsta verk uti denna väg, med myken Lärdom
och nästan för stor omständelighet författadt, hwadan det ock är ganska volumineust;
vet icke heller om det är än aldeles til slut bragt; men år 1785 voro deraf redan 35
Volumer i stor 8:o utkomne. — Capit. Archenholtz's Litteratur- und Völker-Kunde — sådan är
des Titel — äret af Tysklands bättre periodiska verk, utmärker sig i synnerhet genom Resor
och Skaldestycken.+ — Vecko-Skriften: Människo-Vännen skrefs af Lagman Dahlsköld, är
complet utkommen och består af 52 Numrer i 4; och kostar 1 Rdlr. — Veckoskriften: Verldsborgaren, också complet utkommen, håller 50 Numrer i 8 och kostar 1 Rdlr 16 ß. Baron
Silfverhielm, vår nu varande Commissions-Secreterare i London, var Hufvud-författaren
af detta arbete. Intetdera af dessa begge verk continueras; de torde ock kunna umbäras uti
dit Bibliothek. — Major Lunds sista periodiska Skrift började 1791 under titel af: Fragmenter
i särskildta ämnen, Första Tomen, Stockh. 1791, 8; men år 1792 förändrades Tituln til: Välsignade Tryckfriheten och Tryckfriheten den välsignade, hwilka samfält utgjöra förenämnde
Första Tomen, som håller 400 sidor. Senare Tituln ensam åter bärer andre Tomen, som slutades
med N:o 28 för den 21 Febr. 1793 och med dito och ve! öfver Brist på Tryckpaper och Hälsa, samt
at Utgifvaren således måste naturligt vis uti denna Maculaturs-Epoque skörda förluster
vida större, än alla hans Löner och Pensioner kunna ersätta. Det upbyggeliga Kopparstycket,
varande

+ Jag äger det til afsalu.

rörande Vålärevördige och Vällärde Prästmannens och Adjunctens Conjunction med Kökspigan Renliga och Sparsama, som lämnat Tofflorne på Golfvet, samt anmodat, par pure modestie & délicatesse, Graveuren at sätta under de orden: --och Säng-gardinerne föredraga-- hörer til N:o 18 för d. 24 Jan. 1793; men sanningen at säga det smutsigaste och ovärdigaste Foster, som Tryckfriheten den välsignade ännu regalerat oss med. Fy! hvilket misbruk af så god och nyttig Sak, som Tryckfriheten är! Accoucheuren ligger nu sjelf, såsom det förljudes, på sin Dödsäng, och beklagar jag honom, om någon Reverendus kommer at uti samma Styl hålla Likprädikan öfver honom. Denna hans ytersta Emanation kostar dock 2 Rdlr, och bekänner jag gerna, at man måste vara stor Liebhaber af sådana Läckerheter för at så illa använda vårt redbara Papersmynt; utan fast hellre skulle jag använda mine 6 Plåtar för at se 6 gånger Annette, Nina och dylika vackra Äfventyr på vår Comiske Theater, ty skratta må jag gerna; men at få ondt i magen tackar jag rätt mycket före. Således då om tisdag spelas Tunnbindaren, som sitter inuti Karet såsom en god Tok och tror på sin Illusion, medan hon räcker hand och mun åt Älskaren, som står bakom Karet -- sådane slags Gardiner äro tolerable. -- Til de mägta upbyggeliga Tidsens Paper hörer ocksa Democritus, en Veckoskrift af Notarii Deleen, stor Thorildian och Anti-Kellgrenian. Detta snygga verk har börjat i år, och äge vi sedan 18 Nummer af detsama.* -- Äfventyret i Dag-Paperen med Pastor Fahlmans Långfredags-Prädikan i Catharina kan jag aldeles icke uplysa. Han är ejest samme Man, som var vår förste Präst på S. Barthelemy och äfven beskrifvit samma Ö. -- De Numrer af Stockholms-Posten, som innehålla: Ljusets Fiender, Åreporten och Phalaris, ~~[illegible]~~ Refvo genast utsålde. Så mycket til Svar för denne gång; det öfriga hänast.

Det lilla Stafva skrifver om Fader Pehr är högst oroande. Gud styrke hans Krafter! Anmäl min vördnad hos den Hedersmannen. Söta Mor och alla Barnen hälsa Eder begge aldraömast. Jag lefver och dör

Eder tilgifvnaste

Pappa.

* Veckoskriften Patrioten af Hr J. Philipson är afbruten, med föga hopp at åter något i lika Språk och Drägt framträda; äfven har Kgl Secreterare Nordenqvolds Veckoskrift, Medborgaren kallad, måst på offentelig Tillsägelse afbrytas. Men: Patriotens andra Häfte uphörde med No 8, för d. 7 Jan. 1793; och Medborgarens Andra Del med No 25 och 26, för d. 3 Apr. 1793.

~som sitter innuti kylfatet såsom en god tok
och tror på sin Kärälsskeliga Fiske=qvinna, medan=

BREF: ifrån Kongl. Bibliothecarien C. C. Gjörwell til Herr Grosshandlaren Johan Niclas och Fru Gustava Eleonora Lindahl i Norrköping; dat. Stockholm Söndagen, den 26 Maji, 1793.

Innehåll:

1) Nedresa til Norrköping lofvas. 2) Mit National- och Hand-Bibliothek. 3) Naturens sunda Philosophie. 4) Lieut. Westphals sanskyldiga Dop-namn. 5) Confiscation af Tankar och Skrifter i Upsala. 6) Den Tyske Buffon. 7) En oräkneligt mängd af in- och utländska lärda Nyheter. 8) Helsningar. — Bilagor: 1. Utdrag af Hr Lagm. Manderstjerna Bref til des Son, dat. Stralsund d. 14 Maji 1793. 2. Utdrag af mit Bref til Domprosten D. Sam. Älf i Linköping, dat. Stockh. d. 24 Maji 1793. 3. Brefväxling emellan Hr Leopold och mig d. 16 Maji 1793. 4). Billeter ifrån mig til Hr Manderstjerna af d. 20 o. 26 Maji 1793.

Mina Aldrakäraste Barn.

Nu sitter jag åter i det sälla Lugnet, och med hvilka skulle jag hällre dela det samma, än med Eder Begge, som, ehuru frånvarande, dock så ofta glädja och tilfredsställa mit Hjerta? I åstunden at se mig hos Eder, jag gjör det också, och om Gud låter oss lefva några veckor, få vi sluta oss uti hvarandras armar. Så länge mina Stockholms Gjöromål det medgifva, blifver jag hos Eder; men den Dagen blir just stor och säll för mit Hjerta, då jag en gång får se Eder häruppe bosatte, och således dagligen lefva med Eder. Det är då icke allenast mit Hjerta, som jag häruti alt öpna för Eder, utan ock tillika mina så vackra, til en del unique Samlingar för min älskade och vittre John: hvilken Gud låte sedan länge lefva, vårda och öka desse dyrbare Tilgångar för vår Historia och des Bearbetare! — Med dine Kunskaper, dit Snille, din Flit kan Du sjelf gjöra Gagn af dem, sjelf midt ibland dem bygga Dig et kärt och hedrande Minne. Jag reder nu alle dagar in detta National-Bibliothek uti Stora Rumet innanföre Boklådan, och hvar jag i förgår fick et stort Skåp aldeles färdigt, som kommer at innehålla bara Handskrifter och de aldrarareste Böckerne. Säkrare Rum kan jag icke finna för desse Lärdoms-skatter: ty där förvaras de uti nedersta våningen af et Stenhus och inåt en Gård, omgifven på alla sidor af eldfria Rum och Brandmurar; så at, innan Lågans Våldsamhet skulle hinna så långt ner, måste väl något kunna bergas. Flere Säckar til Flyttning, på al vådelig Händelse, ligga därjämte altid redo uti detta Rum. Böckerne uti vår Historia fördelas i den Ordning, de finnas beskrifne uti Sal. Warmholtz's Bibliotheca. Böcker uti andra Vetenskaper, som ditskänkas, utgjöra en särskild Class, dock utan at tåla några Afdelningar. Detta Bibliothek, förvärfvadt på min ålderdom, samt genom min sista Svett och möda, på en utomdes icke lätt arbets-väg, ville jag gerna skulle hållas tilhopa efter min Död. Härmed får dock icke hopblandas mit enskildta eller så kallade Hand-Bibliothek, som i sinom tid får och bör gå den vanlige al verldens väg. Öfver begge gjöras särskilde Cataloger, på ena sidan skälde Bibliographice, på den andra med utsatte, dock merändels nedsatte Priser på hvarje Artikel; så at begges Värde må med säkerhet ligga under deras ögon, som böra det känna.

Min Johns så sköna Bref af den 13 kan jag icke nog tacka före, och instämmer jag til fullo uti alla de Tankar och Känslor, som där finnas utur den upplysta

och

Collectio Gjörwelliana

och ömhetsfulle Jacobi anförde. Denna Naturens, denna då först sunda Philosophie både upplyfter och befäster å ena sidan Hjertat emot de Öden, som utom des icke kunna undvikas, och å den andra bjuder och öfvertygar oss om vår stora Rättighet at ösa Frid, Glädje och Lycksalighet utur dess så välgjörande Källa. Detta är således en Philosophie at både väl studera och ymnigt njuta. Väl Dig, Min Egen John! som vandrar på denne väg, som med lifsa Begrepp kan emottaga dessa Sanningar, med öpnade intryck lifvas af deras Kraft och värma. Nästa Högtidsdag med min härvarande John, jag menar under nästa Besök på Djurgården, skal detta dit Bref blifva vår endaste Lecture, vår läckraste Spis, just en Föda för vår Själ. Dem sedan om vi högakte och älske Dig.

Til detta mit Bref fogar jag et par i anseende til Ämnet och vår Vänskap hithörande Bilagor, bestående uti et Bref til Hr Leopold och hans Svar samt et mit Bref til Herr Mandorff; jag är viss på, at både Du och Stafva taga del uti deras innehåll.

Tusende Tacksägelser för Bägges Edra Bref med sista Post, dit af den 23 och Stafvas af den 19. Nu skal jag som hastigast svara på åtskilligt. – Den omskrifne och med Döden afgångne Lieut. Westphal hette, enligt Modrens Notification uti Stralsundska Tidningen Ehrenfried Joh. Adolf; men våra Inrikes Tidningar hade döpt om det första Namnet uti Ernst. Rätta således. – Hvad de Studerandes uti Upsala Skrifter och Ansökning angår, så blef den senare, eller at få Hertigens Tillstånd at å nyo öpna sit Convent och i detsamma motionnera, adressera, committera, decretera &c. och hvilken låg til underskrift på Boklådan samt var redan underteknad af omkring 200 Studerande, den 1 Maji confisquerad af nu varande Rector, Juris Professoren Herr Flygare, kom således aldrig at til Hertigen afgå; hvadan ock uti Rubriken det bör heta -- icke afgifven -- utan upsatt i April 1793. Konungens Förbud emot de Studerandes Sammankomster afgick kort förut til alla ~~våra~~ Academier, för at icke störa Ungdomen i Upsala, som då genast, förmodeligen i upsåt at urskulda sina Tänkesätt, lät trycka sina Skrifter, och teknades för Boktryckaren Edman en Garantie af omkring 300 Convents-Ledamöter. Emot dessa Skrifters vidare utgifvande och försäljande ankom åter den 30 Apr. til Upsala Hertigens, såsom Cancellers, Förbud; hvarpå ocksa de hos Boktryckaren af Rector confisquerades. Man menar, at Herr Ärke-Biskopen under sin senaste Hänvaro mycket bidragit til dessa academiska Edicters påskyndande. Studerande Ungdomen har dock sedan, såsom det en underdånig Ungdom väl anstår, med lydnad ansedt dessa Höga Bud och Befalningar, hållit sig stilla; lärer dock uti et slags Incognito råkas och öfverlägga om den unga Välfärdens Rätt och Bästa. – Ja visserligen är Hr Ottos Buffon vida bättre än Buffon sjelf, jag menar i anseende til dess många Förbättringar och Tilökningar. Quarto-Upplagan på Tyska behöfver icke segla öfver til sin Hem-ort: ty änteligen blef jag i går af med den för 16 Rdlr 32 ß, hvilken Summa man ändå aldrig fått uti Tyskland, sedan Ottos Verk där berättigat sig til et så ovillkorligt Företräde. Värdet har jag affört uti vår Räkning. – Kanske til förtroendets närmare underhållande kunde Du visa et och annat ställe utur mina Bref til Dig, i synnerhet uti Historiska och Litteraire Ämnen, för Hr Pasch: ty såsom han altid fick läsa mina Bref hos Sal. Lidén och har mycken Vänskap för mig, så torde han ännu vilja något fortfara at läsa af mina Nyheter. När vi råkas,

så

så vi dock alt närmare aftala. — Uti Vitterhets-Academien skal Cancellie-Rådet
Wilde tala öfver Sal. Lidén. De härom bilagde Extract utur mit sista Bref til Domprosten. —
Beklagligt, at Hr Lötström skal vara så skicklig Boktryckare, men därjämte så stor
Misanthrope, sit Sinne och sin Rörelse til stor skada. Tackar ödmjukast för Assignationens
Lösen. — Ja visserligen hade jag unnat Dig Memoires de l'Academie des Inscriptions &
Belles-Lettres framföre någon annan. Til lycka stadnade de uti Kongl. Vetenskaps-Acad.
Bibliothek, som också dragit af med hela den complette och Dig först hembudne Suiten af
Esprit des Journaux. Hofmarskalken Grefve Posse på Swanå har köpt Bibliothèque Raisonée,
Bibliothèque des Sciences & Beaux-Arts samt Année Literaire; fattas nu äfven på Bibliothèque
Germanique, begge Suiterne. Bibliotheket i Åbo köpte häromdagen Bibliothek der schönen
Wissenschaften, begge Suiterne, utom andra verk. Andre Journaler och Verk har Bibliotheket i
Upsala sig tilhandlat; så at jag ingalunda behöfver befrakta en enda Bok öfver til
Tyskland. Memoires de Trevoux, helt complette och bestående af icke mindre än 276 Volumer
i 12:o och i Franska Band, utom des det enda Exemplaret uti hela Riket, jämte Journal
des Savans, Pariser- eller Original-Uplagan i 4:o, stå än osålde. Den förre Journalen
är en af mine Préférence-Journaler, hvilken, om jag vore ung, skulle jag just gerna
läsa och äfven studera: ty Jesuiternes grundeliga Lärdom samt fina både Granskning och
smak röja sig där på hvarje Blad. Journalen börjar ock med detta Seculo och går alt til
Ordens fall. — Hr Campes Journal, nu från Brunswik til Kiel flyttad, är tämligen Democratisk,
men väl skrifven. Så han som Hr Becker i Gotha föra en upplyst och skön Penna,
billiga ingalunda våldsamheter i Frankrike eller något annat Land, det må heta
Polen eller hvad som hälst; men ifra altid emot Despotismen, och des Bruk, icke
misbruk: ty Despotismen är til sin natur intet annat än [et Missbruk,] en uppenbar Machiavellismus,
en usurperad, en emot både Människan och Medborgaren tilgripen våldsam magt. —
Hr Robinets Dictionnaire universel des Sciences Morale, Oeconomique, Politique &
Diplomatique, som består af 30 Volumer i 4 och utkom 1777–1783, är så skäligen god, dock
på visst sätt bara en Minister-bok; men då en Fransos icke kan utländska Språk,
så kommer han icke heller med säkerhet långt uti kännedomen af andre Stater. —
Deremot är Hr Frans Sabbathiers — — måste skiljas ifrån Sabatier de Castres och
Sabatier de Cavaillon — — Dictionnaire pour l'intelligence des Auteurs classiques
vida bättre, så det förnämsta verk uti denne väg, med mycken Lärdom och nästan
för stor omständelighet författadt, hvadan det ock är ganska volumineust; vet icke
heller, om det är än aldeles til slut bragt; men år 1785 voro deraf redan 35 Volumer
i stor 8:o utkomne. — Capit. Archenholtz's Litteratur- und Völker-Kunde — — sådan är
des Titel — — är et af Tysklands bättre periodiska verk, utmärker sig i synnerhet
genom Resor och Skaldestycken. Jag äger det til affalw. — Veiko-Skriften: Människo-
vännen skrefs af Lagman Dahlsköld, är complet utkommen och består af 52 Numer i 4,
och kostar 1 Rdlr. — Veiko-skriften: Verldsborgaren, också complet utkommen, håller
50 Numer i 8 och kostar 1 Rdlr 16 ß. Baron Silfverhielm, vår nu varande Commissions-
Secreterare i London, var Hufvud-Författaren af detta arbete. Intetdera af dessa begge
verk continuerat; de torde ock kunna umbäras uti dit Bibliothek. — Major Lunds
sista periodiska Skrift började 1791 under Titel af: Fragmenter i särskilda ämnen,
Första Tomen. Stockh. 1791, 8; men år 1792 förändrades Titeln til: Välsignade Tryckfriheten
och Tryckfriheten den välsignade, hvilka samfält utgjöra förenämnde första Tomen,
som

som håller 400 sidor. Senare Tituln åter ensam bärer Andre Tomen, som slutades med N:o 28 för den 21 Febr. 1793 och med Ack och Ve! öfver Brist på Tryckpapper och Hälsa, samt at utgifvaren "således måste naturligt vis uti denna Maculatur-Epoque skörda förluster vida större, än alla hans löner och Pensioner kunna ersätta". Det upbyggeliga Kopparstycket, rörande Vällärevördige och Vällärde Präftmannens och Adjunctens Conjunction med Kokspigan Renliga och Sparsama, som lämnat Tofflorne på golfvet samt anmodat, par pure modestie & délicatesse, Graveuren at sätta under de erden: -- och Säng-gardinen fördraga -- hörer til N:o 18 för d. 24 Jan. 1793; men sanningen at säga det smutsigaste och ovärdigaste Foster, som Tryckfriheten den välsignade ännu regalerat oss med. Fy! hvilket misbruk af så god och nyttig Sak, som Tryckfriheten är! Accoucheuren ligger nu eljest, såsom det förljudes, på sin sotesäng, och beklagar jag honom, om någon Reverendus kommer at uti samma Styl hålla Likprädikan öfver honom. Denna hans yttersta Emanation kostar dock 2 Rdlr, och bekänner jag gerna, at man måste vara stor Liebhaber af sådana Läckerheter för at så illa använda vårt redbara Papersmynt; utan fast bättre skulle jag använda mine 6 Plåtar för at se 6 gånger Annette, Nina och dylika vackra äfventyr på vår Comiske Theater; ty skratta må jag gerna; men at få ondt i magen tackar jag rätt mycket före. Således då om †Kärlsfeligt Faste-qvina, någon spelas Tunnbindaren, som sitter in uti kylfatet ~~[illegible]~~ såsom en god Tok och tror på sin † ~~[illegible]~~, medan hon räcker hand och mun åt älskaren, som står bakom karet -- sådane slags Gardiner äro tolérable. -- Til de mägta upbyggeliga Tidsens Paper hörer ockfå Democritus, en veckoskrift af Notar. Deleen, stor Thorildian och Anti-Kellgrenian. Detta snygga verk har börjat i år, och äge vi sedan 18 Nummer af detsamma. -- Veckoskriften: Patrioten af Hr. D. Philipson är afbruten, med föga hopp at å nyo i lika språk och drägt framträda; äfven som Kongl. Secreter. Nordenskölds Vecko-skrift, Medborgaren kallad, måst på offentelig tilsägelse afbrytas. Märk: Patriotens andra Häfte uphörde med N:o 6, för d. 7 Jan. 1793; och Medborgarens andre Del med N:o 25 och 26, för d. 3 Apr. 1793. -- Äfventyret i Dag-Paperen med Pastor Dahlmans Långfredags-Prädikan i Catharina kan jag aldeles icke upplysa. Han är eljest samme Man, som var vår förste Präst på S. Barthelemy och äfven beskrifvit samma Ö. -- De Nummer af Stockholms-Posten, som innehålla Djefvulsfettsliender, Äreporten och Predikaris, blefvo genast ~~[illegible]~~ utsålde. -- Så mycket til svar för denne gång; det öfriga härnäst.

Det lilla Stafva skrifver om Fader Pehr är högst nöjande. Gud styrke hans Krafter! Anmäl min vördnad hos den Hedersmannen. Sötta Mor och alla Barnen hälsa Eder Begge aldraömast. Jag lefver och dör

Eder

tilgifnaste Pappa.

Anmärkning:

Bilagorna tilfogas icke; ty de finnas alla hos mig uti den öfriga Brefväxlingen.

den 30 Maj 1793 172

Postscriptum.

Helsa Herr Bruks-Patron Rasch ifrån mig och säg, at jag fåt låna af Fru Djungberger Modelet i Vax til Sal. Lidéns Hustru, hvilket hennes Man gjorde och sedan tjente til Penningen, dråpeligen vål gjordt och högst likt;

Men då jag i morse kom, med det långe eftersökta Modelet, til Prof. Sergell, var han rest på landet: kan således ej upwakta vår hederlige vän med det sist lofvade Brefvet i dag; så snart jag uträttat Commissionen, skal jag straxt skrifva.

Nu et par rader om Resan.

Jag borde för flera angelägenheter skull in loco vara i Stockholm d. 1 Jul. tilbaka och sedan här oafbrutet förblifva; således, om vi bara kunde få värma i luften, ville jag resa om 8 à 10 dagar, så at jag kunde til eller strax efter Midsomaren vara här tilbaka. Än hafve vi merändels vinter köld, ehuru vid et det klaraste Solsken; och uti en sådan väderlek vågar jag mig ej åstad. Reser jag åter först ned i Julio, så afbryter jag et visst föresatt och nödigt Sommar-arbete; hvadan jag vil gjöra alt mit til at komma snart, bara vädret vil foga sig. Väder-Spåmännerne säga, at på denna så myckna köld följer et

lång.

långvarigt Regn. Få se. Huru Resolutionen imedlertid utfaller, skal Du nogsamt och i tid få veta. Linköpings-Färden tager ock bort tid: ty nu, sedan Lidén är död, kan jag icke begära, at Dom-Prosten skal komma mig til mötes uti Norrköping. Dock jag anbefaller alt detta uti Guds styrande och ledsagande Hand.

Til Sr Gustava Eleonora Lindahl i Norrköping.

Söndagen, Stockholm, den 2 Junii 1793.

Min Egen Lilla Stafva

Bör väl också hafva et litet eget Bref; men som, efter vanligheten, kommer at innehålla bara små Particulariteter. Se här då åter något Nytt utur Hem-Krönikan.

Om min första Promenade med Bästa Gossen Mandorff uti Kongs-Trägården den 1 Maji och på Djurgården den 8 följande lärer jag hafva redan något inberättat, äfven som om första Besöket på Djurgården med Söta Mor den 6 Maji: alt store Lycksaligheti-dagar för Hjerta och Sinnen. Men Du skal tro den 10 Maji var mig däremot en mörk Dag, med besked. Du torde minnas, at Cancellie-Rådet Wilde bor på Ladugårdslandet midt emot Fattighuset. Jag begaf mig uti et angelöget ärende til honom om förmiddagen, och ärnade sedan sätta mig i Båten vid Greffs-broen til Blasii-holmen, och vidare från Slagtare-huset til Slotts-backen, hvilket alt skedde; men, när jag steg i land vid Stenhuggeriet, kände jag at min Taskbok var borta. ack! hvad jag blef ledsen! ty hela mit Capital, 30 Rikodaler, och ibland dem 5 i Banco-Sedlar, en så helt nyss af Boktryckaren Carlbohm quitterad Räkning å 9 Rikodaler, utom flera vigtiga Documenter, lågo i densamma. Prompt gik jag til Assessor Pfeiffer, för at få in en Kungjörelse uti Dagl. Allehanda til andra eller Lögerdags-morgonen; hvilket ock skedde. Jag misströstade dock aldeles at återfå Taskboken, ty jag tänkte: af så mycket löst folk, som minutligen ströfvar fram och åter vid Strömmeriet, som Du minnes ligga utmed Greffs-broen och på Blasii-holmen, lära ganska få tänka så gammalmodigt och ärbart, at de återställa den, utan Penningarne behåller man och Paperen förstöres man, ehuru ingen svårighet vore, at både veta och råka Ägaren; ty, at förtiga mit Namn på Räkningarne, så lågo ock uti samma Taskbok mina visite-kort. i alla fall var det mit fel, at jag hade tappat densamma; ty jag hade den vanan, at merändels sticka den fram på Bröstet emellan Jackan och Vesten, uti förlitande på min alt mera växande Mage, at hindra des misfall, i stället at lägga den uti den långa Bröst-ficken, både i Jacka och Kapprock. Enfin hon var borta, och jag gjorde det Sjönöds-löftet, at, om jag får den tilbaka, lika af hvars Hand som hälst, och i samma Stånd jag förlorade den, skulle åter bäraren få 1/6 af Capitalet eller 5 Rikodaler. Under detta sig samandragande mörka Moln på min Finance-Himel kommer min Mandorff in uti Boklådan, just såsom en exprès tilsänd Guds Ängel eller, för at tala uti profane Styl, en välgjörande Genius. Ack! Söte Farbror, sade han, hvad fattas i dag? hvar

år

är i dag det goda och glada ansigtet, som altid möter sin John? Bästa Du,
jag har i dag haft en fatal motgång, den första i min lifstid af det slaget,
och härupå berättade jag hela förloppet. Då mulnade också hans unga
och vackra ansigte; men sade tillika: Nu blir jag hos Söte Farbror -- Gaik!
Bäste Du! men vil Du också följa mig til Ladugårds-Landet, ty jag vil höra
mig före där jag förmodeligen torde hafva tappat min Taskbok -- Ja visserligen
gjör jag det -- Hyrvagnen kom fram, vi kuskade af, stego ut, läto vagnen retournera,
hvarupå jag sade til hos Cancellie-Rådet och på Bränneriet, om någon fick fynning
på fyndet, at besörja des återställande. Derupå ginge vi à petits pas til Kengs-
trägården -- ty Dagen var eljest vacker -- och där dels ginge, dels suto vi, til Kl. 2,
så at min lille Kamrate Mandorff igjenedelst skingrade och mildrade de första
ledsama intrycken: ty tänk! om jag allena skulle gåt och funderat ifrån Kl. 1
til Kl. 2 på denna min förlust, hvad Sinnet derunder alt skulle hafva lidit!
När jag kom hem, hade jag beslutit, at dölja Händelsen för Söta Mor;
som väl märkte någon ~~o~~ovanlig Tankfullhet hos mig; men som jag ej
sade något, så frågade hon icke heller. Jag åt, sof och expedierade den
redan om morgonen eller före utgången färdig liggande Posten, äfven
en skaligen stor Depeche til min Söte John i Norrköping, dock utan at i
något Postscripto säga et enda ord om det lidna Skepsbrottet. Om aftonen
kom åter min Mandorff til mig; Sinnet calmerades alt mera; jag sof godt
och afvaktade -- såsom jag ~~åt~~ ut i alla saker gjör: först häftig, sedan
lindrigare, så öfverlåten Känsla, under hvilken sista jag afvaktar, lärer,
rättar mig -- Gick ut, var hela Lögerdags-förmiddagen i Bokladan,
hörde af ingen där -- ty dit hade jag i Allehanda stämt den, som
funnit och ville ~~af~~återlämna Taskboken -- sade, vid bortgåendet åt Kessp.
Factoren, at, om någon skulle anmäla sig om eftermiddagen, skulle
den visas hem, ty jag blefve beständigt hela den öfriga Dagen uti mina Kam-
rar! Jag gick hem, åt och sof. När jag nyss hade vaknat och låg ännu
på Sophan, kom Secreter. Stechau så sagta in i dörren och sade: Här
är 2:ne, som vela tala med Herr Assessorn. -- Jag skal komma straxt. --
Steg up, sköljde mina ögon och gick ut; fann i Salen en gammal,
mager, illa dock snyggt klädd Gumma, med en Karl i sit följe,
som sade: det lärer vara Herrn, som i går förlorat sin Taskbok. --
Ja, min Gumma, det är så; Taskboken var så och så beskaffad. -- Ja,
käre Herre, här är hon! -- Hvar fann Ni den? -- Den låg på Blasii-holmen
utmed Sechlins Hus och upslagen; hvadan de hvita Paperen
lyste mig i ögonen; jag lutade mig och uptog den samma.

Sjelf...

Sjelfva Taskboken var af grönt Saffian. — Jag emottog den med glädje; fann Penningarne och Paperen alla i den ordning de lågo om morgonen. Tackandes häruppå henne, sade jag: utom den tilfredsställelse, denna vackra Gerning gjör Er sjelf, at Ni ej behållit annans Egendom, så välsignar Er också Gud derföre; återstår således blott, at jag erkänner detta Edert beskedliga och christeliga förhållande; var nu så god och håll desse 5 Riksdaler til godo. Så föll den goda Gumman nästan omkring mina Knän och började gråta, sägandes: tänkte jag icke i mit hjerta, när jag fann Taskboken, at Gud hade tilskyndat mig at finna densamma, för at få mottaga denne Nödpenning under min både ålderdom och fattigdom! — Döm min Bästa Stafva! hvad jag härvid skulle känna i mit Hjerta, då det, som jag i förstone rönte inom mig såsom et stort Ondt, och i al sanning en svår förlust för mig, blef nu förvandladt för min känsla til en stor välgerning, til en välsignelse för hela min Själ. Jag fick å ena sidan alt mit tilbaka, och å den andra tilfälle at hugsvala en gammal, fattig och lidande med menniskja. Tårar blefvo således icke heller utur mina ögon; de vatnar ännu under det jag härom skrifver, och jag tackar Gud dubbelt. Imedlertid bär jag aldrig Taskboken mera på det sättet. Nu först gick jag in til Brita Nora, som då hade Tapp Ratteau hos sig, och berättade henne hela händelsen, då också hon gråt deröfver af glädje och ömhet. Mina Barn och vänner, som alla visste deraf, i anseende til Kungjörelsen i Dagl. Allehanda, gladdes häröfver med mig storligen. Nu til annat.

Följande Dagen, en Söndag eller den 12 Maji, flyttade jag in uti mit så genom vackra Sommar-rum, mit Cabinet des Livres; mit Museum, förnyandes bekantskapen med alla där varande mig så kära Portraiter och Autorer, samt andra så sköna Taflor. Til Portraiterne är nu fogad Kongl. Secreterarens Jonas Carl Linnerhielms Silhouette, som omöjeligen kan vara likare; mig så mycket angenämare, uti Glas och Ram. Han sitter i närmaste Granskapet med sin Mästare och Vän, Gessner. Hvilka Syner, hvilka Minnen! Sötaste Stafva! Kom Du ups til oss, i stället at vi skulle komma til Dig; tag din Söte John med Dig och lef med oss några veckor: det är fast bättre och äfven lättare at verkställer. Då skal Du ofta sitta i detta vackra och glada rum, språka med mig utur och til Hjertat. Uti närmaste fönstret til den väggen, som lyser af alla dessa Pyturyle Cönster, har Söta Mor satt en Blomster-Kruka med et Neglike-Stånd, hvilket hon tog med sig, då vi flyttade från Captensudden, utur kalla

jorden

jorden på en af Rabatterne uti Parterren. Det var då helt spädt, det har hon sedan skött och hygt i sit eget rum, til dess det blifvit stort och så frodigt, at det nu delat sig uti 2:ne Stånd, bundne vid hvar sin Käpp, det ena högre än det andra, hvarföre Söta Mor kallar det för Man och Hustru samt hon satt uti hennes Orangerie så tidigt grönskat och skjutit skott, at denna Neglike-Buske nu redan står i full Bloma. Färgen är en vacker Couleur de chair. Nu är vidare til vetandes, at uti detta Fönster hänger min Spegel, och at således Neglikans högre Blomster och Knoppar synas uti densamma, som gjör en för ögat den aldra käraste Effect: ty den likson fördubblar sjelfva Neglikans både växande och prakt, förlustar både ögat och känslan med en ökad Njutning. Såsom den sygge Mandorff aldrig kan vara ifrån mig, så kom han slutligen up om aftonen och aflade första Besöket uti detta mit Sommar-Palais. – ack! et rum, hvar han i början af vår bekantskap fört. Hon gjorde mig sit första förtroende och knöt de första vänskaps-banden. Sedan hans öga vandrat allestädes där omkring njutit under denna åsyn samt delat min dygksalighet, förde jag honom til fönstret och bad honom se i Spegelen på Neglikan, för at äfven med mig njuta denna ögon-fägnad, då jag stal mig til at se, huru han med detsamma råkade at kasta en likson sjelfkär blick på et det vackraste, af Ungdom och Fägring, af vänskap och Glädje lysande ansigte, utan at han kanske visste af det sjelf; så började jag at skratta, han at rodnad och vi begge föllo hvarannan i famnen. – Se, aldrabästa Stapra! et så olyckfaligt lif tilbringar jag; och just derföre ser jag så gamal och lotgyst ut.

Den 15 Maji spaserade jag med min Mandorff hela Djurgården och hela Gärdet öfver, sedan vi fast ätit vår lilla Middag och bäst uti vår Gessner. Jag gick under hemvägen hela 3 timar de suite, utan at hvila; hvilket den unge Vandringsmannen fann högst oväntadt vid mina år. Den 23 Maji sågo jag och Mandorff Annette och Lubin spelas på Hr Stenborgs Theater. Märk: min John hade aldrig sedt denna Operette spelas, och då den är af alla den vackraste, den mäst pastorale, den jag hakt ser, den lilla Loft-salen, de begge unga och så oskyldiga Barnen uti densamma, de sköna airerne: at detta gaf mig en så stark känsla af Glädje och Njutning, at jag aldrig haft den med min Mandorff uti så hög Grad; hvilket och ganska mycket kom deraf, at han ej tilförene sedt denna Piece spelas, och at han nu likson aldeles förtjusades af Spelet under densamma. Merändels kommer han alla aftnar up til mig: vi tale,

vi

vi läse ihop; kort sagt: han ökar Sällheten af mit Lif, han utplånar efterhand minnet af den yngling, som gjort alt och gjör än i denna stund alt, som kan förbittra en välgjörares ~~mig~~ dagar. Dock best med denna Skugga från så vacker Tafla.

Så långt hade jag skrifvit, då jag gick på Salen, just omgifven af bara uti Blom stående Fruktträn; och när jag kom hem och hade väl helsat på Söta Mor, och skulle gå in och sluta detta mit Bref, kommo de Söta Barnen ifrån Kungsbacken och föllo mig i famnen. Herre Gud! hwad jag är lycklig! både närvarande och frånvarande lefver jag med de aldrakäraste Barn! Gud bevare vår ~~lilla~~ kära Almquist! han är icke nog frisk; hans Blod är mycket het och hans Bröst icke starkt. Louise avancerar nu rätt beskedligt uti sit tilstånd: måtte hon alt vidare få behålla det lilla lilla henne anbetrodda Godset. De önska det utomdes begge så gerna.

Såsom jag icke kan gjöra mig af med den Seden, at belasta mina Bref med Bilagor; så hänger den vid äfven då jag iakttar sköna Fruntimer med mina ödmjuka Skrifvelser. Således får Du, såsom min Döter, icke taga mig detta bruk til misslycke. Se då här: *För det första* et Bref ifrån Kongl. Preussiske Ministern Grefve Lepell til Söta Mor, då han vid sin afresa skänkte henne flera stora Porcellaines-Vaser, och däribland några at hafva Blomster uti. Det är et det granaste Bref man kan skrifva; at förtiga den stora Heder däri gjöres vårt ringa Hus. *För det andra*: en aldrakäraste Bouquet, presenterad af Baron Silfverhjelm den Engelske -- så kallad til skilnad ifrån den Fransyske -- til Söta Mor på hennes Födelse-dag för et par år sedan. *För det tredje*: en Billet-doux til mig, uti hwilken han vid sina då varande 23 år kallar sig för min *tilkommande Bigtfader* i anseende dertil, at han då gick med Kongl. Hofprädikants-fullmagten i fickan och med Biskops-stolen i Skara in petto; så at han så när hade kunat encouragera mig til at synda -- ty hwad hade jag icke at hoppas för en Benägenhet at förlåta hos en så ung och medlidsam Skriftefader! -- Och *för det fjerde* et Herde-Bref ifrån den verkeligen präktigde Prästmannen, Pastor Leonhard Sjöberger i Gammelstorp uti Blekingen til Louise, uti hwilken han var rigtigt kär, och ville äntligen prädika Almquist, ehuru ~~varandes~~ redan förlofvad, utur hennes Hjerta. Han har et eget maner at skrifva, en egen slags Färg-

blandning

blandning, som svår väl något med Baron Silfwerhielms, men må ändå läsas för en variation skull: hwar och en är qvick å sin maniere.

Se så mycket, Bästa min Stafva, för denne gång. En liten Depêche ifrån Stralsund bilägges för Begges vår Egen John, som kan åter tjena til Bilaga til et af mina Bref til honom. Gud välsigne Er Begge altid!

Gjörwell

BREF ifrån Kongl. Bibliothecarien C. C. Gjörwell, til Fru Gustava Eleonora Lindahl i Norrköping; dat. Stockholm, Söndagen, den 2 Junii 1793.

Collectio Gjörwelliana

Innehåll:

1) Min Taskboks Äfventyr. 2) Mit Sommar-rum taget i besitning.
3) Min tre timmars oafbrutna vandring. 4) Annette och Lubin.
5) Besök af mina Barn.

Min Egen Lilla Stafva

Bör väl också hafva et litet eget Bref, men som efter vanligheten komer at innehålla bara små Particulariteter. Se här då åter något Nytt utur Hem-krönikan.

Om min första Promenade med Bäste Gossen Mandorff uti Kongs-trägården den 1 Maji och på Djurgården den 8 följ. lärer jag hafva redan något inberättat, äfven som om första Besöket på Djurgården med Söta Mor den 6 Maji: alt stora Lycksalighets-dagar för Hjerta och Sinnen. Men Du skal tro den 10 Maji var mig deremot en mörk Dag med besked. Du torde minnas at Cancellie-Rådet Wilde bor på Ladugårds-landet midt emot Fattighuset. Jag begaf mig uti et angelaget ärende til honom om förmiddagen, och ärnade sedan fätta mig i Båten vid Greffsbroen til Blasii-Holmen, vidare från Slagtare-huset til Slotts-backen, hvilket alt skedde; men när jag steg i land vid Stenhuggeriet, kände jag at min Taskbok var borta. Ack! hvad jag blef ledsen: ty hela mit Capital, 30 Riksdaler, och ibland dem 5 i Banco-Sedlar, en helt nyss af Boktryckaren Carlbohm quitterad Räkning à 98 Riksdaler, utom flera vigtiga Documenter, lågo uti densamma. Prompt gick jag til Assessor Pfeiffer, för at få in en Kungjörelse uti Dagl. Allehanda til andra eller Lögerdags-morgonen; hvilket ock skedde. Jag misströstade doch aldeles at återfå Taskboken, ty jag tänkte: af så mycket löst Folk, som minutligen ströfvar fram och åter vid Bränneriet, som Du minnes ligga utmed Greffs-broen, och på Blasii-holmen, lära ganska få tänka så gammalmodigt och ärbart, at de återställa den; utan Penningarne behåller man och Paperen förstörer man, ehuru ingen Svårighet vore, at både veta och råka ägaren: ty at förtiga mit Namn på Räkningarne, så lågo ock uti samma Taskbok mina Visite-Kort. I alla fall var det mit Fel, at jag hade tappat densamma: ty jag hade den vanan, at merändels sticka den fram på Bröstet emellan Jackan och Vesten, uti förlitande på min alt mera växande Mage, at hindra dess missfall, i stället för at lägga den uti den långa Bröst-fickan både i Jacka och Kapprock. Enfin hon var borta, och jag gjorde det Sjönöds-löftet, at om jag finge den tilbaka, lika af hvars Hand som hälst, och i samma stånd jag förlorade den, skulle återbäraren få 6 af Capitalet eller 5 Rdlr. Under detta

sig

sig sammandragande mörka Moln på min Finance-himmel kommer min Mandorff in uti Boklådan, just såsom en expres tilsänd Guds Ängel eller, för at tala uti profan Styl, en välgjörande Genius. Ack Söte Farbror! sade han, hwad fattas i dag? Hvar är i dag det goda och glada Ansigte, som altid möter sin John? Bäste Du, svarade jag, jag har i dag haft en fatal motgång, den första i min lifstid af det slaget; och häruppå berättade jag hela förloppet. Då mulnade ocksa hans unga och vackra ansigte; men sade tillika: nu blir jag hos Söta Farbror -- Tack Bäste Du! men vil Du ocksa följa mig til Ladugårds-landet? ty jag vil höra mig före där jag förmodeligen torde hafva tappat min Taskbok. -- Ja visserligen gjör jag det. -- Hyrvagnen kom fram, vi kuskade af, stego ut, läto vagnen retournera; hvaruppå jag sade til hos Cancellie-Rådet och på Bränneriet, om någon fick spaning på Fyndet, at besörja des återställande. Deruppå gingo vi à petits pas til Kongs-Trägården -- ty Dagen var eljest vacker -- och där dels gingo vi dels såto vi til Kl. 2, så at min lille kounete Mandorff dymedelst mildrade och skingrade de första ledsama Intrycken: ty tänk! om jag allena skulle gåt och funderat ifrån Kl. 11 til Kl. 2 på denna min Förlust, hvad Sinnet derunder alt skulle hafva lidit! När jag kom hem, hade jag beslutit at dölja Händelsen för Söta Mor, som väl märkte någon ovanlig Tankfullhet hos mig; men som jag ej sade något, så frågade hon icke heller. Jag åt, sof och expedierade den redan om morgonen eller före utgången färdig liggande Posten, äfven en skäligen stor Depêche til min Söte John i Norrköping, dock utan at i något Post-Scripto säga et enda ord om det lidna Skepsbrottet. Om aftonen kom åter min Mandorff til mig. Sinnet calmerades alt mera, jag sof godt, och afvaktade -- såsom jag uti alla saker gjör: först häftig, sedan lindrigare, så öfverlåten Känsla, under hvilken sista jag afvaktar, lärer, rättar mig. -- Gick ut, var hela Lögerdags-förmiddagen i Boklådan, hörde af ingen där -- ty dit hade jag i Dagl. Allehanda stämt den, som funnit och ville återlämna Taskboken -- sade vid bortgåendet åt Bess-Fattoren: at, om någon skulle anmäla sig om eftermiddagen, skulle den visas hem, ty jag blefve beständigt hela den öfrige dagen uti mina Rum. Väl! Jag gick hem, åt och sof. Som jag nyss hade vaknat och låg ännu på Sophan, kom Deireter. Stechau så sagta i dörren och sade: Här äro 2:ne, som vela tala med Herr Assessorn -- Jag skal komma strax -- steg up, sköljde mina ögon och gick ut; fann i Salen en gamal, mager, illa, men dock snyggt klädd Gumma, med en Karl i sit följe, som sade: det lär vara Herren, som i går förlorat sin Taskebok? -- Ja, min Gumma, det är så; Taskboken var så och så beskaffad. -- Ja, Kära Herre, här är hon! -- Hvar fann Ni den? -- Den låg på Blasii-holmen utmed Pechlins Hus och upslagen, så at de hvita Paperen lyste mig i ögonen; jag lutade mig och uptog densamma. Sjelfva Taskboken var af grönt Saffian. Jag emottog den med glädje; fann alla Penningarne och Paperen i den ordning de lågo om morgonen; tackade häruppå Gumman, sägandes: utom den Tilfredsställelse denna vackra Gerning gjör Er sjelf, at Ni ej behållit en annans Egendom, så välsignar Er ocksa Gud derföre; återstår således bara, at jag ocksa erkänner

detta

detta ert christeliga och beskedliga Förhållande: var nu så god och håll desse 5
Riksdaler til godo. Då föll den goda Gumman nästan omkring mina Knän och
började gråta, sägandes: tänkte jag icke i mit Hjerta, när jag fann Taskboken,
at Gud hade tilskyndat mig at finna densamma, för at få mottaga en Nöd-
penning under min både ålderdom och fattigdom! – Döm nu, Bästa Stafva!
hvad jag härvid skulle känna uti mit Hjerta, så at det, som jag i första
inom mig rörde såsom et stort Ondt, och i al sanning såsom en svår Förlust för
mig, blef nu förvandladt för min Känsla til en stor Välgerning, til en Välsignelse
för hela min Själ. Jag fick å ena sidan alt mit tilbaka, och å den andra tilfälle
at hugsvala en gamal, fattig och lidande Medmänniska; Tårar blefvo således
icke heller utur mina ögon, de vatnas ännu under det jag härom skrifver; och
jag tackar Gud dubbelt. Imedlertid bär jag aldrig Taskboken mera på det sättet.
Nu först gick jag in til Brita-Nora, som då hade Pastor Cetteau hos sig, och be-
rättade henne hela Händelsen, då hon ocksså grät deröfver af Glädje och Ömhet.
Mina Barn och vänner, som alla visste deraf, i anseende til Kungiörelsen i
Dagl. Allehanda, gladdes häröfver med mig storligen. Nu til annat.

Följande dagen, en Söndag, eller den 12 Maji, flyttade jag in uti mit så genom
vackra Sommar-rum, mit Cabinet de Livres, mit Museolum, förnyandes bekantskapen
med alla där varande mig så kära Portraiter och Autorer, samt andra så sköna Taflor.
Til Portraiterne är nu fogad Kongl. Secreterarens Jonas Carl Linnerhielms Silhouette,
som omöjeligen kan vara likare, mig så mycket angenämare, uti Glas och Ram.
Han sitter i närmaste Granskapet med sin Mästare och Vän, med Gessner. Hvilka
syner! hvilka Minnen! Sötaste Stafva! Kom Du up til oss, i stället at vi skulle
komma til Dig; tag din Söta John med Dig, och lef med oss några veckor: det är
fast bättre och [lätter] lättare at verkställa. Då skal Du ofta sitta i detta vackra och glada
Rum, språka med mig utur och til Hjertat. Uti närmaste Fönstret til denna vägg,
som lyser af alla dessa Pastorale Skönheter, har Söta Mor satt en Blomster-kruka
med et Neglike-Stånd, hvilket hon tog med sig, då vi flyttade från Captensudden,
utur kalla jorden på en af Rabatterne uti Parterren. Det var då helt spädt,
det har hon sedan skött och hyst uti sit eget Rum, til dess det blifvit stort och
så frodigt, at det nu delat sig uti 2:ne Stånd, bundne hvart vid sin Käpp, det
ena högre än det andra; hvadan Söta Mor kallar det för Man och Hustru, samt
har uti hennes Orangerie så tidigt grönskat och skjutit skott, at denne Neglige-
Buske redan står i full Bloma. Färgen är en vacker couleur de chair. Nu är
vidare til vetandes, at uti detta fönster hänger min Spegel, och at således
Neglikans högre Blomster och Knoppar synas uti densamma, som gjör en
för ögat den aldraskönaste Effect, ty den likasom fördubblar sjelfva Neglikans både
prakt och väsende, och förlustar både ögat och känslan med en ökad Tjusning.
Såsom den stygge Mandorff aldrig kan vara ifrån mig, så kom han sluteligen up
om aftonen och aflade första Besöket uti detta mit Sommar-Palais. – ack! et rum,

hvar

hvar han i början af vår Bekantskap förl. Höst gjorde mig sina första Förtroenden och knöt de första Vänskaps-banden. Sedan hans öga vandrat allestädes där omkring, njutit under denna åsyn samt delat min Lycksalighet, förde jag honom til Fönstret och bad honom se i Spegeln på Neglikan, för at äfven med mig njuta denna ögon-fägnad, då jag stal mig til at se, huru han med detsamma råkade at kasta en liksom sjelfkär Blick på et det vackraste, af Ungdom och Fägring, af Vänskaps och Glädje lysande ansigte, utan at han kanske visste sjelf deraf; så började jag at skratta, han at rodna, och vi begge falla hvarannan i famnen.– Se, aldrabästa Stafva! et så olycksaligt Lif tilbringar jag, och just derföre ser jag så gammal och betryckt ut.

Den 15 Maji spaserade jag med min Mandorff hela Djurgården och hela Gärdet öfver, sedan vi först ätit vår lilla middag och läsit uti vår Gessner. Jag gick under hemvägen hela 3:ne timar de suite utan at hvila, hvilket den unge Vandrings-mannen fann högst oväntadt vid mina år. Den 23 Maji sågo jag och Mandorff Annette och Lubin spelas på Hr Stenborgs Theatre. Märk: min John hade aldrig sedt denna Operette spelas, och då den är af alla den vackraste, den mäst pastorale, den jag hälst ser, den lille Löf-salen, de begge unga och så oskyldiga Barnen uti densamma, de sköna airerne: alt detta gaf mig en så stark känsla af Glädje och Tjusning, at jag aldrig haft den med min Mandorff uti så hög Grad; hvilket ock ganska mycket kom deraf, at han ej tilförne sedt denna Piece spelas, och at han var liksom aldeles förtjusad af spelet under densamma. Merändels kommer han alla aftnar up til mig, vi tale, vi läse ihop; Kort sagt: han öker Sälheten af mit Lif, han utspånar efterhand minnet af den Yngling, som gjort alt och gjör än i denna Stund alt, som kan förbittra en Välgjörares dagar. Dock bort med denna Skugga på så vacker Tafla!

Så långt hade jag skrifvit, då jag gick på Salen, nu just omgifven af bara uti Blom stående Frukttrån; och när jag kom hem, och hade väl helsat på Söta Mor, samt skulle gå in och sluta detta mit Bref, kommo de Söta Barnen ifrån Kongsbacken och föllo mig i famnen. Herre Gud! hvad jag är lycklig: både närvarande och frånvarande lefver jag med de aldrakäraste Barn. Gud bevare vår käre Almquist! Han är icke nog frisk, hans Blod är mycket het och hans Bröst icke starkt. Louise avancerar nu rätt beskedligt uti sit Tilstånd: måtte hon alt vidare få behålla det lilla lilla henne ombetrodda Godset! De önska det utomdes begge så gerna.

Såsom jag icke kan gjöra mig af med den seden, at belasta mina Bref med Bilagor, så hänger den vid äfven då när jag upvaktar sköna Fruntimer med mina ödmjuka Skrifvelser; således får Du, såsom min Doter, icke taga mig detta bruk til misstycke. Se då här: <u>För det första</u> et Bref ifrån Kongl. Preussiske Ministern Grefve Lepell til Söta Mor, då han vid sin afresa skänkte henne flera sköna Porcellains-vaser, och deribland några at hafva Blomster uti. Det är et det granaste

Bref

Bref man kan skrifva, at förtiga den stora Heder, som däri gjöres vårt ringa Hus. För det andra en aldrakäraste Bouquet, presenterad af Baron Silfwerhjelm den Engelske — så kallad til skilnad ifrån den Franske — til Söta Mor på hennes Födelse-dag för et par år sedan. För det tredje en Billet-doux til mig, uti hwilken han vid sina då varande 23 år kallar sig för min tilkommande Bigtfader, i anseende dertil, at han då gick med Kongl. Hofprädikants-Fullmagt i fickan och med Biskops-Stolen i Skara in petto; så at han så när hade kunnat encouragera mig til at synda: ty hwad hade jag icke at hoppas för en benägenhet at förlåta hos en så ung och medlidsam Skriftefader? Och för det fjerde et Herde-Bref ifrån den verkeligen prästvigde Prästmannen, Pastor Leonhard Sjöberger i Gammelstorps uti Blekingen, til Louise, uti hwilken han var synrigtigt kär, och ville änteligen prädika Almquist, ehuru redan förlofvad, utur hennes Hjerta. Han har et eget maner at skrifva, en egen slags färgblandning, som svär väl något med Baron Silfwerhjelms, men må ändå läsas för en variation skull: hvar och en är qvick à sa maniere.

Se så mycket, Bäste min Stafva, för denne gång. En liten Depêche ifrån Stralsund bilägges för Begges vår Egen John, som kan åter tjena til Bilaga til et af mina tilkommande Bref til honom.

Gud välsigne Eder Begge altid!

G.

Bilagor.

1.

Madame.

Né au fond de la Pomeranie, pays aussi obscur qu'il est loyal & honnête, je ne tiens aux Cours, que par les moyens, que la fortune a employés pour m'y jetter: je suis donc d'autant plus attaché à cette sensibilité du Caractère, si noble & si rare, qui existe peut-être partout, mais que je n'ai trouvée que dans bien peu de femmes. Souffrez donc, Madame, qu'en quittant ces rivages glacés je vous supplie d'accepter (en mémoire d'un homme, qui pour le peu de temps, qu'il vous a vu, vous est totalement acquis) ces Vases chétifs que je vous offre ci-joints: ils sont faits pour y cultiver des fleurs, et je souhaite que je sois toujours et chez vous et dans votre respectable famille en aussi bonne odeur, que les roses et les jacynthes, que vous y planterez. Pour moi, Madame, dans quelque Climat que je sois, je ne cesserai d'y aimer & d'y estimer cette respectable & chere Famille Gjörwell.

le 4 Fevrier 1789.

Lepell *).

*) Kgl. Preussisk Extraord. Envoyé, en ganska vitter och vänskapsfull Herre. Han nödgades gå härifrån med en slags Disgrace, och efterträddes af Grefve von Borcke, som sedan dog här i Stockholm den 15 Jan. 1791. Hr Grefve von Lepell (så skref han sig sjelf, eljest vanligt vis Lepel) har sedan bodt uti en den största Retraite, förmodel. på sina Gods i Pommern.

2.

Zelim hälsar sin Mirza med dessa Blomor — Förstlingen af Vårens Prydnad — på Hennes Födelse-dag.

Vid hvar och en af desse glade Budbärares ljufliga ångor har han fogat 1000 önskningar för Hennes Väl. Måtte de bönhörde återkoma från Ljusets Herre! och Sälheter omgifva Mirza, likasom Blomornas lukter nu omringa Henne!

De hvita beteckna Oskuld och Renhet — sådan är Zelims Vänskap för Mirza.

De rödas Färg är Sinnebilden af Zelims lifliga Känsla.

De gulas Varaktighet visar huru Zelims ömma Vänskap blir för Mirza.

De ännu icke utsprickne Knoppar beteckna Sälheter, dem Mirza ännu har at vänta —

De gröna Bladen Hälsa och Välmåga —

Den omogna Orangen Zelims Vältalighet.

Zelim suckar för Mirzas tilfredsställelse — uprigtigheten utgjöt Suckarne och Glädjen upfyller hans varelse, då han påtänker, at Verldarnes Herre sällan lämnar den olönt.

3.

Redan i går aftons copierade jag hastigen Lidners Bref *); ty jag var osäker huru länge jag skulle få behålla det. Således behöfves ej någon Affskrift för min räkning. Det är illa skrifvet; men jag hoppas at det likväl kan läsas. — Med all flit skal jag söka anskaffa Documenter om Carrousseln **); och således äfven til en del participera i förevigandet af den Svenske Adelige Ungdomens Hjelte-bragder: Det ena efter det andra — plär man säga. Må väl! — Bon appetit! — pussa Fru Brita-Noras Hand på sin lilla Brors vägnar med Passion, det förstår sig — jag är 23 år. ännu en gång adieu!

tilkommande Bigtfadern,

Silfverhjelm †).

*) uti hvilket han bad Stats-Secreter Schröderheim om understöd, ganska både qvickt och elakt: lärer dock icke komma med uti den nu under Trycket varande Samling af hans Arbeten, i anseende til vissa Präfters däri tildelade Rang på yttersta Dagen.

**) En Satyrisk Berättelse, den jag dock aldrig fick.

†) Friherre, men af ofrälse Mor; Fänrik, men utan indelning; Kgl. Hofprädikant med verklig Fullmagt, dock aldrig prästvigd; nämnd Lagman på Gothland, men icke befordrad; Magnetiseur och Swedenborgian, men ifrån begge dessa Sublimiteter affallen; Resande och Fästman i London, dit han ifrån Stockholm emot slutet af 1792 försändes såsom Commissions-Secreterare, dock förpassad såsom Courier. Til Snillet är han qvick, til Hjertat god, til Munnen icke nog tystlåten, til Lynnet glad, til utseendet behaglig, til Hälsan ostadig, til Hushållningen stigande och fallande.

4.

Min Wördaste Cousine.

At fördrifva en ångslig Stund på Stocketorps Gästgifvaregård uti Småland under rägn och slask, samt väntande på skjuts, fattar det lyckliga råd at skrifva til min Bästa Cousine.

Penne och Bläck är Gästgifveri likt; men mina Ideer kunna ej heller nu pretendera större rang.

Nu skulle jag ha äran berätta alt hwad jag sedt och hört på en half time.

På detta ställe är den beryktade Jätte-brunnen belägen, som föregifves af somlige vara bottenlös, af andre 100 alnar — men i sanning ej mer än en famn —

Här beklagar sig Gästgifvaren vara anfallen af en förträffelig värk i axeln — väl applicerat ordet förträffelig —

i förgår var härstädes Caplans-val: N.N. fick alla rösterna — ingen vet huru han predikade; men alla instämma, at han var fet och hade gros röst — Bevis på Smak.

Nyss såg jag huru en Gumma begärligt afskrapade och åt skorporna af Grötgrytan, hwaruti nu skal kokas ärter, utan vidare omständigheter med rengjörning. —

Det var väl detta som retade min appetit; jag begärde middag och fick nog finna, at då man reser uti Småland måste man vara utan mage och näsa — Min Kusk åt med all appetit stekt Fläsk sönderskuret på en dammig bänk. — Min uppasare, von Hardten, en fattig Adelsman, den jag lofvat på upresan emottaga och stod mig til mötes på Hwetlanda Gästgifvare-gård, ville ej äta Fläsket, utan begärde mjölk, som ock var full af dam &c. Jag funderade at kokta ägg skulle intet vara underkastade dessa öden, ty när skalet är helt måste det vara såsom Naturen förordnat det; men när mina ägg voro färdiga, börjades bästa Comedien: den gamla Gumman tog ur vaggan et gråtande Barn under många oblyga visitationer, och för at stilla Barnets tårar satte det för en Spisel med bara fötterne på kalla Sten-muren; och när Barnet grät ännu mer stoppade hon Barnets mun full af tuggor, dem hon beredde af några torra bitar Fläsk-kaka. — Ack! jag kan ej beskrifva — et menlöst Barn — Jag fick tilfälle at gjöra reflexioner — tänk hwad det gifta Ståndet är underkastadt! —

Min

Min Cousine, man bör ju aldrig --- Men jag uppehåller min Cousine för länge; kanske votre second Ch. -- gjör nu visite-à-propos: ändra second, ty i den vägen skal man hålla sig vid uniteten. — Jag får sluta, ty Skjutsen är kommen, och recommendera mig hos min bästa Cousine.

Stocketorp, den 4 Julii, 1791. Leonhard *).

*) Leonhard Sjöberger, Kyrkoherde i Gammelstorp och Ysana uti Blekinge.

175

d. 4 Jun. 93.

Se här, Bäste Min John, ett bref till vår
lilla Stefan, bara med små Händelser utur
Hemkrönikan. Sin lilla ~~vana~~ enda Steg - för den
nu Desperade fand till Dottrina, tj. i ~~går~~ fredags,
Söndag, var han placerad full. i går bergade
hon ut med Armén till Gardet uti Ängsjö
stallet hem, et Dorlindore=gifta masse
hjelpa henne upp för Trapporne, med hvar
hon förvånadt drack Drusspel, i dag är
hon mett alltjämt af beggi dagarne

Campagne, hvaraf han gifvit ut mera.
Det var högst intressanta underrättelser:
Stralsund skulle ej ett ingått med den nästa;
men annars det sett med nästa.
Sin stackars har jag i dag hämtat.
Vi hafve haft det svåraste väder,
dvs för det närvarande et det angenämaste
för landet at vara medhafvda. Så vinter-
ovädret at var blifvit hafve vi in ~~fått~~ et complet
nytt slag, så at Helige i går måste uti
Helligandet utföra sina Carquar, hvar
Harnesken etc. och. Gjorde resor. Adjö Syster
resa.

d. 7 Jun. 93. 176

Se här, ödmjukt, Min Egen Johan!

[illegible] de här lofvade Bilagorne.

Jag har nu således Fjerdedotstdagen [illegible] hälsat på Eder, Mine Älskade Bror, med Vinföreller, utan at ha någon rad ifrån Eder & [illegible] Hand;

Så at jag väl äfven kräfver med Mine Norrköpingsbor en liten Rättegång [illegible].

Jag ber, at man icke låter Städerne [illegible] [illegible], [illegible] har [illegible], at Rijkets [illegible] [illegible] al [illegible] [illegible] hvarvar vore icke Finsar utan Svenskar Ständer; men +

Men hvad som är säkert är det,
at ~~han~~ man har ändå några dagar besitt
varit et ifrigt arbetande på Kle-
ma, med [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
utomstående. Motsvarande [illegible]
lära alltså vara till [illegible]
[illegible].

I går var [illegible] [illegible] [illegible]
i [illegible] på [illegible]. Det spelte
en [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] på
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] va
[illegible] [illegible] [illegible] på [illegible].
I går lära man [illegible] promo-
verat [illegible]. [illegible] i Upsala.
[illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Bellevue vid
[illegible].
[illegible] [illegible] [illegible]! G.

St. d. 14 Jun. 93.

Blott et par rader, Min käraste Bror; men en [illegible] främmd. skal en [illegible] vigtig Depeche ~~at~~ upsättas, för at afgå med nästa Post.

En hel Colonie af [illegible] ifrån [illegible] äro ankomne i [illegible], som man alt engång får muntelig beskrifva; emedlertid uptager tiden med detta [illegible], att jag får ej skrifva.

Calle reser en [illegible] med [illegible]. [illegible] [illegible] lille Gotha [illegible] igenom, att kommer på [illegible] genom [illegible], [illegible] hos Eder något i Retour.

Min i [illegible]

[illegible]

178

Til Herr Grosshandlaren Johan Niclas och Fru Gustava Eleonora Lindahl i Norrköping.

Söndagen, Stockholm, den 16 Junii 1793.

Se här, Mina Söta Barn, kommer det med sista Post lofvade Brefvet, och hoppas at lille Architecten redan i förväg, på sina och våra vägnar, omfamnat Eder; ty han afreste i morse, kl. 6 med Landshöfdingen Grefve Ekeblad, som gjort honom ett det gracieusaste ~~erbjudande~~ tilbud at följa med sig på en Resa genom Södermanland, Östergöthland, Småland och Westergöthland, samt under denna Tour gjöra honom bekant med flera Herrskaper: hwilket icke allenast gjör min Son stor heder, utan tilskyndar honom också mycken fördel uti hans Byggnings-väg. Gud låte nu ock denna Resa, såsom jag hoppas, bidraga til hans Hälsa; så är alt vunnet. Hufvud-Stationerne lära ~~[illegible]~~ blifva på Fogelwik och i Mariestad. Återvägen tager balle dock icke genom Nerike och Norre vägen, utan tilbaka genom Östergöthland, för at då, sig sjelf aldeles disponerande, rätt måja sig hos sin k. Swåger och lilla Stafva uti det vackra Norrköping. Gud låte nu alt detta gå efter min önskan!

Söta Mor och jag ~~skicka~~ skicka imedlertid denne vår Ambassadeur Extraordinaire i förväg til Norrköping, och ho vet om vi icke efter några veckor mötas tilhopa under Edert Tak, och sedan samteligen återvända til Stockholm? Jag för min Person vil det åtminstone alt för gerna, behöfver det äfven för mina proprie affairer med Broder John och Typographiska Angelägenheter med Hr Lodström. Til Midsommar eller uti denna Månad är det mig aldeles omöjeligt at komma; och skal genast uppgifva et det starkaste Hinder. Jag har nyligen gjort en ny Handel med Commerce-Rådet Baron Patrick Alströmer om äfven den öfriga andelen af det stora Biblioteket, för at kunna foga alt det, som uti densamma finnes til Swenska Historien hörande, och det är visserligen ganska mycket, til den Warmholtzska Samlingen; så at nu öfverträffas visserligen i detta Bok-förråd uti Swenska Historien af intet något annat, vare sig offenteligt eller enskyldt. Denna nya Andel skal jag just i dessa dagar emottaga, transportera, sortera och ställa, at förtiga Catalogiseringen, samt alt sådant i förbindelse med de öfriga Gjöromålen. Min John är för stor kännare och älskare af Bibliotheker, at icke insé nödvändigheten af detta Gjöromål, och som i anseende til mina år bör i den bästa och ljusaste årstiden förrättas. Jag har utom des et annat arbete, som kommer at datera sig ifrån den 1 Julii innevarande år: så at dessa begge tilhopalagde Befattningar nödga mig at uppskjuta Resan på några veckor eller til fram uti Julii månad. Då hoppas jag få njuta den å ömse sidor så efterlängtade Glädje-dagen.

När

Vår Charles i Kongsbacken har fåt Bröder och Systrar hit ifrån Upsala, af
hwilka några ibland de senare skola gifta sig med Präster och köpa sig nu här de
nödiga Högtids-granlåterne. I Torsdags hade vi hela denna Anförvandtskap hos
oss både til middagen och aftonen; i dag äro de alla på Drotningholm, och i nästa
vecka resa de af til Sierp: lilla Stackars Louise til stor både Simes och Kropps lättnad.
När Söta Mor kommer ner, får hon regalera Stafvas lilla Nysikenhet med Portraiterne.

Jag vil sysslosätta mit både Hjerta och Minne med den sista och så sälla
Onsdagen, den 12 dennes. Jag lefde den nästan hel och hållen med min Mandorff.
Kl. mot 9 kom han til mig; vi följdes åt til Professor Krafft, hwar han hade sin
långa Session för Mästarens Pensel. Sedan jag en liten stund gjort hans vis-à-vis;
gik jag bort först til Barnen i Kongsbacken, för at än ytterligare anhålla om
samtelige de härvarande Almquistarnes Besök til följande Dagen, och til Öfver-
Inspectoren Fischer, för at med honom något aftala rörande min Johns
Swenska Portrait-Samling, hwarom framdeles, när jag får den Commissionen i
bättre ordning; och kom så tilbaka, samt höll min Vän sällskap under hela den
öfriga delen af Förmiddagen: hwilket för ingen del skämde bort Gossens
Physionomie, som väl ofelbart blir en af de vackraste man vil åskåda. Följande
är rätt märkvärdigt. Professor Krafft hade då nyss fåt färdigt nu varande
Konungens Portrait, et Knästycke, som Hans Excellence Grefve Ruuth skal
taga med sig til Pommern och, såsom General-Gouverneur, hafva uti sin
Audience-Sal. När vi nu jämförde, Professor Krafft och jag, Konungens Ansigte
med min Mandorffs, som blef nästan färdigt; så befanns en den mäst frappante
Likhet uti alla ansigtets delar, samma Hår-fäste och färg, samma Panna,
samma Ögon och deras både läge och ställning, Näsan i det nästa densamma,
Läpparne deremot på Konungen större eller mer utstående, Hakan med des
rundning åter ganska lik. Partier och deras Composition således mycket lika;
men uti Behag, Sticke och Ögonens Eld torde blifva någon olikhet. Sedan arbetet
var slutadt, besågo vi en stor skön Tafla, ock så et Knästycke, som Professor ~~Krafft~~ fft
målat, af Kon. Carl XII, efter et Original af en Swensk Artist Dahl, som sedan
dog i England. Det var måladt i början af Seculo eller när Konungen gik i Kriget;
visade den unge Hjelten, då han nyss hade Kastat bort den store Lock-Peruken,
och låtit sit egna runda och ostyriga Hår få beklåda det unga och friska Ansigtet.
Jag kan aldrig se mig mätt på detta Ansigte, och studerar det så gerna. Håret af en
ljusbrun färg var stäckt, låg yfvigt och fritt, men egensinnigt, hade af naturen ingen
bena ~~[illegible]~~ midt öfver hjessan: hwilket lärer à la Lavater betyda, at denne vår Tids Starkotter
icke var någon vanlig Människa; et skönt och rent, ungt och ~~[illegible]~~ friskt ansigte,
kastandes et ~~par~~ stora blå och geråd seende ögon ut åt et fält, på hwilket

Krigets

Krigets Sinnebilder syntes; hade mycket breda aalar; men var smal om Lifvet med sit
gula Gehäng och sin stora Pamp uti detsamma, samt klädd uti simple blå Rock.
Den käcke Engelske Sjö-officeraren, Öfversten Sidney-Smith, som tjent hos oss under
sista Kriget til sjös och stod så väl hos Kon. Gustaf, at han blef Commendeur af Svärds-
orden, begärde före afresan til England af d. Konungen en Copie af detta Kon. Carls Portrait, som stod på
Slottet och hvilket Hertigen nu låtit efter Konungens Död afcopiera, som afgår i sommar
til London. Ack! hwad det är skönt! Carl XII:s hela ärliga och manliga, kort sagt Svenska
Själ lyser utur hvarje drag och åtbörd. Också han måste blifva et offer och Riket sjunka.
Glade han fåt lefva, så hade icke Edert härliga Norrköping med så många andre
Rikets Städer blifvit sköfladt, aldrig hade vår Kust behöft emot Seculi Slut hotas af en Magts
Örlogs- och Skärgårds-Fartyg, som i början af samma Seculo ej hade och ej kunde
hafva en enda båt i Östersjön. Dock jag går ifrån detta Sinnet förtryckande ämne til
den gladare delen af Dagen. Mandorff och jag sökte den fredliga Stranden af det
stolta Agnefit, läto 2:ne Amiralskor skeppa oss öfver til Waldemars-Öen, oförtäikt
sagt til den wackre Djurgården. Där åto vi en tarflig och glad middag hos Hr
Kumlander, där vandrade vi omkring, där hvilade vi på Ståthållaren Lebesthes gröna
Bänk, under de höge och lummiga Ekarne vid Rosendal och midt före den stora
nu så blomsterrika ängen; där läste Mandorff uti Gessner och Baggesen, där njöt ögat
Naturen och Hjertat Vänskapen, där tjusades och lycksaligades vi öfver allt uttryck.
Af Gessners idyller läses och kändes par préférence Mycon, som slutas med: „So sprachen
wir, und gingen voll frommer Empfindung zum Tempel des Apollo". uti min upplaga
af år 1788 läses den uti andra Bandet sid. 97. Sötaste mina Barn! läsen den, men
läsen den på en af edre Landtgårdar, och tänken därvid på mig och min Lyssis. Nu
til Baggesen. Hr Jens Baggesen är et ungående Snille i Danmark, Professor i Köpenhamn,
qvick, glad, satyrisk, öm och sjelfvåldig, alt i högsta grad. Han gjorde en Resa 1789 til
Tyskland, Sweitz och Frankrike, som han nu beskrifver under namn af en Labyrint,
och hwaraf andre Delen i år utkommit. Ack! man reser alt utföre och njuter med honom.
Denna hans Bok utgjör en den aldrakostteligaste Lecture för oss begge, och vi skole
snart låta honom träda fram uti Svensk Drägt. At Baggesen också kan vara Pastoral,
lifva och måla Känslan, utvisar det lilla Fragmentet, eller Aftonen, ibland Bilagorna N:o 2.
Slutet var oss så mycket intryckligare, som vi nyss sönt hos Kumlander hade läsit
på en af Fönster-rutorna följande och med de öfriga Sinrikheterne på våra wärdshus
så mycket contrasterande vers:

Jag med min lyckas lott vil vara glad och nögd:
Se Frihet, Sinnes-lugn och Hälsa gjör min frögd.

Ack! hwad jag såleder blef ledsen, då jag följande Dagen fick läsa Extra-Posten N:o 132,
uti hvilken Hr Leopold målar så öfvermåttan väl, behagligt och skönt Naturen uti
des så kallade Ögonkast på densamma, och sedan han flyttat mig uti des Sköte, sedan
han

han fylt sit Hjerta med den gladaste Takſamhet mot Naturens så välgjörande Hand, slutar han med denna så fatale Strophe:

Endast jag, som fåt et Hjerta,
är ej mera den jag var.

Bevars! hvad jag storligen led deröfver, at denne Mans Känsla icke skulle vara lyckligare, mera åtnjutande, hvars Snille dock så lyckligt kunde måla, så retande draga til den outöseliga Källan af al ädel vällust, af en den renaste Tillfredsställelse!

Men jag kommer til Fönster-rutorna hos Kumlander tilbaka, för at bevisa det jag ändå icke är en så mild och glad Människa, at jag icke skulle kunna duga til välbestäld Ledamot uti en Inquisitions-Domstol, och utan alt slags Barmhertighet anställa en Auto-da-Fe. Se här! Uti mina första glada år här i Stockholm -- dock hvad säger jag? de voro visserligen icke så glada som de nu äro -- slog jag altid hälst ned mit Sommar-läger på Djurgården och uti Värdshuset vid Blå-porten. I kännen dess Läge, dess utsigter. Uti Rumet N:o 8 inqvarterade jag mig då merendels, ty jag hade där en för mit öga behaglig Skugga och ändå för samma öga den skönaste Prospect både åt viken och inåt Djurgården. Men på dess Fönster-rutor hade vidriga, otäcke Kroppar ristat de gröfsta Dumheter, medan på en annan Hofmarskalken Baron Manderström med sin sköna Scripture -- med en Hand såsom på en Gravure och sit underteknade C.M. -- hade uti denne så bråkstige Marmor ristat de vackraste Sentencer. Et sådant Motgift behöfdes ock i al sanning. När jag skulle flytta til Capitensudden, och mina begge Döttrar ännu voro hvarken små eller stora Flickor, utan så där midt emellan, så tänkte jag vid mig sjelf: til äfventyrs gå vi någon gång up uti detta Rum på Altanen hos Kumlander, för at äta en kall skål, och då skulle dessa söta samt oskyldiga Barnen få läsa sådana Orduser i detsamma dess ville förlusta det unga och glada ögat med den sköna Naturens betraktande. Nej, uti min moraliska ifver beslöt jag: det skal icke hända dem. Jag gik fördenskull en förmiddag til Kumlander, bad honom stiga up med mig uti N:o 8 och frågade honom om han ville tillåta mig, at på min bekostnad insätta 4 nya Rutor uti det ena åt viken vettande Fönstret. — Det för gerna! Jag kan väl tänka at däri stå några Plumpheter; men det rår jag ej före, kan icke heller hindra mine Gäster ifrån sådant. — Väl! Hvad kostar en Ruta? — Så och så mycket. — Godt! Se här äro Penningar för fyra Rutor! som taksamligen emottogos, och jag däremot grep til min Bibliotheks-nyckel och knäckte til döds de fyra så heterodoxe, så skamlösa Rutorna — Kling, kling, kling! — och Scandalen var i en lycklig Stund exterminerad. Nu blef mit Hjerta mycket lättare, ty jag trodde mig hafva gjort en Himmelriks-gerning. Nu har väl sedan en smutsig Hand å nyo teknat sine Vitterlekar på et par ställen; men så äro de dock icke så aldeles odrägelige, medan en annan sund Själ på en annan Ruta teknat sin ädelhet uti den här förestående vackre och så sanne vers.

Nu

Nu til den vidare Vandringen. Sedan vi än en gång öfverskådat och njutit
den sköna och vida Ängen, lämnade vi tacksamligen vår Bänk och ställde gången
Söder-åt, då vi kommo ut på Stora vägen midt före Sprengtportens Engelska Park,
och under det vi med långsama och glada steg vände oss åt Stora Planen, råkade
vi Hr Després, som promenerade med sin lilla Engelska och Hr Battia, samt
nödgade mig och Hr Mandorff, at ändteligen gå in med honom på et Ställe och
dricka några Glas Punch. Det måste, oagtat alla våra Undanflykter, ske. Den
blonde Gossen och den svarthåriga Flickan talte åtskilligt med ögonen, medan vi
gamle Karlar ideligen raisonnerade om Frankrike, Revolutionen och Konsterne. Hr Després
talte också med sin vanliga Godhet om vår Calle, då jag ej kunde underlåta at,
enligt Sanningen, säga at den unge Artisten hade honom för alt at tacka,
både uti sin Konst- och Befordrings-väg, och at min Förbindelse vore således större
än jag med de orden kunde uttrycka, mindre belöna. — „Mille pardons, Monsieur,
var hans Svar, c'est au-contraire moi seul qui a tout gagné; car par cet Eleve
j'ai gagné surement de l'honneur". Jag frågar om något vackrare Svar
kan gifvas? Vi lämnade Herren, Damen och Bouteillerne efter oss, och gingo vidare;
men se! et nytt Nöje väntade på oss under den så förtjusningsrike Dagen. Vi
hade gåt 20 eller 30 steg framåt, så anropades vi genom et Fönster af Pastor och
Fru Hackenburg, ja de kommo sjelfve neder til vägen och så godt som drogo oss up,
ty det var sent och vi ville nalkas Staden. Vi måste gå up, vi måste äta med dem.
Det skedde. Fru Plagemann och hennes äldste Styfson, den vackre Fritz, voro där förut.
Jag kan icke beskrifva det goda Folkets Glädje, och huru gerna de fägnade oss uti
dessa sina Sommar-rum. Där taltes mäst om våra Barns lycksalighet, och lilla
Srapa glömdes visserligen icke. Första Bekantskapen med Secreter Mandorff
ökte ej litet Begges Förnöjelse. Bevars! han talte Tyska och hade studerat i Göttingen,
var vacker och glad, var min Vän; ja hwad alt detta egayerade vår Soupe
kan man lätt föreställa sig. Pastor Hackenburg har sjelf studerat i Göttingen, och
sin glada och goda Fru har han fåt i Staden Münden, som ligger ej längre från
Göttingen än Carlberg ifrån Stockholm. Sedan vi hade ätit, följde både Föräldrar
och Barn oss, vid en den skönaste afton, alt til Båtstället, hwar å nyo Tacksägelser
och Afskeder togos; vi fyra Stadsboer satte oss i Båten, Fritz styrde och vi landstego
lyckligen på Blasii-holmen. Fritz är nu en stor och eldig Gosse, studerar snällt, har
stor hug för Mineralogien och lärer snart komma til Upsala. På Normalms-torg
skildes vi vid Fru Plagemann, och så gingo jag och Mandorff til Regerings-gatan,
hwar vi uti min Portgång sloto oss i hwarandras Famn, kände mer än vi sade,
togo det ömaste afsked; jag steg up för mina höga Trappor utan möda, glad kyste
jag lilla Fru Britas Hand, som i stället, Stackars liten, haft hela dagen Marthas
Bekymmer, för at kunna vederbörligen fägna sitt följande dagen väntade främande.

Jag

Jag önskade en god Natt, och kom uti mit glada och äfven af den klara Himelen ljusa Rum, gik ännu munter och glad en lång stund af och an i detsamma, innan jag lade mig til Hvila --- och härmed lägger jag ocksä ned min Penna för denne gång. Gud vare hos Eder til härnäst!

Gjörwell

Bilagor.

N:o 1.

Ögonkast på Naturen, af Herr Leopold *).

Oupphörligt, dag från dag,
O Natur! du dig förnyar.
Jordens grönska, luftens skyar,
Alt har ungdom och behag.

Evigt, milda Sol! den samma,
Låter du, omätligt spridd,
Dina röda strålar flamma,
Deras guld kring fältens vidd.

Klara Elf! än står din bölja
Glittrande den strand hon slog,
Då hon såg den första Plog
Dina blomster-bräddar följa.

Skog, af samma Foglars sång
Dine grenar evigt ljuda;
Evigt samma skuggor bjuda
åt den gömde Tankarns gång.

Utan vällust, utan smerta,
Alt sin första daning har.
Endast jag, som fått et hjerta,
Är ej mera den jag var.

N:o 2.

Aftonen, af Herr Baggesen **).

Utanför Nauheim, (en Köping med et ansenligt Saltverk †), en liten half mil i från Friedberg ††), funno Adams och jag, sedan vi afvikit ifrån Landsvägen, på stranden vid den klara Usingen och vid foten af Johannis-berget, en med Poppel-

pil

*) utur: Extra-Posten, N:o 132.

**) Öfversättning utur: Jens Baggesens Labyrint eller Reise, Del. 2, sid. 77.

†) uti Grefskapet Hanau belägen.

††) Riks-Stad uti Öfver Rhenske Kretsen.

pil inhägnad Plats; som i Skönhet och Behag vidt öfverträffade alt hvad våra ögon hittils upptäckt af Landsbygdens Natur. Vi kommo, genom en Labyrint af allehanda Buskar och Träd, längs ut med en sjuft sorlande Bäck, til en liten stilla insjö, på hvars spegelklara yta Himmelens Båge och Jordens vackraste Löfverk fördubblades. Solen nalkades nu sin Nedgång, och lofvade en den behagligaste afton. Alt var stilla. Blott Foglarnes enfliga Qvitter beledsagade Bäckens sagta Sorl. Midt uti den til Sjö utvidgade Flodens Chrystal-famn låg et litet Ermenonville. Aldrig såg jag någon ort så passande til Kärlekens Tempel. Vi kringvandrade, snart ensame, snart åter förente, hela denne förundransvärdt sköne Fam, förtjuste af de ljufligaste Utsigter.

Solen tog afsked med tusen eldige Strål-kyssar af Vatnet, af Holmen, af Poppel-hägnaden, och ändteligen af Spetsen på det höga Johannis-berget. Hvar och en af desse Kyssar genombrände våra Hjertan: ty __vi älskade begge, hade älskat och ville älska__. Hon försvann ändteligen aldeles — hela Naturen suckade den högtidlige Sucken, som en plötslig Ruskning i Löfvet, en darrande Rörelse på Vatnet och en kyligare Fläkt i Luften bebåda, när den sista Dag-gnistan utsläckes — och vi suckade med, såsom skulle vi aldrig få se den mera. Bäcken, Vatnet, Löfvet, alle Foglarne tystnade. Dödens ängel framsväfvade genom den mörknande Lunden. Men denna Bäfvan varade icke länge. En liflig Rodnad färgade den blånande Himlen. Hesper vinkade; och täckare än sjelfva Solen framtindrade afton-rodnaden med sin purpursmittande Bägare. Lugn, Tröst och lyckslig Aning neddröpo derifrån. Bäcken sorlade åter, och Foglarne började på nytt instämma med sine qvittrande Chorer. "__Måge vi således dö__ +)!" — ~~Således skulle vi dö, om vi sjelfve ville, om vi - - - ändre~~ — och __sådan blifve vår Slumming i Grafven__"! Vi föllo härvid hvarannan om halsen.

Hvilken af mine Läsare har icke en Vän, eller - - ännu mer afundsvärdt - - en Vän af det andra Könet? Hvilken är så ensam, så __half__ i Skapelsen, at han icke skulle kunna deltaga i de Känslor, som jag här förtiger?

Vi voro begge sjuke; begge långt ifrån det mål, dit de fleste Dödelige sträfva — ännu längre från det mål, som Ynglingens Hjerta eftersiker — vi hade intet utom denna afton och oss sjelfve; men __vi genomnjöto denna vår lilla Egendom__, och __vi voro obeskrifveligen lycksalige__.

__Frihet__! __Natur__! __Vänskap__! Den, som har Eder - - och hvad som är nödvändigt för at fullt njuta Eder, Själens Helsa: et godt __Samvete__ - - har alt *); och den som med Eder under en sådan Aftonstund icke har oändligt mer än Nog — för honom förena sig Himlen, Jorden och alt hvad däri är, förgäfves - - för at gjöra honom lycklig.

*) Härtil svarar följande Locus parallelus:

Jag med min Lyckas lott vil vara glad och nögd.
Se! __Frihet__, __Sinneslugn__ och __Helsa__ gjör min fröjd.

+) Således skulle vi dö, __om vi__ sjelfve ville, __om vi__ - - - ändre. [kunna, written above "vi dö"]

BREF: ifrån Kongl. Bibliothecarien C. C. Gjörwell, til Herr Grosshandlaren Joh. Nicl. och Fru Gustava Eleonora Lindahl i Norrköping; dat. Stockholm, den 16 Jun. 1793.

Collectio Gjörwelliana.

Innehåll:

1) Min Sons afresa i förväg. 2) Ny Bibliotheks-Handel med Commerce-Rådet Baron Alströmer. 3) Vår Nedresa. 4) Almquistska Anförvandtskapen. 5) Den sälle onsdagen. 6) Ansigtets Likhet emellan K. Gustaf IV och Secr. Mandorff. 7) K. Carl XII:s Ansigte vid Krigets början. 8) Gessners Mycon, Baggesens Afton och Leopolds Ögonkast på Naturen. 9) Fönster-rutorna hos Humlander. 10) Möten och Umgängnader hos Directeuren Desprès och Pastor Hackenberg. 11) Återresan til Staden. 12) Afskedet af Mandorff. — Bilagor: 1. Ögonkast på Naturen. 2. Aftonen.

Se här, Mina Söta Barn, kommer det med sista Posten lofvade Brefvet, och hoppas, at lille Architecten redan i förväg, på sina och våra vägnar, omfamnat Eder: ty han afreste i morse Kl. 6 med Landshöfdingen Grefve Ekeblad, som gjort honom et det gracieusaste Tilbud, at följa med sig på en Resa genom Södermanland, Östergöthland, Småland och Westergöthland, samt under denne Tour gjöra honom bekant med flera Herrskaper: hvilket icke allenast gjör min Son stor heder, utan tilskyndar honom också mycken Fördel uti hans Bygnings-väg. Gud låte nu ock denna Resa, såsom jag hoppas, bidraga til hans Hälsa; så är alt vunnet. Hufvud-Stationerne lära blifva på Fogelwik och i Mariestad. Återvägen tager Calle dock icke genom Nerike och Norre vägen, utan tilbaka genom Östergöthland, för at då, sig sjelf aldeles disponerande, rätt möja sig hos Finck. Svåger och lilla Stafva uti det vackra Norrköping. Gud låte nu alt detta gå efter min önskan!

Söta Mor och jag skicka imedlertid denne vår Ambassadeur Extraordinaire i förväg til Norrköping, och ho vet om vi icke efter några veckor mötas tilhopa under Edert Tak, och sedan samteligen återvända til Stockholm? Jag för min Person vil det åtminstone altför gerna; behöfver det äfven för mina proprie Affairer med Broder John och Typographiska Angelägenheter med Hr Lotsström. Til Midsommar eller uti denne Månad är det mig aldeles omöjeligt at komma; och skal genast uppgifva et det starkaste Hinder. Jag har nyligen gjort en ny Handel med Commerce-Rådet Baron Patrick Alströmer om äfven den öfrige andelen af det stora Bibliotheket, för at kunna foga alt det, som uti densamma finnes til Svenska Historien hörande, och det är visserligen ganska mycket, til den Warmholtzska Samlingen; så at nu öfverträffas visserligen detta Bok-förråd uti Svenska Historien af intet något annat, vare sig offenteligt eller enskyldt. Denna nya Andel skal jag just i dessa dagar emottaga, transportera, sortera och ställa, at fortiga Catalogiseringen, samt alt sådant i förbindelse med de öfriga Gjöromålen. Min John är för stor Kännare och älskare af

Biblio-

Bibliotheker, at icke inse nödvändigheten af detta Gjöromål, och som i anseende til mina år bör i den bästa och Gufaste Årstiden förrättas. Jag har utom des et annat arbete, som kommer at datera sig ifrån den 1 Julii innevarande år: så at dessa begge tilhopa lagde Besatningar nödga mig at uppskjuta Resan på några veckor, eller til fram uti Julii Månad. Då hoppas jag få njuta dem å önske sidor så efterlängtade Glädje-dagen.

Vår Charles i Kongsbacken har fåt Bröder och Systrar hit ifrån Upsala, af hvilka några ibland de senare skola gifta sig med Präster, och köpa sig nu här de nödiga Högtids granlåterne. I Torsdags hade vi hela denna Anförvandtskap hos oss både til middagen och aftonen; i dag äro de alla på Drotningholm, och i nästa vecka resa de af til Tierp: lilla Stackars Louise til ~~ster~~ både Sinnes och Kropps lätnad. När Söta Mor kommer ner, får hon regalera Stafvad lilla Nyfikenhet med Portraiterne.

Jag vil fyssosätta mit både Hjerta och Minne med den sista och så lilla Onsdagen, den 12 dennes. Jag lefde den nästan hel och hållen med min Mandorff. Kl. mot 9 kom han til mig; vi följdes åt til Professor Krafft, hvar han hade sin långa Session för Mästarens Pensel. Sedan jag en liten stund gjort hans vis-à-vis, gik jag bort först til Barnen i Kongsbacken, för at än ytterligare anhalla om samteliga de härvarande Almquisternes Besök til följande Dagen, och til Öfver-Inspectoren Nescher, för at med honom något afsala, rörande min Johns Svenska Portrait-Samling, hvarom framdeles, när jag får den Commissionen i bättre ordning; och kom så tilbaka, samt höll min Vän Sällskap under hela den öfrige delen af förmiddagen: hvilket för ingen del skämde bort Gossens Physionomie, som väl ofelbart blir en af de vackraste man vil åskåda. Följande är rätt märkvärdigt. Professor Krafft hade då nyss fåt färdigt nu varande Konungens Portrait, et Knästycke, som Hans Excellence Grefve Ruuth skal taga med sig til Pommern och, såsom General-Gouverneur, hafva uti sin Audienz-Sal. När vi nu jämförde, Professor Krafft och jag, Konungens Ansigte med min Mandorffs, som blef nästan färdigt, så befanns en den mäst frappante Likhet uti alla Ansigtets Delar, samma Hårfäste och Färg, samma Panna, samma ögon och deras både läge och ställning, Näsan i det mästa det samma, Läpparne däremot på Konungen större eller mer utstående, Hakan med des rundning åter ganska lik. Partier och deras Composition således mycket lika; men uti Behag, Fycke och Ögonens Eld torde blifva någon olikhet. Sedan arbetet var slutadt, besågo vi en stor skön Tafla, också et Knästycke, som Prof. Krafft målat, af Kon. Carl XII efter et ~~[illegible]~~ original af en Svensk Artiste, Dahl, som sedan dog i England. Det var måladt i början af Seculo eller när Konungen gik i Kriget; visade den unge Hjelten, då han nyss hade kastat bort den store Lock-peruken, och låtit sit egna runda och ostyriga Hår så beklåda det unga och friska Ansigtet. Jag kan aldrig se mig mätt på detta Ansigte och studerar det så gerna. Håret af en ljusbrun färg var starkt och låg ysvigt och fritt, men egensinnigt; hade af naturen ingen

bena

bena midt öfver hjessan, hvilket lärer à la Lavater betyda, at vår tids Starkotter icke var någon vanlig Månniska; et skönt och rent, ungt och friskt Ansigte, kastandes et par stora blå samt gerad seende Ögon ut åt et Fält, på hvilket Krigets Sinnebilder syntes; mycket breda Axlar; men smal om-lifvet med sit gula Gehäng och sin stora Pamp uti detsamma, samt klädd uti simple blå Rock. Den käcke Engelska Sjö-Officeraren, Öfversten Sidney-Smith, som tjente hos oss under sista Kriget til sjös och stod så väl hos Kon. Gustaf, at han blef Commendeur af Svärds-orden, begärde före afresan til England af Sal. Konungen en Copia af detta Kon. Carls Portrait, som stod på Slottet, och hvilket Hertigen nu låter efter Konungens Död afcopiera, samt afsyår i Sommar til London. Ack! hvad det är skönt! Carl XII:s hela ärliga och manliga, kort sagt Svenska Själ lyser utur hvarje Drag och Åtbörd. Ock så han måste blifva et Offer och Riket sjunka. Hade han fått lefva, så hade icke Edert härliga Norrköping med så många andre Rikets Städer blifvit sköflade, aldrig hade vår Kust behöft emot Seculi slut hotas af en Magts Örlogs- och Skärgårds-fartyg, som i början af samma Seculo ej hade och ej kunde hafva en enda Båt i Östersjön. Dock jag går ifrån detta sinnet förtryckande ämne til den gladare Delen af Dagen. Mandorff och jag sökte den fredliga Stranden af det stolta Agnefit, läto 2:ne Amiralskor skeppa oss öfver til Waldemars-ön, oförtänkt sagt til den vackra Djurgården. Där åto vi en tarflig och glad middag hos Humlander, där vandrade vi omkring, där hvilade vi på Ståthållaren Debesches gröna Bänk under de höga och lumiga Ekarne vid Rosendal, och midt för den stora nu så blomsterrika ängen; där läste Mandorff uti Gessner och Baggesen, där njöt Ögat Naturen och Hjertat vänskapen, där tjustes och lycksaliggades vi öfver alt uttryck. Af Gessners Idyller lästes och kändes par préférence Mycon, som slutas med: "So sprachen wir, und gingen voll frommer Empfindung zum Tempel des Apollo". uti min upplaga af år 1788 läses den uti andra Bandet, sid. 97. Sötaste mina Barn! läsen den, men läsen den på en af Edre Landgårdar, och tänken därvid på mig och min Lyssio. — Nu til Baggesen. Hr Jens Baggesen är et uppgående Snille i Danmark, Professor i Köpenhamn, qvick, glad, satyrisk, öm och sjelfvåldig, alt i högsta grad. Han gjorde 1789 en Resa til Tyskland, Sweitz och Frankrike, som han nu beskrifver under namn af en Labyrint, och hvaraf andre Delen i år utkommit. Ack! man reser och lefver ~~och~~ njuter med honom. Denna hans Bok utgjör en den aldrakostteligaste Lecture för oss begge, och vi skole snart låta honom träda fram uti Svensk Drägt. At Hr Baggesen ock så kan vara Pastoral, lifva och måla Känslan, utvisar det lilla Fragmentet eller Aftonen ibland Bilagorna N:o 2. Slutet var oss så mycket intryckligare, som vi nyss förut hos Humlander hade läsit på en af Fönster-rutorna följande och med de öfriga Sinrikheterne på våra Vårdhus så mycket contrasterande vers:

Jag med min lyckas lott vil vara glad och nögd:
Se Frihet, Sinneslugn och Hälsa gjör min frögd.

Ack!

Ack! hvad jag således blef ledsen, då jag följande dagen fick läsa Extra-Posten N:o 132, uti hvilken Hr Leopold målar så ofvermåttan väl, behagligt och skönt, Naturen uti des så kallade Ögonkast på densamma, och sedan han flyttat mig in uti des sköte, sedan han fylt mit Hjerta med den gladaste Tacksamhet emot Naturens så välgjörande Herre, slutar med denna så fatale Strophe:

Endast jag, som fåt et Hjerta,
är ej mera den jag var.

Bevars! hvad jag storligen led deröfver, at denne Mans Känsla icke skulle vara lyckligare, mera åternjutande, hvars Snille dock så lyckligt kunde måla, så retande draga til den outösliga Källan af al ädel Vällust, af en den renaste Tilfredsställelse!

Men jag kommer til Fönster-rutorna hos Kumlander tilbaka, för at bevisa det jag ändå icke är en så glad och mild Människa, at jag icke skulle kunna duga til välbeställd Ledamot uti en Inquisitions-Domstol, och utan alskönds Barmhertighet anställa en Auto-da-Fe. Se här: Uti mina första glada år här i Stockholm -- dock hvad säger jag? de voro visserligen icke så glada som de nu äro -- flög jag altid helst med mit Sommar-läger på Djurgården uti Värdshuset vid Blå-porten. I kännen der läge, des utsigter. Uti Rumet N:o 8 inqvarterade jag mig då merändels: ty jag hade där en för mit öga behaglig Skugga, och ändå för samma öga den skönaste Prospect både åt Viken och in åt Djurgården. Men på des Fönster-rutor hade vidrige och otäcke Kroppar ristat de grofvaste Dumheter, medan på en annan Hofmarskalken Baron Manderström med sin sköna Scripture -- med en Hand såsom på en Gravure och sit underteknade C. M. -- hade uti denne så bräcklige Marmor ristat de vackraste Sentencer. Et sådant motgift behöfdes ock i al sanning. När jag skulle flytta til Captens-udden, och mina begge Döttrar ännu voro hvarken små eller stora Flickor, utan så där midt emellan, tänkte jag vid mig sjelf: tiläfventyrs gå vi någon gång up uti detta rum på Altanen hos Kumlander, för at äta en Kallskål, och då skulle desa söta och så oskyldiga Barnen få läsa sådana Ordurer i detsamma de ville förlusta det unga och glada ögat med den sköna Naturens betraktande. Nej, uti min moraliske Ifver beslöt jag: det skal icke hända dem. Jag gik fördenskull en förmiddag til Kumlander, bad honom stiga up med mig uti N:o 8, och frågade honom: om han icke ville tillåta mig, at på min bekostnad insätta 4 nya Rutor uti det ena åt Viken vettande Fönstret? — Alt förgerna! jag kan väl tänka, at där stå några Plumpheter; men det rår jag ej före, kan icke heller hindra mine Gäster ifrån sådant. — Väl! hvad kostar en Ruta? — Så och så mycket. — Godt! Se här äro Penningar för fyra Rutor — som taksamligen emottogos, och jag deremot grep til min Bibliotheks-Nyckel, och knäckte til döds de fyra så heterodoxe, så skamlösa Rutorna -- kling, kling, kling! och Scandalen var i en

lyckelig

lyckelig stund exterminerad. Nu blef mit Hjerta mycket lättare, ty jag trodde mig hafva gjort en Himmelriks-gerning. Nu har väl sedan en smutsig Hand å nyo teknat sine Vitterlekar på et par ställen; men så äro de dock icke så aldeles odrägelige; medan en annan fiend Själ på en änan Ruta hade teknat sin ädelhet uti den här förestående vackre och så sane Vers.

Nu til den vidare Vandringen. Sedan vi än en gång öfverskådat och njutit den sköna och vida ängen, lämnade vi tacksamligen vår bänk och stälde gången Söder-åt, då vi kommo ut på store vägen midt för Sprengtporters Engelske Park, och under det vi med långsama och glada steg vände oss åt store Stanen råkade vi Hr Després, som promenerade med sin lilla Engelska och Hr Battia, samt nödgade mig och Hr Mandorff at änteligen gå in med honom på et ställe och dricka några Glas Pounch. Det måste ske, oagtat alla våra undanflykter. Den blonde Gossen och den svarthåriga Flickan talte åtskilligt med ögonen, medan vi gamle Karlar idkeligen raisonerade om Frankrike, Revolutioner och Konsterne. Hr Després talte också med sin vanliga Godhet om vår Calle, då jag ej kunde underlåta at enligt Sanningen säga, at den unge Artisten hade honom för alt at tacka både uti sin Konst- och Befordrings-väg, och at min förbindelse var således större än jag den kunde med orden uttrycka, mindre belöna. "Mille pardons, Monsieur, var hans svar, c'est au-contraire moi seul qui a tout gagné; car par cet Eleve j'ai gagné surement de l'honneur". Jag frågar: om något vackrare svar kan gifvas? Vi lämnade Herre, Dame och Bouteiller efter oss, och gingo vidare; men se! et nytt Nöje väntade på oss under denne så förtjusningsrike Dag. Då vi hade gåt 20 eller 30 steg framåt, anropades vi genom et fönster af Pastor och Fru Hachenburg, ja de kommo sjelfve neder til vägen och så godt som drogo oss up, ty det var sent och vi ville nalkas Staden; men vi måste gå up, vi måste äta med dem. Det skedde. Fru Hagemann och hennes äldste Stjufson, den vackre Fritz, voro där förut. Jag kan icke beskrifva det goda Folkets Glädje, och huru gerna de fägnade oss uti dessa sina Sommar-rum. Där taltes mäst om våra Barns lyksaligheter, och lilla Stafva glömdes visserligen icke. Första Bekantskapen med Secreter Mandorff ökte ej litet Beggeses Förnöjelse. Bevarr! han talte Tyska och hade studerat i Göttingen, var vacker och glad, var min vän; ja hvad alt detta egayerade vår Souper kan man lätt föreställa sig. Pastor Hachenburg har sjelf studerat i Göttingen, och sin glada och goda Fru har han fåt i Staden Münden, som ej ligger längre från

Göttingen,

Göttingen, än Carlberg ifrån Stockholm. Sedan vi hade ätit, följde både Föräldrar och Barn oss, vid en den skönaste afton, alt til Båtstället, hvar Tacksägelser gjordes och affskeder togos; vi fyra Stads-boer satte oss i Båten, Fritz styrde och vi landstego lyckligen på Blasii-holmen. Fritz är nu en stor och eldig Gosse, studerar snält, har stor hug för Mineralogien, och lärer snart koma til upsala. På Norrmalms-Torg skiljdes vi vid Fru Plagemann, och så gingo jag och Mandorff til Regerings-gatan, hvar vi uti min Portgång slöto oss i hvarandras famn, kunde mer än vi sade, togo et det ömmaste affsked, och jag steg up för mina höga Trappor utan möda; glad kyste jag lilla Fru Bribris Hand, som i stället, stackars liten, haft hela Dagen Marthas Bekymmer, för at kunna vederbörligen fägna sit följande dagen väntade Främande. Jag önskade en god Natt, kom uti mit glada och äfven af den klara Himelen lysta Rum, gick ännu munter och glad en lång stund af och an i detsamma innan jag lade mig til hvila -- och härmed lägger jag ocksa ned min Penna för denne gång. Gud vare hos Eder til härnäst!

G.

Bilagor.

Bilagor.

1.

Ögonkast på Naturen, af Herr Leopold *).

Oupphörligt, dag från dag,
O Natur! du dig förnyar.
Jordens Grönska, Luftens Skyar,
Alt har ungdom och behag.

Evigt, milda Sol! den samma,
Låter du, omätligt spridd,
Dina röda strålar flamma;
Deras guld kring fältens vidd.

Klara Elf! än står din bölja
Glittrande den strand hon slog,
Då hon såg den första Plog
Dina Blomster-bräddar följa.

Skog, af samma Foglars sång
Dina Grenar evigt ljuda;
Evigt samma Skuggor bjuda
At den gömde Sånkarns gång.

Utan vällust, utan smärta,
Alt sin första daning har.
Endast jag, som fått et Hjerta,
Är ej mera den jag var.

2.

Aftonen, af Herr Baggesen **)

Utanföre Nauheim, en köping med et ansenligt Saltverk †), en liten half mil ifrån Friedberg ††), funno Adams och jag, sedan vi afrikit ifrån Landsvägen,

på

*) utur: Extra-Posten, N:o 132.

**) Öfversättning utur: Jens Baggesens Labyrint eller Reise, Del. 2, sid. 77.

†) uti Grefskapet Hanau belägen.

††) Riks-Stad uti Öfver-Rhenske Kretsen.

på Stranden vid den klara Insjön och vid foten af Johannis-berget, en med Poppel-pil inhägnad Plats, som i Skönhet och Behag vidt öfverträffade alt hvad våra ögon hittils upptäckt af Landsbygdens Natur. Vi kommo, genom en Labyrint af allehanda Buskar och Träd, längs utmed en sakta sorlande Bäck, til en liten Insjö, på hvars spegelklara yta Himelens Båge och Jordens vackraste Löfverk fördubblades. Solen nalkades nu sin Nedergång och lofvade en den behagligaste Afton. Alt var stilla. Blott Foglarnes enstaka Qvitter beledsagade Bäckens sagta Sorl. Midt uti den til Sjö utvidgade Flodens Chrystal-famn låg et litet Ermenonville. Aldrig såg jag någon ort så passande til Kärlekens Tempel. Vi kringvandrade, snart ensame, snart åter förente, hela denne förundransvärdt sköne Dam, förtjuste af de ljufligaste Hänryckningar.

Solen tog afsked med tusen eldige Strålkyssar af Vatnet; af Holmen, af Poppel-hägnaden och änteligen af Spetsen på det höga Johannis-berget. Hvar och en af desse Kyssar genombrände våra Hjertan: ty *vi älskade begge, hade älskat och ville älska.* Hon försvann änteligen aldeles — hela Naturen suckade den högtidlige Sucken, som en plötslig Rasslning i Löfvet, en dalrande Rörelse på Vatnet och en kyligare Fläkt i Luften bebåda, när den sista Dag-gnistan utsläckes — och vi suckade med; såsom skulle vi aldrig få se den mera. Bäcken, Vatnet, Löfvet, alle Foglarne tystnade. Dödens Ängel framsväfvade genom den mörknade Lunden. Men denna Bäfvan varade icke länge. En lifslig Rodnad färgade den blånande Himelen. Hesper vinkade; och täckare än sjelfva Solen framtindrade Aftonrodnaden med sin Purpursprutande Bägare: Lugn, Tröst och lycksalig Aning neddröpo derifrån. Bäcken sorlade åter, och Foglarne började på nytt instämma med sine qvittrande Chorer. "*Måge vi således dö* *)! och *sådan blifve vår Slumring i Grafven*"! Vi föllo härvid hvarannan om halsen.

Hvilken af mine Läsare har icke en Vän, eller — ännu mer afundsvärdt — en Vän af det andra Könet? Hvilken är så ensam, så *half* i Skapelsen, at han icke skulle kunna deltaga i de Känslor, som jag här — förtiger?

Vi voro begge sjuke; begge långt ifrån det mål, dit de flesta Dödelige sträfva — ännu längre från det mål, som Ynglingens Hjerta eftersöker — vi hade intet utom denna afton och oss sjelfve; men *vi genomnjöto denna vår lilla Egendom*, och *vi voro obeskrifveligen lycksalige.*

Frihet! *Natur*! *Vänskap*! Den som har Eder — och hvad som är *nödvändigt för at fullt njuta Eder*, Själens Hälsa: et *godt Samvete* — har alt **); och den som med Eder under en sådan aftonstund icke har oändligt mer än Nog — för honom förena sig Himlen, Jorden, och alt hvad däri är, förgäfves — för at gjöra honom lycklig.

*) Således skulle vi kunna dö, *om vi* sjelfve ville, *om vi* — — andre.

**) Härtil svarar följande Locus parallelus:

Jag med min lyckas lott vil vara glad och nögd:
Se! *Frihet*, *Sinneslugn* och *Hälsa* gjör min frögd.

1.

C.C.

Til Herr Architecten Gjörwell i Mariestad.

Stockholm, på sjelfve Midsommarsdagen 1793.

Tack, min Egen Allrabäste Calle, ja många och öma Tacksägelser för kära Depechen ifrån Norrköping, som jag fick Lögerdags-aftonen;

och kan jag icke nog tacka Gud, som bevarat din Hälsa under Resan och unnat Dig flere sälle Dagar i Norrköping, i stället at til Sinnet plågas på det ängsliga Fogelwik. Nu i veckan, då jag skrifver til Stafva, skal jag visserligen tacka henne och vår ~~kära~~ Lindahl för al den ro de tilskyndat Dig. Gud låte nu den öfriga Resan gå lika så lyckligt! och skrif Du flitigt.

i Lögerdags följde Söta Mor med Barnen i Kongsbacken, Björkegren och Seltzen til Swartsjö, och väntas hem antingen i afton helt sent eller i morgon förmiddag. Skada, at Söta Mor var redan borta, då Dina så efterlängtade Bref ankommo: ty då hade hon fåt dubbelt så roligt. Söta Mor åkte uti Björkegrens Bred-chaise, och for hemifrån Kl. 4.

Sedan kom Mandorff til mig; vi gingo til Gärdet, och sågo på Kriget, som där fördes af alla Krafter; men mit öga led alt för mycket, at se de förr så klädda nu så nakna Högderne; i synnerhet sörjde jag öfver den, som man först komer til, när man går Fredrikshofs-vägen, på hvilken Drotningen altid hade sit Tält, och hvar jag så ofta sutit under de höga Björkarne, läsit uti en vacker Bok, och mellan-åt skådat ut åt Fältet. Dock jag bör ej klaga, då den vidgade Manoeuvren ofelbart har til föremål, at hålla Ryska Landstigningar på afstånd ifrån Hufvud-staden: ty de dem åtföljande Härjningar skulle kännas litet annorlunda. På Gärdet råkade jag ibland andra Öfverste-Lieutenanterne Baron Lillie ~~och Majoren~~ Ehrenfalk ~~och~~ samt Profess. Sergell.

När jag kom hem, fann jag Dina Bref före mig, hvilkas Läsning icke litet ersatte Saknaden af Söta Mor. Jag hoppas, at de också haft, at hafva i synnerhet i dag mycket roligt. Vädret har varit skäligen vackert; intet Regn, men drifvande Moln-tappar, blåsigt och småkallt.

Hvarken igår var jag utom min dörr, icke heller sätter jag i dag min fot utom Huset, utan vårdar det nu såsom en trogen Tomte-gubbe det ägnar och väl anstår: ty Hof-Graveuren reste med sin lilla runda Fru äfven i Lögerdags på Landet eller til Cancellie-Rådet Ferner på Fogelsta. Mit enda Sällskap har varit Secreter. Mandorff, denne så vittre och beskedlige Yngling. Han har skänkt mig sit Portrait, som således nu utgjör en än ytterligare Prydnad uti mina Rum, och uppsätter i dag på denne hans Namnsdag. När Du komer

tilbaka,

tilbaka, får Du se honom äfven utmärka sig på Lärdoms-vägen; hälst hans ovanlige Kunskaper uti Historien och Statskunskapen icke böra vara förlorade för vårt Almänna. Hvad tycker Du väl? Han fyller först sit 20:de år i nästa Augusti Månad. Af detta min Väns arbete hoppas jag draga, äfven för min del, en vacker Vinst. I Middag äta vi solo, och skole då af glada Hjertan dricka, utom de Resandes, välförstående Söta Mors, Calles och Louises Skålar, äfven Högtids-dagen och Vänskapen til heder, mine Begge Nu lefvande Johners Skål.

Mina Historiska Extraiter, af hvilka andra Bandet i Lögerdags blef färdigt, sälja sig mycket, och skickar jag Dig alla de nyaste Styken, efter de innehålla den olycklige Konungens af Frankrike Lefverne och Caraktere, som Du kan läsa vid lediga Stunder under Din Resa.

Gud bevare Dig! Kom snart och frisk hem! samt älska alltid

Din Dig af alt Hjerta tilgifne
Pappa.

2.

Til Herr Secreter. C. A. Johan Mandorff.

Midsommars-dagen, om morgonen 1793.

Välkommen, Du Sälle Dag! Den förste Johns-Dag uti denna vår ensklyta, sig ifrån den 8 Oct. och 24 Nov. förl. år daterande Tide-räkning, uti de oss alt til Grafven följande Vänskapens Annaler. Jag omfamnar och välsignar Dig af hela det kända Hjertat; det sker i dag med dubbel och en den högtidligaste Känsla.

Sedan de redeligaste, de ifrigaste Suckar för dit beständiga och oafbrutna Väl blifvit utgjutne til den alt styrande och välgörande Försynen, skådade jag å nyo med glädje på din Afbild, och hvad Konstnärens Hand icke kunnat på sin Duk fullt utrycka, det ersatte mit Öga, mit Hjerta. Detta Portrait upsattes emellan en Lagerbring och en Warmholtz, desse begge upplyste och så mångkunnige Män, af hvilka den förre var min Lärare och den senare kunnat vara det, som begge hedrade och gynnade mig med deras så oskatbara Vänskap. Där har Du, Agtnings- och älskvärde Yngling! Förebilder. Sträfva, at åtminstone nalkas dem: ty at i alt likna dem vore kanske en Fordran, som icke mera tilhörer det sig nu skapande Tidehvarfvet. Du lefver nu imedlertid midt uti deras Rike; Du kan samla Rikedomar midt ibland deras efterlämnade Skatter; Du är ung och lätt fattande, arbetsam och ärofull; hvad gäller? Du går långt på en med dem gemensam stråt, om Du vil; och då skal Du ock en gång kasta et tacksamt Minne tilbaka på dens Stoft, som fört Dig in på densamma; äfven som Framtiden skal minnas Dit Namn med Heder och Erkänsla. Nog sagt.

Sedan

Sedan detta Officium Pietatis in Amicum & Juvenem blifvit således upfyldt, satte jag Minnes-ringen på min Hand, hvilken Du utomdes vet icke bäres utan på Högtids-dagar och vid synnerligen lycksaligande Tilfällen.

Häruppå, såsom det i dag är Måndag, skref jag först et vänskapsfullt Bref til min k. Calle, som reser med Landshöfdingen Grefve Ekeblad, Son af en Excellence och Sonson af den Excellence, om hvilken vi läste igår uti handskrifne Journalen öfver Kon. Fredrics Vistande vid Medewi 1722. En af hans Gårdar i Westergöthland har brunnit; til dess återupbyggande behöfver han en Architect, och dertil har han valt min Son. Han har tagit Södre vägen, eller genom Östergöthland, til Mariestad; hvilket utgjör för Don Carlos en äfven så behaglig som nyttig Resa: ty flera besökta Herrskaper komma ofelbart at updraga honom sina Commissioner.

När detta var bestäldt och jag skickat Brefvet på Posten, satte jag mig ned för at skrifva detta Bref. Men hvaröfver skal jag väl skrifva på en sådan Dag? — Jo! sedan jag nu först tackat Dig på det högsta för dit sköna och ömma Bref, Du var så god och bar mig sjelf i Lögerdags tilhanda uti Bokladan, vil jag kasta ut några rader på Paperet, rörande de 2:ne våra så outösliga Lycksalighets-Källor: Naturen och Vänskapen.

Jag kan aldeles icke begripa, huru det kommer til, at man med en välbeställd både Själ och Kropp kan misstro, ja aldeles hata Naturen, och emot hvilken våre Rigorister så idkeligen prädika. Naturen, märk: då hon rätt kännes, förädlas och följes, lärer oss inga Laster, leder til inga Skador. Alt hvad vi med henne njute är lofligt och godt — huru med henne? — då hon lifvar och bjuder, då lycksaligar hon ock; äfvensom då hon hvilar och nekar, då först blir vår olydnad en Öfverträdelse, då straffar hon oss med både Förebråelser och Saknad-ty et Nöje, som både före, under och efter åtnjutandet icke lycksaligar vår Känsla, är icke et Nöje, en yrsla, en vådsamhet, som ej sällan rifva sjelfva Grunden til vår Lycksalighet, som medföra Lidanden mer eller mindre långvariga. Låtom oss fördenskull lefva altid med, aldrig mot Naturen. Uti förra fallet skal den trogna Modren lära oss: när, huru mycket och huru länge vi få njuta; vidare: Sättet at utbyta det ena åtnjutandet mot det andra, så at ingen ålder och intet Stånd skal blifva utan sit rika mått af Lycksalighet. Ack! Visheten får ändå för så få updraga Täckelset och visa den sköna Bilden; vårt ljusa och glada Öga får imedlertid se densamma, och vi läse öfver dess Hufvud de orden: Natura beat, det är: Naturen lycksaligar. — Men Nöje utan Ädelhet är et halft, stundom intet Nöje. Til Fullkomlighetens ernående mötas här fördenskull Naturen och Vänskapen; och hvar de knyta och hålla Banden tilhopa, där har ock Lycksaligheten bygt et Altare, vid hvars fot de förädlade Naturens Barn nedlägga sina Offer, och hänryckte under denna Gudstjenst smaka de en ojämnförlig Sötma, en den högsta Vällust af Lifvet. Aldrig nalkas de så

ut-

Utvalde denna heliga Eld utan at vara lifvade af sanne Grundsatser och dygdiga Beslut, utan at äga ljusa och fasta Begrep om Rätt och Orätt, utan at ledas af Vänskapen til Naturens allt vidare Kännedom och Dyrkan: ty då först förädlar Vänskapen Naturen, då höjer hon Människjans Njutning öfver Djurens, då går Tanken i likabredd med Känslan, då upfyller Visheten det återstående af sitt Kall ibland Jordens Söner; och vi läse Henne andra icke mindre stora Bud öfver Hufvudet på Vänskapens Bild: Amicitia nobilitat, det är: Vänskapen förädlar.

Uti det Tempel, hvar denna dubbla Gudomlighet dyrkas, äre vi ingångne. Våra Hjertan hafve vi där helgat til Hennes Tjenst, och under en fortsatt Dyrkan vid des Altare skal vårt Lif, men under de angenämaste Känslor, de ljufvaste Minnen, så omärkeligen framrinna; och när vårt Stoft icke mera något känner, hvilar också det sött uti Skuggan af lummiga Träd. Varde vår Lefnad, vår Hvila sådan!!

I dag är Svenska Folkets Glädje-dag; den skal också vara vår Glädje-dag. Kom til mig, at med mig allena, och vi skole dela et hälsosamt Bröd och et läckert vin med hvarandra. Uti det senare skole vi dricka våre Resandes Skål, och jag i synnerhet mine Begge ännu lefvande Söners Skål. Mit Hjerta skal aldrig förgäta hwad jag är Eder Begge skyldig, och så vida hos mig står visa Eder min Tacksamhet. När Du kommer, ber jag dig vara klädd, til Hårets välförstående, comme le jeune & beau Lysis, ce Berger dont tu chantas il n'y a pas longtems le Bonheur. Ah! sois heureux de toutes les manières! c'est un voeu que mon coeur te porte aujourd'hui par préférence.

Under väntandet på din ankomst sätter jag mig för at läsa uti Bayle, ja uti den aldrakäraste af ~~[illegible]~~ mine käre Autorer, för at sluta Foulques: Välkommen, välkommen!

G.

3.

Til Far och Mor ifrån deras Son, Architecten C. C. Gjörwell; dat. Marieholm *), d. 22 Jun. 1793.

Mina Kära Föräldrar!

Jag hoppas at vid detta laget redan Söta Far och Mor fått mitt sista Bref ifrån Norrköping. Men det glada hopp, at vid min ankomst hit finna några rader mig til möte, har aldeles slagit mig felt; dock skal jag intet aldeles låta modet falla

*) Landshöfdinge-Sätet vid Mariestad uti Westergöthland.

falla til i morgon, som man sagt mig Stockholms-Posten anländer. Med få ord skal jag, ehuru illa, berätta angående min Resa. Sedan jag skildts vid de kära Syskonen, Stafva och Lindahl i Söderköping, dit de varit så goda och gjort mig et högst angenämt följe, smakat på vatnet i den bekanta Ragnilds Källa och ätit middag hos Pastor Wagner, just en Clewbergian til utseende, tal och façoner, men af et gladare och jämnare humeur, så for jag i sällskap med Grefven omkring Kl. 4, då han anlände, til Linköping, hvarest, medan Hästar ombyttes, jag som hastigast fick tid at springa up til Domprosten Alf, som beständigt höll mig i sin famn och tyckte sig aldeles se Söta Far i mit ansigte. Frun begynte strax tala om Adolf, at hon fåt et det ohöfligaste och otacksamaste Svar uppå et Bref, som hon skrifvit vid Prof. Lidéns Död denne vanartige Son til, hvilket varit til och med förseglat med Fröken Ugglas Pitsker. Min embarras, min förundran var lika synbar; Gud ske lof! at Tidens brådska gaf mig et tilfälle at snart sluta denna för dem så smärtande och för mig ledsame discours. Vi kommo ej i Natt-qvarter förrän emot 1; hvarifrån i går morse Resan continuerades utmed Wetterns Strand, som måste ses och ej beskrifvas. Såsom et blått moln sågo vi det namnkunniga Omberg med underliggande Kyrkor och vackra Sädesfält.- Wadstenas för, nämsta Kyrkor, märkvärdiga för sin ålder och Byggnads-art, syntes uppå et mindre afstånd och retade mycket hugen at närmare betrakta dem. Mot Kl. 11 stadnade vi vid <u>Medewi</u>, som jag aldrig sett. Anförd af en Grefve och Commendeur, kunde icke felas blifva känd. Baron Patrick Alströmer med Fru och Son voro ibland det nombreusa antal Brunsgäster, som denne Termin frequentera Brunnen. Nysnämnde Herre var förbålt glad at råka sin gode Väns Son, frågade mig om tusen Saker, angående Byggnader, Etablissement m. m. samt bad mycket mycket helsa Söta Far. Af Skönheter frapperade mig ingen så mycket som Fru Dahlgren ifrån Götheborg. Ung, det vackraste ansigte, hvaruti syntes myken Godhet, myken Oskuld, men tillika en air af Melancholie och Sjuklighet, hvilken sista tycktes näst härleda sig ifrån den förra. De öfriga, utom Mamsell Hagman, voro mera fula än vackra. För öfrigt syntes alla blott tänka på sin Helsa och sina Nöjen. Friherrinnan Gripenstedt, som tilställt en artig Dejeuner, sökte förhöja dess värde genom all uptänkelig Politesse. Baron Alströmer skulle tilställa på eftermiddagen en vacker Concert; och om Tisdagen annoncerades en Italiensk Opera-Buffa.- Sjelfva Brunnens Situation är den charmantaste, och dess Promenader gjorda för Helsa och Glädje.- Sedan vi passerat 2:ne Färjor, sett Askersunds Stad, ej stort märkvärdig, om icke för sina Olyckor och Soopiska Famille-Grafvens vackra Architecture, togo vi Natt-qvarter uti en Gästgifvaregård vid namn Hofva litet öfver 3 mil härifrån.- Kl. 11 i dag togos vi här emot af Vänner, Betjening, Hundar och Foglar, på et lika utmärkt sätt: alla glade at återse sin Herre och Gynnare. Jag lefver absolument utan gêne, har min egen vackra Kammare, hvars utsigt är uti en liten täck omkringfluten Parterre; äter, dricker, sofver, går, läser, är ute, inne, exactement à ma fantasie. Grefven kom nyss in, såg at jag skref, bad mig sitta stilla och helsa mycket Söta Far, samt tillade, det han skal låta copiera några curieusa Handbref uppå Stola, hvilka jag får med mig up. Här har Grefven äfven et litet snyggt Bibliothek, dock mäst bestående af nyare Böcker; ibland andra fann jag där alla Sternes Arbeten, så väl hans Tristram Shandy och Voyage sentimental, som Bref til Elisa och Lettres à ses amis. Detta verk tror jag Söta Far skulle finna behagligt, och så snart jag kommer up skal jag fråga Fyrberg, om ännu Exemplar finnas deraf.- I dag har åskan dundrat hederligen; ännu regnar det, hvilket hindrar min Spatsergång; få se närmare aftonen.

Hela denna vecka blir jag här qvar; således kan jag få et Svar om nästa Söndag, i fall det skrifves om Lördag.- Det kommer mycket främmande hit mot slutet af nästa vecka; hvilka

hvilka sedan följa Grefven til Stola i början af den påföljande; då en stor Revue sker vid Skara, som också skal ses. Med säkerhet vet jag intet huru länge jag blir här på orten; men ungefär 14 dagar tror jag näst.

Förmodeligen äro nu Almqvistens Syskon afreste, och de små lust-resorna påbörjade. Archiat. Hallman har utan twifvel återlämnat Pytt i lika godt Stånd, som han fick låna honom. Almqvist och Porte-Louise äro väl ej onda för det jag intet fick tid taga afsked; med nästa Post skal jag skrifteligen bedja dem om förlåtelse. — i fall Söta Mor skickar något bud up åt Kungsbacken, var god och låt det höra af Augusta, om Kakelugnsmakaren och Målaren ännu begynt i mina Rum. — Björkegren är väl rasker, hoppas jag? — Næringarne äro rätt väl kände hit neråt, men båda twå såsom rätt singuliere Personer. — Midsommarsdagen blifver Piquenique anstäld här i Staden, hvaruppå jag ej tänker mig, som jag tror ännu. Préparationerne at taga mot Konungen gjöras öfveralt med största depense; at få denna Fête prägtig och magnifique spares intet.

Nu håller det uppe, och således måste jag lämna detta kära Nöje, för at följa Grefven litet omkring. Adieu, mina älskade Föräldrar! ännu en gång hoppas jag få sluta dem i mina armar, hvilkas Son jag i döden altid med Trohet och erkänsla skal framhärda —

Charles.

P. S. Fruntimers-Sällskap lärer aldeles intet finnas här i Huset, utom en liten Flicka, som Grefven håller mycket af och är ej just olik honom. Malicen skulle kunna säga mycket: ty alt får hon lära, spela, dansa, m. m. På Resan talte han mycket med Kamartjenaren om sina Fruntimers (Qvinfolkens sade han) flyttande til Stola; men på et sätt, at det intet låt såsom om blott Domestiquer: — Ack! jag nämner intet om min Hälsa: et säkert Tekn, at jag mår excellent efter denna Rese-motion. Apetit och Sömn fattas intet, och hvilka man aldrig med mera lätthet kan tilfredsställa än här i Huset; ty alt bär namn af: Lefve Friheten och Nöjet! Har jag intet nu fullplottrat 8 hela sidor med rätt interessante Nouveller? men hvar och en gjör så godt han kan tils det blir bättre. Adieu, adieu! pour la seconde fois; je ne vive que pour vous aimer.

Charles.

Fredagen, d. 28 Jun. 1793.

Mina söta Barn

får i dag blott några ~~dagar~~ rader ifrån mig,
ty jag mår ej aldeles bra, gick ändå
ut i morse på Stan, mötte på förmid.
gå hem, har ondt i hufvudet och värmen
ej qvablig i magen. Skal hålla mig
stilla och svalka, så blir jag väl
bättre; nästa post hoppas jag
skicka en bättre Bulletin. Detta
ostadiga vädret med regn och blåst
har väl förmodeligen verkat på
Gubben, som dessutom haft ovanligt
arbete i Magasinet med de nyss
Astronomiska Böckernas uptagande
och sorterande. Helsa Bedstemor

Ega

begjärade det, just under det jag satt at äta,
at regna, at blef under just et an-
bragt Dagregn, och hvart Lotta
Mer uren ren, skulligen våt, hvarken
han fått en Diarrhée, samt medici-
neras i dag.

Jag hade ärnat Eder dess i dag sänt
tag 2 bref, ty hvart de nu afsända
Bilagorne äro afskrifne.

Detta skrifves fjäll. .. på
fönstret.

Ack! hvar min Hälsa at Tack-
sägelsen både ifr. .. at Lotta
för alla Rolle bemötte höfligheter.

Jag välsignar Er begge af
alt hjerta.

G.

S. T.

Får jag be Min Hr. Joh. [illegible],
at taka [illegible] Lotsten [illegible] till sig.
Sedan d. 6 Jun. är jag utan alla [illegible]-
gar ifr. hör, det han sade sig hafwa skrifwit
3ne färdiga ark af Råds-Längden med
[illegible] tegelstenar liggande Skepparen,
men utan at skrifwa [illegible] hwart
jag [illegible] sedan fått, icke heller hwarg
af Skepparen. D. 11 Maj. skickade
jag ett recommend. bref 5 Rd och [illegible]
[illegible] till Råds-Längden, hwarpå
jag icke heller fått svar. Allt detta
förstår jag intet. [illegible]
rätta sammanhanget, samt [illegible]
vetta det med nästa post. [illegible]
skrifwa mera.

Stockh. d. 5 Jul. 1793.

Min Egen Adrianaste John får i dag
åter några rader ifrån den nyss tilfrisknade
Gubben, men som derföre ännu intet alldeles
har hunnit fortificera sin Mage mot den
ledz al mattande utsoten, hvarmed
jag at döla mer än öfver otta Dagar
bro bekajade; hvilket kommer af en den
ostadigaste väderlek. Regn at slutit
utgjöra vårt Midsommars-nöje och
i dag blir det just et Dagregn.
Secret. Gjörkegr. ligger inne af
en ordentelig Flussfeber, och hälften
Fruntimren uti Resp. Bordrandeln
labrerar också med en Rännsot.
Således är hela min Respublica

13/. Doct. skal efter til min älsta Dam i Norrköping. De ensammas
utvaltgnas en del af et hjerta. G.
ette

domestica uti ordning.

Calle mår deremot i Westgöthland sig endras, att skrifva, att han i Hemvägen ämnar till Norrköping, at låta då hälst sejournera hos Eder begge.

Almquist har begynt, det fula vädret oaktat, sin Brunsdrickning vid Djurgårds-brun, dit han rider alla morgnar. Hans Helsa behöfver visserligen blifva bättre el. fastare. Louise vandrar ändå begärligt at vandra. I Söndags voro de med Lotta Mor på Rosersberg, men fingo ändå litet regn på sig. Sedan Midsommarsdagen, då det begynte regna, har blott gårdagen varit den enda regnfria, ~~dagen~~ men derföre icke molnfria dagen.

Min Sons sista Bref [illegible] af d. 17, 20, 23 och
27 Jun. Läsade! men ej dit kom med [illegible]
rispen på Couvertet, som Du återsändt. Mig
synes ej möjligt, at något genom den öpning-
gen kunnat uttagas. Ad. har väl tillsagt
mig en god vän uti hälsa [illegible]-Cancelleren —
hvarken en annan gång — — men [illegible] kan
andra Statssamhällens rafinement ej [illegible]
lig. Tack för [illegible] La Sara [illegible]
till Domprostinna! Ofördelaktiga [illegible]
[illegible] Son! —
[illegible] får betala [illegible]
Uppenbarelse-Fragmentet, men [illegible]
allgåend uppenbarelse at det kommit hit
öfver genom min utgång. [illegible] ha ej
[illegible] ej något bref till, eller [illegible]
det i engst dit bref af d. 27, lofvat;
ännu heller lag ut i detta dit bref af d. 27 någon
Billet till mig, emedan Du i så bref
uttryckliga skrifver: [illegible]
[illegible] följer innelyckte Billet. Förklara
antingen detta.

Hvad är egenteligen, Ersätt. til Wege-
rins Fall? Hoppet beta[illegible]× på dubbelt
sett. Widedon [illegible] gjöra commen
den de fram al [illegible], sager i med
hvem el. på hvad sett kan jag beqvämligast
nedsända de af Sj requirerade
Pärser? Främdeles med Högagendet den-
ne årstida. Lik och [illegible].

Begär Du Major Lundz hela Lista vid
dito D. Philipsons Sahriol begge Delarne,
el. blott den ne utgående Bandet? Ur
Exi. Renkedolms Del har jag ej ännu varit
i stånd at hjelpa fa til Wal. Bibliotekarie

Bilaggen No 1 af Mondottsne Tidningen. I No 4 ul 5 får Du läsa en art. ifrån
Hamburgensis [illegible] Skattnam. Det glädje
tid på spel, at man redan tror efter [illegible] Campagnen. — Sin det hellregna ute, at vi lan
begintas både i morgon el. öfvermorgen, får
väl tid icke hinna at [illegible], [illegible] med

Tack et Beskrift [illegible]

182

d. 9 Jul. 93.

Blott några rader, bästa

Min Josse.

Må lika godt, att Du får med detta

en Snälposte, hälst de bära hän-

ne vägnar.

Emellertid litet bättre.

Hjertligaste tack för Ditt bästa

samt att Stefan varma ad omlut-

fullhet. Hvar går ej lefve

Helhet — Besinnet af Lidéns

Graf i grafen ej, blandar

mina tårar med Dina.

I dag begynte Björkarne den
Döingårdsbrun, at
med varnans stort sval Dott
der Tvåfä drickes Sparvatn.
Ingen annan Dag utan Alessi
ett Regn; med lopt i ånner inge
Sommar.
Men i vit natta.

Je suis enchanté daime
Ler-tendement, Ler-pater-
nellement.
S.

D. 23 Jul. 93. 183

Min Lage aldrabäste Vän! jag skrifver
just med oro, ty jag har ej kunnat
uträtta Commissionen med Claves, hvar-
uti til Dit el. mit nöje; mina både
muntliga och skriftteliga framställnin-
gar hafva intet kunnat vunnit, utan
har hon svarat mig likgiltigt
svar. Afvagta dina vidare
ordres.

Långa Andenius hagte oss
igår K. Hälsningar ifrån Nor-
köping, at snart vänta vi att
få hvar, et Calle är utan
hindren,

tÿ jag har på et par postdagar ej
hatt bref ifrå honom. När han
kommer, så säg: at den honom
ifrån H. Öfver-Ståthållaren
gifna Permissionen räcker
minst en Månad ifrå Da
Datum, som jag glömde at
tilsäga uti Brefvet.

Almog. o. Bjärnegr. [illegible]
[illegible] Dingelsborn och mer [illegible] Sp
[illegible] i Kungs-Trädgården, [illegible]
[illegible] af Brarbetts och Rege
[illegible]. Jag har handen
fulle med Lotterier och Catalogi öfver
både i Biblioth. och Museo. Du får
[illegible] del af alt detta. Hälsa din hustru
[illegible] och [illegible]
S.

Nästa Posttag lofvar jag mitt bref, men för de 2ne helgedagar, och [illegible] efter
[illegible] et [illegible] tid på [illegible].

Til Herr Johan Niclas och Fru Gustava
Eleonora Lindahl i Norrköping.

Stockholm, Söndags-aftonen, den 28 Julii 1793.

184

Mina Hjerteligen älskade Barn

Få härmedelst en lofvad Depêche, så lång och så beskaffad, som det här efter följande
bäst utvisar: ty många Gjöromål hafva nu på otta dagar öfverhopat Gubben, hwilket
eljest är emot hans nye Plan; men korta snart förbigående undantag måste väl
tålas uti denna Ombytlighet; dock, hwad som skulle saknas i Texten, får ~~…~~ ersättas
medelst Bilagor och retournerande Bref.

Först tackar jag Er begge för flera kära Skrifvelser och Förtroenden. Lilla
Stafvasso underdåniga Entretien med Konung och Regent, face à face en public et en
face de toutes les Citoyennes de Norrkoeping, var min sann et dristigt företagande,
men som visserligen skulle mycket behagat Sal. Konung Gustaf: car il aimoit beaucoup
et par préférence la Bénédiction prononcée par une belle bouche. Den unge Konungen
torde rätt väl minnas Händelsen, fast han icke mycket säger: imedlertid instämmer
jag til fullo uti så denna som alla andra Vålönskningar öfver vår nye Gustaf Adolph,
hälst detta hade tillika en så pastorale sida.

Sådan var i alla affeenden den ~~vackra~~ täcka Händelse jag här belefde Lögerdagen den
13 Julii och åter på den Djurgården. En ung Magister ifrån Upsala, vid namn
Ekeberg, Philosoph, Naturforskare och Skald, ung, vacker, fri, öpen til Själen, ädel til Hjertat,
samt Son af en nyligen afliden Kongl. Skepps-Byggmästare, gjorde min Bekantskap mot slutet
af mit boende på Skeppsudden, och kom då ifrån Greifswald. Han behagade mig genast,
ty han talte Tyska, älskade Tyska Vitterheten, i synnerhet den Pastorale; hwadan jag tog
honom med mig på et par Promenader til Djurgården, hwar vi språkade just utur
hjertat med hwarandra. Ansigtet är rundt och gladt, med frisk färg och rena blåa ögon
samt mörkbrunt Hår, hwilket ligger i naturlige Lockar rundt omkring Hufvudet:
alt detta utvisar därjämte Bilden af en Herde. Sedan har han uppehållit sig i
Upsala, arbetat i chemiska Laboratorium och skrifvit verser. När Ungdoms-Conventet
där började hållas, var denne tänkande och frie Yngling en af des ypperste och mäst
älskade Ledamöter, och skref ibland andra Stycken det om Skördemännerne, som bilägges.
När Secreter. Mandorff gjorde min Bekantskap, fick jag ibland annat veta, huruledes han
och Ekeberg varit i Greifswald de intimaste vänner: hwilket ingalunda skämde bort Bekantskapen med någondera af Gossarne. Kort efter midsommaren kom Ekeberg hit i
egna ärender, och sökte up Mandorff; genast kommo de begge til mig, och detta Möte
var ej litet glädjefullt. Lögerdagen, den 13 Julii, utsattes följaktl. til en gemensam Glädje-
Högtid. Vi läto ro oss öfver til Djurgården; Gessner var dock vår fjerde man. Vi gingo

sagta,

sugka, dels för det var middags-timmen, dels för det vi ville njuta både Dagens och Parkens Fägring. Sedan vi lagt Stora Planen til rygga, mötte vi Pastor Hochenburg med begge sina Döttrar, som buro en Krans i handen. Glad at se mig och Manderstj, ville han änteligen at vi skulle äta middag hos honom, jämte den oss åtföljande ~~mig~~ ~~Suri~~ ~~men~~ af honom ej kände Vännen; men det måste vi undanbedja oss. Han gick då in uti et af de närmaste Husen på Djurgården, för at där ~~tröst~~ besöka ~~och~~ och trösta en gamal och sjuk Ledamot af Tyska Församlingen, Bagaren Röhl, som samma dag hade fyllt sina 78 år, och til Frögde-betygelse hvarföre skulle, jämte Styrknings-medel utur Guds Ord och hans mun, de begge Barnen bära en Krans til den åldrige på denna hans Födelse-dag, och skulle söka äfven ifrån deras sida at fägna och hugna den snart både utur Församlingen och Naturen vandrande Gråhårs-mannen. Var icke detta just en i begge affeenden, jag menar i både andelig och lekamlig måtto, pastorale Scene? Som til vår beundran, vördnad och vänskap för den så respectable, och tillika så glade och gode, den gode Gudens Tjenare, Budbärare af hans Nådes Ord til det falna, til det så bistfulla Slägtet. Vi gingo uppfylde af dubbla, af liksom helgade Känslor, vidare och til det Stället, där jag, dels för des vackra Belägenhet, dels för det lindrigare Priset, antingen äter ~~middag~~ eller låter gifva mig en Kallskål. Lilla Stafva torde minnas det Värdshus, hvar Hof-Skräddaren Rungren bodde, eller där Inspectoren Stenberg dog. Nu är Rungren också död, och hans Doter, nu gift med någon Betjent vid Hofvet, håller där en beskedlig Traktering uti vackra Rum, med Utsigt åt Djurgården och Sjön på flera sidor. Det är sista Stället utmed Segelleden, innan man passerar Backen och kommer til Woffelbruket samt Sprengtportenske Parken. Där voro vi välkomne, läts duka vårt lilla Bord, och läste Ekeberg – – märk! han måste vara vår Lecteur, ty han hörer litet illa, hans enda mig vetterliga Bistfällighet – – innan maten bars in, för oss utur Gessners idyllen: Die Gegend im Grase; och huru smakade oss icke det Stället: O wie schön bist du, Natur! – och som slutas med den förtjusningsfulla Sanningen, med det våra Hjertan så lyckssaligande Rönet: "Selig! o selig! wer aus diesen unerschöpflichen Quellen seine unschuldigen Vergnügen schöpft, heiter ist sein Gemüthe, wie der schönste Frühlingstag, sanft und rein jede seiner Empfindungen, wie die Zephir, die mit Blumengerüchen ihn umschweben"! – Sedan Glädje-måltiden var slutad, räckte jag Ekeberg til Dessert Landqvädet Delphire eller Välgiörandet, som han med full Känsla uplaste, och vi med honom gemensamt åtnjöto. Således både til Kropp, Hjerta och Sinne väl försedde vandrade vi vidare och til dess vi kommo til stora gröna Bänken under Ekarna vid Rosendal. Där satte vi oss, just för at hvila, för at skåda Landet, Skogen, Vatnet, för at låta ögat vandra af och an på den vida för oss liggande ängen, som just nu stod under sin Förvandling. Lian och Raffan synter på det längre afståndet skörda des Pragt; medan den öfre och oss närmaste delen af ängen ~~tyste~~ än nu af hela sin Fägring. Medelst hela denna Syn kunde våra ögon och känslofulla Hjertan ej annat än tilfredsställas; vi njöto en

en just obeskrifvelig Sällhet. Ekeberg satt, för sin svaga Hörsel skull, midt emellan oss; och då han så ofta hörde de orden: Söta Farbror! och Bäste Du! vandra förbi hans öra under Samtalen emellan mig och Mandorff, föll han mig om halsen och begärde också få heta Du, och at äfven få kalla mig för Farbror. Huru skulle jag väl kunna neka honom detta? Således saknade vi ingen ting uti detta Trio, som icke flöt tilhopa: alt utgjorde hos oss likasom en enda Känsla, liksom en enda Sällhet. Således Hand i Hand sato vi där til sent på aftonen, gingo sedan med långsama steg utmed den sköna viken, på den af Solens Strålar förgylda Stranden, samt under Trädens långsträckta och svalkande Skuggor; vi nalkades Staden och Norrmalm, vi skildes åt, vi lofvade se hvarandre följande dagen. Söta Mor reste då, eller ~~[illegible]~~ om Söndagen, med de kära Barnen Almqvist på Landet; Mandorff åt hos mig til middagen, och Ekeberg ökte vårt Sällskap til aftonen. Nu talltes Vänskap och Literatur, äfven litet Politik; och Gossen Ekeberg gladdes ej litet, när jag wisade honom det Stället uti Historiske Extraiterne, Saml. 31, sid. 16, hvar jag infört min urgamla och redan den 13 Aug. 1774 manifesterade Tros-bekännelse om Konungens friare tillträde til Thronen, om alt som rörer Mänsklighet och Undersåtares Rättigheter, och om Nationernes nära för handen varande Steg at känna sin Motrigt; förvarad uti Människans egen Natur m. m. så at de begge Nepoterne ej nog kunde betyga sin så kallade Respect, sedan de funno min Paternitet sträcka sig äfven til Sanningar och Läror, som de trodde vara mycket ~~mångar~~ senare framburne inför det Svenska Almänna. Ekeberg reste kort efter til Upsala tilbaka, och jag med Mandorff fortsatte våra arbeten; ty nu är Smek-månaden förbi, och den tendra Brefväxlingen liksom til slut: ~~[illegible]~~ Samt arbete vi nu i Stället vid vår gemensame Historiske och Statistiske Bureau. I Lögerdags, som var Bönedag, följde han mig på den årliga Valfärden til min Graf på Solna Kyrkogård, som han ej ännu sedt. Intrycket svarade mot Nyheten och Vänskapen för mig. Taket väntar på liten Reparation och Tjärning; äfven som de begge ranka Lindarne torde behöfva litet Fästas: hvilket alt min lille gode Arkitekt nog besörjer, så snart han kommer hem. Mandorff började straxt tala om Likstenen och Inskription. Tyst, tyst! min Vän, sade jag: i sinom tid både det ena och det andra. Men hvad Inskriptionen beträffar, så har sal. Lidén redan utsedt mit Epitaphium, hämtadt utur Diarium Wadstenense, således ganska väl i anseende til Källan afpassadt för en Annalist; men andre måge döma, huru vida Gerningen svarar emot meningen; imedlertid lyder Minnes-skriften således: "Hic magnæ Literaturæ fuit, et magnæ reputationis in Studio. Fuit Bonus Homo et Valentissimus Laborator in arte sua et fidelis". Något vil jag dock sjelf kännas vid: ty, oskrymtadt sagt, är jag väl ren åtminstone Valentissimus Laborator. Dock jag misströstar ingalunda, om en Minnes-skrift öfver mit Stoft, välförståendes af det skälet, ~~at~~ efter jag visst icke kommer at lämna åt mine Arfvingar 20,000 Riksdaler; ty, hade jag det kunnat, torde några Betänkeligheter uppstå rörande Kostnadens bestridande. Efter alla dessa Död-betraktelser, äfven sträckte til sjelfva våra Namns förgänglighet tänkte vi på vår vidare jordiska vandring, och ställde den först til Carlberg, hvar vi

vi til en början måste hvila hos Fru Ackerman, som väl mindes och bad hälsa Mamsell Stafva, til dess Gudstjensten hann slutas i Slottet, ty under densamma får ingen syndig Människa slippa in uti Trägården. Grefve Cronstedts Befalning efterlefdes, och vi fingo njuta Trädens Skugga. Cadetterne sågo vi marchera utur Kyrkan til sine Hvilo-Salar, hvar snygg Säng vid Säng finnas, med stora Gångar emellan, ty Slotts-rumen lämna alt tjenligt utrymme för Gossarne. Deras antal går ännu föga öfver 50; men när de nya Byggnaderne blifva färdige, så utvidgas också denna militäriska Trädskola. Vi skyndade til Staden; Barnen åto til middagen hos oss, och om aftonen begick jag min Böndag på Salen. Följande eller Söndagen åto vi hos Barnen, hvarpå Caleche och Chaise framkommo: Bror Almquist körde Louise och mig uti den förra, och Secreter. Björkegren Söta Mor uti den senare; och på detta sätt ruskade vi af, först til Haga och sedan til Carlberg. Jag måste tilstå, at jag kände en ganska stor Förnöjelse under hela denna Färd. Vi åkte på alla de stora vägarne inne uti sjelfva Haga-Parken; och, medan de andre spaserade omkring, satte jag mig uti den ~~förra~~ sköna Engelska Bosqueten utmed lilla Slottet, men jag vet icke huru det kommer til, at jag altid är litet mjältsjuk på Haga. När jag ser detta Slott, så ser jag ock den enda af alla Byggnader och Anläggningar, som Gustaf fick fullborda. Det förra Haga, hvaruti Konungen bodde medan det lilla Slottet byggdes, bebos nu af Hans Excellence Baron Reuterholm. Hvilka Reflexioner måste icke göras af en minnesgill åskådare af Tider och Händelser! När vi kommo til Almquists Port, tog jag Barnen i famn, kysste Söta Mors hand, och gick hem för at skrifva detta Bref. Så långt hade jag ock härmed hunnit, när Mandorff kom utur Kungs-Trägården och souperade sedan med mig solo.

Måndags-Morgonen, den 29 Julii.

Nu måste jag lämna det pastorale Fältet, för at bevandra en mera stenig och törnig Stråt, jag menar Politiken. Vi äro ~~nu~~ ändteligen bragte därhän, at vi måste deltaga med både Sinnen och Känslor uti de rysvärda Scener, som vi se tima nästan allestäder i Europa, och efterhand nalkas vår Nord; hvar dock, Gudi lof! vi ännu i år få sitta stilla och njuta Fredens Lugn. Jag vil hoppas, at det så fortvarar hela detta året igenom, för de uti et annat Bref omförmälde orsaker. Härtil kommer ännu vidare den, at General en Chef i Finland, Baron Klingspor, nyligen kommit hit öfver ifrån denne Gräns-ort; at vårt vid Stockholms yttre Skärgård liggande Advis-Fartyg väl blifvit varse någon del af den Ryska Sjö-Armadan, men at den återvände til Hafs, sedan den blott tagit vår ~~Sta~~ Strand i ögonsigte. Men detta sälla Lugn oagtat, så lider jag ändå ganska mycket, hvarje gång jag läser i Tyska Posten om de fasliga, blodiga och ödeläggande Händelser, både inom hela Frankrike och på dess Gränsor. Aldramäst lider jag dock öfver den härlige Staden Mainz, Tysklands Prydnad, hvilken med alla sina ~~[illegible]~~ sköna Environs rätt nu ligger i grus och aska, och det medelst Tyska ~~[illegible]~~ arméns egna

egna Kulor och Svärd. Efter Riks-Härarne äro så knäcke, hwarföre då icke endast
blocquera Mainz, för at skona Rikets egen Stad, och vända sina grymma och förstörande
Vapen mot Landau och Metz, intaga dessa Frankrikes Förmurar på denna sidan och sedan
utbyta dem emot Mainz. Et sådant Krig, som det af gamle Fritz's Efterträdare nu föres,
lärer knapt finnas uti Tidens Bok: den glorieuse Retraiten utur Champagne i fjor och den
segerrike Campagnen vid Rhen-strömen i år, hafva så blottat Cassor och Mantals-längder,
at missnöjet med Tilståndet uti sjelfva de Preussiska Länderne står knapt at beskrifvas. En
Tafla härom finnes uti Bilagan Lit. D; och må det blöda uti hvarje Människjo-hjerta,
at se Magten uti Ens Hand så missbrukas, både inom egna Landamären och uti andre
Stater. Fritz och Herzberg styra icke mera: det är solklart. Går man til en annan Enväldig
Konung, den i Spanien, äfven ingen ting mindre än spirituel, som, sedan han fullbordat
sit Besök hos Drotningen, hwilket, såsom mig är försäkradt af ministerielle Hand, aflägges
alla dagar strax efter Middags-måltiden, så fatiguerar Hans Catholska Maj:t sig der-
emot ej med Staters angelägenheter, utan lämnar dem åt Drotningen, en ny Prinsessa
Farnese eller af Huset Parma, intriguante och galante à l'excès, tout comme sa chere
Soeur, Madame Antoinette i Frankrike. Hennes både Favori & Amant déclaré är Duc
d'Alcudia. Han är en skön och vigoureux Cavalier, om 25 år, och avancerade på alle
vägar med en ovanlig vivacité; ty ännu år 1792 hette han bara Don Eman. Godoi och
var Major vid Spanska Gardet, då han upphöjdes til Hertig af Alcudia, och remplacerade
äfven i sistl. Nov. den gamle Premier-Ministern, Grefve d'Aranda, uti Utrikes Departementet,
hwilket han nu ensam förestår. Drotningen och han styra ~~nu~~ således hela Spanska
Monarchien och disponera alla des Skatter: Gunsten kan, i anseende til Hertigens år,
räcka länge; och at han nu står i högsta Nåd kan äfven slutas deraf, at, då han
icke längesedan utnämndes til Riddare af Gyllene Skinnet, bekom han et motsvarande
Ordens-tekn af så stor Dyrbarhet, at det värderas til 1 Million 200,000 Realer; har äfven fåt
en Guld-Service af 40 massive Fat, samt blifvit slutligen befordrad til General-Capitaine
af Spanien, en Place som ocksså renderar stora Summor. Blott Adelsman och Major det ena,
och alt detta här ofvan förmälte det andra året: det kallar man gjöra lycka och stiga högt.
Blott dessa begge Händelser, äfven som flera dylika, synas mig vara mycket okloka
Demarcher i en tid, då nästan alla Sinnen äro bragta, och således ännu vidare bringas,
uti gäsning och harnesk ~~[illegible]~~ emot Konunga-magten för des så tryckande missbruk. – Gå vi til
Herrarne, så är det en bedröfvelig Sanning, at de äro sakre til den olycklige Ludvics Blod,
och til alt det Blod, som nu sedan 1789 runner inom och utom Frankrike; – och hwilke
andre äro väl orsaken til Polens Fall, än des egne Magnater? Kan uti något Land
Namnet Felix, Potocki läsas utan den största afsky. Nu heter det, at han reser directe
ifrån Petersburg, sit fäderneslands förbi, til Italien, för at där, såsom man lätt föreställer sig, svälta ihjäl. –
Kaston vi nu slutligen ögat på Folket, så vet det af alla minst känna sin Gräns, sedan des
armar en gång blifvit dels lösgifne dels lösrifne, friade från det Ok, som Konungar och
Herrar hade lagt öfver deras Skuldror. Jag skulle, Bäste Du, kunna skrifva en hel Bok
öfver

*olyckliga

öfver al den Oklokhet ifrån Vederbörandes sida, som störtat oss uti den afgrund,
hvilken vi se så helt nära vår Fot. Bevare Gud! hvilken ville väl komma under et
rasande Pöbel-välde, och icke häldre styras af upplyste, rätvise och välgjörande vare
sig Konung eller Herrar? Men hvarföre den mäst cultiverade eller förädlade Classen af
Människjor så sällan velat öfva och fatta den enda sunda, den enda dem sjelfve nyttiga
Politiken, skulle blifva för mig en Gåta, om icke Historien och egna Förfarenheten lärt
mig: at Människjan i Magt stråfvar, enligt sin Naturs våldsamhet eller, för at tala
i Biblisk Styl, sin Naturs fördärf, efter at gjöra sig tygellös, at inkräkta, röfva och härja;
när nu den uti Regerings- och Förvaltnings-ärender öfvade samt til Seder och Lefnad
polerade Människjan förhåller sig således, hvad skulle då icke hända, när man sätter
i d:o Ställe den råa Människjan i Magt? Exemplet talar alla dagar. Således är det en klar dag-
sanning, at Magt bör vara inskränkt af Lagar, och at desse böra lydas; och hvar desse icke lydas,
bör den magtagande förlora Styrelsen. — Dock nog Politik, redan alt för mycket af denna så
hårdsmälta Spis.

Til Sinnets Lätnad kommer jag til slut med litet Literatur. Du vet, at Bayle är min Favorit-
ty bevars! jag måste väl ocksä få hafva mine Favoriter — — således längtar jag, ehuru gammal
och grå, at få se en ny Bayle uppstå, och den vil jag skal framträda ibland Tyskarne, som af
alla äro de kunnigaste uti Historien och Språken. Redan den 13 Mart. förl. år adresserade jag
mig härom til Tyska Publicum, som af bilagde N:o 69 af Intelligenz-Bladet til Allgem. Liter. Zeitung
intagas kan, hvilket Blad jag ber må noga retourneras. Såsom ingen anmälte sig med Svar
på denna min Adresse, så vände jag mig til den ibland Tysklands tänkande, forskande och
vittre Män, som jag efter min Öfvertygelse håller för skickligast at likna en Bayle, eller Philos.
Profess. i Göttingen, Hof-Rådet Meiners. Hvad han svarat ses af hans in Originali bilagde Bref.
Således lärer jag väl ändå få lof at dö ifrån en ny Bayle. Detta gjör mig jstondt uti hela Själen. —
Correspondencen med Hr Geh. Rådet Holmskiold i Köpenhamn gjör Svenska Konst-Snillet mycken
Heder, och lärer således med nöje af Dig läsas. — Den 24 Jul. var mig en ovanligt lycklig Dag. Då
fick jag änteligen, ehuru efter lång Negociation, placera det af alla sväraste verket at sälja,
Journal des Savans, Pariser-upplagan i 4:o, uti Kongl. Vetenskaps-Academiens Bibliothek, och
samma Dag beviljade Magistraten Subscription på 26 Exemplar af de nya Histor. och Statistiska
Tidningarne, som gjör et Item af minst 50 Rdlr om året. Se til Bevis Hr Lagman Ulners Bref,
och märk at jag icke hade den hedern at vara af honom personligen känd, och hade ej ännu
talt et enda ord med honom, då han sjelfkragd skrifver mig et sådant Bref. Dock än en Lycka.
Lotterie-Gudinnan är mig icke så aldeles obenägen, fast icke så bevågen, som mot Assessor Bergstrahl och
Bröderne Bergius, hvilka hon fördränkte uti Stenhus och Capitaler — ty Du törde minnas at Läkaren Bergstrahl
vunnit hela det stora Stenhuset vid Riddarhus-Torget på Lotterie. — Jag hade 2:ne Prenumerations-Sedlar
på Mr de Beaumarchais's Voltaire, uppl. i stor 8:o af 70 Volumer, som svarade mot 70 Rdlr. På en af desse begge
Pren. Sedlar föll en vinst af et dylikt verk, hvilket jag fick således gratis. Om detsamma, såsom mig för dyrbart,
handlade jag med Hr Fauche i Hamburg, och drager nu andra Böcker på detta Capital, samt har tagit i af-
räkning hans nya upplaga af Voltaire, à 100 Voll. i 12:o, för 100 Rd med Rabat af 20 Procent, så at jag har
alla 100 Banden för 80 Rd. Om deras och flere Artiklars afgång ifrån Hamburg fick jag samma dag Tidning och
Connoissement
hit per Posto. — Ibland mina Anteckningar finner jag ocksä den, at R. R. Gr. Carl Scheffer skal hafva skickat här-
ifrån Memoirer til Hr Sheridans Historia om Svenska Revolutionen 1772, för at derymedelst mildra de fria Engelska
Nationens omdömen om en Stats-hvälfning, som hade en vida ökad Konunga-magt til Föremål. Måtte Gustaf
Adolphs Dagar blifva sälle för både honom och oss!! Detta önskar jag af hela det Konungen och Folket tilgifna
Hjertat. — Nog för denne gång. Jag omfamnar Dig och lilla Stafva med min vanliga ömhet.

G.

Bilagor.

Bilagor.

Lit. A.

Skördemännerne;

Saga *).

På en lugn och löfrik Strand 1)
Samlad var en vaksam Skara 2),
Som med Skäran i sin hand
Fägnades at vitne vara
Til den prägt, som Dagens rand 3)
Skulle innan kort förklara.

En af desse unge Män 4),
Som en blick upmärksamt vände
På de fält, dit Gryningen
Redan några Strålar sände,
För sit Sällskap 5) yttrar sig:
I som Dagens värde skatten!
Utan trygghet vår vår stig
i det rysliga af Natten 6).
Bland oss, Bröder! hända kan,
At vid Dagens anblick vårda,
Vi oss bitert klage an,
Som i mörkret för hvaran
Trampat med hvad vi bort skörda.

Skäden denna vackra ort 7)
Långt ifrån på andra Stranden,
Som af Midnatts Stormar 8) spört
Verkningar på Sädes-landen.
Veten I hvad Folket gjort?
Kanske räckt hvarannan handen,
Som det råtvist hade bort,
För at med gemensam möda
Samla up hvad öfrigt var
Utaf en förväntad Gröda
Och i frid til en och hvar
Dela en nödvändig föda?

1) Sala Strand eller Upsala.

2) Ofrälse-Studenterne.

3) Den almänna Skrif-friheten, medelst hvilken Skäran, Vetgirigheten, skulle en gång inberga rika Kärfvar.

4) Författaren til Sagan.

5) Conventet i Upsala.

6) Under Censuren och Tryckfrihetens inskränkningar.

7) Frankrike med hvad mera därunder kan förstås.

8) ibland dem kan ocksa räknas Orcanen emellan den 16 och 17 Martii — —

Nej!

*) Författad af Hr Mag:r And. Gust. Ekeberg, på Landshöfdingens i Upsala, Herr Schröderheims, begäran, för at presenteras åt Hans Maj:t, den unge Konungen, under Des vistande i Upsala vid Jubel-festen år 1793; hvilket skedde, och emottogs Skaldestycket med Nådigt välbehag: Convents-ungdomen til icke ringa gamman.

Nej! i harmen hafva de
Rusat til at allt förhärja,
Slagit sina Råttare,
Skymfat dem, som velat bärga,
Och med fägnad kunnat se
Blodet sina Liör färga.
Nu är nya Manen den,
At uppryicka Tisteln,
ingen Sten på åkern tånna,
Hela Fältet vackert jämna
Och så plöja om igen 9).

Enligt med Naturens Lagar
Bör väl frugten blifva god,
Om allenast deras Magar
intil nästa Bärgnings-dagar 10)
Hårda ut med tålamod.

Låtom oss med mer förstånd
Tänka på hvad oss kan röra!
Dessa glesa Sädes-stånd 11),
Om de samlas som de böra
Och vi tage det beslut,
At med sparsamhet förfara,
Torde än så mycket vara,
At det räcker året ut.
Medlertid kan blifva råd
För et bättre Sätt kan hända
At vår kära Jordlapp vända,
Och et rikare förråd
Uti våra Lador sända.

Jag en aning börjar få,
Som kan mycket Godt betyda:
Dessa ägor, hvaruppå
Vi vårt Landbruk förestå,
Silen åtskvärd blefve 12) lyda.
Bäste Gossar! veten I:
Jag Hans Egenskaper känner;
Lifflig, öm och ung, som vi,
Skal han anse oss som vänner,
Sprida glädje i vår flock
Och sig så med oss förena,
At en välgång för den ena
Gör den andra lycklig ock.
under Honom småningom
Skola dessa Missbruk märkas,
Hvarutaf vår vanmagt verkas,
Och försigtigt ändras om.
Och vi skole måltet hinna
utan at på Grannens 13) vis
Låta hela Parken brinna,
För at uti askan finna
Jordmån til et Paradis.

9) Nya Methoden.

10) År 179 – –

11) Ännu exilerade vare sig Sanningar eller Personer.

12) Den unge Konung Gustaf Adolph

13) Härmed förstås intet något annat Land än Frankrike.

Lit. B.

3)

Lit. B.

Utdrag utur Hr Campes *) Sleswikske Journal. Jul. 1793, sid. 390 och 391.

-- ist es nicht einer ernsten und väterlichen Beherzigung vernünftiger Staatsmänner werth, wenn Staaten in fremde Unruhen verwickelt werden, die sich mitten im Frieden genöthiget sahen, eine drückende Steuer einzuführen, um ihren Finanzen aufzuhelfen, deren Verfall ein Räthsel ist; wenn ein Land von neun Mann zwey stellen muss, um die Compagnien, die, vermuthlich nach einer richtigen Berechnung des Vermögens der Bevölkerung, sonst nur vierzig Mann ausmachten, auf 150 Mann zu erhöhen; wenn man bey Nacht die junge Mannschaft, gleich den englischen Matrosen, aushebt und nach den Festungen bringt, und dann wohl gar dem Souverain sagt, der Kern der jungen Mannschaft sey voll Eifer zum Dienst einmarschirt; wenn statt dessen die jungen Leute, so viel als sie können, in die Fremde entfliehen; wenn man, um sie zur Rückkehr zu zwingen, den Vätern militärische Execution beylegt, sie auf Wasser und Brod setzt, ihnen befiehlt, ihren Söhnen nachzureisen und sie zurückzubringen; wenn alle diese Mittel vergeblich sind, weil die Söhne sich erklären, nur erst dann wiederkehren zu wollen, wenn man ihre Väter zum Soldatendienst nehmen und Kindespflicht ihnen auflegen würde, die Väter auszulösen; wenn also nur alte und abgelebte Menschen den unversorgten Familien übrig bleiben; wenn bereits Leute ihren Gewerben entzogen werden, die achtzig Reichsthaler bezahlen um es forttreiben zu können -: Bedenkt --

Bilaga til Bilaga.

Miniatur-Stycke, som föreställer den Tyske Borgarens lycksalighet, af Hr Cramer **).

-- Auf! vergleichet! und messt! — In unserer glücklichen, sagt Wieland, deutschen Constitution dagegen: - Das Volk durch Vormundschaft regiert; selten zu irgend etwas Stimme, noch Wahl. - Die meisten guten Stellen von Rechts wegen, oder nach Observanz, mit Consonanten besetzt, und die Puncte hintenangesetzt. — Abgaben?

*) Hr Joach. Henr. Campe, Hof-Råd i Brunswik, är en af Tysklands nyttigaste och dygdigaste Patrioter. Han måste, för Censurens Tvång, flytta sin Journal ifrån Brunswik til Altona, hvar den nu tryckes, dock under Titel-Firman af Sleswik; såsom varandes en Stad, aldeles utom Tyske Riks-Kroppens Peripherie belägen.

**) Hr Carl Fr. Cramer är Philos. Professor i Kiel, en vitter Son af den vittre Cancelleren Cramer; men som förer en Skalka-penna. Hr Condorcet hade til almänt åskådande framställt en Tafla, som visade den Fransyske Borgarens genom Revolutionen vundna lycksalighet. Til denna Tafla skal detta Hr Cramers Arbete vara en Pendant; och lämnas därutur et förkortadt Sammandrag utur: Allgem. Liter. Zeitung för 1793, N:o 190, eller för den 29 Jun. Det är detta utdrag som läses här ofvanföre.

Abgaben? in manchen Provinzen die Hälfte der Revenuen; 7/16 Proc. in freyen Reichsstädten sogar. — Zünfte, Böhnhasenjagd. — Aber die Wildjagd? wer einen Hasen schießt auf seinem Feld: 10 Jahr in die Karre dafür! hier und da. — Fischen, in meinem Stück Fluss oder See? wer vom Landes- oder Gutsfürsten gepachtet ihn hat! — Tribunäle, Justiz, dass es die Themis erbarm! Principium: wie man die Ehre der Gerichtshöfe, auch bey ungerechten Urtheilen, soutenieren doch muss! Fürwahr! sagte mein Freund neulich, der Advocat, Seine Majestät, der Kaiser von Japan, thäten besser daran, Sie errichteten für die Processe eine Zahlenlotterie, zwey Glücksräder! in eines die Sachen hinein, ins andre verlust und Gewinn; es kämen der gerechten Urtheile noch mehrere heraus. — Persöhnliche Freyheit? Cabinets-ordren, Lettres de Cachet, nicht unerhört! Asperge! Schubart! — Religion? Edicte; symbolische Bücher; Ecclesiae pressae. — Aufklärung des 18:ten Jahrhunderts in Berlin! — Zwangsmühlen, Mühlengäste. — Primogenitur, Fideicommisse. Ungleiche Erbschaften. — Pressenzwang, Censur, Zeitungen, Bücherverbot. Erlaubter Nachdruck etc. etc. etc. —

Lit. C.

Det Kongl. Experimentet *).

Människjo-vännen på Thronen, Konung Fredric V i Danmark, kallad den Mycket Gode, hade åtskilliga Ställen vid Slottet Fredensborg och uti kringliggande Nejder, där han plägade dricka Thé-vatn, hvartil på hvartdera Stället altid var Thé-Service, som en viss Betjent skulle hålla tilreds.

En sådan Betjent (en gammal Man) brydde sig icke myicket om at hålla de honom ombetrodde Thé-Koppar rena. Konungen kunde märka, at första gången han kom dit tycktes de icke hafva varit rörde förrän samma dagen de skulle nyttjas. Då plägade han först skölja och torka dem. Hans Maj:t betygade för Gubben sin förundran deröfver, at han ej åtminstone en gång om våren, innan Konungen begaf sig ifrån Staden, öfversåg Thé-Servicen. Men den gamle Tjenaren, för öfrigt trogen, försäkrade i underdånighet, at han verkeligen gjorde det, som också ju var hans Skyldighet.

Den gode Konungen teg; men beslöt at gjöra et Experiment, och det blef just Kongligt.

Sista gången, då han var på samma Ställe följande Hösten och drack Thé, upwaktad af förbemälde Gubbe, omvände han, efter gammal sed, Koppen, sedan han hade druckit; och betjente sig af et ögonblick, då Gubben hade något at gjöra, at smyga Tio Ducater under Koppen.

Följande

*) Här läses Motbilden. Den är hämtad utur Prof. Soder i Köpenhamn Journal, kallad Iris, och läses i Jul. 1793. sid. 73. Berättelsen är uppsatt af Hr Sode sjelf.

Följande våren, då han kom til samma Ställe, befalte han Thé-vatn, och hastade snart til Kopparne, för at få se Resultatet af sit Försök. Han frågade då, om han denna gång varit mer upmärksam än eljest, och gjort Kopparne förut rena? Å jo! det hade han gjort.

"Det vele vi snart se", sade Monarchen; vände sin egen Kopp om och fann rigtigt Ducaterne så orörde, som man måtte önska at ombetrodt Godt i verlden altid vore.

Gubben rodnade af blygsel, och hans ögon tindrade mot Guldets blida återsken. Han visste icke hvad han skulle säga.

Men Konungen halp honom utur sin förlägenhet. Desse Ducater, sade Hans Maj:t, hade han ärnat honom; men han såg nog at de icke kunde falla på hans Lott. Hans brist i ordhållighet kostade honom dock nu förlusten af detta Guld. Han hade lagt det egenteligen dit såsom en Belöning för dess omak, at gjöra et par Koppar rena innan de skulle brukas. Men – – –

Gubben kände sin välgjörande Herres Fromhet. Ack! Eders Maj:t, sade han med gladaste anlete, hafva de varit mig ärnade, så må jag väl vara så dristig och taga dem. Jag håller mig i al underdånighet til det Nådiga upsåtet.

Fredric log åt Experimentets lustiga utslag, och åt det gamla blida ansigtet, som kanske liknade en afton-sol i October. Hans Hjerta tillät honom icke mer at öfverlägga med sig sjelf, om Gåfvan var förtjent eller ej.

Collectio Gjörwelliana

BREF: ifrån Kongl. Bibliothekarien C. C. Gjörwell til Hr Joh. Nicl. och Fru Gustava Eleonora Lindahl i Norrköping; dat. Stockholm, den 28 och 29 Jul. 1793.

Innehåll:

1) Min Doters Entretien med Regenten. 2) Magr. And. Gust. Ekeberg. 3) Hr Past. Hackenburgs i dubbelt afseende pastorale Besök hos en sjuk åhörare. 4) Middag, Läsning, Hvila, Brödra-Lag, Hemwandring. 5) Följande Dagens Trio. 6) Valfärden til min Graf. 7) Minnes-Stenen med sin Påskrift. 8) Ladtterne på Carlberg. 9) Det tilslutna och åter öpnade Paradiset. 10) Famille-Tåget til Haga. 11) Franska Kriget. 12) Konungen af Preussen. 13) Konungen af Spanien. 14) Hertigen af Alcudia. 15) Misbruk af Konungar, Herrar och Folket. 16) Människare i Magt merändels altid våldsam. 17) Ny Bayle af mig påkallad. 18) Geh. Rådet Holmskiold i Köpenhamn vil låta slicka minnes-penning öfver Dansk Man i Sverige. 19) Magistratens Subscription på de nya Tidn. ze 20) Voltaire vunnen på Lotterie. 21) Votum piissimum. — Bilagor: 1. Skördemännerne af Hr Ekeberg. 2. Tröstespråk för Menskligheten af Hrne Campe och Cramer. 3. Det Kongl. Experimentet af Hr Töde. 4 R. R. Gr. C. F. Scheffer och Hr Sheridan lärde Bolagsmän.

~~Mina Hjerteligen älskade~~ Barn

~~Ni få~~ Du får härmedelst en lofvad Depêche, så lång och så beskaffad, som det här efterföljande bäst utvisar; ty många Gjöromål hafva nu på otta dagar öfverhopat Gubben, hvilket eljest är emot hans nya Plan; men korta snart förbigående Undantag måste väl tålas uti denna ombytlighet; dock hvad som skulle saknas i Texten skal ersättas medelst Bilagor och ~~petonnerande Bref~~. Först!

~~Först~~ tackar jag ~~Er Begge~~ för flera kära Skrifvelser och Förtroenden. Din ~~Lilla Stafvas~~ underdåniga Entretien med Konung och Regent, så en public & en face de toutes x) les Concitoyennes de Norrkoping, var min sann et driftigt Företagande; men hvilket visserligen skulle mycket behagat Sal. Kon. Gustaf: car il aimoit beaucoup ou par préférence une Bénédiction prononcée par une belle bouche. Den unge Konungen torde rätt väl minnas Händelsen, fast han icke mycket säger: imedlertid instämmer jag til fullo uti så denna som alla andra Välönskningar öfver vår nye Gustaf Adolf, hälst detta hade tillika en pastorale Sida.

Sådan var i alla afseenden den vackra Händelse jag här beskrifde Lördagen den 13 Julii och åter på den täcka Djurgården. En ung Magister ifrån Upsala, vid namn Ekeberg, Philosoph, Naturforskare och Skald, ung, vacker, fri, öpen til Själen, ädel til Hjertat, samt Son af en nyligen afliden Kongl. Skeppsbyggmästare, gjorde min bekantskap emot slutet af mit boende på Parteroudden, och kom då ifrån Greifswald. Han behagade mig genast: ty han talte Tyska, älskade Tyska Vitterheten, i synnerhet dess Pastorale; hvadan jag ~~genast~~ tog honom med mig på et par Promenader til Djurgården, hvar vi språkade just utur hjertat med hvarandra. Ansigtet är rundt och gladt, med frisk färg och sena blåa ögon, samt mörkbrunt Hår, hvilket ligger uti naturlige Lockar rundt omkring Hufvudet: alt detta utvisar där, = gästgifvaregården

x) Min k. Doter skrifver härom i Brefvet af den 4 Jul. således: "Nyss hemkommen ifrån åby, får jag, jämte i anseende til Postens afgång, endast i hast säga, at jag ej allenast var lycklig at få se vår unge Konung och Hertig Carl; utan äfven hade ~~af~~ alla omkring stående ~~ofom~~ den Nåden at få tala vid Hertigen. Händelsen var sådan: En del, som stodo jämte mig ~~af bättre och sämre Fruntimmer~~, sade: Gud välsigne Konungen! då jag ock sade högt: Dieu vous bénisse, Sire, toujours! Hvarvid Hertigen nådigt tilltalte mig: êtes vous Françoise, Mademoiselle? — då jag svarade: non, je suis Suèdoise — Så Hertigen sade til mig: où êtes vous née? — à Stockholm, svarade jag. — Votre Nom, Mademoiselle! — Mon Père se nomme Gjörwell, var mit Svar — hvarefter Hertigen talte några ord med Konungens Gouverneur, Grefve Gyllenstolpe, som satt på vänstra sidan jämte Konungen och midt emot Hertigen. Verte.

Fruntimmer! — som något

jämte Bilden af en Herde. Sedan har han uppehållit sig i Upsala, arbetat i Chemiska Laboratorium+) och skrifvit verser; ~~När Conventet~~ [Ungdoms=] ~~där började hållas, var denne tänkande och fria ynglingen en af dess ypperste och mäst [illegible] Ledamöter, och skref~~ ibland andra ~~Stycken det om~~ [det Skaldiquäde, kallat:] Skördemännerne, ~~som [illegible]~~. När Secreter. Mandorff**) gjorde min Bekantskap, fick jag ibland annat veta, huruledes han och Ekeberg varit i Greifswald de intimaste Vänner: hvilket ingalunda skämde bort Bekantskapen med någondera. ~~af [illegible]~~ Kort efter Midsommaren kom Hr Ekeberg hit i egna ärender, sökte up Mandorff, genast kommo de til mig, och detta möte var ej litet glädjefullt. Lördagen, den 13 Julii, utsattes fördenskull til en gemensam Glädje-högtid. Vi läto ro oss öfver til Djurgården; Gessner var dock fjerde Man. Vi gingo sakta, dels för det var Middags-timen, dels för det vi ville njuta både Dagens och Parkens fägring. Sedan vi lagt stora Planen til ryggja, mötte vi Hr Pastor Hachenburg med begge sina Döttrar, som båro hvar sin Krans i handen. Glad at se mig och Mandorff, ville han äntiligen at vi skulle äta middag hos honom, jämte den oss åtföljande, ehuru af honom ej kände Vännen; men det måste vi undanbedja oss. Han gick då in uti et af de närmaste Husen på Djurgården, för at där besöka och trösta en gammal och sjuk Ledamot af Tyska Församlingen, Bagaren Röhl, som sama dag hade fyllt sina 78 år, och til frögde-betygelse häröfver skulle, jämte Styrknings-medel utur Guds Ord och hans Mun, de begge Barnen bära en Krans til den åldrige på denne hans Födelse-dag, och således söka äfven ifrån deras sida at fägna och hugna den snart utur både Församlingen och Naturen vandrande Gråhårsmannen. Var icke detta en just i begge affseenden, jag menar i både andelig och lekamlig måtto, pastorale Scene? Döm til vår beundran, vördnad och vänskap för denne så respectable, tillika så glade och gode den Gode Gudens Tjenare, Budbäraren af Hans Nåder Ord til det fallna, det så brist fulla Slägtet. Vi gingo, uppfylde af dubbla, af liksom helgade Känslor, vidare och til det Stället, där jag, dels för des vackra Belägenhet, dels för det lindrigare Priset, gerna äter middag eller låter gifva mig en Kallskål. Lilla Staffva torde minnas det Värdshus, hvar Hof-Skräddaren Lungren bodde, eller där Inspectoren Stenberg dog. Nu är Lungren ocksa död, och hans Döter, nu gift med någon Betjent vid Hofvet, håller där en beskedlig Traktering uti vackra Rum, med utsigt åt Djurgården och sjön på flera sidor. Det är sista Stället utmed Segelleden innan man passerar ~~en~~ Backen och kommer til Woffelbruket samt Sprengtportenske Parken. Där voro vi välkomne, läto duka vårt lilla Bord, och läste Ekeberg -- märk! han måste vara vår Lecteur, ty han hörer litet illa -- ~~han ända mig veterliga [illegible]~~ -- innan maten bars in, för oss utur Gessners Idyllen: die Gegend im Grase; och huru smakade oss icke det Stället: o wie schön bist du, Natur! – och som stultas med den förtjusnings fulla Sanningen,

+) Hr M. and. Gust. Ekeberg är nu Chem. Adjunct vid Laborat. i Upsala.

**) Hr Cancr. Arv. Joh. Mandorff, kgl. Secreterare, är sedan 1796 Licentförvaltare i Stralsund, hvar han ock är född.

+) Se Bilagorna, Lit. A.

*) Sedan vände Hertigen sig åter til mig och sade: Vous êtes donc mariée à Norrköping? – Oui, votre Altesse Royale, med en djup Reverence – hvarefter Hertigen Nådigt nickade och vagnen körde, emedan Hästarne voro i et ögonblick förespände. Under detta korta Samtal stod Konungen i vagnen, hållandes sig på de å ömse sidor stående; men talte ej vid någon. – Alle välsignade vi Konung [illegible] en gång,!

Sanningen, med det våra Hjertan så lyksaliggjande Rönet: "Selig! o selig! wer
aus diesen unerschöpflichen Quellen seine unschuldigesten Vergnügen schöpft! heiter
ist sein Gemüthe, wie der schönste Frühlingstag, sanft und rein jede seiner Empfindungen,
wie die Zephir, die mit Blumengerüchen ihn umschweben". Sedan Glädje-måltiden
var slutad, räkte jag Ekeberg til Desert Landqvädet Delphire eller Välgjörandet,
som han med full Känsla uplaste och vi med honom gemensamt åtnjöto.
Således både til Kropp, Hjerta och Sinne väl försedde vandrade vi vidare, och til dess
vi kommo til stora gröna Bänken under Ekarne vid Rosendal. Där satte vi oss,
~~just~~ för at hvila, för at skåda Landet, Skogen, vatnet, för at låta Ögat vandra
af och an på den vida för oss liggande ängen, som just nu stod under sin förvandling.
Lian och Räffsan syntes på det längre afståndet skörda des Pragt,
medan den öfre och oss närmaste Delen af ängen ännu lyste af hela sin
Fägring. Medelst hela denna Syn kunde våra Ögon och känslofulla Hjertan ej
annat än på det högsta tilfredsställas; vi njöto en ~~just~~ obeskrifvelig Sälhet.....
~~Ekeberg satt, för sin svaga Hörsel skull, midt emellan oss; och då han så ofta
hörde de orden: Söta Farbror! och Bäste Du! vandra förbi hans öra under Samtalen
emellan mig och Mandorff, föll han mig om halsen och begärde ock så
få heta Du, och at han äfven finge kalla mig för Farbror. Huru skulle jag
väl kunna neka honom detta?~~ Således saknades nu ingen ting uti detta
Trio, ~~som icke skulle tilhöra~~ (?): alt utgjorde hos oss liksom en enda Känsla, liksom
en enda Sälhet. Således Hand i Hand såto vi där til sent på aftonen; gingo
sedan med långsama steg utmed den sköna viken, på den af solens strålar
förgylda Stranden, samt under Trädens långsträckta och svalkande Skuggor;
vi nalkades Staden och Norrmalm, vi skildes åt, vi lofvade se hvarandra följ. dagen.
Söta Mor reste då eller om söndagen med de kära Barnen Almquist på Landet. Mandorff
åt hos mig til middagen, och Ekeberg ökte vårt Sälskap til aftonen. Nu tultes (?)
Vänskap och Literatur, äfven litet Politik: och ~~Gossen~~ Hr Ekeberg gladdes icke litet,
när jag visade honom det stället uti Historiska Extracterne, Saml. 31, sid. 16, hvar
jag ~~infört min uppsats (?) och~~ redan under den 13 Aug. 1774 infört ~~manifesterade Fro~~ mina Tankar
~~bekännelse (?)~~ om Sanningens fria Tilträde til Thronen, samt uti det ~~om~~ alt som rörer Mänsklighet
och Undersåtares Rättigheter, ~~och om några Nationer~~ nes (?) ~~nu förhanden varande steg
at kunna sin Motvigt (?), försvarad uti Människans egen Natur m. m.~~ så at
de begge Nepoterne ej kunde nog betyga sin så kallade Respect, sedan de funno min
Paternitet sträcka sig äfven til Sanningar och Läror, som de trodde vara
mycket senare framburne för det Svenska Allmänna. Hr Ekeberg reste kort efter til
Upsala tilbaka, och jag med Mandorff fortsatte våra arbeten ~~: ty nu är Smekmånaden
förbi, och den tendra Brefväxlingen liksom til slut, samt arbete vi nu i stället~~ vid vår gemensama Historiske och Statistiske Bureau.x) i Lögerdags,
som var Söndag, följde han mig på den årliga Valfärden til min Graf
på

x) Vi utgåfvo då gemensamt: Historiska och Statistiska Tidningar.

på Solna Kyrkogård, som han ej ännu sedt. Intrycket svarade mot Nyheten och des Vänskap för mig. Taket väntar på liten Reparation ~~och Tjärning~~, äfven som de begge ranka Lindarne torde behöfva litet fästas: hvilket alt min lille gode Architect nog besörjer, så snart han kommer hem. Hr Mandorff började straxt tala om Liksstenen och inscriptionen. Tyst, tyst! min Vän, sade jag: i sinom tid både det ena och det andra. Men hwad inscriptionen beträffar, så har Sal. Lidén redan utsett mit Epitaphium, hämtadt utur Diario Vadstenensi, således ganska väl i anseende til Källan afpassadt för en Annalist; men andre måge döma, huruvida Meningen svarar mot Gerningen; imedlertid lyder Minnes-skriften således: "Hic magnæ Literaturæ fuit, et magnæ "reputationis" in Studio; fuit Bonus Homo et valentissimus Laborator in arte sua "et fidelis". ~~Dock jag misströstar ingalunda om en Minnes-~~~~skrift~~~~sten öfver mit Stoft, välförståendes af det Skälet, efter jag visst icke kommer at lämna åt mine Arfvingar 20,000 Riksdaler; ty hade jag det kunnat, torde några Betänkligheter uppstått, rörande Kostnadens bestridande~~. Efter alla dessa Döds-betraktelser, sträckte äfven til sjelfva våra Namns förgänglighet, tänkte vi på vår vidare jordiska Vandring, och stälde den först til Carlberg, hvar vi til en början måste hvila hos Fru Ackerman, som väl mindes och bad hälsa Mamsell Stafva, til dess Gudstjensten hann slutas i Slottet, ty under densamma fick ingen syndig Människja slippa in uti Trägården. ~~Grefve Gorschets~~ Vedurbörandes Befalning efterlefdes, och vi fingo ändteligen njuta Trädens Skugga. Cadetterne sågo vi marchera utur Kyrkan til sina Hwilo-salar, hvar snygg Säng vid Säng finnas med store Gångar emellan, ty Slotts-rummen lämna alt tjenligt utrymme för ~~Gossarne~~ Hrr Elewerne. Deras antal går ännu föga öfver 50; men, när de nya Bonings-rummen blifva färdige, så utvidgas också denna militariska Plantskola. Vi skyndade til Staden. Barnen åto til middagen hos oss, och om eftermiddagen begick jag min Böndag på Salen. Följande eller Söndagen åto vi hos Barnen, Caleschen och Chaisen framkommo, Bror Almquist körde Louise och mig uti den förra, och Hr Secreter. Björkegren Söta Mor i den senare; och på detta sätt rullade vi af, först til Haga och sedan til Carlberg. Jag måste tilstå at jag kände en ~~stor~~ förnöjelse under hela denna Färd. Vi åkte fram alla de ~~store~~ Vägarne inne uti sjelfva Haga-Parken, och medan de andre spaserade omkring, satte jag mig uti den sköna Engelska Bosqueten utmed Lilla Slottet; men jag vet icke huru det kommer til, at jag altid är litet mjält-sjuk på Haga. När jag ser detta Slott, så ser jag ock den enda af alla Byggnader och Anläggningar, som Gustaf fick ~~fullborda~~ där fullborda. Det förra Haga, hwaruti Konungen bodde medan det lilla Slottet byggdes, bebos nu af Hans Excellence Baron Reuterholm. ~~Hwilka Reflexioner måste icke göras af en minnesgill åskådare af Tider och Händelser~~. När vi komo til Almquists Port, tog jag Barnen i famn, kysste Söta Mors hand och gick hem, för at skrifva detta Bref. Så långt hade jag ock härmed hunnit, när Mandorff kom utur Kongl. Trägården och souperade sedan med mig solo.

Måndags-

Måndags-morgonen, den 29 Jul.

Nu måste jag lämna det pastorale fältet, för at bevandra en mera stenig och törnig stråt, jag menar Politiken. Vi äre änteligen bragte därhän, at vi måste deltaga både med Sinne och Känsla uti de rysvärda Scener, som vi se tima nästan allestädes i Europa, och efterhand nalkas vår Nord, hwar dock, Gudi lof! vi ännu i år få sitta stilla och njuta Fredens Lugn. Jag vil hoppas, at det så fortvarar hela detta året igenom, för de uti et annat Bref omförmälde orsaker. Härtil kommer ännu sedan den, at General en Chef i Finland, Baron Klingspor, nyligen kommit hit öfver ifrån denne Gränsort; at vårt vid Stockholms yttre Skärgård liggande Advis-Fartyg väl blifvit varse någon del af den Ryska Sjö-Armadan, men at den återvänt til Hafs, sedan den blott tagit vår Strand i ögonsigte. Men detta sälla Lugn oagtat, så lider jag ändå ganska mycket hwar gång jag läser i Tyske Posten om de fasel. blodiga och ödelaggande Händelser, både inom hela Frankrike och på des gränser. Aldramäst lider jag dock öfver den härlige Staden Mainz, Tysklands Prydnad, hvilken med alla sina sköna Environs rättnu ligger i grus och aska, och det medelst Tyskarnes egna Kulor och Svärd. Efter Riks-Härarne äro så käcke, hwarföre icke då endast bloquera Mainz, för at skona Rikets egen Stad, och vända sina grymma och förgjörande vapen mot Landau och Metz, intaga desse Frankrikes Förmurar på den sidan och sedan ~~nyttja~~ utbyta dem emot Mainz. Et sådant Krig, som det af gamle Fritz's Eftertrådare nu föres, lärer knapst finnas uti Tidens Bok: den ~~glorieuse~~ Retraiten utur Champagne, och den ~~segerrika~~ Campagnen vid Rhenströmen i år, hafva så blottat Cassor och Mantals-Längder, at missnöjet med Tilståndet uti sjelfva de Preusiska Länderna ~~står knapst at beskrifva~~ måtte ej vara ringa. ~~En Lista härom finnes uti Bilagan Lit. B, och må det blöda uti hwarje människo-hjerta, at se Magten uti Ens Hand så misbrukad, både inom egna Landamären och uti andre Stater.~~ Fritz och Herzberg styra icke mera ~~: det är solklart~~. Går man til ~~en annan Envålds-Konung, den i~~ Spanien, ~~äfven ingen ting mindre än Spiritual, som sedan han fullbordat sit Besök hos~~ så finner man, at Drotningen ~~, hvilket, såsom mig är sagdt af ministeriel Hand, aflägges alle dagar strax efter middags-måltiden, så fatiguerar sig Hans Catholska Maj:t deremot ej med~~ där mycket deltager uti Statens angelägenheter, ~~utan lämnar dem åt Drotningen~~ som en ny Prinsessa Farnese eller af Huset Parma, ~~intriguante och~~ et galante à l'excès tout comme sa chere Soeur, ~~Made Antoinette i Frankrike;~~ och hennes ~~både Favori & Amant déclaré är Duc d'~~ Förtroende äger en Hertig af Alcudia. Han är en skön och vigoureux Cavalier, om 25 år, och avancerade ~~på alla vägar~~ med en ovanlig vivacité: ty ännu år 1792 hette han bara Don Emanuel Godoi och var Major vid Spanska Gardet, då han upphöjdes til Hertig af Alcudia;

och

och remplacerade äfven i sistl. Nov. den gamle Premier-Ministern, Grefve d'Arandas, uti Utrikes Departementet, hvilket han nu ensam förestår. ~~Drottningen och han styra således hela Spanska Monarchien och disponera alla dess Skatter.~~ Gunsten kan, i anseende til Herrens år, räcka länge; och at han nu står i högsta Nåd kan äfven slutas deraf, at, då han icke längesedan nämndes til Riddare af Gyllene Skinet, bekom han et motsvarande Ordens-tekn af så stor Dyrbarhet, at det värderades til 1 Million 200,000 Realer; har äfven fåt en Guld-Service af 40 massive Fat, samt blifvit slutligen befordrad til General-Capitaine af Spanien, en Place som ocksa renderar en stor Summa. Blott Adelman och Major det ena, och alt detta här ofvan förmälte det andra året: det kallar man gjöra lycka och stiga högt.x)

~~Blott dessa begge Händelser, äfven som flera dylika, synas mig vara mycket o-kloka Demarcher i en tid, då nästan alla sinnen äro bragte och således än vidare bringas uti Gäsning och Harnesk emot Konunga-magten för dess så tryckande misbruk. Gå vi til Herrarne, så är det en bedröfvelig Sanning, at de äro sakre til den olyckelige Ludvics Blod och til alt det Blod, som nu sedan 1789 rinner inom och utom Frankrike; — och hvilka andre äro orsaken til Polens Fall, än dess egne Magnater? Kan uti något Land namnet Felix Potocki läsas utan den största affsky? Nu heter det, at han reser ifrån Petersburg, sit Fädernesland förbi, directe til Italien, för at där, såsom man lätt föreställer sig, svälta ihjäl. Kaste vi nu slutligen ögat på Folket, så vet det af alla minst känna sin Gräns, sedan dess armar en gång blifvit dels lösgifne dels lösrifne, friade från det Ok, som Konungar och Herrar hade lagt öfver deras Skuldror. Jag skulle, Bäste Du! kunna skrifva en hel Bok öfver al den oklokhet ifrån Vederbörandes sida, som störtat oss uti den Afgrund, hvilken vi se så hardt nära vår Fot. Bevare Gud! hvilken ville komma under et rasande Pöbel-välde, och icke hällre styras af upplyste, rättvise och välgjörande vare sig Konung eller Herrar? Men hvarföre den mäst cultiverade eller förädlade Classen af Människjor så sällan velat fatta och öfva den enda sunda, den enda dem sjelfve nyttiga Politiken, skulle blifva för mig en Gåta, om icke Historien och egna Förfarenheten lärt mig, at Människan i magt, enligt sin Naturs Våldsamhet eller, för at tala i Biblisk Styl, sin Naturs Fördärf, sträfvar efter at gjöra sig tygellös, at inkräkta, röfva och härja. När nu den uti Regerings- och Förvaltnings-ärender öfvade, samt til Seder och Lefnad polerade Människan förhåller sig således, hvad skal icke hända, när man sätter i dess ställe den råa Människan i magt? Exemplet talar alla dagar. Således är det en klar dags-sanning, at Magt bör vara inskränkt af Lagar, och at dessa böra lydas; och hvar dessa icke lydas, bör den Magtägande förlora Styrelsen. — Dock nog ~~Politik, redan alt för mycket af denna hårdsmälta Spis.~~~~

[Left margin, written vertically: Pdaa (sätte [illegible] Bibel, [illegible] lefver Du [illegible] hans [illegible].]

Til Sinnets lättande kommer jag til slut med litet Literatur; Du vet, at Bayle är min Favorit — ty bevars! jag måste väl ocksa få hafva mine Favoriter — — således längtar jag, ehuru gamal och grå, at få se en ny Bayle uppstå, och den vil jag skal framträda ibland Tyskarne, som af alla Folkslag äro de kunnigaste uti Historien och Språken. Redan den 13 Mart. forl. år adresserade jag mig härom til Tyska Publicum, som

x) Härmed må nu jämnföras alt det vi läsit om denne mägtige Gunstling, i anledning af dess Fall, uti vår dott-tidnings [illegible]. Der förekommer ännu mera.

af bilagde N:o 69 af intelligenz-bladet til allgem. Literatur-Zeitung intagas kan, hwilket Blad jag ber må noga retournera. Såsom ingen anmälde sig med Swar på denna min Adresse, så wände jag mig til den ibland ~~Tysklands~~ de tänkande ~~forskande~~ och witre Män, som jag, efter min öfwertygelse, håller för skickligast at kunna likna en Bayle, eller Philos. Professoren i Göttingen, Hof-Rådet Meiners. Hwad han swarat, ses af hans bilagde Bref in originali. Således lärer jag wäl ändå få lof at dö ifrån en ny Bayle. Detta gjör mig just ondt uti hela Själen. Correspondancen med Herr Geheime-Rådet Holmskiöld i Köpenhamn gjör Svenska Konst-Snillet myicken heder; ~~och lärer~~ ty han ärlåta hår ℘ ~~således med nöje af Dig läsas.~~ — Den 24 Jul. war mig en owanligt lyckelig Dag. Då fick jag ~~ändteligen~~, ehuru efter lång Negociation, placera det af alla swåraste verket at sälja, ~~Journal des Savans Pariser upplagan i 4:o, uti Kongl. Vetenskaps-Academiens Bibliothek; och samma~~ för några [illegible] Dagar beviljade Magistraten ~~subscription~~ [illegible] på 26 Exemplar af de nya Historiska och Statistiska Tidningarne, som gjöra et Item af minst 50 Rdlr om året. De til Bevis Herr Lagman Ulners Bref, och märk: at jag ej hade den hedern, at vara af honom personligen känd, och hade ej ännu talt et enda ord med honom, då han sjelfkrafd skrifver mig et sådant Bref. — Dock än en Lycka. Lotterie-Gudinnan är mig icke så aldeles obenägen, fast icke så bewågen, som emot Professor Bergstral och Bröderne Bergius, hwilka hon fördränkte uti Stenhus och Capitaler — — ty Du torde minnas, at Läkaren Bergstral wann hela det stora Hamiltonska Huset wid Riddarhus-torget på Lotterie — —. Jag hade 2:ne Prenumerations-Sedlar på Hr de Beaumarchais's Voltaire, upplagan i stor 8:o af 70 Volumer, som swarade mot 70 Rdlr. På en af dessa begge Prenumerations-Sedlar föll en winst af et dylikt verk, hwilket jag fick således gratis. Om detsamma, såsom mig för dyrbart, handlade jag med Hr Fauche i Hamburg, och drager nu andra Böcker på detta Capital, samt har tagit i afräkning hans nya upplaga af Voltaire, à 100 Voll. i 12:o, för 100 Rd med Rabat af 20 Procent; så at jag har alla 100 Banden för 80 Rd. Om deras och flere Artiklars afgång ifrån Hamburg fick jag samma dag Tidning och Connoissement hit per Posto. — ibland mina Anteckningar finner jag ock så den, at Herr Riks-Rådet Grefve Carl Fr. Scheffer skal hafva skickat härifrån Memoirer til Hr Sheridans Historia om Svenska Revolutionen 1772, för at dymedelst mildra den fria Engelska Nationens omdömen om en Stats-hwälfning, som hade en wida ökad Konunga-magt til föremål. Måtte Gustaf Adolphs dagar blifwa sälle både för honom och oss!! Detta önskar dagligen af det hela Konung och Folk tilgifna Hjertat. Nog för denna gång; ty här måste wäl en blifwa [illegible] et anständigt [illegible]

~~Jag omfamnar Dig och lilla Stafva med min vanliga ömhet.~~
Jag omfamnar min lilla Stava med vanlig ömhet.

℘ gravera en Medaille öfver Danskarne Chapman, [illegible] Gerner; hans Bref lärer således med nöje läsas. Bilagorna, af hwilka den (med x) såsom [illegible] skal återgå.

Bilagor.

x) Med detta ädelmodiga understöd hos den högädle Magistraten att widare fortfara, samt prenumererat äfven på Brefvexlingen til ... med dess Heders Band: ... med [illegible] af mig erhålla. ... J. L. B.

Bilagor

Lit. A.

Skördemännerne;

Saga *).

På en lugn och tösrik Strand 1)
Samlad var en vaksam Skara 2),
Som med Skäran i sin hand
Fägnades at vitne vara
Til den prakt, som Dagens rand 3)
Skulle innan kort förklara.

En af desse unge Män 4),
Som en blick upmärksamt vände
På de fält, dit Gryningen
Redan några strålar sände,
För sit Sällskap 5) yttrar sig:
I, som Dagens värde skatten!
Utan trygghet var vår Stig
i det ryslига af Natten 6).
Bland oss, Bröder! hända kan,
At vid Dagens anblick rörda
Vi oss bittert klage an,
Som i mörkret för hvaran-
Trampat ned hvad vi bordt skörda.

Skåden denna vackra Ort 7)
Långt ifrån på andra Stranden,
Som af Midnatts-Stormar 8) sport
Verkningar på Sädes-landen --
Veten I hvad folket gjort?
Kanske räckt hvarannan handen,
Som det rätvist hade bort,

För

1) Sala Strand eller Upsala.

2) Ofrälse-Studenterne.

3) Den almänna Skrif-friheten, medelst hvilken Skäran, Vett-girigheten, skulle en gång inberga rika kärfvar.

4) Författaren til Sagan.

5) Conventet i Upsala.

6) Under Censuren och Tryck-frihetens inskränkningar.

7) Frankrike med hvad mera derunder kan förstås.

8) Ibland dem kan ocksa räknas Orcanen emellan d. 16 och 17 Martii.

*) Författad af Hr Mag:r And. Gust. Ekeberg, på Landshöfdingens i Upsala, Herr Elis Schröderheims begäran, för at ~~presentera~~ i underdånighet öfverlämna åt Hans Maj:t, den unge Konungen, under des vistande i Upsala vid Jubel-festen år 1793; som skedde, och emottogs Skalde-Stycket med Nådigt Wälbehag ~~[illegible] ungdomen til icke inga gamar~~.

d. 2 Aug. 93.

Mit eget Aldrakäraste Trio

John, Stafva och Calle.

Förlåten, at jag icke är idag hos Eder! Sådag hos er är visserligen mit Hjertas önskan;

men många Hinder hafva legat i vägen. Til de uti mit bref til Calle nämnda det, at Almqu. och Djurbergs voro Brunsgäster, såledz ämbetsingen af desse ende Vadnadsmän vara altid ledige, at le mina lilla -- ja vore så lilla -- Lidra Qualitetskap til godz. Sidan har Brita Nora uti flera Verser dragit om eder beständig

I Tisdags afton bevarade Gud nådeligen vår K. Almquist ifrån en stor olycka, midt under et det faseligaste åskedunder med störtregn, under des Resa ifrån Säfstra Tegelbruk hit hem til Staden. Louise mår ganska väl. Desse bede mig helsa, mig också [illegible] Ja.

Diarrhé, emot hvilken hon nu jemt
gemensamt med Secr. B. efter de Utrikes
Brunnsdrickarne på Djurgården,
dricker Seltzervatn. — Jag har midt i
sommaren el. med d. 1 Jul. begynt
Förlaget af en ny Tidning, som
nödvändigt fordrade min egen da-
gelige Tillsyn, at sköta både Öfver-
sende til Medarbetning. Ibland
måste all öfrig tid, som kan vinnas
öfrig ifrån nyssn. til de andre Arbeten
användas på Upsättningen af Classi-
ficeringen af det stora alfabetiska
Bibliotheket,

som nu kommit tilbaka uti min Hand. Gud låte mig nu
mågte uppnå at besitta det fredliga år! som et tilfullo
gjöra denna så dyrbara, så unique Egendom til min
verkeliga Egendom: så har jag visserligen gjort en god
Gjerning både emot det Allmänna och mit eget Hus.
Dorjänte uppfattar jag det, altid modererade Lust,
på hvarje Bok, som el. liten, så uti det Nationale,
som uti mit private Bibliotheca, samt inventera
hela Magazinet, som nu numera hyser el. skal

högda Maculaturs-Frilägen, för at utfijga
för hvarjom Manne, at min Skal står
för en gamal al, som alldeles både sant och rätt
wist var, medellöst Man på Gnådig god folk
Nöja Swenden qvü jag alldeles ingen me
utan begär blott Tid, at afbetala de
oumgängelige gjärda, för at äga någon
nöjd Ruelse. Gud gifwe oss bore Frid
innom oss och med våra Grannar!

Skulle äga M. Öfverståthållar[ens] utvärdad
Tillåtelse, at vara borta en hel Månad
efter den af mig sände Permissionens
Datum.

Nu får min Sohn No 3 af sista Bref-
Depenser, som är ej medkomts complet,
utom ber jag få det trycade bladet: 3)
tillbaka med mina Rekreo bref.

Låta Mer at jag omfamna Eder
alla tre under de innerligaste varme
Känslningar af aldrar Saligast het. Jag
ber en min hjertelige Vördnad til Bröder [illegible]
allesser Eder. [illegible] pårandre, tillsine Sappa

Sl. d. 13 Sept. 1793.

Snicwordig bara lilapde hjärta
dapen, ird refererar O. på mina
föregående.

I går uthe löta mer med alla
Barnen at Sew... på några
dagar patendit;

Idaedag ä Farsgubben hell
ellena hemma, al orra en
Söndagen vara i ondanan hos
sina ambar i Vasy;
d.v.s. uthslaet: förfordade.

Gud vaiharda!

G.

vike/

[illegible]

I dag hafwer jag Edra Cher[illegible]

[illegible];

~~ul Ge~~

så at det war genast

tjenar, det hawa lefwat;

hwaden jag bedt gjort det

begärt

högsta, at sätta det til ups

med en sådan Jubrande at det

med allersta, så at jag aunde

hafwa det hos mot rätta

wirnar fast.

188

Strng. d. 24 Sept. 1793.

Tack för k. raderne af d. 19; at hu-
gär re samma med bilagor til det
förundrandet, som ligger ännu
i [illegible] [illegible] [illegible].

Alder har hört. Alf vart
i Linköping, blifvit der hållen
i Civil-och vardagsrätte-
mötet, fått under 300 Rd och
blifvit prompt staden för-
visad. Detta skänkt mig
biskopen med fägnadsl.

Låt veta, hvad Du
menar om denna äfventy-
ran, at han måste ha
repasseret

til Stockholm. Summen har blit
ned 300 Rd, dra några droppar
väl blit på vägen, at kan
i dagarna denna facitt
ock i Fron. Ugglas hardas
på lösa nalepta hos en
Det-genom liberti. Hvad
jag förundar om det, at
ha fått detta Capital
emitté,
mot afsägelse af något
hit tilkommande bref,
bör ej sjelf fullstär i 25 i
denne Penninge-utvexk-
ning.

Det var visst en glad tidning, att Sage.
afslutat [illegible] till [illegible] alla Lotter.
Fåt till Saper.

Hvad beträffar på vår Affärs Andelig
i Alltoga ~~anhör~~ beteckna, så får jag be om för-
skrifta skriftteliga order till D. Lindecrona
härom; men jag förmodar att han ej tillstyrker
en Handel mot halfva värdet, ty [illegible] hvar
som determinera halfva värdet på alla
hvarje af de begärta Böckerna, att [illegible]

Vänd

Skattkraft för determinera det,
så vet Du sjelf, huru göra desse
Bönder samlle besför: häldst till
et så stort antal besied requi-
rerade. Öfverlägg allt detta
noga, at det en consequence
skriftelige orders.
Har Du fått någon afskrift
af dem hvar hinden i dagarne Ducispai-
tör, som försiktigt vore onda-
raste öfver a hjelt Lejnorskjöld
hvarmed när jag skrifstig
en Ulfvåde emellan hvarlningen
till bästa Staden. G.

Skicka mig ett Cassa alla med
Bönder för Lenningen ut.

Sch. d. 27 Sept. 93

Lehná! Min kjære Jossa, fær
Du åter litet Efter = Lekne,
til [illegible] [illegible] kvinner
[illegible]. Denne [illegible] Namn
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] til [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
forvandlad til en liten Dose,
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] til
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]-
ne [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
at [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] lille [illegible] og
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

Depeche.

Du har vel læst i Morgenbl. Bleka-
[illegible] el. Smaldegaardet [illegible] [illegible].
Nu er han hos Eder. Om han skulle
[illegible] [illegible] gaa 2den [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] kan egentlig
[illegible] bli: agreabelt andet, naar
man paa det [illegible] faar [illegible] [illegible] Re-
traite.

Lille Fru Martin vender altid
i vest, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] skal [illegible] det [illegible]
vendt [illegible] [illegible] lille [illegible] et [illegible]-
me at [illegible] vendt. Saa [illegible]
[illegible] [illegible] igjen!

[illegible], [illegible] [illegible] al [illegible] alle
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

G.

Jeg har [illegible] at han [illegible] [illegible] [illegible] at
gjøre, [illegible] jeg skal ut [illegible] [illegible] [illegible]-
[illegible] [illegible] 4 [illegible] arbeta [illegible] [illegible].

Stockholm, den 30 Sept. 1793.

Min käraste Broder John!

Dessa rader lämnas Dig af min mycket gode Vän, Hr Lagmannen Mandorff, tillika Assessor i Götha Hofrätt, samt Fader til den af mig så högligen älskade unge Secreteraren Mandorff. Han reser nu genom Norrköping til Stralsund tilbaka, för at derifrån hit öfverföra sina begge unga Döttrar, och för at sedan bosätta sig uti Jönköping. Han har i de förra tider vistats mycket uti Norrköping och uppehållit sig uti Östergöthland; och då han nu sitter uti Ortens Öfver-Domstol, samt är uprigtig vän af alt hwad mig tilhörer; så föreställer jag mig ock aldeles, at han uti Dit wärda Hus åtnjuter al motsvarande Höflighet och unfägnad. Här i Stockholm har han lefvat med oss alla på den förtroliga foten; han förtjenar ock alles vår Högagtning och Tilgifvenhet. Ber om min vördnad til Din kära Far, och skickar de ömaste Helsningar til Din Lilla Stasfru. Det öfriga med morgondags-Posten ifrån

Din

tilgifnaste Gjörwell

Oct 3

A Monsieur

Monsieur Jean Nicolas Lindahl,

Negociant

à Norrköping.

Til Fru Gustava Eleonora Lindahl
i Norrköping

Stockholm, d. 8 Oct. 1793.

191

Förlåt, Min Egen aldrakäraste Stafva, at jag på så lång tid ej skrifvit Dig et färskildt Bref til; men så har jag dock nästan postdagligen skrifvit Din John til och altid tilfogat de ömaste Välsigningar. Jag har under hela denna tid haft så ovanligt många Gjöromål, och har måst sluta flera Arbeten, at jag nödgats lägga på sidan mina aldrakäraste Gjöromål, ibland hvilka det, at skrifva til min Stafva, altid är och blifver et af de angenämaste.

Högligen har det altid fägnat mig, at uti alla vår Johns Bref förvissas om Din Välmåga, och ännu mer, at läsa alt detta åfven uti dit sista k. til mig aflåtna Bref; hvar åfven det vidare behagade mig, som Du skrifver, huruledes Du promenerar med Din så vördnadvärde och gode Svärfar hela det stora Norrköping rundt omkring. Sådant gjör godt både för Kropp och Själ.

Nu vil Du väl höra litet Nytt hemifrån; så bara se hvad jag kan minnas.

Söndagen, d. 8 Sept. var för Gubben en lycklig Revolutions-dag. Jag kallar den med flit för lycklig, ty den förde mig utur Sommarens famn uti Vinterns Sköte tilbaka under de för mina år och Lefnads-sätt behagligaste omständigheter. Sedan Solen, denne min urgamle och trofaste Vän, tagit afsked d. 4 utur mit inre rum, detta mit så vackra och mig så mycket lycksaliggande Cabinet, och hvadan mit öga, med tacksama känslor för alla de sälla intryck des Besök gjort på mit Sinne under denne Sommar, följde des siste Strålar; så beredde jag mig ock på et mer oafbrutet vistande uti det yttre rumet, churu jag under denne Vinter dock bebor dem begge. Mjuke Länstolar i hvart dera hysa min gamle Person just med en slags Vällust för alla mina hvilande och lutande delar; ack! hvad

hwad det kärt tjuftigt, at sitta uti en af dem solo med en god Bok och vid et Vaxljus! Denna lycksalighet njöt jag om aftonen just fullständigt, och sedan jag om förmiddagen inredt begge mina Residencer til följe af Årstidens förwandling.

Men det dröjde icke länge, så blef jag verkeligen solo, dock på et annat sätt: ty den 12 reste Söta Mor med alla Barnen och Deireter. Björkegren til Westerås, där vår Almquist hade Affairer vid Marknaden at afsluta, och han trodde at en sådan Resa skulle vara utomdes för hans lilla Louise hälsosam. Mit Hjerta låg härvid i delo med sig sielf: ty känslan var å ena sidan glad, såsom jag unnade så gerna Brita-Nora det henne så kära Nöjet at få resa, hälst i så godt sällskap; men å den andra var den ganska ledsam, at se mig på en gång så skild ifrån alla mina Närmaste. Resan var ock rätt rolig: ty under densamma besöktes Ekholmsund, Enköping, Westerås, Strömsholm, Köping, Kongsör, Torshella, Strengnäs, Mariefred och Söder-Telge, det vil säga, at min lilla Hustru reste hela det stora Svenska Verldshafvet, jag menar Mälaren, rundt omkring. Strömsholms, men i synnerhet Kongsörs, härliga och aldeles förtjusande belägenhet kan Fru Bribri aldrig nog beskrifva: på senare stället visas ännu Drotning Christinas Knyppel-dyna och Drarfstol. Slottskyrkan på samma Kongsgård ansågs af alla, til och med Architecten, för et Mästerstycke af Ritning och Byggnad. Kloккaren där var också et fullkomligt Modèle uti sit Slag. — under denna Tomhet i mit Hus hade jag så myket oftare min Mandorffs sällskap. Hela Söndagen tillbragte han hos mig, och om måndagen sågo vi Richard Leijonhierta och Tunnbindaren, samt souperade han hos mig: allt under

myken

myiken glädje. Tisdagen, den 17, om eftermiddagen hade jag den stora lyksaligheten, at få min Brita-Nora och Barnen hem ifrån deras Resa, alla myiket sunda och väl förnöyda.

Den 30 Sept. stod jag fadder åt Hof-Graveur Martins Doter, som döptes af Doct. Murray. Fru Borgmästarinnan Sjöstedt bar Barnet, och var hon således min vis-à-vis; åfven som den dägelige Hof-Secreter Geijer stod emot sin Fästmö, den unga och sköna Mamsell Zidén, men som är tillika en af de rikaste Flickor i Stockholm: ty hon är Doter och enda Barnet af den så kallade Lilla Frun, som ej bodde långt ifrån oss på Stora Nygatan: det blir et rätt vackert Par, och hafva de af hwarandra et så stort tycke, at D. Murray i birjan trodde dem vara Syskon. Din Förlosserska, Fru Boll, hade ock vid detta tilfälle räckt sin hjelpsama Hand, och mådde Lilla Barnsängs-Frun förträffeligen väl, hwilket jag gerna unnade henne, som hade hört hennes Plågo-rop uppe uti mina Rum, ty jag bor just öfver dem, och led hon länge innan hon fick fram det lilla kräket. Gud hjelpe vår lilla Louise väl, när hennes swåre Dag kommer! De Naturkunnige säga, at det skal bli en Jul-klapp; få se!

Spanske Ministern hade före sin Afresa anmodat mig, at upsätta en kort Berättelse om Svenska Snillets Bragder nu för Tiden, det jag ock gjorde, samt hade befalt Abbé d'Echeverria, at regulera mig för omaket med en ansenlig Dosis af Spansk Esprit tilbaka: således anriverade à l'isti en Korg med icke mindre än 20 Bouteiller de finaste och dyrbaraste viner, af hwilka jag genast lämnade 6 til Söta Mors egen Disposition. Den 29 Sept. gaf jag afskeds-måltid åt Lagman Manderstr[illegible], hwarvid Mr l'Abbé d'Espagne också var närvarande, och

och vi drucko hans och Hr Envoyé Corrals Skål uti det oss skänkta vinet, växt under olika Himmelsstreck alt ~~ifrån~~ ifrån Navarra til ön Madera. Nu lefver Abbé d'Espagne på fot af Minister eller såsom Chargé d'affaires de S. M. Catholique; men man menar, at hans Närvaro ej blir lång, som vore rätt ledsamt för mit Hus.

I förgårs åto vi hos Barnen, och i går ~~afton~~, som var våra Dribbis Namnsdag, var hela Familien om aftonen tilhopa hos oss. Alt tilgick under de renaste och ömaste Välönskningar; hvarvid de kära Barnen i Norrköping visserligen ej förglömdes.

Söta Stafva! Tag din lille John med Dig och kom up til oss i vinter, när Föret blir godt och Månen lyser skär och klar: hvad det då skal bli roligt! Jag omfamnar Dig emedlertid af allo hjerta.

Gjörwell

I dag är det netto et år, sedan jag såg min Mandorff sista gången.

BREF ifrån Kongl. Bibliothecarien C. C. Gjörwell til Fru Gustava Eleonora Lindahl i Norrköping; dat. Stockholm, den 8 Oct. 1793.

Innehåll:

Et stycke af den vanliga Hem-krönikan.

Collectio Gjörwelliana.

Förlåt, Min Egen Aldrakäraste Stafva, at jag på så lång tid ej skrifvit Dig et särskildt Bref til; men så har jag dock nästan postdagligen skrifvit Din John til och altid tilfogat de ömaste Helsningar. Jag har hela denna tid haft så ovanligt många Gjöromål och har måst sluta flera arbeten, at jag nödgats lägga på sidan mina aldrakäraste Gjöromål, ibland hvilka det, at skrifva til min Stafva, altid är och blifver et af de angenämaste.

Högligen har det imedlertid fägnat mig, at uti alla vår Johns Bref försäkras om Din Välmåga, och ännu mer, at läsa alt detta äfven uti Dit sista kära til mig aflåtna Bref; hvar också det vidare behagade mig, som Du skrifver, huruledes Du promenerar med Din så vördnadvärde och gode Svärfar hela det Stora Norrköping rundt omkring. Sådant gjör godt både för Kropp och Själ.

Nu vil Du väl höra litet Nytt hemifrån; så bara se hvad jag kan minnas.

Söndagen d. 8 Sept. var för Gubben en lycklig Revolutions-dag; jag kallar den med flit för lycklig, ty den förde mig utur Somarens famn uti Vinterns Sköte tilbaka under de för mina år och Lefnads-sätt behagligaste omständigheter. Sedan Solen, denne min urgamle och trofaste Vän, tagit afsked d. 4 utur mit inre Rum, detta mit så vackra och mig så mycket lycksaliggande Cabinet, och hvarvid mit öga med tacksama känslor för alla de sälla intryck, som dess Besök gjort på mit Sinne under denne Sommar, följde dess sista Strålar; så beredde jag mig ock på et mer oafbrutet vistande uti det yttre Rumet, ehuru jag under denne Vinter dock bebor dem begge. Mjuke Länstolar i hvartdera hysa min gamle Person just med en slags vällust för alla mina hvilande och lutande delar:

ack!

ack! hwad det kännes Gifligt, at sitta uti en af dem Solo, med en god Bok ~~eller~~ och vid et Vaxljus! Denna Lyksalighet njöt jag om aftonen just fullständigt, och sedan jag om förmiddagen inredt begge mina Residencer til följe af årstidernas förwandling.

Men det dröjde icke länge, så blef jag verkligen Solo, dock på et annat sätt: ty den 12. reste Söta Mor med alla Barnen och Secreter. Björkegren til Westerås, där vår Almquist hade affairer vid Marknaden at assluta, och han utomdes trodde at en sådan Resa skulle vara för hans lilla Louise hälsosam. Mit Hjerta låg härvid i delo med sig sielft: ty känslan var å ena sidan glad, såsom jag unnade så gerna Brita-Nora det henne så kära Nöjet at få resa, hälst i så godt Sälskap; men å den andra var den ganska ledsam, at se mig på en gang så skiljd ifrån alla mina Närmaste. Resan var ock rätt rolig: ty under densamma besöktes Ekholmssund, Enköping, Westerås, Strömsholm, Köping, Kongsör, Torshella, Strengnäs, Mariefred och Södertelje, det vil säga, at min lilla Hustru reste hela det stora Svenska Verldshafvet, jag menar Mälaren, rundt omkring. Strömsholms, men i synnerhet Kongsörs härliga och aldeles förtjusande Belägenhet kan Fru Bribri aldrig nog beskrifva: på senare Stället visas ännu Drotn. Christinas Knyppel-dyna och Svarfstol. Slotts-kyrkan på samma Kongsgård ansågo alla, til och med Architecten, för et Mästerstycke af Ritning och Byggnad. Klockaren där var ocksa et fullkomligt modele i sit slag. Under denna Tomhet i mit Hus hade jag så mycket oftare min Mandorffs Sälskap. Hela Söndagen tilbragte han hos mig, och om måndagen sågo vi Rikhard Lejonhjerta och Tunbindaren, samt souperade han hos mig: alt under mycken Glädje. Tisdagen, d. 17, om eftermiddagen hade jag den stora Lyksaligheten, at få min Brita-Nora och Barnen hem ifrån deras Resa, alla mycket sunda och väl förnöjda.

Den 30 Sept. stod jag Fadder åt Hof-Graveuren Martins Doter, som döptes af D. Murray. Fru Borgmästarinnan Sertaitia bar Barnet, och var hon således min vis-à-vis, äfven som den unge och dägelige Hof-Secreter. Geijer stod emot sin Fästemö, den unga och mycket sköna Mamsell Zidén, men som är tillika en af de rikaste Flickor i Stockholm: ty hon är Doter och enda Barnet af den så kallade Lilla Frun, som ej bodde långt ifrån oss på Stora Nygatan: det blir et rätt vackert Par, och hafva de af hwarandra et så stort tycke, at D. Murray trodde i början dem vara syskon. Din Förlosserska, Fru Boll, hade ock vid detta tilfälle räckt sin hjelpsama Hand, och mådde Lilla Barnsängs-Frun förträffeligen väl; hwilket jag gerna unnade henne, som hade hört hennes Plågo-rop up uti mina Rum;

ty

ty jag bor just öfver dem, och led hon länge innan hon fik fram det lilla kräket. Gud hjelpe vår Lilla Louise väl, när hennes svåredag kommer! De Naturkunnige säga, at det skal bli en Jul-klapp; få se!

Spanske Ministern hade före sin Afresa anmodat mig, at upsätta en kort Berättelse om Svenska Snillets Bragder nu för tiden, det jag ock gjorde, samt hade befalt Abbé d'Echeberria, at regalera mig för omaket med en ansenlig Dosis af Spansk Esprit tilbaka; således arriverade à Costi en Korg med icke mindre än 20 Bouteiller de finaste och dyrbaraste viner, af hvilka jag genast lämnade 6 til Söta Mors egen Disposition. Den 29 Sept. gaf jag afskeds måltid åt Lagman Mandorff, då ocksa Abbé d'Espagne var närvarande; och hvarvid vi drucko hans och Envoyé Corals Skål uti det oss skänkta vinet, växt under olika Himmelsstrek alt ifrån Navarra til Ön Madera. Nu lefver Abbé d'Espagne på fot af Minister, eller såsom Chargé d'affaires de Sa Majesté Catholique; men man menar, at hans Hänvaro ej blir lång, som vore rätt ledsamt för mit Hus.

i förgårs åto vi hos Barnen, och i går, som var våra Bribris Namnsdag, var hela Familien om aftonen tilhopa hos oss. Alt tilgik under de renaste och ömaste välönskningar, hvarvid de kära Barnen i Norrköping visserligen ej förglömdes.

Söta Stafva! tag din lilla John med Dig och kom up til oss i vinter, när föret blir godt och Månen lyser skär och klar: hvad det då skal bli roligt! Jag omfamnar Dig imedlertid af allo hjerta.

P. S. i dag var det netto et år, sedan jag såg min Mandorff första gången.

St. d. 18 Oct. 93.

Jag hoppas, at Min Käre Broder fått min familiära Bref-Depeche med bästa Post. Nu följer Inköpet af Dahliga Eddorna, och et Inventarium, som jag hoppas skal behaga Dig. Et tillhörande Document, rörande mig och Elsa utur Handelma, skal snart efterkommandt. Dig, som är ägare af begge Delarne, vill jag ledamöter min Domare.

Din Bror = Remiss No 1 fick jag just lagom til at fylla de saknade Numror på min senaste Commissions-Catalog; men han jag skal afslå i Svenska utgående Publicum för 100 Dal. för Olai Rudbeckii Atlantica tryckt af Zijgmanne. Jag skal emedertid göra mitt bäst.

Swea Citerade Nota til Kristiania.

Jag ville hadt gerna, för orsaker jag
nämner här tilfälle, at detaillera;
aldrig blifvit ägare af alla mina
inländska Svenska Skrifter, hvars
ämne at aflastas, det för detta
nyss i hela Riket, ej Ställföreträde
Bibliotek. at bindning, hadem befallt
ständigt, at det för det de dessa
bladen på en cadre at holla när
hand; oaktadt at hadt högt.
at göra Swingera den spratlagt
bestå, hvarda stunder med en ...
..., för ville grossa. Mer Ditto
ägarens farske alle följ: bärens Inter
pretio. Tomer hörnopl. Derhal
andra fall åtskilligt, som jag nu
djärf sig, det jag nästa gadigen
alt, alltigenom Svenska begått.
Ofriheten till fullo genomgångit
svara dess mi angående
dock, ... gittelgöra
hörsamt SS. tjenare

[illegible]

d. 29 Oct. 93.

Min Bäste Bror Jöns får härmedelst N:o 1 af min nya <u>Commissions-Catalog</u>, på hvilken en del af Dina Böcker stå upptecknade. Jag vet, huru det vil gå i anseende til de höga Priserne. Då N:o 2 stå de andre el. Dina annonerne tecknade.

Tillåten Du, at jag får med afgående Skepparen, den <u>Dina Boktider ongefär</u>, hvilka

de öfrige, och B. requirerade Sorgsne, hvilket jag icke vågar utan Dine ord at göra.

Abbé d'Espagne reser nångsne en Lögardag härifrån til Holland, at hålla sig på i Stunden, hvar denne sed ädelmodige Vän och mit hus ännu en gång vil fägna sig öfver tillväxten Stapelns sigh. Sents Gjärnegren ligger hjuna och Nessel-feber, så at jag ha sed mij icket mera at göra.

Gud wel signe Miner h. Stora i Stunden!

G.

Mamsell Stubbe på Frötanade kan i dette de jan ~~[illegible]~~ Bud.

Jag har väl något annat att
communicera i denna väg, men
hinner ej i dag.

Imedlertid får Mr Jöhnsb[illegible]
hvad jag et[illegible] annan väg [illegible]
Dj i all hvarmed De [illegible]
angående [illegible] blifva [illegible]
nöjd.

[illegible] [illegible] för al-
[illegible].

G.

Som jag skal fölegla numer Lilla Louise
til oss, att ber, jämte Söta Mor, hälsa Er
begge af allt hjerta. Almq. [illegible] alla
Vänner till Sätra, att där numer merendels
L. till oss. Åntel. måste de Söta Norrköpings-
Barnen komma upp i vinter.

195

d. 5 Nov. 93.

Se här i Diss. Min Jolen, blott några rader;

utgifwarens bekostnad et litet eget Hälg för vår beskedliga Lot-skran. Sin MS. begär jag blott 3 à 4 Cops. per fint Papper.

Du arbetar på et Handels-Lexicon; att det bör hjelpas i Ordning förbättra Sättet och Drag fast i hela Lagen. För att conservera hör att hjelpa honom fram till Nyåret, då han får sin Bok-Kontring et aa Länder hjelpa sig widare.

Strengn. d. 12 Nov. 1793.

Här får Min Bäste John

1) De vandige Papperen i ål

2) Slutet af Howard för Udvikstrod.

Lär H. Burses förändrigstande

ecksamen har i Ms. pag. 18.

Med Kammakar. Sollenius

har jag endigt Drilvdes uti

et väl förvaradt omslag af-

lämnat:

Schmidts Russ. Geschichte 2 Band.

Bacmeisters Russ. Bibl. 2 Band.

——— Gesch. Del. der Gr. 2 Band.

Westphal Journal 19 Band.

Jars Voy. Metallurgique 1 Band.

När Mag. John får betalningen erhaller dess
mit [illegible], finner Du strax dessas Godhet. Riks
Drotsen hade allt för gerna velat hafta hans
[illegible], men han var då redan för D. afläst.
Uti samlet finner Du ock uppå slutet af Dahls
ten [illegible] af Teckningarne [illegible]
till Bonde. hos jag lemnat ett lass af
[illegible] Tittelband på fint papper för
at bindas i Tr. band för [illegible] Bibliothek
[illegible] af [illegible].
I går var jag [illegible] i [illegible] el. honnige
Kammar-Fredholm, som gift sig med en fattig men
glad och snäll Flicka i leden i [illegible] el. hos
Pr Krafft, hvars man [illegible] min. var [illegible].
uti [illegible] i [illegible] en [illegible] por-
trait=målare.
I afton soupérar mer Mandt [illegible] med mig
för det är hennes Namnsdag; [illegible]
[illegible] Namnsdagen [illegible].
[illegible] att jag [illegible] min [illegible] till
[illegible]. G.

Stockh. d. 19 Nov. 1793.

Med Hr Handelsm. Prysse har jag i dag afsändt uti et litet paket Tidningarne för i år, Första Delen, uti Franskt Band och på fint papper, för Dess Bibliothek; således skola alla de följande nummer tilhanda. Bilagdt några andra små papper. Med nästa bud skola Seljer-voorne på samma sätt beklädde komma efter för vårt lilla Stafvast. Bibliotheket. När Dr far lägenhet til mig, så bed dem alltid lägga til et par dagar före återresan; för ibland komma de et par timmar innan de skola resa; och då är jag icke alltid tilhands i Boklådan.

Min svärmor, Fru Andersin,
har varit alltför annan rett illa
sjuk, på några dagar var hon
utan hopp.
Svåge Wide̊gren tors̊e skrat
filosofer of̊.
Svåger Müllern har fått lus
att fast något ifrån varora D.C.
äner nyss̊a til en annan Landsgård
som nůie sad stänga kommen ifrå
Stockh. när Iges Inner bo i el.
Han hos̊ ensamt
lustar, skall
Wärmdö landet.
Helst der gude Hr Lothson.
Jag skal med stoltze besvara kommandet
härtedt i Helsingfors at Sacont.
Helsor ifrå alla. G.

1793

Jag hade så gerna ~~helsa~~ velat helsa
Louise och Albrecht med; men har haft
så nyss både tid och utrymme[?]
at gjöra, at hon gick med annan
ifrån. Min Calle fick i går Kotte[?]
af Öfverstethil[?]. Baron Armfelt par[?]
en Sjukle[?] i Djurgårdsvägen tid
staden, som gjorde Affairerne på Haga uptaga
hittills hela tid, men mäste hellre
annan hänsigt, så länge Baron
Armfelt ännu är qvar.

Hela detta Blad är Du lår[?]
god at communicera med mina
Bröder. Jag hoppas snart
lefva Eder alla et i min famn.
Herre Gud! hvad sälla Dagar
för alla våra Hjertan: men <u>för al-
ting</u> låt oss få vara i N. <u>incognito</u>

Hvad nu mera dessa beträffar, så har den uppsatt i nästa vecka, men Dagen kan jag ej uppsätta, förrän kanske jag ej fått vagn, som almq. lofvat skaffa mig, men på åtskilliga igår, som Du var af hans tillagda dröjt bet. Om intet annat råd blir, så tager jag en skjutsvagn.

Till mig må jag ej mera skrifva; utan jag vill eller nästa tisdag, så skrifver jag åter et par rader på dessa, som kommer oftast från mig, förr jag måste något dröja att Växjöing.

198

Stockh. d. 29 Nov. 93.

Mine hjerteligen älskade Barn i Norrköping får jag fägna med den för oss allom så kära Nyheten, at Lilla Louise förlöstes i går efter-middag med en Son. Förlossningen kunde ej gå lyckligare, ock i för-middags, då jag besökte henne, låg hon ock skrattade, lågo ut som en blomma, ock bad helsa Er begge ock hela til glada hjerta. I morgon döps Lillen, ock skal jag stå Fadder; men ang alt detta uti mitt nästa bref til Lilla Stafva.

Ifrå Louvre gick jag i morse
til Engelska Leg. Rådet Keene, för
at rådfråga om de Engelska
Borarne, at få med full säkerhet
veta, at Bound betyder bundne
och Board häftade Böcker. Sådan
[illegible] har jag Rättelse i detta fall. D.
Lüdeke gör ej mer, än at han
undertecknar fri-sedeln ifrån Sal
[illegible]; men där efter at på Tullen
skal jag vända mig til [illegible]
Inspectoren, Assessor Grintz, min gamla
[illegible] vän. Dem om allt detta
skal Mr John från [illegible]
[illegible], när vi [illegible]
Skepparen har på redden.
Gör [illegible]
Gjörwell

til H. Commin. Sundelius har jag
lämnat Selju=ögne til Lille Stefan. Han
[illegible] en hörlig anvisning på [illegible]
[illegible]

199

Til Fru Gustava Eleonora
Lindahl i Norrköping.   Stockholm, d. 10 Dec. 1793.

Söta Lilla Stafva

Får blott några rader; ty det är så kalt och Gubben måste ändå ut; men jag kan icke heller längre skjuta upp med et Bref til Dig; dock i förväg många Kyssar för at beveka Dig til förlåtelse, til at icke alt för mycket bannas i mjugg på Söta Far, som på så lång tid ej skrifvit. Din lille John har imedlertid framfört mina täta, trogna och ömma Helsningar. Detta Bref kommer dock blott at innehålla et nytt Capitel uti vår Famille-Chrönika. Lilla Louise är nu Mor, och jag, bevars! Morfar. Aldrig har någon ung Fru haft en lättare Barnsäng. Om Tisdagen var Brite-Louise hos oss, gik ut med Söta Mor at handla, under gåendet började hon at känna sig ondt, åt dock middag hos oss, satt en stund och sydde Barnkläder med Söta Mor, for så hem. Onsdagen var Söta Mor hela dagen hos henne. Den var en den vackraste vinterdag, den första vackra vinterdag, marken tilfrusen och Solen lysande. Omöjeligen kunde jag och min Manderstff. underlåta et hälsa på Djurgården; vi åkte til Fredricshof, sedan gingo vi i Solskenet de vägar vi under Sommaren så flitigt trampat, åto hos Kumlander, samt vandrade i sagta mak hem, då Vännen blef hos mig qvar, och läste han för mig utur goda och glada Böcker; ty på min

Entra-

Extra-Stat är han upförd såsom Letteur.
Då sitter jag uti stora mjuka Lanstols-
kamaren, han midt emot och läser, och
uttrycker med blickar och anletsdrag --
de förargeligaste man vil se -- hwad han läser;
mellanåt skrattas och talas om likstäliga saker;
kort sagt: vi må förträffeligen väl, och näppel.
hafva de 20 och 60 åren så mycket harmonierat
som våra. - Men jag kommer til lilla Barnsängs-
Frun tilbaka. Om Torsdagen, d. 28. Nov., skulle
det blifva alfvar utaf. Begge Bribris voro fulla
af oro, alt som det led närmare; Louise kysste
Söta Mors händer och begärde hennes förböner
til vinnande af drägeliga Plågor; Söta Mor
klappade sin doter och sade: Söta du, gif
dig til tåls, vår Herre hjelper dig nog; jag har
utimdess känt alt detta för dig. Imedlertid
sved det grymt uti Söta Mors så ömheti fulla
Hjerta; och just som hon kände som mäst sit
eget lidande, och sökte taga styrka åt sig för
flere timmars gemensama Plågor, ligger
Gossen uti Barnmorskans Händer och skriker
helt högt til: så at Söta Mor så när hade
dånat af bara glädje, så glad och rörd blef hon
på en gång. Och dermed var hela den svåra
saken förbi. Louise fördes beskedligt ifrån
Sophan -- på hvilken hon satt under För-
lossningen, ingalunda uti den ängsliga
Stolen -- til Sängen, och har altsedan mått
förträffeligen väl. - Fredags-morgonen begaf
jag mig til Kongsbacken, icke litet högfärdig
och

och nögd, som Louise liggande glad, röd
och hvit som en Bloma; ty alt som hennes
Grossesse avancerat har hon tillagit uti Fägring.
Lördagen skedde Barnsölet. Mormor blef buden
at bära Barnet, det hon och visserligen med
största Glädje skulle hafva gjort, såsom då
varande Mormors-mor; men förmådde ej koma
ut efter sin Sjukdom, varandes ännu ganska svag.
Således bars Gossen af Kgl. Expeditions-Secreterare
Stökeritz's Fru, född von Seltzen, och Slägtinge
med Fadren. Mot henne stod jag; Jungfru-Fadder
var Mamsell Bergman, en rätt Cousine af vår
Almquist, och mot henne stod åter Calle; så at
Far och Son stodo Fadder på en gång. Döpelsen
förrättades af Kyrkoherden uti Adolph Fredric,
Kgl. Hofprädikanten Dryssén. Namnet: Carl
Jonas Louis fick han efter Morfar, Farfar och Moder;
i dagligt tal kallas han Love. — Lilla Söta Love
får han hela af sin Söta Mor, som är just kär
i det lilla Kråket. De som förstå sig på Barn-
ansigten säga, at han är eller blir avec le
tems vacker. Par dagar efter Barnsölet
gik Louise uppe, och mår excellent. Af alla dessa
goda Tekn förespå de Naturkunnige, at hon blir
en féconde Mère de famille, och at hennes k.
Man icke heller lärer vela eftergifva Mr
Son Reverend Père, utan ochså få Dusinet fullt
af selbstgemachte Söhne und Töchter. Af
Cousinerna Almquist tyckes nu som bäst uti Tiersp
för Mamsell Hedda, en af de äldre Döttrarna,
som

som lärer i Julhelgen stå brud med Kyrkoherden J. J. Ringquist uti Norrbo och Bjuråker.

Se så, min Söta Stafva! har jag nu afgifvit fullkomlig Rapport om hela denna Ländelse. Gånge det så väl för alla andra unga Fruar! Under denna och alla andra välönskningar lefver jag städse

Din

tilgifnaste Dappah.

Post scriptum.

Mycket, mycket skal Du hälsa din John ifrån mig. Nästa Bref skal åter hera honom ensam til.

Bilägger et Bref ifrån Lagman Mandorff, som utvisar, at Enklingen blifvit kär uti din lilla stygga Person. Det återgår.

Til Fru Gustava Eleonora
Lindahl i Norrköping. Stockholm, den 10 Dec. 1793.

Söta Lilla Stafva

Får blott några rader, ty det är så kalt och Gubben måste ända ut; men jag kan icke heller längre skjuta up med et Bref til Dig; dock i förväg många kyssar, för at beveka Dig til förlåtelse, til at icke alt för mycket bannas i myjugg på Söta Far, som på så lång tid ej skrifvit. Din lille John har imedlertid framfört mina täta, tigna och ömma Helsningar.

Detta Bref kommer dock blott at innehålla et nytt Capitel uti vår Familie-Krönika. Lilla Louise är nu Mor, och jag, bevars! Morfar. Aldrig har någon ung Fru haft en lättare Barnsäng. Om Tisdagen var Brite-Louise hos oss, gik ut med Söta Mor at handla, under gåendet började hon at känna sig ondt, åt dock middag hos oss, satt en stund och sydde Barnkläder med Söta Mor, for så hem. Onsdagen var Söta Mor hela dagen hos henne.

Den var en den vackraste Vinterdag, den första vackra Vinterdag, Marken tilfrusen och Solen lysande. Omöjeligen kunde jag och min Mandorff underlåta at hälsa på Djurgården; vi åkte til Fredrikshof, sedan gingo vi i Solskenet de vägar vi under Sommaren så flitigt trampat, åto hos Kumlander, samt vandrade i sagta mak hem, då Vännen blef hos mig qvar, och läste han för mig utur goda och glada Böcker: ty på min Extra-Stat är han upförd såsom Lecteur. Då sitter jag uti stora mjuka Länstols-Kamaren, han midt emot och läser, och uttrycker med blickar och anlets-drag -- de förargeligaste man vil se -- hvad han läser; mellanåt skrattas och talas om löjeliga Saker, kort sagt: vi

vi må förträffeligen väl, och näppeligen hafva de
20 och 60 åren så mycket harmonierat, som våra.—
Men jag kommer til lilla Barnsängs-frun tilbaka.
Om <u>Torsdagen</u>, den 28 Nov:, skulle det blifva alfvar utaf.
Begge Bribris voro fulla af oro, alt som det led
närmare. Louise kysste Söta Mors Händer och begärde
hennes Förböner til vinnande af drägeliga Plågor.
Söta Mor klappade sin Döter och sade: Söta Du,
gif Dig til tåls; vår Herre hjelper Dig nog; jag har
utstådt känt alt detta för Dig. Imedlertid sved
det grymt uti Söta Mors ömhets-fulla Hjerta, och
just som hon kände sin mäst sit eget lidande, och
sökte taga styrka åt sig för flere timars gemensama
Plågor, ligger Gossen uti Barnmorskans Händer
och skriker helt högt til; så at Söta Mor så när
hade dånat af bara glädje, så glad och röd
blef hon på en gång; och dermed var hela den
svåra Saken förbi. Louise fördes beskedligen ifrån
Sophan—på hvilken hon satt under Förlossningen,
ingalunda uti den ängsliga Stolen—til Sängen,
och har alt sedan mått förträffeligen väl.—
<u>Fredags</u>-morgonen begaf jag mig til Kongs-
backen, icke litet hågfärdig och nögd; fann
Louise liggande glad, röd och hvit som en Bloma:
ty alt som hennes Grossesse avancerat har hon til-
tagit uti Fägring. <u>Lögerdagen</u> stod Barnsölet.
Mormor blef buden at bära Barnet, det hon ock
visserligen med största glädje skulle hafva gjort,
såsom då varande Mormors-mor; men förmådde
ej komma ut efter sin Sjukdom, varande
ännu ganska svag. Sätedes bar Gossen af Kgl.
Expeditions-Secreter. Kökeritz's Fru, född von
Selthen och Slägtinge med Fadren. Mot henne
stod jag; Jungfru-fadder var Mamsell Bergman,
en

en rätt Cousine af vår Almquist, och mot henne stod åter Calle; så at Far och Son stodo nu Fadder på en gång. Döpelsen förrättades af Kyrkoherden uti Adolph Fredric, Kgl. Hofprädikanten Drysén. Namnet: Carl Jonas Louis fik han efter Morfar, Farfar och Moder. I dagligt tal kallas han Love. Lilla söta Love får han heta af sin Söta Mor, som är just kär i det lilla kräket. De som förstå sig på Barn-ansigten säga, at han är eller blir avec le tems vaiker. Par dagar efter Barnsölet gik Louise uppe, och mår excellent. Af alla dessa goda Tekn förespå de Naturkunnige, at hon blir en féconde Mère de Famille, och at hennes K. Man icke heller lärer vela eftergifva Mr Son Reverend Père, utan också få Dussinet fullt af selbst gemachte Söhne und Töchter. Af Cousinerna Almquist lyses nu som bäst uti Tierps för Mamsell Hedda, en af de äldre Döttrarna, som lärer i Julhelgen stå Brud med Kyrkoherden J. J. Rönquist uti Norrbo och Bjuråker.

Se så, Min Söta Stafva, har jag nu afgifvit fullkomlig Rapport om hela denna Händelse. Gånge det så väl för alla andra unga Fruar! Under denna och alla andra Välönskningar lefver jag städse

Din

tilgifnaste Pappa.

G.

v 201

Innehåll: Om Almqvists förlossning med en Son.

Til Fru Gustava Eleonora

Lindahl i Norrköping. Stockholm, d. 10 Dec. 1793.

Söta lilla Stafva

Får blott några rader, ty det är så kalt och Gubben måste ändå ut; men jag kan icke heller längre skjuta up med et Bref til Dig; dock i förväg många Kyssar, för at beveka Dig til förlåtelse, til at icke alt för mycket bannas i mjugg på Söta Far, som på så lång tid ej skrifvit. Din lille John har imedlertid framfört mina täta, trogna och öma Hälsningar.

Detta Bref kommer dock blott at innehålla et nytt Capitel uti vår Familje-Krönika. Lilla Louise är nu Mor; och jag, bevars! Morfar. Aldrig har någon ung Fru haft en lättare Barnsäng. Om Tisdagen var Brite-Louise hos oss, gik ut med Söta Mor at handla; under gåendet började hon at känna sig ondt, åt dock middag hos oß, satt en stund och sydde Barnkläder med Söta Mor; for så hem. Onsdagen var Söta Mor hela dagen hos henne. Den var en den vackraste Vinterdag, den första vackra Vinterdag, marken tilfrusen och Solen lysande. Omöjeligen kunde jag och min Mandorff underlåta at helsa på Djurgården; vi åkte til Fredrikshof; sedan gingo vi i Solskenet de vägar vi under Sommaren så flitigt trampat, åto hos Kumlander, samt vandrade i sagta mak hem, då Vännen blef hos mig qvar, och läste han för mig utur goda och glada Böcker; ty på min Extra-Stat är han upförd såsom Lecteur.

Då

Då sitter jag uti stora mjuka Länstols-kamaren, han midt emot och läser, och uttrycker med blickar och anlets-drag -- de förargeligaste man vil se -- hwad han läser; mellanåt skrattas och talas om likställiga Saker; kort sagt: vi må förträffeligen väl, och näppeligen hafva de 20 och 60 åren så myket harmonierat, som våra. — Men jag kommer til lilla Barnsängs-Fruen tilbaka. Om Torsdagen, den 28 Nov., skulle det blifva alfvare utaf. Begge Bribris voro fulla af oro, alt som det led närmare: Louise kyste Söta Mors Händer och begärde hennes Förböner til vinnande af drägeliga Plågor. Söta Mor klappade sin Doter och sade: Söta Du, gif Dig til tåls! vår Herre hjelper Dig nog; jag har utomdes känt alt detta för Dig. Imedlertid sved det grymt uti Söta Mors så ömhetsfulla Hjerta, och just som hon kände som mäst sit eget Lidande och sökte taga Styrka åt sig för flere timmars gemensama Plågor, ligger Gossen uti Barnmorskans Händer och skriker helt högt til: så at Söta Mor så när hade dånat af bara Glädje, så glad och röd blef hon på en gång. Och dermed var hela den svåra Saken förbi. Louise fördes beskedligen ifrån Sophan -- på hwilken hon satt under Förlossningen, ingalunda uti den ängslige Stolen -- til Sängen, och har alt sedan mått förträffeligen väl. — Fredags-morgonen begaf jag mig til Kongsbacken, icke litet högfärdig och nögd, fann Louise liggande glad, röd och hwit som en Blomma: ty alt som hennes Grossesse avancerat, har hon tiltagit uti Fägring. — Lögerdagen

skedde

stodde Barnsölet. Mormor blef beden at båra Barnet, det hon ock visserligen med största glädje skulle hafva gjort, såsom då varande Mormors-mor; men förmådde ej komma ut efter sin Sjukdom, varandes ännu ganska svag. Således bars Gossen af Kongl. Expeditions-Secreter Kökeritz's Fru, född von Seltzen och Slägtinge med Fadren. Mot henne stod jag; Jungfru-Fadder var Mamsell Bergman, en rätt Cousine af vår Almquist, och mot henne stod åter Calle: så at Far och Son stodo nu Fadder på en gång. Döpelsen förrättades af Kyrkoherden uti Adolph Fredric, Kgl. Hof-prädikanten Dryssén. Namnet: Carl Jonas Louis, fik han efter Morfar, Farfar och Moder. I dagligt Tal kallas han Louve. Lilla Söta Louvie får han heta af sin söta Mor, som är just kär i det lilla Kräket. De som förstå sig på Barn-ansigten säga, at han är eller blir avec le tems vaiker. Par dagar efter Barnsölet gik Louise uppe, och mår excellent. Af alla dessa goda tekn förespå de Naturkunnige at hon blir en féconde Mère de famille, och at hennes K. Man icke heller lärer vela eftergifva Mr son Reverend Père, utan ocksä få Dusinet fullt af selbst gemachte Söhne und Töchter. Af Cousinerna Almquist lyses nu som bäst uti Tierp för Mamsell Hedda, en af de äldre Döttrarna, som lärer i Julhelgen stå Brud med Kyrkoherden J. J. Rönquist uti Norrbo och Bjuråker.

Se så, Min Söta Stafva, har jag nu afgifvit fullkomlig Rapport om hela denna Händelse. Gånge det så väl för alla andra unga Fruar! Under denna och alla andra Välönskningar lefver jag städse

Din

tillgifnaste Pappa.

Sthlm. d. 20 Dec. 93. 202

Inga goda tidningar i dag, min Egge
lefte John, hvarken i publicis eller privatis.
At Hertigen framvist för gud anvestra
flere dagarne, at det Målet blifvit i Urfretten
af Riksdrotsen särdeles högt, liksom à Ri-
vets saaledes gående, rubricerat, det
är upst: men inge vel med visshet
hvaruti egentligen Brottet består. Säg-
talet går skal en uptäckt Brefväx-
ling ligga til grund för Ransakningen,
hvaraf en är i Öfverpolice-mästarens
händer.

Enligt har en ny Höfpadz dceb-
bat, at Du lärde norska redan vetat,
at Capit. Bremberg strandat ut Nykö-
pings hamnen, dervid omkommit Hand-
rådet af Djurvich. Sedan jag lätit
et pondage ut hvarje Verke fråga
efter hans ankomst til Dalarön ...

i grosshandlar Strängmans ... i
handelet, så får jag i Ensdags veta, at ha bett Höfbrada ha ... vara
Sverges ..., och läsen det
sedan med eftermiddag;
hvadan jag genast i går skref
till Hans ... Ämnesgaret, med ...
för ... och ..., tid varje
i ... at ... Ban-
... Svaret läsen Du ... till ...
Domenica.
Läsen Du äf i granskapet med
..., så ... om Du här vara
... och befalla hvad
jag ... Du ... at-
... jag ...
Emedlertid ... et ...
Factura.
I fall ... at ...
... och ... at ...
... det ...
... min. G.

... veta, hvad ... med ... och ... och ... Du ... 4

Nyårs-afton 1793.

Innan jag slutar detta År, kan jag ej underlåta, at först hos mina k. Barn i Norrköping betyga både min hjerteliga tacksägelse för all deras mig uti detta År bevisade Vänskap och Tjenst, och min uprigtigaste samt öm-hetsfullaste Lyckönskan til det År, som nu snart ingår.

Den Nådige Guden värdig väl-signa Eder begge uti alla afseenden!

Jag ber om denna Tacksägelse tal

Ljungmans Förmälan hos

Mr Johans fadervördnads-

värde af oss allom till vår

Fader.

Uti allt detta deltaga

Min k. Mostern samt alla

de hosvarande Barnen af

allt hjerta.

Måtte vi på alla handa

få ofvaliktz et lyckosamt

år!!